CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

Other Manuscript
(29)

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri Funding: MIDF

R.

अथ शुक्लयजुर्वेदमाध्यंदिनीयसंहिताप्रारम्भः

यह पुस्तक सन् १८६७ के ऐक्ट २५ के अनुसार रजिस्टरी करके सब हक्क यन्त्राधिकारीने रखे हैं।

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

समस्तभूमण्डलनिवासिनो वैदिकजनान्विनयपुरःसरं विज्ञापयामस्तावत् अस्मिन्खलु भूमण्डले धर्मार्थकाममोक्षाभिधेयचतुर्विधपुरुषार्थसाधनीभूतकर्मज्ञानोपासनानामकाण्डत्रितयविभूषितो वेदो नामानादिसिद्धपरमेश्वरनिःश्वसितभूतोऽनादिऋग्यजुःसामाथर्वणाख्यचतुर्भेदभिन्नोऽनन्तशाखासमलंकृतो ग्रंथोऽस्ति । तत्र हि यज्ञाङ्गकर्मप्रधानो यजुर्वेद एव । उक्तं च "ऋग्भिःशंसति । यजुर्भिर्जुहोति । सामभिः स्तुवन्ति" इत्यादि । सोयं यजुर्वेदोऽपि संहिताब्राह्मणभेदाद्द्विधा । संहिताब्राह्मणयोरपि वेदत्वं प्रसिद्धम् । संहिता हि मंत्रपदवाच्या । यथाचोक्तम्–"मंत्रब्राह्मणयोर्वेदनामधेयम्" इति । सा चेयं तत्र यजुर्वेदसंहिता ज्ञानलक्षणा यज्ञाङ्गकर्मकाण्डप्रधाना ज्ञानोपासनाकाण्डद्वयगर्भिता च प्रायः पठनपाठनयजनयाजनप्रभृतिकर्मोपदेष्ट्री धर्मादीन्प्रापय्य मोक्षं प्रत्यासादयति तदुक्तकर्तारं विद्वांसं पुरुषमिति हि सर्वजनसुप्रसिद्धमेव । सा चैषा यजुर्वेदीयसंहिता सर्वेषां वाजसनेयिनां ब्राह्मणानां स्वाध्यायग्रंथः । एतस्य पठनपाठनादिकं तेषां ब्राह्मणानामाबालवृद्धं प्रत्यत्यावश्यकमिति मनसि निधायास्माभिरेतस्या यजुर्वेदीयसंहिताया बहूनि पुस्तकानि नानादेशेभ्यः सुप्रसिद्धवैदिकविप्रवर्येभ्यः सकाशादेकत्र मेलयित्वा कैलासवासिभिः वांईक्षेत्रनिवासिभिः समस्तवेदविद्यापारङ्गतैः "प्रभाकरशर्मभिर्भट्टैः" शोधयित्वा संवत् १९४४ मिते संवत्सरे मुद्रितेयं यजुर्वेदीयसंहिता चात्यन्तं शुद्धासीदतः सर्वैरपि वैदिकविद्वज्जनैः स्वल्पीयस्येव समये संगृहीता । ततश्च पुनरपि बहूनां वैदिकविद्वज्जनानां तस्यात्यंतशुद्धस्य पुस्तकस्य संग्रहार्थमस्मत्सन्निकटे बहूनि पत्राणि समागतानि । अतोऽस्या यजुर्वेदीयसंहितायाः पुनरपि नानादेशान्तरेभ्यः पुस्तकानि समाहृत्य तदनुसारेण पण्डित "शुक्ल-वल्लभराम" शर्मभिः संशोध्य मुद्रिताऽऽसीत् । तृतीयावृत्तौ च पूर्वं पण्डितनन्दलालशर्म्मभिः संशोध्य पश्चात् धर्मसभाध्यक्षपंडितप्रवरश्रीनानूरामशर्म्मभिः शोधयित्वा मुद्रिता । चतुर्थावृत्तिः पुनरपि शास्त्रिभिः संशोध्य मया स्वकीये "श्रीवेंकटेश्वर" (स्टीम्) मुद्रणालये मुद्रिता । इयञ्च पञ्चमावृत्तिः प्रकाश्यते । अस्य च पुनर्मुद्रणाद्यधिकारा राजनियमानुसारेण स्वायत्तीकृताः संति । एतदक्षराणि त्वत्यन्तं समीचीनानि सन्ति । शुद्धता तु पठनपाठनेनैव विदिता भवेद्विदुषाम् । अतः सर्वान्विदुषो वैदिकान्विप्रान्विज्ञापयामः । एतस्यामूल्यस्यातिशुद्धस्य यजुर्वेदीयसंहितापुस्तकस्य संग्रहे त्वर्यतां त्वर्यताम् । गच्छतः स्खलनं क्वापि भवत्येव प्रमादतः । विस्मृतिर्दृष्टिदोषश्चेत्क्षंतव्यं सुधीभिस्तदा ॥

क्षेमराज–श्रीकृष्णदास "श्रीवेङ्कटेश्वर" मुद्रणालयाध्यक्षः–मुंबई.

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

अथ शुक्लयजुर्वेदमाध्यंदिनीयसंहिताप्रारम्भः

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri Funding: MIDF

संस्करण १९९१

सूचीमूल्य ६०-०० रुपये मात्र

© कापी राईट
प्रकाशक–मे० खेमराज श्रीकृष्णदास
द्वारा सुरक्षित

R.

Acc. 800/800 उपहार

मुद्रक व प्रकाशक : मेसर्स खेमराज श्रीकृष्णदास, अध्यक्ष श्रीवेंकटेश्वर प्रेस,
बम्बई–४ के लिए दे० स० शर्मा मैनेजर द्वारा श्रीवेंकटेश्वर प्रेस, खेतवाड़ी
बम्बई ४ में मुद्रित ।

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri Funding: MIDF

हेमाद्रिकृत चतुर्वर्ग चिन्तामणौ व्रतखण्डे विश्वकर्मशास्त्रवाक्यात् वेद स्वरूपाणि.

ऋग्वेदः श्वेतवर्णः स्यात्
द्विभुजो रासभाननः ॥
अक्षमालायुतः सौम्यः
प्रीतश्चाध्ययनोद्यतः ॥ १॥

अजास्यः पीतवर्णः स्याद्
यजुर्वेदोऽक्षसूत्रधृक् ॥
वामे कुलिशपाणिस्तु
भूतिदो मङ्गलप्रदः ॥ २॥

नीलोत्पलदलाभासः
सामवेदो हयाननः ॥
अक्षमालान्वितो दक्षे
वामे कम्बुधरः स्मृतः ॥ ३॥

अथर्वणाभिधो वेदो
धवलो मर्कटाननः ॥
अक्षसूत्रं च खट्वाङ्गं
बिभ्राणोऽयंजनप्रियः ॥ ४॥

शिक्षा शुभ्राभयकरा
ज्ञानमुद्रान्विता शुभा ॥
अक्षसूत्रा सकुण्डीका
द्विभुजा दण्डपङ्कजा ॥ ५॥

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

॥ श्रीः ॥

अथ शुक्लयजुर्वेदमाध्यंदिनीयसंहिताया अकारादिक्रमेणानुक्रमणिका ।

पूर्वार्द्धम् ।

प्रतीकाः ।	अध्यायाङ्काः ।	मंत्राङ्काः ।
(अ)		
अग्नेव्रतपते	१	५
अह्रुतमसि	१	९
अग्नेस्तनूः	१	१५
अग्नेब्रह्म	१	१८
अपारुरुम्	१	२६
अदित्यैरास्ना	१	३०
अदित्यैव्युन्दनम्	२	२
अग्नेवाजजित्	२	७
अस्कन्नमद्य	२	८
अग्नेवेः	२	९
अग्नीषोमयोरुज्जितिम्	२	१५
अग्नेदब्धायः	२	२०
अग्नेगृहपते	२	२७
अग्नेव्रतपते	२	२८
अग्नयेकव्यवाहनाय	२	२९
अत्रपितरः	२	३१
अन्तश्चरति	३	७
अग्निर्ज्योतिः	३	९
अग्निर्मूर्द्धा	३	१२
अयन्ते	३	१४
अयमिह	३	१५
अस्यप्रत्नाम्	३	१६
अन्धस्थ	३	२०

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri Funding: MIDF

प्रतीकाः ।	अध्यायाङ्काः ।	मंत्राङ्काः ।	प्रतीकाः ।	अध्यायाङ्काः ।	मंत्राङ्काः ।	प्रतीकाः ।	अध्यायाङ्काः ।	मंत्राङ्काः
अग्नेत्वम्	३	२५	अयन्नः	५	३७	अपाꣳरसम्	९	३
अयमग्निः	३	३९	अग्नेव्रतपाः	५	४०	अप्स्वंतः	९	६
अयमग्निः	३	४०	अत्यन्यान्	५	४२	अस्मेवः	९	२२
अक्रन्कर्म	३	४७	अग्नेणीरसि	६	२	अर्य्यमणम्बृहस्पतिम्	९	२७
अवभृथनिचुम्पुण	३	४८	अपांपेरुः	६	१०	अग्नेऽअच्छ	९	२८
अक्षन्नमीमदन्त	३	५१	अग्नेर्वः	६	२४	अग्निरेकाक्षरेण	९	३१
अवरुद्रम्	३	५८	अन्तस्ते	७	५	अग्नेसहस्व	९	३७
अग्नेत्वम्	४	१४	अयम्वाम्	७	९	अपोदेवाः	१०	१
अनुत्वा	४	२०	अच्छिन्नस्यते	७	१४	अर्थेतस्थ	१०	३
अदित्यास्त्वा	४	२२	अयम्वेनः	७	१६	अवेषादंदशूकाः	१०	१०
अभित्यम्	४	२५	अग्नेनय	७	४३	अग्नयेगृहपतये	१०	२३
अदित्यास्त्वक्	४	३०	अयन्नः	७	४४	अभिभूरसि	१०	२८
अग्नेस्तनूः	५	१	अग्नयेत्वा	७	४७	अग्निः पृथुः	१०	२९
अग्नेर्जनित्रम्	५	२	अग्ना३॥ऽइपत्नीवम्	८	१०	अश्विभ्यांपच्यस्व	१०	३१
अग्नावग्निः	५	४	अग्नेरनीकम्	८	२४	अभ्रिरसि	११	१०
अग्नेव्रतपाः	५	६	अवभृथनिचुम्पुण	८	२७	अन्न्वग्निः	११	
अठं० सुरठं० सुः	५	७	अग्नेपवस्व	८	३८	अपाम्पृष्ठम्	११	
अग्ननय	५	३६	अदृश्रमस्य	८	४०	अपोदेवीः	११	

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

प्रतीकाः।	अध्यायांकाः	मंत्रांकाः।
अदित्यैरास्ना	११	५९
अदितिष्ट्वा	११	६१
अहरहरप्रयावम्	११	७५
अन्नपतेन्नस्य	११	८३
अक्रन्ददग्निः	१२	६
अग्नेभ्यावर्तिन्	१२	७
अग्नेऽअङ्गिरः	१२	८
अग्नेबृहन्	१२	१३
अन्तरग्नेरुचा	१२	१६
अक्रन्ददग्नि	१२	२१
अस्ताव्यग्निर्नराः	१२	२९
अक्रन्ददग्निस्तनय	१२	३३
आपोदेवीप्रतिगृभ्णीत	१२	३५
अप्स्वग्नेसधिष्टव	१२	३६
अपेतवीचविवत	१२	४५
अयर्ठ०सः	१२	४७
अग्नेयत्	१२	४८
अग्नेदिवा	१२	४९

प्रतीकाः।	अध्यायांकाः।	मंत्रांकाः।
अयन्तेयोनि	१२	५२
अग्नेत्वन्पुरीष्यो	१२	५९
असुन्वन्तमयजमानम्	१२	६२
अश्वथेवः	१२	७९
अश्वावतीᳩसोमावतीम्	१२	८१
अतिविश्वा	१२	८४
अन्न्यावः	१२	८८
अवपतन्तीरवदन्	१२	९१
अभ्यावर्त्तस्व	१२	१०३
अग्नेयत्	१२	१०४
अग्नेतव	१२	१०६
अग्निः प्रियेषु	१२	११७
अपांपृष्ठम्	१३	२
अग्निर्म्मूर्द्धादिवः	१३	१४
अषाढासि	१३	२६
अपाङ्गम्भन्	१३	३०
अग्नेयुक्ष्व	१३	३६
अग्नेज्ज्योतिषा	१३	४०

प्रतीकाः।	अध्यायांकाः।	मंत्रांकाः।
अजस्रमिन्दुम्	१३	४३
अजीहि	१३	५१
अपान्त्वा	१३	५३
अयम्पुरः	१३	५४
अयन्दक्षिणा	१३	५५
अयम्पश्चात्	१३	५६
अदित्यास्त्वा	१४	५
अनड्वान्वय	१४	१०
अग्निर्देवता	१४	२०
अग्नेर्भागोसि	१४	२४
अग्नेजातान्	१५	१
अधिपत्न्यसि	१५	१४
अयम्पुरः	१५	१५
अयंदक्षिणा	१५	१६
अयंपश्चात्	१५	१७
अयमुत्तरात्	१५	१८
अयमुपरि	१५	१९
अग्निर्म्मूर्द्धा	१५	२०

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

अनु०

प्रतीकाः ।	अध्यायाङ्काः ।	मन्त्राङ्काः ।
अयमग्निः	१५	२१
अबोद्ध्यग्निः	१५	२४
अवोचामकवये	१५	२५
अयमिह	१५	२६
अग्निन्तम्	१५	४१
अग्नेतम्	१५	४४
अग्नेव्वाजस्यगोमत	१५	३५
अधाहि	१५	४५
अग्निर्ठहोतारम्	१५	४७
अग्नेत्वम्	१५	४८
अयमग्निः	१५	५२
अयन्ते	१५	५६
अद्ध्यवोचत्	१६	५
असौयस्ताम्रो	१६	६
असौयोवसर्पति	१६	७
अवतत्यधनुः	१६	१३
असंख्यातासहस्राणि	१६	५४
अस्मिन्महत्य	१६	५५
अश्मन्नूर्जम्	१७	१
अपामिद	१७	३
अग्नेपावक	१७	८
अग्निस्तिग्मेन	१७	१६
अग्निगोत्राणि	१७	३९
अस्माकमिन्द्रः	१७	४३
अमीषांचित्तम्	१७	४४
अवसृष्टापरा	१७	४५
असौयासेनामरुतः	१७	४७
अग्नेप्रेहि	१७	६९
अग्नेसहस्राक्ष	१७	७१
अग्नेतम्	१७	७७
अभिप्रवन्त	१७	९६
अभ्यर्षत	१७	९८
अश्माचमे	१८	१३
अग्निश्चमऽआपश्चमे	१८	१४
अग्निश्चमइन्द्रश्चमे	१८	१६
अर्ठ०शुश्चमे	१८	१९
अग्निश्चमेघर्मश्च	१८	२२
अग्निंयुनज्मि	१८	५१
अग्निरस्मिजन्म	१८	६६
अश्यामतम्	१८	७४
अर्द्धऽऋचैरुक्तानाम्	१९	२५
अश्विभ्याम्प्रातःसवनम्	१९	२६
अग्नऽआयूंषिपव	१९	३८
अङ्गिरसोनः	१९	५०
अग्निष्वात्ताःपितरः	१९	५९
अग्निष्वात्तानृतुमतः	१९	६१
अधायथानः	१९	६९
अपांफेनेन	१९	७१
अद्भ्यःक्षीरम्	१९	७३
अन्नात्परिस्रुतः	१९	७५
अश्विभ्यांचक्षुः	१९	८९
अविर्नमेषः	१९	९०
अङ्गान्यात्मन्	१९	९३
अपोअद्यान्वचा	२०	२२
अभ्यादधामि	२०	२४

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

प्रतीकाः ।	अध्यायांकाः	मंत्रांकाः ।
अठं० शुनाते	२०	२७
अद्ध्वर्य्योऽअद्रिभिः	२०	३१
अश्विनकृतस्यते	२०	३५
अश्विनानमुचेः	२०	५९
अश्विनाभेषजम्	२०	६४
अश्विनाहवि	२०	६७
अश्विनागोभिः	२०	७३
अहाव्यग्ने	२०	७९
अश्विनातेजसाचक्षुः	२०	८०
अश्विनापिवताम्	२०	९०
अग्निमद्य	२०	५९
आ.		
आधत्तपितरः	२	३३
आयङ्गौःपृश्निः	३	६
आगन्मविश्ववेदस	३	३८
आनऽएतुमनः	३	५४
आपोअस्मान्	४	२
आवोदेवास	४	५

प्रतीकाः ।	अध्यायांकाः ।	मंत्रांकाः ।
आकूत्यैप्रयुजे	४	७
आपतयेत्वा	५	५
आवायोभूषशुचिपा	७	७
आत्मनेमे	७	३२
आघाये अग्निमिन्धते	७	२८
आतिष्ठवृत्रहन्रथम्	८	३३
आजिघ्रकलशम्	८	४२
आपवस्वहिरण्य	८	६३
आमावाजस्य	९	१९
आपयेस्वाहा	९	२०
आयुर्यज्ञेन	९	२१
आविर्म्मर्य्याः	१०	९
आगत्यवाजी	११	१८
आक्रम्यवाजिन्	११	१९
आत्वाजिघर्म्मि	११	२३
आविश्वतः	११	२४
आपोहिष्ठाः	११	५०
आकूतिमग्निम्	११	६६
आपोदेवीप्रतिगृभ्णीत	१२	३५

प्रतीकाः ।	अध्यायांकाः ।	मंत्रांकाः ।
आत्वाहार्षमन्तर	१२	११
आतम्भजसौ	१२	२७
आप्यायस्व	१२	११२
आप्यायस्वमदिन्तम	१२	११४
आतेवत्सोमनो	१२	११५
आदित्यंगर्भम्	१३	४१
आयुर्मेपाहिज्योतिर्म्मेयच्छ	१४	१७
आशुस्त्रिवृत	१४	२३
आच्छच्छन्दः	१५	५
आवाचोमध्य	१५	५१
आयोष्ट्वा	१५	६३
आशुःशिशानो	१७	३३
आजुह्वानः	१७	७३
आग्रयणश्चमे	१८	२०
आयुर्यज्ञेनकल्पताम्	१८	२९
आतिथ्यरूपम्	१९	१४
आसन्दीरूपम्	१९	१६
आश्रावयेति	१९	२४

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

अनु०

प्रतीकाः।	अध्यायांकाः।	मंत्रांकाः।
आहम्पितॄन्	१९	५६
आयन्तुनःपितरः	१९	५८
आच्च्याजानु	१९	६२
आसीनासोऽअरु	१९	६३
आन्त्राणिस्थाली	१९	८६
आत्मन्नुपस्त्थे	१९	९२
आयातु	२०	४७
आनऽइन्द्रोदूरा	२०	४८
आनऽइन्द्रोहरि	२०	४९
आमन्द्रैरिन्द्र	२०	५३
आजुह्वाना	२०	५८
इ.		
इषेत्वोर्ज्जेत्त्वा	१	१
इन्धानास्त्वा	३	१८
इडऽएहि	३	२७
इयन्तेयज्ञिया	४	१३
इन्द्रघोषस्त्वावसुभिः	५	११

प्रतीकाः।	अध्यायांकाः।	मंत्रांकाः।
इदम्विष्णुः	५	१५
इरावतीधेनुमती	५	१६
इन्द्रस्यस्यूरसि	५	३०
इदमापः	६	१७
इन्द्रायत्वाव्वसुमते	६	३२
इन्द्रव्वायूऽइमे	७	८
इन्द्राग्नीऽआगतम्	७	३१
इन्द्रमरुत्वऽइहपाहि	७	३५
इन्द्रमिद्धरीव्वहतो	८	३५
इन्द्रश्चसम्म्राड्वरुणश्च	८	३७
इडेरन्तेहव्व्येकाम्ये	८	४३
इहरितिरिह	८	५१
इन्द्रश्चमरुतश्च	८	५५
इन्द्रस्यव्वज्रः	९	५
इमन्देवाऽअसपत्नम्	९	४०
इमन्देवाऽअसपत्नम्	१०	१८
इन्द्रस्यव्वज्रः	१०	२१
इयदस्यायु	१०	२५

प्रतीकाः।	अध्यायांकाः।	मंत्रांकाः
इमन्नोदेवसवितर्य्यज्ञम्	११	८
इडामग्ने	१२	५१
इन्द्रंव्विश्वाऽअवी	१२	५६
इष्कृतिर्नाम	१२	८३
इषमूर्ज्जम्	१२	१०५
इरज्यन्नग्ने	१२	१०९
इष्कर्तारमध्वरस्य	१२	११०
इषेराये	१३	३५
इमम्माहिꣳसी०	१३	४७
इमम्माहिꣳसी०गौरमारण्य	१३	४८
इमꣳसाहस्रम्	१३	४९
इमम्मूर्णायुम्	१३	५०
इदमुत्तरात्	१३	५७
इयमुपरि	१३	५८
इन्द्राग्नीऽअव्यथमानाम्	१४	११
इषश्चोर्ज्जश्च	१४	१६
इन्द्रंव्विश्वाऽअवीवृधम्	१५	६१
इमारुद्राय	१६	४८

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

प्रतीकाः।	अध्यायांकाः।	मंत्रांकाः।
इमामेऽअग्न	१७	२
इन्द्रऽआसान्नेता	१७	४०
इन्द्रस्यवृष्णो	१७	४१
इन्द्रेमम्	१७	५१
इन्द्रंविश्वा०रथीतमम्	१७	६१
इन्द्रन्दैवीर्व्विशो	१७	८६
इमᳬंस्तनमूर्ज	१७	८७
इषिरोव्विश्वव्व्यचा	१८	४१
इमोतोपक्षा	१८	५२
इन्दुर्दक्षः	१८	५३
इष्टोयज्ञो	१८	५६
इष्टोऽअग्निः	१८	५७
इडाभिर्भक्षान्	१९	२९
इदᳬं०हविः	१९	४८
इदम्पितृभ्यो	१९	६८
इन्द्रःसुत्रामा	१९	८५
इन्द्रस्यरूपमृषभो	१९	९१

प्रतीकाः।	अध्यायांकाः।	मंत्रांकाः।
इन्द्रन्दुरः	२०	४०
इन्द्रःसुत्रामा	२०	५१
इन्द्रायेन्दुᳬं०	२०	५७
इन्द्रायाहिच्चित्रभानो	२०	८७
इन्द्रायाहिधिये	२०	८८
इन्द्रायाहितूतुजा	२०	८९

ई

प्रतीकाः।	अध्यायांकाः।	मंत्रांकाः।
ईदृङ्चान्या	१७	८१
ईदृक्षासऽएता	१७	८४
ईडितोदेवै	२०	३८

उ.

प्रतीकाः।	अध्यायांकाः।	मंत्रांकाः।
उपहूतोद्यौः	२	११
उपप्रयन्तोऽअद्ध्वरम्	३	११
उभावाम्	३	१३
उपहूताऽइहगाव	३	४३

प्रतीकाः।	अध्यायांकाः।	मंत्रांकाः।
उस्रावेतन्धूर्षाहौ	४	३३
उद्दीवᳬंस्त	५	२७
उसिगसि	५	३२
उरूᳬंविष्णो	५	३८
उरूᳬंविष्णो	५	४१
उपावीरसि	६	७
उपयामगृहीतोसि	७	४
उपयामगृहीतोसि०पाहि यज्ञम्	७	२०
उपयामगृहीतोसि०यत्तऽ- इन्द्र	७	२२
उपयामगृहीतोसि० ध्रुवोसि	७	२५
उपयामगृहीतोसि० हसस्पतयेत्वा	७	३०

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

य. सं.

प्रतीकाः ।	अध्यायांकाः ।	मंत्रांकाः ।
उदुत्यञ्जातवेदसम्	७	४१
उपयामगृहीतोस्यादि- त्येभ्यस्त्वा	८	१
उपयामगृ०जिह्व- यज्ञञ्जिह्व	८	७
उपयामगृ०विश्वेभ्यस्त्वा देवेभ्य	८	८
उपयामगृहीतोसि- बृहस्पति	८	९
उपयामगृहीतोसिहरिरसि	८	११
उत्तिष्ठन्नोजसासहपीत्वी	८	३९
उदुत्यञ्जा०उपयाम गृहीतोसि	८	४१
उपयामगृहीतोस्यग्नयेत्वा	८	४७
उशिक्त्वन्देवसोमाग्नेः	८	५०
उतस्मास्यद्रवतस्तु	९	१५

अनु०

प्रतीकाः ।	अध्यायांकाः ।	मंत्रांकाः ।
उदीचीमारोह	१०	१३
उत्क्राममहते	११	२१
उदक्रमीद्द्रविणो	११	२२
उदुतिष्ठस्वध्वरा	११	४१
उखांकृणोतु	११	५७
उत्थायबृहती	११	६४
उदेषाम्बाहू	११	८२
उदुत्तमंवरुण	१२	१२
उशिक्पावकोऽरतिः	१२	२४
उदुत्वाविश्वेदेवा	१२	३१
उच्छुष्माओषधी	१२	८२
उदग्नेतिष्ठप्रत्या	१३	१२
उभेसुश्चन्द्र	१५	४३
उद्बुध्यस्वाग्ने	१५	५४
उपज्मन्नुपवे	१७	६
उद्धऽऋषयमघवन्ना	१७	४२

प्रतीकाः ।	अध्यायांकाः ।	मंत्रांकाः ।
उदेनमुत्तरा	१७	५०
उदुत्वाविश्वेदेवा	१७	५३
उक्षासमुद्रो	१७	६०
उद्ग्राभश्च	१७	६४
उद्बुध्यस्वाग्ने	१८	६१
उपयामगृहीतोसि० एषतेयोनि	१९	८
उभाभ्यान्देव	१९	४३
उदीरता	१९	४९
उपहूताःपितरः	१९	५७
उशन्तस्त्वा	१९	७०
उद्वयन्तमसस्परिस्वः	२०	२१
उपयामगृहीतो	२०	३३
उषासानक्ताबृहती	२०	४१
उषासानक्तमश्विना	२०	६२

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

प्रतीकाः।	अध्यायाङ्काः।	मंत्रांकाः।
ऊ.		
ऊर्ज्जं वहन्तीः	२	३४
ऊर्गसि	४	१०
ऊदूर्ध्वामारोह	१०	१४
ऊदूर्ध्वऽऊषुणः	११	४२
ऊर्ज्जोनपात्	१२	१०८
ऊर्ध्वाभव	१३	१३
ऊर्क्चमे	१८	९
ऋ.		
ऋक्सामयोःशिल्पे	४	९
ऋतर्ठं० सत्यमृतम्	११	४७
ऋतावानम्महिषम्	१२	१११
ऋचेत्वारुचेत्वा	१३	३९
ऋतवंस्थऽऋता	१७	३
ऋतश्चसत्यश्च	१७	८२
ऋतजिच्चसत्यजिच्च	१७	८३
ऋतञ्चमे	१८	६
ऋताषाडृतधामाग्नि	१८	३८
ऋचोभामास्मि	१८	५७
ऋतुथेन्द्रो	२०	६५
ए.		
एतन्तेदेवसवितः	२	१२
एषातेऽअग्ने	२	१४
एषतेरुद्रभागः	३	५७
एतत्तेरुद्रावसन्तेन	३	६१
एदमगन्मदेवयजनम्	४	१
एषातेशुक्रतनूः	४	१७
एषतेगायत्रोभाग	४	२४
एजतुदशमास्योगर्भो	८	२८
एषावःसासत्या	९	१२
एषस्यवाजीक्षिपणिम्	९	१४
एषतेनिर्ऋतेभागः	९	३५
एकयास्तुवत	१४	२८
एवश्छन्दः	१५	४
एनावोऽअग्निन्नमसो	१५	३२
एभिर्नोऽअर्कैः	१५	४६
एताऽअर्षन्ति	१७	९३
एकाचमे	१८	२४
एतर्ठं०सधस्थपरिते	१८	५९
एतञ्जानाथ	१८	६०
एतावद्रूपम्	१९	३१
एधोस्येधिषीमहि	२०	२३
एवेदिन्द्रम्	२०	५४
ऐ.		
ऐन्द्रःप्राणः	६	२०

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

य. सं.

॥ ५ ॥

अनु०

प्रतीकाः।	अध्यायांकाः।	मंत्रांकाः।
ओ.		
ओमासश्चर्षणीधृतः	७	३३
ओषधयप्रतिगृभ्णी	११	४८
ओषधीःप्रतिमो	१२	७७
ओषधीरिति	१२	७८
ओषधयःसम्	१२	९६
ओजश्चमे	१८	३
क.		
कस्त्वाऽविमुञ्चति	२	२३
कदाचन	३	३४
कदाचनस्तरी	८	२
कदाचनप्रयुच्छस्युभे	८	३
ककुभꣳ रूपम्	८	४९
कन्याऽइवव्वहतुमे	१७	९७
कवष्योन	२०	६०

प्रतीकाः।	अध्यायांकाः।	मंत्रांकाः।
कार्षिरसि	६	२८
कमङ्कामदुघे	१२	७२
काण्डात्काण्डात्	१३	२०
किꣳस्विदासी	१७	१८
किꣳस्विद्वनम्	१७	२०
कुक्कुटोसि	१	१६
कुविदङ्गयवमन्तो	१०	३२
कुलायिनीघृतवती	१४	२
कुविदङ्ग	१९	६
कुम्भोवनिष्ठुः	१९	८७
कृष्णोसि	२	१
कृणुष्वपाज	१३	९
कोसिकतमोसि	७	२९
कोदात्कस्माऽअदात्	७	४८
कोसिकतमोसि	२०	४
क्षपोराजन्	१५	३७

प्रतीकाः।	अध्यायांकाः।	मंत्रांकाः
क्षत्रस्योल्वम्	१०	८
क्षत्रस्ययोनिरसि	२०	१
क्रमध्वयग्निनानाक	१७	६५
ग.		
गन्धर्व्वस्त्वा	२	३
गर्भोऽअस्योषधी	१२	३७
गायत्रेणत्वा	१	२७
गृहामाबिभीतमावे	३	४१
गोत्रभिदङ्गोविदम्	१७	३८
गोभिर्न्नसोम	२०	६६
गोमदृषुणासत्या	२०	८१
ग्रहाऽऊर्ज्जाहुतयः	९	४
घ.		
घृताच्यसि	२	६
घृताचीस्थः	२	१९

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

प्रतीकाः ।	अध्यायांकाः ।	मंत्रांकाः ।
घृतेनाक्तौ	६	११
घृतंघृतपावानः	६	१९
घृतेनसीता	१२	७०
घृतम्मिमिक्षे	१७	८८
च.		
चतुस्त्रिꣳशतन्तवः	८	६१
चक्षुषःपिता	१७	२५
चत्वारिश्शृङ्गा	१७	९१
चतस्रश्चमे	१८	२५
चित्पतिर्म्मा	४	४
चिदसिमनासिधीः	४	१९
चित्रन्देवानाम्	७	४२
चिदसितयादेवतया	१२	५३
चित्रन्देवानाम्	१३	४६
चित्यंजुहोमि	१७	७८

प्रतीकाः ।	अध्यायांकाः ।	मंत्रांकाः ।
चोदयित्रीसूनृतानाम्	२०	८५
ज.		
जनयत्यैत्वा	१	२२
जवोयस्ते	९	९
जनस्यगोपाः	१५	२७
जिह्वामेभद्रंवाङ्महो	२०	६
जुषाणोवर्हिः	२०	३९
ज्यैष्ठ्यञ्चमे	१८	४
ज्योतिरसिविश्वरूपम्	५	३५
त.		
तन्त्वासमिद्भिः	३	४
तनूपाऽ ग्ने	३	१७
तन्त्वाशोचिष्ठ	३	२६
तत्सवितुः	३	३५
तस्यास्तेसत्यसवसः	४	१८

प्रतीकाः ।	अध्यायांकाः ।	मंत्रांकाः ।
तम्नायनीमे	५	९
तद्विष्णोःपरमम्	६	५
तम्प्रत्नथा	७	१२
तमुत्त्वादध्यङ्ङृषिः	११	३३
तमुत्त्वापत्थयो	११	३४
तस्माऽअरम्	११	५२
तवश्चमासः	१३	१०
तन्तुनारायस्पोषेण	१५	७
तम्पत्नीभिः	१५	५०
तपश्चतपस्यश्च	१५	५७
तऽआजयन्त	१७	२८
तमिद्गर्भम्	१७	३०
तत्वायामिब्रह्मणा	१८	४९
तदस्यरूपममृत	१९	८१
तदश्विना	१९	८२
तस्यन्वयꣳ	२०	५२

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

प्रतीकाः।	अध्यायांकाः।	मंत्रांकाः।
तनूपाभिषजा	२०	५६
तमिन्द्रम्पशवः	२०	७९
ताऽअस्यसूददो	१२	५५
ताऽअस्यसूददोहसः	१५	६०
ताऽछूंसवितुर्वरेणस्य	१७	७४
तानासत्या	२०	७४
ताभिषजा	२०	७५
तानऽआवो	२०	८३
तिस्रोदेवीः	२०	४३
तिस्रस्त्रेधा	२०	६३
तुभ्यन्ताऽअङ्गिरस्ता	१२	११६
तेहिपुत्रासो	३	३३
तेनोअर्व्वन्तो	९	१७
तेजोसितेजोमयिधेहि	१९	९
तेजःपशूनाम्	१९	९५
त्रयादेवाः	२०	११

प्रतीकाः।	अध्यायांकाः।	मंत्रांकाः।
त्र्यम्बकंयजामहे	३	६०
त्र्यविश्वमे	१८	२६
त्र्यायुषंजमदग्नेः	३	६२
त्रातारमिन्द्रम्	२०	५०
त्रिवृदसि	१५	९
त्रिर्ठ०शद्धा	३	८
त्रिधाहितम्	१७	९२
त्रीन्तसमुद्रान्	१३	३१
त्वमग्नेव्व्रतपा	४	१६
त्वमङ्गप्प्रशर्ठ०	६	३७
त्वमग्नेद्युभिस्त्वमा	१	२७
त्वमुत्तमा	१२	१०१
त्वज्ञविष्ठ	१३	५२
त्वज्ञविष्ठ	१८	७७
त्वर्ठ०सोमप्रचिकितो	१९	५२
त्वयाहिनः	१९	५३

प्रतीकाः।	अध्यायांकाः।	मंत्रांकाः।
त्वर्ठ०सोमपितृभिः	१९	५४
त्वमग्नऽईडितः	१९	६६
त्वष्टादधत्	२०	४४
त्वामग्नेयजमाना	१२	२८
त्वाङ्गन्धर्वाः	१२	९८
त्वामग्नेपुष्करा	१५	२२
त्वामग्नेऽअङ्गिरसो		२८
त्वाश्चित्रश्रवस्तम	१५	३१
द.		
दक्षिणामारोह	१०	११
दर्ठ०ष्ट्राभ्याम्मलिम्लून्	११	७८
दिविविष्णुः	२	२५
दिवोवाविष्ण	५	१९
दिवोमूर्द्धासि	१८	५४
दीर्घायुस्ते	१२	१००

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

प्रतीकाः।	अध्यायांकाः।	मंत्रांकाः।
दीक्षायैरूपꣳ०	१९	१३
हꣳ०हस्वदेवि	११	६९
दृशानोरुक्मऽउर्व्या	१२	१
दृशानोरुक्मउर्व्या	१२	२५
दृष्ट्वारूपे	१९	७७
दृष्ट्वापरिस्रुतः	१९	७९
देवस्यत्वासवितुः	१	१०
देवस्यत्वासवितुः	१	२१
देवस्यत्वासवितुः	१	२४
देहिमेददामिते	३	५०
देवश्रुतौदेवेषु	५	१७
देवस्यत्वा०आददे	५	२२
देवस्यत्वा०यवोसि	५	२६
देवसवितरेषते	५	३९
देवस्यत्वा०यवोसि	६	१
देवस्यत्वा०अग्नीषोमा	६	९
देवीरापः	६	१३
देवीरापः०तन्देवेभ्यः	६	२७
देवस्यत्वा०आददेरावासि	६	३०
देवकृतस्यैनसोवयजनमसि	८	१३
देवागातुविदोगातुम्	८	२१
देवीरापऽएषवोगर्भः	८	२६
देवांदिवमगन्यज्ञस्ततो	८	६०
देवसवितुःप्रसुवयज्ञम्	९	१
देवस्या हꣳ० सवितः	९	१०
देवस्याहꣳ० सवितुः सवे	९	१३
देवस्यत्वा० सरस्वत्यै	९	३०
देवस्यत्वा० उपाꣳशो	९	३८
देवसवितःप्रसुवयज्ञम्	११	७
देवस्यत्वा० आददेगायत्रेण	११	९
देवस्यत्वा० पृथिव्याः	११	२८
देवस्त्वासवितोद्वपतु	११	६३
देवहूर्यज्ञ	१७	६२
देवस्यत्वा० सरस्वत्यै	१८	३७
देवायज्ञमतन्वत	१९	१२
देवस्यत्वासवितुः	२०	३
दैव्यायधर्त्रे	१७	५६
दैव्याभिमाना	२०	४२
द्याम्मालेखीः	५	४३
द्यौस्तेपृष्ठम्पृथिवी	११	२०
द्रन्नःसर्पिरासुतिः	११	७०
द्रप्सश्चस्कन्द	१३	५
द्रुपदादिवमुमुचान	२०	२०
द्रापेऽअन्धसस्पते	१६	४७
द्वेसृतीऽअशृणवम्	१९	४०

य. सं.

॥ ७ ॥

प्रतीकाः ।	अध्यायांकाः ।	मंत्रांकाः ।
ध.		
धान्यमसि	१	२०
धातारातिः सविते	८	१७
धामन्ते व्विश्वम्	१७	९९
धामच्छदग्निरिन्द्रो	१८	७६
धानाः करम्भः	१९	२१
धानानाꣳरूपम्	१९	२२
धानावन्तङ्करम्भिण	२०	२८
धूरसिधूर्वधूर्वन्तम्	१	८
धृष्टिरसि	१	१७
ध्रुवोसिपृथिवीम्	५	१३
ध्रुवासिध्रुवोयम्	५	२८
ध्रुवसदन्त्वा	९	२
ध्रुवासिधरुणा	१३	१६
ध्रुवासिधरुणे	१३	३४

अनु०

प्रतीकाः ।	अध्यायांकाः ।	मंत्रांकाः ।
ध्रुवक्षितिर्ध्रुवयोनिः	१४	१
न.		
नमोवः पितरः	२	३२
नहितेषाम्	३	३२
नमोमित्रस्य	४	३५
नक्तोषासासमनसा	१२	२
नमः सुतेविनिर्ऋते	१२	६३
नमोस्तुसर्पेभ्यः	१३	६
नभश्च नभस्यश्च	१४	१५
नवभिरस्तुवत	१४	२९
नवदशभिरस्तुवत	१४	३०
नवविꣳशत्यास्तुवत	१४	३१
नमस्तेरुद्रमन्यव	१६	१
नमोस्तुनीलग्रीवाय	१६	८
नमस्तऽआयुधाय	१६	१४

प्रतीकाः ।	अध्यायांकाः ।	मंत्रांकाः ।
नमोहिरण्यबाहवे	१६	१७
नमोबभ्लुशाय	१६	१८
नमोरोहिताय	१६	१९
नमः कृत्स्नायतया	१६	२०
नमोव्वञ्चते	१६	२१
नमऽउष्णीषिणे	१६	२२
नमोव्विसृजद्भ्यो	१६	२३
नमः सभाभ्यः	१६	२४
नमोगणेभ्यो	१६	२५
नमःसेनाभ्यः	१६	२६
नमस्तक्षभ्यः	१६	२७
नमःश्वभ्यः	१६	२८
नमः कपर्दिने	१६	२९
नमोह्रस्वाय	१६	३०
नमऽआशवे	१६	३१
नमोज्येष्ठाय	१६	३२

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

प्रतीकाः ।	अध्यायांकाः ।	मंत्रांकाः ।
नमःस्रोभ्याय	१६	३३
नमोऽवन्त्याय	१६	३४
नमोऽविल्मिने	१६	३५
नमोधृष्णवे	१६	३६
नमःस्रुत्याय	१६	३७
नमःकूप्याय	१६	३८
नमोऽवात्याय	१६	३९
नमःशङ्गवे	१६	४०
नमःशम्भवाय	१६	४१
नमःपार्य्याय	१६	४२
नमःसिकत्याय	१६	४३
नमोन्त्रज्याय	१६	४४
नमःशुष्क्याय	१६	४५
नमःपर्णाय	१६	४६
नमोस्तुरुद्रेभ्योयेदिवियेषाम्	१६	६४
नमोस्तुरुद्रेभ्योयेन्तरिक्षे	१६	६५

प्रतीकाः ।	अध्यायांकाः ।	मंत्रांकाः ।
नमोस्तुरुद्रेभ्योपृथिव्याम्	१६	६६
नमस्तेहरसे	१७	११
नतंविदाथय	१७	३१
नक्तोषासा	१७	७०
नराशंसः	२०	३७
नयत्परो	२०	८२
नाभापृथिव्याः	११	७६
नाशयित्री	१२	९१
नानाहिवान्देव	१९	७
नाभिर्मेचित्तम्	२०	९
निषसादाधृतव्रतो	१०	२७
निहोताहोतृषदने	११	३६
निवेशनःसङ्गमनः	१२	६६
निषसादधृतव्रतो	२०	२
नीलग्रीवाःशिति	१६	५६
नीलग्रीवाः सर्वाअधः	१६	५७
नृषदेवेट्	१७	१२

प्रतीकाः ।	अध्यायांकाः ।	मंत्रांकाः ।
प.		
पवित्रेस्थोवैष्णव्यौ	१	१२
परितेदूडभो	३	३६
परिमाग्नेदुश्चरिताद्बा	४	२८
परित्वागिर्वणो	५	२९
परिवीरसि	६	६
परमेष्ठ्यभिधीः	८	५४
पवित्रेस्थः	१०	६
परिवाजपति	११	२५
परित्वाग्ने	११	२६
परस्याऽअधि	११	७१
परमस्याःपरावतः	११	७२
परमेष्ठीत्वा	१५	५८
परमेष्ठीत्वा	१५	६४
परितेधन्वना	१६	१२

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

प्रतीकाः ।	अध्यायांकाः ।	मंत्रांकाः ।
परितोरुद्रस्यहेति	१६	५०
परोदिवा	१७	२९
पश्चादिशो	१७	५४
पष्ठवाड्च्मे	१८	२७
पयःपृथिव्याम्	१८	३६
परितोषिञ्चता	१९	२
पशुभिः पशून्	१९	२०
पयसोरूपम्	१९	२३
पवित्रेणपुनीहि	१९	४०
पवमानःसो	१९	४२
पयसाशुक्रममृतम्	१९	८४
पावकव्वर्च्चाः	१२	१०७
पावकयायः	१७	१०
पातन्नोअश्विना	२०	६२
पावकानःसरस्वती	२०	८४
पितृभ्यःस्वधायिभ्यः	१९	३६

प्रतीकाः ।	अध्यायांकाः ।	मंत्रांकाः ।
पुराक्रूरस्य	१	२८
पुनर्न्नःपितरः	३	५५
पुनर्म्मनः	४	१५
पुरुदस्मोविषुरूपः	८	३०
पुत्रमिवपितरौ	१०	३४
पुरीष्योषिविश्वभरा	११	३२
पुनरूर्जानिवर्तस्व	१२	९
पुनरासद्यसदन	१२	३९
पुनरूर्ज्जानिवर्तस्व	१२	४०
पुनस्त्वादित्यारुद्रा	१२	४४
पुरीष्यासोऽअग्नयः	१२	५०
पुनातितेपरि	१९	४
पुनन्तुमापितरः	१९	३७
पुनन्तुमादेवजनाः	१९	३९
पुत्रमिवपितरौ	२०	७७
पूर्णादर्वि	३	४९

प्रतीकाः ।	अध्यायांकाः ।	मंत्रांकाः ।
पूपापश्चाक्षरेण	९	३२
पृथिविदेवयजनि	१	५२
पृथिव्याः सधस्थात्	११	१६
पृथिव्याःपुरीषम्	१४	४
पृथिवीछन्द	१४	१९
पृथिव्याऽअहम्	१७	६७
पृथिवीचमे	१८	१८
पृष्ठीर्म्मेराष्ट्र	२०	८
प्रत्युष्टꣳरक्षः	१	७
प्रत्युष्टꣳरक्षः	१	२९
प्रघासिनोहवामहे	३	४४
प्रतिपन्थाम्	४	२९
प्रतद्विष्णुस्तवते	५	२०
प्रनोयच्छत्वर्यमा	९	२९
प्रतीचीमारोह	१०	१२
प्रपर्वतस्य	१०	१९

अनु०

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

प्रतीकाः ।	अध्यायांकाः ।	मंत्रांकाः ।
प्रजापतेन	१०	२०
प्रतूर्तंव्वाजिनम्	११	१२
प्रथमाद्वितीयै	२०	१२
प्रतिक्षत्रेप्रति	२०	१०
प्रतूर्वंन्नेहि	११	५१
प्रप्रायमग्निर्भरतस्य	१२	३४
प्रतिस्पशः	१३	११
प्रजापतिष्ट्वा	१३	१७
प्रतिपदसि	१५	८
प्रमुश्चधन्व	१६	९
प्रजापतिर्व्विश्वकर्मा	१८	४३
प्रस्तरेण	१८	६३
प्रष्ठोदिविपृष्टो	१८	७३
प्रागपागुदगधराक्	६	३६
प्राणायमे	७	२७
प्राणंमेपाह्यपानंमे	१४	८

प्रतीकाः ।	अध्यायांकाः ।	मंत्रांकाः ।
प्राणपामे	२०	३४
प्राणदाऽअपानदा	१७	१५
प्राचीमनु	१७	६६
प्राणश्चमे	१८	२
प्रेदग्नेज्योतिष्मा	१२	३२
प्रेताजयता	१७	४६
प्रेद्धोऽअग्ने	१७	७६
प्रैतुव्वादी	११	४६
प्रैषेभिःप्रैषान्	१९	१९
प्रोह्यमाणः सोम	८	५६
प्रोथदश्वः	१५	६२
ब.		
बर्हिषदःपितरः	१९	५५
बाहूमेबलमिन्द्रियर्ठ०	२०	७
बृहदिन्द्राय	२०	३०

प्रतीकाः ।	अध्यायांकाः ।	मंत्रांकाः ।
बोधामेऽअस्य	१२	४२
ब्रह्मयज्ञानम्	१३	३
ब्रह्मक्षत्रम्पवते	१९	५
ब्राह्मणमद्य	७	४६
भ.		
भद्रोमेसिप्रच्यवस्व	४	३४
भवतन्नःसमनसौ	५	३
भवतन्नःसमनसौ	१२	६०
भद्रोनोऽअग्निः	१५	३८
भद्राउतप्रशस्तयो	१५	३९
भुवोयज्ञस्य	१३	१५
भुवोयज्ञस्य	१५	२३
भुज्युःसुपर्णो	१८	४२
भूतायत्वा	१	११
भूर्भुवःस्वःसुप्रजाः	३	३७

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

प्रतीकाः।	अध्यायांकाः।	मंत्रांकाः।
भूरसिभूमिरस्य	१३	१८
भेषजमसि	३	५९
म.		
मयीदम्	२	१०
मनोजूतिः	२	१३
महित्रीणाम्	३	३१
मानोऽह्वाह्वामहे	३	५३
महीनाम्पयः	४	३
मनस्तऽआप्यायताम्	६	१५
मनोमेतर्प्पयत	६	२१
मधुमत्तीर्नः	७	२
मनोतयेषुहवनेषु	७	१७
मरुत्वंतं वृषभम्	७	३६
मरुत्वां २॥इन्द्र	७	३८
महां२॥ऽइन्द्रः	७	३९
महां २॥ऽइन्द्रोयऽओजसा	७	४०
मरुतो यस्यहिक्षये	८	३१
महीद्यौःपृथिवीचनः	८	३२
मयिगृह्णामि	१३	१
मधुश्चमाधवश्च	१३	२५
मधुव्वाताऽऋतायते	१३	२७
मधुनक्तम्	१३	२८
मधुमान्नः	१३	२९
महीद्यौः	१३	३२
मर्म्माणिते	१७	४९
महोऽअर्ण्णः	२०	८६
मावोरिषत्खनिता	१२	९५
मामाहिं ऽ.	१२	१०२
माच्छन्दः	१४	१८
मानोमहान्त	१६	१५
मानस्तोके	१६	१६
माभेर्म्मासंविक्था	१	२३
मानः स ठं० सो	३	३०
माहिर्भूर्म्मा	६	१२
मापोमौषधीहिम्	६	२२
माभेर्मासंव्विक्था	६	३५
माहिर्भूर्म्मापृदाकुः	१०	२२
मातऽइन्द्रतेव्व न्तु	११	६८
मासुभित्था	१२	६१
मातेव पुत्रम्पृथिवी	१२	६१
मित्रोनऽएहि	४	२७
मित्रस्यमा	५	३४
मित्राव्वरुणाभ्यान्त्वा	७	२३
मित्रोनवाक्षरेण	९	३३
मित्रः स ठं० सृज्य	११	५३
मित्रस्यचर्षणी भृतः	११	६२
मित्रश्चम	१८	१७

अनु०

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

प्रतीकाः।	अध्यायांकाः।	मंत्रांकाः।
मीढुष्टम शिवतम	१६	५१
मुञ्चन्तुमा	१२	९०
मुख ठं० स्वदस्य	१९	५५
मूर्द्धानन्दिवः	७	२४
मूर्द्धान्वयः प्रजापति	१४	९
मूर्द्ध्वांखि	१४	२१
मृगोनभीमः	१८	७१
मोषुणः	३	४६

य.

प्रतीकाः।	अध्यायांकाः।	मंत्रांकाः।
यम्परिधिम्	२	१७
यद्ग्रामेयदरण्ये	३	४५
यमग्ने पृत्सुमर्त्य	६	२९
यत्ते सोमदिविज्योति	६	३३
यस्ते द्रप्सस्कन्दति	७	२६
यज्ञो देवानाम्	८	४
यस्तेऽअश्वसानिर्भक्षो	८	१२
यज्ञयज्ञङ्गच्छ	८	२२
यस्मिन्नश्वासः	२०	७८
यऽइन्द्रऽइन्द्रियम्	२०	७०
यमश्विना	२०	६
यत्रेन्द्रश्चन्वायुश्च	२०	२६
यत्रब्रह्मच	२०	२५
यस्यैते यज्ञियोगर्भो	८	२९
यस्मान्नजातः	८	३६
यज्ञस्यदोहोविततः	८	६२
यस्यप्रयाणम्	११	६
यदग्नेकानिकनि	११	७३
यदत्युपजिह्विका	११	७४
यस्तेऽअद्यकृणव	१२	२६
यस्यास्तेघोर	१२	६४
यन्तेदेवी निर्ऋति	१२	६५
यत्रौषधीः	१२	८०
यदिमान्वाजयन्	१२	८५
यस्यौषधीः	१२	८६
यन्त्रीराट्	१४	२२
यवानांभागोस्य	१४	२६
यऽएतावन्तश्च	१६	६३
यऽइमाविश्वा	१७	१७
यत्रबाणाः	१७	४८
यस्यकुर्मो	१७	५२
यन्ताचमे	१८	७
यदाकूतात्	१८	५८
यद्दत्तम्	१८	६४
यत्रधारा	१८	६५
यदापिपेष	१९	११
यजुर्भिराप्यते	१९	२८
यस्तेरसः	१९	३३

प्रतीकाः।	अध्यायांकाः।	मंत्रांकाः।
यमश्विना	१९	३४
यदत्रत्रिप्तर्ठ०	१९	३५
यन्तेपवित्र	१९	४१
यमग्नेकव्यव्वाहन	१९	६४
यद्देवादेवहेड	२०	१४
यदिदिवा	२०	१५
यदिजाग्ग्रद्यदि	२०	१६
यद्ग्रामेयदरण्ये	२०	१७
यदापः	२०	१८
यातेधामानिहविषा	४	३७
यातेऽअग्नेयः	५	८
यातेधाम्मान्युश्मसि	६	३
यावाङ्कशा	७	११
याँ२॥ ऽआवहऽउशतो	८	१९
याःसेनाऽअभीत्वरी	११	७७
याऽओषधीः	१२	७५
याः फलिनीर्या	१२	८९
याऽओषधीः सोमराज्ञी	१२	९२
याऽओषधी०बृहस्पति	१२	९३
याश्चेदमुपश्रृण्वन्ति	१२	९४
याऽइषवः	१३	७
यावातेन	१३	२१
यास्तेऽग्ने	१३	२२
यावोदेवाः	१३	२३
यातेरुद्र	१६	२
यामिषुम्	१६	३
यातेहेतिर्मीढुष्ट	१६	११
यातेरुद्रशिवातनूः	१६	४९
यातेधामानि	१७	२१
यास्तेऽअग्ग्ने	१८	४६
यावोदेवाः	१८	४७
याव्व्याघ्रंव्विषूचिको	१९	१०
युञ्ज्माऽइन्द्रः	१	१३
युञ्जतेमनः	५	१४
युक्ष्वाहिकेशिना	८	३४
युवन्तमिन्द्रा	८	५३
युवर्ठ०सुराम्	१०	३३
युञ्जानःप्रथमम्	११	१
युक्तेनमनसा	११	२
युक्त्वायसविता	११	३
युञ्जतेमनः	११	४
युजेवांब्रह्मपूर्व्यम्	११	५
युञ्जाथाठ्ठंरासभम्	१	१३
युनक्तसीरव्वि	१२	६८
युक्ष्वाहिदेव	१३	३७
युवर्ठ०सुरामम्	२०	७६
येरूपाणिप्रतिमुञ्च	२	३०
येषामध्येति	३	४२

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

प्रतीकाः ।	अध्यायांकाः ।	मंत्रांकाः
येदेवासः	७	१९
येदेवाऽअग्निनेत्राः	९	३६
येजनेषुमलिम्लवस्ते	११	७९
येवामीरोचने	१३	८
येनासमत्सु	१५	४०
येनऽऋषयः	१५	४९
येनव्वहसिसहस्रम्	१५	५५
येव्वृक्षेषु	१६	५८
येभूतानामधि	१६	५९
येपथाम्पथि	१६	६०
येतीर्थानि	१६	६१
येन्येषु	१६	६२
येदेवादेवानाम्	१७	१३
येदेवादेवेष्व	१७	१४
येनव्वहसि	१८	६२
येसमानाः तेषांलोकः	१	४५

३

प्रतीकाः ।	अध्यायांकाः ।	मंत्रांकाः ।
येसमानाःतेषांश्री	१९	४६
येनःपूर्वेपितरः	१९	५१
येअग्निष्वात्ताये	१९	६०
ये चेहपितरो	१९	६७
योरेवान्	३	२९
योगेयोगेतवस्वम्	११	१४
योवःशिवतमो	११	५१
योअस्मभ्यम्	११	५०
योऽअग्निरग्ने	१३	४५
योतःपिताजनिता	१७	२७
योःऽअग्निःकव्यवाहनः	१९	६५
योभूतानामधिपति	२०	३२

र.

प्रतीकाः ।	अध्यायांकाः ।	मंत्रांकाः ।
रक्षोहणंव्वलगहनम्	५	२३
रक्षोहणोवः	५	२५
रक्षसाम्भागोसि	६	१६
रश्मिनासत्याय	१५	६
रयिश्चमे	१८	१०
राजन्तमध्वराणाम्	३	२३
रायाव्वयम्	७	१०
राज्ञ्यसिप्राची	१४	१३
राज्ञ्यसिप्राची	१५	१०
रुद्राःसठं० सृज्य०	११	५४
रुचन्नोधेहि	१८	४८
रूपेणवः	७	४५
रेवतीरमध्वम्	३	२१
रेवतीरमध्वम्	६	८
रेतोमूत्रम्	१९	७६

ल.

प्रतीकाः ।	अध्यायांकाः ।	मंत्रांकाः ।
लाङ्गलम्पवीरवत्	१२	७१

प्रतीकाः ।	अध्यायांकाः ।	मंत्रांकाः ।
लोकम्पृणच्छिद्र	१२	५४
लोकम्पृणच्छिद्रम्	१५	५९
लोमानिप्रयति	२०	१३

व.

प्रतीकाः ।	अध्यायांकाः ।	मंत्रांकाः ।
वसोःपवित्रम्	१	२
वसोःपवित्रम्	१	३
वसुभ्यस्त्वा	२	१६
वय ठं०सोमव्रते	३	५४
वस्यसि	४	२१
वनेसुवि	४	३१
वरुणस्योत्तम्	४	८
वय ठं०हित्वाप्रयति	१८	२०
वसवस्त्रयो दशाक्षरेण	९	३४
वसवस्त्वा कृण्वन्तु	११	५८
वसवस्त्वाधूपयन्तु	११	६०
वसवस्त्वाच्छृन्दन्तु	११	६५
वरूत्रीन्त्वष्टुः	१३	४४
वसूनाम्भागोसि	१४	२५
वलविज्ञा	१७	३७
वयन्नामप्रव्र	१७	९०
वसुचमे	१८	१५
वयन्तेऽअद्यररिमा	१८	७५
वनस्पतिरवसृष्टः	२०	४५
वरुणःक्षत्रमिन्द्रिय	२०	७२
वाचन्तेशुन्धामि	६	१४
वाचस्पतये	७	१
वाममद्यसवितर्वाम	८	६
वाचस्पतिम्	८	४५
वातोवामनोवा	९	७
वातर ठं०	९	८
वाजेवाजेवत	९	१८
वाजस्येमंप्रसवः	९	२३
वाजस्येमांप्रसवः	९	२४
वाजस्यनुप्रसव	९	२५
वाजस्यजूतिम्	१३	४२
वाचस्पतिम्	१७	२३
वाजस्यमा	१७	६३
वाजश्चमे	१८	१
वाजायस्वाहा	१८	२८
वाजस्यनुप्रसवे	८	३०
वाजोनः सप्तप्रदिशः	१८	३२
वाजोनोऽअद्यप्रसुु	१८	३३
वाजः पुरस्तात्	१८	३४
वार्त्रहत्याय	१८	६८
वायोः पूत	१९	३
वायव्यैर्वायव्यानि	१९	२७

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

प्रतीकाः ।	अध्यायांकाः ।	मंत्रांकाः ।	प्रतीकाः ।	अध्यायांकाः ।	मंत्रांकाः ।	प्रतीकाः ।	अध्यायांकाः ।	मंत्रांकाः ।
विश्वोदेवस्य	४	३६	विश्वस्यकेतुर्भुव	१२	२३	विश्वकर्माह्यज	१७	३२
विष्णोर्नुकम्	५	१८	विमुच्यध्वम्	१२	३७	विमानऽएषः	१७	५९
विष्णोरराटम्	५	२१	विश्वस्मैप्राणाय	१३	१९	विधेमतेपरमे	१७	७५
विभूरसिप्रवाहणो	५	३१	विराड्ज्योति	१३	२४	वित्तश्चमे	१८	११
विष्णोःकर्माणि	६	४	विश्वोकर्माणि	१३	३३	विश्वे अद्य	१८	३१
विश्वेदेवासऽआगत	७	३४	विश्वकर्मात्वा	१४	१२	विश्वस्यमूर्द्धन्	१८	५५
विवस्वन्नादित्यैषते	८	५	विश्वकर्मात्वा०वायुष्टे-धिपतिः	१४	१४	विनऽइन्द्रमृधो	१८	७०
विनऽइन्द्रमृधो	८	४४	विराडसि दक्षिणा	१५	११	वीतिहोत्रन्त्वा	२	४
विश्वकर्म्मन्हविषा	८	४६	विश्वस्यदूतममृतम्	१५	३३	वीतठं० हविः	१७	५७
विश्वेदेवाऽअठं०	८	५७	विज्ज्यन्धनुः	१६	१०	बृहस्पतेवाजञ्जय	९	११
विश्वेदेवाश्चमसे	८	५८	विकिद्ररिविलोहित	१६	५२	वृष्णऽऊर्मिः	१०	२
विपाजसा	११	४९	विश्वतश्चक्षुरुत	१७	१९	बृहस्यतेपरि	१७	३६
विश्वोदेवस्य	११	६७	विश्वकर्मन्हविषावावृधानः	१७	२२	वेदोसियेनत्वम्	२	२१
विश्वारूपाणिप्रति	१२	३	विश्वकर्मन्हविषावर्द्धनेन	१७	२४	वेद्यावेदिः	१९	१७
विष्णोःक्रमोसि	१२	५	विश्वकर्माविमना	१७	२६	वेदेनरूपे	१९	७८
विद्मातेऽअग्ने	१२	१९				वैश्वानरोन	१८	७२

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

प्रतीकाः।	अध्यायांकाः।	मंत्रांकाः।
व्वैश्वदेवी	१९	४४
व्रतङ्कृणुतः	४	११
व्रतश्चमऽ	१८	४८
व्व्रतेनदीक्षा	१९	३०
व्रीहयश्चमे	१८	१२
व्रशीनान्त्वा	८	२३
श.		
शर्म्मासि	१	१४
शर्म्मासि	१	१९
शन्नोभवन्तु व्वाजिनो	९	१६
शर्म्मचस्थो	११	३०
शतम्वोऽअम्बधामानि	१२	७६
शश्चमे	१८	८
शिवोनाम	३	६३

अनु०

प्रतीकाः।	अध्यायांकाः।	मंत्रांकाः।
शिवोभवप्रजाभ्यो	११	४५
शिवोभूत्वामह्य	१२	१७
शिवेनव्वचसा	१६	४
शिरोमेश्रीर्य्यशो	२०	५
शुक्रन्त्वाशुक्रेण	४	२६
शन ठं० सुफाला	१२	६९
शुक्रश्चशुचिश्च	१४	६
शुक्रज्योतिश्च	१७	८०
श्वात्रास्थ वृत्रतुरो	६	३४
श्रीणामुदारः	१२	२२
ष.		
षोडशीस्तोमऽओजो	१५	३

प्रतीकाः।	अध्यायांकाः।	मंत्रांकाः।
स.		
सवितुस्त्वा	१	३१
समिदसि	२	५
सठं०स्रवभागास्थे	२	१८
सम्बर्हिरङ्क्ताठंहविः	२	२२
सम्वर्चसा	२	२४
समिधाग्निम्	३	१
सजूर्देवेन	३	१०
सन्त्वमग्ने	३	१९
सठं०हितासि	३	२२
सनःपितेव	३	२४
समक्ष्ये देव्याधिया	३	२३
समुद्रोसिव्विश्वव्यचा	५	३३
सन्तेमनोमनसा	६	१८

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

प्रतीकाः ।	अध्यायांकाः ।	मन्त्रांकाः ।
समुद्द्रङ्गच्छ	६	२१
सम्प्रथमोबृहस्पति	७	१५
सजोषाऽइन्द्र	७	३७
संव्वर्च्चसापयसा	८	१४
समिन्द्रणोमनसाने	८	१५
संव्वर्च्चासापयसा	८	१६
समुद्रेतेहृदयमप्स्वन्तः	८	२५
सत्रस्यऋद्धिरस्य	८	५२
सन्नःसिन्धुः	८	५९
सवितात्वा		३९
सधमादोद्युम्निनी	१०	७
सवित्राप्रसवित्रा	१०	३०
संव्वसाथम्	११	३१
स ꣳ सीदस्व	११	३७
सन्तेव्वायुर्मातरिश्वा	११	३९
सजातोगर्ब्भो	११	४३

प्रतीकाः ।	अध्यायांकाः ।	मंत्रांकाः
स ꣳ सृष्टाव्वसुभि	११	५५
स ꣳ शितम्मे	११	८१
सहरय्यानिवर्तस्वाग्ने	१२	१०
समुद्रेत्वानृमणा	१२	२०
समिधाग्निन्दुवस्य	१२	३०
सबोधिसूरिर्म्मघवा	१२	४३
संज्ञानम्मसि	१२	४६
समित ꣳ सङ्कल्प्ये	१२	५७
संव्वामना ꣳसि	१२	५८
सजूरब्दोऽअयवोभिः	१२	७४
सहस्वमेअरातीः	१२	९९
सन्तेपयाꣳसि	१२	११३
सम्यक्स्रवंतिसरितोन	१३	३८
सजूर्ऋतुभिः	१४	७
सहश्च	१४	२७

प्रतीकाः ।	अध्यायांकाः ।	मंत्रांकाः ।
सहसाजातान्	१५	२
सम्म्राडसि प्रतीची	१५	१२
सखायसम्वः	१५	२९
सꣳ समित्	१५	३०
सदुद्रवत्स्वाहुतः	१५	३४
सऽइधानो	१५	३६
सम्प्रच्यावद्ध	१५	५३
सहस्रस्यप्रमासि	१५	६५
सहस्राणि सहस्रशः	१६	५३
समुद्रस्यत्वावकयाग्ने	१७	४
सनःपावक	१७	८
सङ्क्रन्दनेनानिमिषेण	१७	३४
सऽइषुहस्तैः	१७	३५
समिद्धेऽअग्नावधिमा	१७	५५
सप्ततेअग्नेसमिधः	१७	७९
समुद्रादूर्म्मिर्म्मधुमान्	१७	८९

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

य. स.

अनु०.

प्रतीकाः।	अध्यायांकाः।	मंत्रांकाः।
सम्यक्स्रवन्ति	१७	९४
सत्यश्चमे	१८	५
सम्मास्तृजाभि	१६	३५
सꣳहितोव्विश्वसामा	१८	३९
सनोभुवनस्यपते	१८	४४
समुद्रोसिनभस्वा	१८	४५
सहदानुम्पुरुहूत	१८	६९
सरस्वतीमनसा	१९	८३
सरस्वतीयोन्यामा	१९	९४
समुद्रेते	२०	१९
समिद्धऽइन्द्रः	२०	३६
समिद्धोऽअग्नि	२०	५५
सविताव्वरुणः	२०	७१
साव्विश्वायुः	१	४
साकंयक्ष्म	१२	८७
सिꣳ० ह्यसि सपत्नसाही	५	१०
सिꣳ० ह्यसि स्वाहा	५	१२
सिनीवाली सुकपर्दा	११	५६
सिन्धोरिवप्राद्ध्वने	१७	९५
सिश्चन्ति परिषिञ्च	२०	२८
सीदहोतः	११	३५
सीदत्वमातुरस्यमातु	१२	१५
सीरायुञ्जन्तिकवयो	१२	६७
सीसेनतन्त्रम्	१९	८०
सुसमिद्धापशोचिषे	३	२
सुषुम्णःसूर्यरश्मिः	१८	४०
सुरावन्तम्	१९	३२
सुसंदृशंत्वा	३	५२
सुवीरोव्वीरान्	७	१३
सुप्रजाः सञ्जगमानो	७	२८
सुगावोदेवाः	८	१८
सुजातो ज्योतिषा	११	४०
सुपर्णोसि० गरुत्मान्	१२	४
सुपर्णोसि भासा अरिक्ष	१७	७२
सूर्यस्यचक्षु	४	३२
सूर्यत्वचसस्थ	१०	४
सूर्यरश्मि	१७	५८
सोमानꣳ० स्वरणम्	३	२८
सोमोराजन्	६	२६
सोमःपवते	७	२१
सोमꣳ० राजानम्	९	२६
सोमस्यत्विषिः	१०	५
सोमस्यत्विषि मृत्योः-पाह्यो	१०	१५
सोमस्यत्वाद्युम्ने	१०	१७
सोऽअग्निः	१५	४२
सोमस्यरूपम्	१९	१५
सोमोराजामृतꣳ०	१९	७२

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

प्रतीकाः।	अध्यायांकाः।	मंत्रांकाः।
स्रोममद्भ्यो	१९	७४
स्तोकानामिन्दुम्	२०	४६
स्थिरोभव	११	४४
स्योनासिसुषदासि	१०	२६
स्रुचश्चमे	१४	३
स्वयम्भूरसि	२	२६
स्वराडसि सपत्नहा	५	२४
स्वराडस्युदीची	१५	१३
स्वर्यन्तो	१७	६८
स्वतवांश्च	१७	८५
स्वाहायज्ञं	४	६
स्वात्राःपीताः	४	१२
स्वांकृतोसिविश्वेभ्यः	७	३
स्वांकृतोसि०उदानायत्वा०	७	६
स्वाद्वीन्त्वा	१९	१

प्रतीकाः।	अध्यायांकाः।	मंत्रांकाः।
स्वैर्दक्षैः	१८	२१
स्वर्णघर्मस्वाहा	१८	५०

ह.

प्रतीकाः।	अध्यायांकाः।	मंत्रांकाः।
हविष्मतीरिमा	६	२३
हर्ठ०सःशुचिषत्		२४
हस्तऽआधाय	११	११
हर्ठ०सःशुचिषत्	१२	१४
हविर्द्धानयत्	१९	१८
हिरण्यरूपाऽउषसः	१०	१६
हिरण्यगर्भःसमवर्त्तताग्रे	१३	४
हिमस्यत्वाजरायुणाग्ने	१७	५
त्द्देत्वामनसेत्वा	६	२५

अ. उत्तरार्द्ध

प्रतीकाः।	अध्यायांकाः।	मंत्रांकाः।
अग्नि मद्यहोता	२१	५९
अभिधाऽअसि	२२	३
अग्निन्दूतम्पुरोदधे	२२	१७
अजीजनोहिपवमा	२२	१८
अग्नयेस्वाहासोमायस्वा-हापाम्मोदाय	२२	६
अद्भ्यः स्वाहावार्भ्यः	२२	२५
अग्नयेस्वाहासोमायस्वा-हेन्द्राय	२२	२७
असवे स्वाहाव्वसवे	२२	३०
अग्निः पशुरा	२३	१७
अर्द्धमासाः	२३	४१
अपितेषुत्रिषु	२३	५०
अजारेपिशंगिला	२३	५६
अश्वस्तूपरः	२४	१
अग्नयेनीकवते	२४	१६
अग्नयेकुटरून्	२४	२३
अह्नेपारावतान्	२४	२५

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

प्रतीकाः ।	अध्यायांकाः ।	मन्त्रांकाः ।
अन्यवापोऽर्द्धमासाना	२४	३७
अग्नेः पक्षतिर्व्वायो	२५	४
अदितिर्द्यौरदिति	२५	२३
अग्नेत्वन्नोऽअन्तम	२५	४७
अग्निश्चपृथिवीच	२६	१
अग्नेर्ऋषिः पवमानः		
अनुवीरैरनुपुष्पा	२६	१९
अग्नेपत्नीरिहा	२६	२०
अभियज्ञङ्गृणीहि	२६	२१
अमेवनः सुहवा	२६	२४
अतिनिहोअति	२७	६
अनाधृष्योजातवेदा	२७	७
अमुत्रभूयादध	२७	९
अच्छायमेति	२७	१४
अग्नेस्वाहा कृणुहि	२७	२२
अभित्वाशूरनो	२७	३५

प्रतीकाः ।	अध्यायांकाः ।	मंत्रांकाः ।
अभीषुणः	२७	४१
अग्निमद्यहोतारम्	२८	२३
अग्निमध्वहोतारम्०सूयस्तथा०	२८	४६
अन्तरामित्राव्वरुणा	२९	६
अश्वोघृतेनत्मन्या	२९	१०
अस्मियमोऽअस्यादित्यो	२९	१४
अत्रातेरूपमुत्त	२९	१८
अनुत्वारथोऽअनु	२९	१९
अहिरिव भोगैः पर्येै	२९	५१
अग्नयेनीकवते	२९	५९
अग्नयेगायत्राय		६०
अर्म्मेभ्योहस्तिपञ्जवा	३०	११
अक्षराजाय कितवङ्कृ	३०	१८
अग्नयेपीवानम्पृथिव्यै	३०	२१
अथैतानष्टैव्विरूपा	३०	२२
अद्भ्यः सम्भृतः	३१	१७

प्रतीकाः ।	अध्यायांकाः ।	मंत्रांकाः ।
अस्या जरासो	३३	१
अयमिहप्प्रथमोधायि	३३	६
अग्निर्व्वृत्राणिजंघन	३३	९
अग्नेश्रद्धमहतो	३३	१२
अद्यादेवाऽउदिता	३३	४२
अधीनऽइन्द्रैषाम्	३३	४७
अग्नऽइन्द्रवरुण	३३	४८
अस्मेरुद्रामेहना	३३	५०
अर्वाञ्चोऽअद्या	३३	५१
अनुतेशुष्मन्तु	३३	६७
अदब्धेभिः सवितः	३३	६९
अनुत्तमातेमघव	३३	७९
अयठं० सहस्रमृषिभिः		८३
अदब्धेभिः सवितः	३३	८४
अपाधमदभि	३३	९५
अस्योदिन्द्रोव्वावृधे	३३	९७

अनु०

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

प्रतीकाः।	अध्यायांकाः।	मंत्रांकाः।
अन्विदनुमतेत्व	३४	८
अनुनोद्यानुमती	३४	९
अषाढंयुत्सुपृतना	३४	२०
अष्टौव्यख्यत्ककुभः	३४	२४
अप्नस्वतीमश्विना	३४	२९
अश्वावतीर्गोमती	३४	४०
अपेतोयन्तु	३५	१
अश्वत्थेवोनिषदनम्	३५	४
अश्मन्वतीरीयते	३५	१०
अपाघमपकिल्विष	३५	११
अनड्वाहमन्वार	३५	१३
अग्नऽआयूंर्ठंषि	३५	१६
अस्मात्वमधि	३५	२२
अभीषुणः सखीना	३६	६
अहानिशम्भवन्तुनः	३६	११
अश्वस्यत्वाव्वृष्णः	३७	९

प्रतीकाः।	अध्यायांकाः।	मंत्रांकाः।
अनाधृष्टापुरस्तादग्ने	३७	१२
अपश्यङ्गोपामनि	३७	१७
अहःकेतुनाजुषताᳬं	३७	२१
अदित्यैरास्नासीन्द्रा	३९	३
अश्विभ्याम्पिन्वस्व	३८	४
अश्विनाघर्म्मम्पातर्ठं०	३८	१२
अपातामश्विनाघर्म्म	३८	१३
अभीमम्महिमादिवम्	३८	१७
अचिक्रदद्वृषाहरि	३८	२२
अग्निर्ठं०हृदयेन	३९	८
असुर्य्यानामतेलोका	४०	३
अनेजदेकम्मनसो	४०	४
अन्धंतमः प्रविशंतिये		
सम्भूति	४०	९
अन्यदेवाहुः सम्भवा	४०	१०
अन्धंतमः प्रविशंतिये	४०	१२

प्रतीकाः।	अध्यायांकाः	मंत्रांकाः।
अन्यदेवाहुर्व्विद्याया	४०	१३
अग्नेनयसुपथा	४०	१६

आ.

आनोमित्त्रावरुणा	२१	८
आब्ब्रह्मन्ब्राह्मणो	२२	२२
आयुर्यज्ञेन कल्पतार्ठं०	२२	३३
आनोभद्राःक्रतवो	२५	१४
आपोहयद्बृहती	२७	२५
आनोनियुद्भिः	२७	२८
आदित्यैर्नोभारती	२९	८
आत्मानन्ते	२९	१७
आजुह्वानऽईड्यो	२९	२८
आसुष्वयन्ती	२९	३१
आनोयज्ञम्भारती	२९	३३
आजंघन्ति	२९	५०

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

प्रतीकाः ।	अध्यायांकाः ।	मंत्रांकाः ।
आक्रन्दयवल	२९	५६
आभूरज	२९	५७
आग्नेयः कृष्णग्रीवः	२९	५८
आयदिषे नृपतिन्तेज	३३	११
आपश्चित्पिप्युस्त	३३	१८
आसुतेसिञ्चत	३३	३१
आतिष्ठन्तम्परि	३३	२२
आतत्तऽइन्द्रायव	३३	२८
आनऽइडाभिर्व्विद	३३	३४
आकृष्णेनरजसा	३३	४३
आतूनऽइन्द्रवृत्रहन्	३३	३५
आरोदसीऽअपृणदा	३३	७५
आनोयज्ञन्दिवि	३३	८५
आयातमुपभूष	३३	८८
आकृष्णेनरजसा	३४	३१
आरात्रिपार्थिवर्ठे०	३४	३२

प्रतीकाः ।	अध्यायांकाः ।	मंत्रांकाः ।
आनासत्या	३४	४७
आयुष्यंव्वर्चस्यर्ठे०	३४	५०
आयुष्मानग्ने	३५	१७
आपोहिष्ठामयोभुव	३६	१४
आयस्तायस्वाहा	३९	११

इ.

प्रतीकाः ।	अध्यायांकाः ।	मंत्रांकाः ।
इमम्मेव्वरुण	२१	१
इडाभिरग्निरीड्यः	२१	१४
इमामगृभ्णन्नशना	२२	२
इयंव्वेदिः	२३	६२
इन्द्राग्न्योः पक्षतिः	२५	५
इन्द्रस्यक्रोडोदित्यै	२५	८
इमानुकम्भुवना	२५	४६
इन्द्रगोमन्निहा	२६	४
इन्द्रायाहिव्वित्र	२६	५
इहैवाग्नेऽअधि	२७	४
इमातेव्वाजिन्नव	२९	१६
इन्द्रस्यऽवज्रोमरुत्तामनी-कम्	२९	५४
इदम्मेब्रह्मच	३२	१६
इन्द्रेहिमत्स्यन्धसो	३३	२५
इन्द्रोवृत्रमवृणो	३३	२६
इमान्तेधियम्	३३	२९
इन्द्रवायूबृहस्पतिम्	३३	४५
इन्द्राग्नी मित्त्रवरुणा	३३	४९
इन्द्रवायूऽइमे	३३	५६
इमाऽउत्वापुरूवसो	३३	८१
इन्द्रवायूसुसन्दृशा	३३	८६
इन्द्राग्नीऽअपादि	३३	९३
इडायास्त्वापदे	३४	१५
इच्छन्तित्वासोम्यासः	३४	१८

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

प्रतीकाः ।	अध्यायांकाः ।	मंत्रांकाः ।
इमागिरऽआदित्येभ्यो	३४	५४
इमञ्जीवेभ्यः	३४	१५
इन्द्रोविश्वस्यराजति	३६	८
इयत्यग्रऽआसीन्मखस्य	३७	५
इन्द्रस्यौजस्थ	३७	६
इडऽएह्यदित	३८	२
इन्द्रायत्वाव्वसुमते	३८	८
इषेपिन्वस्वोर्जेपि	३८	१४
ई.		
ईशानायपरस्वतः	२४	२८
ईडश्चास्विन्वन्य	२९	३
ईर्मान्तासः	२९	२१
ईशाव्वास्यमिदꣳ०	४०	१
उ.		
उषेयह्वी सुपेशसा	२१	१७

प्रतीकाः ।	अध्यायांकाः ।	मंत्रांकाः ।
उपयामगृहीतोसि० यस्तहन्तसं-ञ्वत्सरे०	२३	२
उपयामगृही०यस्तेरात्रौ	२३	४
उत्सक्थ्याऽअव	२३	१२
उन्नतऽऋषभः	२४	७
उक्ताःसञ्चराऽएतऽऐन्द्राग्नाः कृष्णाव्वारुणाः	२४	१५
उक्ताःसञ्चराऽएताऽऐन्द्राग्नाः प्राशृङ्गा	२४	१७
उक्ताःसञ्चराऽएताःशुना-सीरीयाः	२४	१९
उपप्रागात्सुमन्मे	२५	३०
उपह्वरेगिरीणाꣳ०	२६	१५
उच्चातेजातमन्धसो	२६	१६
उद्वयन्तमसस्प	२७	१०
उपप्रागाच्छसनं	२९	२३
उपप्रागात्परमय्य	२९	२४

प्रतीकाः ।	अध्यायांकाः ।	मंत्रांकाः ।
उपावसृजन्मन्या	२९	३५
उपश्वासय	२९	५५
उत्सादेभ्यःकुब्जम्प्रमुदे	३०	१०
उदुत्यञ्जातवेद	३३	३१
उग्राविघनिना	३३	६१
उपास्मैगायतानरः	३३	६२
उक्थेभिर्व्वृत्रहन्तमा	३३	७६
उपनःसूनवोगिरः	३३	७७
उत्तानायामवभरा	३४	१४
उभापिवतमश्विनो	३४	२८
उषस्तच्चित्र	३४	३३
उतेदानिम्भगवन्तः	३४	३७
उतनोहिर्बुध्न्यः	३४	५३
उत्तिष्ठब्रह्मणस्पते	३४	५६
उद्वयन्तमसस्परिस्वः	३५	१४
उद्वयन्तमसस्परिस्वः	३८	२४

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

प्रतीकाः ।	अध्यायांकाः ।	मंत्रांकाः ।
उग्रश्चभीमश्च	३९	७
उग्रंल्लोहितेन	३९	९
ऊ.		
ऊर्द्ध्वामेनामुच्छ्रापयगिरौ	२३	२६
ऊर्द्ध्वमेनमुच्छ्रयताद्गिरौ	२३	२७
ऊर्द्ध्वाऽअस्यसमिधो	२७	११
ऊर्ज्जोनपतर्ठ०	२७	४४
ऋ.		
ऋतवस्तऽऋतुथा	२३	४०
ऋतावानंव्वैश्वानर	२६	६
ऋतवस्तेयज्ञंव्वि	२६	१४
ऋजीतेपरि	२९	४९
ऋतयेस्तेनहृदये	३०	१३
ऋधगित्थासमर्त्य	३३	८७

प्रतीकाः ।	अध्यायांकाः ।	मंत्रांकाः ।
ऋचंव्वाचम्प्रपद्ये	३६	१
ऋजवेत्वासाधवेत्वा	३७	१०
ए.		
एकस्मैस्वाहाद्वाभ्यार्ठ०	२२	३४
एताऽऐन्द्राग्नाः	२४	८
एण्यह्नोमण्डको	२४	३६
एषच्छागःपुरोऽअश्वे	२५	२६
एकस्त्वष्टुरश्वस्य	२५	४२
एहिएह्यूषुब्ब्रवाणि	२६	१२
एनाव्विश्वान्यर्य्य	२६	१८
एकयाचदशभिश्च	२७	३३
एताऽउवःसुभगा	२९	५
एतावानस्य	३१	३
एषोहदेवाः	३२	४

प्रतीकाः ।	अध्यायांकाः ।	मंत्रांकाः ।
एषवस्तोमो	३४	४८
एधोस्येधिषीमहि	३८	२५
क.		
कःस्विदेकाकी	२३	९
कस्विदेकाकी	२३	४५
कस्त्वाच्छ्यति	२३	३९
कत्यस्यविष्ठाः	२३	२७
कयानश्चित्रऽआभुवदूती	२७	३९
कस्त्वासत्योमदाना	२७	५०
कल्पन्तान्ते	३५	९
कस्त्वासत्योमदाना	३६	५
कयात्वन्नऽऊत्या	३६	७
कायस्वाहा	२२	२०
कास्विदासीत	२३	११
कास्विदासीत	२३	५३

अनु०

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

प्रतीकाः ।	अध्यायांकाः ।	मंत्रांकाः ।
का॒ऽईमरेपिशङ्गिला	२३	५५
का॒व्यया॒ राजानेषु	३३	७२
कि॒ꣳस्वित्सूर्यसमञ्ज्योति	२३	४७
कुविदङ्ग	२३	३८
कुतरुवमिन्द्र	३३	२७
कुर्वन्नेवेह कर्माणि	४०	२
कृष्णग्रीवाऽआग्नेयाः शिति		
भ्रवो	२४	६
कृष्णग्रीवाऽआग्नेयाबभ्रवः	२४	९
कृष्णाभौमाः	२४	१०
कृष्णग्रीवाऽआग्नेयाबभ्रवः		
सौम्याऽउपध्वस्ताः	२४	१४
केष्वन्तः पुरुषः	२३	५१
केतुंकृण्वन्नकेतवे	२९	३७
कोऽअस्यवेद	२३	५९
क्रव्यादमग्निम्	३५	१९

प्रतीकाः ।	अध्यायांकाः ।	मंत्रांकाः ।
क्षत्रेणाग्नेस्वायः	२७	५
क्षत्रस्यत्त्वापरस्याय	३८	१९
ख		
खड्गौव्वैश्वदेव	२४	४०
ग.		
गणानान्त्वागणपतिꣳ	२३	१९
गर्भोदेवानाम्पिता	३७	१४
गायत्रीत्रिष्टुब्ज	२३	३३
गावऽउपावता	३३	१९
गावऽउपावतावतम्	३३	७१
गायत्रञ्छन्दोसि	३८	६
ग्रीष्मेणऽऋतुना	२१	२४
घ.		
घर्म्मैतत्तेपुरीषन्ते	३८	२१

प्रतीकाः ।	अध्यायाङ्काः ।	मंत्राङ्काः
घृतेनाञ्जन्	२९	२
घृतवतीभुवनाना	३४	४५
च.		
चतुस्त्रिꣳ शद्वाजिनो	२५	४१
चन्द्रमामनसो	३१	१२
चन्द्रमाऽअप्स्वन्तरा	३३	९०
चतुस्त्रक्तिनाभि	३८	२०
ज.		
जानिष्ठाऽउग्रः		६४
जीमूतस्येवभवति	२९	३८
त.		
तत्वायामिब्रह्मणा	२१	२
तनूनपाच्छुचिव्रतः	२१	१३
तत्सवितुर्व्वरेण्यम्	२२	९

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

य. सं.

॥३७॥

अनु०

प्रतीकाः।	अध्यायांकाः	मंत्रांकाः।
तन्नोव्वातोमयोभू	२५	१७
तमीशानञ्जगत	२५	१८
तंव्वोदस्ममृतीष	२६	११
तवाय ॐ० सोमस्त्वमे	२६	२३
तनूनपादसुरो	२७	१२
तन्नस्तुरीपम	२७	२०
तवव्वायवृतस्पते	२७	३४
तवशरीरम्पतयि	२९	२२
तनूनपात्पथ	२९	२६
तत्सवितुर्व्वरेण्यम्	३०	२
तपसेकौलालम्मायायै	३०	७
ततोव्विराडजायत	३१	५
तस्माद्यज्ञात्सर्व्व	३१	६
तस्माद्यज्ञात्सर्व्वहुतऋचः	३१	७
तस्मादश्वाऽअजायन्त	३१	८
तँय्यज्ञम्बर्हिषिप्रौक्ष	३१	९

प्रतीकाः।	अध्यायांकाः।	मंत्रांकाः।
तदेवाग्निस्तदादित्य	३२	१
तरणिर्विश्वदर्शतो	३३	३६
तत्सूर्यस्यदेवत्वम्	३३	३७
तन्मित्रस्यव्वरुणस्या	३३	३८
तदिदासभुवनेषु	३२	८०
तद्विप्रासोविपन्यवो	३४	४४
तस्माऽअरङ्गमामवो	३६	१६
तच्चक्षुर्देवहितम्पुर	३६	२४
तपसेस्वाहा	३९	१२
तदेजतितन्नैजति	४०	५
तावुभौचतुरः	२३	२०
तान्पूर्वयानिविदाहूमहे	२५	१६
तिस्रऽइडा	२१	१९
तिस्रोदेवीर्व्वर्हि	२७	१९
तिरश्चीनोव्विततो	३३	७४
तीव्रान्घोषान्कृण्वते	२९	४४

प्रतीकाः।	अध्यायांकाः।	मंत्रांकाः।
तेजोसिशुक्रममृत	२२	१
तेऽअस्ययोषणे	२७	१७
तेऽआचरन्ती	२९	४१
त्र्यवयोगायत्र्यै	२४	१२
त्रिपादूर्ध्वऽउदैत्पु	३१	४
त्रीणितऽआहुर्दिवि	२९	१५
त्रीसहस्राण्यग्नि	३३	७
त्रीणिपदाव्विचक्रमे	३४	४३
त्वन्नोऽअग्ने	२१	३
त्वष्टातुरीपो	२१	२०
त्वष्टावीरन्देवकाम	२९	९
त्वमिन्द्रप्रतूर्तिष्व	३३	६६
त्वमग्नेप्रथमो	३४	१२
त्वन्नोऽअग्नेतव	३४	१३
त्वमिमाऽओषधीः	३४	२२

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

प्रतीकाः ।	अध्यायांकाः ।	मंत्रांकाः ।
त्वामद्यऽऋुष	२१	६१
त्वामग्नेव्वृणते	२७	३
त्वामिद्धिहवामहे	२७	३७
त्वाꣳहिमन्द्रतम	३३	१३
त्वेऽअग्नेसाहुत	३३	१४
द.		
दधिक्राव्णोऽअकारिषञ्जि	२३	३२
दस्रायुवाकवः	३३	५८
दिवःपृथिव्याः	२९	५३
दिविपृष्टोऽअरोचता	३३	९२
दिविधाऽइमंयज्ञे	३८	११
दिग्भ्यःस्वाहाचन्द्राय	३९	२
दुरोदेवीर्दिशो	२१	१६
तेदृꣳहमामित्रस्य	३६	१८
दृतेदृꣳहमाज्योक्ते	३६	१९

प्रतीकाः ।	अध्यायांकाः ।	मंत्रांकाः ।
देवानाम्भद्रा	२५	१५
देवम्बर्हिस्सरस्वती	२१	४८
देवीर्द्धारो	२१	४९
देवीऽउषासावश्विना	२१	५०
देवीष्टी	२१	५१
देवीऽऊजाहुती	२१	५२
देवादेवानाम्	२१	५३
देवीस्तिस्रः	२१	५४
देवऽइन्द्रः	२१	५५
देवोदेवैः	२१	५६
देवम्बर्हिव्वारिती	२१	५७
देवोऽग्निःस्विष्टकृद्देवा	२१	५८
देवस्यचेततो	२१	११
देवस्यसवितुर्म्मति	२२	१४
देवम्बर्हिरिन्द्रꣳ०	२८	१२
देवीर्द्वाऽइन्द्रꣳ०	२८	१३

प्रतीकाः ।	अध्यायांकाः ।	मंत्रांकाः ।
देवीऽउषासानक्तेन्द्रम्	२८	१४
देवीजोष्ट्री	२८	१५
देवीऽऊर्ज्जाहुती	२८	१६
देवादैव्व्याहोतारादेव	२८	१७
देवीतिस्रस्तिस्रो	२८	१८
देवऽइन्द्रोनराशꣳ०	२८	१९
देवोदेवैर्व्वनस्पतिः	२८	२०
देवम्बर्हिर्व्वारितिना	२८	२१
देवोऽअग्निःस्विष्ट	२८	२२
देवम्बर्हिर्व्वयोधस	२८	३५
देवीर्द्वारोव्वयोधसꣳ०	२८	३६
देवीऽउषासानक्ता	२८	३७
देवीजोष्ट्री० बृहत्या०	२८	३८
देवीऽऊर्ज्जाहुतीपंक्त्या	२८	३९
देव दैव्व्या०त्रिष्टुभा	२८	४०
देवीस्तिस्रः०जगत्या	२८	४१

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

प्रतीकाः।	अध्यायांकाः।	मंत्रांकाः।
देवोनरासर्ठं०	२८	४२
देवोवनस्पतिः	२८	४३
देवम्बर्हिर्व्वारि० ककुभा०	२८	४४
देवोऽ अग्नि० अतिच्छन्दसा	२८	४५
देवसवितः	३०	१
देवेभ्योहिप्रथम्	३३	५४
देवन्देवंव्वो	३३	९१
देवासोहिष्मा	३३	९३
देवेननोमनसा	३४	२३
देवस्यत्वासवितुः	३७	१
देवीद्यावापृथिवी	३७	३
देव्योव्वम्योभूतस्य	३७	४
देवस्यत्वासवितुः	३८	१
दैव्याहोतारा	२१	१८
दैव्याऽअध्वर्यवस्त्वा	२३	४२
दैव्याऽहोताराऽऊद्र्ध्वं	२७	१८

प्रतीकाः।	अध्यायांकाः।	मंत्रांकाः।
दैव्व्याहोताराप्प्रथमा	२९	३२
दैव्यावद्धर्य्यू	३३	३३
दैव्यावद्धर्य्यं० तम्प्रत्नथा	३३	७३
द्युभिरक्तुभिः	३४	३०
द्यौरासीत्पूर्वविति	२३	५४
द्यौस्तेपृथिव्यन्तरिक्षम्	२३	४३
द्यौरासीत्पूर्वचित्ति	२३	१२
द्यौः शांतिरन्त	३६	१७
द्विपदायाश्च	२३	३४
द्रविणोदाःपिपीषति	२६	२२
द्वारादेवीरन्वस्य	२७	१६
द्वेव्विरूपेचरतः	३३	५
ध.		
धन्वनागाधन्वना	२९	३९
धर्त्तादिवोव्विभाति	३७	१६

प्रतीकाः।	अध्यायांकाः।	मंत्रांकाः।
धूम्रान्वसन्ताय	२४	११
धूम्राबभ्रुनीकाशाः	२४	१८
न.		
नक्षत्रेभ्यःस्वाहा	२२	२८
नवाऽउऽएतन्०यत्रासते०	२३	१६
नवाऽउऽएतन्०हरीतयुञ्जा	२५	४४
नत्त्वावां २॥ऽअन्यो	२७	३६
नराशर्ठं०सस्य	२९	२७
नदीभ्यः पौञ्जिष्टमृक्षी	३०	८
नर्म्मायपुंश्चलूं	३०	२०
नतस्यप्रतिमा	३२	३
नहिस्पशमवि	३३	६०
नतेदूरेपरमाचिद्रजांं	३४	१९
नतद्रक्षांं	३४	५१
नमस्तेहरसेशोचिषे	३६	२०

अनु०

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

प्रतीकाः ।	अध्यायांकाः ।	मंत्रांकाः ।
नमस्तेऽअस्तुव्विद्यु	३६	२१
नार्यस्तेपत्न्यो	२३	३६
नाभ्याऽआसीदन्त	३१	१३
निक्रमणन्निषदनम्	२५	३८
नियुत्त्वान्वाय	२७	२९
नृत्तायसूतंगीताय	३०	६
प.		
पञ्चस्वन्तः पुरुष	२३	५२
पष्ठवाहोविराजऽउ	२४	१३
परीत्यभूतानि	३२	११
परिद्यावापृथिवी	३२	१२
पञ्चनद्यःसरस्स्वती	३४	११
पथस्पथःपरी	३४	४२
परम्मृत्योऽअनु	३५	७
परीमेगामनेषत	३५	१८
पयस्तोरेतऽआभृत	३८	२८

प्रतीकाः ।	अध्यायांकाः ।	मंत्रांकाः ।
पाहिनोऽअग्नऽएकया	२७	४३
पितुन्नुस्तोषम्महो	३४	७
पितानोसिपितानो बोधि	३७	२०
पीवोऽअन्नारयिवृधः		२३
पुरुषमृगश्चन्द्रमसः	२४	३५
पुरुषऽएवेदर्ठं०	३१	२
पूषणव्वनिष्ठुना	२५	७
पूषन्तवव्रतेव्वयम्	३४	४१
पृथिव्यैस्वाहान्तरिक्षाय	२२	२९
पृच्छामित्वाचितये		४९
पृच्छामित्वापरमन्तम्	२३	६१
पृश्निस्तिरश्चीन	२४	४
पृषदश्वामरुतः	२५	२०
प्रबाहवा	२१	९
प्रजापतयेत्वा	२२	५
प्रजापतयेनत्वदेतान्यन्यो	२३	६५

प्रतीकाः ।	अध्यायांकाः ।	मंत्रांकाः ।
प्रजापतये पुरुषान्	२४	२९
प्रजापतयेच	२४	३०
प्रयाभिर्यासिदा	२७	२७
प्रथमावार्ठंसरथिना	२९	७
प्रजापतेस्तपसा	२९	११
प्रतिश्रुत्कायाऽअर्त्तन	३०	१९
प्रजापतिश्चरतिगर्भे	३१	१९
प्रतद्वोचेदमृतन्नु	३२	९
प्रवोमहेमन्दमा	३३	२३
प्रवावृजेसुप्रया	३३	४४
प्रवायुमच्छावृहती	३३	५५
प्रवीरयाशुचयोदद्रि	३३	७०
प्रवऽइन्द्राय	३३	९६
प्रमन्महेशवसाना	३४	१६
प्रवोमहेमहिनमो	३४	१७
प्रनूनम्ब्रह्मणस्पति	३४	५७

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

प्रतीकाः ।	अध्यायांकाः ।	मंत्रांकाः ।
प्रजापतौत्वा	३५	६
प्रजापतिः सम्भ्रियमाणः	३९	५
प्राणायस्वाहापानाय	२२	२३
प्राच्यैदिशेस्वाहा	२२	२४
प्राणायस्वाहा० अम्बेऽअ-म्बिके	२३	१८
प्राचीनम्बर्हिः	२९	२९
प्रातरग्निम्प्रात	३४	३४
प्रातर्जितम्भग	३४	३५
प्रैतुब्रह्मणस्पतिः	३३	८९
प्रैतुब्रह्मणस्पतिः०मखायत्वा	३७	७
ब.		
बह्वीनाम्पिता	२९	४२
बण्महां २ ॥ऽअसि	३३	३९
बट्सूर्यश्रवसाम	३३	४०

प्रतीकाः ।	अध्यायांकः ।	मंत्रांकाः
बृहस्पतेसवितर्ब्बो	२७	८
बृहन्निदिध्म	३३	२४
ब्रह्मसूर्य्यसम	२३	४५
ब्रह्मणेब्राह्मणम्	३०	५
ब्रह्माणिमेमतयः	३३	७८
ब्रह्मणस्पते	३४	५८
ब्राह्मणासः पितरः	२९	४७
ब्राह्मणोस्यमुख	३१	११
भ.		
भद्रङ्कर्णेभिः	२५	२१
भगप्रणेतर्भग	३४	३६
भगऽएवभगवाँ	३४	३८
भायैदार्वाः	३०	१२
भूम्याऽआवृत्	२४	२६
भूर्भुवःस्वःतत्स	३६	३

प्रतीकाः ।	अध्यायांकाः ।	मंत्रांकाः ।
म.		
महीमूषु	२१	५
मधवेस्वाहामाधवाय	२२	३१
महानाम्न्योरेवत्यो	२३	३५
मयोःप्राजापत्यः	२४	३१
मशकान्केशैरिन्द्रं०	२५	३
मरुता स्कन्धा	२५	६
महाँ २ ॥ ऽइन्द्रोवज्र	२३	१०
मद्यायज्ञन्नक्षसे	२७	१३
मन्यवेयस्तापंक्रोधाय	३०	१४
महोऽअग्नेःसमि	३३	१७
मखस्यशिरोसिमखायत्वा	३७	८
मयित्यदिन्द्रियम्	३८	२७
मनसःकाममाकूतिम्	३९	४
माताचतेपिताचतेग्रंवृक्ष-		

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

प्रतीकाः ।	अध्यायांकाः ।	मंत्रांकाः ।
स्यरोहतः	२३	२४
माताचतेपिताचतेग्रेवृक्ष-स्यक्रीडतः	२३	२५
मानोमित्रोऽवरुणो	२५	२४
मात्वाग्निर्ध्वनयी	३२	३७
मात्वातपत्प्रिय	२५	४३
मित्रऽ॑ऽहुवेपूतदक्ष	३३	५७
मूर्द्धानंदिवोऽअरतिम्	३३	८
मेधाऽमेऽवरुणोददातु	३	१५
य.		
यतेस्वाहा धावते	२२	८
यःप्राणतो निमिषतो	२३	३
यद्वातोऽअपो	२३	७
यकासकौशकुन्तिका	२३	२२
यकोसकौ शकुन्तक	२३	२३

प्रतीकाः ।	अध्यायांकाः ।	मंत्रांकाः ।
यदस्याऽअऽ॑ऽ	२३	२८
यद्देवासो	२३	२९
यद्धरिणो॰शूद्रायर्य्यंजारा॰	२३	३०
यद्धरिणो॰शूद्रायदर्यायै॰	२३	३१
यःप्राणतोनिमिषतो	२५	११
यस्येमेहिमवन्तो	२५	१२
यऽआत्मदाबलदायस्य	२५	१३
यन्निर्णिजारे	२५	३५
यद्धविष्यमृतुशो	२५	२७
यद्वाजिनोदामसन्दा	२५	३१
यदश्वस्यक्रविषोम	२५	३२
यदूवध्यमुदरस्या	२५	३३
यत्तेगात्रादग्निना	२५	३४
यन्नीक्षणम्	२५	३६
यदश्वाय	२५	३९
यत्तेसादेमहसा	२५	४०

प्रतीकाः ।	अध्यायांकाः ।	मंत्रांकाः
यथेमाऽवाचङ्क	२६	२
यद्वाहिष्ठन्तदग्नये	२६	१२
यश्चिदापो	२७	२६
यज्ञायज्ञावो	२७	४२
यदक्रन्दः प्रथमम्	२९	१२
यमेनदत्तंत्रित	२९	१३
यऽइमेद्यावापृथिवी	२९	३४
यमाययमसूम	३०	१५
यत्पुरुषव्यदधुः	३१	१०
यत्पुरुषेणहविषा	३१	१४
यज्ञेनयज्ञमयजन्त	३१	१६
यस्माज्जातन्नपुरा	३२	५
यंक्रंदसीअव	३२	७
यजानोमित्राऽवरुणा	३३	३
यदद्यसूरऽउदिते	३३	२०
यदद्यकच्चऽवृत्र	३३	३५

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

प्रतीकाः ।	अध्यायांकाः ।	मंत्रांकाः
यज्ञोदेवानाम्प्रत्स्येति	३३	६८
यस्यायंविश्व	३३	८२
यज्जाग्रतोदूर	३४	१
यत्प्रज्ञानमुतचेतो	३४	३
यस्मिन्नृचः	३४	५
यदाबध्नन्दाक्षायणा	३४	५२
यन्मेच्छिद्रञ्चक्षुषो	३६	२
यतोयतःसमीहसे	३६	२२
यमायत्वामखायत्वा	३७	११
यस्तेस्तनःशशयो	३८	५
यमायत्वांगिरस्वते	३८	९
यमायत्वाहांतकाय	३९	१३
यस्तुसर्व्वाणिभूतान्या	४०	६
यस्मिन्त्सर्वाणिमूतान्या	४०	७
यांमेधान्देवगणाः	३२	१४

अनु०,

प्रतीकाः ।	अध्यायांकाः ।	मंत्रांकः ।
यातेधर्मदिव्या	३८	१८
यावतीद्यावापृथिवी	३८	२६
युञ्जन्तिब्रध्नमरुषम्	२३	५
युञ्जन्त्यस्यकाम्या	२३	६
युक्ष्वाहिदेवहूतमा	३३	४
युञ्जतेमनऽउत	३७	२
यूपव्रस्काऽउत	२५	२९
येवाजिनम्परिपश्यंति	२५	३५
नद्यौरुग्रापृथिवी	३२	६
येनापावकचक्षसा	३३	३२
येत्वाहिहत्ये	३३	६३
येनकर्माण्यप	३३	२
येनेदम्भूतम्भुव	३३	४
येतेपन्थाःसवितः	३४	२७

प्रतीकाः ।	अध्यायांकाः ।	मंत्रांकाः ।
येनःसपत्ना	३४	४६
योदेवेभ्यऽआतपति	३१	२०
योवःशिवतमो	३६	१५

र.

रजताहरिणीः	२३	३७
रक्षोहाविश्व	२६	६
रथेतिष्ठन्नयति	२९	४३
रथवाहणꣳहविः	२९	४५
रातिꣳसत्पतिम्	२२	१३
रायेनुयञ्जज्ञतूरो	२७	२४
रुचन्नाह्मञ्ज	३१	२१
रोहितोधूम्र	२४	२

ल.

लोमभ्यःस्वाहा	३९	१०

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

प्रतीकाः ।	अध्यायाङ्काः ।	मंत्रांकाः ।
व.		
वसन्तेनऽऋतुना	२१	२३
वर्षाभिर्ऋतुना	२१	२५
वसवस्त्वाञ्जन्तु	२३	८
वसन्तायकपिञ्ज	२४	२०
वसुभ्यऽऋश्यान्	२४	२७
वर्षाहूर्ऋतूनामाखू	२४	३५
वनस्पतेवसृजा	२७	२१
वक्ष्यन्तीवेदागनी	२९	४०
वनस्पतेवीड्वंगोहि	२९	५२
वरुणःप्राविता	३३	४६
वहवपाञ्जातवेदः	३५	२०
वाजेवाजेवत	२१	११
वातायस्वाहाधूमाय	२२	२६
वाजायस्वाहाप्रसवाय	२२	३२
वायुष्टापचतै	२३	१३
वातम्प्राणेन	२५	२
वायोशुक्रोऽअयामिते	२७	३०
वायुरग्रेगायज्ञप्रीः	२७	३१
वायोयेतेसहस्रिणो	२७	३२
वायुःपुनातु	३५	३
वाचेस्वाहाप्राणाय	३९	३
वायुरनिलममृत	४०	१५
विधृतिन्नाभ्या	२५	९
विभूर्मात्रा	२२	१९
विश्वोदेवस्य	२२	२१
विश्वानिदेवसवितः	३०	३
विनक्कारठं० हवामहे	३०	४
विश्वेभिःसोम्यम्	३३	१०
विश्वेषामदितिः	३३	१६
विभ्राड्बृहत्पिबतु	३३	३०
विश्वेऽअद्यमरुतो	३३	५२
विश्वेदेवाःशृणुते	३३	५३
विदद्यदीसरमा	३३	५९
विश्वासाम्भुवाम्पते	३७	१८
विश्वाऽआसादक्षिण	३९	१०
विद्याञ्चाविद्याञ्च	४०	१४
वीभत्सायैपौल्कसम्	३०	१७
वेदाहमस्य	१३	६०
वेदाहमेतम्पुरुष	३१	१८
वेनस्तत्पश्यन्निहि	३२	८
वैश्वानरस्यसुमतौ	२६	७
वैश्वानरोनऽऊतय	२६	८
व्यचस्वतीरुर्व्विया	२९	३०
श.		
शन्नोभवन्तु	२१	१०
शमितानोवनस्पतिः	२१	२१

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri. Funding: MIDF

प्रतीकाः ।	अध्यायांकाः ।	मंत्रांकाः ।
शन्तेपरेभ्यो	२३	४४
शतमिन्नुशरदो	२५	२२
शम्न्वातःशर्ठं०	३५	८
शन्नोमित्रः शंन्वरुणः	३६	९
शन्नोन्वातः पवताᳬं	३६	१०
शन्नोदेवीरभिष्टय	३६	१२
शादन्दद्भिरवकान्	२५	१
शारदेनऽऋतुना	२१	२६
शिल्पान्वैश्वदेव्यः	२४	५
शुद्धवालःसर्व	२४	३
शैशिरेणऽऋतुना	२१	२८
श्रायन्तऽइवसूर्यम्	३३	४१
श्रीश्चतेलक्ष्मीश्च	३१	२२
श्रुधिश्रुत्कर्ण	३३	१५
श्वित्रऽआदित्यानामुष्ट्रो	२४	३९

प्रतीकाः ।	अध्यायांकाः ।	मंत्रांकाः ।
ष.		
षडस्यन्विष्टः	२३	५८
स.		
सत्वन्नोऽअग्ने	२१	४
समिद्धोऽअग्निः	२१	१२
सहव्यवाडमर्त्य	२२	१६
सर्ठं०शितोरश्मिना	२३	१४
समुद्रायशिशुमाराम्	२४	२१
सनऽइन्द्राययज्यवे	२६	१७
समास्त्वाग्न	२७	१
संवेध्यस्वाग्ने	२७	२
सयक्षदस्य	२७	१५
सत्वन्नश्चित्र	२७	३८
संन्वत्सरोसि	२७	४५

प्रतीकाः ।	अध्यायांकाः ।	मंत्रांकाः
समिद्धोऽअञ्जन्	२९	१
समिद्धोऽअद्य	२९	२५
सद्योजातोव्यमिमीत	२९	३६
सन्धयेजारंगेहायो	३०	९
सरोभ्योधैवरमुपस्थाः	३०	१६
सहस्रशीर्षापुरुषः	३१	१
सप्तास्यासन्परि	३१	१५
सर्व्वेनिमेषाजज्ञिरे	३२	२
सनोबन्धुर्जनिता	३२	१०
सदसस्पतिमद्भु	३२	१३
समद्धरायोषसो	३४	३९
सहस्तोमाः	३४	४९
सप्तऽऋषयःप्रतिहिताः	३४	५
सविताते शरीरेभ्यः	३५	२
सविताते शरीराणि	३५	५
समग्निरग्निनागत	३७	१५

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

प्रतीकाः ।	अध्यायांकाः ।	मंत्रांकाः ।
समुद्रायत्त्वाऽवातायस्वाहा	३८	७
सविता प्रथमेहन्नग्नि	३९	६
सपर्य्यगाच्छुक्र	४०	८
सम्भूतिश्चविनाशश्च	४०	११
सिनीवालिपृथुष्टुके	३४	१०
सुपर्णः पार्जन्यः	२४	३४
सुत्रामाणम्पृथिवीम्	२१	६
सुनावमारुहेयम्	२१	७
सुबर्हिरग्नि	२१	१५
सुष्टुतिंᳫंसुमतीवृधः	२२	१२
सुभूः स्वयम्भूः	२३	६३
सुगव्यन्नो	२५	४५
सुपर्णव्वस्ते	२९	४५
सुषारथिरश्वानिव	३४	६
सुमित्रियानऽआप	३५	१२
सुमित्रियानऽआप	३६	२३

प्रतीकाः ।	अध्यायांकाः ।	मंत्रांकाः ।
सुमित्रियानऽआप	३८	२३
सूर्यस्थाऽअद्य	२१	६०
सूर्यऽएकाकी	२३	१०
सूर्यऽएकाकी	२३	४६
सोमायहᳫंसान्	२४	२२
सोमायलवान्	२४	२४
सोमायकुलुङ्गऽआ	२४	३२
सोमोधेनुᳫंसोमो	३४	२१
सौरीवलाका	२४	३३
स्तीर्णम्बर्हि सुष्टुरी	२९	४
स्योनापृथिविनो	३५	१३
स्योनापृथिविनो	३६	१३
स्वगात्वादेवेभ्यः	२२	४
स्वयंवाजिन्	२३	१५
स्वस्तिनऽइन्द्रो	२५	१९
स्वाहायज्ञम्	२१	२२

प्रतीकाः ।	अध्यायांकाः ।	मंत्रांकाः ।
स्वादिष्ठयामदिष्ठयां	२६	२५
स्वाहामरुद्भिःपरिश्री	३७	१३
स्वाहापूष्णोशरसे	३८	१५
स्वाहारुद्रायरुद्रहूतये	३८	१६
स्वाहाप्राणेभ्यः	३९	१
ह.		
हरयोधूमकेतवो	३३	२
हिङ्कारायस्वाहा	२२	७
हिरण्यस्यपाणिमूतये	२२	१०
हिरण्यगर्भःसम	२३	१
हिरण्यशृङ्गोयोऽअस्य	२९	२०
हिरण्यपाणिःसविता	३४	२५
हिरण्यहस्तोऽअसुरः	३४	२६
हिरण्मयेनपात्रेण	४०	१७
हिरण्यगर्भः समवर्त	२५	१०
हृदेत्वामनसेत्वा	३७	१९

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

प्रतीकाः।	अध्यायांकाः।	मंत्रांकाः
हेमन्तेनऽऋतुना	२१	२७
होतायक्षत्समिधाग्नि	२१	२९
होतायक्षत्तनूनपात्	२१	३०
होतायक्षन्नराशर्ठं०	२१	३१
होतायक्षदिडेडितः	२१	३२
होतायक्षद्बर्हिरूर्णम्	२१	३३
होतायक्षदुरोदिशः	२१	३४
होतायक्षत्सुपेशसो	२१	३५
होतायक्षद्दैव्या	२१	३६
होतायक्षत्तिस्रो	२१	३७
होतायत्सुरेतस	२१	३८
होतायक्षद्वनस्पतिर्ठं०	२१	३९
होतायक्षदग्निर्ठं० स्वाहा	२१	४०
होतायक्षदश्विनौछागस्य	२१	४१
होतायक्षदश्विनौसरस्वती	२१	४१

प्रतीकाः।	अध्यायांकाः।	मंत्रांकाः।
होतायक्षदश्विनौ	२१	४३
होतायक्षत्सरस्वतीम्	२१	४४
होतायक्षदिन्द्र	२१	४५
होतायक्षद्वनस्पतिमभिहि	२१	४६
होतायक्षदग्निर्ठं० स्विष्टकृत	२१	
होतायक्षत्प्रजापतिर्ठं०	२३	६४
होताद्ध्वर्युरावया	२५	२८
होतायक्षत्समिधेन्द्र	२८	१
होतायक्षत्तनूनपात्	२८	२
होतायक्षद्विडाभिरिन्द्र	२८	३
होतायक्षद्बर्हिमीन्द्र	२८	
होतायक्षद्द्वोयोनवीर्यर्ठं०	२८	५
होतायक्षदुषेऽइन्द्रस्य	२८	६
होतायक्षद्दैव्या	२८	७

॥ इत्यनुक्रमणिका समाप्ता ॥

प्रतीकाः।	अध्यायांकाः।	मंत्रांकाः।
होतायक्षत्तिस्रोदेवीः	२८	८
होतायक्षत्त्वष्टारमिन्द्रम्	२८	९
होतायक्षद्वनस्पतिर्ठं०	२८	१०
होतायक्षदिन्द्रर्ठं० स्वाहा	२८	११
होतायक्षत्समिधान	२८	२४
होतायक्षत्तनूनपात्	२८	२५
होतायक्षद्विडेन्यमीडितम्	२८	२६
होतायक्षत्सुबर्हिषम्	२८	२७
होतायक्षद्व्यचतीः	२८	२८
होतायक्षत्सुपेशसा	२८	२९
होतायक्षत्प्रचेतसा	२८	३०
होतायक्षत्पेशस्वतीः	२८	३१
होतायक्षत्सुरेतसम्	२८	३२
होतायक्षद्वनस्पतिर्ठं०	२८	३३
होतायक्षत्स्वाहा	२८	४३

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

॥ अथ याज्ञवल्क्यशिक्षाप्रारम्भः ॥

Nepal Sanskrit University, Balmadi Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

श्रीगणेशाय नमः ॥ ॥ अथ याज्ञवल्क्यशिक्षाप्रारम्भः ॥ ॥ अथात
स्त्रैस्वर्यंलक्षणंव्याख्यास्यामः॥उदात्तश्चानुदात्तश्चस्वरितश्चतथैवच ॥
लक्षणंवर्णयिष्यामिदैवतंस्थानमेवच ॥ १ ॥ शुक्लमुच्चंविजानीयान्नीचं
लोहितमुच्यते ॥ श्यामंतुस्वरितंविंद्यादग्निरुच्चेतुदैवतम् ॥ २ ॥ नीचे
सोमंविजानीयात्स्वरितेसविताभवेत् ॥ उदात्तंब्राह्मणंविंद्यान्नीचःक्ष
त्रियउच्यते ॥ ३ ॥ वैश्यंतुस्वरितंविंद्याद्भारद्वाजमुदात्तकम् ॥ नीचं
गौतममित्याहुर्गार्ग्यंचस्वरितंविदुः ॥ ४ ॥ विंद्यादुदात्तंगायत्रंनीचंत्रै
ष्टुभमुच्यते ॥ जागतंस्वरितंविंद्यादतएवंनियोगतः ॥ ५ ॥ गांधर्ववेदे

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDE

येप्रोक्ताःसप्तषड्जादयःस्वराः ॥ तएववेदेविज्ञेयास्त्रयउच्चादयःस्वराः
॥ ६ ॥ उच्चौनिषादगांधारौनीचौऋषभधैवतौ ॥ शेषास्तुस्वरिताज्ञे
याःषड्जमध्यमपंचमाः ॥ ७ ॥ षड्जोवेदेशिखंडीस्यादृषभःस्याद
जामुखे ॥ गावोरटंतिगांधारंक्रौंचाश्चैवतुमध्यमम् ॥८॥ कोकिलःपञ्च
मोज्ञेयोनिषादंतुवदेद्गजः ॥ आश्वश्चधैवतोज्ञेयःस्वराःसप्तेतिगीयते
॥ ९ ॥ निमेषमात्रःकालःस्याद्विद्युत्कालस्तथापरे ॥ अक्षरात्तुल्ययो
गाच्चमतिःस्यात्सोमशर्मणः ॥१०॥ सूर्यरश्मिप्रकाशाद्याकणिकायत्र
दृश्यते ॥ आणवस्यतुसामात्रामात्राचचतुराणवा ॥ ११ ॥ मानसेचा

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

या॰ णवंविंद्यात्कण्ठेविंद्याद्द्विराणवम् ॥ त्रिराणवंतुजिह्वाग्रेनिस्सृतंमात्रिकं
॥ २ ॥ विदुः ॥ १२ ॥ अवग्रहेतुकालःस्यादर्धमात्राप्रकीर्त्तिता ॥ पदयोरंतरे
कालएकमात्राविधीयते ॥१३॥ ऋचोर्द्धंतुद्विमात्रःस्यात्त्रिमात्रःस्याद्द
गंतके ॥ रिक्तंतुपाणिमुत्क्षिप्यर्द्धमात्रेधारयेद्बुधः ॥१४॥ एकमात्रोभ
वेद्ध्रस्वोद्विमात्रोदीर्घउच्यते ॥ त्रिमात्रस्तुप्लुतोज्ञेयोव्यंजनश्चार्द्धमात्र
कम् ॥ १५ ॥ विवृतौचावसानेचऋचोर्द्धंचतथापरे ॥ पदेचपादसं
शि॰ स्थानेशून्यहस्तंविधीयते ॥ १६ ॥ प्रणवंतुप्लुतंकुर्याद्व्याहृतीर्मातृका
विदुः ॥ चाषस्तुवदतेमात्रांद्विमात्रांवायसोऽब्रवीत् ॥१७॥ शिखीव

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

देत्रिमात्रांवैमात्राणामितिसंस्थितिः ॥ वर्णोजातिश्चमात्राचगोत्रंछं
न्दश्चदैवतम् ॥ १८ ॥ एतत्सर्वंसमाख्यातंयाज्ञवल्क्येनधीमता ॥ ह
स्तौतुसंयतौधार्यौजानुभ्यामुपरिस्थितौ ॥ १९ ॥ गुरोरनुमतंकुर्या
त्पठन्नान्यमतिर्भवेत् ॥ ऊरुभागेतृतीयेतुकरंविन्यस्यदक्षिणम् ॥२०॥
प्रसन्नमानसोभूत्वाकिंचिन्निम्नमधोमुखम् ॥ प्रणवंप्राक्प्रयुञ्जीतव्या
हृतीस्तदनंतरम् ॥ २१ ॥ सावित्रींचानुपूर्व्येणततोवेदान्समारभेत् ॥
कूर्मोङ्गानीवसंहृत्यचेष्टांदृष्टिंदृढंमनः ॥२२॥ स्वस्थःप्रशांतोऽनिर्भीको
वर्णानुच्चारयेद्बुधः ॥ नाभ्याहन्यान्नानहन्यान्नगायेन्नैवकंपयेत् ॥२३॥

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

यथैवोच्चारयेद्वर्णांस्तथैवैतान्समापयन् ॥ निवेश्यदृष्टिंहस्ताग्रेशास्त्रा

र्थमनुचिन्तयेत् ॥ २४ ॥ सममुच्चारयेद्वर्णान्हस्तेनचमुखेनच ॥
स्वरश्चैवतुहस्तश्चद्वावेतौयुगपत्स्थितौ ॥२५॥ हस्तभ्रष्टःस्वरभ्रष्टोनवे
दफलमश्नुते ॥ नकरालोनलंबोष्ठोनाव्यक्तोनानुनासिकः ॥ २६ ॥ गद्ग
दोबद्धजिह्वश्चनवर्णान्वक्तुमर्हति ॥ प्रकृतिर्यस्यकल्याणीदंतोष्ठौयस्य
शोभनौ ॥ २७ ॥ प्रगल्भश्चविनीतश्चसवर्णान्वक्तुमर्हति ॥ शंकितंभीत

मुद्घुष्टमव्यक्तमनुनासिकम् ॥ २८ ॥ काकस्वरंमूर्ध्निगतंतथास्थानवि
वर्जितम् ॥ विस्वरंविरसंचैवविश्लिष्टंविषमाहतम् ॥ २९ ॥ व्याकुलंता

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

लहीनंचपाठदोषाश्चतुर्दश ॥ संहितास्वास्वहुलःपदसंज्ञासमाकुलः ॥
॥ ३० ॥ क्रमसंधिसमाकीर्णोदुस्तरोमंत्रसागरः ॥ ऋक्संहितांत्रिर
भ्यस्ययजुषांवासमाहितः ॥ ३१ ॥ साम्नांवासरहस्यांचसर्वपापैःप्रमु
च्यते ॥ संहितानयतेसूर्यंपदंचशशिनःपदम् ॥ ३२ ॥ क्रमश्चनयतेसू
क्ष्मंयत्तत्पदमनामयम् ॥ कालिंदीसंहिताज्ञेयापदयुक्तासरस्वती ॥
॥ ३३ ॥ क्रमेणावर्त्ततेगंगाशंभोर्वाणीतुनान्यथा ॥ यथामहाह्रदंप्राप्य
क्षिप्तोलोष्टोविनश्यति ॥ ३४ ॥ एवंदुश्चरितंसर्वंवेदेत्रिवृतिमज्जति ॥
आम्रपालाशबिल्वानामपामार्गशिरीषयोः ॥ वाग्यतःप्रातरुत्था

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

यभक्षयेद्दंतधावनम् ॥३५॥ खादिरश्चकदंबश्चकरवीरकंरजकौ ॥ ए
तेकंटकिनःपुण्याःक्षीरिणस्तुयशस्विनः ॥ ३६ ॥ तेनास्यकरणेसूक्ष्मं
माधुर्यंचैवजायते ॥ त्रिफलांलवणाक्तांवैभक्षयेच्छिष्यकःसदा ॥ क्षी
णमेधाजनन्येषास्वरवर्णकरीतथा ॥ ३७ ॥ हस्तहीनंतुयोधीतेमंत्रंवे
दविदोविदुः ॥ यजूꣳषिनोसाधयंतिभुक्तमव्यंजनंयथा ॥ ३८ ॥ हस्त
हीनंतुयोधीतेस्वरवर्णविवर्जितम् ॥ ऋग्यजुस्सामभिर्दग्धोवियोनि
मधिगच्छति ॥ ३९ ॥ ऋचोयजूꣳषिसामानिहस्तहीनानियःपठेत्॥
अनृचोब्राह्मणस्तावद्यावत्स्वारंनविंदति ॥ ४० ॥ ज्ञातव्यश्चतथैवा

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri Funding: MIDF

र्थवेदानांकर्मसिद्धये ॥ पठन्मात्रापपाठात्तुपंकेगौरिवसीदति ॥४१॥
स्वरवर्णप्रयुंजानोहस्तेनाधीतमाचरन् ॥ ऋग्यजुस्सामभिःपूतोब्रह्म
लोकमवाप्नुयात् ॥ ४२ ॥ नकुर्वीतपदंदीर्घंनकुर्वीतविलंबितम् ॥ पद
स्यग्रहमोक्षौचयथाशीघ्रगतिर्हयः ॥ ४३ ॥ आगमंकुरुयत्नेनकार
णंहितदात्मकम् ॥ आस्येनचशयंकुर्यात्पठन्नान्यमतिर्भवेत् ॥ ४४ ॥
नचास्यमुष्टिबंधीस्यान्नचात्युत्तममाचरेत् ॥ चुलुनौकास्फुटोदंडीस्व
तिकोमुष्टिराकृतिः ॥ एतेवैहस्तदोषाःस्युःपरशुश्चैवसप्तमः ॥ ४५ ॥
यथावाणीतथापाणीरिक्तंतुपरिवर्जयेत् ॥ यत्रयत्रस्थितावाणीपाणि

Nepal Sanskrit University Balmiki Campus Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

स्तत्रैवावतिष्ठति ॥ ४६ ॥ यथाधनुष्याविततेशरेक्षिप्तेपुनर्गुणः ॥ स्व
स्थानंप्रतिपद्येततद्वद्धस्तगतःस्वरः ॥ ४७ ॥ उत्तानंसोन्नतंकिंचित्सु
व्यक्तांगुलिरंजितम् ॥ स्वराविद्धंकरंकुर्यात्प्रादेशोद्देशगामिनम् ॥४८॥
अंगुष्ठस्योत्तरेपर्वैतर्जन्युपरियद्भवेत् ॥ प्रादेशस्यतुसोद्देशस्तन्मात्रं
चालयेत्करम् ॥४९॥ मनुष्यतीर्थोच्चंकृत्वापितृतीर्थोदकंव्रजेत् ॥ ना
मितंकरपृष्ठेतुसव्यक्तांगुलिमोक्षणम् ॥ ५० ॥ स्वारितेत्र्यंगुलंविद्यान्नि
पातेतुषडंगुलम् ॥ उत्थानेतुनवांगुल्ल्यमेतत्स्वारस्यलक्षणम् ॥५१॥
अभ्यासार्थेद्रुतांवृत्तिंप्रयोगार्थेतुमध्यमाम् ॥ शिष्याणामुपदेशार्थेकु

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

यांद्वृत्तिंविलंबिताम् ॥ ५२ ॥ ऐंद्रीतुमध्यमावृत्तिःप्राजापत्याविलंबि
ता ॥ अग्निमारुतयोर्वृत्तिःसर्वशास्त्रेषुनिंदिता ॥ ५३ ॥ मुष्ट्याकृति
र्मकारेतुनकारेतुनखाग्रतः ॥ अनुस्वारेंगुष्ठपातऊष्मांतेंगुलिमोक्षणम्
॥ ५४ ॥ उदात्तंभुविपातेनप्रचयंनोग्रएवच ॥ शेषंषडंगुलंविंद्यान्नि
चितंतुविधीयते ॥ ५५ ॥ षडंगुलंतुजात्यस्यहस्तस्यानुपथस्यच ॥
तच्चतुर्भागमात्रंतुहस्तस्तेनैववर्तयेत् ॥ ५६ ॥ ककारांतेटकारांतेङ
णेचांगुलिनामयेत् ॥ पंचांगुल्यमकारेतुतकारेकुण्डलाकृतिः ॥५७॥
ऊर्ध्वंक्षेपाच्चयोष्माच्चअधःक्षेपाच्चयोभवेत् ॥ एकैकामुत्सृजेद्धीरःस्व

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

 रितेतूभयंक्षिपेत् ॥ ५८ ॥ अंगुष्ठाकुंचनंलघावनुस्वारेत्वपाꣳरसम्॥
 दीर्घेरंगेचतर्जन्याःप्रसारःपरिकीर्तितः ॥ ५९ ॥ तर्जन्यंगुष्ठयोःस्पर्शे
प्युदात्तंप्रातिविद्यते ॥ नीचंतुमध्यमंकुर्याच्छेषंनीचतरंक्रमात् ॥६०॥
स्वरितंयद्भवेत्किंचिद्धकारसहसंयुतम् ॥ ऊष्माणंतद्विजानीयान्निक्षि
पेदुभयोरपि ॥ ६१ ॥ स्वरितसंज्ञेचनिक्षिप्तेसंयोगोयत्रदृश्यते ॥ द्वि
मात्रिकेभवेदेकमात्रिकेतूभयंक्षिपेत् ॥ ६२ ॥ जात्येचस्वरितेचैवव
 कारोयत्रदृश्यते ॥ कर्तव्यस्तूभयोःक्षेपोवायव्यइतिदर्शनम् ॥ ६३ ॥
शृंगवद्धाथवत्सस्यकुमारीकुचयुग्मवत् ॥ उभक्षेपस्वरोयत्रसाविसर्गं

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri Funding: MIDF

उदाहृतः ॥६४॥ विसर्गांतस्वरोयत्रस्वरितोयत्रदृश्यते ॥ दीर्घश्चैवतु
कारश्चतत्रोभक्षेपउच्यते ॥ ६५ ॥ त्रिविधस्तुभवेदूष्माप्रचिताबलका
तरा ॥ स्वरितेप्राचिताविद्यान्निपातेबलकांविदुः ॥ ६६ ॥ उत्थानेतुत
थाताराएताभिस्त्रिभिरूष्मभिः॥ मात्रामात्रांविदित्वातुततःक्षेपंप्रयो
जयेत् ॥ ६७ ॥ अक्षरंभजतेकाचित्काचिद्वित्तेप्रतिष्ठितम् ॥ समाने
जातिकाकाचित्काचिदूष्माप्रदायिका ॥ ६८ ॥ यथाबालस्यसर्पस्य
उच्छ्वासोलघुचेतसः ॥ एवमूष्माप्रयोक्तव्याहकारपरिवर्जितः ॥६९॥
विवृतिंप्रत्ययादूष्मांप्रवदंतिमनीषिणः ॥ तामेवप्रतिषेधंतिआईऊए

Nepal Sanskrit University ... Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

या०

॥ ७ ॥

शि०

निदर्शनम् ॥७०॥ अष्टौस्वरान्प्रवक्ष्यामितेषामेवतुलक्षणम् ॥ जात्यो
भिनिहितःक्षैप्रःप्रश्लिष्टश्चतथापरः ॥७१॥ तैरोव्यञ्जनसंज्ञश्च तथा तै
रोविरामकः॥पापवृत्तोभवेत्तद्वत्तथाभाव्यइतिस्वराः ॥७२॥एकपदेनी
चपूर्वःसयवोजात्यइष्यते।अपूर्वोऽपिपरस्तद्वद्धान्यंकन्यास्वरित्यपि ॥
एकपदइत्याह ॥ नीचपूर्वःसयकारवकारौवाजात्यःस्वरितोभवति ॥
यथाजात्यंमनुष्यानिति।सुप्प्वेति।चम्वीव।धान्यम् । कन्याइव।स्वः ।
वीर्यं । एवं ह्याहयानिचान्यानीदृग्लक्षणानिपदानिभवंति । एओआभ्या
मुदात्ताभ्यामकारोरिफितश्चयः॥अकारोयत्रलुप्येततंचाभिनिहितंवि
दुः॥७३॥यथा कुक्कुटः+आसि । कुक्कुटोसि । वेदः+आसि । वेदोसि । भागः

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

असि+भागोसि । मारुतः+असि । मारुतोसि । श्वात्रः+असि । श्वात्रो
सि।ते+अप्सरसाम् । तेप्सरसाम्।ते+अवंतु । तेवंतु।कः+असि।कोसि।
सः+अहम् । सोहम् । एवठंव्याहृयानिचान्यानिईदृग्लक्षणानिपदानि
भवंति । इउवर्णौयदोदात्तावापद्येतेयवौक्वचित् ॥ अनुदात्तेपदेनित्यंवि
द्यात्क्षैप्रस्यलक्षणम्॥७४॥यथा त्रि+अंबकम् । त्र्यंबकम् । द्रु+अन्नः ।
द्रन्नः । वीडु+अंगः । वीड्वंगः । वाजी+अर्वन् । वाज्यर्वन् । एवठंव्याहृया
नि ० ॥ इकारोयत्रदृश्येतइकारेणैवसंयुतः॥उदात्तश्चानुदात्तेनप्रश्लिष्टो
भवतिस्वरः॥७५॥ अभि+इन्धताम् । अभीन्धताम् । अभि+इमम् ।

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

या० अभीमम्। वि+इहि । वीहि। स्रुचि+इव। स्रुचीव। चम्वी+इव। च
॥॥८॥ म्वीवेति।एवंह्याहयानिचान्यानि ०॥उदात्तपूर्वंयत्किंचिच्छंदसिस्व
रितंपदम्॥एषसर्वबहुस्वारस्तैरोव्यंजनउच्यते॥७६॥ इडे। रंते। हव्ये।
काम्ये। चंद्रे। ज्योते । अदिति। सरस्वता। महि। विश्रुतीतिभ
वंति। एवंह्याहयानि० भवंति ॥ अवग्रहात्परोयस्तुस्वरितःस्याद
नंतरम् ॥ तैरोविरामंतंविद्यादुदात्तोयद्यवग्रहः ॥ ७७ ॥ यथागोम
शि० दितिगो+मत्। गोपतावितिगो+पतौ । प्रप्रेतिप्र+प्र। विततेतिवि+
तता। समिद्धेतिसम् +इद्धः। एवंह्याहयानि० भवंति ॥ स्वरेति

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri Funding: MIDE

स्वरितेचैवविवृतिर्यत्रदृश्यते ॥ पादवृत्तोभवेत्स्वारःश्वित्रआदित्येति निदर्शनम् ॥ श्वित्रः+आदित्यानाम् ॥ श्वित्र आदित्यानाम् । पुत्रः+ईधे । पुत्रईधे । दात्रे+एधि । दात्रएधि । कः+ईम् कईम् । ताः+अस्य । ताअस्य । एवंह्याहयानि० ॥ उदात्ताक्षरयोर्मध्येभवेन्नीचस्त्ववग्रहः ॥ तथाभाव्यंभवेत्कंपंस्तनूनप्त्रेतिनिदर्शनम् ॥ ७८ ॥ यथातनूनप्त्रइति तनू+नप्त्रे । तनूनपादिति तनू+नपात् । तनूनपातमिति तनू नपातम् । एवंह्याहयानिपदानिलक्षणानिभवंति ॥ इत्यष्टपदसमाम्नायेवैशेषिकेयाज्ञवल्क्यवचनानांपदानांपाठःसमाप्तः ॥

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

माध्यंदिनविरोधिःस्यात्तथाभाव्यस्तुयःस्मृतः ॥ स्वरोनैवात्रदृश्ये
तभिन्नोदात्तानुदात्तकौ ॥ १ ॥ स्वराःस्पर्शांताःस्थोष्माणः ॥ कण्ठ्य-
जिह्वामूलीय-तालव्य-मूर्धन्य-दंत्य-ओष्ठ्य-यम-विसर्जनीयनि
पाताद्याश्चकिंवर्णदैवत्यलिंगाः । स्मराः शुक्लाः नानादैवत्याः । स्प
र्शाः कृष्णाः । कपिलाअंतस्थाः । ऊष्माणोऽरुणाः । नीलायमाः । ह
रितानासिक्याः । पीतोनुस्वारः । रक्तोजिह्वामूलीयः । पीतउपध्मा
नीयः । श्वेतोविसर्जनीयः । शबलोरंगः । नीलोनुनासिक्यः । इत्यंत
र्मध्यमयोर्नासिक्यंविद्यात् ॥ द्विरुदात्ताख्याइतिस्मृतः । उदमनुद

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

निपातेआद्येचोपसर्गेनामाख्यातेचोपसर्गनिपाताश्चेति । किंदैवत्या
अक्षराणांचकेपुरुषाः । काःस्त्रियः । कानिनपुंसकानिइत्यत्रब्रूमः ।
कंठ्याआग्नेयाः । अकारादयः । जिह्वामूलीयानैर्ऋत्याःककाराद
यः । तालव्याः सौम्याश्चचकारादयः । वायव्यामूर्धन्याष्टकाराद
यः । रौद्रादंत्यास्तकारादयः । औष्ठ्याआश्विन्याः पकारादयः ।
शेषावैश्वदेवाः । अंइत्येवमादयः ॥ स्वरास्तुब्राह्मणाज्ञेयावर्गाणांप्र
थमाश्चये ॥ द्वितीयाश्चतृतीयाश्चचतुर्थाश्चापिभूमिपाः ॥ २ ॥ वर्गा
णांपंचमावैश्याअंतस्थाश्चतथैवच ॥ ऊष्माणश्चहकारश्चशूद्राएवप्र

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

कीर्तिताः ॥ ३ ॥ शुक्लवर्णानिनामानिआख्यातारोहितामताः ॥ क
पिंजलास्तूपसर्गाःकृष्णाश्चैवनिपातकाः ॥ ४ ॥ भार्गवगोत्राणिना
मानिभारद्वाजाआख्याताः ॥ वासिष्ठाउपसर्गास्तुनिपाताःकाश्य
पाःस्मृताः ॥ पीतवर्णश्चोपसर्गानिपातःकृष्णवर्णकः ॥ सर्वंतुसौम्य
माख्यातंवायव्यंनामदृश्यते ॥ आग्नेयस्तूपसर्गःस्यान्निपातोवारुणः
स्मृतः ॥ ५ ॥ प्रथमाश्चतथांतस्थाःस्त्रीलिंगाःपरिकीर्तिताः ॥ शेषा
क्षराणिषंढानिप्राहुर्लिंगाविवेचकाः ॥ ६ ॥ नाम्नामिंद्रोदेवताव
रुणउपसर्गाणामादित्यःसर्वस्याक्षरगणस्यस्वराविसर्जनीयोयमाश्चपुं

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

ल्लिंगाः। ङञणनमायरलवाः स्त्रीलिंगाः। शेषाण्यक्षराणिनपुंसकलिं
गानीति॥ संधिश्चतुर्विधोभवतीति॥ लोपागमौवर्णविकारः प्रकृति
भावश्चेति। तद्यथा तत्रलोपोभवति अयक्ष्माः+मा अयक्ष्मामा। श
ततेजाः+वायुः शततेजावायुः। तिग्मतेजाः+द्विषतः। तिग्मतेजाद्वि
षतः। इतिलोपः॥आगमोभवति यथा प्रत्यङ्+सोमः प्रत्यक्सोमः।
प्राक्सोमःप्राङ्+सोमः।अस्मान्+सीतेअस्मान्त्सीते।त्रीन्+समुद्रान्
त्रीन्त्समुद्रान्। इतिआगमः॥विकारोभवति आ+इदम् एदम्। आ+इ
मे एमे। आ+इष्टयःएष्टयः।प्र+इषितः प्रेषितः। इतिविकारः॥प्रकृति

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

या०
॥११॥
शि०

भावः यथा आशुः शिशानः । युञ्जानःप्रथमम् । अदितिःषोडशाक्षरेण ।
देवोवःसविता । इतिप्रकृतिभावः ॥ आकाशस्थायथाविद्युत्स्फुटितामं
णिसूत्रकत् ॥ एषच्छेदोविवृत्तीनांयथाबालेषुकर्तरी ॥ ७ ॥ द्वयोस्तु
स्वरयोर्मध्येसंधिर्यत्रनदृश्यते ॥ विवृत्तिस्तत्रविज्ञेयायईशेतिनिदर्श
नम् ॥ ८ ॥ पिपीलिकापाकवतीतथावत्सानुसारिणी ॥ वत्सानुसंसृ
ताचैवचतस्रस्तुविवृत्तयः ॥ ९ ॥ पंचरंगाःप्रवर्तंतेघातनिर्घातव
ज्रिणः ॥ अहरप्रहरोज्ञेयअइउऋओइतिनिदर्शनम् ॥ १० ॥ पिपीलि
काआद्यंतदीर्घानाभ्याआसीदितिनिदर्शनम् ॥ पाकवत्युभयोर्ह्रस्वा

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

विनइन्द्रेतिनिदर्शनम् ॥ ११ ॥ अन्तेचवत्सानुसृजताताानेत्यसौआ
वोढमाश्विनेतिनि०॥वत्सानुसारिणीचादौदीर्घाताअस्येतिनि०॥१२॥
करिणीकुर्विणीचैवहरिणीहारिणीतिच ॥ तथाहंसपदानामपंचैताःस्व
रभक्तयः ॥ १३ ॥ करिणीरहयोर्योगेकुर्विणीलहकारयोः ॥ हरिणीर
षयोर्योगेहारितांक्षषकारयोः ॥ १४ ॥ यातुहंसपदानामसातुरेफष
कारयोः ॥ हरिणीहरयोर्विद्यात्कुर्विणीलहकारयोः ॥ १५ ॥ देवंबर्हि
रितिकरिणीउपह्वरेतिकुर्विणी ॥ हरिणींअरेषसइत्याहुर्हारिणीशत
वल्हेतिच ॥ १६ ॥ वर्षोंवर्षीयतेसीतितथाहंसपदेतिच ॥ स्वरभक्तिं

Nepal Sanskrit University, Balmiki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

प्रयुंजानस्त्रीन्दोषान्परिवर्जयेत् ॥ १७ ॥ इकारंचाप्युकारंचग्रस्तदो
षंतथैवच ॥ एतल्लक्षणमाख्यातंयाज्ञवल्क्येनधीमता ॥ १८ ॥ सम्य
क्पाठस्यासिद्ध्यर्थंशिष्याणांहितकाम्यया ॥ अर्धमात्रास्वरंकिंचि
त्पृथङ्न्यूनामिवोच्चरन् ॥ ऋकारेतुहकारस्यहृत्कंठमनसापिच॥१९॥
नैतत्स्वरितपूर्वांगेनापरांगेकथंचन ॥ नस्वरेनचमात्रायांकथंस्वारोवि
धीयते ॥ २० ॥ परांगस्यतुयत्पूर्वंपूर्वांगस्यतुयत्परम् ॥ उभयार्द्धार्द्धं
संयोगेस्वारंकुर्याद्विचक्षणः ॥ २१ ॥ संयोगेतुपरंस्वार्थंपरंसंयोगना
यकम् ॥ संयुक्तस्यतुवर्णस्यनस्वार्थंपूर्वमक्षरम् ॥ २२ ॥ उदात्ताद

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

नुदात्तेतुवामायाभ्रुवआरभेत् ॥ उदात्तात्स्वरितोदात्तौक्रमाद्दक्षिणतो
न्यसेत् ॥ २३ ॥ स्वरितादनुदात्तायेप्रचयांस्तान्प्रचक्षते ॥ एकस्व
रानपिचतानाहुस्तत्त्वार्थचिंतकाः ॥ २४ ॥ प्रचयोयत्रदृश्येतततत्रह
न्यात्स्वरंबुधः ॥ स्वरितःकेवलोयत्रमृदुस्तत्रानिपातयेत् ॥ २५ ॥ दु
र्बलस्ययथाराष्ट्रंहरतेबलवान्नृपः ॥ एवंव्यंजनमासाद्यअकारोहरते
स्वरम् ॥ २६ ॥ उच्चादुच्चतरंनास्तिनीचान्नीचतरंतथा ॥ अक्षरात्तु
ल्ययोगाच्चनीचेनीचगतानिच ॥ २७ ॥ स्वरउच्चःस्वरोनीचःस्वरः
स्वरितएवच ॥ स्वरप्रधानैस्तैःस्वार्यैव्यंजनंतेनसस्वरम् ॥२८॥ व्यंज

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

नान्यनुवर्त्ततेयत्रातिष्ठतिसस्वरः ॥ स्वरप्रधानंत्रैस्वर्यंआचार्याःप्रवदं
तिहि ॥२९॥ मणिवद्व्यंजनंविद्यात्सूत्रवच्चस्वरंविदुः॥ आचार्याःसम
मिच्छंतिपदच्छेदंतुपंडिताः ॥३०॥ स्त्रियोमधुरमिच्छंतिविकृष्टमित
रेजनाः ॥ उदात्तंनानुवर्त्ततेनीचंनस्वरितंतथा ॥३१॥ विस्वरंतंविजा
नीयाद्दीर्घह्रस्वविवर्जितम्॥हरिवरुणवरेण्येषुधाराहिपुरुषेषुच ॥ वैश्वा
नरोनकारे च शेषास्तु स्वरितानराः ॥ स्वरितेरेफवैश्वानरोनकारःशे
षाकारःस्वरितानराः ॥ ३२ ॥ द्वौवरुणौचस्वरितौउदुत्तमंत्वंवरुण ॥
धारेचैवोरुधारेतुपुरुधारेचदोहने ॥ मात्रिकंवाद्विमात्रंवास्वरितंयदि

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri Funding: MIDF

हाक्षरम् ॥ तस्यादितोर्द्धमात्रावैशेषंचपरतोभवेत् ॥३३॥ नकारांतेपदे
पूर्वेश्मश्रुभिःपरतःस्थिते॥ छकारंनप्रयुंजीतञशसंधिसमुच्चरेत्॥३४॥
ओकारंप्लुतविज्ञेयंप्लुतमग्नाद्वितीयकम् ॥ लार्जीछाचीतृतीयंचविवेशं
तिचतुर्थकम् ॥ ३५ ॥ अधःस्विदासीत्पंचमंचोपरिस्विदासीच्चषष्ठक
म् ॥ सप्तमंतुभ्रुवोस्मारअष्टमंनैवविद्यते ॥ ऌकारस्यतुदीर्घत्वंनास्ति
वाजसनेयिनः॥३६॥ उच्चस्थानगतेह्रस्तेस्वरितंनोपपद्यते ॥ अधस्ता
त्तुयदागच्छेत्स्वरितंनतदाभवेत् ॥ कचटतपाद्दश्यंतेसंधिस्थानेषुनि
त्यशः ॥ स्ववर्गेणैवसंयुक्तामोक्षंकुर्वीततत्रवै ॥ तकारांतेपदेपूर्वेसका

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

या०
।।।१४।।
शि०

रेपरतःस्थिते ॥ प्रत्यारंभंनकुर्वीतपापाविति निदर्शनम् ॥ ककारांतेप
देपूर्वेसकारेपरतःस्थिते ॥ खसवर्णविजानीयाद्धिखक्सेतिनिदर्शन
म् ॥ तकारांतेपदेपूर्वेचवर्गेपरतःस्थिते ॥ मोक्षंतत्रचकुर्वीतयच्चपापौ
निदर्शनम् ॥ ङकारांतेपदेपूर्वेसकारेपरतः स्थिते ॥ कसवर्णविजानीया
त्प्राङ्सोमेतिनिदर्शनम् ॥ टकरांतेपदेपूर्वेसकारेपरतःस्थिते ॥ टसव
र्णविजानीयात्संम्राट्संभृतेतिनिदर्शनम् ॥ तकारांतेपदेपूर्वेसकारेपर
तःस्थिते ॥ छसवर्णविजानीयात्तत्साबितुरितिनिदर्शनम् ॥ नकारां
तेपदेपूर्वेसकारेपरतःस्थिते ॥ तसवर्णविजानीयात्त्रीन्त्समुद्रेतिनिदर्श

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

नम् ॥ पकारांतेपदेपूर्वेंशकारेपरतःस्थिते ॥ छासवर्णंविजानीयादनुष्टु
प्छारदीतिनिदर्शनम्॥ मकारांतेपदेपूर्वेंसवर्णेपरतःस्थिते॥ मसवर्णंवि
जानीयादिमम्मेतिनिदर्शनम्॥वर्णेतुमात्रिकेपूर्वेंअनुस्वारोद्विमात्रिकः
द्विमात्रेमात्रिकोज्ञेयःसंयोगाद्यस्ययोभवेत्॥ अनुस्वारोद्विमात्रः स्या
द्ववर्णव्यंजनादिगः॥ह्रस्वाद्वायादिवादीर्घाद्देवानाँहृदयेभ्यइति ॥ अ
नुस्वारस्योपरिष्टात्संवृतंयत्रदृश्यते। दीर्घंतंतुविजानीयाच्छ्रोताग्रावा
णेतिनिदर्शनम् ॥ अनुस्वारस्योपरिष्टात्संयोगोयत्रदृश्यते ॥ ह्रस्वंतंतु
विजानीयात्सर्ठंस्थेतिनिदर्शनम् ॥ अनुस्वारश्चयोदीर्घादक्षराद्योभवे

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

या० त्परः॥सतुह्रस्वइतिज्ञेयोमंत्रेष्वेवविभाषया ॥ ओभावश्चाविवृत्तिश्चशष
॥१९॥ सारेफएवच ॥ जिह्वामूलमुपध्माचगतिरष्टविधोष्मणः ॥ यद्योभावप्र
संधानमुकारादिपरंपदम् ।स्वरांतंतादृशंविद्याद्यदन्यद्व्यक्तमूष्मणः॥
उभावाद्युत्थितश्चोष्मातांतुकेलिंविनिर्दिशेत् ॥ विवृत्तंप्रतियाऊष्मावि
ज्ञेयाविकटानना ॥ लीढातिलीढविद्युच्चशषसेषुप्रकीर्तिताः ॥ जिह्वामू
लेचरेफेचविज्ञेयाविठकाशठा ॥ उपध्मानीयसहितांपुष्पिणींतांविनि
शि० र्दिशेत्॥अन्यत्रयोभवेदूष्मासुलभांतांविनिर्दिशेत्॥ पादाद्यंतंपदाद्यंतं
तथावग्रहकालिकम् ॥ ईषत्स्पृष्टंविजानीयात्तस्मिन्कालेतुकारयेत् ॥

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

पादादौचपदादौचसंयोगावग्रहेषुच ॥ जःशब्दइतिविज्ञेयोयोन्यःसय
इतिस्मृतः ॥ उपसर्गपरोयस्तुपदादिरपिदृश्यते ॥ ईषत्स्पृष्टंयथावि
द्युत्पदच्छेदात्परंभवेत् ॥ त्वदर्थवाचिनौवोवांवावेयदिनिपातजौ॥आ
देशश्चविकल्पार्थाईषत्स्पृष्टाइतिस्मृताः ॥ विभाषयायेकारःस्यात्तथा
नेतिपदात्परः॥भवतीत्यपिपूर्वैवतथाचसपदादपि ॥ यदेवलक्षणंयस्य
वकारस्यापितद्भवेत् ॥ यत्रयत्रविशेषःस्यादिदानींससकथ्यते ॥
वकारस्त्रिविधःप्रोक्तोगुरुर्लघुर्लघूतरः ॥ आदौगुरुर्लघुर्मध्येपदांतेचल
घूतरः ॥ यवर्णस्त्रिविधःप्रोक्तोगुरुर्लघुर्लघूतरः ॥ आदौगुरुर्लघुर्मध्ये

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

या० पदांतेतुलघूतरः ॥ उपांशुस्वरितंचैवयोधीतेवित्रसन्नपि ॥ अपिरूपस
॥१६॥ हस्त्राणांसंदेहेषुप्रवर्तंते॥पंचविद्यांनगृह्णंतिजडास्तब्धाश्चयेनराः ॥अल
साश्चैवरोगाश्चयेषांचविस्मृतंमनः ॥ अहेरिवगणाद्भीतःसंमानान्नर
कादिव ॥ राक्षसीभ्यइवस्त्रीभ्यःसविद्यामधिगच्छति ॥ नभोजनवि
लंबीस्यान्नचनारीनिबंधनः ॥ सुदूरमपिविद्यार्थीव्रजेद्गरुडहंसवत् ॥
यथाखनन्खनित्रैणनरोवार्यधिगच्छति ॥ तथागुरुगतांविद्यांशुश्रूषुर
शि० धिगच्छति ॥ सुखार्थीचेत्त्यजेद्विद्यांविद्यार्थीचेत्त्यजेत्सुखम् ॥ सुखि
नश्चकुतोविद्यासुखंविद्यार्थिनःकुतः ॥ गुणिताशतशोविद्यासहस्त्रावर्ति

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

तापुनः॥ आगमिष्यतिजिह्वाग्रेस्थलान्निम्नामिवोदकम् ॥ शतेनगुणिता
विद्यासहस्रेणचातिष्ठति॥शतानांचसहस्रेणप्रत्यंचदवतिष्ठति॥ जलम
भ्यासयोगेनशिलायांकुरुतेक्षयम् ॥ कर्कशानांमृदुस्पर्शंकिमभ्यासा
न्नसाध्यते॥ गुरुशुश्रूषयाविद्यापुष्कलेनधनेनवा॥ अथवाविद्ययावि
द्याचतुर्थंनोपलभ्यते ॥ शुश्रूषारहिताविद्याह्यल्पमेधागुणैः सह ॥
वंध्याचयौवनीतस्यानविद्याफलिनीभवेत् ॥ हयानामिवजात्यानाम
र्धमात्रार्द्धशायिनाम् ॥ नहिविद्यार्थिनांनिद्राचिरंनेत्रेषुतिष्ठति ॥
यथा पिपीलिकैःपांसुर्वल्मीकंक्रियतेमहत् ॥ नतत्रबलसामर्थ्यमु

Nepal Sanskrit University, Balmandir Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

मस्तत्रकारणम् ॥ अंजनस्यक्षयंदृष्ट्वावल्मीकस्यतुसंचयम् ॥ अवं
ध्यंदिवसंकुर्याद्दानाध्ययनकर्मसु ॥ अन्नव्यंजनयोर्भागौतृतीयमुद
कस्यच ॥ वायोःसंचारणार्थायचतुर्थमुपकल्पयेत् ॥ हकारंपंचमैर्यु
क्तमंतस्थैश्चापिसंयुतम् ॥ औरसंतंविजानीयात्कंठ्यमाहुरसंयुतम् ॥
हकारोयत्रपूर्वस्थोअन्तस्थाद्योभवेत्परः ॥ पदकालेवियुज्येतसंहिता
यांसऔरसः ॥ मेघदुंदुभिनिर्घोषोज्ञायतेपयसोह्रदात् ॥ एवंनादंप्रयो
क्तव्यांसिंहस्यरुदितंयथा ॥ मासेभाद्रपदेमेघाःशब्दंकुर्वंतियादृशम् ॥
एवंगह्वरमासाद्यशुक्रंदुदुह्रेतिदर्शनम् ॥ शेषाणांवानरायुद्धमुत्पतंति

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

पतंतिच ॥ एवंवर्णाःप्रयोक्तव्याइहेहैषान्निदर्शनम् ॥ यथापुत्रवतीस्ने
हाच्चुंबतेनिजमौरसम् ॥ एवंवर्णाःप्रयोक्तव्यायुआनेतिनिदर्शनम् ॥
दर्दुरोदरदेशौतुप्रफुल्लेतेपुनर्यथा ॥ एवंवर्णाःप्रयोक्तव्याअपांफेनेति
निदर्शनम् ॥ यथाभारभराक्रांतानिश्वसंतिनराभुवि ॥ एवंवर्णाःप्र
योक्तव्या अद्भ्यःसंभृतइत्यपि ॥ कुक्कुटःकामलुब्धश्चककारद्वयमुच्चरे
त् ॥ एवंवर्णाःप्रयोक्तव्याःकुक्कुटोसीतिदर्शनम् ॥ वडवाचहयंदृष्ट्वा
योनिंविकुरुतेयथा॥ एवंवर्णाःप्रयोक्तव्याःसदुंदुभेतिनिदर्शनम् ॥ रंगे
चैवसमुत्पन्नेनोग्रसेत्पूर्वमक्षरम् ॥ स्वरंदीर्घंप्रयुंजीतपश्चान्नासिक्य

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

माचरेत् ॥ यथासौराष्ट्रिकानारीअराँइत्यभिभाषते ॥ एवंरंगःप्रवक्त
व्योङ्कारःपरिवर्जितः ॥ द्विमात्रिकोमात्रिकोवानासामूलंसमाश्रि
तः ॥ अंतेप्रयुंजतेरंगः पंचमैः सानुनासिकः ॥ यथासौराष्ट्रिकानारी
अराँइत्यभिभाषते ॥ एवंरंगंविजानीयान्ङकारपरिवर्जितम् ॥
अनंतरंमकारस्ययोरंगस्तत्ररंज्यते ॥ सर्वानुनासिकंविद्यादेषाव
ध्योपधानिका ॥ यरलवशषसहरज्यतेचोपधानिका ॥ गवांतेरंग
तेयस्तुसर्वैःसर्वानुनासिका ॥ नासादुत्पद्यतेरंगःकांस्येनसमानिःस्व
नः ॥ मृदुश्चैवद्विमात्रःस्याद्दृष्टिमान्स्यान्निदर्शनम्॥यथाव्याघ्रीहरेत्पु

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

त्रान्दंष्ट्राभिर्नचपीडयेत् ॥ भीतापतनभेदाभ्यांतद्धर्णान्प्रयोजयेत्॥
मधुरंचनचाव्यक्तंव्यक्तंचापिनपीडितम् ॥ सनाथस्यैकदेशस्यनवर्णाः
संकरंगताः ॥ यथासुमत्तनागेंद्रःपदात्पदंनिधापयेत्॥ एवंपदंपदाद्यंतं
दर्शनीयंपृथक्पृथक्॥गीतीशीघ्रीशिरःकंपीयथालिखितपाठकः ॥अन
र्थज्ञोल्पकंठश्चषडेतेपाठकाधमाः ॥ माधर्यमक्षरव्यक्तिःपदच्छेदस्तुसु
स्वरः ॥ धैर्यंलयसमत्वंचषडेतेपाठकागुणाः॥चतुरक्षरषट्कंचानिवर्तेतपु
नःपुनः॥आवर्ततेपदंयच्चाद्धिस्त्रिराम्रेडितंहितत् ॥ यथाधाम्नेधाम्नेतिय
जुषेयजुषेतिनिदर्शनम्॥हीयतेवर्धतेचापिपदंयत्रकृशोदरम् ।उपचारः

Nepal Sanskrit University...

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

सविज्ञेयउभेसुश्वंद्रेतिनिदर्शनम् ॥ ॥ अथसप्तविधाःसंयोगपिंडाः ॥
अयःपिंडोदारुपिंडऊर्णापिंडोज्वालापिंडोमृत्पिंडोवायुपिंडोवज्रपिंड
श्चेति ॥ यमान्विद्यादयःपिंडान्सांतस्थंदारुपिंडवत् ॥ अंतस्थंयमवर्जं
तुऊर्णापिंडंविनिर्दिशेत् ॥१॥ अंतस्थंयमसंयोगेविशेषोनोपलभ्यते ॥
अशरीरंयमंविद्यादंतस्थंपिंडनायकम् ॥२॥ज्वालापिंडान्सनासिक्या
न्सानुस्वारांस्तुमृन्मयान् ॥ सोपध्मावायुपिंडाश्चजिह्वामूलेतुवज्रिणः
॥३॥ अयःपिंडोनामयथा । अग्नीः । पत्नीः । नातनाच्मि । दारुपिंडो
नामयथा । अश्वः । सूर्यः । विभ्राजतीतिभवति । तत्रऊर्णापिंडोनाम

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

यथा। अस्मिन्। यस्मिन्। अमुष्मिन्।इतिभवति॥ तत्रज्वालापिंडो
नामयथा।ब्रह्म।वाह्नः।गृह्णामीतिभवति। तत्रमूर्तिपिडोनामयथा। सᳪं
स्थाम्। सᳪंस्कर्त्तारः।सᳪंस्वर्तइति। तत्रवायुपिंडोनामयथा। देवस
वितः।युञ्जानःप्रथमम्। प्रादिवःककुत्सुममितिभवति॥ तत्रवज्रपिंडो
नामयथा। इष्कृतिःनिष्कृतिः ऋक्सामयोः। इतिभवति॥ प्रथममे
वषकारेण सकारेणैवसंयुतम्॥ एतत्स्वरंसमासाद्यअग्निष्वात्तानिद
र्शनम्॥४॥ प्रथमेनठकारेणथकारेणैवसंयुतम्॥ एतत्स्वरंसमासाद्य
अधिष्ठानानिदर्शनम्॥५॥ प्रथममेवणकारेणनकारेणैवसंयुतम्॥ एत

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

या० त्स्वरंसमासाद्यात्रिणवन्नयस्त्रिंशाविति निदर्शनम् ॥ ६ ॥ प्रथममेव
॥२०॥ रंगेणनकारेणैवसंयुतम् ॥ एतद्द्राञितमासाद्यवृष्टिमानितिनिदर्शनम्
॥७॥ एतेककारादयोमकारपर्यवसानाःकृष्णाव्याख्याताः । शनैश्वर
दैवत्याः । चत्वार्यंतस्थायरलवाःकपिलवर्णाःअग्निदैवत्याः । चत्वार्यू
ष्माणःशषसहा अरुणवर्णाः आदित्यदैवत्याः॥त्रयस्त्रिंशद्व्यंजनानि
स्पर्शाअंतस्थाऊष्माणश्चेति । चतुर्विधंकरणम् ॥ स्पृष्टमस्पृष्टंसंवृतं
शि० विवृतंचेति ॥ संवृताघोषाविवृताअघोषाः । विंशतिर्घोषास्तेगजड
दबाघझढधभाङञणनमाःयरलवाश्चेति । त्रयोदशअघोषास्तेकचट

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

लपाःखछठथफाःशषसाश्चेति ॥ षड्विधमास्यप्रयत्नम् ॥ संवृतंविवृतम
स्पृष्टंस्पृष्टमीषत्स्पृष्टंचार्धस्पृष्टंचेति ॥ तत्रअकारःसंवृतोज्ञेयइतरेवि
वृताःस्वराः ॥ सर्वेंचतेस्युरस्पृष्टाःस्पर्शाः स्पृष्टाभवन्तिहि ॥ ८ ॥
ईषत्स्पृष्टास्तथान्तस्थाऊष्माणोर्धस्पृशःस्वराः ॥ सामान्यंभजतेवर्णः
संस्थानकरणस्यहि ॥ ९ ॥ ऌलोर्मध्येभवत्यर्धमात्रारेफलकारयोः ॥
तस्मादस्पृष्टतानस्याद्दलकारनिरूपणे ॥ १० ॥ वर्गाणांप्रथमाद्वितीयाः
शषसहाश्चाघोषाघोषास्त्वन्येदशधांवर्णाभवन्ति ॥ अष्टौवर्णस्थानानि
भवंति । उरःकंठ्यमूर्धन्यतालुदंत्योजिह्वामूलयमानुनासिक्याश्चेति ॥

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

या० द्वौऔरस्यौ हह्व ह्यइति । अआआ ३ अवर्णहकारविसर्जनीया इति
॥२१॥ त्रयःकंठ्याः । ऋषट्मूर्द्धन्याः टठडढणष इति । दशतालव्याः
चछजझञयशइईई ३ इति । अष्टौदंत्याः तथदधनलॢलसाः । अष्टा
वोष्ठ्याः पफबभमाउऊऊ ३ वउपध्माचेत्यादयः । एकोदंतमूली
योरेफः । जिह्वामूलीयाःपंच कुंखुंगुंघुंङुंइति । क्मख्मग्मघ्मकुंखुंगुं
घुंइतियमाश्चत्वारः ॥ रुक्मेति प्रथमोज्ञेयः सक्थ्नेत्येवापरोभवेत् ।
शि० तृतीयःसघ्नइत्याहुःउपध्मेतिचतुर्थकः ॥ ११ ॥ प्रथमौचौष्ठनासि
क्यौद्वितीयःकंठ्यदंत्यश्चनासामूलमुपाश्रितः ॥ तृतीयःकंठ्यजिह्वा

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

ग्रेनासायामेवानिर्दिशेत् ॥ चतुर्थोंह्हादिनासिक्यःकंठेचाभिहितायमाः
॥ १२ ॥ आपंचमैश्चैकपादःसंयुक्तंपंचमाक्षरम् ॥ उत्पद्यतेयमस्तत्र
सोऽङ्गपूर्वाक्षरस्याहि ॥ १३ ॥ पंचमाःशषसैर्युक्ताअन्तस्थैर्वापिसंयु
ताः ॥ यमास्तत्रनिवर्तंतेश्मशानादिवबांधवाः ॥ १४ ॥ ऋवर्णेतिपरे
सादावनुस्वारोद्विमात्रकः ॥ संयोगेपरभूतेतुह्रस्वएवोच्यतेबुधैः ॥
॥ १५ ॥ आद्यामात्रातुकण्ठ्यस्यएकारौकारयोर्भवेत् ॥ तालव्यस्य
तथौष्ठ्यस्यद्वितीयाचयथाक्रमम् ॥ १६ ॥ यादृशीरत्नवर्णाभाजपा
याःकुसुमेऽथवा ॥ तादृशंरञ्जयेद्वर्णंप्रान्तेनासिक्यमाचरेत् ॥ १७ ॥

Nepal Sanskrit University, Beljhundi Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

या०
॥२२॥

लाक्षारक्तंयथातोयंनकारान्तंपदंतथा ॥ सर्वरंगंविजानीयाच्छत्रूनि
तिनिदर्शनम् ॥ १८ ॥ लुप्तेनकारेयत्स्वारंरंजन्तिशौनकादयः ॥ आ
दिरैङ्गंविजानीयान्नचासीदिवविन्दन्ति ॥ १९ ॥ प्रथमस्थषकारेण
तकारेणचसंयुतम् ॥ एतदक्षरमासाद्यात्रिष्टुभेतिनिदर्शनम् ॥ २० ॥
प्रथमस्थषकारेणथकारेणचसंयुतम् ॥ एतत्स्वरंसमासाद्याधिष्ठान
मितिनिदर्शनम् ॥ २१ ॥ चतुर्थंचतृतीयेनद्वितीयंप्रथमेनच ॥ आद्यं
मध्यंतथान्यश्चस्वरूपेणाभिपीडयेत् ॥ २२ ॥ अवग्रहपदच्छेदउदात्तं
दृश्यतेयदि ॥ स्वरन्तंस्वरितंप्राहुःसंधौतुस्वार्यतेपरम् ॥ २३ ॥ स्वर

शि०

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri Funding: MIDF

संधिविधानेननीचोच्चंतुविधीयते ॥ व्यंजनाद्वास्वराद्वापितत्सन्धौ
स्वरउच्यते ॥ २४ ॥ उदात्तान्निहितःस्वारःस्वरितात्प्रचयोभवेत् ॥
उदात्तात्स्वरितात्पूर्वौनान्यआपद्यतेस्वरः ॥ २५ ॥ पदकालेयःस्वरि
तःसंहितायांतथैवच ॥ स्वरिताच्चेद्भवेत्पश्चात्सएवनिचितःस्वरः ॥
॥ २६ ॥ प्रथमाश्चतृतीयाःस्युपरेघोषवतिस्थिते ॥ पञ्चमाःपञ्चमे
पाठेद्वितीयाःशषसेषुच ॥ २७ ॥ उदात्तान्निहितःस्वार्यःस्वारोदात्तौ
नतत्परौ ॥ स्वरितोनस्तथाभूतोज्ञेयःसप्रचयःसदा ॥ २८ ॥ उच्चानु
दात्तयोर्योगेस्वरितःस्वारउच्यते ॥ एक्यंतत्प्रचयःप्रोक्तःसन्धिरेषां

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

या० मिथोऽद्भुतः ॥ २९ ॥ बह्वीजिह्वायथागृह्णात्यह्नोवह्निस्तथैवच ॥ ब्रह्म
॥२३॥ रूपं विजानीयाद्गुरुमेवात्मनःसदा ॥ ३० ॥ यत्किंचिद्वाङ्मयंलोकेस
र्वमत्रप्रतिष्ठितम् ॥ करोतितत्प्रदानंयत्तस्माद्ब्रह्ममयोगुरुः ॥ ३१ ॥
विधिनाप्यविधिनाज्ञानमाविधानान्नलभ्यते ॥ अदिधानपरोनित्यंप्रा
यश्चित्तीभवेन्नरः ॥ ३२ ॥ युक्तियुक्तंवचोग्राह्यंनग्राह्यंगुरुगौरवात् ॥
सर्वशास्त्ररहस्यंतद्याज्ञवल्क्येनभाषितम् ॥ ३३ ॥ ऋवर्णोतितत्परे
शि० सादावनुस्वारोद्विमात्रकः । संयोगेपरभूतेतुह्रस्वएवोच्यतेबुधैः ॥
॥ इति श्रीयाज्ञवल्क्यशिक्षासमाप्ता ॥ ॥ ॥ ॥

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

श्रीगणेशाय नमः ॥ ॥ ॐ अथानुवाकान्वक्ष्यामिब्रह्मणानिर्मितान्पु
रा ॥ शिष्याणामुपदेशाययज्ञसंस्कारएवच ॥ विप्राणांयज्ञकालेषु
जपहोमार्चनादिषु ॥ ९ ॥ ईषेत्वैकावसोःपवित्रंतिस्रोग्नेव्रतपतेसप्तप
वित्रेस्थोद्धेशर्मासि तिस्रोधृष्टिरसिशर्मासिद्धिकौदेवस्यत्वातिस्रोदेव
स्यत्वापंचप्रत्युष्टंरक्षास्तिस्रोदशैकत्रिंशत् ॥ १० ॥ ३१ ॥ १ ॥
कृष्णोसिषडग्नेवाजजित्तिस्रोमयीदमग्नीषोमयोःपंचकावग्नेदब्धायो
तस्रःसंवर्चसापंचाग्नयेकव्यवाहनायषट्सप्तचतुस्त्रिंशत् ॥ ७ ॥
॥ ३४ ॥ २ ॥ समिधाग्निंभूर्भुवःस्वश्चतुष्कावाग्निर्ज्योतिर्द्वैउपप्रयंतः

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

अनु. षड्विꣳशतिर्भूर्भुवःस्वश्चतस्रोगृहामातिस्रःप्रघासिनःपंच पूर्णादर्विद्वे
॥२४॥ ऽअक्षन्नमीमदन्तषडेषतेसप्तदशात्रिषष्टिः ॥ १० ॥६३ ॥ ३ ॥ एदंद्वेम
हीनांपयश्चतस्रआकूत्याऋक्सामयोर्द्वेकौव्रतंकृणुतषडेषातेचतस्रोव
स्व्यासितिस्रएषतेद्वेशुक्रंत्वाचतस्रोदित्यास्त्वगष्टौदशसप्तत्रिꣳशत् ॥
॥ १० ॥ ३७ ॥ ४ ॥ अग्नेस्तनूरापतयेचतुष्कौतप्तायनीद्वेइन्द्रघोष
स्तिस्रोयुञ्जतेष्टौदेवस्यत्वाचतस्रोदेवस्यत्वापंचाविभूरसिचतस्रोज्यो
सू.अ. तिरसिषड्डुरुविष्णोतिस्रोदशात्रिचत्वारिꣳशत् ॥ १० ॥ ४३ ॥ ५ ॥
१ देवस्यत्वाषड्डुपावीरसिपंचमाहिःषट्संते (तिसंते) तिस्रःसमुद्रंगच्छ

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

हविष्मतीर्द्धिकौह्देत्वापंचदेवस्यत्वाष्टावष्टौसप्तत्रिंशत् ॥ ८ ॥
॥३७॥६॥ वाचस्पतयऽउपयामगृहीतो।सौत्रिकावावायोयंवाद्विकौया
वामेकातंप्रत्नथा चतस्रोयंवेनोयेदेवासस्त्रिका।विन्द्रायमूर्द्धानंद्विकौय
स्तएका।प्राणाय तिस्रोमघवइन्द्राग्नीआगतमाघौमासश्चर्षणीधृतोवि
श्वेदेवासऽआगतेंद्रमरुत्वोमरुत्वंतं वृषभंमरुतांत्वौजसेसजोषाइंद्रम
रुत्वा२ ॥ इन्द्रमह२ ॥ इन्द्रोमहा२ ॥ इंद्रमेकैकोदुत्यमष्टौपं
चविंशतिरष्टाचत्वारिंशत् ॥ २५ ॥ ४८ ॥ ७ ॥ उपयामगृहीतो
सि ॥ आदित्येभ्यः पंचवाममद्यद्वेसुशर्मास्येका।बृहस्पतिसुतस्यद्वेह

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

अनु. रिरासिचतस्त्रः सामिन्द्रणाष्टौमाहिरेजतुदशमास्यः पंचकावातियुक्ष्वा
॥२९॥ हींद्रमिदेकैकायस्मान्नद्धेऽग्नेपवस्वोत्तिष्ठन्नहश्चमुदुत्यमेकैकाजिघ्रद्धावि
नइन्द्रवाचस्पतिंविश्वकर्मन्नेकैकाग्नयेत्वाचतस्त्रइहरातिस्तिस्त्रःपरमेष्ठी
दशत्रयोविंशतिस्त्रिषष्टिः ॥ २३ ॥ ६३ ॥ ८ ॥ देवसवितश्च
तस्त्रइंद्रस्यवज्रः पंचदेवस्याहंदशापयोतिस्त्रोवाजस्येममष्टावाग्निरेका
क्षरेणैषतेचतुष्कौसवितादेअष्टौचत्वारिंशत् ॥ ८ ॥ ४० ॥ ९ ॥
सु.अ. अपोदेवाश्चतस्त्रः सोमस्यत्विषिःपंचावेष्टाः सप्तसोमस्यत्वाचतस्त्र
१ इन्द्रवज्रःपंचस्योनासिचतस्त्रः सवित्रेकाश्विभ्यांचतस्त्रोष्टौचतुस्त्रिंं

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

शत् ॥ ८ ॥ ३४ ॥ १० ॥ युंजानएकादशप्रतूर्त्तर्ठं षोडशदेवस्य
त्वादशापोदेवीर्द्वादशापोह्येकादशादितिष्ठा पंचाकूतिमष्टादशसप्तत्र्य
शीतिः ॥ ७ ॥ ८३ ॥ ११ ॥ इशानःसप्तदशादिवस्पारिद्वादशस
मिधाग्निंपंचदशापेतसप्तदशाऽसुन्वन्तंत्रयोदशयाओषधीःसप्तविर्ठंश
तिर्मामाषोडशसप्तसप्तदशर्ठंशतम् ॥ ७ ॥ ११७ ॥ १२ ॥ मयिगृह्णा
तिपंचदशध्रुवासिमधुवाताएकादशकौ सम्यक्स्त्रवंतिनवेमंमाषड
शांत्वैकाऽयंपुरःपंचसप्ताष्टापंचाशत् ॥ ७ ॥ ५८ ॥ १३ ॥ ध्रुवाक्षि
तिः षट्सजूर्ॠतुभिर्मूर्द्धावयोर्द्धिकाविन्द्राग्नी आयुर्मेषट्कावाशुस्त्रि

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

अनु. वृदेकाऽग्नेभोगोस्येकयाचतुष्कावष्टावेकत्रिꣳशत् ॥ ८ ॥ ३१ ॥
॥२६॥ ॥ १४ ॥ अग्नेजातान्पंचराइमिनासत्यायचतस्रोराड्यस्ययंपुरःपं
चकावग्निर्मूर्द्धैकोनत्रिꣳशत् येनऋषयोष्टौतपश्वनवसप्तपंचषष्टिः ॥
॥ ७ ॥ ६५ ॥ १५ ॥ नमस्तेषोडशाहिरण्यबाहवऽउष्णीषिणे
तक्षभ्योज्येष्ठायपंचकाः स्तुत्याय चतस्रःशंभवायैकापायंयपंचद्रा
पेअंधसोविꣳशतिर्नवषट्षष्टिः ॥ ९ ॥ ६६ ॥ १६ ॥ अ
सू.अ. श्मन्नूर्जंदशनमस्तेपंचाग्निस्तिग्मेननवचक्षुषः पिताष्टावाशुः शिशानः
१ सप्तदशोदेनंक्रमध्वमाग्निना पंचदशकौशुक्रज्योतिः सप्तमꣳस्तनंत्र

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri Funding: MIDF

योदशनवैकोनशतम् ॥ ९ ॥ ९९ ॥ १७ ॥ वाजः सप्तमूर्कंचतुष्काअ
श्माग्निस्त्रिकावर्द्धशुः पंचैकाचतस्रोवाजायद्वेवाजस्यत्वष्टावृताषाट्त्र
योदशाग्निंयुनज्मिसप्तयदाकूताद्वात्रिंहत्यायदशकौ त्रयोदशसप्तसप्त
तिः ॥ १३ ॥ ७७ ॥ १८ ॥ स्वाद्वींत्वैकादशद्वेवायज्ञंविंशतिःसुरावं
तंसप्तदशोदीरतां त्रयोदशाच्याजानुर्दशसोमोराजाष्टौसीसेनतंत्रं
षोडशसप्तपंचनवतिः ॥ ७ ॥ ९५ ॥ १९ ॥ क्षत्रस्ययोनिस्त्रयोदशय
द्वेवादशाभ्यादधाम्यष्टौयाभूतानांचतस्रः समिद्धइंद्रएकादशायात्व
ष्टौसमिद्धोअग्निर्द्वादशाश्विनाहविस्त्रयोदशाश्विनातेजसैकादशनवनव

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

अनु. तिः ॥ ९ ॥ ९० ॥ २० ॥ इमम्मेसमिद्धोअग्निरेकादशकोवसन्तेन
॥२७॥ ऋतुनाषड्ढोतायक्षत्समिधाग्निंद्वादशाऽश्विनौ छागस्यसप्त देवंबर्हि
श्चतुर्दश षडेकषष्टिः ॥ ६ ॥ ६१ ॥ २१ ॥ तेजोसिपंचाग्नय
एकाहिंकारायद्वेतत्सवितुर्द्दश विभूर्मात्रैकाकायद्वेआब्रह्मंस्त्रयोदश
शेषादेकैकोनाविꣳशतिश्चतुस्त्रिꣳशत् ॥ १९ ॥ ३४ ॥ २२ ॥ हिरण्य
गर्भोयःप्रणतोद्विकौयुंजंत्यष्टौवायुष्ट्वापंचप्राणायतिस्र उत्सक्थाद्वाद
सू.अ. शगायत्रीकस्त्वाषट्कौकःस्विदष्टौकास्विद्दशसुभूःस्वयम्भूस्तिस्र एका
१ दशपंचषष्टिः ॥ ११ ॥ ६५ ॥ २३ ॥ अश्वस्तूपरोधूम्रान्वसंताय

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

समुद्रायशिशुमारान्मयुःप्राजापत्योदशकाश्चत्वारश्चत्वारिंशत् ॥
॥ ४ ॥ ४० ॥ २४ ॥ शादंद्धिर्नवैकैकाहिरण्यगर्भश्चतस्रआनो
दशमानोमित्रोयदश्वस्याष्टकौयत्तेषाडिमानुकंद्धेपंचदशसप्तचत्वारिं
शत् ॥ १५ ॥ ४७ ॥ २५ ॥ अग्निश्चपंचदशोच्चातएकादशद्वौ
षड्विंशतिः ॥ २ ॥ २६ ॥ २६ ॥ समास्त्वादशोर्द्ध्वाअस्यपीवो
अन्नाद्धादशकावभित्वैकादशचत्वारःपंचचत्वारिंशत् ॥ ४ ॥ ४५ ॥
॥ २७ ॥ होतायक्षदेकादशदेवंबर्हिर्द्वादशपुनरप्येवंचत्वारःषट्चत्वा
रिंशत् ॥ ४ ॥ ४६ ॥ २८ ॥ समिद्धोअंजन्नेकादशयदक्रंदस्त्रयो

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

अनु. दशसामिद्धोअग्यद्वादशकेतुंकृण्वंश्चतुर्विंशतिश्चत्वारःषष्टिः ॥ ४ ॥
॥२८॥ ॥ ६० ॥ २९ ॥ देवसावितःषट्तपसेकौलालंषोडशद्वौद्वाविंशतिः॥
॥ २ ॥२२॥३० ॥ सहस्रशीर्षाषोडशाग्नःसंभृतःषट्द्वौद्वाविंशतिः ॥
॥ २ ॥ २२ ॥ ३१ ॥ तदेवसप्तवेनस्तन्नवद्वौषोडश ॥ २ ॥ १६ ॥
॥ ३२ ॥ अस्याजरासःसप्तदशापाश्चिद्वादश विभ्राट्चतुर्दशप्रवावृज
एकादशप्रवायुप्रवीरयापंचदशकावानस्त्रयोदशसप्तसप्तनवतिः ॥७॥
सू.अ. ॥ ९७ ॥ ३३ ॥ यज्जाग्रतःपंचनद्यःसोमोधेनुमाकृष्णेनपूषंतत्वद
१ शकानतदष्टौषडष्टापंचाशत् ॥ ६ ॥ ५८ ॥ ३४ ॥ अपेतोद

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

शाद्यंद्वादशद्वौद्वाविꣳशतिः ॥ २ ॥ २२ ॥ ३५ ॥ ऋचंवाचꣳषोडश
द्यौःशांतिरष्टौद्वौचतुर्विꣳशतिः ॥ २ ॥ २४ ॥ ३६ ॥ देवस्यत्वादशय
मायत्वैकादशद्वावेकविꣳशतिः ॥ २ ॥ २१ ॥ ३७ ॥ देवस्यत्वाष्टौ
यमायत्वाक्षत्रस्यत्वादशकौत्रयोष्टाविꣳशतिः ॥ ३ ॥ २८ ॥ ३८ ॥
स्वाहाप्राणेभ्यःषडुग्रश्चसप्तद्वौत्रयोदश ॥ २ ॥ १३ ॥ ३९ ॥ ईशा
वास्यमष्टावंधंतमोनवद्वौसप्तदश ॥ २ ॥ १७ ॥ ४० ॥ ॥ दशा
ध्यायेसमाख्याताअनुवाकास्तुसंख्यया ॥ शतंदशानुवाकश्चनवा
न्येचमनीषिभिः ॥ १ ॥ सप्तषाष्टिरग्नौज्ञेयासौक्तेद्वाविंशतिस्तथा ॥

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

अश्वएकोनपंचाशत्पंचत्रिंशात्विलेस्मृताः ॥ २ ॥ शुक्रियेषुतुवि
ज्ञेयाएकादशमनीषिभिः ॥ एकीकृत्यसमाख्यातंत्रिशतंत्वधिकंम
तम् ॥ ३ ॥ इत्यनुवाकसूत्राध्यायः समाप्तः ॥ ॥ ॥ ॥
श्रीगणेशायनमः ॥ मंडलंदक्षिणमक्षिहृदयंचाधिष्ठितंयेनशुक्लानिय
जूꣳषिभगवान्याज्ञवल्क्योयतः प्रापतंविवस्वंतंत्रयीमयमर्चिष्मंतम
भिध्यायमाध्यंदिनीयेवाजसनेयके यजुर्वेदाम्नायेसर्वे सखिलेसशुक्रि
यऋषिदैवतच्छंदाꣳस्यनुक्रमिष्यामोयजुषामनियताक्षरत्वादेकेषां
छंदोनाविद्यते द्रष्टारऋषयःस्मर्तारः परमेष्ठ्यादयोदेवतामंत्रांतर्भूता

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

ग्न्यादिकाहविर्भाजःस्तुतिभाजोवानःशाखोखाशम्योपवेशकपालेध्मो
लूखलादयश्चप्रतिमाभूताश्छंदांश्छंसिगायत्र्यादीन्येतान्याविदित्वायो
धीतेनुब्रूतेजपतिजुहोतियजतेयाजयतेतस्य ब्रह्मनिर्वीर्यं यातयामंभ
वत्यथांतराश्वगर्त्तंवापद्यते स्थाणुंवर्छंतिप्रमीयतेवापापीयान्भवत्यथ
विज्ञायैतानियोधीतेतस्यवीर्यवदथयोर्थवित्तस्यवीर्यवत्तरं भवतिजपि
त्वाहुत्वेष्ट्वातत्फलेनयुज्यते ॥ १ ॥ इषेत्वादिखंब्रह्मांतंविवस्वानपश्य
त्ततः प्रतिकर्मविभागेनब्राह्मणानुसारेणऋषयोवेदितव्याःपरमेष्ठीप्रा
जापत्योदर्शपूर्णमासमंत्राणामृषिर्देवावाप्राजापत्याइषेत्वाशाखानु-

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

स.नु.
॥३०॥

ष्टुब्विनियोगः कल्पकारोक्तएवमूर्ज्जैत्वावायवोवायव्यंदेवोवऐंद्रंयज
मानस्यशाखावसोर्वायव्यंद्यौर्मातरिश्वनउखावसोर्वायव्यंदेवस्त्वाप
यः कामधुक्षप्रश्नःसाविश्वायुस्त्रीणिगव्यानींद्रस्यैंद्रंविष्णोपयः ॥ २ ॥
योअग्नइद्ममाग्नेये ॥ कस्त्वाप्राजापत्यंकर्मणेस्त्रुक्शूर्पंप्रत्युष्टंद्धेराक्षसे
उरुब्रह्मरक्षोघ्नᳰसर्वत्रधूरासिधूर्दैवानां विष्णुस्त्वानऽउरुहविष्याऽअप
हतᳰरक्षोयच्छंताᳰहविष्यादेवस्यत्वासावित्रᳰसर्वत्राग्नयेलिंगोक्तेभू
तायत्वाहविःस्वःसूर्यौंहᳰहंतांगृहाःपृथिव्यास्त्वाहव्यंपावित्रेलिंगोक्त
ᳰसावितुर्दैवीः ॥ प्रोक्षिताआपान्यग्नयेलिंगोक्तेदैव्यायपात्राणि ॥ ३ ॥

सू.अ.
१

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

शर्मास्यदित्याः कृष्णाजिनमवधूतꣳरक्षसमद्रिर्ग्रावोलूखलेअग्नेर्हविं
र्बृहत्सइममम्मौसलेहविष्कृदाधिदैवतंवागधियज्ञंपत्नीकुक्कुटोवाग्वर्ष
वृद्धꣳशूर्पंप्रतित्वाहविःपरापूतमपहतꣳरक्षसेवायुर्वोर्द्वेवोवस्तंडुलाधृ
ष्टिरूपवेषोपाग्नआदेवजयमाग्नेयेध्रुवमासिषण्णां कपालान्यग्नेब्रह्मा
ग्नेयंधिषणासिदार्षदंदिवःशम्याधिषणौपलंधान्यमासिषण्णाꣳहविर्म
हीनामाज्यम् ॥ ४ ॥ संव्वपामिहविःसमाप आपंजनयत्त्यैत्वेदꣳहवि
रिषेत्वाज्यंधर्मोसिषण्णांपुरोडाशस्त्रितायत्रयाणांत्रितोद्धितएकतःक्र
मेणाददइंद्रस्यस्फ्यः पृथिविवेदिर्व्रजंपुरीषंवर्षंतुवेदिर्बधानसावित्रम

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

स.नु. पाररुमररोआसुरेद्रप्सस्तेवेदिर्गायत्रेणत्रीणि वैष्णवानिसूक्ष्मात्रया
॥३१॥ णांवेदिः पुराघशर्ठंसोपश्यच्चांद्रमसीत्रिष्टुभंप्रोक्षणीः प्रैषोद्धिषतःआ
भिचारिकमनिशितःस्रुवोनिशितास्रुगादित्यौविष्णोर्योंक्रमूर्जं त्रयाणा
माज्यर्ठं सवितुरापंतेजोसिधामाज्यम् ॥ ५ ॥ कृष्णोसीध्मोवेदिर्बर्हि
र्लिंगोक्ते ॥ आदित्याआपंविष्णोःप्रास्तरमूर्णम्रदसंवेदिर्भुवपतयेत्री
ण्याग्नेयानिगन्धर्वस्त्रयाणांपरिधयोवीतिहोत्रंविश्वावसुराग्नेयीं गायत्री
सू.अ. र्ठंसमिदाग्नेयर्ठंसूर्यस्त्वालिंगोक्तर्ठंसवितुर्विधृती ऊर्णं म्रदसमात्वा
१ प्रास्तरेघृताच्यासित्रयाणांजुहूपभृद्ध्रुवाःक्रमेणप्रियेणहविर्ध्रुवा असद

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

न्पाहि मांवैष्णवेअग्नेवाजजिदाग्नेयं नमोदैवꣳस्वधापित्र्यꣳसूयमेस्त्तु
चावांघ्रिणावैष्णवं वसुमतीमाग्नेयमितऐंद्रꣳसंज्योतिषाज्यंमर्यादमा
शीःप्रतिग्रहणमुपहूताद्यावापृथिव्यम् ॥६॥ ब्रह्मत्वंप्रतिष्ठांतम् ॥ बृह
स्पतिरांगिरसोपश्यदग्नेष्ट्वाप्राशित्रमेतंतेवैश्वदेवमेषातेनुष्टुबाग्नेव्यग्ने
वाजजिदाग्नेयमग्नीषोमयोश्चत्वारिलिंगोक्तानिवसुभ्यस्त्त्रयाणांपरिध
यःसंजानाथाव्यंतुप्रास्तरेंमरुतांकपिर्बृहतींप्रास्तरीमंत्यः पाद आग्ने
योयंपरिधिंदेवल आग्नेयींत्रिष्टुभंविराड्रूपांचयजुरंतामग्नेःप्रियंयजुः
सर्ठंस्त्रवभागाःसोमसुक्ष्मोवैश्वदेवींत्रिष्टुभंयजुरंताꣳस्वाहावाज्यजुघृं

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

स.नु. ताचीस्रुचौयज्ञनमः शूर्पंयवमान्कृपिरुद्दालवांधानांतवांनितिपंचार्षं
॥३२॥ ग्रोयज्ञोदेवताग्नेदब्धायोगार्हपत्योग्नये दक्षिणाग्निः सरस्वत्यैलिङ्गोक्तं
वेदोसिवेदोदेवामनसस्पतिर्वातदेवत्यां विराजःसंबर्हिर्लिंगोक्तात्रिष्ट
ब्विराड्रूपाकस्त्वाप्राजापत्यꣳरक्षसाꣳराक्षसम् ॥ ७ ॥ अथयाजमा
नꣳसंवर्च्चसात्वाष्ट्रीत्रिष्टुब्दिविविष्णुस्त्रीणि वैष्णवान्यस्माद्वागोस्यैभू
मिरगन्मदैवꣳसंज्योतिषाहवनीयःस्वयंभूःसूर्यस्यसौरेअग्नेगृहपतेगा
सू.अ. र्हपत्यः सूर्य्यस्यसौरमग्नइदमाग्नये ॥ ८ ॥ पितृयज्ञःप्रजापतेरार्षम
१ ग्नयेसोमायद्वेदैवेस्वाहाकारश्रुतेरपहता असुरायेरूपाणिकव्यवाहनो

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri Funding: MIDF

ग्निस्त्रिष्टुबत्रामीमदंतपिञ्यैनमोवः षड्लिंगोक्तानिपरेपित्र्येआधत्त
पित्र्यागायत्र्यूर्जमापिविराट्॥९॥अग्न्याधेयंप्रजापतेरार्षम् ॥ देवाना
मग्नेर्गंधर्वाणांवासमिधाग्नेऽष्यश्चतस्त्रोगायत्र्यः समिधाविरूपआंगि
रसः सुसमिद्धायवसुश्रुतस्तंत्वाभरद्वाजोभूर्भुवः स्वस्तिस्त्रोमहाव्या
हृतयोग्निवायुसूर्यदेवत्याः क्रमेणद्यौरिवयजमानाशीर्लिंगोक्तदेवता
यंगौः सार्पराज्ञ्यस्तृचोगायत्र्योग्निःपरावररूपेणदेवता ॥ १० ॥
अग्निहोत्रंप्रजापतेरार्षमाग्निर्ज्योतिः ॥ सप्तलिंगोक्तदेवतागायत्र्यआ
द्याः पंचैकपदाअग्निर्वर्च्चोद्धेतक्षापश्यत्परांजीवलश्चैलकिः ॥ ११ ॥

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri Funding: MIDF

यजमानाग्न्युपस्थानंबृहद्देवानामार्षम् ॥ उपप्रयंतइत्यनुवाकआद्ये
द्वेआग्नेय्यौगायत्र्यावुपवत्यागोतमाराहूगणोमूर्द्धन्वत्याविरूपउभा
वांभरद्वाजऐंद्राग्नीत्रिष्टुभंयंतेदेवश्रवादेववातश्च भारतावाग्नेयीमनु
ष्टुभमयामिह वामदेवोजगतीमस्यप्रत्नामवत्सारोगव्यांवाग्नेयींवाप
योदेवत्यांवागायत्रीं तनूपाआग्नेयानींधानाआग्नेयींमहापंक्तिरुत्यव
साना ॥ १२ ॥ चित्रावसोरात्रिदेवत्यमृषयोपश्यन्त्संत्वमाग्नेयमंध
स्थरेवतीः सꣳहितेतित्रीणिगव्यान्युपत्वाग्नेयंतृचंगायत्रंमधु छंदावै
श्वामित्रोग्नेत्वंचतस्रोद्विपदा आग्नेयीर्बंधुःसुबंधुःश्रुतबंधुर्विप्रबन्धुरे

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

कैकशइडेकाम्यागव्येसोमानंब्रह्मणस्पत्यंतृचंगायत्रंब्रह्मणस्पतिर्मेधा
तिथिर्वांमहित्रीणार्ठंसत्यधृतिवारुणिरादित्यदैवतं तृचंगायत्रंपथि
स्वस्त्ययनं कदाचनैंद्रींपथ्याबृहतींमधुच्छंदास्तत्सवितुर्विश्वामित्रः
सावित्रींगायत्रींपरितेवामदेवआग्नेयीमनिरुक्तांगायत्रीम् ॥ १३ ॥
क्षुल्लकोपस्थानमासुरेरार्षम् ॥ भूर्भुवःस्वःप्रवत्स्यदुपस्थानमागतोप
स्थानंचादित्यस्यार्षंनर्यंगार्हपत्यः शर्ठंस्याहवनीयोथर्वदक्षिणाग्नि
रागन्माहवनीयोनुष्टुबयमग्निर्न्यंकुसारिणीबृहतीगार्हपत्योयमग्निर
न्वाहार्यपचनोनुष्टुबगृहामात्रिष्टुब्विराड्रूपायेग्मषानुष्टुबुपहूतामहा

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri Funding: MIDE

पंक्तिरुष्यवसनास्तिस्त्रोपिवास्तवीःशंयुर्बार्हस्पत्यः ॥ १४ ॥ चातुर्मा
स्यानिप्रजापतेरार्षम् ॥ प्रघासिनोमारुतीगायत्रीयद्ग्रामममारुत्यनुष्टु
बनिरुक्तामोषुणोगस्त्यऐंद्रामारुतीं विराजमकंननिरक्ताग्नेय्यनुष्टब
वभृथयज्ञदैवतं पूर्णादर्विंद्वे और्णवाभऐंद्र्यावनुष्टुभावक्षंद्वेगोतमऐं
द्र्यौपंक्तीमनोनुमानसंतृचंबंधुर्गायत्रंवयर्ठंसौमीं गायत्रींबंधुरेषतेद्वे
रौद्रेअवरुद्रर्ठंरौद्र्यावेकापंक्तिरपराककुब्न्र्यंबकंद्वेअनुष्टुभौपूर्वस्यां
वासिष्ठएतदास्तारपंक्तिरुत्र्यायुषंनारायणउष्णिहंयजमानाशीर्षर्ठंशिवो
नामक्षौरंनिवर्तयामिलिंगोक्तदैवतमाशीःप्रायम् ॥ १५ ॥ अग्नि

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

ष्टोमः प्रजापतेरार्षम् ॥ एदंद्धे अत्यष्टीत्यवसाने आद्यावर्द्धंचौंदेवयज
नदेवत्याविमाआपओषधेकुशतरुणꣳस्वधिते क्षौरमापोऽअस्मानापं
दीक्षातपसोर्वासोमहीनां नवनीतं वृत्रस्यांजनंचित्पतिर्द्धंप्राजापत्ये
देवोमासावित्रमावोदैंव्यनुष्टुबासीस्वाहायज्ञं चतुर्णांयज्ञआकूत्यैच
तुर्णांमौद्गृभ्णानामाग्निराघोदेवीर्लिंगोक्तदेवताविराट् ॥ १६ ॥ विश्वो
देवस्यस्वस्त्यात्रेयः ॥ सावित्रीमनुष्टुभमृक्सामयोःकृष्णाजिनेश
र्मासिकृष्णाजिनमूर्गस्यां गिरोभिर्दृष्टंमैखलꣳसोमस्य नीविर्विष्णोर्वा
सइंद्रस्य सुसस्याःकृष्णविषाणोच्छ्रयस्वदंडोव्रतं यज्ञोदैवींधीयैंदेवा

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

स.नु. वाक्प्राणोदानौचक्षुःश्रोत्रमध्यात्ममग्निर्मित्रावरुणावादित्योविश्वेदे
॥३६॥ वाअधिदैवतꣳश्वात्राअपोजगतीयंतेलोष्टमपोमूत्रंपृथिव्या लोष्टमग्ने
त्वमाग्नेय्यनुष्टुप्पुनर्मनआग्नेयंत्वमग्नेवत्सआग्नेयीं गायत्रीꣳरास्वेय
त्सौम्यमेषातेहिरण्याज्यदैवतंजूरसिवाग्दैवतꣳशुक्रमासिहिरण्यंचिद
सिगौःसोमक्रयणीवाग्रूपाध्यारोपकल्पनया ॥ १७ ॥ वस्व्यस्यनुष्टुप्
बृहतीवासोमक्रयण्यास्तुतिरादित्याआज्यमस्मेषण्णां लिंगोक्तादेव
सू.अ. ताःसमख्येपत्न्याशीरास्तापंक्तिरेषतेलिंगोक्तदेवतमास्माकोसिसौ
१ म्यमभित्यꣳसावित्र्याष्टिःप्रजाभ्यस्त्वाप्रजास्त्वाशुक्रंत्वासौम्यानिस

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

गमेस्मेल्लिंगोक्तेतपसोद्धेंजाद्धंसोमोमित्रोनइंद्रस्यसौम्येस्वानादीनि
धिष्ण्यनामानिपरिमाग्नेयीपुरस्ताद्बृहतीप्रतिपन्थामनुष्टुप्पार्थिदेवत्या
दित्याःकृष्णाजिनमदित्यैसौम्यमस्तभ्नात्रिष्टुभौ वारुण्यौ सूर्यस्या
नुष्टुप्कृष्णाजिनमुस्त्रावूर्ध्वंबृहत्यानडुहीभद्रोमेसौम्यनमोमित्रस्या
भितपनःसूर्यःसौरींजगतींवरुणस्यपंचवारुणानियातेसौमींत्रिष्टुभंगौ
तमः ॥ १८ ॥ अग्नेस्तनुरसिपंचवैष्णवान्यग्नेःशकलंवृषणादर्भंतरु
णौकेउर्वंश्यसित्रयाणांलिंगोक्तादेवतागायत्रेणत्रीण्याग्नेयानिभवतंनः
पंक्तीरग्नावग्निर्विराडेतयोर्निर्मथ्याहवनीयावग्नीदेवतेआपतयेवायव्य

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

मनाधृष्टमाज्यमग्नेव्रतपाआग्नेयमर्ठशूरर्ठंशुःप्रकृतिश्चतुरवसानासौ
म्यंत्योर्द्धचौंलिंगोक्तदैवतोयातेत्रीण्याग्नेयानितप्तायनीचत्वारिपार्थि
वानिविदेदाग्नेयमग्नेअंगिरोयोस्यामनुत्वालिंगोक्तानिसिर्ठंह्यासित्रया
णांवेदिरिंद्रघोषश्चतुर्णामुत्तरवेदिरिदमहमापर्ठं सिर्ठंह्यासि पंचानां
वाग्भूतेभ्यःस्रुग्ध्रुवोसिपरिधयस्त्रयाणामग्नेःसंभारागुल्गुल्वादयः ॥
॥ १९ ॥ युजतेइयावाश्वः ॥ सावित्रींजगतीमिदंविष्णुर्मेधातिथिर्वै
ष्णवींगायत्रीमिरावतीवासिष्ठास्त्रिष्टुभंदेवश्रुतावक्षधुरौ प्राचीस्वंगोष्ठम
त्रहविर्द्धानेविष्णोर्नुतिस्रोवैष्णव्यास्त्रिष्टुभआद्येद्वेयजुरंतेविष्णोर्नुप्प्रत

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

द्दीर्घंतमाऔतथ्यो विष्णोरराटंपंचवैष्णवान्याददेऽभ्रिरिदमहठंरक्षो
घ्नंबृहन्नौपर्वाणीदमहंपंचालिंगोक्तानिस्वराडस्यौपर्वाणिचत्वारिरक्षोह
णोवःसप्तवैष्णवानियवोसियवोदिवेत्वौदुंबरीशुधंतांपित्र्येउद्दिवंपंचा
नामौदुंबरिघृतेनद्यावापृथिव्यामिंद्रस्यैंद्रंपरित्वामधुच्छंदाअनिरुक्ता
मैंद्रीमनुष्टुभमिंदस्यैंद्राणित्रीणिचतुर्थंवैश्वदेवम् ॥ २० ॥ विभूरस्य
ष्टानांधिष्ण्याअग्नयः ॥ सम्राडाहवनीयःपरिषद्योबहिष्पवमानदेशो
नभोसिचात्वालोमृष्टोसिशामित्रऋतधामौदुंबरीसमुद्रोसिब्रह्मासन
मजोसिशालाद्वार्यौहिरसिप्राजाहितोवागसिसदऋतस्यद्वार्येअध्वना

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

स.नु. ꣳसूर्यौमित्रस्यर्त्विजोग्नयोधिष्ण्याः ॥ २१ ॥ ज्योतिरसिवैश्वदेवम् ॥
॥३७॥ त्वꣳसोमक्रतुर्भार्गवःसौमींगायत्रीमनवसानांजुषाणो अप्तुदेवत्यैक
पदाविराड्यजुरंताग्नेनयागस्त्य आग्नेयींत्रिष्टुभमयन्नास्त्रिष्टुब्व्यजुरंता
ग्नेठ्युरुविष्णोवैष्णव्यनुष्टुब्व्यजुरंतादेवसवितः सावित्रमेतत्त्व ꣳ सौ
म्यꣳस्वाहानिर्लिंगोक्तदेवतामग्नेव्रतपाआग्नेयमत्यन्यान्वनस्पतिरोष
धेकुशतरुणꣳस्वधितेपरशुर्द्यामातस्त्वंवनस्पतिः ॥ २२ ॥ अग्रेणीःश
सु.अ. कलम् ॥ देवस्त्वायूपःसुपिप्पलाभ्यश्चबालंद्यामग्रेणसुषोसातेदीर्घत
१ मायूपदेवत्यांत्रिष्टुभंब्रह्मवनिब्रह्मह ꣳ ह्यूपदेवत्येविष्णोःकर्माणिद्वे

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

मेधातिथिर्वैष्णव्यौगायत्र्यौपरिवीर्यूपोदिवस्वरुरेषतेयूपउपावीस्तृण
मुपदेवांल्लिंगोक्तमृतस्यत्वापशुरग्नीषोमाभ्यांलिंगोक्तमद्भ्योपांपशुरापो
देवीरापठंसंतेपशुर्घृतेनस्वरुशासौरेवतीवाग्वर्षौतृणꣳस्वाहा दैवे ॥
॥ २३ ॥ माहिर्भूरज्जुर्नमस्तेयज्ञोदेवीरापोर्द्धमापमर्द्धमाशीर्वाचंतेमन
स्तेपशुः शंलिंगोक्तमोषधेतृणꣳस्वधितेसीरक्षसांलिंगोक्तंनिरस्तमिद
महꣳरक्षोहणीघृतेनद्यावापृथिव्यंवायोवायव्यमाग्निराज्यस्याग्नेयꣳ
स्वाहा कृतेवपाश्रपण्याविदमाप आपीमहापंक्तिस्त्र्यवसानापावमान
श्वांत्यःपादःसंतेहृदयꣳरेडसिवसाप्रयुतंलिंगोक्तंघृतंवैश्वदेवंदिशःपंच

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

दिश्यान्यैंद्रः प्राणः पश्वंगः प्राणदानंलिंगोक्तंदेवत्वाष्ट्रीत्रिष्टुप् ॥ २४ ॥
समुद्रंलिंगोक्तानिद्वादश ॥ दिवंतेस्वरुर्मापोहृद्भयशूलंधाम्नोधाम्नोवा
रुणंयदाहुर्वारुणीगायत्र्यनवसानासुमित्रियानआपः॑ हविष्मती
लिंगोक्तदेवतानुष्टुबग्नेर्वैश्वत्वायर्पान्यमूरापागायत्रींमेधातिथिहृदेत्वा
सौम्यनुष्टुप्सोमराजन्त्सौम्येशृणोतुलिंगोक्तदेवतात्रिष्टुब्देवीरापऽआ
पीपंक्तिःकार्षिराज्यमनुष्टुप्समुद्रस्यसमापआपेठ्यमग्नेमधुच्छंदाआग्ने
यींगायत्रीमाददेग्रावानिग्राभ्याआपमिंद्रायत्वापंचसौम्यानियत्तेसौ
मीविपरीताबृहतीश्चात्राःपथ्याबृहतीमाभेःसौम्यमर्द्धंद्यावापृथिव्यम

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

द्वंप्रागपाक्सौम्युष्णिक्त्वमंगगोतमऐंद्रींपथ्याबृहतीम्॥२५॥वाचस्प
तयेप्राणदेवत्याविराट् ॥ मधुमतीर्लिंगोक्तं यत्तेसौम्यॐस्वाहोरुर्यजु
षीलिंगोक्तेस्वांकृतोस्युपाॐशुर्देवेभ्यस्त्वादेवंदेवाॐशोर्लिंगोक्तमाभि
चारिकं प्राणायाग्रहोव्यानायउपाॐशुसवनउपयामगृहीतोस्यंतरैंद्रमं
तस्तेमघवदेवत्यात्रिष्टुबुदानायगृहआवायोवसिष्ठोवायव्यांत्रिष्टुभमिं
द्रवायूमधुच्छंदाऐंद्रवायवींगायत्रीमयंवांगृत्समदो मैत्रावारुणीॐरा
यावयंत्रसदस्युस्त्रिष्टुभंयावांमेधातिथिराश्विनींगायत्रींतंप्रत्नथावत्सा
रःकाश्यपोवैश्वदेवींजगतीमच्छिन्नस्य सौम्यॐसाप्रथमैंद्रीत्रिष्टुप्तृपं

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

त्वयाऽग्नीलिंगोक्ते ॥२६॥ अयंवेनोवेनस्यत्रिष्टुप्सोमस्तुतिराधिदैवत
मधियज्ञंचमनोनात्रिष्टुप्सोमस्तुतिराधियज्ञानुवादिन्त्यपमृष्टःशंडोपमृ
ष्टोमर्क्कआभिचारिकेदेवास्त्वाशुक्रामंथिनावनाधृष्टाऽसिदक्षिणोत्तरवेदि
श्रोण्यौसुवीरःसुप्रजाःशुक्रामंथिनौनिरस्तोद्वेआभिचारिकेशुक्रस्यमं
थिनःशकलंयेदेवासःपरुच्छेपोवैश्वदेवींत्रिष्टुभमाग्रयणोसिलिंगोक्तदै
वतम् ॥२७॥ सोमःपवतेवैश्वदेवमिंद्रायत्वापंचलिंगोक्तानिमूर्द्धानंभर
द्वाजोवैश्वानरींत्रिष्टुभंध्रुवोसिध्रुवोध्रुवंध्रुवेणबृहतीपूर्वार्द्धंचाँध्रौवउत्तर
ऐंद्रोयस्तेदेवश्रवाःसौमींत्रिष्टुभंयजुरंतांदेवानांचात्वालदैवतंप्राणाय

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

मोलिंगोक्तदेवतान्येकादशकोसिप्राजापत्योष्णिग्वर्द्धमानामधवेत्वा
लिंगोक्तदेवतानित्रयोदश ॥ २८ ॥ इंद्राग्नीविश्वामित्रऐंद्राग्नींगायत्री
माद्यात्रिशोकआग्नैंद्रीमोमासोमधुच्छंदावैश्वदेवींविश्वेदेवासोगृत्समद
इंद्रमरुत्वश्वतस्रोविश्वामित्रऐन्द्रामारुतीस्त्रिष्टुभोमरुतांत्वायजुर्मरु
त्वतीयंमहाम् ॥ इंद्रोभरद्वाजोमाहेंद्रीत्रिष्टुभंयओजसावत्सोगायत्री
मुदुत्यंप्रस्कण्वः सौरींगायत्रींचित्रंकुत्सआंगिरसस्त्रिष्टुभर्ठंरूपेणवोद
क्षिणाश्वतुर्णांब्राह्मणमद्यालिंगोक्तदेवतान्यष्टौ ॥ २९ ॥ विष्णोवैष्णवं
कदाचनादित्यदेवत्येबृहत्यौयज्ञोदेवानांकुत्सस्त्रिष्टुभंविवस्वन्यजुः

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri Funding: MIDF

स.नु. श्वदस्मैजगत्याशीर्वामममद्यभरद्वाजोबार्हस्पत्यःसावित्रींत्रिष्टुभर्ठ्ंसा
॥४०॥ वित्रोसिसावित्र र्ठ्ंसुशर्मासिवैश्वदेवंबृहस्पतिसुतस्यलिंगोक्तमहंप्रजा
पतिरूपेणाऽऽत्मादेवतात्रिष्टुबग्ना ३ इपत्नीवन्नाग्नेयंप्रजापतिः ॥ प्रा॰न्ना
पत्यर्ठ्ंहरिरस्पृक्सामेहर्यौर्यस्तेलिंगोक्तेदेवकृत्तस्याऽऽग्नेयानिषट् ३०॥
समिन्द्रात्रिवैश्वदेवींत्रिष्टुभंधातालिंगोक्तबहुदेवत्यासुगावोदेवीया२ँ ॥
आवहोवयमाग्नेय्यौयज्ञयज्ञमेषतेलिंगोक्तयजुषीउरुर्ठ्ंहिशूनःशेपोवा
सू.अ. रुणींत्रिष्टुभंनमोवारुणमग्नेरनीकमाग्नेयीत्रिष्टुप्समुद्रेतेसौमीविराड्
१ देवीरापःपंक्तिबृहतीवापूर्वार्द्धर्चआपउत्तरःसौम्योदेवानामाग्नेयमेजतु

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

त्र्यवसानामहापंक्तिर्यस्यैतेवशापुरुदस्मोगभौमरुतोयस्यगोतमोमा
रुतींगायत्रींमहींद्यौमैंधातिथिर्द्यावापृथिव्यामित्यग्निष्टोमः ॥ ३१ ॥
अथषोडश्यातिष्ठगोतमऐंद्रीमनुष्टुभंयुक्ष्वाहिमधुच्छंदाइंद्रामिद्गोतमो
यस्मान्नैंद्रीत्रिष्टुप्परब्रह्मरूपेणषोडाशिनस्तुातिरिंद्रश्चैंद्रावारुणीषोडशि
देवत्यावायजुरंताग्नेपवस्ववैखानसआग्नेयींगायत्रीमुत्तिष्ठन्कुरुस्तुातिरै
न्द्रीमहश्वंप्रस्कण्वःसौरींतिस्त्रोपियजुरन्ताउदुत्यंदेवानामार्षमाजिघ्रे
डैकौसुरूवींदुर्गंव्येमहापंक्तिप्रस्तारपंक्तीविनःशासोभारद्वाजऐन्द्रीम
नुष्टुभंवाचस्पतिंवैश्वकर्मणींत्रिष्टुभंविश्वकर्मन्नैंद्रींवैश्वकर्मण्यग्नयेत्वादे

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

स.नु. वार्षाण्यदाभ्यदेवत्यानिव्रेशीनांत्वासौम्यानि ॥ ३२ ॥ सत्रोत्थानं
॥४१॥ देवानामार्षमिहरातिः पशुदैवतमुपसृजन्नुष्णिगाग्नेयीसत्रस्यबृहतीयज
मानानामात्मस्तुतिसुंवंतंपरुच्छेपऐंद्रीमित्याष्टित्र्यवसानामाद्योर्द्ध्वंचैऐं
द्रापार्वतः परमेष्ठीनैमित्तिकान्याध्यायाद्वसिष्ठस्यार्षलिंगोक्तदेवतानि
चतुस्त्रिꣳशद्वयोर्वैष्णववारुणीं त्रिष्टुब्देवांदिवमाशीर्लिंगोक्तदेवताश्च
तुस्त्रिꣳशद्वर्मदेवत्यापंक्तिस्त्रिष्टुब्वा यज्ञस्ययज्ञदेवत्यात्रिष्टुबापवस्व
सू.अ. सौमींगायत्रीं नैध्रुविः कश्यपः ॥ ३३॥ अथवाजपेयोबृहस्पतेरार्षम् ॥
१ इंद्रस्यचदेवसावितः सावित्रीत्रिष्टुब्ध्रुवसदमैंद्राणित्रीण्यपाꣳरसदेव

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

त्यानुष्टुबू्ग्राहालिंगोक्तदेवतानुष्टुप्संपृचौयजुषीन्द्रस्यरथोवाजस्यपा
र्थिव्यतिजगत्यंत्यः पादः सावित्रोप्स्वन्तरश्वदेवत्यानवसानापुरउ
ष्णिक्वातोवातिस्त्रोश्वस्तुतयउष्णिक् त्रिष्टुब्जगत्योवाजिनोश्वादेव
स्याहंलिंगोक्तानिवाजिनोश्वाएषस्यद्वेदधिक्रावावामदेव्योश्वदेवत्येज
गत्यौशन्नोवासिष्ठोविराजंतेनोनाभानेदिष्ठोजगतींवाजेवाजेवसिष्ठस्त्रि
ष्टुभममामाप्राजापत्यांवाजिनोश्वाः ॥ ३४ ॥ आपयआयुर्यज्ञेनप्राजाप
त्यानिप्रजापतेःस्वमृतायजमानोस्मेदिशोनमःपृथिवीयमासंदीयंता
सुन्वन्वाजस्यप्राजापत्यंतृचंत्रैष्टुभर्ठःसोमंतृचंतापसऽआद्यावैश्वदेव्य

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

निरुक्तानुष्टुब्द्वितीयालिंगोक्तदेवतातृतीयाऽऽग्नेयीप्रनोलिंगोक्तागाय
त्रीसरस्वत्यैसुन्वन्नाग्निःसप्तदशालिंगोक्तदेवतानि ॥३५॥ अथराजसूयो
वरुणस्यार्षम् ॥ एषतेपार्थिवमग्निनेत्रेभ्योदेवार्षाण्याध्यायाद्दशाद्यानि
दैवान्यग्नेसहस्वदेवश्चवादेववातश्चभारतावाग्नेयीमनुष्टुभमुपांशुशास्त्रा
णिरक्षोघ्नानिसविताद्वेयजमानः ॥३६॥ आपोदेवाआपीत्रिष्टुप् ॥वृष्ण
ऊर्म्मिर्लिंगोक्तानि मधुमतीरनाधृष्टाआपसोमस्यचर्माग्नयेलिंगोक्ता
न्यनिभृष्टमापउंसधमादोवारुणीत्रिष्टुप्क्षत्रस्य चतुर्णांताप्पपांद्वाधी
वासोष्णीषाणींद्रस्यधनुर्म्मित्रस्यबाहूत्वयायंधनुर्द्धबाषणामिषवआ

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

विः प्राजापत्यंपराणिलिंगोक्तानि॥ ३७॥ अवेष्टामृत्युनाशनम् ॥ प्राचीं
पंचानांयजमानः प्रत्यस्तमासुरंमृत्योरोजोसिरुक्मोहिरण्यरूपो मै
त्रावरुणीत्रिष्टुब्यजुरन्तासोमस्यसुन्वन्प्रपर्वतस्यापींत्रिष्टुब्विष्णोस्त्री
णिलिंगोक्तानिसुन्वन्प्रजापतेनप्राजापत्यात्रिष्टुब्यजुंर्मध्योयममुष्यजू
रुद्रयद्रौद्रम् ॥ ३८ ॥ इंद्रस्यलिंगोक्तानि ॥ मातेसंवरणः प्राजापत्यऐं
द्रींत्रिष्टुभममग्नयेलिंगोक्तानिपृथिविमातभूमिर्ह्ठंसोवामदेवः सौरीठंसप्र
पंचपरब्रह्माभिधायिनीमतिजगतीमियच्छतमानावूर्गासिशाखेन्द्रस्य
बाहूस्योनास्यासंदीक्षत्रस्याधीवासठंस्योनाठंसुन्वन्निषसादशुनःशेपो

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

वारुणींगायत्रीमाभिभूरस्यक्षायजमानोवाब्रह्मꣳस्त्वमामंत्रणानिपंच
लिंगोक्तानींद्रस्यस्फ्योग्निःपृथुराग्नेयꣳस्वाहाकृताअक्षाःसवित्रालिंगो
क्तदैवतम्॥३९॥अथचरकसौत्रामण्यश्विनोरार्षं॥ अश्विभ्यांत्रीणिलिं
गोक्तानिवायुःसौमीगायत्रीकुवितृच-सुकीर्तिःकाक्षीवतआद्यासौम्य
निरुक्तात्रिष्टुब्युवमनुष्टुप्पुत्रमिवात्रिष्टुबश्विसरस्वतींद्रदेवत्येअश्विसर
स्वतीन्द्रदेवत्ये ॥४०॥ इतिसर्वानुक्रमणिकायांप्रथमोऽध्यायः ॥ १ ॥
अथाग्निंप्रजापतिरपश्यत् ॥ साध्यावापश्यन्त्सोग्निःपंचचितिकः प्रथ
माचितिः प्रजापतेर्द्वितीयादेवानांतृतीयेंद्राग्न्योर्विश्वकर्मणश्चतुर्थी

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

षीणां पंचमीपरमेष्ठिनोऽथ प्रतिकर्मदर्शिनोयुञ्जानोष्टौसावित्राणिसं
वितापश्यदाद्यातृतीयाचानुष्टुप्चतुर्थीषष्ठ्यौजगत्यौद्वितीयागायत्री
पंचमीत्रिष्टुबिमंनोयजुरंतागायत्र्यनवसानाददेभ्रिर्हस्तेनुष्टुब्यजुरंता
॥ १ ॥ प्रतूर्तंनाभानेदिष्ठः ॥ आश्वीमास्तारपंक्तिर्युंजाथांकुश्रिर्गार्द
भींगायत्रींयोगेयोगेशुनःशेपआर्जीप्रतूर्वंस्त्रिष्टुब्विराड्रूपायजुर्गर्भारु
यजुःपृथिव्यास्त्रीण्याग्नेयान्यन्वग्निराग्नेयींत्रिष्टुभंपुरोधसआगत्यमयो
भुवआश्वीमनुष्टुभमाक्रम्याऽनुष्टुब्द्यौस्तेबृहत्युत्क्रामाविराडुदक्रमीत्रि
ष्टुबात्वाह्वेगृत्समदआग्नेय्यौपरिसोमकोगायत्रीं परित्वापायुरनुष्टुभं

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

 त्वमग्नेगृत्समदोजगतीम् ॥ २ ॥ पृथिव्याआग्नेयम् ॥ अपांपुष्करपर्णं
 ठंस्वराट्पंक्तिःशर्मन्द्वेअनुष्टुभौकृष्णाजिनपुष्करपर्णेपुरीष्योग्निस्त्वामग्ने
तृचंभारद्वाजआग्नेयंगायत्रंठंसीदहोतर्दैवश्रवादेववातश्च त्रिष्टुभंनिहो
तागृत्समदःसठंसीदस्वप्रस्कण्वोबृहतीम् ॥ ३ ॥ अपोदेवीः ॥ सिंधु
द्वीपआपीन्यंकुसारिणीठंसंतेत्रिष्टुप्पार्थिवोद्धौवायव्योर्द्धःसुजातोनु
ष्टुबाग्नेय्युदुतिष्ठविश्वमनाःपथ्याबृहतीमूर्द्धःकण्वउपरिष्टाद्बृहतीठंस
 जातस्त्रितस्त्रिष्टुभर्ठंस्थिरोरासभेऽष्यनुष्टुब्बुष्णिग्वाशिवोभवाजीपथ्याबृ
 हतीप्रैतुलिंगोक्तमहापंक्तिरुग्र्यवसानाग्नेगायत्र्येकपदाग्नेय्यतमग्निमाग्ने

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

ये ओषधयास्त्रिष्टुबनुष्टुभावोषधिदेवत्ये व्यस्यन्नाग्नेयोर्द्धर्चौविपाजसो
त्कीलः कात्यआग्नेयींत्रिष्टुभम् ॥ ४ ॥ आपोह्यापर्ठंसिंधुद्विपस्तृचंगा
यत्रंमित्रउपरिष्टाद्बृहतीमैत्रीरुद्रा अनुष्टुब्रौद्रीसर्ठंसृष्टां द्वेसिनीवाली
देवत्येउखामादित्यामखस्यमृत्पिंडोवसवस्त्वालिंगोक्तानिसर्वत्रादि
त्यैरास्नादितिरौषंकृत्वायादित्योष्णिगदितिरावटंदेवानांपंचौखानि
मित्रस्यविश्वामित्रोमैत्रींगायत्रींदेवस्त्वासावित्रीबृहत्युत्थायपूर्वार्द्ध
र्चऔषउत्तरोमैत्रः ॥ ५ ॥ आकूतिंलिंगोक्तान्यौद्ग्रभणानि ॥ मा
स्वौख्यौगायत्रीत्रिष्टुभावाग्निश्चपादाआग्नेयोद्धंनः सोमाहुतिराग्नेयींगा

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

यन्त्रीं परस्या विरूपऽआंगिरसः परमस्याऽआरुणिरनुष्टुभंयदग्नेद्धेजम
दग्निरहरहर्नाभानेदिष्ठास्त्रिष्टुभौया:सेनाऽअनुष्टुभः सर्वाआग्नेय्योत्योप
परिष्टाद्बृहती ॥ ६ ॥ इशानोवत्सप्री ॥ त्रिष्टुभर्ठंरौक्मीनक्तोषासाकु
त्सऽआग्नेयींविश्वाइयावाश्वःसावित्रींजगतींर्ठंसुपर्णःकृतिश्चतुरवसा
नागारुत्मी विषघ्नी विष्णोर्लिंगोक्तन्यक्रंदद्धत्सप्रीराग्नेयींत्रिष्टुभमग्र
ऊर्ध्वंबृहत्यग्नेमहाबृहतीपुनर्गायत्र्यावात्वाध्रुवोनुष्टुभमुदुत्तमर्ठंशुनःशे
पोवारुणींत्रिष्टुभमग्रेत्रितआग्नेयींर्ठंहर्ठंसउक्ताजगतीहियजुरन्तांतेबृह
द्यजुः सीदत्वमाग्नेयींत्रिष्टुभंतरग्नेनुष्टुभौ ॥ ७ ॥ दिवस्पर्याग्नेयंत्रैष्टुभ

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

म् ॥ द्वादशर्चंवत्सप्रीर्भालंदनः सामिधाग्निंविरूपाक्षआंगिरसआग्नेयं
गायत्रमुदुत्वातापसोनुष्टुभं प्रेदनुष्टुप्प्रप्रायमाग्नेयींवासिष्ठस्यास्त्रिष्टुभ
मापोदेवीराप्यप्स्वग्नेविरूपऽआग्नेयींगायत्रींगर्भोंअसितिस्त्रोनुष्टुभो
बोधामेदीर्घंतमास्त्रिष्टुभर्ॐसबोधिसोमाहुतिराग्नेयींयजुरंतांगायत्रींय
जुर्वैश्वकर्म्मणंपुनस्त्वात्रिष्टुबाग्नेयी ॥८॥ अपेतलिंगोक्तबहुदेवत्या॥
संज्ञानमृषदेवत्यमग्नेः सिकताश्वितःपरिश्रितोयर्ॐसः पंचर्चमाग्नेयंत्रै
ष्टुभंविश्वामित्रश्चतुर्थ्यनुष्टुबयंतेनुष्टुप्त्विदैष्टकेलोकं लिंगोक्तानुष्टुप्ता
अस्यार्षींद्रियमेधऐंद्रइंद्रंजेतामाधुच्छंदसऐंद्रीॐसमितच्चतस्त्रोद्व्यग्नि

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

देवत्याउष्णिगुपरिष्टाद्बृहत्युष्णिकपंक्तयोमातेवोखास्तुतिस्त्रिष्टुप् ॥

॥ ९ ॥ असुन्वंतंनैर्ऋतंतृचंत्रैष्टुभम् ॥ यंतेयजमान देवत्यानमो
विराड्भूतिदेवत्येकपदानिवेशनआग्नेयींत्रिष्टुभंविश्वावसुर्देवगंधर्वःसीरा
द्वेसीरदेवत्येबुधः सौम्योगायत्रीत्रिष्टुभौशुनंचतस्रः सीतादेवत्याःकु
मारहारितोद्वेत्रिष्टुभौतृतीयापंक्तिश्चतुर्थ्यनुष्टुब्विमुच्यध्वमानडुहीगा
यत्रीसजूर्लिंगोक्तदेवतम् ॥ १० ॥ याऽओषधीःसप्तविंशतिरनुष्टुभ

ऽओषधिस्तुतिमाथर्वणोभिषङ्मुंचतुबंधुर्द्वादशानारभ्याधीतामामा

हिरण्यगर्भःकार्यींत्रिष्टुभमभ्यावर्तस्वोष्णिगाग्नेय्यग्नेयद्गायत्रींयंत्रिष्टु

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

बग्नेतवपावकोग्निराग्नेयर्ठ॑षड्टृचंप्रथमेविष्टारपंक्तीतिस्त्रः सतोबृहत्यप
रिष्टाज्ज्योतिःषष्ठ्याप्यायस्वगोतमः सौम्योगायत्रीत्रिष्टुबुष्णिहआ
तेवत्सारस्तुभ्यंताद्धेविरूपास्तिस्रोगायत्र्यआग्नेय्यौ ॥ ११ ॥
मयिककुबाग्नेयी ॥ ब्रह्मादित्यदेवत्यात्रिष्टुब्भिरण्यगर्भोहिरण्यगर्भः
कार्यात्रिष्टुभंद्रप्सोदेवश्रवाआदित्योनमोस्तुसाप्यंतृचमानुष्टुभंकृणु
ष्वपंचप्रतिसराराक्षोघ्नादेवानामार्षर्ठ॑सर्व्वास्त्रिष्टुभ आग्नेयीर्वामदेव
श्चापस्यदग्नेष्ठायज्जुराग्नेयमिंद्रस्यैंद्रंभुवस्त्रिशिराआग्नेयीत्रिष्टुभम् ॥
॥ १२ ॥ ध्रुवास्यूर्ध्वंबृहती ॥ प्रजापतिरनुष्टुब्भूरासिप्रस्तारपं

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

स.नु. क्तिरसार्ठस्वयमातृणादेवताविश्वस्माइत्येतस्यचयजुषःकाण्डात्का
॥४७॥ ण्डादानुष्टुभंद्व्यृचमाग्निनादृष्टंकादैवतंयास्तआग्नेयंद्व्यचमानुष्टुभामिं
द्राग्निभ्यांदृष्टंविराडयंलोकः स्वराडसौलोकःप्रजापतिष्ट्वाविश्वज्योति
षंमधुश्चतुर्दैवतमषाढासिसविताप्रश्यद्देवावापश्यंनिष्टकादैवतम् ॥
॥१३॥ मधुव्वातावैश्वदेवंतृचंगायत्रंगोतमोपांगंभन्पंक्तिस्त्रीन्तसमुद्रां
स्त्रिष्टुप्कौम्यँद्व्यृचंध्रुवासित्रिष्टुविषेबृहत्यौरवंद्व्यृचमग्नेयुक्ष्वाग्नेयंद्व्यृ
सू.अ. चंगायत्रमाद्यायांभरद्वाजोद्वितीयस्यांविरूपःसम्यक्त्रिष्टुब्लिंगोक्तदे
२ वतचैत्वाबृहत्याग्निर्ज्यौतिषोष्णिगादित्यंगर्भंपंचर्च्चमाग्नेयंत्रैष्टुभामिमं

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

मापंचर्च्चमाग्नेयंत्रैष्टुभमेवद्धेद्धेचर्तितयजुर्षीत्वंयविष्ठोशनाःकाव्यआग्ने
यीमनिरुक्तांगायत्रीमपांत्वाविर्ठंशतिरैष्टकान्ययंपुरःपंचाशत्प्राणभृद्दे
वत्यानिलोकंताइंद्रंतिस्त्रःप्रतीकोक्ताएवर्ठंसर्वत्र ॥ १४ ॥ अथद्वितीं
याचितिः ॥ ध्रुवाक्षितिःपंचाश्विन्यस्तासांप्रथमाविराट्ठतस्त्रस्त्रिष्टुभोय
जुरंताःशुक्रश्चर्तव्यर्ठंसजूः पंचविश्वेषांदेवानामार्षं ताएवदेवताःप्राणं
मेपंचवायव्यान्यपःपंचापानिमूर्द्धावयएकोनविर्ठंशतिर्लिंगोक्तदेवता
नि ॥ १५॥ अथतृतीयेंद्राग्नीअनुष्टुप् ॥ पूर्वार्द्धर्च्चंऐंद्राग्नउत्तरःस्वयमा
तृणादेवतोविश्वकर्मावायव्यर्ठंराज्ञ्यसिपंचदिग्देवत्यानि विश्वकर्मावा

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

यव्यंनभश्चेषश्चर्तव्येआयुर्मैदशालिंगोक्तदेवतानिमाच्छंदश्च षट्त्रिंशं
शन्मूर्द्धानुष्टुब्व्यंत्रीपरोष्णिकच्चतुर्दशयजूंषिप्राणदेवत्यानि ॥ १६ ॥
अथचतुर्थ्यांशुरष्टादशाग्नेर्दशैकयासप्तदशसर्वाणिलिंगोक्तदेवतानिस
हश्चर्तव्यम् ॥ १७ ॥ अथपंचम्यग्नेजातानाग्नेय्यौत्रिष्टुभौषोडशीचतु
श्चत्वारिंशोलिंगोक्तेअग्नेस्त्रिष्टुबेवश्चत्वारिंशद्दास्मिनैकान्नात्रिंशं
शद्वाइयासिपंचायंपुरःपंचैतानिसर्वाणिलिंगोक्तदेवतानि ॥१८॥ अग्नि
मूर्द्धाग्नेयोनुवाकः ॥ प्रथमस्त्यृचोगायत्रोद्वितीयस्त्रैष्टुभौभुवस्तृतीयो
जागतोऽयमिहचतुर्थआनुष्टुभःसखायःसंपंचमःप्रगाथ एनावस्तत्रपू

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

वाँबृहतीसतोबृहत्युत्तराताभ्यांतिस्रोबृहत्यःसंपादिताःषष्ठऔष्णिहो
ग्नेवाजस्यगोतमःसप्तमःपुनः ककुभःप्रगाथोभद्रोनस्तत्रपूर्वाककुप्स
तोबृहत्युत्तराताभ्यांतिस्रःककुभः संपादिताअष्टमः पांक्तोग्निंतंपदपां
क्तोनवमोग्नेतमग्निंर्ंहोतारमातिच्छंदारूयवसानाग्नेत्वंद्वैपदस्तृचः१९।
अयमाग्निर्विरूपोबोधिबुधगविष्ठिरोजनस्यसुतंभरःसखायइषः सं
समित्संवननस्त्वांप्रस्कण्वएनावोवसिष्ठोग्नेवाजस्यगोतमो भद्रोनः
सौभरिराग्निंतंकुमारत्वृषौयेनाष्टावाग्नेष्व्यः षट्त्रिष्टुभोद्वेअनुष्टुभौतपश्च
र्तव्यंपरमेष्ठीसौरंप्रोथदश्वोवसिष्ठस्त्रिष्टुभमाग्नेयीमायोद्वेस्वयमातृणदे

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

वत्येसहस्रस्यपंचाम्नेयानि ॥ २० ॥ रौद्रोध्यायः परमेष्ठिनआर्षंदे
वानांवाप्रजापतेर्वाद्योनुवाकः षोडशर्च्चं एकरुद्रदेवत्यःप्रथमागायत्री
तिस्रोनुष्टुभस्तिस्रःपंक्तयःसप्तानुष्टुभोद्वेजगत्यौमानोद्वेकुत्सः ॥२१॥
अंत्यानुवाकेसप्तैकरुद्रस्तुतिः ॥ आद्योपरिष्टाद्बृहतीद्वितीयाजगती
कुत्सस्य तृतीयानुष्टुब्द्वेत्रिष्टुभौ द्वेअनुष्टुभावसंख्याता बहुरुद्रदेवत्या
दशानुष्टुभोमंत्राअवतानसंज्ञकास्ततोत्यानित्रीणियजूꣳषिबहुरुद्रदेव
त्यानिप्रत्यवरोहसंज्ञकामंत्राः ॥ २२ ॥ मध्येसर्वाणियजूꣳषि ॥ हिर
ण्यबाहवइतितिस्रोशीतयोरुद्राणां तेषामुभयतो नमस्काराअन्येन्य

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

श्रीगणेशायनमः ॥श्रीसरस्वत्यैनमः ॥ श्रीवेदपुरुषायनमः॥गणनाथ
सरस्वतीरविशुक्रबृहस्पतीन् ॥ पंचैतान्संस्मरेन्नित्यंवेदवाणीप्रवर्तते
॥१॥अथानुवाकसूत्रम् ॥ इषेत्वैका,वसोःपवित्रंतिस्रोऽग्नेव्रतपतेसप्त,
पवित्रेस्थोद्वे,शर्म्मासितिस्रो, धृष्टिरसिशर्म्मासिद्विकौ, देवस्यत्वाति
स्रो,देवस्यत्वापञ्च,प्रत्युष्टꣳरक्षास्तिस्रो,दशैकत्रिꣳशत्।हरिःॐइषेत्त्वा।
इषेत्त्वोर्ज्जेत्त्वावायवस्स्थदेवोवः÷सविताप्प्रार्प्पयतुश्श्रेष्ठतमायकर्म्मणे
ऽआप्प्यायद्ध्वमघ्न्याऽइन्द्रायभागम्प्रजावतीरनमीवाऽअयक्ष्मामाव
स्तेनऽईशतमाघशꣳसोद्ध्रुवाऽअस्मिन्गोपतौस्यातबह्वीर्य्यजमानस्य

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

संहि. पशून्पाहि ॥ १ ॥ [१]वसोःपवित्रम्॥वसोःपवित्रमसिद्यौरसिपृथिव्य
॥१॥ सिमातरिश्वनोघर्मोऽसिविश्वधाऽअसि॥ परमेणधाम्नादृꣳहस्वमा
ह्वार्मातेयज्ञपतिर्ह्वार्षीत्॥२॥ वसोःपवित्रम्॥वसोःपवित्रमसिशतधा
रंवसोःपवित्रमसिसहस्रधारम् ॥ देवस्त्वासवितापुनातुवसोःपवित्रेण
शतधारेणसुप्वाकामधुक्षः ॥ ३ ॥ साविश्वायुः ॥ साविश्वायुःसावि
श्वकर्मासाविश्वधायाः ॥ इन्द्रस्यत्वाभागꣳसोमेनातनच्मिवि
पू.अ. ष्णोहव्यꣳरक्ष ॥ ४ ॥ [३]अग्नेव्रतपते । व्रतञ्चरिष्यामितच्छकेयं
१ यन्तन्मेराध्यताम् ॥ इदमहमनृतात्सत्यमुपैमि ॥ ५ ॥ कस्त्वा ।

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

युनक्ति सत्त्वा युनक्ति कस्मै त्त्वा युनक्ति तस्मै त्त्वा युनक्ति ॥ कर्म्मणे वाँ
वेषाय वाम् ॥ ६ ॥ प्रत्युष्टꣳ रक्षः ॥ प्रत्युष्टꣳ रक्षः प्प्रत्युष्टा ऽअरातयो नि
ष्टप्तꣳ रक्षो निष्टप्ता ऽअरातयः ऽउर्व्वन्तरिक्षमन्न्वेमि ॥ ७ ॥ धूरसि । धूर्
व्व धूर्वन्तन्धूर्व्व तँय्योऽस्म्मान्धूर्व्वति तन्धूर्व्व यँव्वयन्धूर्व्वामः ॥ देवानामसि वह्
निन्तमꣳ सस्नितमम्पप्रितमञ्जुष्टतमन्देवहूतमम् ॥ ८ ॥ अह्रुत
मसि । हविर्द्धानन्दृꣳहस्व मा ह्वार्म्मा ते यज्ञपतिर्ह्वार्षीत् ॥ विष्णु
स्त्वा क्रमतामुरु वातायापहतꣳ रक्षो यच्छन्ताम्पञ्च ॥ ९ ॥ देवस्य
त्त्वा । सवितुः प्प्रसवेऽश्श्विनोर्ब्बाहुब्भ्याम्पूष्णो हस्ताब्भ्याम् ॥ अग्ग्न

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

येजुष्टंङ्गृह्णाम्म्यग्नीषोमाभ्याञ्जुष्टंङ्गृह्णामि ॥ १०॥ भूतायत्त्वा॥भूता
यंत्त्वानारांतयेस्वरभिविक्ख्येषन्दृर्ᳫहंन्तान्दुर्य्याᳫ पृथिव्यामुर्व्वन्तारि
क्षमन्न्वेमिपृथिव्यास्त्त्वानाभौसादयाम्म्यदित्त्याऽउपस्त्थेग्ने हव्यᳫ
रंक्ष॥११॥[७] पवित्रेस्त्थः ॥ पवित्त्रेस्त्थोवैष्णव्यौसवितुर्वः प्प्रसव
ऽउत्पुनाम्म्यच्छिद्रेणपवित्त्रेणसूर्य्यस्यरश्मिभिः ॥ देवीरापोऽअग्ग्रे
गुवोऽअग्ग्रेपुवोग्ग्रऽइममद्ययज्ञन्नयताग्ग्रेयज्ञपतिᳫसुधातुंय्यज्ञपति
न्देवयुवम्॥१२॥युष्म्माऽइन्द्रः॥ युष्म्माऽइन्द्रोवृणीतवृत्रतूर्य्येयूयमि
न्द्रमवृणीद्ध्वंवृत्रतूर्य्येप्प्रोक्षितास्त्था। अग्नयेत्त्वाजुष्टम्प्प्रोक्षाम्म्यग्नी

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

षोमांभ्यान्त्वाजुष्टम्प्रोक्षांमि ॥ दैव्यांयुकर्म्मँणेशुन्धद्ध्वन्देवयुज्ज्या
यैयद्वोशुंद्धाःपराजुग्घ्नुरिदंव्वुस्तच्छुंन्धामि॥१३॥[२]शर्म्मांसि॥शर्म्मा
स्यवंधूतꣳरक्षोवंधूताऽअरांतयोदित्त्यास्त्वगांसिप्प्रातित्त्वादितिर्व्वेत्तु ॥
अद्रिरासिव्वानस्प्पुत्त्योग्ग्रावांसिपृथुबुंध्नुःप्प्रातित्त्वादित्त्यास्त्वग्ग्वेत्तु ॥
॥१४॥अग्ग्नेस्त्तनूꣳ॥अग्ग्नेस्तनूरांसिव्वाचोव्विसर्ज्जँनन्देववीतयेत्त्वागृह्णा
मिबृहद्ग्रांवासिव्वानस्प्पुत्त्यःसऽइदन्देवेभ्योहुविःशंमीष्ष्वसुशामिशमी
ष्ष्व ॥ हविष्कृदेहिहविष्कृदेहि ॥१५॥ कुक्कुटोसि॥कुक्कुटोसिमधुजिह्वऽ
इषमूर्ज्जमावंदत्त्वयांव्वयꣳसंङ्घातꣳसङ्घातञ्जेष्ममव्वर्षवृद्धमासिप्प्रातित्त्वाव्व

संहि. षंवृद्धंवेत्तुपरांपूतꣳरक्षःपरांपूताऽअरांतयोपंहतꣳरक्षोंवायुर्वोविविंनक्तु
॥३॥ देवोवंः सवितांहिरंण्ण्यपाणिःप्रतिगृब्भ्णात्त्वच्छिंद्रेणपाणिनां ॥१६॥
[३]धृष्टिरसि॥धृष्टिरस्यपांग्नेऽअग्निमामादंञ्जहिनिष्क्रव्यादꣳसेधादें
वयजंवह॥ध्रुवमंसिपृथिवीन्दृꣳहब्रह्मवनित्त्वाक्षत्रवनिसजातवन्न्युपं
दधामिभ्रातृंव्यस्यवधायं ॥१७॥ अग्नेब्रह्म ॥ अग्नेब्रह्मंगृब्भ्णी
ष्ववधुरुणंमस्यन्तारिंक्षन्दृꣳहब्रह्मवनित्त्वाक्षत्रवनिंसजातवन्न्युपंदधा
पू.अ. मिभ्रातृंव्यस्यवधाय ॥ धुर्त्रमंसिदिवंन्दृꣳहब्रह्मवनित्त्वाक्षत्रवनिंस
१ जातवन्न्युपंदधामिभ्रातृंव्यस्यवधायं ॥ विश्वांब्भ्युस्त्वाशांब्भ्युऽउप

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF
Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

दधामिचितंस्त्थोर्द्धंचितोभृगूंणामङ्गिरसान्तपंसातप्प्यद्ध्वम् ॥ १८ ॥
[२]।शर्म्मासि ॥ शर्म्मास्यवंधूतुꣳरक्षोवंधूताऽअरांतुयोदित्त्यास्त्व
गंसिप्प्रातित्त्वादितिर्व्वेत्तु। धिषणांसिपर्व्वतीप्प्रातित्त्वादित्त्यास्त्वग्ग्वेत्तु
दिवस्कम्म्भनीरंसिधिषणांसिपार्व्वतेयीप्प्रातित्त्वापर्व्वतीव्वेत्तुधान्न्यमासि
॥ १९ ॥ धान्न्यमासि। धिनुहिदेवान्प्प्राणायंत्त्वोदानायंत्त्वाव्व्याना
यंत्त्वा ॥ दीर्ग्घामनुप्प्रसितिमायुंषेधान्देवोव÷सविताहिरंण्ण्यपाणिः
प्प्रातिगृब्भ्णात्त्वच्छिद्द्रेणपाणिनाचक्षुंषेत्त्वामहीनाम्म्पयोसि ॥ २० ॥
[३] देवस्यंत्त्वा। सवितुःप्प्रसवेश्विनोर्ब्बाहुब्भ्याम्पूष्ण्णोहस्ताब्भ्या

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

मू ॥ संवपामि समाप ओषधीभिः समोषधयो रसेन ॥ सꣳरेवतीर्जगतीभिः पृच्यन्ताꣳ सम्मधुमतीर्म्मधुमतीभिः पृच्यन्ताम् ॥२१॥ जनयत्यै त्वा । संयौमीदमग्नेरिदमग्नीषोमयोरिषे त्वा घर्म्मोसि विश्वायुरुरुप्रथा ऽउरु प्रथस्वोरु ते यज्ञपतिः प्रथतामग्निष्टे त्वचम्मा हिꣳसीद्देवस्त्वा सविता श्रपयतु वर्षिष्ठेधि नाके ॥ २२ ॥ माभेः ॥ माभेम्मा संविक्था ऽअतमेरुर्यज्ञोतमेरुर्यजमानस्य प्रजा भूयात्त्रिताय त्वा द्विताय त्वैकताय त्वा ॥ २३ ॥ [३] देवस्य त्वा । सवितुः प्रसवेश्विनोर्बाहुभ्याम्पूष्णो हस्ताभ्याम् ॥ आददेध्वरकृतन्देवेभ्य ऽइन्द्रस्य

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

बाहुरंसिदक्षिणःसुहस्रंभृष्टिः शुततेजावायुरंसितिग्ग्मतजाद्विषतोवु
धः ॥ २४ ॥ पृथिविदेवयजुनि ॥ पृथिविदेवयजुन्न्योषंद्ध्यास्तेमूलु
म्माहिꣳसिषंव्व्रुजङ्गच्छगोष्ठानंव्वर्षँतुतेद्यौर्बँधानदेवसावितःपरुमस्यांम्पृ
थिव्व्याꣳशुतेनुपाशैर्य्योस्म्मान्द्वेष्टियंच्चवुयन्द्विष्म्मस्तमतोमामौक्
॥२५॥ अपारुरुंम् ॥ अपारुरुम्म्पृथिव्व्यैदेवयजनाद्वध्यासंव्व्रजङ्गच्छगो
ष्ठानंव्वर्षँतुतेद्यौर्बँधानदेवसावितःपरुमस्यांम्पृथिव्व्याꣳशुतेनुपाशैर्य्यो
स्मान्द्वेष्टियंच्चवुयन्द्विष्म्मस्तमतोमामौक् ॥ अररोदिवम्मापप्तोद्र
प्सस्तेद्याम्मास्कन्व्व्रजङ्गच्छगोष्ठानंव्वर्षँतुतेद्यौर्बँधानदेवसवितःपरुम

संहि. स्याम्पृथिव्याᳪंशतेनपाशैर्य्योस्मान्द्वेष्टियञ्चवयन्द्विष्मस्तमतोमा
॥५॥ मौक् ॥ २६ ॥ गायत्रेणत्त्वा। गायत्रेणत्त्वाच्छन्दसापरिगृह्णामित्रै
ष्टुभेनत्त्वाच्छन्दसापरिगृह्णामिजागतेनत्त्वाच्छन्दसापरिगृह्णामि ॥
सुक्ष्माचासिशिवाचासिस्योनाचासिसुषदाचास्यूर्ज्जस्वतीचासिप
यस्वतीच ॥ २७ ॥ पुराक्रूरस्य । विसृपोविरप्प्सिन्नुदादायपृथिवी
ञ्जीवदानुम् ॥ यामैरयँश्चन्द्रमसिस्वधाभिस्तामुधीरासोअनुदिश्यय
पू.अ. जन्ते ॥ प्रोक्षणीरासादयद्विषतोवधोसि ॥२८॥[५] प्रत्युष्टᳪंरक्षः ॥
१ प्रत्युष्टᳪंरक्षःप्रत्युष्टाऽअरातयोनिष्टप्तᳪंरक्षोनिष्टप्ताऽअरातयः ॥

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF
Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

अनिशितोसिसपत्त्कुक्षिद्द्वाजिनन्त्वाव्वाजेद्ध्यायैसम्म्मार्ज्जिम ॥ प्रत्य
ष्टुर्ठ्रक्षःप्रत्त्यंष्टाऽअरातयोनिष्टप्तुर्ठ्रक्षोनिष्टप्तुाऽअरातयः ॥ आनि
शितासिसपत्क्षुक्षिद्द्वाजिनीन्त्वाव्वाजेद्ध्यायैसम्म्मार्ज्जिम ॥ २९ ॥
अदित्त्यैरास्न्नासि । व्विष्णणोर्व्वेष्पोस्यूर्ज्जैत्त्वादब्धेनत्त्वाचक्षुषा
वंपश्यामि ॥ अग्नेर्ज्जिह्वासिसुहूर्द्देवेब्भ्योधाम्म्नेधाम्म्नेमेभवयजु
षेयजुषे ॥ ३० ॥ सवितुस्त्त्वा । प्प्रसुवऽउत्त्पुनाम्म्यच्छिद्द्रे
णपवित्त्रेणसूर्य्यस्यरश्मिभिः ॥ सवितुर्व्वःप्प्रसुवऽउत्पुनाम्म्य
च्छिद्द्रेणपवित्त्रेणसूर्य्यस्यरश्मिभिः ॥ तेजोसिशुक्क्रमस्यमृतम

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

सिधामुनामांसिप्प्रियन्देवानामनांधृष्टन्देवुयजंनमासि ॥ ३१ ॥ [३]
इतिश्रीव्वाजसनेयसंहितायांप्रथमोऽध्यायः॥ १॥श्रीवेदपुरुषायनमः॥
अनुवाकसूत्रम्॥ कृष्णोसिषड,ग्ग्नेवाजजित्तिस्रो, मर्यादं, मग्ग्नीषोम
योःपञ्चका,वग्ग्नेदब्धायो चतस्रः,संव्वर्च्चसापञ्चा, ग्ग्नयेकव्यवाहनायष
ट्,सप्तचतुस्त्रिंशत्॥हरिःॐ कृष्णोसि॥कृष्णोस्याखरेष्ठोग्ग्नयेत्त्वाजु
ष्टम्प्रोक्षामिव्वेदिरसिबर्हिषेत्त्वाजुष्टाम्प्रोक्षामिबर्हिरसिस्रुग्ग्भ्यस्त्वाजु
ष्टम्प्रोक्षाम्म्यदित्त्यैव्युन्दनम्॥ १॥अदित्त्यैव्युन्दनमसिव्विष्णोस्तुपो
स्यूर्णम्म्रदसन्त्वास्तृणामिस्वासुस्त्थान्देवेभ्योभुवपतयेस्वाहाभुवन-

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

पतयेस्वाहांभूतानाम्पतयेस्वाहा ॥ २ ॥ गन्धर्वस्त्वा । विश्वावसुः
परिदधातुविश्वस्यारिष्ट्यैयजमानस्यपरिधिरस्यग्निरिडऽईडितः ॥
इन्द्रस्यबाहुरसिदक्षिणोविश्वस्यारिष्ट्यैयजमानस्यपरिधिरस्यग्नि
रिडऽईडितः ॥ मित्रावरुणौत्वोत्तरतःपरिधत्तान्ध्रुवेणधर्म्मणाविश्व
स्यारिष्ट्यैयजमानस्यपरिधिरस्यग्निरिडऽईडितः ॥ ३ ॥ वीतिहोत्र
न्त्वा । कवेद्युमन्तꣳसमिधीमहि॥अग्नेबृहन्तमध्वरे॥४॥समिदसि ॥
समिदसिसूर्य्यस्त्वापुरस्तात्पातुकस्याश्चिदभिशस्त्यै ॥ सवितु
र्बाहूस्थऽऊर्णम्म्रदसन्त्वास्तृणामिस्वासस्थन्देवेभ्यऽआत्वाव

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

संहि. सं॑वो॑रु॒द्रा॑ऽआ॒दि॒त्त्याः॒सं॑द॑न्तु ॥५॥ घृ॒ताच्च्य॑सि । जु॒हूर्न्ना॑म्म्ना॒सेद॒म्म्प्रि॒
॥७॥ ये॑णु॒धाम्न्ना॒म्प्प्रि॒यꣳस॑द॒ऽआसी॑दघृ॒ताच्च्य॑स्यु॒प॒भृन्ना॑म्म्ना॒सेद॒म्म्प्रि॒येण
धाम्न्ना॒म्प्प्रि॒यꣳस॑द॒ऽआसी॑दघृ॒ताच्च्य॑सि॒द्ध्रु॒वाना॑म्म्ना॒सेद॒म्म्प्रि॒ये॑णु॒धा
म्मा॒म्प्प्रि॒यꣳस॑द॒ऽआसी॑द॒प्प्रि॒ये॑णु॒धाम्न्ना॒म्प्प्रि॒यꣳस॑द॒ऽआसी॑द ॥ ध्रु॒वाऽ
अ॑सद॒न्नृ॒तस्य॒योना॒तावि॑ष्ण्णो॒पाहि॑पा॒हि॒य॒ज्ञम्म्पा॒हि॒य॒ज्ञप॑तिम्पा॒हि॒मां
व्य॑ज्ञ॒न्य॑म् ॥ ६ ॥ [६] अग्ने॑र्वाजजित् ॥ अग्ने॑र्वाजजि॒द्वाज॑ं
पू.अ. न्त्वा॑सरि॒ष्य॑न्तं॑व्वाजजि॒तꣳसम्म्मा॑र्ज्ज्मि ॥ नमो॑दे॒वेब्भ्य॑ः स्व॒धा॑पि॒
२ तृब्भ्य॑ः स॒य॑मे॒भू॒या॒स्त॒मस्क॑न्नमद्य ॥ ७ ॥ अस्क॑न्नमद्य ।

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri Funding: MIDF

देवेभ्युऽआज्युर्ङ्सम्म्भ्रयासुमङ्ग्रिणाव्विष्णुोमात्त्वावंक्क्रमिषुंव्वसुंम
तीमग्नेतेच्छायामुपंस्त्थेषुंव्विष्णुोस्त्थानंमसीतऽइन्द्रोंव्वीर्य्यंमकृ
णोदूर्ध्वोंध्वुरऽआस्त्थात् ॥ ८ ॥ अग्नेुव्वेः ॥ अग्नेुव्वेर्होत्रंव्वेर्दूत्युमव
तुान्त्वान्द्यावांपृथिवीऽअवुत्त्वन्द्यावांपृथिवीस्स्विष्टकृद्देवेभ्युऽइन्द्रुऽ
आज्येनहुविषांभूत्स्वाहुासञ्ज्योतिषुाज्ज्योतिः ॥ ९ ॥ [३]
मयीदम् ॥ मयीदमिन्द्रऽइन्द्रियन्दधात्त्वुस्मान्त्रायोमुघवानः
सचन्ताम् ॥ अुस्माकर्ङ्सन्त्वुाशिषंः सुत्त्यानः सन्त्वुाशिषुऽउप
हूतापृथिवीमुातोपुमाम्म्पृथिवीमुाताह्वयतामुग्निराग्नीध्रुात्त्स्वाहा ॥

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

संहि. ॥१०॥ उपहूतो द्यौः॥ उपहूतो द्यौष्पितोपमां द्यौष्पिता ह्वयतामग्नि
॥८॥ राग्नीध्रात्स्वाहा ॥ देवस्य त्वा सवितुः प्रसवेऽश्विनोर्बाहुभ्यां पू
ष्णो हस्ताभ्याम् ॥ प्रतिगृह्णाम्यग्नेष्ट्वास्येन प्राश्नामि ॥११॥ एत
न्ते। देवसवितर्यज्ञम्प्राहुर्बृहस्पतये ब्रह्मणे ॥ तेन यज्ञमव तेन यज्ञप
तिन्तेन मामव॥१२॥ मनो जूतिः॥ मनो जूतिर्जुषतामाज्यस्य बृहस्प
तिर्यज्ञमिमन्तनोत्वरिष्टं यज्ञꣳसमिमन्दधातु ॥ विश्वे देवास इ
पू.अ. हमादयन्तामो३म्प्रतिष्ठ ॥ १३ ॥ एषा ते अग्ने समित्तया वर्द्धस्व
२ चा च प्यायस्व ॥ वर्द्धिषीमहि च वयमा च प्यासिषीमहि ॥ अग्ने

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

व्वाजजिद्वाजन्त्वाससृवाꣳसंव्वाजजितꣳसम्मार्ज्म्मि ॥ १४ ॥ [५]
अग्नीषोमयोरुज्जितिम् ॥ अग्नीषोमयोरुज्जितिमनूज्जेषंव्वाजस्यमा
प्प्रसवेनप्प्रोहामि ॥ अग्नीषोमौतमपनुदतां य्योस्मान्द्वेष्टियञ्चव्वय
न्द्विष्म्मोव्वाजस्यैनम्प्रसवेनापोहामि। इन्द्राग्न्योरुज्जितिमनूज्जेषंव्वाज
स्यमाप्प्रसवेनप्प्रोहामि ॥ इन्द्राग्नीतमपनुदतांय्योस्म्मान्द्वेष्टियञ्च
व्वयन्द्विष्म्मोव्वाजस्यैनम्म्प्रसवेनापोहामि ॥ १५ ॥ व्वसुभ्यस्त्वा ॥
रुद्रेभ्यस्त्वादित्येभ्यस्त्वासञ्जानाथान्द्यावापृथिवीमित्रावरुणौ
त्वावृष्ट्यावताम् ॥ व्यन्तुव्वयोक्तꣳरिहाणामरुताम्पृषतीर्ग्गच्छव्व

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri Funding: MIDF
Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

संहि. शापृश्निन्नर्भूत्त्वादिवङ्गच्छततोनोवृष्टिमावह ॥ चक्षुष्पाऽअग्ने
॥१॥ सिचक्षुम्मेपाहि ॥ १६ ॥ यम्परिधिम् ॥ यम्परिधिम्पर्य्यधत्थाऽ
अग्नेदेवपणिभिर्ग्गुह्यमानः ॥ तन्तऽएतमनुजोषम्भराम्म्येषनेत्त्व
दपचेतयाताऽअग्नेः प्प्रियम्पाथोपीतम् ॥ १७ ॥ सꣳस्रवभागा
स्त्थ ॥ सꣳस्रवभागास्त्थेषाबृहन्तः प्प्रस्तरेष्ठाः परिधेयाश्श्च देवाः ॥
इमांव्वाचमभिविश्श्वेगृणन्तऽआसद्यास्म्मिन्बर्हिषिमादयद्ध्वꣳस्वा
पू.अ. हाव्वाट् ॥ १८ ॥ घृताचीस्त्थः ॥ घृताचीस्त्थोधुर्य्यौपातꣳसुम्ने
२ स्त्थः सुम्नेमाधत्तम् ॥ यज्ञनमश्श्चतऽउपचयज्ञस्यशिवेसन्तिष्ठ

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF
Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

स्वुस्विष्टेमुसन्तिष्ठस्व ॥ १९ ॥ [५] अग्नेदब्धायो । शीत
मपाहिमांदिद्योःपाहिप्प्रसित्त्यैपाहिदुरिष्ट्यैपाहिदुरद्मन्न्याऽअविष
न्नंः पितुङ्कृणुसुषदायोनौस्वाहावाडुग्नयेसंवेशपतयेस्वाहासरस्वत्त्यै
यशोभगिन्न्यैस्वाहा ॥ २० ॥ वेदोसि ॥ वेदोसियेनत्त्वन्देवबेद
देवेभ्योवेदोभवस्तेनमह्यंवेदोभूयाः ॥ देवांगातुविदोगातुंवित्त्वा
गातुमित ॥ मनसस्पतऽइमन्देवयज्ञꣳस्वाहावातेधाः ॥ २१ ॥ स
म्बर्हिः॥सम्बर्हिरङ्क्ताꣳहविषांघृतेनसमादित्त्यैर्वसुभिःसम्मरुद्भिः॥स
मिन्द्रोविश्श्वदेवेभिरङ्क्ताद्दिव्यन्नभोगच्छतुयत्स्वाहा ॥२२॥ करुत्वा ॥

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

संहि. कस्त्त्वाव्विमुंञ्चतिसत्त्वाव्विमुंञ्चतिकस्म्मैत्त्वाव्विमुंञ्चतितस्म्मैत्त्वाव्विमु
॥१०॥ ञ्चति॥ पोषांयुरक्षंसाम्भागोसि॥२३॥ [४] संव्वर्च्चसा॥ संव्वर्च्चसापयं
सासन्तनूभिरगंन्महिमनंसासँशिवेनं॥ त्वष्टांसुदत्त्रोव्विदंधातुरायो
नुंमार्ष्टुतन्न्वोयद्विलिष्टम्॥२४॥ दिविव्विष्ण्णुः। दिविव्विष्ण्णुर्व्यक्रंस्त
जागंतेनच्छन्दसाततोनिर्भक्तोयोस्म्मान्द्वेष्टियञ्चव्वयन्द्विष्ष्म्मोन्त
रिक्षेव्विष्ण्णुर्व्यक्रंस्तत्त्रैष्टुंभेनच्छन्दसाततोनिर्भक्तोयोस्म्मान्द्वेष्टि
पू.अ. यञ्चव्वयन्द्विष्ष्मः पृथिव्यांव्विष्ण्णुर्व्यक्रंस्तगायत्त्रेणच्छन्दसाततो
-२ निर्भक्तोयोस्म्मान्द्वेष्टियञ्चव्वयन्द्विष्ष्मोस्म्मादन्नांदस्यैप्प्रतिष्ठायाऽ

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

अगन्ममस्वः सञ्ज्योतिषाभूम ॥ २५ ॥ स्वयम्भूरसि ॥ स्वयम्भूरसि
श्रेष्ठोरश्मिर्व्वर्च्चोदाऽअसिवर्च्चोमेदेहि ॥ सूर्य्यस्यावृतमन्वावर्त्ते ॥
॥२६॥अग्ग्नेगृहपते ॥ सुगृहपतिस्त्वयाग्ग्नेहङ्गृहपतिनाभूयासꣳसुगृह
पतिस्त्वम्मयाग्ग्नेगृहपतिनाभूयाः॥अस्थूरिणौगार्हपत्त्यानिसन्तुशत
ꣳहिमाःसूर्य्यस्यावृतमन्वावर्त्ते॥ २७ ॥अग्ग्नेव्व्रतपते ॥ अग्ग्नेव्व्रतपते
व्व्रतमचारिषन्तदशकन्तन्मेराधीदमहंय्यऽएवास्स्मिसोस्स्मि ॥२८॥
[५] अग्ग्नयेकव्व्यवाहनाय ॥ अग्ग्नयेकव्व्यवाहनायस्वाहासोमायपि
तृमतेस्वाहा॥अपहताऽअसुरारक्षाꣳसिवेदिषदः॥२९ ॥येरूपाणि॥ये

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

रूपाणिप्प्रतिमुञ्चमानाऽअसुराःसन्तःस्वधयाचरन्ति ॥ पुरापुरोनिपु
रोयेभरन्त्यग्निष्टाँल्लोकात्प्रणुदात्त्यस्म्मात् ॥ ३० ॥ अत्रपितरः ॥ अत्रपि
रोमादयद्ध्वंयथाभागमावृषायद्ध्वम् ॥ अमीमदन्तपितरोयथाभा
गमावृषायिषत ॥ ३१ ॥ नमोवःपितरोरसाय नमोवःपितरःशो
षायनमोवःपितरोजीवायनमोवःपितरःस्वधायैनमोवःपितरोघोराय
नमोवः पितरोमन्यवेनमोवःपितरःपितरोनमोवोगृहान्नःपितरोद
त्तसतोवः पितरोदेष्म्मैतद्वःपितरोवासऽआधत्त ॥ ३२ ॥ आधत्त ।
पितरोगर्भङ्कुमारम्पुष्करस्रजम् ॥ यथेहपुरुषोसत् ॥ ३३ ॥ ऊर्ज्जं

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

व्वहन्तीऽ ॥ ऊर्ज्जंव्वहन्तीरमृतङ्घृतम्पयः कीलालम्परिस्स्रुतम् ॥ स्वधा
स्त्थंतर्प्पयतमेपितॄन्॥३४॥ [६] इतिश्रीवाजसनेयसंहितायांद्वितीयो
योऽध्यायः ॥२॥ श्रीवेदपुरुषायनमः॥ अनुवाकसूत्रम्॥ समिधाग्निम्,
भूर्भुवःस्वश्चतुष्कावाग्निर्ज्योतिर्द्वौ, उपप्रयन्तःषडिंशतिर्भूर्भुवः स्वः
श्चतस्रो, गृहामातिस्रः। घस्रघासिनः पञ्च, पूर्ण्णादर्व्विद्वे,ऽअक्षन्नमीमद
न्तषडे षतेसप्त, दश॥१०॥त्रिषष्टिः॥हरिःॐसमिधाग्निम ॥ समिधा
ग्निन्दुवस्यतघृतैर्ब्बोधयतातिथिम् ॥ आस्मिन्हव्याजुहोतन॥१॥सुस
मिद्धायशोचिषे॥ सुसमिद्धायशोचिषे घृतन्तीव्रञ्जुहोतन॥ अग्नयेजा

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

तवेंदसे ॥ २ ॥ तन्त्वां ॥ तन्त्वां सुमिद्भिराङ्गिरोघृतेनंवर्द्धयामसि ॥
बृहच्छोचायविष्ठ्य ॥ ३ ॥ उपंत्त्वा ॥ उपंत्त्वाग्नेहुविष्म्मंतीर्घृताचीं
र्य्यंन्तुहर्य्यंत ॥ जुषस्वंसुमिधोममं ॥ ४ ॥ [४] भूर्भुवंः ॥ भूर्भुवः
स्वर्द्यौरिवभूम्म्नापृथिवीवंवरिम्म्णा ॥ तस्यांस्तेपृथिविदेवयजनिपृष्ठे
ग्निमंन्नादमन्नाद्यायादंधे ॥५॥आयम् ॥ आयङ्गौः पृश्निरक्रमीदसंद
न्मातरंम्पुरः ॥ पितरंञ्चप्प्रयन्त्स्वंः ॥ ६ ॥ अन्तश्चंरति ॥ अन्तश्चंर
तिरोचुनास्यप्प्राणादंपानुती ॥ व्व्यंख्यन्महिषोदिवंम् ॥७॥ त्रिंशंश
द्धाम ॥ त्रिंशद्धामुव्विराजतिव्वाक्पतुङ्गायंधीयते ॥ प्रतिवस्तोरहद्युु

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

भिः॥८॥ [४] अग्निर्ज्ज्योतिः ॥ अग्निर्ज्ज्योतिर्ज्ज्योतिरग्निः स्वाहा सू
र्य्यो ज्ज्योतिर्ज्ज्योतिः सूर्य्यः स्वाहा ॥ अग्निर्व्वर्च्चो ज्ज्योतिर्व्वर्च्चः स्वाहा सू
र्य्यो व्वर्च्चो ज्ज्योतिर्व्वर्च्चः स्वाहा॥ ज्योतिः सूर्य्यः सूर्य्यो ज्ज्योतिः स्वाहा ९॥
सजूर्द्देवेन सवित्रा सजूरात्र्येन्द्रवत्या॥ जुषाणोऽअग्निर्व्वेतु स्वाहा॥ सजू
र्द्देवेन सवित्रा सजूरुषसेन्द्रवत्या॥ जुषाणः सूर्य्यो व्वेतु स्वाहा॥ १०॥ [२]
उपप्रयन्तोऽअद्ध्वरम्॥ उपप्रयन्तोऽअद्ध्वरम्मन्त्रं व्वोचेमाग्नये ॥ आरेऽ
अस्मे च शृण्वते॥ ११॥ अग्निर्म्मूर्द्धा॥ दिवः ककुत्पतिः पृथिव्याऽअय
म्॥ अपाᳬ रेताᳬ सि जिन्वति। १२॥ उभा वाम्। उभा वामिन्द्राग्नीऽआ

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

संहि. हुवद्धयाऽउभाराधंसᳬसुहमांदुयद्धयै ॥ उभादातारांविषाᳬरंयीणामु
॥१३॥ भावाजंस्यसातयेहुवेवाम् ॥ १३ ॥ अयन्तें ॥ अयन्तेयोनिंर्ऋत्वियोय
तोंजातोऽअरोंचथाः ॥ तञ्जानन्नंग्नऽआरोहाथांनोवर्द्धयारायिम् ॥१४॥
अयमिह । प्रंथमोधांयिधातृभिर्होतायजिष्ठोऽअध्वरेष्वीड्यंः ॥ यम
प्नंवानोभृगंवोविरुरुचुर्वनेषुचित्रंविभ्वंविशेविशे ॥ १५ ॥ अस्यप्र
त्नाम् ॥ अस्यप्रत्नामनुद्युतंᳬशुक्रन्दुदुह्रेऽअह्रयः ॥ पयंःसहस्रसा
पू.अ. मृषिम् ॥१६॥ तनूपाऽअंग्ने । सितन्वम्मेपाह्यायुर्दाऽअंग्नेस्यायुर्म्मे
३ देहिवर्च्चोदाऽअंग्नेसिवर्च्चोमेदेहि ॥ अग्नेयन्मेतन्वाऽऊनन्तन्मऽआपृ

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

ण॥ १७॥इन्धानास्त्वा। शतꣳ हिमा द्युमन्तꣳ समिधीमहि॥ वयंस्वन्तो
वयस्कृतꣳ सहस्वन्तꣳ सहस्कृतम् ॥ अग्ने सपत्नदम्भनमदब्धासोऽ
अदाभ्यम्॥ चित्रावसो स्वस्ति ते पारमशीय॥ १८॥ सन्त्वम्॥ सन्त्वम
ग्ने सूर्य्यस्य वर्च्चसागथाꣳ समृषीणाꣳ स्तुतेन॥ सम्प्रियेण धाम्नासमह
मायुषा संवर्च्चसा सम्प्रजया सꣳ रायस्पोषेण ग्मिषीय ॥ १९ ॥ अन्ध
स्थ ॥ अन्धस्थान्धो वो भक्षीय महस्थ महो वो भक्षीयोर्ज्जस्थोर्ज्जं वो
भक्षीय रायस्पोषस्थ रायस्पोषं वो भक्षीय ॥ २० ॥ रेवतीरमध्वम्॥ रे
वतीरमध्वमस्मिन्योनावस्मिन्गोष्ठेऽस्मिँल्लोकेऽस्मिन्क्षये ॥ इहैव

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

संहि. स्त्तुमापगात्॥२१॥सुर्ठहिताऽसि । व्विश्श्वरूप्प्यूर्ज्जामाविशगौपत्त्येन ॥
॥१४॥ उपत्त्वाग्ग्नेदिवेदिवेदोषावस्तर्द्धियाव्वयम् ॥ नमोभरन्तुऽएमसि॥२२॥
राजन्तमद्ध्वराणाम्॥ राजन्तमद्ध्वराणाङ्गोपामृतस्स्यदीदिविम्॥व्वर्द्धमानु
र्ठस्वेदमे॥२३॥सनः॥ सनःपितेवसूनवेग्ग्नेसूपायनोभव॥सचस्वानः
स्वस्त्तये॥२४॥अग्ग्नेत्त्वम् ॥ अग्ग्नेत्त्वन्नोऽअन्तमऽउतत्त्राताशिवोभवा
व्वरूत्थ्यः॥व्वसुरग्ग्निर्व्वसुश्श्रवाऽअच्छानक्षिद्द्युमत्तमर्ठरयिन्दाः ॥२५॥
पू.अ. तन्त्वा ॥ तन्त्वाशोचिष्ठदीदिवःसुम्म्नायनूनमीमहेसखिब्भ्यः ॥ सनो
३ बोधिश्श्रुधीहवमुरुष्ष्याणोऽअघायतःसमस्म्मात् ॥२६॥ इडएहि॥इ

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

डुएह्यदितुऽएहिकाम्म्युाऽएत॥मयिंवङ्कामुधरंणम्म्भूयात् ॥ २७ ॥
सोमानुॐस्वरंणङ्कृणाहिब्ब्रह्मणस्प्पते॥कुक्षीवंन्तुंऽयऽऔशिजः॥२८॥
योरेवान् ॥ योरेवान्नयोऽअमीवुहाव्वंसवित्तपुंष्टिवर्द्धनः ॥ सनंःसिषक्तु
यस्त्तरः ॥२९॥ मानंः॥मानुःशंऽसोऽअरंरुषोधूर्तिःप्प्रणुङ्मत्त्यस्य ॥
रक्षांणोब्ब्रह्मणस्प्पते ॥ ३० ॥ महिंत्रीणाम् ॥ महिंत्रीणामवोस्त्तद्यु
क्षम्मित्त्रस्यांऽर्य्युम्म्णः ॥ दुराधर्षुंव्वंरुणस्य ॥३१ ॥ नुहितेषांम्॥नुहिते
षांमुमाचुननाद्धंसुव्वारुणेषु ॥ ईशेरिपुरघशंऽसः ॥३२॥ तेहि॥पुत्रासोऽ
अदितेःप्प्रजीवसेमत्त्यांय॥ज्योतिुर्य्यच्छन्त्यजस्त्रम् ॥ ३३ ॥ कुदाच्च

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

न । स्त्तरीरांसिनेन्द्रंसश्चासिदाशुषे ॥ उपोपेन्नुमघवन्भूयइन्नुतेदानंदेवस्यपृच्यते ॥३४॥ तत्सवितु॥तत्सवितुर्वरेण्यम्भर्गोदेवस्यधीमहि॥धियोयोनःप्रचोदयात् ॥३५॥ शतम् १०० परिते॥परितेदूडभोरथोस्माँर अंश्नोतुविश्वतः॥येनुरक्षसिदाशुषः ॥ ३६ ॥ [२६] भूर्भुवः ॥ भूर्भुवःस्वःसुप्रजाःप्रजाभिःस्यांसुवीरोवीरैःसुपोषःपोषैः ॥ नर्यंप्रजाम्मेपाहिशंस्यपशून्मेपाह्यथर्यपितुम्मेपाहि ॥३७॥ आगन्म । विश्ववेदसमस्मभ्यंवसुवित्तमम् ॥ अग्नेसम्राडभिद्युम्नमभिसहआयच्छस्व॥३८॥अयमग्निः ॥ अयमग्निर्गृहप

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

तिग्गार्हपत्त्यꣳप्प्रजायांव्वसुवित्तमꣳ ॥ अग्ग्नेगृहपतेभिद्युम्म्नमभिस
हऽआयच्छस्व ॥३९॥ अयमग्ग्निः ॥ अयमग्ग्निःपुरीष्ष्योरयिमान्पु
ष्टिवर्द्धनः ॥ अग्ग्नेपुरीष्ष्याभिद्युम्म्नमभिसहऽआयच्छस्व॥४०॥[४]
गृहामा।बिभीतमावेपद्ध्वमूर्ज्जम्बिब्भ्रतऽएमसि ॥ऊर्ज्जम्बिब्भ्रद्वःसु
मनाःसुमेधागृहानैमिमनसामोदमानः ॥ ४१ ॥ येषामद्ध्ये
ति । प्प्रवसन्न्येषुसौमनसोबहुः ॥ गृहानुपह्वयामहेतेनोजानन्तु
जानतः ॥ ४२ ॥ उपहूताऽइह । गावऽउपहूताऽअजावयः ॥ अथोऽ
अन्नस्यकीलालऽउपहूतोगृहेषुनः ॥ क्षेमायवःशान्त्यैप्रपद्येशिवꣳशु

संहि. ग्ग्मꣳशंय्योःशंय्योः ॥ ४३ ॥ [३] प्रघासिनोहवामहेमरुतश्च्चरिशा
॥१६॥ दसः ॥ करम्भेणसजोषसः ॥ ४४ ॥ यद्ग्रामे ॥ यद्ग्रामेयदरण्ण्येयत्त्स
भायांय्यदिन्द्रिये ॥ यदेनश्च्चकृमाव्वयमिदन्तदवयजामहेस्वाहा ॥ ४५ ॥
मोषूण÷ ॥ मोषूणऽइन्द्रात्त्रपृत्त्सुदेवैरस्त्तिहिष्म्मातेशुष्म्मिन्नवयाः ॥
महश्च्चिद्यस्यमीढुषोयव्व्याहविष्म्मतोमरुतोव्वन्दतेगीः ॥ ४६ ॥ अक्र
न्कर्म्मकर्म्मकृत÷सहव्वाचामयोभुवा ॥ देवेभ्यःकर्म्मकृत्त्वास्त्तम्प्रे
पू.अ. तसचाभुवः ॥ ४७ ॥ अवभृथनिचुम्पुण ॥ अवभृथनिचुम्पुणनिचेरु
३ रसिनिचुम्पुणः ॥ अवदेवैर्द्देवकृतमेनोयासिषमवमर्त्त्यैर्म्मर्त्त्यकृतम्पु

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

रुराङ्कण्णोदेवरिषस्प्पाहि॥४८॥ [५] पर्ण्णादर्व्वि॥पूर्ण्णादर्व्विपरापतसुपूर्ण्णा
र्ण्णापुनरापत॥व्वस्नेवव्विक्रीणावहाऽइषमूर्ज्जं शतक्रतो॥४९॥ देहिम॥
देहिमेददामितेनिमेधेह्निनितेदधे ॥ निहारंच्चहरासिमेनिहारन्निहरा
णितेस्वाहा ॥ ५० ॥ अक्षुन्नमीमदन्त ॥ अक्षुन्नमीमदन्तह्यवप्प्रियाऽ
अधूषत ॥ अस्तोषतस्वभानवोव्विप्प्रानविष्ठयामतीयोजान्विन्द्रते
हरी॥५१॥ सुसन्दृशन्त्वा॥सुसन्दृशन्त्वाव्वयम्मघवन्वन्दिषीमहि॥
प्रनूनम्पूर्ण्णवन्धुरस्तुतोयासिव्वशाँ २ अनुयोजान्विन्द्रतेहरी ॥५२॥
मनोन्वा॥मनोन्वाह्वामहेनाराशंसेनस्तोमेन॥पितॄणाञ्चमन्मभिः॥५३

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

संहि. आनं॑÷॥आनं॑ऽएतु॒मनु॑ꣳपुनु॒ꣳक्रत्त्वे॒दक्षा॑यजी॒वसे॑ ॥ ज्योक्च॒सूर्य्यंन्दृ॒शे
॥१७॥ ॥५४॥पुनं॑र्न्न॒ꣳ॥पुनं॑र्न्नꣳपि॒तरो॒मनो॑ददा॑तु॒दैव्यो॒जनं॑÷॥जी॒वंव्व्रा॒तꣳस॑चेम
हि ॥५५ ॥ व्व॒यꣳसो॑मव्व्र॒तेत॒वमनं॑स्त॒नूषु॒बिभ्र॑तः ॥ प्र॒जाव॑न्तःसचेम
हि ॥ ५६ ॥ एषते॑ । रुद्र॒भा॒गःस॒हस्वस्त्राम्म्बि॑कया॒तञ्जु॑षस्व॒स्स्वाहै॒षते॑
रुद्र॒भा॒गऽआ॒खुस्ते॑प॒शुः ॥५७॥ अवं॑रु॒द्रम्॥अवं॑रु॒द्रमं॑दी॒मु॒ह्यवं॑दे॒वन्त्र्य
म्म्बकम् ॥ यथा॑नो॒व्वस्यं॑स॒स्क्करु॒द्यथा॑न॒ꣳश्श्रेयं॑स॒स्क्करु॒द्यथा॑नो॒व्यवसा
पू.अ. यया॑त् ॥ ५८ ॥ भे॒षजमं॑सि । भे॒षज॒ङ्गवेश्वा॑यु॒पुरु॑षाय भे॒षजम् ॥ सु॒ख
३ म्मे॒षाय॑मे॒ष्यै ॥ ५९ ॥ त्र्यंम्बकँय्यजामहे । सु॒गन्धिम्पु॑ष्टि॒वर्द्धन

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

मृ ॥ उर्व्वारुकमिवबन्धनान्मृत्योर्म्मुक्षीयमामृतात् ॥ त्र्यम्बकंय्य
जामहेसुगन्धिम्पतिवेदनम् ॥ उर्व्वारुकमिवबन्धनादितोमुक्षीयमा
मुतः ॥६०॥ एतत्ते । रुद्रावसन्तेनपरोमूजवतोतीहि ॥ अवततधन्वा
पिनाकावसः कृत्तिवासाऽआहिꣳसन्नः शिवोतीहि ॥६१॥ त्र्यायुषञ्जमद
ग्नेः कश्यपस्यत्र्यायुषम् ॥ यद्देवेषुत्र्यायुषन्तन्नोऽअस्तुत्र्यायुषम्॥
॥६२॥ शिवोनाम ॥ शिवोनामासिस्वधितिस्तेपितानमस्तेऽअस्तु
मामाहिꣳसीः ॥ निवर्त्तयाम्म्यायुषेन्नाद्यायप्प्रजननायरायस्प्पोषाय
सुप्प्रजास्त्वायसुवीर्य्याय ॥ ६३ ॥ १०[७] इतिश्रीवाजसनेयसंहिता

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

 यांतृतीयोऽध्यायः ॥३॥ श्रीवेदपुरुषायनमः ॥ अनुवाक्सूत्रम् । एदंद्वे,
 महीनाम्पयश्चतस्त्र, आकूत्त्या, ऋक्सामयो, द्वैकौ, व्रतंकृणुतषड्, षते
चसस्त्रो, वस्व्यासितिस्त्र, एषतेद्वे, शुक्रन्त्वाचतस्त्रो, दित्त्यास्त्वगष्टौ, दश
सप्तत्रिंऽशत् ॥१०॥ हरिः ॐ एदम् ॥ एदमंगन्मदेवुयजंनम्पृथिव्यायत्र
देवासोऽअजुंषन्तुविश्वें। ऋक्सामाभ्यांऽसन्तरंन्तोयजुंर्भीरायस्पो
षेंणसमिषामंदेम ॥ इमाऽआपुःशमुंमेसन्तुदेवीरोषधेत्रायंस्स्वुस्स्वाधिं
 तेमैनऽहिंऽसीः ॥१॥ आपोऽअस्मान् ॥ आपोऽअस्म्मान्मातरःशुन्ध
 यन्तुघृतेनंनोघृतप्प्वःपुनन्तु ॥ विश्वंऽहिरिप्प्रम्प्रुवहंन्तिदेवीरुदिदा

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

भ्युंशुचिरापूतऽएमि॥ दीक्षातपसोस्तनूरसितान्त्वांशिवाᳪंशग्ग्मा
म्परिदधेभद्रंव्वर्णम्म्पुष्यन्॥ २ ॥ [२] महीनाम्पयः ॥ महीना
म्पयोसिव्वर्च्चोदाऽअसिव्वर्च्चोमेदेहि ॥ वृत्रस्यासिकनीनकश्चक्षुर्द्दाऽअ
सिचक्षुर्म्मेदेहि ॥३॥ चित्पतिर्म्मा ॥ चित्पतिर्म्मापुनातुव्वाक्पतिर्म्मा
पुनातुदेवोमासवितापुनात्त्वच्छिद्द्रेणपवित्त्रेणसूर्य्यस्यरश्मिभिः ॥
तस्यतेपवित्त्रपतेपवित्त्रपूतस्ययत्त्कामःपुनेतच्छकेयम् ॥ ४ ॥ आ
वः ॥ आवोदेवासऽईमहेव्वामम्प्रयत्त्यद्ध्वरे ॥ आवोदेवासऽआशिषोय
ज्ञियासोहवामहे ॥५॥ स्वाहायज्ञम् । स्वाहायज्ञम्मनसःस्वाहोरोरन्त

४

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

रिंक्षात्त्स्वाहाद्यावांपृथिवीब्भ्याᳪंस्वाहाव्वातादारंभेस्वाहां ॥६॥ [४]
आकूत्त्यैप्प्रयुजें ॥ आकूत्त्यैप्प्रयुजेग्ग्नयेस्वाहांमेधायैमनंसेग्ग्नयेस्वा
हांदीक्षायैतपंसेग्ग्नयेस्वाहासरंस्वत्त्यैपूष्णेग्ग्नयेस्वाहां ॥ आपों
देवीर्बृहतीर्व्विश्श्वशम्म्भुवोद्यावांपृथिवीऽउरोंऽअन्तरिक्ष ॥ बृहस्प्पतं
येहविषांव्विधेमस्वाहां ॥ ७ ॥ व्विश्श्वोंदेवस्यं ॥ व्विश्श्वोंदेवस्यंने
तुर्म्मर्त्तोंव्वुरीतसक्ख्यम् ॥ व्विश्श्वोंरायऽइंषुद्ध्यतिद्युम्म्नंव्वृणीतपु
ष्ष्यसेस्वाहां ॥८॥ [२] ऋक्क्सामयोःशिल्पें ॥ ऋक्क्सामयोःशि
ल्पैस्त्थस्तेव्वामारंभेतेमांपातमास्ययज्ञस्योदृचंः ॥ शम्मांसिशर्म्मं

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

मेयच्छुनमंस्त्तेऽअस्त्तुमामांहिँसीः ॥ ९ ॥ ऊर्ग्गंसि ॥ ऊर्ग्गंस्याङ्गिर
स्यूर्ण्णंम्म्रदाऽऊर्ज्जंमयिंधेहि ॥ सोमंस्यनीविरंसिव्विष्ण्णोःशर्म्मांसि
शर्म्मंयजंमानुस्येन्द्रंस्युयोनिंरसिसुसस्याःकृषीस्कृंधि॥ उच्छ्रंयस्वव्व
नस्प्पतऽऊर्द्ध्वोमांपाह्यहंसुऽआस्ययज्ञस्योदृचंः ॥ १० ॥ [२] व्व्रतङ्कृ
णुत। व्व्रतङ्कृंणुताग्ग्निर्ब्ब्रह्मग्ग्निर्य्यज्ञोव्वनस्प्पतिर्य्यज्ञियंः ॥ दैवीन्धियं
म्मनामहेसुमृडीकामभिष्टंयेव्वर्च्चोधांय्यज्ञवांहसँसुतीर्त्थानोऽअसद्व्व
शें॥ येदेवामनोंजातामनोयुजोदक्षंक्क्रतवस्त्तेनोंवन्तुतेनंःपान्तुतेब्भ्यः
स्वाहां ॥ ११ ॥ श्वात्त्राःपीताः॥ श्वात्त्राःपीताभंवतयूयमांपोऽअस्माकंमु

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

संहि. न्तरुदरेसुशेवाः ॥ ताऽअस्म्मभ्यमयक्ष्माऽअनमीवाऽअनागसः

॥२०॥ स्वदन्तुदेवीरमृताऽऋतावृधः ॥ १२ ॥ इयन्ते । यज्ञियातनूरपोमुञ्चा

मिनप्प्रजाम् ॥ अꣳहोमुचःस्वाहाकृताःपृथिवीमाविशतपृथिव्यास

म्भव॥१३॥अग्नेत्त्वम्। अग्नेत्त्वꣳसुजागृहिव्वयꣳसुमन्दिषीमहि॥रक्षा

णोऽअप्रयुच्छन्प्रबुधेनःपुनस्कृधि ॥१४॥ पुनर्म्मनः॥पुनर्म्मनःपुनरा

युर्म्मऽआगन्पुनःप्प्राणःपुनरात्त्मामऽआगन्पुनश्चक्षुःपुनःश्श्रोत्त्रम्म

पू.अ. ऽआगन् ॥ वैश्वानरोऽअदब्धस्त्तनूपाऽअग्निर्न्नःपातुदुरितादव

४ द्यात् ॥१५॥ त्वमग्ने । व्रतपाऽअसिदेवऽआमर्त्त्येष्ष्वा ॥ त्वंय्यज्ञेष्ष्वी

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

ड्वचं॑÷ ॥ रास्वेयंत्त्सोमाभूयोंभरदेवोनं॑÷सवितावसोंद्दोंतावस्वंदात
।१६।[६]एषातेंशुक्क्रतनूरेतद्द्वर्च्चंस्तयासम्भंवुभ्राजंङ्गच्छ।जूरंसिधृता
मनंसाजुष्टाव्विष्णणव ॥१७॥ तस्यांस्ते।सुत्त्यसंवसंऽप्प्रसवेतन्न्वोयुन्त्र
मंशीयुस्स्वाहा॥शुक्क्रमंसिचन्न्द्रमंस्यमृतंमसिव्वैश्श्वदेवमंसि ॥१८॥ चि
दंसि । मनासिधीरंसिदक्षिणासिक्षुत्त्रयासियज्ञियास्यादितिरस्युभ
यतंःशीष्ष्णी ॥ सानुंऽसुप्प्राचीसुप्प्रतीच्च्येधिमित्त्रस्त्त्वांपदिबंध्नीता
म्म्पूषाद्ध्वनस्प्पात्त्विन्न्द्रायाद्ध्यंक्षाय ॥१९॥अनुंत्त्वामातामंन्न्यतामनु
पितानुभ्भ्रातासगर्भ्भ्योंनुसखासयूत्थ्यः ॥ सादेविदेवमच्छेहीन्न्द्रांय

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

सोमंꣳरुद्द्रास्त्वावर्त्तयन्तुस्स्वस्तिसोमंसखापुनरेहि ॥२०॥[४]व्वस्व्व्यसि॥व्वस्व्व्युस्यदितिरस्यादित्त्यासिरुद्द्रासिचन्द्द्रासि॥बृहस्प्पतिष्ट्वासुम्म्नेरम्म्णातुरुद्द्रोव्वसुभिराचके ॥२१॥ अदित्त्यास्त्वा।मूर्द्धन्नाजिघर्म्मिदेवयजनेपृथिव्व्याऽइडायास्प्पदमसिघृतवत्स्वाहा ॥ अस्म्मेरमस्वास्म्मेतेबन्धुस्त्वेरायोमेरायोमाव्वयꣳरायस्प्पोषेणव्वियौष्म्मतोतोरायं॥२२॥ समख्ख्ये॥देव्व्याधियासन्दक्षिणयोरुचक्षसा॥मामऽआयुꣳप्प्रमोषीम्मोऽअहन्तवव्वीरंव्विदेयतवदेविसन्द्दृशि ॥ २३ ॥ [३]एषते ।गायत्त्रोभागऽइतिमेसोमायब्रूतादेषतेत्त्रैष्टुभोभागऽइतिमेसोमायब्रूता

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

द्वेषतेजागतोभागऽइतिमेसोमायब्रूताच्छन्दोनामानाꣳसाम्राज्य
ङ्गच्छेतिमेसोमायब्रूतादास्माकोसिशुक्रस्तेग्ग्रह्योविचितस्त्वावि
चिन्वन्तु ॥ २४ ॥ अभित्त्यम् ॥ अभित्त्यन्देवꣳसवितारमो
ण्ण्योः कविक्क्रतुमर्च्चामिसत्त्यसवꣳरत्नधामभिप्प्रियम्मतिङ्कविम् ॥
ऊर्द्ध्वायस्यामतिर्भाऽअदिद्युतत्सवीमनिहिरण्ण्यपाणिरमिमीतसुक्र
तुः कृपास्वः ॥ प्रजाब्भ्यस्त्वाप्प्रजास्त्वानुप्प्राणन्तुप्प्रजास्त्वमनु
प्प्राणिहि ॥ २५ ॥ [२] शुक्रन्त्वा । शुक्रेणक्क्रीणामिचन्द्रञ्चन्द्रेणा
मृतममृतेन ॥ सग्ग्मेतेगोरस्म्मेतेचन्द्राणितपसस्तनूरसिप्प्रजाप

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

संहि. तेव्वर्ण्णं॑÷परमेणंपशुनांक्क्रीयसेसहस्रपोषम्म्पुंषेयम् ॥ २६ ॥ मित्रो
॥२२॥ नं॑÷ ॥ मित्त्रोनुऽएहिसुमित्रधुऽइन्द्रंस्योरुमाविंशुदाक्षिणमुशन्नुशन्त॑ꣳ
स्योनश्स्योनम् ॥ स्वानुभ्राजाङ्घांरेबम्भांरेहस्त्तसुहंस्त्तकृशांनवेतेवं॑÷
सोमुक्क्रयंणास्तान्त्रंक्षद्धम्मावोंदभन् ॥२७॥ पारमा । ग्नेदुश्च्चंरिताद्बा
धुस्वामुासचांरितेभज । उदायुंषास्वायुषोदंस्त्थामुमृतां १ ऽअनु ॥
॥ २८ ॥ प्रतिपन्त्थांम् ॥ प्रतिपन्त्थांमपद्मह्विस्वस्तिगामनेहसम् ॥
पू.अ. येनुविश्श्वाःपरिद्विषोवृणाक्क्तिविन्दतेवसु ॥ २९ ॥ [४] अदित्त्या
४ स्त्वक् ॥ आदित्त्यास्त्वगस्यादित्त्यैसदुऽआसीद ॥ अस्त्तभ्नाद्द्यांवृ

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

षुभोऽअन्तरिक्षुममिंमीतव्वरिमाणंम्म्पृथिव्याः ॥ आसीदुद्विश्श्वाभु
वंनानिसुम्म्राड्विश्श्वेत्तानिुव्वरुंणस्यव्व्रतानिं ॥ ३० ॥ व्वनेषुव्वि ॥ व्वनें
षुव्व्यन्तरिक्षन्ततानुव्वाजुमर्व्वंत्त्सुपयंऽउस्त्रियासु ॥ हृत्त्सुक्रतुंव्वरुंणो
व्विक्ष्व्वुग्ग्निन्दिुविसूर्य्यंमदधात्त्सोमुमद्रौ ॥ ३१ ॥ सूर्य्यंस्युचक्षुं÷॥सू
र्य्यंस्युचक्षुरारोहाुग्नेरुक्ष्णःकुनीनकम् ॥ यत्रैतंशेभिरीयसुेभ्राजमा
नोव्विपुश्चिता ॥ ३२ ॥ उस्राुवेतम् ॥ उस्स्राुवेतंन्धूर्षाहौयुज्ज्येथांमनु
श्रूऽअवीरहणौब्रह्मुचोदनौ ॥ स्वुस्त्तियजंमानस्युगृहान्गंच्छत
म् ॥ ३३ ॥ भुद्रोमें । सिुप्प्रच्च्यंवस्वभुवस्प्पतुेव्विश्श्वांन्युभिधामा

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

संहि. नि ॥ मात्त्वापरिपुरिणोविदन्मात्त्वापरिपन्थिनोविदन्मात्त्वावृकाऽ
॥२३॥ अघायवोविदन् ॥ श्येनोभूत्त्वापरापतुयजमानस्यगृहान्गच्छतन्नौ
सँस्कृतम् ॥ ३४ ॥ नमोमित्रस्य ॥ नमोमित्रस्युवरुणस्युचक्षसेमुहोदे
वायुतदृतꣳसपर्यत ॥ दूरेदृशेदेवजातायकेतवेदिवस्पुत्रायुसूर्यौ
यशꣳसत ॥ ३५ ॥ वरुणस्योत्तम्भनम् ॥ वरुणस्योत्तम्भनमसिवृ
रुणस्यस्कम्भुसर्ज्जनीस्त्थोवरुणस्यऽऋतुसदन्यसिवरुणस्यऽऋ
पू.अ. तुसदनमसिवरुणस्यऽऋतुसदनमासीद ॥ ३६ ॥ यातें ॥ यातेधामानि
४ हविषायजन्तितातेविश्वापरिभूरस्तुयज्ञम् ॥ गयुस्फानःप्रतरणः

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

सुवीरोवीरहाप्रचरासोमुदुर्ष्मान् ॥ १० ॥ ३७ ॥ [८] इतिश्रीवा
वाजसनेयसंहितायांचतुर्थोऽध्यायः ॥ ४ ॥ १० ॥ श्रीवेदपुरुषाय
नमः ॥ अनुवाकसूत्रम् ॥ अग्नेस्तनू, रापतयेचतुष्कौ, तस्मायनीद्वे;
इन्द्रघोषास्तिस्रो, युञ्जतेष्टौ, देवस्यत्वाचतस्रो, देवस्यत्वापञ्च, वि
भूरसिचतस्रो, ज्योतिरसिषड्डुरुविष्णोतिस्रो, दशात्रिचत्वारिंश
त् ॥ हरिः ॐ अग्नेस्तनूः ॥ अग्नेस्त्तनूरसिविष्णवेत्त्वासोमस्यतनूर
सिविष्णवेत्त्वातिथेरातिथ्यमसिविष्णवेत्त्वाश्येनायत्त्वासोमभृतेवि
ष्णवेत्त्वाग्नयेत्त्वारायस्पोषदेविष्णवेत्त्वा ॥ १ ॥ अग्नेर्ज्जनित्र

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

संहि. मृ ॥ अ॒ग्नेर्ज्ज॒नित्र॑मसि॒वृष॑णौ॒स्त्थऽउ॒र्वश्य॑स्या॒यु॒र॑सि॒पु॒रू॒रवा॑ऽअसि ॥
॥२४॥ गा॒य॒त्त्रेण॑त्त्वा॒च्छन्द॑सामन्न्थामि॒त्त्रैष्टु॑भेनत्त्वा॒च्छन्द॑सामन्न्थामि॒जाग॑ते
नत्त्वा॒च्छन्द॑सामन्न्थामि ॥ २ ॥ भव॑तन्नः ॥ भव॑तन्नः॒सम॑नसौ॒सचे॑
तसा॒वरे॒पसौ॑ ॥ माय॒ज्ञꣳहि॒ꣳसिष्ट॒म्माय॒ज्ञप॑तिञ्जातवेदसौ॒शि॒वौभ॑
वतम॒द्यनः॑ ॥ ३ ॥ अ॒ग्नाव॒ग्निः ॥ अ॒ग्नाव॒ग्निश्च॑रति॒प्रवि॑ष्ट॒ऽऋषी॑
णाम्पु॒त्रोऽअ॑भिशस्ति॒पावा॑ ॥ सनः॑स्यो॒नःसु॒यजा॑यजे॒हदे॒वेभ्यो॑ह॒
पू.अ. व्यꣳसद॒मप्प्र॑यु॒च्छन्त्स्वाहा॑ ॥ ४ ॥ [४] आप॑तये॒त्त्वा ॥ आप॑तये॒त्त्वा॒
५ परि॑पतयेगृह्णामि॒तननप्त्रे॑शाक्व॒राय॒शक्व॑नऽओजि॑ष्ठाय ॥ अना॑

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF
Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

धृष्टमस्यनाधृष्ष्यन्देवानामोजोनंभिशस्त्यभिशास्तिपाऽअंनभिश
स्तेन्यमञ्जसासत्त्यमुपंगेषᳫंस्वितेमांधाः ॥ ५ ॥ अग्ग्नेंव्व्रतपाः ॥
अग्ग्नेंव्व्रतपास्त्वेव्व्रंतपायातवंतनूरियᳬं सामयियोममंतनू रेषासात्त्व
यिं ॥ सहनौव्व्रतपतेव्व्रतान्यनुंमेदीक्षान्दीक्षापंतिर्म्मंन्यंतामनुतपस्त
पंस्पपातिः ॥ ६ ॥ अᳬंशुरᳬंशुष्टे । देवसोमाप्प्यांयतामिन्द्रांयैक
धनविदें ॥ आतुब्भ्यमिन्द्रःप्प्यायंतामात्त्वमिन्द्रांयप्प्यायस्व ॥ आ
प्प्यांययास्म्मान्त्सखीन्त्सन्न्यामेधयांस्त्वस्त्तितेंदेवसोमसत्त्यामं
शीय ॥ एष्ट्टारायःप्प्रेषेभगांयऽऋतमृंतवादिब्भ्योनमोद्यावांपृथिवी

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

संहि. ऽभ्यांम्॥७॥ यातें। यातेंऽअग्नेयꣳशयातनूर्वर्षिष्ठागह्वरेष्ठा॥ उग्रंवचोऽ
॥२५॥ अपांवधींत्त्वेषंवचोऽअपांवधींत्स्वाहां ॥ यातेंऽअग्नेरजꣳशयातनूर्वर्षि
ष्ठागह्वरेष्ठा ॥ उग्रंवचोऽअपांवधींत्त्वेषंवचोऽअपांवधींत्स्वाहां ॥ या
तेंऽअग्नेहरिशयातनूर्वर्षिष्ठागह्वरेष्ठा ॥ उग्रंवचोअपांवधींत्त्वेषंवचोअ
पांवधींत्स्वाहां ॥ ८ ॥ [४] तप्तायंनीमेसिवित्तायंनीमस्यवंतान्मामाना
थितादवंतान्माव्यथितात् ॥ विदेदग्निर्नभोनामाग्नेंऽअङ्गिरऽआयुंना
पू.अ. नाम्नेहियोस्यांम्पृथिव्यामसियत्तेनाधृष्टन्नामंयज्ञियन्तेनत्त्वादंधे
६ विदेदग्निर्नभोनामाग्नेंऽअङ्गिरऽआयुंनानाम्नेहियोद्वितीयंस्यांम्पृ

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

थिव्यामसियत्तेनाधृष्टन्नामंयुज्ञियुन्तेनुत्त्वादधेह्विदेदुग्ग्निर्न्नभोनामा
ग्नेऽअङ्गिरऽआयुंनुानाम्म्नेह्वियस्तृतीयंस्याम्म्पृथिव्यामासियत्तेनाधृ
ष्टन्नामंयुज्ञियुन्तेनुत्त्वादधे ॥ अनुंत्त्वादुेववीतये ॥९॥ सिुर्ठ्ठह्यसि । स
पत्त्नसुाहीदुेवेब्भ्यंः कल्प्पस्वासिुर्ठ्ठह्यसिसपत्त्नसुाहीदुेवेब्भ्यंः शु
न्धस्स्वासिुर्ठ्ठह्यसिसपत्त्नसुाहीदुेवेब्भ्यंःशुम्म्भस्स्व ॥ १० ॥ [२]
इन्द्रघोषस्त्त्वां ॥ इन्द्रघोषस्त्त्वाव्वसुंभिःपुरस्तांत्त्पातुप्प्रचेतास्त्त्वारु
द्रैःपुश्चात्त्पांतुमनोजवास्त्त्वापितृभिर्द्दक्षिणुतःपांतुव्विश्श्वकंम्म्मांत्त्वा
दित्त्यैरुत्तरुतःपांत्त्विुदमुहन्तुप्प्तंव्वार्व्वहिर्द्धायुज्ञान्निःसृंजामि ॥११॥ सिु

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

संहि. ꣳऽह्यसि ॥ सिꣳह्यसिस्वाहासिꣳह्यस्यादित्यवनिःस्वाहासिꣳ
॥२६॥ ह्यसिब्रह्मवनिः क्षत्रवनिःस्वाहासिꣳह्यसिसुप्रजावनीरायस्पो
षवनिःस्वाहासिꣳह्यस्यावहदेवान्यजमानायस्वाहाभूतेभ्यस्त्वा
॥ १२ ॥ ध्रुवोसि । पृथिवीन्दृꣳहध्रुवक्षिदस्यन्तरिक्षन्दृꣳहाच्युत
क्षिदसिदिवन्दृꣳहाग्नेःपुरीषमसि ॥ १३ ॥ [३] युञ्जतेमनः ॥ यु
ञ्जतेमनऽउतयुञ्जतेधियोविप्राविप्रस्यबृहतोविपश्चितः ॥ विहोत्रा
पू.अ. दधेवयुनाविदेकऽइन्महीदेवस्यसवितुःपरिष्टुतिःस्वाहा ॥ १४ ॥ इ
५ दंविष्णुः ॥ इदंविष्णुर्विचक्रमेत्रेधानिदधेपदम् ॥ समूढमस्यपाꣳ

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri Funding: MIDF

सुरेस्वाहा ॥ १५ ॥ इरावतीधेनुमती ॥ इरावतीधेनुमतीहिभूतꣳसूय
वसिनीमनवेदशस्या ॥ व्यस्कभ्नारोदसीविष्णवेतेदाधर्त्थपृथिवी
मभितोमयूखैःस्वाहा ॥ १६ ॥ देवश्श्रुतौदेवेषु ॥ देवश्श्रुतौदेवेष्वाघो
षतम्प्राचीप्प्रेतमद्ध्वरङ्कल्पयन्तीऽऊर्द्ध्वंय्यज्ञन्नयतम्मा जिह्वरतम् ॥
स्वङ्गोष्ठमावदतन्देवीदुर्य्येऽआयुर्म्मानिर्व्वादिष्टम्प्रजाम्मानिर्व्वादिष्ट
मत्ररमेथांव्वर्ष्मन्पृथिव्याः ॥ १७ ॥ व्विष्णोर्नु । कंव्वीर्य्याणि
प्प्रवोचंय्यःपार्त्थिवानिव्विममेरजांꣳसि ॥ योऽअस्कभायदुत्तरꣳसु
धस्त्थंव्विचक्रमाणस्त्रेधोरुगायोव्विष्णवेत्त्वा ॥ १८ ॥ दिवोवा । व्वि

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

ष्णऽउतवांपृथिव्यामुहोवांविष्णऽवुरोरन्तरिक्षात् ॥ उभाहिहस्ता
वसुनापृणस्वाप्प्रयच्छदक्षिणादोतसव्याद्विष्णवेत्त्वा ॥ १९ ॥ प्रत
त् ॥ प्रतद्विष्णुस्तवतेवीर्य्येणमृगोनभीमःकुचरोगिरिष्ठाः ॥ यस्यो
रुषुत्रिषुविक्क्रमणेष्वधिक्षियन्तिभुवनानिविश्श्वा ॥ २० ॥ विष्णो
रराटम्॥विष्णोरराटमसिविष्णोःश्नप्त्रेस्त्थोविष्णोःस्यूरसिवि
ष्णोर्द्ध्रुवोसि ॥ वैष्णवमसिविष्णवेत्त्वा ॥ २१ ॥ [८] देवस्यत्त्वा
सवितुःप्प्रसवेश्श्विनोर्बाहुब्भ्याम्पूष्णोहस्ताब्भ्याम् ॥ आददेना
र्यसीदमहर्रक्षसाङ्ग्रीवाऽअपिकृन्तामि ॥ बृहन्नसिबृहद्रवाबृहती

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri Funding: MIDF

मिन्द्रांयुव्वाचंव्वद ॥ २२ ॥ रुक्षोहणंव्वलगुहनंम् ॥ रुक्षोहणंव्वलगुहनं
व्वैष्णुवीमिदमुहन्तंव्वलुगमुत्किरामियम्मेनिष्ट्योयमुमात्त्योनिचुखा
नेदमुहन्तंव्वलुगमुत्किरामियम्मेंसमुानोयमसंमानोनिचुखानेदमुह
न्तंव्वलुगमुत्किरामियम्मेसबंन्धुर्य्यमसंबन्धुर्न्निचुखानेदमुहन्तंव्वलु
गमुत्किरामियम्मेंसजुातोयमसंजातोनिचुखानोत्कृत्त्याङ्किरामि ॥
॥ २३ ॥ स्वुराडंसि ॥ स्वुराडंसिसपत्नुहासंत्रुराडंस्यभिमातिहाज
नुराडंसिरक्षोहासंव्वुराडंस्यामित्रहा ॥ २४ ॥ रुक्षोहणोवः ॥ रुक्षोह
णोवोव्वलगुहनुःप्प्रोक्षामिव्वैष्णुवान्त्रक्षोहणोवोव्वलगुहनोवंनयामिव्वै

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

संहि.
॥२८॥ ष्णुवान्त्रक्षोहणोवलगहनोवस्तृणामिवैष्णुवान्त्रक्षोहणोवलगु
हनोऽउपदधामिवैष्णुवीरक्षोहणोवलगहनोपस्तृणामिवैष्णुवीवै
ष्णुवमसिवैष्णुवास्थ ॥ २५ ॥ [४] देवस्यत्वा । सवितुःप्र
सवेश्विनोर्बाहुभ्याम्पूष्णोहस्ताभ्याम् ॥ आददेनार्यसीदमु
हर्रक्षसाङ्ग्रीवाऽअपिकृन्तामि ॥ यवोसियवयास्मद्द्वेषोयवयारातीः
र्दिवेत्वान्तरिक्षायत्वापृथिव्यैत्वाशुन्धन्ताँल्लोकाःपितृषदनाःपितृषद
पू.अ. नमसि ॥ २६ ॥ उद्दिवम् ॥ उद्दिवंस्तभानान्तरिक्षम्पृणदृंहस्व
९ पृथिव्यान्द्युतानस्त्वामारुतोमिनोतुमित्रावरुणाध्रुवेणधर्म्मणा ॥

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri Funding: MIDF

ब्रह्मवनिंत्त्वाक्षत्त्रवनिंरायस्प्पोषवनिंपर्य्यूँहामि ॥ ब्रह्मर्द्दंह क्षत्त्रन्दृंह ायुर्द्दृंहप्प्रजान्दृंह ॥२७॥ ध्रुवासि । ध्रुवोयंय्यजमानोस्मिन्नायतनेप्प्रजयापशुभिर्भूयात् ॥ घृतेनद्यावापृथिवीपूर्य्येथामिन्द्रस्यच्छदिरसिव्विश्वजनस्यच्छाया ॥ २८ ॥ परित्त्वा । गिर्व्वणोगिरऽइमाभवन्तुव्विश्वतः ॥ वृद्धायुमनुवृद्धयोजुष्टाभवन्तुजुष्टयः ॥ ॥ २९ ॥ इन्द्रस्यस्यूः ॥ इन्द्रस्यस्यूरसीन्द्रस्यध्रुवोसि ॥ ऐन्द्रमसिवैश्वदेवमसि ॥ ३० ॥ [५] विभूरसि । प्प्रवाहणोवन्हिरसिहव्यवाहनः ॥ श्वात्त्रोसिप्प्रचेतास्तुथोसिव्विश्ववेदाऽउशिगसि ॥ ३१ ॥ उ

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

संहि. शिगंसि। कुविरङ्घारिरसिबम्भारिरवुस्यूरसिदुवस्स्वाञ्छुन्ध्यूरसिमा
॥२१॥ र्ज्जालीयंःसुम्म्राडसिकृशानुःपरिषद्योसिपवमानोनभोसिप्प्रतक्वामृ
ष्टोसिहव्युसूदनऽऋतधामासिस्वर्ज्योतिःसमुद्रोसि ॥ ३२ ॥ समु
द्रोसि । विश्वव्यचाऽअजोस्येकपादहिरसिबुध्न्योवागस्यैन्द्रमसिस
दोस्यृतस्यद्वारौमामासन्ताप्तमध्वनामध्वपतेप्रमातिरस्वस्तिमे
स्मिन्पथिदेवयानेभूयान्मित्रस्यमा ॥ ३३ ॥ मित्रस्यमा । चक्षु
पू.अ. षेक्षध्वमग्नयःसगराःसगरास्त्थसगरेणनाम्नारौद्रेणानीकेनपातमा
५ ग्नयःपिपृतमाग्नयोगोपायतमानमोवोस्तुमामाहिंसिष्ट ॥ ३४ ॥

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

[४] ज्योतिंरसि । व्विश्श्वरूंपुंव्विश्श्वैषान्देवानांछंसमित् ॥ त्वꣳसो
मतनकृद्भ्योद्वेषोँब्भ्योन्न्यकृंतेब्भ्यऽउरुयन्त ॥ सिव्वरूथुंछंस्वाहांजुषा
णोऽअप्तुराज्ज्यंस्यव्वेतुस्वाहां ॥ ३५ ॥ शतम् ॥ २०० ॥ अग्ग्नेनयं । सु
पथांरायेऽअस्मान्विश्श्वांनिदेवव्वयुनांनिव्विद्वान् ॥ युयोद्ध्यस्म्मज्जुं
हुराणमेनोभूयिंष्ठान्तेनमंऽउक्तिंव्विधेम ॥ ३६ ॥ अयन्नं ॥ अयन्नोऽअग्ग्नि
र्व्वरिवस्कृणोत्त्वयम्मृधं पुरएंतुप्प्रभिन्दन् ॥ अयंव्वाजांञ्जयतुव्वाजंसा
ताव्वयꣳशत्त्रूँञ्जयतुजर्ह्हषाणःस्वाहां ॥ ३७ ॥ उरुव्विंष्णो ॥ उरुव्विं
ष्णोव्विक्क्रमस्वोरुक्क्षयांयनस्कृधि ॥ घृतङ्घृंतयोनेपिबप्प्रप्प्रंयुज्ञ

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

पंतिन्तिरुस्वाहा ॥ ३८ ॥ देवंसवितः ॥ देवंसवितरेुषतुसोमुस्त६रंक्ष
स्वुमात्त्वांदभन् ॥ एतत्त्वन्दैवसोमदेुवो देुवाँ २ उपांगाऽइुदमुहम्म्मंनु
ष्ष्यान्त्सुहरायस्प्पोषेंणुस्वाहाुनिर्व्वरुंणस्युपाशांन्मुच्चये ॥ ३९ ॥ अ
ग्ग्नेंव्व्रतपाः ॥ अग्ग्नेंव्व्रतपास्त्त्वेव्व्रंतपायातवंतुनूम्म्मंय्यभूदेुषासात्त्वयियो
ममंतुनूस्त्त्वय्यभूंदियऽसामयिं ॥ युथायुथन्नौंव्व्रतपतेव्व्रुतान्न्यनुंमेदी
क्षान्दीक्षापंतिरमुछुंस्त्तानुतपुस्त्तपस्प्पातिः ॥४०॥ [६] उुरुव्विंष्ष्णो ॥
उुरुव्विंष्ष्णोव्विक्कंमस्वोुरुक्षयांयनस्कृधि ॥ घृतङ्घृतयोनेपिबुप्प्रप्प्रंयु
ज्ञपंतिन्तिरुस्वाहां ॥४१॥ अत्त्युन्न्यान् ॥ अत्त्युन्न्याँ २ अगान्नान्न्याँ२

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri Funding: MIDF

उपांगामुर्व्वांवक्त्क्कापरेभ्भ्योविंदम्पुरोवरेभ्भ्यः ॥ तन्त्वांजुषामहेदेव
व्वनस्प्पतेदेवयुज्ज्यायैदुवास्त्त्वादेवयुज्ज्यायैजुषन्तांव्विष्णवेत्वा ॥
ओषधेत्रायस्वस्वधितेमैनꣳहिꣳसीः॥४२॥ द्याम्मा ॥ द्याम्मालेखीर
न्तरिक्षम्माहिꣳसीःपृथिव्यासम्भव ॥ अयꣳहित्त्वास्वधितिस्तेति
जानःप्प्रणिनायमहतेसौभगाय ॥ अतस्त्त्वन्देवव्वनस्प्पतेशतवल्शो
व्विरोहसहस्त्रवल्शाव्वियꣳरुहेम ॥ ४३ ॥ [३] १० इतिश्रीवाजसनेय
संहितायांपञ्चमोऽध्यायः ॥ ५ ॥ श्रीवेदपुरुषायनमः ॥ अनुवाक्सू
त्रम् ॥ देवस्यत्वाषडुपावीरसिपञ्च माहिःषट् सन्तेतिस्त्रःसमुद्रंगच्छ

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

संहि. हविष्मतीर्द्धिकौहृदेत्वापञ्चदेवस्यत्वाष्टावष्टौसप्तात्रिᳪंशत् ॥ हरिः ॐ
॥३१॥ देवस्यंत्वा ॥ सवितुःप्प्रंसवेऽश्विनोर्ब्बाहुब्भ्यांम्पूष्णोहस्ताब्भ्याम् ॥
आदंदेनाऽध्वंरुसीदमुहᳪंरक्षंसाङ्ग्रीवाऽअपिंकृन्तामि ॥ यवोसियु
वयास्म्मद्द्वेषोयुवयारांतीर्द्दिवेत्त्वान्तरिक्षायत्त्वापृथिव्व्यैत्त्वाशुन्धंन्ताँ
ल्लोकाःपितृषदंनाःपितृषदंनमसि ॥ १ ॥ अग्ग्रेणीरंसि । स्वा
वेशऽउंन्नेतॄणामेतस्यंव्वित्तादधिंत्त्वास्त्थास्यतिदेवस्त्त्वांसवितामद्ध्वांन
क्तुसुपिप्पलाब्भ्युस्त्वौषंधीब्भ्यऽ ॥ द्यामग्ग्रेणास्पृक्षऽआन्तरिक्षम्म
पू.अ. द्ध्येनाप्प्राऽपृथिवीमुपंरेणादृᳪंहीऽ॥२॥ यातें॥यातेधामांन्न्युश्म्मासिग
६

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

मंद्धश्चैयत्त्रगावोभूरिंशृङ्गाऽअयासंः ॥ अत्त्राहतदुंरुगायस्यविष्णोंः
परमम्पदमवंभारिभूरिं ॥ ब्रह्मवनिंत्त्वाक्षत्त्रवनिंरायस्पोषवनिपर्य्यूं
हामि ॥ ब्रह्मंदृᳲहक्षत्त्रन्दृᳲहायुंर्दृᳲहप्प्रजान्दृᳲह ॥ ३ ॥ विष्णोःकर्म्माणि
णि । पश्यतयतोंव्व्रतानिंपस्पशे ॥ इन्द्रंस्ययुज्ज्यःसखा ॥ ४ ॥ तद्वि
ष्णोंः । परमम्पदᳲसदांपश्यन्तिसूरयंः । दिवीवचक्षुरातंतम् ॥ ५ ॥ प
रिवीरंसि ॥ परिवीरंसिपरिंत्त्वादैवीर्व्विशोंव्ययन्ताम्परीमंय्यजमानᳲ
रायोंमनुष्ष्याणाम् ॥ दिवःसूनुरंस्येषतेंपृथिव्व्यांल्लोकऽआंरण्ण्यस्ते
पशुः ॥ ६ ॥ [६] उपावीरसि ॥ उपावीरस्युपंदेवान्दैवीर्व्विशःप्प्रागुरु

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

संहि. शिजोव्वाञ्जिहितमान्॥ देवंत्त्वष्टुर्व्वसुंरमहुव्व्यातेस्वदन्ताम् ॥७॥ रेवंतीरमं
॥३२॥ ध्वम्॥ रेवंतीरमंध्वम्बृहंस्प्पतेधारयाव्वसूंनि॥ ऋतस्यंत्त्वादेवहविंऽपाशे
नुप्प्रतिमुञ्चामिधर्षामानुषंः ॥८॥ देवस्यंत्त्वा। सवितुःप्प्रसवेऽश्विनोर्ब्बा
हुभ्याम्पूष्णोहस्ताभ्याम्॥ अग्नीषोमाभ्याञ्जुष्टन्नियुनज्मि ॥ अ
द्भ्यस्त्वौषधीभ्योनुत्त्वामातामन्न्यतामनुंपितानुभ्भ्राताःसगर्भ्योनु
सखासयूंत्थ्यः ॥ अग्नीषोमाभ्यान्त्वाजुष्टम्प्प्रोक्षामि ॥९॥ अपाम्पे
पू.अ. रुः॥ अपाम्पेरुरस्यापोदेवीःस्वदन्तुस्वात्तञ्चित्त्सद्देवहविः॥ सन्तेप्प्रा
६ णोव्वातेनगच्छताथ्समङ्गानियजत्त्रैः संय्यज्ञपतिराशिषा ॥ १० ॥

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

धृतेनाक्तौ । पुशूँस्त्रायेथाुर्ठुंरेवंतिुयज॑मानेप्प्रियन्धाऽआविश ॥ उुरो
रुन्तरिक्षात्त्सुजूर्द्देवेनुव्वातेनास्यहुविषुस्त्त्मनायजुसमस्यतुन्न्वाभव ॥
व्वषुांव्वर्षीयासिेयुज्ञेयुज्ञपतिन्धाुऽस्वाहादुेवेब्भ्योदुेवेब्भ्युःस्वाहा ॥११॥
[५] माहिर्ः ॥ माहिर्ब्भूम्मापृदाकुर्न्नमस्त्तऽआतानानुर्व्वाप्प्रेहि ॥ घृ
तस्यंकुल्ल्याऽउपऽर्तस्युपत्थ्याुऽअनु ॥ १२ ॥ देवीरापः ॥ देवीरा
पःशुद्धावोढ्ढ्ुसुपरिविष्टादुेवषुपरिविष्टावुयम्परिवुष्टारोभूयास्म्म ॥
॥ १३ ॥ व्वाचंन्ते ॥ व्वाचन्नतेशुन्धामिप्प्राणन्नतेशुन्धामिचक्षुस्त्ते
शुन्धामिुश्रोत्रन्नतेशुन्धामिनाभिन्नतेशुन्धामिमेढ्ंन्नतेशुन्धामिपायुन्ते

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

 शुन्धामिचुरित्राँस्तेशुन्धामि ॥ १४ ॥ मनंस्ते ॥ मनंस्तुऽआ
॥२३॥ प्प्यायतांवाक्तुऽआप्प्यायताम्प्राणस्तुऽआप्प्यायताञ्चक्षुस्तुऽआ
प्प्यायताᳫँश्रोत्रन्तुऽआप्प्यायताम् ॥ यत्तेंक्रूरंयदास्थितुन्तत्तुऽआ
प्प्यायतान्निष्ट्यायतान्तत्तेंशुद्ध्यतुशमहोभ्यः ॥ ओषंधेत्रायस्व
स्वधितेमैनंᳫँहिᳫँसीः ॥ १५ ॥ रक्षंसाम्भागः ॥ रक्षंसाम्भागोसिनि
रंस्तुᳫँरक्षंऽइदमुहᳫँरक्षोभितिष्ठामीदमुहᳫँरक्षोवबाधऽइदमुहᳫँरक्षोधु
 मन्तमोनयामि ॥ घृतेनंद्यावापृथिवीप्प्रोर्णुवाथांवायोवेस्तोकानां
 मुग्निराज्ज्यंस्यव्वेतुस्वाहास्वाहांकृतेऽऊर्द्ध्वंनंभसम्मारुतङ्गच्छतम् ॥

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF
Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri Funding: MIDF

॥ १६ ॥ इदमापः ॥ इदमापुः प्रवहतावद्यञ्चमलंञ्चयत् ॥ यच्चाभिदु
द्रोहानृतंयच्चशेपेऽअभीरुणम् ॥ आपोमातस्मादेनसः पवमान
श्चमुञ्चतु ॥ १७ ॥ [६] सन्ते ॥ सन्तेमनोमनसासाम्प्राणः प्राणेन
गच्छताम् ॥ रेडस्यग्निष्ट्वाश्रीणात्वापस्त्वासमरिणन्वातस्यत्वा
ध्राज्यैपूष्णोरंह्याऽऊष्मणोव्यथिषत्प्रयुतन्द्वेषः ॥ १८ ॥ घृत
घृतपावानः ॥ घृतङ्घृतपावानः पिबतवसांवसापावानः पिबतान्तरिक्षस्य
हविरसिस्वाहा ॥ दिशः प्रदिशऽआदिशोविदिशऽउद्दिशोदिग्भ्यः
स्वाहा ॥ १९ ॥ ऐन्द्रः प्राणः ॥ ऐन्द्रः प्राणोऽअङ्गेऽअङ्गेनि

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

संहि. दीद्धयद्देवन्द्रऽउदानोऽअङ्शुऽअङ्शुर्निधीतः ॥ देवंत्त्वष्टुर्भूरितेसर्ठसंमेतु
॥२४॥ सलक्ष्मायद्विषुरूपम्भवाति ॥ देवुत्रायन्तमवसेसखायोनुत्त्वामाता
पितरोमदन्तु ॥ २० ॥ [३] समुद्रङ्गच्छ ॥ समुद्रङ्गच्छस्वाहा
न्तरिक्षङ्गच्छस्वाहादेवर्ठसवितारङ्गच्छस्वाहामित्रावरुणौगच्छस्वा
हाहोरात्रेगच्छस्वाहाछन्दांर्ठसिगच्छस्वाहाद्यावापृथिवीगच्छस्वाहा
यज्ञङ्गच्छस्वाहासोमङ्गच्छस्वाहादिव्यन्नभोगच्छस्वाहाग्निंवैश्वानर
ङ्गच्छस्वाहामनोमेहार्दियच्छदिवन्तेधूमोगच्छतुस्वर्ज्ज्योतिःपृथि
पृ.अ. वीम्भस्मनापृणस्वाहा ॥ २१ ॥ मापः ॥ मापोमौषधीर्हिर्ठसी
६

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri Funding: MIDF

द्धाम्म्नोधाम्म्नोराजुँस्ततोँव्वरुणनोमुञ्च ॥ यदाहुरग्घ्न्याऽइतिव्वरुणे
तिशपामहेततोँव्वरुणनोमुञ्च ॥ सुमित्रियानुऽआपुऽओषधयःसन्तु
दुर्म्मित्रियास्तस्मैसन्तुयोस्म्मान्द्वेष्टियञ्चव्वयन्द्विष्म्मः ॥ २२ ॥
[२] हुविष्ष्मंतीरिमाः ॥ हुविष्म्मंतीरिमाऽआपोहुविष्मांऽआ
विवासति ॥ हुविष्म्मान्देवोऽअद्ध्वरोहुविष्म्माँ २ ऽअस्तुसूर्य्यः ॥
॥ २३ ॥ अग्नेर्वः ॥ अग्नेर्वोपन्नगृहस्युसदसिसादयामीन्द्राग्ग्न्यो
र्भागुधेयीस्त्थमित्रावरुणयोर्भागुधेयीस्त्थविश्वेषान्देवानाम्भागु
धेयीस्त्थ ॥ अमूर्य्याऽउपसूर्य्येयाभिर्व्वासूर्य्यःसुह ॥ तानोहि

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

संहि. न्त्वन्तत्वद्धरम् ॥ २४ ॥ [२] हृदेत्वां ॥ हृदेत्वामनंसेत्त्वादिवेत्त्वा
॥३८॥ सूर्यायत्त्वा ॥ ऊर्द्धमिममध्वरन्दिविदेवेषुहोत्त्रायच्छ ॥ २५ ॥ सोमं
राजन् ॥ सोमंराजन्विश्वास्त्वम्प्रजाऽउपावरोहविश्वास्त्वाम्प्र
जाऽउपावरोहन्तु ॥ शृणोत्त्वग्निःसमिधाहवम्मेशृण्वन्त्वापोधिष
णांश्चदेवीः ॥ श्रोताग्ग्रावाणोविदुषोनयज्ञर्ठशृणोतुदेवःसविताहवं
म्मेस्वाहा ॥ २६ ॥ देवीरापः ॥ देवीरापोऽ अपान्नपाद्योवऊर्म्मिर्हविं
पू.अ. ष्यऽइन्द्रियावान्मदिन्तमः ॥ तन्देवेभ्योदेवत्राद्दत्तशुक्रपेभ्योये
६ षाम्भागस्त्थस्वाहा ॥ २७ ॥ कार्षिरसि ॥ कार्षिरसिसमुद्द्रस्यत्त्वा

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

क्षित्त्याऽउन्नंयामि ॥ समापोऽअद्भिरंग्गमतुसमोषंधीभिरोषधीः ॥
॥ २८ ॥ यमंग्ग्ने ॥ यमंग्ग्नेपृत्सुमर्त्यमवावाजेषुयञ्जुनाः ॥ सयन्ताश
श्वंतीरिषुःस्वाहां ॥ २९ ॥ [५] देवस्यंत्त्वा ॥ देवस्यंत्त्वासावितुःप्प्र
सुवेश्श्विनौर्ब्बाहुभ्यांम्पूष्णोहस्त्ताभ्याम् ॥ आददेरावांसिगभीर
मिममंध्वरङ्कृधीन्द्रांयसुषूत्तंमम् ॥ उत्तमेनंपुविनोर्ज्जस्वन्तुम्मधुम
न्तुम्पयंस्वन्तंनिग्ग्राभ्यास्त्थदेवश्श्रुतस्त्तुर्प्पयंतमामनोमे ॥ ३० ॥
मनोमे । तर्प्पयतुवाचंम्मेतर्प्पयतप्प्राणम्मेतर्प्पयतुचक्षुंम्मेतर्प्पय
तुश्श्रोत्त्रंम्मेतर्प्पयतात्त्मानंम्मेतर्प्पयतप्प्रजाम्मेतर्प्पयतपुशून्मेतर्प्प

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

संहि. यतगुणान्मैतर्प्पयतगुणामुमाद्विर्तृषन् ॥ ३१ ॥ इन्द्रायत्त्वा ॥ इ
॥३६॥ न्द्रायत्त्वाव्वसुमतेरुद्रवंतुऽइन्द्रायत्त्वादित्त्यवंतुऽइन्द्रायत्त्वाभिमाति
गघ्ने ॥ श्येनायंत्त्वासोमुभृतेग्नयेत्त्वारायस्प्पोषुदे ॥ ३२ ॥ यत्तं । सो
मदिविज्योतिर्य्यत्त्पृथिव्यांय्यदुरावुन्तरिक्षे ॥ तेनास्म्मैयजमाना
योरुरायेकृद्ध्यधिदात्रेव्वोचः ॥ ३३ ॥ श्वात्रास्त्थ ॥ श्वात्रास्त्थंवृ
त्रतुरोराधोगूत्ताऽअमृतंस्यपत्क्नीः॥ तादेवीर्द्देवत्रेमंय्यज्ञन्नयतोपहूताः
पू.अ. सोमंस्यपिबत ॥ ३४ ॥ माभेः ॥ माभेर्म्मासंव्विक्क्थाऽऊर्ज्जन्धत्त्स्वधि
६ षणेव्वीड्वीसतीव्वीडयेथामूर्ज्जन्दधाथाम् ॥ पाप्प्माहतोनसोमः ॥

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri Funding: MIDF

॥ ३५ ॥ प्रागपाक् ॥ प्रागपागुदगधराक्सर्व्वतस्त्वादिशऽआधावन्तु ॥ अम्म्बुनिष्प्परुसमुरीर्व्विदाम् ॥ ३६ ॥ त्वमुङ्ग ॥ त्वमुङ्गप्प्रशꣳसिषोदेवः शविष्ठुमर्त्त्यम् ॥ नत्त्वदुन्न्योमघवन्नस्त्तिमर्ड्डितेन्द्द्रब्रवीमितेव्वचः ॥ ॥ ३७ ॥ ८ ॥ इतिश्रीवाजसनेयसंहितायांषष्ठोऽध्यायः ॥ ६ ॥ श्रीवेदपुरुषायनमः ॥ अनुवाकसूत्रम् ॥ वाचस्पतय उप यामगृहीतोसि त्रिकावावायोयंवा द्विकौ यस्तएका प्राणायतिस्त्रो मघवइन्द्राग्नी आगतमाघौमासश्र्चर्षणीधृतो विश्वेदेवासऽआगते न्द्रमरुत्वो मरुत्वन्तंवृषभं मरुतान्त्वौजसे सजोषाइन्द्रमरुत्वाँ

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

२ इन्द्र महाँ २ इन्द्रो महाँ २ इन्द्र एकैकोदुत्यमष्टौ पञ्चविंꣳ
शतिरष्टाचत्त्वारिꣳशत् ॥ हरिः ॐ व्वाचस्पतये ॥ व्वाचस्पतयेपव
स्वव्वृष्ण्णोऽअꣳशुब्भ्याङ्गभस्तिपूतः ॥ देवोदेवेब्भ्यः पवस्वयेषा
म्भागोसि ॥ १ ॥ मधुमतीर्न्नः ॥ मधुमतीर्न्नऽइषस्कृधियत्तेसोमादा
ब्भ्यन्नामजागृवितस्म्मैतेसोमसोमायस्वाहास्वाहोर्व्वन्तरिक्षमन्वे
मिस्वाङ्कृतोसि ॥ २ ॥ स्वाङ्कृतोसि । व्विश्वेब्भ्यऽइन्द्रियेब्भ्यो
दिव्येब्भ्यः पार्त्थिवेब्भ्योमनस्त्वाष्टुस्वाहात्त्वासुभवसूर्य्यायदेवेब्भ्य
स्त्वामरीचिपेब्भ्योदेवाꣳशोयस्म्मैत्त्वेडेतत्सत्यमुपरिप्प्रुताभङ्गेन

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

हुतोसौफट्द्राणायंत्त्वाव्युानायंत्त्वा ॥३॥ [३] उपयामगृंहीतोसि ॥
उपयुामगृंहीतोस्युन्तर्य्यँच्छमघवन्पाहिसोमंम् ॥ उरुष्ष्यरायुऽएषो
यजस्व॥४॥ अुन्तस्त्तै॥ अुन्तस्तुेद्यावापृथिुवीदंधाम्म्युन्तहंधाम्म्युर्व्व
न्तरिक्षम् ॥ सुजूर्द्देवेभिुरवंरैः परैश्श्चान्तर्य्युामेमंघवन्मादयस्व ॥ ५ ॥
स्वाङ्कृतोसि ॥ स्वाङ्कृतोसिुव्विश्श्वेब्भ्यऽइन्द्रियेब्भ्योदिुव्येब्भ्युःपार्त्थि
वेब्भ्युोमनंस्त्वाष्टुस्वाहांत्त्वासुभवुसूर्य्यांयदेुवेब्भ्यंस्त्वामरीचिुपे
ब्भ्यंऽउदानायंत्त्वा ॥६॥ [३] आवायो ॥ आवायोभूषशुचिपाऽउप
नःसुहस्रन्तेनियुतोव्विश्श्ववार ॥ उपोतेुऽअन्धोमद्यमयामिुयस्यंदेवद

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

संहि. धिषेपूर्व्वपेयंव्वायवेत्त्वा ॥ ७ ॥ इन्द्रवायूऽइमे । सुताऽउपप्प्रयोभिरा
॥३८॥ गंतम् ॥ इन्दवोवामुशन्तिहि ॥ उपयामगृहीतोसिव्वायवऽइन्द्रवायु
ब्भ्यान्त्वैषतेयोनिः सजोषोब्भ्यान्त्वा ।८। [२]अयंवाम् ।अयंवाम्मित्रा
वरुणासुतःसोमऽऋतावृधा ॥ ममेदिहश्श्रुतर्ठहवम् ॥ उपयामगृहीतो
सिमित्रावरुणाब्भ्यान्त्वा ॥ ९ ॥ रायावयम् ॥ रायावयर्ठससवाꣳसो
मदेमहव्व्येनदेवायवसेनगावः ॥ तान्धेनुम्मित्रावरुणायुवन्नोव्विश्वाहा
पू.अ. धत्तमनपस्फुरन्तीमेषतेयोनिरृतायुब्भ्यान्त्वा ॥ १० ॥ [२] या
७ वाम् ॥ यावाङ्कशामधुमत्यश्विनासूनृतावती ॥ तयायज्ञम्मिमिक्ष

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

तम् । उपयामगृंहीतोस्याश्विभ्यान्त्वैषतेयोनिर्म्माध्वीभ्यान्त्वा ॥
॥ ११ ॥ [१] तम्प्रत्नथा । पूर्व्वथाविश्वथेमथाज्ज्येष्ठतातिम्बर्हिष
दंस्वर्व्विदम् ॥ प्रतीचीनंवृजनन्दोहसेधुनिमाशुञ्जयन्तमनुयासुवर्द्ध
से ॥ उपयामगृंहीतोसिशण्डायत्त्वैषतेयोनिर्व्वीरताम्पाह्यपमृष्टःशण्डो
देवास्त्वाशुक्रपाःप्प्रणयन्त्वनाधृष्टासि ॥ १२ ॥ सुवीरोव्वीरान् ॥ सु
वीरोव्वीरान्प्प्रजनयन्परीह्यभिरायस्प्पोषेणयजमानम् ॥ सञ्जग्मा
नोदिवापृथिव्याशुक्रःशुक्रशोचिषानिरस्तःशण्डःशुक्रस्याधिष्ठानम
सि ॥ १३ ॥ अच्छिन्नस्यते । देवसोमसुवीर्य्यस्यरायस्प्पोषस्य

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

दा॒दि॒तार॑÷स्याम ॥ सा प्प्र॑थ॒मा स॑स्कृ॒ति॒र्वि॒श्श्ववा॑रा॒ सप्प्र॑थ॒मो व्व॑रु॒णो मि॒
त्रो ऽअ॒ग्निः ॥ १४ ॥ सप्प्रथ॒मः ॥ सप्प्र॑थ॒मो बृह॒स्प्पति॑श्चिकि॒त्वाँस्त
स्म्मा॒ ऽइन्द्रा॑य सु॒तमाजु॑होतु॒ स्वाहा॑ ॥ तृ॒म्म्पन्तु॒ होत्रा॒ मद्ध्वो॒ याः स्वि॑ष्टा
याः सुप्प्री॑ताः सुहु॑ता॒ यत्स्वाहाया॒ड॒ग्नीत् ॥१५॥ [४] अ॒यं व्वे॒नः ॥ अ॒यं
व्वे॒नश्चो॒दय॒त्पृश्नि॑गर्भा॒ ज्ज्योति॑र्जरायू॒ रज॑सो वि॒माने॑ ॥ इ॒ममु॒पा
ꣳ स॑ङ्ग॒मे सूर्य॑स्य॒ शिशु॒न्न विप्प्रा॑ म॒तिभी॑ रिहन्ति ॥ उ॒प॒या॒मगृ॑हीतोसि॒

म॒र्क्काय॑ त्वा ॥ १६ ॥ मन्नो॒ न । येषु॑ ह॒व्वं नेषु॑ ति॒ग्म्मं व्वि॒पꣳश॒च्च्या॑ व्वनु॒थो द्र

व॑न्ता ॥ आ यः शर्य्या॑भिस्तुवि॒नृ॒म्म्णो ऽअ॒स्याश्श्री॑णीता॒दिशं॒ गभ॑

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri Funding: MIDF

स्त्तावेषतेयोनिं÷प्प्रुजाःपाह्यपंमृष्टोमर्क्कोदेवास्त्त्वांमन्थिपाः प्प्रणंयु
न्त्वनांधृष्टासि ॥ १७ ॥ सुप्प्रुजाःप्प्रुजाःप्प्रंजुनयुन्न्परींह्युभिराय
स्प्पोषेणुयजंमानम् ॥ सञ्जुग्ग्मानोदिवापृंथिव्यामुन्न्थीमुन्न्थिशोंचि
षानिरंस्त्तोमर्क्कोमुन्थिनोंधिष्ठानंमसि ॥ १८ ॥ [३] येदेंवासः॥ येदें
वासोदिव्येकांदशुस्त्थपृंथिव्यामद्ध्येकांदशुस्त्थ ॥ अप्प्सुक्षितोंमहि
नैकांदशुस्त्थतेदेंवासोयुज्ञमिमञ्जुंषद्ध्वम् ॥ १९ ॥ उपयामगृंहीतोसि॥
उपयामगृंहीतोस्याग्ग्रयुणोसिस्वाग्ग्रयणः ॥ पाहियुज्ञम्पाहियुज्ञपंतिं
व्विष्ण्णुस्त्वामिंन्द्रियेणंपातुव्विष्ण्णुन्त्वम्पांह्युभिसवंनानिपाहि २०॥

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

संहि. सोमः॑पवते ॥ सोमः॑पवतेसोमः॑पवतेस्म्मैब्ब्रह्मणेस्म्मैक्षत्त्रायास्म्मै
॥४०॥ सुन्न्वतेयज॑मानायपवतऽइषऽऊर्ज्जेंपवतेद्भ्यऽओषधीब्भ्यःपवतेद्यावा
पृथिवीब्भ्यांम्पवतेसुभूतायपवतेव्विश्श्वेब्भ्यस्त्त्वादेवेब्भ्यऽएषतेयो
निर्व्विश्श्वेब्भ्यस्त्त्वादेवेब्भ्यः॑ ॥ २१ ॥ [३] उपयामगृहीतोसि ॥ उ
पयामगृहीतोसीन्द्रायत्त्वाबृहद्द्वतेव्वयंस्स्वतऽउक्थ्यङ्गृह्णामि ॥ यत्त
ऽइन्द्रबृहद्वयस्त्तस्म्मैत्त्वाव्विष्णवेत्त्वैषतेयोनिरुक्थेब्भ्यस्त्त्वादेवेब्भ्य
पू.अ. स्त्त्वादेवाव्व्यंय्यज्ञस्यायुषेगृह्णामिमित्त्रावरुणाब्भ्यान्त्वा॥२२॥मित्त्रा
७ वरुणाब्भ्यान्त्वा। देवाव्व्यंय्यज्ञस्यायुषेगृह्णामीन्द्रायत्त्वादेवाव्व्यंय्यज्ञ

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

स्यायुषेगृह्णामीन्द्राग्निब्भ्यान्त्वादेवाव्व्यंय्यज्ञस्यायुषेगृह्णामीन्द्रावरु
णाब्भ्यान्त्वादेवाव्व्यंयज्ञस्यायुषेगृह्णामीन्द्राबृहस्प्पतिब्भ्यान्त्वादेवा
व्व्यंय्यज्ञस्यायुषेगृह्णामीन्द्राविष्ण्णुब्भ्यान्त्वादेवाव्व्यंय्यज्ञस्यायुषेगृ
ह्णामि॥२३॥[२]मूर्द्धानन्दिवः॥मूर्द्धानन्दिवोऽअरतिम्पृथिव्यावैश्वा
नरमृतऽआजातमग्निम् ॥ कविँसम्म्राजमतिथिञ्जनानामासन्नापा
त्रञ्जनयन्तदेवाः ॥ २४॥ उपयामगृहीतोसि । ध्रुवोसिध्रुवक्षितिर्ध्रुवा
णान्ध्रुवतमोच्च्युतानामच्च्युतक्षित्तमएषतेयोनिर्वैश्वानरायत्त्वा॥ध्रुव
न्ध्रुवेणमनसाव्वाचासोममवनयामि ॥ अथानुऽइन्द्रइद्विशोसपत्नाः

समंनसुस्करंतु ॥ २५ ॥ [२] यस्ते । द्रप्सस्कन्दंतियस्तेऽअंशु
ग्ग्रांवंच्युतोधिषणंयोरुपस्त्थांत् ॥ अध्वुर्य्योर्वापरिवायःपवित्रात्त
न्तेंजुहोमिमनंसावषट्कृतंस्वाहादेवानामुत्क्रमंणमसि ॥२६॥ [१]प्रा
णायंमे । वर्च्चोदावर्च्चसेपवस्वव्यानायंमेवर्च्चोदावर्च्चसेपवस्वोदाना
यंमेवर्च्चोदावर्च्चसेपवस्ववाचेमेवर्च्चोदावर्च्चसेपवस्वक्रतूदक्षाभ्या
म्मेवर्च्चोदावर्च्चसेपवस्वश्श्रोत्त्रायमेवर्च्चोदावर्च्चसेपवस्वचक्षुर्भ्याम्मे
वर्च्चोदसौवर्च्चसेपवेथामात्त्मनेमे ॥ २७ ॥ आत्त्मनेमे । वर्च्चो
दावर्च्चसेपवस्वौजसेमेवर्च्चोदावर्च्चसेपवस्वायुषेमेवर्च्चोदावर्च्चसेपवस्व

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF
Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

व्विश्श्वाँभ्भ्यो मे प्प्रजाब्भ्यो व्वर्च्चोदसौ व्वर्च्चसे पवेथाम् ॥२८॥ कोसि । क
तमोसि कस्यासि को नामासि ॥ यस्य ते नामामन्महि यन्त्वा सोमेना
तीतृपाम ॥ भूर्ब्भुवः स्वः सुप्प्रजाः प्प्रजाभिः स्याँ सुवीरो व्वीरैः सुपोषः
पोषैः ॥२९॥ [३] उपयामगृहीतोसि ॥ उपयामगृहीतोसि मधवे त्त्वोप
यामगृहीतोसि माधवाय त्त्वोपयामगृहीतोसि शुक्राय त्त्वोपयामगृही
तोसि शुचये त्त्वोपयामगृहीतोसि नभसे त्त्वोपयामगृहीतोसि नभस्या
य त्त्वोपयामगृहीतोसीषे त्त्वोपयामगृहीतोस्यूर्ज्जे त्त्वोपयामगृहीतोसि
सहसे त्त्वोपयामगृहीतोसि सहस्याय त्त्वोपयामगृहीतोसि तपसे त्त्वो

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

पयामगृंहीतोसितपुस्यायत्त्वोपयामगृंहीतोस्यꣳहसस्पतयेत्त्वा ॥
॥ ३० ॥ [१] इन्द्राग्नीऽआगंतम् ॥ इन्द्राग्नीऽआगंतꣳसुतङ्गीर्भि
र्न्नभोव्वरेण्यम् ॥ अस्यपांतन्धियेषिता ॥ उपयामगृंहीतोसीन्द्राग्नि
ब्भ्यान्त्वैषतेयोनिरिन्द्राग्निब्भ्यान्त्वा ॥ ३१ ॥ [१] आघं ॥ आघाये
ऽअग्निमिन्धतेस्तृणन्तिबर्हिरानुषक् ॥ येषामिन्द्रोयुवासखा ॥ उप
यामगृंहीतोस्यग्नीन्द्राब्भ्यान्त्वैषतेयोनिरग्नीन्द्राब्भ्यान्त्वा ॥ ३२ ॥
[१] ओमासश्चर्षणीधृतः ॥ ओमासश्चर्षणीधृतोव्विश्वेदेवासऽआ
गंत ॥ दाश्वाꣳसोदाशुषः सुतम् ॥ उपयामगृंहीतोसिविश्वेब्भ्य

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri Funding: MIDF

स्त्वादेवेब्भ्यंऽएषतेयोनिर्व्विश्श्वेब्भ्यस्त्वादेवेब्भ्यंः ॥ ३३ ॥ [१] व्वि
श्श्वेदेवासः ॥ व्विश्श्वेदेवासऽआगंतशृणुतामऽइमꣳहवंम् ॥ एदम्बर्हि
र्न्निषीदत ॥ उपयामगृहीतोसिव्विश्श्वेब्भ्यस्त्वादेवेब्भ्यंऽएषतेयोनिर्व्वि
श्श्वेब्भ्यस्त्वादेवेब्भ्यंः ॥ ३४ ॥ [१] इन्द्रंमरुत्त्वः ॥ इन्द्रंमरुत्त्वऽइह
पाहिसोमंय्यथाशार्य्यातेऽअपिबंःसुतस्यं ॥ तवप्प्रणीतीतवंशूरशर्म्म
न्नाविवासन्तिकवयंःसुयज्ञाः ॥ उपयामगृहीतोसीन्द्रायत्त्वामरुत्त्वंत
ऽएषतेयोनिरिन्द्रायत्त्वामरुत्त्वंते॥३५॥ [१] मरुत्त्वन्तंव्वृषभंव्वावृधान
मकंवारिन्दिव्यꣳशासमिन्द्रम् ॥ व्विश्श्वासाहमवंसेनूतंनायोग्ग्रꣳस

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

ह्योदामिहतꣳहुवेम ॥ उपयामगृंहीतोसीन्द्रांयत्त्वामुरुत्त्वंतऽएषतेयो
निरिन्द्रांयत्त्वामुरुत्त्वंते ॥ उपयामगृंहीतोसिमुरुतान्त्वौजसे ॥
॥ ३६ ॥ [१] सुजोषांऽइन्द्र ॥ सुजोषांऽइन्द्रसगंणोमुरुद्भिःसोमंम्पिब
वृत्रहाशूंरविद्वान् ॥ जुहिशत्रूँ १ रपमृधोंनुदस्वाथाभंयङ्कृणुहिवि
श्वतोंनः ॥ उपयामगृंहीतोसीन्द्रांयत्त्वामुरुत्त्वंतऽएषतेयोनिरिन्द्रां
यत्त्वामुरुत्त्वंते ॥ ३७ ॥ [१] मुरुत्त्वाँ २ ऽइन्द्र । वृषभोरणांयपिब
सोमंमनुष्ष्वधम्मदांय ॥ आसिंञ्चस्वजुठरेमद्ध्वंऽऊर्म्मिन्त्वꣳराजां
सिप्प्रतिंपत्त्सुतानांम् ॥ उपयामगृंहीतोसीन्द्रांयत्त्वामुरुत्त्वंतऽएषते

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

योनिरिन्द्रायत्त्वामुरुत्त्वते ॥ ३८ ॥ [१] मुहाँ२ऽइन्द्रः ॥ मुहाँ२ऽइ
न्द्रोनृवदाचर्षणिप्प्राऽउुतद्विबर्हाऽअमिनःसहोभिः ॥ अस्म्मुद्र्यग्ग्वावृ
धेव्वीर्य्यायोरुःपृथुःसुकृतःकर्त्तृभिर्भूत् ॥ उुपयामगृहीतोसिमहेन्द्राय
त्त्वैषतेयोनिर्म्महेन्द्रायत्त्वा ॥ ३९ ॥ [१] मुहाँ२ऽइन्द्रः ॥ मुहाँ२ इन्द्रो
यऽओजसापुर्जन्न्योवृष्टिमाँ२ऽइव ॥ स्तोमैर्व्वत्सस्यवावृधे ॥ उुपयामगृ
हीतोसिमहेन्द्रायत्त्वैषतेयोनिर्म्महेन्द्रायत्त्वा ॥ ४० ॥ [१] उदुत्त्यम् ॥
उदुत्त्यञ्जातवेदसन्देवंव्वहन्तिकेतवः ॥ दृशेव्विश्श्वायसूर्य्यंस्वाहा ॥
॥ ४१ ॥ चित्रन्देवानाम् ॥ चित्रन्देवानामुदगादनीकञ्चक्षुर्म्मित्रस्य

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

संहि. व्वरुणस्याग्नेः ॥ आप्प्राद्यावापृथिवीऽअन्तरिक्षꣳसूर्य्यऽआत्त्माजग

॥४४॥ तस्तुत्त्स्थुषश्चस्वाहा ॥ ४२ ॥ अग्नेनय । सुपथारायेऽअस्म्मान्विश्श्वा

निदेवव्वयुनानिव्विद्द्वान् ॥ युयोद्ध्यस्म्मज्जुहुराणमेनोभूयिष्ठान्तेनम

ऽउक्तिंव्विधेमस्वाहा ॥४३॥ अयन्नः ॥ अयन्नोऽअग्निर्व्वरिवस्कृणोत्त्वय

म्मृधःपुरऽएतुप्प्रभिन्दन् ॥ अयंव्वाजाञ्जयतुव्वाजसाताव्वयꣳशत्रूञ्जय

तुजर्हृषाणःस्वाहा ॥४४॥ रूपेणवः ॥ रूपेणवोरूपमभ्यागान्तुथोवो

पू.अ. व्विश्श्ववेदाव्विभजतु ॥ ऋतस्यपथाप्प्रेतचन्द्रदक्षिणाव्विस्वःपश्श्यव्व्यन्त

७ रिक्षंय्यतस्स्वसदस्यैः ॥४५॥ ब्राह्मणमद्य । व्विदेयम्पितृमन्तम्पैतृमत्त्य

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

मृषिमार्षेयꣳसुधातुदक्षिणम् ॥ अस्म्मद्राताదेवत्राग‍च्छतप्रदातार
माविशत ॥ ४६ ॥ अग्नयेत्त्वा ॥ अग्नयेत्त्वामह्यंवरुणोददातुसोमृत
त्त्वमंशीयायुर्द्दात्रऽएधिमयोमह्यम्प्रतिग्ग्रहीत्रेरुद्रायत्त्वामह्यंवरुणो
ददातुसोमृतत्त्वमंशीयप्राणोदात्रऽएधिवयोमह्यम्प्रतिग्ग्रहीत्रेबृह
स्प्पतयेत्त्वामह्यंवरुणोददातुसोमृतत्त्वमंशीयत्त्वग्ग्दात्रऽएधिमयो
मह्यम्प्रतिग्ग्रहीत्रेयमायत्त्वामह्यंवरुणोददातुसोमृतत्त्वमंशीयह
योदात्रऽएधिवयोमह्यम्प्रतिग्ग्रहीत्रे॥४७॥कोदात्॥कोदात्कस्मा ऽ
अदात्कामोदात्कामायादात् ॥ कामोदाताकामःप्रतिग्ग्रहीताकामै

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

संहि. तत्ते ॥ ४८ ॥ [८] ॥ २५ ॥ इतिश्रीवाजसनेयसंहितायांसप्तमोऽ
॥४५॥ ध्यायः ॥ ७ ॥ श्रीवेदपुरुषायनमः ॥ अनुवाक्सूत्रम् ॥ उप
यामगृहीतोसि आदित्त्येभ्यः पञ्च ग्रामसद्य द्वे सुशर्मास्येका
बृहस्प्पतिसुतस्य द्वे हरिरसिचतस्रः समिन्द्रणोष्टौ माहिरेजतुदश
मास्यःपञ्चकावातिष्ठुशुक्रवाहीन्द्रामिदेकैका यस्मान्नद्वेग्नेपवस्वोत्तिष्ठ
न्नऽहश्रमुदुत्त्यमेकैकाजिघ्रद्वे विनइन्द्रवाचस्पतिंविश्वकर्मन्नेकैकाग्न
पू.अ. येत्त्वाचतस्र इहरातिस्तिस्रः परमेष्ठीदश त्रयोविंशतिस्त्रिषष्टिः ॥
८ हरिः ॐ उपयामगृहीतोसि ॥ उपयामगृहीतोस्यादित्त्येभ्यस्त्वा ॥

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

व्विष्णणंऽउरुगायैषतुसोमुस्तर्ठरंक्षस्वुमात्त्वांदभन् ॥ १ ॥ कुदाचुन ।
स्त्तरीरंसिनेन्द्दंसश्श्चसिदाशुषें ॥ उपोपेन्नुमंघवुन्भूयुऽइन्नुतेदानंन्दे
वस्यंपृच्च्यतऽआदित्त्येब्भ्यंस्त्वा ॥ २ ॥ कुदाचुन । प्प्रयुच्छस्युभें
निपांसिजन्मंनी ॥ तुरीयादित्त्युसवंनन्तऽइन्द्रियमातंस्त्थावुम्मृतं
न्दिवुय्यादित्त्येब्भ्यंस्त्वा ॥ ३ ॥ युज्ञोदेवानांम् ॥ युज्ञोदेवानुाम्प्प्र
त्त्योंतिसुम्म्नमादित्त्यासुोभवंतामृडुयन्तं÷ ॥ आवुोर्व्वाचींसुमुतिर्व्वृ
त्त्यादर्ठहोश्चिद्याव्वरिवोवित्तुरासंदादित्त्येब्भ्यंस्त्वा ॥ ४ ॥ व्विवंस्व
न्नादित्त्य ॥ व्विवंस्वन्नादित्त्यैषतेंसोमपुीथस्त्तस्मिन्मत्त्स्व ॥ श्श्रदं

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

स्म्मैनरांव्वर्चसेदधातनुयदांशुद्दादम्पतींव्वामम्मश्नुतः ॥ पुमान्न्पुत्रो
जायतेव्विन्दतेव्वस्वथांव्विश्वाहांरपऽएंधतेगृहे ॥ ५ ॥ [५] व्वाममद्य ।
संवितर्व्वाममुश्वोदिवेदिवेव्वाममस्म्मभ्यंग्ँसावीः ॥ व्वामस्यहिक्षयं
स्यदेवभूरेर्रयाधियाव्वांमभाजंःस्याम ॥ ६ ॥ उपयामगृंहीतोसि ।
सावित्रोसिचनोधाश्चनोधाऽअंसिचनोमयिंधेहि ॥ जिन्वंयज्ञञ्जिन्व
यज्ञपंतिम्भगांयदेवायंत्त्वासवित्रे ॥ ७ ॥ [२] शतम् ३०० ॥
उपयामगृंहीतोसि । सुशर्म्मासिसुप्प्रतिष्ठानोबृहदुक्षायनमंः॥विश्वे
भ्यस्त्त्वादेवेभ्यंऽएषतेयोनिर्व्विश्वेभ्यस्त्त्वादेवेभ्यंः ॥ ८ ॥ [१]

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

उपयामगृहीतोसि ॥ उपयामगृहीतोसिबृहस्पतिसुतस्यदेवसोमत
ऽइन्द्रौंरिन्द्रियावतुंपत्क्नीवतोग्ग्रहौंर २ । ऽऋद्ध्यासम् । अहम्पुर
स्ताद्दहमवस्ताद्यदन्तारिँक्षन्तदंमेपिताभूत् ॥ अहँसूर्य्यमुभय
तोदंदर्शाहन्देवानांम्परमङ्गुहायत् ॥ ९ ॥ अग्ग्ना३ऽइपत्क्नीवन् ॥
अग्ग्ना३ऽइपत्क्नीवन्त्सजूर्देवेनत्त्वष्ट्रासोमम्पिबस्वाहा ॥ प्रजापतिर्वृ
षासिरेतोधारेतोमयिधेहिप्प्रजापतेस्तेवृष्ण्णोरेतोधसोरेतोधामंशीय
॥ १० ॥ [२] उपयामगृहीतोसि ॥ उपयामगृहीतोसिहरिरसि
हारियोजनोहरिँभ्यान्त्वा ॥ हर्य्योर्द्धानास्त्थसहसोमाऽइन्द्राय ॥

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

 ॥ ११ ॥ यस्त्तें ऽअश्वसानिंर्भुक्षोयोगोसनिस्तस्यंतइष्टयंजुषस्तु
 तस्तोंमस्यशस्तोक्थस्योपंहूतस्योपंहूतोभक्षयामि ॥ १२ ॥ देवकृ
तस्यैनंसः ॥ देवकृतस्यैनंसोवयजंनमसिमनुष्यकृतस्यैनंसोवय
जंनमसिपितृकृतस्यैनंसोवयजंनमस्यात्मकृतस्यैनंसोवयजंनमस्ये
नंसऽएनसोवयजनमसि ॥ यच्चाहमेनोविद्वाँश्चकारयच्चाविद्वाँस्त
स्यसर्वस्यैनंसोवयजंनमसि ॥ १३ ॥ संवर्च्चसा ॥ संवर्च्चसापयंसा
 सन्तनूभिरगंन्महिमनंसासꣳशिवेनं ॥ त्वष्टांसुदत्रोविदंधातुरायोनु
 मार्ष्टुतन्वोयद्विलिष्टम् ॥ १४ ॥ [४] समिन्द्र । णोमनंसानेषिगो

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

भिःसꣳसूरिभिर्म्मघवन्त्सꣳस्वस्त्या ॥ सम्ब्रह्मणादेवकृतंयद
स्तिसन्देवानाꣳसुमतौयज्ञियानाꣳस्वाहा ॥ १५ ॥ संवर्च्चसा ॥ सं
वर्च्चसापयसासन्तनूभिरगन्महिमनसासꣳशिवेन ॥ त्वष्टासुदत्रो
विदधातुरायोनुमार्ष्टुतन्वोयद्विलिष्टम् ॥ १६ ॥ धाताराति:सविते
दञ्जुषन्ताम्प्रजापतिर्न्निधिपादेवोऽअग्निः ॥ त्वष्टाविष्णुःप्रजया
सꣳरराणायजमानायद्द्रविणन्दधातुस्वाहा ॥ १७ ॥ सुगावः ॥ सुगा
वोदेवाःसदनाऽअकर्म्मयऽआजग्गमेदꣳसवनञ्जुषाणाः॥ भरमाणाव्वह
मानाहवीꣳष्यस्म्मेधत्तव्वसवोव्वसूनिस्वाहा ॥१८॥ यॉ२ आवहः॥

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

संहि. याँ२ आवंहऽउशुतोदैवदेवाँस्तान्प्रेरंयुस्वेऽअंग्नेसुधस्त्थें ॥ जुक्षिवाꣳ
॥४८॥ सं÷पपिवाꣳसंश्च्वुविश्वेसुंह्व्म्मंꣳस्वुरातिंष्ठुतानुस्वाहां ॥ १९ ॥ वृुय
६हि । त्त्वांप्प्रयुतियुज्ञेऽअुस्म्मिन्नग्ग्नेहोतारंमवृंणीमहीह ॥ ऋधंग
युाऽऋधगुताशंमिष्ठाःप्रजानन्न्युज्ञमुपंयाहिव्विद्वान्त्स्वाहां ॥ २० ॥
देवांगातुविदः ॥ देवागातुविदोगातुंव्वित्त्वागातुमित ॥ मनंसस्पतऽ
इमन्देवयुज्ञꣳस्वाहावातेधाः ॥२१॥ यज्ञंयुज्ञम् ॥ यज्ञंयुज्ञङ्गच्छयुज्ञ
पू.अ. पंतिङ्गच्छस्वांय्योनिङ्गच्छस्वाहां ॥ एषतेयुज्ञोयंज्ञपतेसुहसूंक्तवाकः
८ सर्वंवीरुस्तञ्जुंषस्स्वुस्वाहां ॥ २२ ॥ [८] माहिंः ॥ माहिंर्भूम्माप्पृ

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri Funding: MIDF

दांकुः । उरुर्ठहिराजाव्वरुणश्चकारसूर्य्यायुपन्थामन्न्वेतुवाऽउं ॥ अप
देपादाप्प्रातिंधातवेकरुतापवक्काहृदयाव्विधंश्चित् ॥ नमोव्वरुणायाभि
ष्ठितोव्वरुणस्यपाशं ॥ २३ ॥ अग्नेरनीकम् ॥ अग्नेरनीकमपऽआवि
वेशापान्नपात्प्रतिरक्षन्नसुर्य्यम् ॥ दमेदमेसमिधंय्यक्ष्यग्नेप्प्रातिते
जिह्वाघृतमुच्चरण्ण्यत्स्वाहा॥२४॥ समुद्रेत ॥ समुद्रेतेहृदयमप्स्वन्तः
सन्त्वाविशन्त्वोषधीरुतापः ॥ यज्ञस्यत्त्वायज्ञपतेसूक्कोक्कौनमोवाके
व्विधेमयत्स्वाहा ॥२५॥ देवीरापः ॥ देवीरापऽएषवोगर्भस्तर्ठसुप्प्री
तर्ठसुभृतम्बिभृत ॥ देवसोमैषतेलोकस्तस्मिञ्छञ्चवक्ष्वपरिचव्व

१

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

संहि. क्ष्व ॥ २६ ॥ अवंभृथनिचम्पुण । निचेरुरासिनिचम्पुणः ॥ अवंदेवै
॥४१॥ र्देवकृंतुमेनोयासिषुमवुमर्त्त्यैर्म्मर्त्त्यंकृतम्म्पुरुराव्णणोदेवारिषस्प्पांहि
देवानांछुंसुमिदंसि ॥ २७ ॥ [५] एजंतुदशंमास्यः ॥ एजं
तुदशंमास्योगब्भौजुरायुंणासुह ॥ यथायंव्वायुरेजंतियथांसमुद्रए
जंति ॥ एवायन्दशंमास्योऽअस्रंज्जरायुंणासुह ॥ २८ ॥ यस्यैते ॥ यु
ज्ञियोगब्भौयस्यैयोनिर्हिरण्ययी ॥ अङ्गान्यहुंतायस्युतम्मात्रासम
पू.अ. जीगमुंछुंस्वाहां ॥ २९ ॥ पुरुदस्स्मोविषुंरूपः ॥ पुरुदस्स्मोविषु
८ रूपऽइन्दुरन्तम्महिमानमानञ्जधारं ॥ एकंपदीन्द्विपदीन्त्रिपदीञ्च

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF
Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

तुष्प्पदीमुष्टापंदीम्भुवनानुंप्प्रथन्तांᳫंस्वाहां ॥ ३० ॥ मरुंतोयस्यं॥
मरुंतोयस्युहिक्षयेंपाथादिवोविंमहसः ॥ ससुंगोपातंमोजनंः ॥३१॥
मुहीद्यौः। पृंथिवींचनऽइमंय्युज्ञम्मिमिक्षताम्॥पिपृतान्नोभरींमभिः॥
॥ ३२ ॥ [५] आतिष्ठ । वृत्रहुन्त्रथंय्युक्तातेब्रह्मणाहरीं ॥ अर्वाचीं
नᳫंसुतेमनोग्ग्रावांकृणोतुव्वग्नुनां ॥ उपयामगृंहीतोसीन्द्रांयत्वा
षोडुशिनंऽएषतेयोनिरिन्द्रांयत्वाषोडुशिनें ॥ ३३ ॥ [१] यु
क्ष्वाहि । केशिनाहरींव्वृषंणाकक्ष्युप्प्रा ॥ अथांनऽइन्द्रसोमपा
गिरामुपंश्श्रुतिञ्चर ॥ उपयामगृंहीतोसीन्द्रांयत्वाषोडुशिनंऽएषते

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

योनिरिन्द्रायत्त्वाषोडशिने ॥ ३४॥ [१] इन्द्रमित् ॥ इन्द्रमिद्धरी

वहतोप्प्रतिधृष्टशवसम् ॥ ऋषीणाञ्चस्तुतीरुपयज्ञञ्चमानुषाणाम् ॥
उपयामगृहीतोसीन्द्रायत्त्वाषोडशिनऽएषतेयोनिरिन्द्रायत्त्वाषोड
शिने ॥ ३५ ॥ [१] यस्म्मान्न । जातःपरोऽअन्न्योऽअस्तियऽआवि
वेशभुवनानिविश्श्वा ॥ प्रजापतिःप्प्रजयासꣳरराणस्त्रीणिज्ज्योती
ꣳषिसचतेसषोडशी ॥ ३६ ॥ इन्द्रश्च । सम्म्राड्वरुणश्चराजा

तौतेभक्षञ्चक्रतुरग्ग्रऽएतम् ॥ तयोरहमनुभक्षम्भक्षयामिवाग्ग्देवी

जुषाणासोमस्यतृप्प्यतुसहप्प्राणेनस्वाहा ॥ ३७ ॥ [२] अग्ग्नेपवं

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

स्व ॥ अग्ने॑पव॑स्वु॒स्वपा॑ऽअ॒स्मेव॒र्च्चः॑सु॒वीर्य॑म् ॥ दध॑द्र॒यिम्म
यि॒पोष॑म् ॥ उ॒पु॒या॒मगृ॑हीतोस्यु॒ग्नये॑त्त्वा॒व॒र्च्च॑सऽए॒षते॒योनि॑र॒ग्नये॑त्त्वा॒व
र्च्च॑से ॥ अग्ने॑व॒र्च्चस्वि॒न्व॒र्च्च॑स्वाँ॒स्त्वन्दे॒वेष्व॑सि॒वर्च्च॑स्वानुहम्म॑नु॒ष्ये॒
षुभूयासम् ॥३८॥ [१] उ॒त्तिष्ठ॒न्नोज॑सा ॥ उ॒त्तिष्ठ॒न्नोज॑सा॒सु॒हपी॒त्वीशि
प्रे॑ऽअवेपयः ॥ सोम॑मिन्द्र॒च॒मूसु॒तम् ॥ उ॒पु॒या॒मगृ॒हीतो॒सीन्द्रा॑यु॒त्त्वौ
ज॑सऽए॒षते॒योनि॒रिन्द्रा॑यु॒त्त्वौज॑से ॥ इन्द्रौ॑जि॒ष्ठौजि॑ष्ठु॒स्त्वन्दे॒वेष्व॒स्यो
जि॑ष्ठोहम्म॑नु॒ष्ये॒षु॒भूयासम् ॥ ३९ ॥ [१] अद॑श्रमस्य ॥ अद॑श्रम
स्यकु॒त॒वो॒व्विर॒श्म्मयो॒जनाँ॒२ अनु॑ ॥ भ्राज॑न्तोऽअ॒ग्नयो॒यथा ॥

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

संहि. उपयामगृहीतोसिसूर्य्यायत्त्वाऽभ्राजायैषतेयोनिःसूर्य्यायत्त्वाऽभ्रा
॥८१॥ जाय ॥ सूर्य्यभ्राजिष्ठभ्राजिष्ठस्त्त्वन्देवेष्वसिभ्राजिष्ठोहम्मनु
ष्येषुभूयासम् ॥ ४० ॥ [१] उदुत्यम् ॥ उदुत्त्यञ्जातवेदसन्देवंव्व
हन्तिकेतवः ॥ दृशाविश्श्वायसूर्य्यम् ॥ उपयामगृहीतोसिसूर्य्यायत्त्वा
ऽभ्राजायैषतेयोनिःसूर्य्यायत्त्वाऽभ्राजाय ॥ ४१ ॥ [१] आजिग्घ्र ।
आजिग्घ्रकलशम्मह्यात्त्वाव्विशन्त्त्विन्दवः ॥ पुनरूर्ज्जानिवर्त्तस्वसा
पू.अ. नःसहस्रन्धुक्ष्वोरुधारापयस्वतीपुनर्म्माविशताद्रयिः ॥ ४२ ॥ इडे
८ रन्ते ॥ इडेरन्तेहव्व्येकाम्म्येचन्द्रेज्ज्योतेदितिसरस्वतिमहिविश्श्रुति ॥

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

एतातेऽअग्घ्न्न्येनामौनिदेवेब्भ्यौमासुकृतंम्ब्रूतात् ॥ ४३ ॥ [२] विवे
न÷ ॥ विवनंऽइन्द्रमृधौजहिनीचायच्छपृतन्न्युतः ॥ योऽअस्म्माँ२अं
भिदासुत्त्यधरङ्गमयातमं÷ ॥ उपयामगृहीतोसीन्द्रायत्त्वाविमृधऽएष
तेयोनिरिन्द्रायत्त्वाविमृधे ॥ ४४ ॥ [१] वाचस्प्पतिं । विश्वकम्र्माणं
णमूतयेमनोजुवंव्वाजेऽअद्याहुवेम ॥ सनोविश्वानिहवनानिजोषद्वि
श्वशम्भूरवसेसाधुकम्र्मा ॥ उपयामगृहीतोसीन्द्रायत्त्वाविश्वकम्र्म
णऽएषतेयोनिरिन्न्द्रायत्त्वाविश्वकम्र्मणे ॥ ४५ ॥ [१] विश्वंक
म्र्मन्न्हविषा ॥ विश्वकम्र्मन्न्हविषावर्द्धनेनत्त्रातारमिन्न्द्रमकृणोरव

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

ह्वयम् ॥ तस्मै॒ वि॒शः॑ सम॑नमन्त पू॒र्वीर॒यमु॒ग्रो वि॒ह॒व्यो॒ यथास॑त् ॥ उ॒प॒
या॒मगृ॑हीतो॒सीन्द्रा॑य त्वा वि॒श्वक॑र्म्मणऽए॒ष ते॒ योनि॒रिन्द्रा॑य त्वा वि॒
श्वक॑र्म्मणे ॥ ४६ ॥ [१] उ॒प॒या॒मगृ॑हीतो॒सि ॥ उ॒प॒या॒मगृ॑हीतो॒स्य॒
ग्नये॑ त्वा गाय॒त्रच्छ॑न्दसङ्गृह्णा॒मीन्द्रा॑य त्वा त्रि॒ष्टुप्छ॑न्दसङ्गृह्णामि॒ वि॒
श्वेभ्य॑स्त्वा दे॒वेभ्यो॒ जग॑च्छन्दसङ्गृह्णाम्म्यनु॒ष्टुप्ते॑ऽभिग॒रः ॥ ४७ ॥
व्रेशी॑नान्त्वा ॥ व्रेशी॑नान्त्वा॒ पत्म॒न्नाधू॑नोमि कु॒कू॒ननाना॑न्त्वा॒ पत्म॑
न्नाधू॑नोमि भ॒न्दना॑नान्त्वा॒ पत्म॒न्नाधू॑नोमि म॒दिन्त॑मानान्त्वा॒ पत्म॑
न्नाधू॑नोमि म॒धन्त॑मानान्त्वा॒ पत्म॒न्नाधू॑नोमि शु॒क्रन्त्वा॑ शु॒क्र आधू॑नो

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

म्म्यन्हौरूपेसूर्य्यस्यरश्मिमषु ॥ ४८॥ कुकुभर्ठरूपं । वृषभस्यरोच
तेवृहच्छुक्रःशुक्रस्यपुरोगाःसोमःसोमस्यपुरोगाः ॥ यत्तैसोमादाभ्य
न्नामजागृवितस्मैत्वागृह्णामितस्मैतेसोमसोमायस्वाहा ॥ ४९ ॥ उ
शिक्कम् ॥ उशिक्कन्देवसोमाग्नेःप्प्रियम्म्पाथोपीहिवशीत्त्वन्देवसो
मेन्द्रस्यप्प्रियम्म्पाथोपीह्यस्म्मत्सखात्त्वन्देवसोमविश्वेषान्देवाना
म्प्रियम्पाथोपीहि ॥ ५० ॥ [४] इहरतिः॥इहरतिरिहरमद्ध्वमिहधृ
तिरिहस्वधृतिःस्वाहा ॥ उपसृजन्धरुणम्मात्रेधरुणोमातरन्धयन् ॥
रायस्पोषमस्मासुदीधरत्स्वाहा ॥ ५१ ॥ सत्रस्यऋद्धिः ॥ सत्र

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

संहि. स्युऽक्रद्धिरुस्यगन्मुज्ज्योतिरुमृताऽअभूम ॥ दिवंम्पृथिव्याऽअुद्ध्या
॥८३॥ रुहामाविदामदेवान्त्स्वुज्ज्योतिः ॥ ५२ ॥ युवन्तम् ॥ युवन्तामिन्द्रा
पर्व्वतापुरोयुधायोनःपृतुन्यादपतन्तुमिद्धतुंव्वज्ज्रेणतन्तुमिद्धतम् ॥
दूरेचुत्तायच्छन्तसुद्गहनंय्यदिनक्षत् ॥ अस्म्माकुंशत्रून्परिशूरवि
श्वतोदुर्म्मादर्षीष्टविश्श्वतः ॥ भूर्भुवुःस्वः सुप्प्रजाःप्प्रजाभिःस्या
मसुवीरांव्वीरैःसुपोषाःपोषैः ॥ ५३ ॥ [३] परमेष्ठ्यभिधीतः । प्प्रजाप
पू.अ. तिर्व्वाचिव्याहृतायामन्धोऽअच्छेतःसवितासुन्यांव्विश्श्वकर्म्मादीक्षा
८ यांम्पूषासोमुक्क्रयण्ण्यामिन्द्रश्च ॥ ५४ ॥ इन्द्रश्च । मुरुतश्चक्क्रयायो

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

पोत्थितोसुरःपण्ण्यमानोमित्त्रःक्क्रीतोव्विष्ष्णुःशिपिविष्ट्टऽऊरावासन्न्नो
व्विष्ष्णुन्नरन्निधषऽप्प्रोह्यमाणऽ ॥ ५५ ॥ प्प्रोह्यमाणुऽसोमुऽआगतो
व्वरुणऽआसन्न्द्यामासन्न्नोग्ग्निराग्ग्नीध्रुऽइन्न्द्रोहविर्द्धानेथर्व्वोपावह्रियमा
णोविश्श्वेदेवाः ॥ ५६ ॥ व्विश्श्वेदेवाः ॥ व्विश्वेदेवाऽऽअंशुषुन्न्यु
प्तोव्विष्ण्णुराप्प्रीतुपाऽआप्प्याय्यमानोयमःसूयमानोव्विष्ण्णुःसम्भ्रि
यमाणोव्वायुःपूयमानऽशुक्क्रःपूतःशुक्क्रःक्षीरश्श्रीर्म्मन्थीसक्तुश्श्रीर्व्विश्श्वे
देवाः ॥ ५७ ॥ व्विश्श्वेदेवाः ॥ व्विश्श्वेदेवाश्चमसेषून्न्नीतोसुर्हो
मायोद्यतोरुद्द्रोहूयमानोव्वातोभ्याव्वृत्तोनृचक्षाऽप्प्रातिक्ख्यातोभक्षो

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

 भक्ष्यमाणꣳपितरोनाराशꣳसाः ॥ ५८ ॥ सन्नःसिन्धुः ॥ सन्नःसिन्धु
 रवभृथायोद्यतꣳसमुद्रोऽभ्यवह्रियमाणꣳसलिलःप्रप्लुतोययोरोजसा
स्कभितारजाꣳसिव्वीर्येभिर्व्वीरतमाशविष्ठा ॥ यापत्यैतेऽअप्रती
तासहोभिर्व्विष्णूऽअगन्वरुणापूर्वहूतौ ॥ ५९ ॥ देवान्दिवम् ॥ देवा
न्दिवमगन्यज्ञस्ततोमाद्रविणमष्टुमनुष्यानन्तरिक्षमगन्यज्ञस्ततो
माद्रविणमष्टुपितॄन्पृथिवीमगन्यज्ञस्ततोमाद्रविणमष्टुयङ्कञ्चलोकम
 गन्यज्ञस्ततोमाभद्रमभूत् ॥ ६० ॥ चतुस्त्रिꣳशत्तन्तव ॥ चतुस्त्रिꣳ
 शत्तन्तवोयेवितत्निरेयऽइमंयज्ञꣳस्वधयाददन्ते ॥ तेषाञ्छिन्नꣳ

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

सम्म्बेतद्द्धामिस्वाहाघुर्म्मौऽअप्प्येतुदेवान् ॥ ६१ ॥ युज्ञस्युदोहं ॥
युज्ञस्युदोह्णोव्वितंतऽपुरुत्रासोऽअंष्टुधादिवमुन्न्वातंतान ॥ सर्व्वंज्ञधु
क्क्षुमहिमेप्प्रुजायांछंरायस्प्पोषुंव्विश्वमायुंरशीयुस्वाहां ॥ ६२ ॥
आपंवस्व ॥ आपंवस्वुहिरंण्ण्यवुदश्श्वंवत्सोमव्वीरवंत ॥ व्वाजुङ्गोमंन्तु
माभंरुस्वाहां ॥ ६३ ॥ [१०] ॥ २३ ॥ इतिश्रीवाजसनेयसंहिता
यामष्टमोऽध्यायः॥८॥ श्रीवेदपुरुषायनमः ॥ अनुवाक्सूत्रम् ॥ देवस
वितश्चतस्त्रःइन्द्रस्यवज्रःपञ्चदेवस्याहंदशआपयेतिस्त्रःवाजस्येममष्टौ
अग्निरेकाक्षरेणैषतेचतुष्कौसविताद्वे अष्टौचत्वारिंशत् । हरिःॐ देव

१०

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

संहि.

॥९६॥

सावितꣳ ॥ देवंसवितुःप्प्रसुवयुज्ञम्प्रसुवयज्ञपतिम्भगाय ॥ दिव्योग
न्धर्वःकेतपूःकेतंन्नःपुनातुव्वाचस्प्पतिर्व्वाजंन्नःस्वदतुस्वाहा ॥ १ ॥
ध्रुवसदन्त्वा । नृषदम्मनःसदमुपयामगृहीतोसीन्द्रायत्त्वाजुष्टङ्गृह्णा
म्म्येषतेयोनिरिन्द्रायत्त्वाजुष्टतमम् ॥ अप्प्सुषदन्त्वाघृतसदंव्योम
सदमुपयामगृहीतोसीन्द्रायत्त्वाजुष्टङ्गृह्णाम्म्येषतेयोनिरिन्द्रायत्त्वा
जुष्टतमम् ॥ पृथिविसदन्त्वान्तरिक्षसदन्दिविसदन्देवसदन्नाकसद
पू.अ. मुपयामगृहीतोसीन्द्रायत्त्वाजुष्टङ्गृह्णाम्म्येषतेयोनिरिन्द्रायत्त्वाजुष्ट
९ तमम् ॥ २ ॥ अपाꣳरसम् ॥ अपाꣳरसमुद्वयसꣳसूर्य्येसन्तꣳसमा

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain: Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

हितम् ॥ अपाᳪंरसंस्युयोरसुस्त्तंवौगृह्णाम्म्युत्तुममुपंयामंगृहीतुोसी
न्द्रांयत्त्वाजुष्टङ्गृह्णाम्म्येषतुेयोनिुरिन्द्रांयत्त्वाजुष्टंतमम् ॥ ३ ॥ ग्रहांऽ
ऊर्ज्जांहुुतयः ॥ ग्रहांऽऊर्ज्जांहुतयोव्यन्तोव्विप्प्रांयमुतिम् ॥ तेषांव्वि
शिंष्प्रियाणाव्वोहमिषमूर्ज्जᳪंसमंग्ग्रभमुपयामगृहीतोसीन्द्रायत्त्वाजु
ष्टङ्गृह्णाम्म्येषतुेयानिुरिन्द्रायत्त्वाजुष्टंतमम् ॥ सुम्मपृचौस्त्थःस
म्म्मांभद्द्रेणंपृङ्क्तंव्विपृचौस्त्थोव्विमांपाप्मनांपृङ्क्तम् ॥ ४ ॥ [४] इन्द्रस्युव
ज्जं ॥ इन्द्रस्युवज्ज्रोसिव्वाजुसास्त्त्वयुायंव्वाजᳪंसेत् ॥ व्वाजंस्युनुप्प्रसुवे
मातरम्मुहीमदितिन्नामुव्वचंसाकरामहे ॥ यस्यांमिदंव्विश्श्वम्म्भुवंन

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

संहि. माविवेशुतस्याँन्नोदेवःसंविताधर्म्मंसाविषत्।५॥अप्प्स्वन्तः॥अप्प्स्वु
॥९६॥ न्तरमृतमप्प्सुभेषजमपामुतप्प्रशंस्तिष्ष्वश्श्वाभवंतव्वाजिनंः ॥ दे
वींरापोयोवंऽऊर्म्मिःप्प्रतूर्त्तिःकुकुन्मान्वाजसास्तेनायंव्वाजंसेत् ॥
॥ ६ ॥ व्वातोवा ॥ व्वातोवामनोवागन्धर्व्वाःसप्तविंशतिः ॥ तेऽअग्ग्रे
श्श्वंमयुञ्जँस्तेऽअस्मिञ्जवमादधुः ॥ ७ ॥ व्वातंरंहाभवव्वाजिन्यु
ज्यमानुऽइन्द्रस्येवदक्षिणःश्श्रियैधि ॥ युञ्जन्तुंत्त्वामरुतोव्विश्श्ववेद
पू.अ. सुऽआतेत्त्वष्टापत्त्सुजवन्दधातु ॥ ८ ॥ जवोयः ॥ जवोयस्तेव्वाजिन्नि
१ हितोगुहायःश्येनेपरीत्त्तोऽअचरच्चव्वाते ॥ तेनंनोव्वाजिन्बलवान्बलेन

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF
Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

व्वाजुजिच्चुभवुसमनेचपारयिष्णुः ॥ व्वाजिनोव्वाजजितोव्वाजᳬसरिष्यन्तोबृहुस्प्पतेर्भागमवंजिग्घ्रत ॥ ९ ॥ [५] देवस्याहम् ॥ देवस्याहᳬसंवितुःसुवेसुत्त्यसंवसोबृहुस्प्पतेरुत्तमन्नाकᳬरुहेयम् ॥ देवस्याहᳬसंवितुःसुवेसुत्त्यसंवसुऽइन्द्रस्योत्तमन्नाकᳬरुहेयम् ॥ देवस्याहᳬसंवितुःसुवेसुत्त्यप्प्रंसवसोबृहुस्प्पतेरुत्तमन्नाकंमरुहम् ॥ देवस्याहᳬसंवितुःसुवेसुत्त्यप्प्रंसवसुऽइन्द्रस्योत्तमन्नाकंमरुहम् ॥ १० ॥ बृहस्प्पतुव्वाजंम् ॥ बृहस्प्पतुव्वाजंञ्जयबृहुस्प्पतंयुव्वाचंव्वदतुबृहुस्प्पतिंव्वाजंञ्जापयत ॥ इन्द्रुव्वाजंञ्जयेन्द्रायुवाचंव्वदुतेन्द्रंव्वाजंञ्जापयत ॥ ११ ॥

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

एषावः ॥ एषावꣳसासत्त्यासंव्वागभूद्ययाबृहस्पतिंव्वाजमजीजपता
जीजपतबृहस्पतिंवाजंव्वनस्पतयोव्विमुञ्चध्वम् ॥ एषावꣳसासत्त्या
संव्वागभूद्ययेन्द्रंव्वाजमजीजपताजीजपतेन्द्रंव्वाजंव्वनस्पतयोव्विमुञ्चध्व
ध्वम् ॥ १२ ॥ देवस्याहम् ॥ देवस्याहꣳसवितुःसवेसत्यप्रसव
सोबृहस्पतेर्व्वाजजितोव्वाजञ्जेषम् ॥ व्वाजिनोवाजजितोध्वनस्कभ्नु
वन्तोयोजनामिमानाꣳकाष्ठाङ्गच्छत ॥ १३ ॥ एषस्य ॥ एषस्यव्वाजी
क्षिपणिन्तुरण्ण्यतिग्ग्रीवायाम्बद्धोऽअपिकक्षऽआसनि ॥ क्रतुन्दधि
क्राऽअनुसꣳसनिष्प्यदत्पथामङ्काꣳस्यन्वापनीफणत्स्वाहा ॥ १४ ॥

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

उतस्म्मं ॥ उतस्मांस्युद्द्रवंतस्तुरण्ण्यतःपुर्ण्णन्नवेरनुवातिप्प्रगुर्द्धिनं÷
श्येनस्यैवुद्ध्रजंतोऽअङ्कुसम्पारिं दधिक्क्राव्ण्णं÷सुहोर्ज्जातारिंत्त्रतुऽस्वाहा ॥
॥ १५ ॥ शन्नं÷ ॥ शन्नोंभवन्तुव्वाजिनुोहवेषुदेुवतातामितद्द्रवऽस्वु
क्काः ॥ जुम्भयुन्तोहिंव्वृकुर्ठरक्षाठंसिसनैम्म्युस्म्मद्युयवुन्नमींवाऽ ॥
॥ १६ ॥ तेनं÷ ॥ तेनुोऽअर्व्वन्तोहवनुश्श्रुतुोहवंविश्श्वेंशृण्णवन्तुव्वाजि
नोंमितद्द्रवऽ ॥ सुहस्त्रुसामुधसातासनिुष्ष्यवोमुहायेधनंस्समिुथेषु
जाब्भ्रिरे ॥ १७ ॥ व्वाजेवाजेवत । व्वाजिनोनुोधनेषुव्विप्प्राऽअमृताऽ
ऋतज्ञाऽ ॥ अस्यमद्ध्वं÷पिबतमुादयंद्धन्तृप्तायातपुथिभिर्द्देवुयानैंऽ ॥

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

संहि. ॥ १८ ॥ आमाव्वाजस्यप्प्रसवोजगम्म्यादेमेद्यावापृथिवीव्विश्श्व
॥५८॥ रूपे ॥ आमाङ्गन्तांपितरामातराचामासोमोऽअमृतत्वेनगम्म्या
त् ॥ व्वाजिनोव्वाजजितोव्वाजꣳससृवाꣳसोबृहस्प्पतेर्भागमवजि
घ्रतनिमृजानाः ॥ १९ ॥ [१०] आपयेस्वाहा । स्वापयेस्वाहापि
जायस्वाहाक्रतवेस्वाहाव्वसवेस्वाहाहर्प्पतयेस्वाहान्हेमुग्धायस्वाहा
मुग्धायव्वैनꣳशिनायस्वाहाव्विनꣳशिनऽआन्त्यायनायस्वाहान्त्या
पू.अ. यभौवनायस्वाहाभुवनस्यपतयेस्वाहाधिपतयेस्वाहा ॥ २० ॥ आ
९ युर्य्यज्ञेन । कल्प्पताम्प्राणोयज्ञेनकल्प्पताञ्चक्षुर्य्यज्ञेनकल्पताꣳ

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

ꣳश्रोत्रंꣳयुज्ञेनंकल्प्ताम्पृष्ठंꣳयुज्ञेनंकल्पतांꣳयुज्ञोयुज्ञेनंकल्पताम् ॥
प्रुजापंतेःप्प्रुजाऽअंभूमुस्स्वर्द्देवाऽअगन्मुामृताऽअभूम ॥ २१ ॥
अुस्म्मेवं÷ ॥ अुस्म्मेवोऽअस्त्त्विन्द्रियमुस्म्मेनृम्म्णमुतक्क्रतुरुस्म्मेव्व
र्च्चांꣳसिसन्तुवः ॥ नमोमुात्त्रेपृथिुव्यैनमोमुात्त्रेपृथिुव्याऽइयन्तुराड्युु
न्तासियमंनोद्ध्रुवोसिधुरुणं÷ ॥ कृष्ष्यैत्त्वाुक्षेमायत्त्वारुय्यैत्त्वुापोषा
यत्त्वा ॥ २२ ॥ [३] व्वाजंस्येमम् ॥ व्वाजंस्युमम्म्प्रंसुवःसुंषुवेग्ग्रेसोमु
ꣳराजांनुमोषंधीष्ष्वुप्प्सु ॥ ताऽअुस्स्मभ्भ्युम्मधुंमतीर्ब्भंवन्तुव्वयꣳ
राष्ट्रेजांगृयामपुरोहिंताःस्वाहां ॥ २३ ॥ व्वाजंस्येमाम् ॥ व्वाजंस्युमा

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

म्प्रसुवꣳशिश्रियेदिवमिमाचविश्वाभुवनानिसम्म्राट् ॥ अदित्स
न्तन्दापयतिप्प्रजानन्त्सनोरयिꣳसर्व्ववीरन्नियच्छतुस्वाहा ॥ २४ ॥
वाजस्यनु । प्प्रसवऽआबभूवेमाचविश्वाभुवनानिसर्व्वतः ॥ सनै
मिराजापरियातिविद्वान्प्रजाम्पुष्टिँवर्द्धयमानोऽअस्मेस्वाहा ॥ २५ ॥
सोमꣳराजानम् ॥ सोमꣳराजानमवसेग्निमन्वारभामहे ॥ आदि
त्यान्विष्णुꣳसूर्य्यम्ब्रह्माणञ्चबृहस्पतिꣳस्वाहा ॥ २६ ॥ अर्य्यमण
म्बृहस्प्पतिम् ॥ अर्य्यमणम्बृहस्प्पतिमिन्द्रन्दानायचोदय ॥ वाचं
विष्णुꣳसरस्वतीꣳसवितारञ्चवाजिनꣳस्वाहा ॥ २७ ॥ अग्नेऽअच्छ ॥

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

अग्ग्नेऽअच्छावदेहनः प्प्रतिनः सुमनाभव ॥ प्रनोयच्छसहस्रजित्त्वᳪ
हिधनदाऽअसिस्वाहा ॥२८॥ प्रनः ॥ प्रनोयच्छत्त्वᳪ सुमाप्प्रपूषाप्प्र
बृहस्पतिः ॥ प्रवाग्गदेवीददातुनः स्वाहा ॥ २९ ॥ देवस्यत्त्वासवितुः
प्प्रसवेश्श्विनोर्ब्बाहुब्भ्याम्पूष्णोहस्ताब्भ्याम् ॥ सरस्वत्त्यैव्वाचोयन्तु
र्य्यन्त्रियेदधामिबृहस्प्पतेष्ट्वासाम्म्राज्ज्येनाभिषिञ्चाम्म्यसौ ॥ ३० ॥
[८] अग्निरेकाक्षरेण । प्प्राणमुदजयत्तमुज्जेषमश्श्विनौद्द्व्यक्षरेणद्द्वि
पदोमनुष्ष्यानुदजयतान्तानुज्जेषंव्विष्णुस्त्र्यक्षरेणत्त्रीँल्लोकानुदजयत्ता
नुज्जेषᳪ सोमश्चतुरक्षरेणचतुष्प्पदः पशूनुदजयत्तानुज्जेषम्पूषापञ्चाक्ष

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

संहि. रेण ॥ ३१ ॥ पूषापञ्चाक्षरेणु । पञ्चदिशऽउदजयुत्ताऽउज्जेषर्ठ
॥६०॥ सविताषडक्षरेणु षड्डतूनुदजयुत्तानुज्जेषम्मुरुतं÷सुप्ताक्षरेण सुप्त
ग्ग्राम्म्यान्पुशूनुदजयुँस्तानुज्जेषुम्बृहुस्प्पातिरुष्टाक्षरेणगायुत्रीमुदज
युत्तामुज्जेषम्मित्रोनवाक्षरेण ॥ ३२ ॥ मित्रो नवाक्षरेण । त्रिवृ
तुर्ठस्तोममुदजयुत्तमुज्जेषुंव्वरुणोदशाक्षरेणव्विराजमुदजयुत्तामुज्जेषु
मिन्द्रऽएकादशाक्षरेणत्रिष्टुभमुदजयुत्तामुज्जेषुंव्विश्श्वेदेवाद्वादशाक्षरेण
पू.अ. जगतीमुदजयुँस्तामुज्जेषुंव्वसवस्त्रयोदशाक्षरेण ॥ ३३ ॥ व्वस
८ वस्त्रयोदशाक्षरेण । त्रयोदशर्ठस्तोममुदजयुँस्तमुज्जेषर्ठरुद्राश्च

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF
Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri Funding: MIDF

तुर्द्दशाक्षरेण चतुर्द्दशꣳस्तोममुदजयँस्तमुज्जेषमादित्याः पञ्चदशाक्ष
रेण पञ्चदशꣳस्तोममुदजयँस्तमुज्जेषमादितिः षोडशाक्षरेण षोडशꣳ
स्तोममुदजयत्तमुज्जेषम्प्रजापतिः सप्तदशाक्षरेण सप्तदशꣳस्तो
ममुदजयत्तमुज्जेषम् ॥ ३४ ॥ [४] एष ते । निर्ऋते भागस्त
ञ्जुषस्व स्वाहाग्निनेत्रेभ्यो देवेभ्यः पुरःसद्भ्यः स्वाहा यमनेत्रेभ्यो देवे
भ्यो दक्षिणासद्भ्यः स्वाहा विश्वदेवनेत्रेभ्यो देवेभ्यः पश्चात्सद्भ्यः
स्वाहा मित्रावरुणनेत्रेभ्यो वा मरुन्नेत्रेभ्यो वा देवेभ्य उत्तरासद्भ्यः
स्वाहा सोमनेत्रेभ्यो देवेभ्य उपरिसद्भ्यो दुवस्वद्भ्यः स्वाहा ॥ ३५ ॥

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

संहि. येदेवाऽअग्निनेत्राःपुरःसदस्तेभ्यःस्वाहायेदेवायमनेत्रादक्षिणासद
॥६१॥ स्तेभ्यःस्वाहायेदेवाविश्वदेवनेत्राःपश्चात्सदस्तेभ्यःस्वाहायेदेवा
मित्रावरुणनेत्रावामरुन्नेत्रावोत्तरासदस्तेभ्यःस्वाहायेदेवाःसोमने
त्राऽउपरिसदोदुवस्वन्तस्तेभ्यःस्वाहा ॥ ३६ ॥ अग्नेसहस्व ॥
अग्नेसहस्वपृतनाऽअभिमातीरपास्य ॥ दुष्टरस्तरन्नरातीर्वर्चो
धायज्ञवाहसि ॥ ३७ ॥ देवस्यत्वा । सवितुःप्रसवेश्विनोर्बा
पू.अ. हुभ्याम्पूष्णोहस्ताभ्याम् ॥ उपांशोर्वीर्येणजुहोमिहतꣳरक्षः
१० स्वाहारक्षसान्त्वावधायावधिष्मरक्षोवधिष्मामुमसौहतः ॥ ३८ ॥

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF
Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

[४] सवितात्त्वांसवानाᳫंसुवतामग्निर्ग्गृहपतीनाᳫंसोमोवन
स्पतीनाम् ॥ बृहस्पतिर्व्वाचऽइन्द्रोज्ज्यैष्ठ्यायरुद्रःपशुभ्योमि
त्रःसत्त्योव्वरुणोधर्म्मपतीनाम् ॥ ३९ ॥ इमन्देवाऽ ॥ इम
न्देवाऽऽअसपत्त्नꣳसुवद्ध्वम्महतेक्षत्त्रायमहतेज्ज्यैष्ठ्यायमहतेजानरा
ज्ज्यायेन्द्रस्स्येन्द्रियाय ॥ इमममुष्ष्यपुत्त्रममुष्ष्यैपुत्त्रमस्स्यैव्विशऽ
एषवोमीराजासोमोस्म्माकम्ब्राह्मणानाᳫंराजा ॥ ४० ॥ [२]
८ इतिश्रीवाजसनेयसंहितायांनवमोऽध्यायः ॥ ९ ॥ श्रीवेदपुरु
षायनमः ॥ अनुवाक्सूत्रम् ॥ अपोदेवाश्वतस्रः सोमस्यत्त्विषिः

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

संहि. पञ्च अवेष्टाःसप्त सोमस्यत्त्वाचतस्रः इन्द्रस्यवज्रःपञ्च स्योनासिच्च
॥६२॥ तस्रः सवित्रेकाश्विभ्यांचतस्रः अष्टौचतुस्त्रिꣳशत् ॥ हरिःॐ अपोदे
वाः ॥ अपोदेवामधुमतीरगृभ्णन्नूर्ज्जस्वतीराजस्वश्चितानाः ॥ या
भिर्म्मित्रावरुणावभ्यषिञ्चन्याभिरिन्द्रमनयन्नत्त्यरातीः ॥ १ ॥
वृष्ण्णंऽऽऊर्म्मिः ॥ वृष्ण्णऽऊर्म्मिरसिराष्ट्रदाराष्ट्रम्मेदेहिस्वा
हावृष्ण्णंऽऊर्म्मिरसिराष्ट्रदाराष्ट्रममुष्मैदेहिवृषसेनोसिराष्ट्रदाराष्ट्र
पू.अ. म्मेदेहिस्वाहावृषसेनोसिराष्ट्रदाराष्ट्रममुष्मैदेह्यर्त्थेतस्त्थ ॥ २ ॥
१० अर्त्थेतस्त्थराष्ट्रदाराष्ट्रम्मेदत्तस्वाहार्त्थेतस्त्थराष्ट्रदाराष्ट्रममुष्मैद
CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF
Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

त्तौजंस्वतीस्त्थराष्ट्रुदाराष्ट्रम्मैदत्तुस्वाहौजंस्वतीस्त्थराष्ट्रुदाराष्ट्रमुमु
ष्म्मैदत्तापं÷परिवाहिणींस्त्थराष्ट्रुदाराष्ट्रम्मैदत्तुस्वाहापं÷परिवाहिणीं
स्त्थराष्ट्रुदाराष्ट्रमुमुष्मैदत्तापाम्पातिंरासिराष्ट्रुदाराष्ट्रम्मैदेहिस्वाहा
पाम्पातिंरासिराष्ट्रुदाराष्ट्रमुमुष्म्मैदेह्यपाङ्गभौंसिराष्ट्रुदाराष्ट्रम्मैदेहि
स्वाहापाङ्गभौंसिराष्ट्रुदाराष्ट्रमुमुष्म्मैदेहिसूर्य्यंत्त्वचसस्त्थ ॥ ३ ॥ सू
र्य्यंत्त्वचसस्त्थ । राष्ट्रुदाराष्ट्रम्मैदत्तुस्वाहासूर्य्यंत्त्वचसस्त्थराष्ट्रुदारा
ष्ट्रमुमुष्म्मैदत्तुसूर्य्यंवर्च्चसस्त्थराष्ट्रुदाराष्ट्रम्मैदत्तुस्वाहासूर्य्यंवर्च्चस

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

स्त्त्थराष्ट्रदाराष्ट्रमुमुष्म्मैदत्तमान्दांस्त्त्थराष्ट्रदाराष्ट्रम्मैदत्तस्वाहामा
न्दांस्त्त्थराष्ट्रदाराष्ट्रमुमुष्म्मैदत्तव्व्रजुक्षितंस्त्त्थराष्ट्रदाराष्ट्रम्मैदत्तस्वा
हांव्व्रजुक्षितंस्त्त्थराष्ट्रदाराष्ट्रमुमुष्म्मैदत्तव्वाशांस्त्त्थराष्ट्रदाराष्ट्रम्मैदत्त
स्वाहाव्वाशांस्त्त्थराष्ट्रदाराष्ट्रमुमुष्म्मैदत्तशाविष्ठास्त्त्थराष्ट्रदाराष्ट्रम्मैदत्त
स्वाहाशविष्ठास्त्त्थराष्ट्रदाराष्ट्रमुमुष्म्मैदत्तशक्क्वरीस्त्त्थराष्ट्रदाराष्ट्रम्मै
दत्तस्वाहाशक्क्वरीस्त्त्थराष्ट्रदाराष्ट्रमुमुष्म्मैदत्तजनुभृतंस्त्त्थराष्ट्रदाराष्ट्र
म्मैदत्तस्वाहांजनुभृतंस्त्त्थराष्ट्रदाराष्ट्रमुमुष्म्मैदत्तविश्श्वभृतंस्त्त्थराष्ट्र

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

दाराष्ट्रम्मैदत्तस्वाहाविश्वभृतस्त्थराष्ट्रदाराष्ट्रमुमुष्मैदत्तापःस्वराज
स्त्थराष्ट्रदाराष्ट्रमुमुष्मैदत्त ॥ मधुमतीर्म्मधुमतीभिःपृच्यन्ता
म्महिक्षत्रङ्क्षत्रियायवन्वानाऽअनाधृष्टाऽसीदतसुहौजसोमहिक्षत्रङ्क्षत्रि
यायदधतीः ॥ ४ ॥ [४] शतम् ४०० ॥ सोमस्यत्विषिः ॥ सोमस्य
त्विषिरसितवेवमेत्विषिर्भूयात् ॥ अग्नयेस्वाहासोमायस्वाहा
सवित्रेस्वाहासरस्वत्यैस्वाहापूष्णेस्वाहाबृहस्पतयेस्वाहेन्द्रायस्वा
हाघोषायस्वाहाश्लोकायस्वाहांशायस्वाहाभगायस्वाहार्य्यम्णे
स्वाहा ॥ ५ ॥ पवित्रेस्त्थः ॥ पवित्रेस्त्थोवैष्णव्यौसवितुर्वःप्रसु

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

संहि. वऽउत्त्पुंनाम्म्यच्छिद्द्रेणपुवित्त्रेंणुसूर्य्यंस्स्यरुश्मिम्माभिं÷ ॥ अनिभृष्टमसि
॥६४॥ व्वाचोबन्धुंस्तपुोजाःसोमंस्यदुात्त्रमांसिुस्वाहाराजुस्स्व ÷ ॥ ६ ॥ सुधु
मादौद्द्युम्म्निनीऽ॥सुधुमादौद्द्युम्म्निनीरापंऽएताऽअनाधृष्टाऽअपुस्स्युोव
सांनाः॥ पुस्त्त्यासुु चक्क्रेुव्वरुंणःसुधस्त्त्थंमुपाःशिशुंम्मुातृतंमास्वुन्तः
॥ ७ ॥ क्षुत्त्रस्स्याोल्ल्बंमासिक्षुत्त्रस्स्यंजुराय्य्वंसिक्षुत्त्रस्स्युयोनिरसिक्षुत्त्र
स्स्युनाभिरसीन्द्द्रंस्स्युव्वात्र्त्रंग्ग्घ्नमसिमित्त्रस्स्यांसिुव्वरुंणस्स्यांसिुत्त्वयुायंव्वृ
पू.अ. त्रंव्वधेत् ॥ हुवासिरुुजासिक्षुमासिं ॥ पातैनुम्म्प्राञ्चंम्म्पुातैनंम्म्प्रुत्त्यञ्चं
१० म्म्पातैनंन्तिुर्य्यञ्चंन्दिग्ग्भ्यःपात ॥८॥ आविर्म्मर्य्याः ॥ आविर्म्मं

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

ष्युर्ऽआवित्तोऽअग्निर्गृहपतिरावित्तऽइन्द्रोवृद्धश्श्रवाऽआवित्तौमित्रा
वरुणौधृतव्रतावावित्तंपूषाविश्ववेदाऽआवित्तेद्यावापृथिवीविश्वशम्भु
वावावित्तादितिरुरुशर्म्मा ॥ ९ ॥ [५] अवेष्टादन्दशूकाः ॥ अवे
ष्टादन्दशूकाःप्प्राचीमारोहगायत्रीत्त्वावतुरथन्तरꣳसामत्रिवृत्स्तोमो
वसन्तऽऋतुर्ब्रह्मद्द्रविणन्दक्षिणामारोह ॥ १० ॥ दक्षिणामारो
हत्रिष्टुप्प्त्वावतुबृहत्सामपञ्चदशस्तोमोग्ग्रीष्म्मऽऋतुःक्षत्रन्द्रविण
म्प्रतीचीमारोह ॥ ११ ॥ प्रतीचीमारोह । जगतीत्त्वावतुवैरूपꣳसाम
सप्तदशस्तोमोवर्षाऽऋतुर्विड्द्रविणमुदीचीमारोह ॥ १२ ॥ उदीची

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

मारोहानुष्टुप्प्त्वावतुवैराजᳬसामैकविᳬशस्तोमः शरदृतुः फलन्द्रावि
णमूर्द्ध्वामारोह ॥ १३ ॥ ऊर्द्ध्वामारोह । पङ्क्तिस्त्त्वावतुशाक्वररैवतेसाम
नीत्रिणवत्रयास्त्रिᳬशौस्तोमौहेमन्तशिशिरावृतूवर्च्चोद्रविणम्प्रत्यस्तन्न
मुचेःशिरः ॥ १४ ॥ सोमस्युत्त्विषिः ॥ सोमस्युत्त्विषिरसितवेव
मेत्त्विषिर्भूयात् ॥ मृत्त्योःपाह्योजोसिसहोस्युमृतमसि ॥ १५ ॥
हिरण्यरूपाऽउषसः ॥ हिरण्यरूपाऽउषसोविरोकऽउभाविन्द्राऽउ
दिथःसूर्य्यश्च ॥ आरोहतंवरुणामित्त्रगर्त्तन्ततश्चक्षाथामदितिन्दि
तिञ्चामित्त्रोसिवरुणोसि ॥ १६ ॥ [७] सोमस्यत्त्वाद्युम्न्नेनाभिषि

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

श्वाम्म्युग्म्नेभ्भ्रांजसुासूर्थ्यँस्युवर्च्चसेन्द्रंस्येन्द्रियेणं। क्षुत्राणाङ्क्षुत्रपंति
रेद्ध्यतिदिद्यून्पाहि ॥ १७ ॥ इमन्देवाः ॥ इमन्देवाऽअसपुत्त्नङ्ग
सुंवद्ध्म्महुतेक्षुत्रायंमहुतेज्ज्यैष्ठ्यांयमहुतेजानंराज्ज्युायेन्द्रंस्येन्द्रि
याय ॥ इममुमुष्ष्यंपुत्रमुमुष्ष्यैपुत्रमुस्यैविुशऽएषवौमुीराजुासोमो
स्म्माकंम्म्ब्राह्मुणानुांराजां ॥ १८ ॥ प्रपर्व्वतस्य । वृषुभस्यंपृष्ठान्ना
वंश्चरन्तिस्वुासिंचंऽइयुानाः ॥ ताऽआवंवृत्रन्नधुरागुदंक्काऽऽअहिंम्बु
ध्न्युमनुरीयंमाणाः ॥ विष्ष्णोर्व्विंक्क्रमणंमासिुविष्ष्णोर्व्विक्क्रांन्तमासि
विष्ष्णोःक्क्रान्तमंसि ॥ १९ ॥ प्रजांपतुन । त्त्वदेुतान्न्युन्न्योविश्श्वां

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

संहि. रूपाणिपरिताबंभूव ॥ यत्कांमास्तेजुहुमस्तन्नोऽअस्त्वुयमुमुष्यं
॥६६॥ पितासावुस्यपिताव्वयꣳस्यांमुपतंयोरयींणाꣳस्वाहां ॥ रुद्रयत्तेक्रि
विपरन्नामुतास्मिन्हुतमंस्यमेष्टमंसिस्वाहां ॥ २० ॥ [४] इ
न्द्रंस्युव्वज्ज्रं÷ ॥ इन्द्रंस्युव्वज्ज्रौंसिमित्राव्वरुणयोस्त्वाप्प्रशास्त्रोः प्प्र
शिषायुनज्मि ॥ अव्व्यंथायैत्त्वास्वुधायैत्त्वारिष्टोऽअर्ज्जुनोमुरुता
म्प्रसुवेनंजयापांमुमनंसासमिन्द्रियेण ॥ २१ ॥ मातं ॥ मातेऽ
पू.अ. इन्द्रतेव्वयन्तुंराषाडयुंक्तासोऽअब्रह्मतुाव्विदंसाम ॥ तिष्ठारथुमाधिय
१० वंज्ज्रहस्तारश्मीन्देंवयमसेस्वश्वान् ॥ २२ ॥ अग्नयेंगृहपंतये ॥

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

अग्नयेगृहपतयेस्वाहासोमायवनस्पतयेस्वाहामरुतामोजसेस्वाहे
न्द्रस्येन्द्रियायस्वाहा ॥ पृथिविमातर्म्मामाहिंसीर्म्मोऽअहन्त्वाम् ॥
॥ २३ ॥ हंसःशुचिषत् ॥ हंसःशुचिषद्वसुरन्तरिक्षसद्धोतावेदि
षदतिथिर्दुरोणसत् ॥ नृषद्वरसदृतसद्व्योमसदब्जागोजाऽऋतजाऽ
अद्रिजाऽऋतम्बृहत् ॥ २४ ॥ इयंदसि ॥ इयंदस्यायुरस्यायुर्म्म
यिधेह्युङ्ङसिवर्च्चोसिवर्च्चोमयिधेह्यूर्ग्गस्यूर्ज्जम्मयिधेहि ॥ इन्द्रस्य
वांवीर्य्यकृतौबाहूऽअभ्युपावहरामि ॥ २५ ॥ [५] स्योनासि ।
सुषदासिक्षत्रस्ययोनिरसि ॥ स्योनामासीदसुषदामासीदक्षत्रस्ययो

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

निमासींद ॥ २६ ॥ निषसाद । धृतव्व्रंतोव्वरुणऽपुस्त्यास्वा ॥ साम्म्राँ
ज्यायसुक्रतुः ॥ २७ ॥ अभिभूरसि ॥ अभिभूरस्युतास्त्तेपञ्चादि
शंःकल्प्पन्ताम्म्ब्रह्मँस्त्वम्म्ब्रह्मासिसवितासिसुत्यप्प्रंसवोव्वरुणो
सिसत्यौजाऽइन्द्रोसिव्विशौजारुद्रोसिसुशेवंः ॥ बहुंकारश्श्रेयंस्क्कर
भूयंस्क्करेन्द्रंस्युव्वज्ज्रोसितेनंमेरद्ध्य ॥ २८ ॥ अग्निऽपृथुः ॥ अग्निः
पृथुर्द्धर्म्मणस्प्पतिर्ज्जुषाणोऽअग्निः ॥ पृथुर्द्धर्म्मणस्प्पतिराज्यंस्यव्वेतु
स्वाहास्वाहाकृतास्सूर्य्यस्यरश्मिभिर्य्यतद्ध्वँसजातानांम्मद्ध्यमे
ष्ठ्याय ॥ २९ ॥ [४] सवित्राप्प्रंसवित्रा । सरस्वत्त्यावाचात्त्वष्ट्रारु

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

पैꣳपूष्ष्णापुशुभिरिन्द्रैणास्म्मेबृहुस्प्पातिनुाब्ब्रह्मणाव्वरुणेनौजंसुाग्नि
नुातजंसुासोमेनुराज्ञुाव्विष्ष्णुनादशुम्म्यादेुवतंयुाप्प्रसूतुःप्प्रसंप्पामि
॥ ३० ॥ [१] अुश्श्विब्भ्यांम्मपच्च्यस्व ॥ अुश्श्विब्भ्यांम्मपच्च्यस्वु
सरंस्वत्त्यैपच्च्युस्स्वेन्द्रायसुत्त्राम्म्णेपच्च्यस्व ॥ व्वायुःपूतःपुवित्त्रेण
प्प्रुत्त्यङ्क्सोमुोऽअतिस्स्रुतः ॥ इन्द्रंस्युयुज्ज्युःसखा ॥ ३१ ॥ कुविदु
ङ्ग । यवंमन्तुोयवंश्चिुद्यथादान्त्यंनुपूर्व्वंव्वियूय ॥ इुहेहैषाङ्कृणुहिभोजंना
निुयेबुर्हिषुोनमंऽउक्तिंय्यजंन्ति ॥ उुपयामगृंहीतोस्युश्श्विब्भ्यान्त्वु
सरंस्वत्त्यैुत्त्वेन्द्रांयत्त्वासुत्त्राम्म्णे ॥ ३२ ॥ युवर्द्धसुरामंम् ॥ युवर्द्धसु

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

रामंमश्विनानमुचावासुरेसचा ॥ विपिपानाशुंभस्पतीऽइन्द्रङ्कर्म्मं
स्वावतम् ॥ ३३ ॥ पुत्त्रमिवपितरौ ॥ पुत्त्रमिवापितरांवुश्विनोभे
न्द्रावथुङ्काव्यैर्द्द सनाभिः ॥ यत्सुरामुंव्यपिबुङ्शचीभिःसरस्वती
त्वामघवन्नभिष्णक् ॥ ३४ ॥ [४] ॥ ८ ॥ इतिश्रीवाजसनेयसं
हितायांदशमोऽध्यायः ॥ १० ॥ श्रीवेदपुरुषायनमः ॥ अनुवाक्सू
त्रम् ॥ युञ्जानएकादश प्रत्तर्त्तषोडश देवस्यत्त्वादश आपोदेवी
र्द्वादश आपोह्येकादश आदितिष्ट्वापञ्चआकूतिमष्टादश सप्तत्र्यशी
तिः ॥ हरिः ॐ युञ्जानःप्प्रथमम् ॥ युञ्जानःप्प्रथमम्मनंस्तत्त्वायसवि

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

ताधियं÷॥ अग्नेर्ज्योतिर्न्निचाय्यंपृथिव्याऽअद्ध्याभंरत् ॥ १ ॥ युक्तेनु
मनंसा । व्वयन्देवस्यंसवितुःसुवे ॥ स्वर्ग्ग्यायुशक्त्यां ॥ २ ॥ युक्त्वा
यंसविता । देवान्त्स्वंर्य्युतोधियादिवंम् ॥ बृहज्ज्योतिं÷करिष्ष्यतः
संविताप्प्रसुवातितान् ॥ ३ ॥ युञ्जतेमनं÷ ॥ युञ्जतेमनंऽउतयुञ्जतेधि
योव्विप्प्राव्विप्प्रंस्यबृहतोव्विपश्चितं÷ ॥ व्विहोत्रांदधेव्वयुनाविदेकुऽइ
न्मुहीदेवस्यंसवितुःपरिष्टुतिः ॥ ४ ॥ युजेवांम् ॥ युजेवाम्म्ब्रह्मपूर्व्यं
न्नमोंभिर्व्विश्लोकंऽएतुपथ्येवसूरेः ॥ शृण्वंतुव्विश्वेऽअमृतंस्यपुत्राऽ
आयेधामांनिदिव्यानितुस्थुः ॥ ५ ॥ यस्यंप्प्रयाणम् ॥ यस्यंप्प्रया

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

संहि. णुमन्न्वुन्न्यऽइद्युयुर्द्देवादेुवस्यंमहिमानुमोजंसा ॥ यःपार्त्थिवानिविमु
॥६१॥ मेसऽएतंशोरजांᳬसिदेुवःसंवितामंहित्त्वुना ॥ ६ ॥ देवंसवितः ॥ देव
सवितुःप्प्रसुंवयुज्ञम्प्रसुंवयुज्ञपंतिम्भगांय ॥ दिुव्व्योगंन्न्धुर्व्वःकेंतुपूःकेत
न्नःपुनातुव्वाचस्प्पतिर्व्वाचंन्नःस्वदतु ॥७॥ इमन्नः॥इमन्नोंदेवसवितर्य्यु
ज्ञम्प्रणंयदेवाव्व्यंᳬसखिुविदंᳬसत्त्राजितंन्धनुजितᳬस्वुर्ज्जितम् ॥
ऋुचास्त्तोमुᳬसमर्द्धयगायुत्रेणंरथन्तुरम्बृहद्गायुत्त्रवंर्त्तनिुस्वाहा ॥ ८ ॥
पू.अ. देवस्यंत्त्वा । सवितुःप्प्रंसुवेुश्श्विनोर्ब्बाहुभ्यांम्पूष्णोहस्त्ताब्भ्याम् ॥
११ आदंदेगायुत्त्रेणुच्छन्दसाङ्गिुरुस्वत्पृथिुव्व्याःसुधस्त्थांदुग्ग्निम्पुरी

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF
Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri Funding: MIDF

ष्ष्यमाङ्गिरुस्वदाभंरुत्रैष्टुंभेनुच्छन्दंसाङ्गिरुस्वत् ॥ ९ ॥ आब्भ्रिर
सिं । नाव्ध्यौंसित्त्वयांव्वुयमुग्ग्निर्ठ्शकेमुखानितुर्ठ्सुधस्त्थुऽआ॥जागंते
नुच्छन्दंसाङ्गिरुस्वत्॥१०॥हस्त्तंऽआधाय । सवितावि॒भ्भ्रुदब्भ्रिर्ठ्हिर
ण्ण्ययीम् ॥ अुग्ग्नेर्ज्ज्योतिर्न्निचाव्यपृथिुव्याऽअद्ध्याभंरुदानुष्टुंभेनुच्छ
न्दंसाङ्गिरुस्वत् ॥ ११ ॥ [११] प्रतूंर्तंव्वाजिन् ॥ प्रतूंर्तंव्वाजिुन्नाद्द्र
वुव्वरिष्ठामनुंसंव्वतंम् ॥ दिुवितेुजन्न्मंपरममुन्तरिंक्षेुतवुनाभिं÷पृथिुव्या
मधियोनिुरित् ॥ १२ ॥ युञ्जाथुारासंभम् ॥ युञ्जाथुारासंभंव्युु
वमस्म्मिन्न्यामेंव्वृषण्ण्वसू ॥ अुग्ग्निम्भरंन्तमस्म्मुयुम् ॥ १३ ॥ योगेयो

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

गेतुवस्त्तरम् ॥ योगेयोगेतुवस्त्तरंवाजेवाजेहवामहे॥सखायुऽइन्द्रमूत
ये॥ १४॥प्रुतूर्व्वन्नेहि ॥ प्रुतूर्व्वन्नेहव्यंवुङ्कामुन्नशंस्तीरुद्रस्युगाणपत्त्यम्म
योभूरेहि ॥ उुर्व्वन्तारिक्षंवीहिस्वुस्तिगव्यूतिुरभंयानिकृण्वन्नपूष्णा
सुयुजासुह॥ १५॥ पृथिुव्याःसुधस्त्थात् ॥ पृथिुव्याःसुधस्त्थादुग्नि
म्पुरीष्ष्यमङ्गिरुस्वदाभरुाग्निम्पुरीष्ष्युमाङ्गिरुस्वदच्छेमोग्निम्पुरी
ष्ष्युमङ्गिरुस्वद्भरिष्ष्यामः॥ १६ ॥ अन्वुग्निः ॥ अन्वुग्गिनरुषसा
मग्ग्रमक्ख्युदन्वहानिप्प्रथुमोजातवेदाः ॥ अनुसूर्य्यस्यपुरुत्राचर
श्मीननुद्यावापृथिवीऽआततन्थ ॥ १७ ॥ आगत्त्यंवाजी ॥ आगत्त्य

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri Funding: MIDF

व्वाज्ज्यद्धांनुꣳसर्व्वांमृधोव्विधूनुते ॥ अग्निरꣳसुधस्त्थेमहुतिचक्षुषा
निचिकीषते ॥ १८ ॥ आक्रम्म्यंव्वाजिन् ॥ आक्रम्म्यंव्वाजिन्पृ
थिवीमुग्निमिच्छरुचात्वम् ॥ भूम्म्यावृत्त्वायनोब्रूहियतुꣳखनें
मुतंव्वयम् ॥ १९ ॥ द्यौस्ते । पृष्ठम्पृथिवीसुधस्त्थमात्त्वमान्त
रिक्षꣳसमुद्रोयोनिः ॥ व्विक्ख्यायुचक्षुषात्त्वमुभितिष्ठपृतन्न्युतः
॥ २० ॥ उत्क्राम । महुतेसौभगायास्म्मादास्त्थानाद्द्रविणोदाव्वा
जिन् ॥ व्वयꣳस्यामसुमतौपृथिव्याऽअग्निङ्खनन्तऽउपस्त्थेऽआस्याः
॥ २१ ॥ उदक्रमीत् ॥ उदक्रमीद्द्रविणोदाव्वाज्ज्यव्वाकुःसुलोकꣳसु

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

संहि.
कृतम्पृथिव्याम् ॥ ततः॑ खनेम सुप्रतीकमग्निᳪ स्वो रुहाणाऽअधि
॥७१॥ नाकमुत्तमम् ॥ २२ ॥ आत्त्वा । जिघर्म्मि मनसा घृतेन प्प्रतिक्षियन्तम्भुवनानि व्विश्वा ॥ पृथुन्तिरश्चा व्वयसा बृहन्तं व्यचिष्ठमन्नै रभसन्दृशानम् ॥ २३ ॥ आविश्वतः । प्प्रत्यञ्चञ्जिघर्म्म्यरक्षसा मनसा तज्जुषेत ॥ मर्य्यश्श्रीस्प्पृहयद्वर्णोऽअग्निर्न्नाभिमृशे तन्वा जर्भुराणः ॥ २४ ॥ परि वाजपतिः ॥ परि व्वाजपतिः कविरग्निर्हव्यान्यक्क्रमीत् ॥ दधद्रत्नानि दाशुषे ॥ २५ ॥ परि त्त्वाग्ने पुरं व्वयं व्विप्प्रᳪ सह
पू.अ.
११ स्य धीमहि ॥ धृषद्वर्णन्दिवेदिवे हन्तारम्भङ्गुरावताम् ॥ २६ ॥ त्त्व

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

मंग्ने । द्युभिस्त्वमाशुशुक्षणिस्त्वमुद्भ्यस्त्वमश्म्मनुस्प्परि ॥ त्वं
व्वनेभ्युस्त्वमोषधीब्भ्युस्त्वन्नृणान्नृपतेजायसेशुचिः ॥ २७ ॥
[१६] देवस्यंत्त्वा । सवितुःप्प्रंसुवेश्विनोर्ब्बाहुब्भ्याम्पूष्णणोहस्त्ता
ब्भ्याम् ॥ पृथिव्व्याःसुदस्त्थादुग्ग्निम्पुरीष्ष्युमाङ्गिरुस्वत्त्वंनामि ॥
ज्ज्योतिष्म्मन्तन्त्त्वाग्ग्नेसुप्प्रतीकुमजंस्त्रेणभानुनादीद्द्यंतम् ॥ शिवम्प्प्र
जाब्भ्योहिंꣳसन्तम्पृथिव्व्याःसुधस्त्थादुग्ग्निम्पुरीष्ष्युमाङ्गिरुस्वत्त्वं
नामꣳ ॥ २८ ॥ अपाम्पृष्ठम् ॥ अपाम्पृष्ठमंसियोनिरुग्ग्नेःसंमुद्रमुभितꣳ
पिन्न्वंमानम् ॥ वर्द्धंमानोमुहाꣳ । ऽआचुपुष्क्करेदिवोमात्त्रंयाव्वरिम्म्णा

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

संहि. प्प्रथस्स्व ॥ २९ ॥ शर्म्मं च ॥ शर्म्मं चुस्त्थोव्वर्म्मं चुस्त्थोच्छिद्रेबहुले

॥७२॥ ऽउभे ॥ व्यचस्वतीसंव्वसाथाम्भृतमुग्निम्पुरीष्यम् ॥ ३० ॥ संव्व

साथाम् ॥ संव्वसाथांस्वुर्व्विदासुमीचीऽउरसात्त्मना ॥ अुग्निमु

न्तब्भरिष्यन्तीज्ज्योतिष्म्मन्तुमजस्त्रुमित् ॥ ३१ ॥ पुरीष्योसि ।

व्विश्वभराऽअर्थवात्त्वाप्प्रथुमोनिरमन्न्थदग्ने ॥ त्वामग्न्नेपुष्करादद्ध्य

थर्व्वानिरमन्न्थत ॥ मूर्द्ध्नोव्विश्वस्यव्वाघतः ॥ ३२ ॥ तमुत्त्वा । दुद्ध्य

पू.अ ङ्ऋषिः पुत्रऽईधेऽअर्थर्व्वणः ॥ व्वृत्रहणम्पुरन्दुरम् ॥ ३३ ॥ तमुत्त्वा । पा

११ त्थ्योव्वृषासमीधेदस्युहन्तमम् ॥ धनञ्जयरणेरणे ॥ ३४ ॥ सीदहो

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

तऽ। सीदंहोतुंस्वऽउंलोकेचिकित्त्वान्त्सादयायुज्ञᳬसुकृतस्युयोनौ॥ देवावीर्देवान्हुविषांयजास्यग्नेबृहद्यजंमानेवयोधाः ॥ ३५ ॥ निहोता। होतृषदंनेविदानस्त्वेषादीदिवाँ ऽअंसदत्त्सुदक्षः ॥ अदंब्धव्रतप्रमतिर्वसिष्ठऽंसहस्रम्भुरःशुचिजिह्वोऽअग्निः ॥ ३६ ॥ सᳬसीदस्व ॥ सᳬसीदस्वमुहाँ अंसिशोचस्वदेववीतमः ॥ विधूममंग्नेऽअरुषम्मियेध्यसृजप्प्रंशस्तदर्शतम् ॥ ३७ ॥ [१०] अपोदेवीः ॥ अपोदेवीरुपंसृजमधुंमतीरयक्ष्मायप्प्रजाभ्यः ॥ तासांमास्त्थानादुज्जिहतामोषंधयःसुपिप्पलाः ॥ ३८ ॥ सन्ते। वायुम्मांतुरिश्वांदधा

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

संहि. तूत्तानायाहृदंयुंध्यह्विकंस्त्तम् । योदेवानाश्चरंसिप्प्राणथैनुकस्म्मै
॥७३॥ देवव्वषंडस्त्तुतुब्भ्यंम् ॥ ३९ ॥ सुजांतोज्ज्योतिषा । सुहशर्म्मंवरूंथु
मासंदत्त्स्वः ॥ व्वासोंऽअग्नेव्विश्श्वरूपुर्ठसंव्व्यंयस्वव्विभावसो ॥ ४० ॥
उदुतिष्ठ । स्वद्ध्वरावांनोदेव्व्याधिया ॥ दृशेचंभासाबृंहुतासुशुक्वनिरा
ग्नेयाहिसुशुस्तिभिः ॥ ४१ ॥ ऊर्द्ध्वऽऊषुणः ॥ ऊर्द्ध्वऽऊषुणंऽऊतये
तिष्ठांदेवोनसंविता ॥ ऊर्द्ध्वोंव्वाजंस्युसनितायदुञ्जिभिर्व्वाघर्द्भिर्व्विह्वयां
पू.अ. महे ॥ ४२ ॥ सजातः । सजातोगब्भौंअसिरोदंस्योरग्नेचारुर्व्वि
११ भृंत्तऽओषंधीषु ॥ चित्रःशिशुःपरितमांर्ठस्यक्तून्प्रमातृब्भ्योऽअधि

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

कनिंक्क्रदद्द्वावृधानऽ ॥ ४३ ॥ स्त्थिरोभव । ब्वीड्वङ्गऽआशुर्ब्भवब्वाज्ज्यर्व्वन् ॥
पृथुर्ब्भवसुषदुस्त्वमुग्ग्नेः पुरीषवाहणः ॥ ४४ ॥ शिवोभव । प्प्रजा
ब्भ्योमानुषीब्भ्युस्त्वमङ्गिरः ॥ माद्यावापृथिवीऽअभिशोचीर्म्मान्त
रिक्षम्माव्वनुस्प्पतीन् ॥ ४५ ॥ प्रैतु । ब्वाजीकनिंक्क्रदुन्नानदद्रासभुःप
त्त्वा ॥ भरन्नुग्ग्निम्पुरीष्ष्यम्मापाद्यायुषःपुरा ॥ व्वृषाग्ग्निम्व्वृषणम्भ
रन्नुपाङ्गर्ब्भꣳसमुद्रियम् । अग्ग्नऽआयाहिव्वीतये ॥ ४६ ॥ ऋतꣳसु
त्त्यमृतꣳसुत्त्यमग्ग्निम्पुरीष्ष्यमङ्गिरस्वद्भरामः ॥ ओषधयुःप्प्रतिमो
दद्ध्वमुग्ग्निमेतꣳशिवमायन्तमुब्भ्यत्त्रयुष्ष्माः ॥ व्व्यस्यन्न्विश्श्वाऽअ

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

संहि. निरुाऽअमीवानिुषीदंन्नोऽअपंदुर्म्मुतिश्रंहि ॥ ४७ ॥ ओषधयुःप्प्र
॥७४॥ तिं ॥ ओषधयुःप्प्रातिंगृब्भ्णीतुपुष्षपवंतीःसुपिप्पुलाः ॥ अयंब्बोग
र्ब्भऽऋुत्त्वियंःप्प्रत्त्नर्ठसुधस्त्थुमासंदत् ॥ ४८ ॥ व्विपाजंसा । पृथुना
शोशुंचानुोबाधंस्वद्विषोरुक्षसोऽअमीवाः ॥ सुशर्म्मंणोबृहुतःशर्म्मं
णिस्यामुग्नेरुहर्ठसुहवंस्युप्प्रणीतौ ॥ ४९ ॥ [१२] आपुोहिष्ठा
मंयोभुवुस्तानंऽऊुर्ज्जेदंधातन ॥ मुहेरणांयुचक्षंसे ॥ ५० ॥ योवंः
पू.अ. शिवतंमोरसुस्त्तस्यंभाजयतेुहनंः ॥ उुशुतीरिंवमुातरंः ॥ ५१ ॥
११ तस्म्मुाऽअरंम् ॥ तस्मुाऽअरंङ्गमामवुोयस्युक्षयांयुजिन्वंथ । आ

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

पौंजुनयथांचनः ॥ ५२ ॥ मित्रःसुर्ठसृज्ज्य । पृथिवीम्भूमिञ्चुज्ज्यो
तिषासुह ॥ सुजांतञ्जातवेंदसमयुक्ष्मायंत्त्वासर्ठसृंजामिप्प्रुजाभ्यंः
॥ ५३ ॥ रुद्राःसुर्ठसृज्ज्यं । पृथिवीम्बृहज्ज्योतिःसमींधिरे ॥ ते
षाम्भानुरजंस्त्रुऽइच्छुक्रोदेंवेषुरोचते ॥ ५४ ॥ सर्ठसृंष्टांव्वसुंभिः ॥
सर्ठसृष्टांव्वसुंभीरुद्रैर्द्धीरैःकर्म्मुण्ण्युाम्मृदम् ॥ हस्त्ताभ्याम्मृद्वीङ्कृ
त्त्वासिंनीवालीकृंणोतुताम् ॥ ५५ ॥ सिनीवालीसुंकपुर्द्दा ॥ सुंकुरी
रास्वौंपुशा ॥ सातुभ्यंमदितेमुह्योखान्दंधातुहस्त्तयोः ॥ ५६ ॥
उखाङ्कृंणोतु। शक्त्याबाहुभ्युामदिंतिर्द्धिया ॥ मातापुत्रंय्यथोपस्त्थे

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

साग्नीम्बिभर्त्तुगर्ब्भेऽआ ॥ मुखस्युशिरोंसि ॥ ५७ ॥ वसंवस्त्त्वा ।
कृण्वन्तुगायुत्त्रेणच्छन्दंसाङ्गिरस्वद्ध्रुवासिपृथिव्व्यसिधारयामयिप्प्र
जांꣳरायस्प्पोषंङ्गौपत्त्यꣳसुवीर्य्यꣳसजातान्न्यजंमानायरुद्द्रास्त्त्वां
कृण्वंतुत्त्रैष्टुभेनच्छन्दंसाङ्गिरस्वद्ध्रुवास्युन्तारिंक्षमसिधारयामयिं
प्प्रजांꣳरायस्प्पोषंङ्गौपत्त्यꣳसुवीर्य्यꣳसजातान्न्यजंमानायादित्त्या
स्त्त्वांकृण्वन्तुजागंतेनच्छन्दंसाङ्गिरस्वद्ध्रुवासिद्यौरंसिधारयामयिं
प्प्रजांꣳरायस्प्पोषंङ्गौपत्त्यꣳसुवीर्य्यꣳसजातान्न्यजंमानायविश्श्वेंत्त्वा
देवाव्वैश्श्वानराःकृण्वन्त्वानुष्टुभेनच्छन्दंसाङ्गिरस्वद्ध्रुवासिदिशोंसिधा

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

रय्यामयिंप्प्रजाᳬंरायस्प्पोषंङ्गौपत्त्यᳬंसुवीर्य्यᳬंसजातन्न्यजमानाय॥
॥ ५८ ॥ अदित्त्यैरास्ना ॥ अदित्त्यैरास्नास्यदितिष्ट्टेबिलङ्गृ
ब्भ्णातु ॥ कृत्त्वायसामहीमुखाम्मृन्न्मयीं᳭योनिमग्नये ॥ पुत्त्रेब्भ्यःᳬ
प्प्रायच्छददितिᳬंश्रपयानिति ॥ ५९ ॥ व्वसंवस्त्त्वा ॥ धूपयन्तुगाय
त्त्रेणच्छन्दसाङ्गिरस्वद्रुद्द्रास्त्त्वाधूपयन्तुत्त्रैष्टुभेनच्छन्दसाङ्गिरस्वदादि
त्त्यास्त्त्वाधूपयन्तुजागतेनच्छन्दसाङ्गिरस्वद्विश्श्वेत्त्वादेवाव्वैश्श्वानराधू
पयन्त्त्वानुष्टुभेनच्छन्दसाङ्गिरस्वदिन्द्रस्त्त्वाधूपयतुव्वरुणस्त्त्वाधूपयतु
व्विष्णुस्त्त्वाधूपयतु ॥ ६० ॥ [११] अदितिष्ट्वा ।

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

संहि.
॥७६॥

देवीर्द्विश्श्वदेव्यावतीपृथिव्याꣳसुधस्त्थेऽअङ्गिरस्वत्त्खनत्त्ववटदेवाना
न्त्वापत्क्नीर्द्देवीर्व्विश्श्वदेव्यावतीꣳपृथिव्याꣳसुधस्त्थेऽआङ्गिरस्वद्दधतूखे
धिषणास्त्वादेवीर्व्विश्श्वदेव्यावतीꣳपृथिव्याꣳसुधस्त्थेऽअङ्गिरस्वदभी
न्धतामुखेव्वरूत्त्रीष्ट्वादेवीर्व्विश्श्वदेव्यावतीꣳपृथिव्याꣳसुधस्त्थेऽअङ्गिर
स्वच्छ्रपयन्तूखेग्नास्त्त्वा देवीर्व्विश्श्वदेव्यावतीꣳपृथिव्याꣳसुधस्त्थेऽअ
ङ्गिरस्वत्त्पचन्तूखेजनयस्त्त्वाच्छिन्नपत्त्रादेवीर्व्विश्श्वदेव्यावतीꣳपृथि
व्याꣳसुधस्त्थेऽअङ्गिरस्वत्त्पचन्तूखे ॥ ६१ ॥ मित्रस्यचर्षे

पू.अ.
११

णीधृतः ॥ मित्रस्यचर्षणीधृतोवोदेवस्यसानसि ॥ द्युम्नश्चि

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

त्र॑श्श्रंवस्त्तमम् ॥ ६२ ॥ दे॒वस्त्त्वां । स॒वि॒तोद्वंपतुसुपा॒णिः
स्वं॒ङ्गु॒रिः॒सुंबा॒हु॒रुशक्त्या॑ं ॥ अव्य॑थमानापृ॒थि॒व्यामाशा॒दिश॒ऽआ
पृंण ॥ ६३ ॥ उ॒त्थायंबृह॒ती । भ॒वो॒दु॒त्ति॒ष्ठ॒ध्रु॒वा॑त्त्वम् ॥ मि॒त्त्रै॒तान्तं॑ऽ
उ॒खाम्परिंददा॒म्म्याभि॑त्त्याऽए॒षामाभें॑दि ॥ ६४ ॥ व॒संवु॒स्त्त्वा । च्छ॒ॄ
न्द॒न्तुगा॒यु॒त्त्रे॒णु॒च्छन्दं॑साङ्गि॒रु॒स्व॒द्रु॒द्रास्त्त्वाच्छ॒ॄन्द॒न्तु॒त्त्रै॒ष्टु॑भेनुच्छन्दं॑सा
ङ्गि॒रु॒स्व॒दा॒दि॒त्त्यास्त्त्वाच्छ॒ॄन्द॒न्तु॒जाग॑तेनु॒च्छन्दं॑साङ्गि॒रु॒स्व॒द्वि॒श्श्वे॒त्त्वादे॒
वा॒वै॒श्श्वा॒नु॒राऽआच्छ॒ॄन्द॒न्त्त्वानु॑ष्टु॒भेनु॒च्छन्दं॑साङ्गि॒रु॒स्व॒त् ॥ ६५ ॥ [५]
आकूं॑तिम॒ग्निम् ॥ आकू॑तिम॒ग्निम्प्र॒यु॒ज॒थ्ठं॒ स्वाहा॒मनो॑मे॒धाम॒ग्निम्प्र

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

संहि. युजꣳस्वाहांचित्तंविज्ञांतमग्निम्प्रयुजꣳस्वाहांवाचोविधृंतिमग्निम्प्र
॥७७॥ युजꣳस्वाहांप्रजापंतयेमनवेस्वाहाग्नयेंवैश्वानरायस्वाहा ॥ ६६ ॥
विश्वोदेवस्य ॥ नेतुर्म्मर्त्तोवुरीतसख्यम् ॥ विश्वोरायऽइषु
ध्यतिद्युम्नंवृणीतपुष्यसेस्वाहा ॥ ६७ ॥ मासु । भित्थामासु
रिषोम्बधृष्णुवीरयस्वसु ॥ अग्निश्चेदङ्करिष्यथः ॥ ६८ ॥ दृꣳ
हस्वदेवि । पृथिविस्वस्तयऽआसुरीमायास्वधयाकृतासि ॥ जुष्ट
पू.अ. न्देवेभ्यऽइदमस्तुहव्यमरिष्टात्त्वमुदिहियज्ञेऽअस्मिन्न् ॥ ६९ ॥
११ द्रन्नःसर्पिरासुतिःप्रत्नोहोतावरेण्यः ॥ सहसस्पुत्रोऽअद्भुतः ॥

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

॥ ७० ॥ शतम् ॥ ५०० ॥ परस्याऽअधि । सुंव्वतोवंराँ२ऽअब्भ्या
तंर ॥ यत्राहमस्म्मिताँ२ऽअंव ॥ ७१ ॥ परमस्याःपरावतं ॥ प
रमस्याःपरावतोरोहिदंश्वऽइहागंहि ॥ पुरीष्य्यःपुरुप्प्रियोग्ग्नेत्त्व
न्तंरामृधं ॥ ७२ ॥ यदंग्ग्ने ॥ यदंग्ग्नेकानिकानिंचिदातेदारूणिद
द्ध्मसिं ॥सर्व्वन्तदंस्त्तुतेघृतन्तज्जुषस्वयविष्ठ्य॥ ७३ ॥ यदत्ति ॥ यद
त्त्युंपजिह्विकायद्वम्म्रोऽअंतिसर्प्पंति ॥ सर्व्वन्तदंस्त्तुतेघृतन्तज्जुषस्व
यविष्ठ्य ॥ ७४ ॥ अहंरहरप्प्रंयावम् ॥ अहंरहरप्प्रंयावम्भरन्त्तोश्श्वा
येवतिष्ठंतेघासमंस्म्मै ॥ रायस्प्पोषेंणसमिषामदन्तोग्ग्नेमातेप्प्रतिवे

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

शारिषाम ॥ ७५ ॥ नाभापृथिव्याः । संमिधानेऽअग्नौरायस्पोषा
यबृहतेहवामहे ॥ इरम्मदम्बृहदुक्थंयजंत्रुअेतारमग्निप्पृतनासुसा
सहिम् ॥ ७६ ॥ याःसेनाः ॥ याःसेनाऽअभीत्त्वरीराव्याधिनीरुग
णाऽउत ॥ येस्तेनायेचतस्कारास्तांस्तेऽअग्नेपिदधाम्म्यास्ये॥७७॥
दंष्ट्राभ्याम्मलिम्लून् ॥ दंष्ट्राभ्याम्मलिम्लूअभ्यैस्तस्कराँ
२ ॥ ऽउत ॥ हनुभ्यांस्तेनान्भगवस्तांस्त्वङ्खादसुखादितान् ॥
॥ ७८ ॥ येजनेषु । मलिम्लवस्तेनासस्तस्कराव्वने ॥ येकक्षेष्वघा
यवस्तांस्तेदधामिजम्भयोः ॥ ७९ ॥ योऽअस्मभ्यम् । योअस्म

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

भ्यमरातीयाद्यश्चंनोद्वेषतेजनः ॥ निन्दाद्योऽअस्म्मान्धिप्प्साच्चस
र्व्वन्तम्मस्म्मसाकुरु ॥ ८० ॥ सᳬशितम्मे ॥ सᳬशितम्मेब्ब्रह्मसᳬ
शितंव्वीर्ष्यम्बलम् ॥ सᳬशितङ्क्षत्राञ्जिष्णुयस्याहमस्म्मिपुरोहितः ॥
॥ ८१ ॥ उदेषाम् ॥ उदेषाम्बाहूऽअतिरमुद्वर्च्चोऽअथोबलम् ॥ क्षिणो
मिब्ब्रह्मणामित्त्रानुन्नयामिस्वा ३ँ ऽअहम् ॥८२॥ अन्नपतेन्नस्य। नोदे
ह्यनमीवस्यशुष्मिणः । प्रप्प्रदातारन्तारिषऽऊर्जन्नोधेहिद्विपदेचतु
ष्पदे ॥ ८३ ॥ [१८] इतिशुक्लयजुस्संहितायामेकादशोऽध्यायः ॥
॥ ११ ॥ ॥ श्रीवेदपुरुषायनमः ॥ ॥ अनुवाकसूत्रम् ॥ इशानः

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

संहि. सप्तदश दिवस्प्परि द्वादश समिधाग्निः पञ्चदशापेत सप्तदशासु
॥७९॥ न्वन्तं त्रयोदश याओषधीः सप्तविꣳशतिः मामाषोडश सप्तसप्तद
शꣳशतम् ॥ हरिःॐ दृशानोरुक्मऽउर्व्याव्व्यद्यौद्दुर्म्मर्
षमायुःश्रियेरुचानः ॥ अग्निरमृतोऽअभवद्वयोभिर्यदेनन्द्यौरजनं
यत्सुरेताः ॥ १ ॥ नक्तोषासासमनसा । विरूपेधापयेतेशिशुमेकꣳस
मीची ॥ द्यावाक्षामारुक्मोऽअन्तर्विभातिदेवाऽअग्निन्धारयन्द्रविणो
दाः ॥२॥ विश्वारूपाणि ॥ विश्वारूपाणिप्रतिमुञ्चतेकविःप्प्रासावी
पू.अ. भद्रन्द्विपदेचतुष्पदे । विनाकमख्यत्सवितावरेण्योनुप्प्रयाणमुषसो
१२

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

व्विराजति ॥ ३ ॥ सुपुर्णोसि । गुरुत्मॉंस्त्रिवृत्तेशिरो गायुत्रञ्चक्षुर्बृहद्र
थन्तुरेपुक्षौ ॥ स्तोमऽआत्मा च्छन्दाᳬ᳭स्यङ्गानियजूᳬ᳭षिनाम ॥ सा
मंतेतनूर्व्वामदेव्व्यंयंज्ञायुज्ञियुम्पुच्छन्धिष्ण्याःशुफाः ॥ सुपुर्णोसि
गुरुत्मान्दिवंङ्गच्छुस्वःपत ॥ ४ ॥ व्विष्णोःक्क्रमः ॥ व्विष्णोःक्क्र
मोसिसपत्नुहागायुत्रञ्छन्दुऽआरोहपृथिवीमनुविक्क्रमस्वव्विष्णोः
क्क्रमोस्यभिमातिहात्रैष्टुभुञ्छन्दुऽआरोहान्तरिक्षुमनुविक्क्रमस्वव्वि
ष्णोःक्क्रमोस्यरातीयुतोहन्ताजागतुञ्छन्दुऽआरोहदिवुमनुविक्क्रम
स्वव्विष्णोःक्क्रमोसिशत्रूयुतोहन्तानुष्टुभुञ्छन्दुआरोहदिशोनुविक्क्रम

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

संहि. स्व ॥ ५ ॥ अक्रन्ददग्निः ॥ अक्रन्ददग्निस्तनयन्निवद्यौःक्षा
॥८०॥ मारेरिहद्वीरुधःसमञ्जन् ॥ सद्योजज्ञानोविहीमिद्धोऽअख्यदारो
दसीभानुनाभात्यन्तः ॥ ६ ॥ अग्नेऽभ्यावर्त्तिन् ॥ अग्नेऽभ्या
वर्त्तिन्नभिमानिवर्त्तस्वायुषावर्च्चसाप्रजयाधनेन ॥ सन्यामेधयार
य्यापोषेण ॥ ७ ॥ अग्नेऽअङ्गिरः ॥ शतन्तेसन्त्वावृतःसहस्रन्तऽउ
पावृतः ॥ अधापोषस्यपोषेणपुनर्न्नोनष्टमाकृधिपुनर्न्नोरयिमाकृधि ॥
पू.अ. ॥ ८ ॥ पुनरूर्ज्जा । निवर्त्तस्वपुनरग्नऽइषायुषा ॥ पुनर्न्नःपाह्यꣳ
१२ हसः ॥ ९ ॥ सहरय्या ॥ निवर्त्तस्वाग्नेपिन्वस्वधारया ॥ वि

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

श्वपप्स्न्याँविश्वतुरुप्पारिँ ॥ १० ॥ आत्त्वाँ । हार्षमुन्तरंभूर्ङ्कुव
स्तिष्ठाविचाचलिः ॥ विशंस्त्त्वासर्वाँवाञ्छन्तुमात्त्वद्वाष्ट्रमधिब्भ्रश
त् ॥ ११ ॥ उदुत्तमम् ॥ उदुत्तमँवरुणपाशंमुस्म्मदवाधुमंविमंद्धच
मँश्रंथाय । अथावयमादित्त्यव्रतेत्तवानागसोऽअदितयेस्याम ॥
॥ १२ ॥ अग्ग्रेबृहन् ॥ अग्ग्रेबृहन्नुषसांमूर्द्धोऽअस्त्थान्निर्ज्जगन्वा
न्तमंसोज्ज्योतिषागात् ॥ अग्ग्निर्ब्भानुनारुशंतास्वङ्गऽआजातोवि
श्वासद्मान्यप्प्राः ॥ १३ ॥ हंसःशुचिषत् ॥ हंसःशुचिषद्व
सुरन्तरिक्षसद्धोतावेदिषदतिथिर्दुरोणसत् ॥ नृषद्वरसदृतसद्व्योमस

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

संहि.

॥८१॥

दुब्जागोजाऽऋतुजाऽअद्रिजाऽऋतम्बृहत् ॥ १४ ॥ सीदुत्त्वम् । सी
दुत्त्वम्मातुरस्याऽउपस्त्थेविश्वान्यग्नेव्वयुनानिविद्वान् । मैनान्त
पंसामार्च्चिषाभिशोचीरुन्तरंस्याᳪशुक्रज्ज्योतिर्व्विभाहि ॥ १५ ॥
अन्तरंग्ग्ने । रुचात्त्वमुखायाᳲसदंनेस्वे ॥ तस्यास्त्त्वᳪहरंसातपञ्जा
तंवेदᳪशिवोभंव ॥ १६ ॥ शिवोभूत्त्वा । मह्यमग्नेऽअथोसीदाशिव
स्त्त्वम् ॥ शिवाᳲकृत्त्वादिशᳪसर्व्वाᳪस्वंय्योनिंमिहासंदᳲ ॥ १७ ॥
[१७] दिवस्प्परिं ॥ प्प्रथमञ्जज्ञेऽअग्निरस्म्मद्द्वितीयम्म्परिंजातवे
दाᳪ ॥ तृतीयमप्प्सुनृमणाऽअजंस्रमिन्न्धानऽएनञ्जरतेस्वाधीᳲ ॥

पू.अ.

१२

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

॥ १८ ॥ विद्द्मा ते । अग्ने त्रेधा त्रयाणि विद्द्मा ते धाम विभृता पुरुत्रा ॥
विद्द्मा ते नाम परमं गुहा यद्विद्द्मा तमुत्सं यत आजगन्थ ॥ १९ ॥ सु
मुद्रे त्वा ॥ नृमणा अप्स्वन्तर्नृचक्षा ईधे दिवो अग्न ऊधन् ॥ तृतीये
त्वा रजसि तस्थिवांसमपामुपस्थे महिषा अवर्द्धन् ॥ २० ॥ अ
क्रन्ददग्निः ॥ अक्रन्ददग्निस्तनयन्निव द्यौः क्षामा रेरिहद्वीरुधः सम
ञ्जन् ॥ सद्यो जज्ञानो विहीमिद्धो अख्यदा रोदसी भानुना भात्यन्तः
॥ २१ ॥ श्रीणामुदारः ॥ श्रीणामुदारो धरुणो रयीणाम्मनीषाणा
म्प्रार्पणः सोमगोपाः ॥ वसुः सूनुः सहसो अप्सु राजा विभात्यग्र

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

ऽउ॒षसा॑मि॒धान॑ ॥ २२ ॥ वि॒श्वस्य॑के॒तुः ॥ वि॒श्वस्य॑के॒तुर्भुव॑न
स्य॒गर्भ॒ऽआरोद॑सीऽअपृणा॒ज्जाय॑मानः । वी॒डुञ्चि॒दद्रि॑मभिनत्परा॒य
न्ना॒यदु॒ग्निमय॑ज॑न्त॒पञ्च॑ ॥ २३ ॥ उ॒शिक्पा॑व॒कः ॥ उ॒शिक्पा॑व॒
कोऽअ॑र॒तिः सु॒मे॒धामर्त्ते॑ष्व॒ग्निर॒मृतो॒निधा॑यि ॥ इय॑र्त्ति धू॒मम॑रु॒षम्भ
रि॑भ्र॒दुच्छु॒क्रेण॑ शो॒चिषा॒द्यामिन॑क्षन् ॥ २४ ॥ दृ॒शा॒नो रु॒क्मः ॥ दृ॒
शा॒नो रु॒क्मऽउ॒र्व्या॒व्य॑द्यौद्दु॒र्मर्ष॒मायु॑ः श्रि॒ये रु॑चा॒नः ॥ अ॒ग्निर॒मृतो॑ऽ
अभव॒द्वयो॑भि॒र्यदे॑नं॒द्यौर॒जन॑यत्सु॒रेताः॑ ॥ २५ ॥ यस्ते॑ । अ॒द्यकृ॒ण
वं॑द्भद्रशोचेपू॒पन्दे॑वघृ॒तव॑न्तमग्ने ॥ प्रतन्न॑यप्प्रत॒रं॑वस्यो॒ऽअच्छा॒भि

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

सुम्न्नन्दुेवभंक्तंयविष्ठु ॥ २६ ॥ आतम् ॥ आतम्भंजसौश्श्रवुसेष्व
ग्न्नऽउुक्थऽउंक्थुऽआभंजशुस्यमांने ॥ प्प्रियश्सूष्ठयैंप्प्रियोऽअुग्ग्ना
भंवुात्त्युज्जातेनंभिुनदुदुज्जनिंत्त्वैः ॥ २७ ॥ त्वामंग्ग्ने ॥ त्वामंग्ग्नु
यजंमानुाऽअनुद्यून्विश्श्वुावसुंदधिरुेवाष्ठ्यांणि ॥ त्वयांसुहद्द्रविण
मिुच्छमांनाव्व्रुजङ्गोमंन्तमुुशिजुोविवंव्व्रुः ॥ २८ ॥ अस्त्तांव्युग्ग्निः ।
अस्त्तांव्युग्ग्निन्नंराᳵंसुशेवाँव्वैश्श्वानुरऽऋषिंभिुःसोमंगोपाः ॥ अुद्वेषे
द्यावांपृथिुवीहुवेमुदेवांधुत्तरुयिमुस्म्मेसुवीरंम् ॥ २९ ॥ [१२] सु
मिधुाग्ग्निम् ॥ सुमिधुाग्ग्निन्दुवस्यत घृतैर्बोधयुतातिंथिम् ॥ आस्मिन्म

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

ऽहुव्याजुहोतन ॥ ३० ॥ उदुत्त्वा ॥ उदुत्त्वाविश्वेदेवाऽअग्नेभर

न्तुचित्तिभिः ॥ सनोभवशिवस्त्वꣳसुप्प्रतीकोविभावसुः ॥ ३१ ॥

प्रेत् ॥ प्रेदग्नेज्ज्योतिष्म्मान्याहिशिवेभिरर्च्चिभिष्ट्वम् ॥ बृहद्भिर्भानु

भिर्भासन्नमाहिꣳसीस्तन्वाप्प्रजाः ॥ ३२ ॥ अक्रन्ददग्निः ॥ अक्र

न्ददग्निस्तनयन्निवद्यौःक्षामारेरिहद्वीरुधःसमञ्जन् ॥ सद्योजज्ञा

नोविहीमिद्धोऽअख्यदारोदसीभानुनाभात्यन्तः ॥ ३३ ॥ प्रप्प्रा

यम् ॥ प्रप्प्रायमग्निर्भरतस्यशृण्वेवियत्सूर्य्योनरोचतेबृहद्भाः ॥

अभियःपूरुम्पृतनासुतस्थौदीदायदैव्योऽअतिथिःशिवोनः ॥ ३४ ॥

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

आपोदेवीः ॥ आपोदेवीःप्रतिगृब्भ्णीतुभस्म्मैतत्स्योनेकृणुद्ध्वꣳसु
रभाऽउलोके ॥ तस्म्मैनमन्ताञ्जनयꣳसुपत्क्कीर्म्मातेवपुत्त्रम्बिभृता
प्स्वेनत् ॥३५॥ अप्स्वग्ग्ने ॥ अप्स्वग्ग्नेसधिष्ट्टवसौषधीरनुरुद्ध्य
से ॥ गब्भेसञ्जायसेपुनः ॥ ३६ ॥ गब्भोऽअसि ॥ गब्भोऽअस्योषधी
नाङ्गब्भोव्वनस्प्पतीनाम् ॥ गब्भोव्विश्श्वस्यभूतस्याग्ग्नेगब्भोऽअपा
मसि ॥ ३७ ॥ प्रसद्ध्यभस्म्मना ॥ प्रसद्ध्यभस्म्मनायोनिमपश्श्चपृ
थिवीमग्ग्ने ॥ सꣳसृज्ज्यमातृभिष्ट्वञ्ज्योतिष्म्मान्पुनरासदः ॥ ३८ ॥
पुनरासद्ध्य ॥ पुनरासद्ध्यसदनमपश्श्चपृथिवीमग्ग्ने ॥ शेषेमातुर्य्यथो

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

परस्त्थेन्तरंस्याꣳशिवतंमः ॥ ३९ ॥ पुनंरूर्ज्जा । निवंर्त्तस्वुपुनंरग्ग्न
ऽइुषायुंषा ॥ पुनंर्न्नःपाह्यꣳहंसः ॥ ४० ॥ सुहर्य्या । निवंर्त्तस्वा
ग्ग्नेपिन्वंस्वुधारंया ॥ व्विश्श्वप्प्स्न्यांव्विश्श्वतुस्प्पारि ॥ ४१ ॥ बोधां
मे । ऽअस्यव्वचंसोयविष्ठुमꣳहिंष्ठुस्युप्प्रभृंतस्यस्वधावः ॥ पीयंति
त्त्वोऽअनुंत्त्वोगृणातिव्वन्दारुंष्टेतुन्वंं व्वन्देऽअग्ग्ने ॥ ४२ ॥ सबोंधि ।
सूरिर्म्मुघवाव्वसुंपतेव्वसुंदावन् ॥ युयोद्ध्युस्म्मद्द्वेषांꣳसिव्विश्श्वकंर्म्म
णेस्वाहां ॥ ४३ ॥ पुनंस्त्वा । दित्त्यारुद्द्राव्वसंवुःसमिंन्धतांम्पुनंर्ब्ब्र
ह्माणोंव्वसुनीथयुज्ञैः ॥ घृतेनुत्त्वन्तुन्वंँव्वर्द्धयस्वसुत्त्याःसंन्तुयजंमा

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding. MIDF

नस्युकामाः ॥ ४४ ॥ [१५] अपेत ॥ अपेतवीतविचसर्पतातोयेत्र
स्त्थपुराणायेचनूतनाः ॥ अदाद्यमोवसानम्पृथिव्याऽअक्रन्निमम्पि
तरोलोकमस्म्मै ॥ ४५ ॥ संज्ञानमसि । कामधरणम्मयितेकामधरं
णम्भूयात् ॥ अग्नेर्भस्म्मास्यग्नेःपुरीषमसिचितस्त्थपरिचितऽऊर्ध्व
चितःश्रयद्ध्वम् ॥ ४६ ॥ अयथंसः ॥ अयथंसोऽअग्निर्यस्मिन्त्सो
ममिन्द्रःसुतन्दधेजठरेवावशानः ॥ सहस्रियंवाजमत्त्यन्नसप्तिंस
सवान्त्सन्त्स्तूयसेजातवेदः ॥ ४७ ॥ अग्नेयत् ॥ अग्नेयत्तेदिविव
र्चःपृथिव्यांयदोषधीष्वप्स्वायजत्र ॥ येनान्तरिक्षमुर्वाततन्थत्त्वे

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

 षःसभानुरर्ण्णुवोनृचक्षाःऽ ॥ ४८ ॥ अग्नेदिुवः ॥ अग्नेदिुवोऽअर्ण्णु
 मच्छांजिगुास्यच्छांदेुवाँ२ ऊंचिषेुधिष्ण्युाये ॥ यारोंचुनेपुरस्तात्सू
र्य्यस्युयाश्चुावस्तांदुुपतिष्ठंन्तुऽआपः ॥ ४९ ॥ पुरीष्ष्यासोऽअुग्न
यः । प्प्रावणेभिंःसुजोषसः । जुषन्तांय्युज्ञमुद्रुहोंनमीवाऽइषोंमुहीः
॥ ५० ॥ इडांमग्ने । पुरुदंꣳसंꣳसुनिङ्गोःशंश्वत्तमंꣳहवंमानायसा
ध ॥ स्यान्नंःसूनुस्तनंयोव्विजावाग्नेसातेसुमुतिर्भूत्त्वुस्मे ॥ ५१ ॥
 अयन्ते ॥ अयन्तेुयोनिर्ऋुत्त्वियोयतोंजातोऽअरोंचथाः ॥ तञ्जानन्न
 ग्नुऽआरोहाथांनोव्वर्द्धयारयिम् ॥ ५२ ॥ चिदसि ॥ चिदंसितयांदेुव

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

तंयाङ्गिरुस्वद्धुवासींदपारिुचिदंसितयादेुवतंयाङ्गिरुस्वद्धुवासीद ॥५३॥
लोकम्पृण । चिछुद्रम्पृणाथौसीदद्धवात्त्वम् ॥ इन्द्राग्नीत्त्वाबृहुस्प्प
तिरुस्म्मिन्न्योनांवसीषदन् ॥ ५४ ॥ ताऽअंस्यु । सूदंदोहसुऽसोमं
ॐश्रीणन्तिपृश्नंयः । जन्मंन्देवानुांविशंस्त्रिषष्वारोचुनेदिवः ॥५५॥
इन्द्रंविश्श्वाः ॥ इन्द्रंविश्श्वाऽअवीवृधन्त्समुद्रव्यंचसुङ्गिरः ॥ रुथी
तंमॐरुथीनांवाजांनाॐसत्त्पतिम्पतिम् ॥५६॥ समितम् ॥ समितुॐ
सङ्कल्प्पेथाॐसम्प्रियौरोचिुष्णूसुंमनुस्यमानौ ॥ इषमूर्ज्जमुभिसुं
व्वसानौ ॥ ५७ ॥ संव्वांम् ॥ संव्वाम्मनांॐसिसंव्व्रुतासमुचित्तान्या

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

कंरम् ॥ अग्नेपुरीष्ष्याधिपाभंवत्त्वन्नुऽइषमूर्ज्जंऽयजंमानायधेहि ॥
॥ ५८ ॥ अग्नेत्त्वम् ॥ अग्नेत्त्वम्पुंरीष्ष्योरायिमान्पुंष्टिमाँ२ ऽअं
सि ॥ शिवाऽकृत्त्वादिशुंऽसर्व्वाऽस्वंय्योनिमिहासंदः ॥ ५९ ॥ भवं
तन्नः ॥ भवंतन्नुःसमंनसौसचेंतसावरेपसौ ॥ मायुज्ञ६हिं६सिष्ट्टमायु
ज्ञपंतिञ्जातवेदसौशिवौभंवतमुद्यनः ॥ ६० ॥ मातेवंपुत्त्रम् ॥ मातेव
पुत्त्रम्पृंथिवीपुंरीष्ष्यमुग्निछंस्वेयोनांवभारुषा ॥ तांव्विश्श्वैर्द्देवैर्ऋुतु
भिंःसंव्विदानःप्रजापंतिर्व्विश्श्वकंर्म्मामुाव्विमुंञ्चतु ॥ ६१ ॥ [७] अ
सुंन्वन्तुमयंजमानम् ॥ असुंन्वन्तुमयंजमानमिच्छस्तेनस्येत्त्या

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

मन्विहितस्क्करस्य ॥ अन्न्यमस्म्मादिच्छसातंऽइत्त्यानमोदेविनिर्ऋ
तेतुभ्भ्यमस्त्तु ॥ ६२ ॥ नमःसुतेनिर्ऋतेतिग्मतेजोयस्म्मयंविचृता
बन्धमेतम् ॥ यमेनत्त्वंयम्म्यासंविदानोत्तमेनाकेऽअधिरोहयैनम् ॥
॥ ६३ ॥ यस्यास्त्ते । घोरऽआसञ्जुहोम्म्येषाम्बन्धानामवसर्ज्जना
य ॥ यान्त्वाजनोभूमिरितिप्प्रमन्दन्तेनिर्ऋतिन्त्त्वाहम्परिवेदविश्श्व
तः ॥ ६४ ॥ यन्तेदेवीनिर्ऋतिराबबन्धपाशङ्ग्रीवास्वविचृत्त्यम् ॥ त
न्तेविष्ष्याम्म्यायुषोनमद्ध्यादथैताम्पितुमद्धिप्प्रसूतः ॥ नमोभूत्त्यै
येदञ्चकार ॥ ६५ ॥ निवेशनःसङ्गमनः ॥ निवेशनःसङ्गमनोवसू

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

संहि.

॥८७॥

नांव्विश्श्वांरूपाभिचंष्टेशचींभिः ॥ देवऽइंवसवितासत्त्यधर्म्मेन्द्रोन
तंस्त्थौसमरेपथीनाम् ॥ ६६ ॥ सीरांयुञ्जन्ति । कवयोंयुगाव्वितंन्वते
पृथक् ॥ धीरांदेवेषुंसुम्म्नया ॥ ६७ ॥ युनक्तसीरां ॥ युनक्तसीराव्वि
युगातंनुध्वङ्कृतेयोनौंव्वपतेहबीजंम् ॥ गिराचंश्श्रुष्टिःसभंराऽअसंन्नो
नेदींयऽइत्त्सृण्ण्यःपक्क्वमेयांत् ॥ ६८ ॥ शुनर्ठसु । फालाव्विकृषन्तुभू
मिर्ठशनङ्कीनाशांऽअभियंन्तुव्वाहैः ॥ शुनांसीराहविषातोशंमानासु
पिप्पलाऽओषंधीःकर्त्तनास्म्मे ॥ ६९ ॥ घृतेनसीतां ॥ घृतेनसीताम
धुंनासमंज्ज्यतांव्विश्श्वैर्द्देवैरनुंमतामरुद्भिः ॥ ऊर्ज्जंस्वतीपयंसापिन्न्व

पू.अ.

१२

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri Funding: MIDF

मानास्स्मान्त्त्सौंतुपयसाब्भ्यांवृत्त्स्वं ॥ ७० ॥ लाङ्गलुम्पवीरवत् ॥
लाङ्गलुम्पवीरवत्त्सुशेवंर्ठसोमपित्त्सरु ॥ तदुद्वपतिगामविम्प्रफर्व्यं
श्चपीवरीम्प्रुस्त्थावद्रथवाहंणम् ॥ ७१ ॥ कामङ्कामदुघे । धुक्ष्वमित्रा
यवरुणायच ॥ इन्द्रायाश्श्विब्भ्याम्पूष्णेप्प्रजाब्भ्युऽओषधी
ब्भ्यः ॥ ७२ ॥ व्विमुच्चयद्धम् ॥ व्विमुच्चयद्धमग्घ्याऽदेवयानाऽअगन्मुत
मंसस्प्पारमुस्य । ज्योतिरापाम ॥ ७३ ॥ सुजूरब्दैः । सुजूरब्दोऽ
अयवोभिः सुजूरुषाऽअरुणीभिः ॥ सुजोषसावश्श्विनादंर्ठसोभिः
सजूःसूरऽएतंशेनसुजूर्व्वैश्श्वानुरऽइडयाघृतेनुस्वाहा ॥ ७४ ॥

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

संहि. [१३] याऽओषधीः ॥ याऽओषधीःपूर्वाजातादेवेभ्यस्त्रियुगम्पु
॥८८॥ रा ॥ मनैनुबभ्रूणामहꣳशतन्धामानिसप्तच ॥ ७५ ॥ शतंवः ॥
शतंवोऽअम्बधामानिसहस्रमुतवोरुहः ॥ अधाशतक्रत्वोयूयमिम
म्मेऽअगदङ्कृत ॥ ७६ ॥ ओषधीःप्रति । मोदध्वम्पुष्पवतीःप्रसू
वरीः ॥ अश्वाऽइवसजित्वरीर्वीरुधःपारयिष्ण्वः ॥ ७७ ॥ ओ
षधीरिति । मातरस्तद्वोदेवीरुपब्रुवे ॥ सनेयमश्वङ्गाँवासऽआ
पू.अ. त्मानन्तवपूरुष ॥ ७८ ॥ अश्वत्थेवः ॥ अश्वत्थेवोनिषदनम्पर्णे
१२ वोवसतिष्कृता ॥ गोभाजऽइत्किलासथयत्सनवथपूरुषम् ॥ ७९ ॥

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri Funding: MIDF

यत्रौषंधीःऽ । सुमग्ग्मंतुराजांनुऽंसमिताविव ॥ ह्विप्प्रुऽंसऽउंच्यतेभि
षग्ग्रंक्षोहामींवुचातनःऽ ॥ ८० ॥ अुश्श्वावुतीᳲंसोंमावुतीम् ॥ अु
श्श्वावुतीᳲंसोंमावुतीमूर्ज्जंयंन्तीमुदोंजसम् ॥ आविंत्तिसुसर्व्वाऽओ
षंधीरुस्म्माऽअंरिुष्टतांतये ॥ ८१ ॥ उच्छुष्म्माःऽ ॥ उच्छुष्म्माऽओ
षंधीनाङ्गावोंगोुष्ठादिंवेरते ॥ धनᳲंसनिुष्ष्यन्तींनामुात्त्मानुन्तवंपूरु
ष ॥ ८२ ॥ इष्कृंतिुर्न्नामं । वोमुातार्थोयूयᳲंस्त्थुनिष्कृंतीःऽ ॥ सुी
राःपंतुत्त्रिणींस्त्थनुयदुामयंतिनिष्कृंथ ॥ ८३ ॥ अतिुविश्श्वांः । प
रिुष्ठास्त्तेनऽइंवव्व्रुजमक्रमुःऽ ॥ ओषंधीःऽप्प्राचुंच्च्यवुर्य्यंत्तिकञ्चंतन्न्वो

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

रपः॥ ८४ ॥ यदिमाऽ ॥ यदिमावाजयंन्नहमोषधीर्हस्तंऽआदुधे ॥
आत्मायक्ष्मंस्यनश्यतिपुराजीवुगृभोयथा ॥ ८५ ॥ यस्यौषधीः ।
प्रसर्पथाङ्गमङ्गम्परुंष्परुः ॥ ततोयक्ष्मंविबाधध्वऽउग्रोमध्यमशी
रिव॥८६॥साकंयक्ष्म ॥ साकंयक्ष्मप्रपंतचाषेणकिकिदीविनां ॥सा
कंवातस्यध्राज्यांसाकन्नंश्यनिहाकया॥८७॥शतं६०० ॥अन्याव:॥
अन्यावोऽअन्यामवत्वन्यान्यस्याऽउपावत ॥ ताःसर्वाःसंविदानाऽ
इदम्मेप्रावंतावच: ॥ ८८ ॥ याःफलिनीः । याःफलिनीर्याऽअफलाऽ
अपुष्पायाश्चपुष्पिणीः ॥ बृहस्पतिप्रसूतास्तानोमुञ्चन्त्वंहसः

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

॥ ८९ ॥ मुञ्चन्तुमा । शपत्थ्यादथोवरुणण्यादुत ॥ अथोयमस्य
पड्वींशात्सर्वस्म्माद्देवकिल्बिषात् ॥ ९० ॥ अवपतन्तीरवदन् ॥
अवपतन्तीरवदन्दिवऽओषधयस्प्परि ॥ यञ्जीवमश्नवामहैनसरिं
ष्याति पूरुषः ॥ ९१ ॥ याऽओषधीः ॥ याऽओषधीः सोमराज्ञी
र्बह्वीःशतविचक्षणाः ॥ तासांमसित्त्वमुत्तमारङ्कामायशं हृदे ॥९२॥
याऽओषधीः ॥ याऽओषधीःसोमराज्ञीर्विष्ठिताःपृथिवीमनु ॥ बृह
स्पतिप्प्रसूताऽअस्यैसन्दत्तवीर्य्यम् ॥ ९३ ॥ याश्च ॥ याश्चेदमु
पशृण्वन्तियाश्चदूरम्परागताः ॥ सर्वाःसङ्गत्त्यवीरुधोस्यैसन्दत्त

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

संहि. व्वीर्यम् ॥ ९४ ॥ माव÷ ॥ मावौरिषत्त्खनितायस्म्मैचाहङ्नांमिवः
॥१०॥ द्विपाच्चतुंष्प्पादुस्म्माकुर्ठ्सर्व्वमस्त्त्वनातुरम् ॥ ९५ ॥ ओषंधयुःसम् ॥
ओषंधयुःसमंवदन्तुसोमेंनसुहराज्ञां ॥ यस्म्मैकृणोतिंब्राह्मुणस्तर्ठ
रांजन्पारयामसि ॥ ९६ ॥ नाशयित्रीबुलासुस्याशंसऽउपुचितां
मसि ॥ अथौंशुतस्युयक्ष्माणाम्पाकुारोरंसिुनाशनी ॥ ९७ ॥ त्त्वा
ङ्गंन्धुर्व्वाः ॥ त्त्वाङ्गंन्धुर्व्वाऽअंखनँस्त्त्वामिन्द्रुस्त्त्वाम्बृहुस्प्पातिं÷ ॥ त्त्वा
पू.अ मौषधेसोमुोराजांव्विद्वान्यक्ष्मांदमुच्च्यत ॥ ९८ ॥ सहंस्वमे ॥
१२ सहंस्वमेऽअरांतीःसहंस्वपृतनायुतः ॥ सहंस्वुसर्व्वम्पुाप्मानुर्ठ्सहं

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

मानास्योषधे ॥ ९९ ॥ दीर्ग्घायुंस्त्ते ॥ दीर्ग्घायुंस्त्तऽओषंधेखनि
तायस्म्मैंचत्त्वाखनांम्म्यहम् ॥ अथोत्त्वन्दीर्ग्घायुंर्ब्भूत्त्वाशतवंल्शा
व्विरोंहतात् ॥ १०० ॥ त्त्वमुंत्तमा । स्योंषधेतवव्वृक्षाऽउपंस्त्तयंः ॥
उपंस्त्तिरस्त्तुसोस्म्माकंय्योऽअस्म्माँ२ऽअंभिदासंति ॥ १०१ ॥
[२७] मामांहिंःसीज्जनिताय‌ः पृंथिव्यायोवादिवंःसत्त्यधंम्मांव्व्या
नंट् ॥ यश्च्चापश्श्चन्द्राःप्प्रंथमोजजानकस्म्मैंदेवायंहविषांव्विधेम ॥
॥ १०२ ॥ अब्भ्यावंर्त्तस्व । पृथिवियज्ञेनपयंसासह ॥ व्वपान्तेंऽ
अग्निरिंषितोऽअंरोहत् ॥ १०३ ॥ अग्नेयत्त ॥ अग्नेयत्तेंशुक्कंय्य

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

संहि. ञ्चन्द्रंव्यत्तपूतंव्यच्चंयुज्ञियंम् ॥ तद्देवेभ्यौभरामसि ॥ १०४ ॥ इषु
॥११॥ मूर्ज्जंम् ॥ इषमूर्ज्जंमुहमितऽआदंमूतस्युयोनिंम्महिषस्युधारांम् ॥
आमुागोषुंव्विशुत्त्वातुनूषुजहांमिसुेदिमानिंरामर्मोवाम् ॥ १०५ ॥
अग्नेतवं ॥ अग्नेतवुश्श्रवोव्वयोमाहिंभ्राजन्तेऽअर्च्चयोंव्विभावसो ॥
बृहंद्भानोशवंसुाव्वाजमुक्क्थ्युन्दधांसिदाशुषेंकवे ॥ १०६ ॥ पावुक
वंर्च्चाऽंशुक्रवंर्च्चाऽं ॥ पावुकवंर्च्चाऽंशुक्रवंर्च्चाऽअनूंनवर्च्चाऽउदिंयर्षिभु
पू.अ. नुनां ॥ पुत्रोमातरांव्विचरुन्नपांवासिपृणाक्षिरोदंसीऽउभे ॥ १०७ ॥ ऊ
१२ र्ज्जोंनपात् ॥ ऊर्ज्जोंनपाज्जातवेदःसुशुस्तिभिर्म्मन्दंस्वधीतिर्भिर्हि

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

तः ॥ त्त्वेऽइषुᳪंसन्दधुर्भूरिवर्प्पसाश्चिन्नोतयोव्वामजाताᳪं ॥ १०८ ॥
इरुज्ज्यन्नग्ग्ने । प्प्रथयस्वजुन्तुभिरुस्म्मेरायोऽअमर्त्त्य ॥ सदर्शतस्यु
व्वपुषोव्विराजसिपृणाक्षिसानुसिङ्क्तुम् ॥ १०९ ॥ इष्कर्त्तारमद्धुरस्यं ॥
इष्कर्त्तारमद्धुरस्युप्प्रचेतसुङ्क्षयन्तुᳪंराधसोमुहः ॥ रातिव्वामस्यसु
भगाम्मुहीमिषुन्दधासिसानुसिᳪंरुयिम् ॥ ११० ॥ ऋतावानम्म
हिषम् । व्विश्वदर्शतमुग्ग्निᳪंसुम्म्नायदधिरेपुरोजनाᳪं ॥ श्रुत्कर्ण्ण
ᳪंसुप्प्रथस्तमन्त्वागिरादैव्यम्मानुषायुगा ॥ १११ ॥ आप्प्यायस्व ।
समेतुतेव्विश्वतःसोमुव्वृष्ण्यम् ॥ भवाव्वाजस्यसङ्गुथे ॥ ११२ ॥

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

संहि. सन्तैं ॥ सन्तुपयां॑ᳯसिसमुयन्तुव्वाजाᳩसंव्वृष्ण्यान्न्यभिमातिषा
॥९२॥ हं॑÷ ॥ आप्प्यायंमानोऽअमृतांयसोमदिविᳩश्रवांᳯस्युत्तमानिंधिष्व
॥ ११३ ॥ आप्प्यायस्व । मदिन्तमुसोमुव्विश्वेभिरᳫशुभिं÷ ॥
भवांनᳩसुप्प्रथस्त्तमुᳩसखांव्वृधे ॥ ११४ ॥ आतें । व्वृत्त्सोमनोयम
त्त्परमाच्चित्तसुधस्त्थांत् ॥ अग्ग्नेत्त्वाङ्गांमयागिरा ॥ ११५ ॥ तुब्भ्यु
न्ताऽ ॥ तुब्भ्युन्ताऽअंङ्गिरस्त्तमुव्विश्वांं÷सुक्षितयुᳩपृथंक् ॥ अग्ग्नेका
पू.अ. मांययेमिरे ॥११६॥ आग्ग्निᳩप्प्रियेषु ॥ आग्ग्निᳩप्प्रियेषुधामंसुकामोभू
१२ तस्युभव्यंस्य ॥ सुम्म्राडेकोव्विरांजति ॥११७॥ [१६] इतिवाजस

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

नेयसंहितायांद्वादशोऽध्यायः ॥१२॥ श्रीवेदपुरुषायनमः ॥ अनुवाक्
सूत्रम् ॥ मयिगृह्णामिपञ्चदशध्रुवासिमधुव्वाताएकादशकौसम्यक्स्रवं
तिनवेमंमाषडपांत्वैकाऽयंपुरःपञ्चसप्ताष्टापञ्चाशत् ॥ मयिगृह्णामि ॥
मयिगृह्णाम्म्यग्ग्रेऽअग्निर्ठ्रायस्प्पोषांयसुप्प्रजास्त्वायंसुवीर्य्याय ॥
मामुदेवताःसचन्ताम् ॥ १॥ अपाम्पृष्ठम्॥अपाम्पृष्ठमसियोनिरग्नेः
संमुद्रमुभितःपिन्वमानम् ॥ वर्द्धमानोमुहाँ२ऽआचुपुष्करेदिवोमात्रं
याव्वरिम्मणाप्प्रथस्व ॥ २ ॥ ब्रह्मंजज्ञानम् ॥ ब्रह्मंजज्ञानम्प्रं
थमम्पुरस्त्ताद्विसीमुतःसुरुचोंव्वेनऽआंवः ॥ सबुद्ध्याऽउपमाऽअस्य

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

संहि. विष्ठाःसुतश्चयोनिमसंतश्चविवंः ॥ ३ ॥ हिरण्यगर्भःसमवर्त्त
॥१३॥ ताग्रेभूतस्यंजातःपतिरेकंऽआसीत् ॥ सदाधारपृथिवीन्द्यामुतेमा
ङ्कस्मैदेवायंहविषांविधेम ॥ ४ ॥ द्रप्सश्चस्कन्द । पृथिवीमनुद्यामि
मञ्चयोनिमनुयश्चपूर्वः ॥ समानंयोनिमनुसञ्चरन्तन्द्रप्सञ्जुहो
म्म्यनुसप्तहोत्राः ॥ ५ ॥ नमोस्तु । सर्प्पेभ्योयेकेचपृथिवीमनु ॥
येऽअन्तरिक्षेयेदिवितेभ्यःसर्प्पेभ्योनमः ॥ ६ ॥ याऽइषवः ॥
पू.अ. याऽइषवोयातुधानानांयेवावनस्पतींरनु ॥ येवावटेषुशेरतेतेभ्यः
१२ सर्प्पेभ्योनमः ॥ ७ ॥ येवा । मीरोचनेदिवोयेवासूर्यस्यरश्मिषु ॥

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

येषांमुप्पसुसदंस्कृतन्तेब्भ्यं÷सुप्पेंब्भ्योनमं÷ ॥ ८॥ कृणुष्ष्वपाजं÷ ॥
कृणुष्ष्वपाजुऽप्प्रासिंतिन्नपृत्त्थ्वींष्ष्याहिराजेवामंवाःऽइभेंन ॥ तृष्ष्वी
मनुप्प्रासितिन्द्रूणानोस्त्तांसिविद्धय्यंरक्षसुस्त्तापिंष्ठैः ॥ ९ ॥ तवंब्भ्र
मासं÷॥तवंब्भ्रमासंऽआशुयापंतुन्त्त्यनुंस्पृशधृषुताशोशुंचानः ॥ तपू
ंष्ष्यग्ग्नेजुह्वापतुङ्गानसंन्दितोव्विसृंजुव्विंष्ष्वंगुल्क्काः॥१०॥ प्रतिस्प्प
शं÷ ॥ प्रतिस्प्पशोव्विसृंजतूर्ण्णितमोभवांपायुव्विशोऽअस्याऽअदंब्धः ॥
योनोंदूरेअघशंऽसोयोऽअन्त्त्यग्ग्नेमाकिंष्ट्वेव्यथिरादंधर्षीत्॥११॥ उदं
ग्ग्नेतिष्ठुप्प्रत्त्यातंनुष्ष्वन्न्यमित्त्राँ२ऽओषतात्तिग्ग्महेते ॥ योनोऽअरां

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

संहि. तिष्ठसामिधानञ्चक्रेनीचातन्धक्ष्यतसन्नशुष्क्कम् ॥ १२ ॥ ऊर्द्ध्वोभव ।
॥१४॥ ऊर्द्ध्वोभवप्प्रतिविद्ध्याद्ध्यस्म्मदाविष्कृणुष्ष्वदैव्व्यान्न्यग्ने॥ अवस्स्थि
रातंनुहियातुजूनांजामिमजामिम्प्रमृणीहिशत्रून् ॥ अग्निष्ट्वातेजंसा
सादयामि ॥ १३ ॥ अग्निर्म्मूर्द्धा । दिवङ्ककुत्पतिः पृथिव्व्याअ
यम् ॥ अपांरेतांसिजिन्वति ॥ इन्द्रंस्यत्त्वौजंसासादयामि ॥
॥ १४ ॥ भुवोयज्ञस्य ॥ भुवोयज्ञस्यरजंसश्च्चनेतायत्रानियु
पू.अ. द्भिःसचसेशिवाभिः ॥ दिविमूर्द्धानन्दधिषेस्वर्षाञ्जिह्वामग्नेचकृषेह
१३ व्यवाहम् ॥ १५ ॥ [१५] ध्रुवासि । धरुणास्तृताविश्वकर्म्मणा ॥

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

मात्त्वांसमुद्रऽउद्वहंधीन्नमासुंपुण्णोंह्वयंथमानापृथिवीन्द्दंᳫह ॥ १६ ॥
प्रजापतिष्ट्वा । सादयत्त्वपाम्पृष्ठेसमुद्रस्येमंन् ॥ ह्वयचंस्वतीम्प्रथं
स्वतीम्प्रथंस्वपृथिव्यासि ॥ १७ ॥ भूरसि ॥ भूरसिभूमिरस्यादिति
रसिव्विश्श्वधांय्याव्विश्श्वंस्युभुवंनस्यधुत्त्रीं ॥ पृथिवींय्यच्छपृथिवीन्द्दंᳫ
हपृथिवीम्माहिंᳫसीः ॥ १८ ॥ विश्श्वंस्म्मैप्प्राणाय ॥ विश्श्वंस्म्मै
प्प्राणायांपानायंव्व्यानायोदानायंप्प्रतिष्ठायैचुरित्त्राय ॥ अग्निष्ट्वाभि
पांतुमह्यास्वुस्त्त्याच्छुर्द्दिषाशन्तमेनुतयांदेवतंयाङ्गिरुस्वद्ध्रुवासीद ॥
॥ १९ ॥ काण्डात्त्काण्डात्त्प्ररोहन्ती । परुषःपरुषस्प्परि ॥ एवानो

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

संहि. द्रूवैंप्प्रतनुसुहस्रैणशुतेनंच ॥ २० ॥ याशुतेन । प्प्रतुनोषिसुहस्रैणाद्वि
॥९५॥ राहंसि ॥ तस्यांस्तेदेवीष्टकेद्विधेमंहृविषाद्वयम् ॥ २१ ॥ यास्ते
ऽअग्नेसूर्य्येरुचोदिवंमातुन्वन्तिरश्मिभिः ॥ ताभिर्न्नोऽअद्यस
र्वाभीरुचेजनायनस्कृधि ॥ २२ ॥ यावः ॥ यावोदेवाःसूर्य्ये
रुचोगोष्वश्वेषुयारुचः ॥ इन्द्राग्नीताभिःसर्व्वाभीरुचंन्नोधत्त
बृहस्पते ॥ २३ ॥ विराड्ज्ज्योतिः ॥ विराड्ज्ज्योतिरधारयत्त्स्वरा
पू.अ. ड्ज्ज्योतिरधारयत् ॥ प्रजापतिष्ट्वासादयतुपृष्ठेपृथिव्याज्ज्योतिष्मम
१३ तीम् ॥ विश्वस्स्मैप्प्राणायापानायव्यानायविश्वञ्ज्योतिर्य्यच्छ ॥

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

अग्निष्टेधिपतिस्त्तयांदेवतयाङ्गिरस्वद्ध्रवासीद ॥ २४ ॥ मधुश्च ॥
मधुंश्चमाधंवश्चुव्वासंन्तिकावृतूऽअग्नेरन्तःश्लेषोसिकल्पेतान्द्या
वांपृथिवीकल्पंन्तामापऽओषधयुःकल्पंन्तामग्नयुःपृथङ्मम्ज्यै
ष्ठ्यांयसव्व्रंताः ॥ येऽअग्नयुःसमंनसोन्तराद्यावांपृथिवीऽइमे ॥ व्वासं
न्तिकाव्वृतूऽअंभिकल्पंमानाऽइन्द्रंमिवदेवाऽअंभिसंव्विशन्तुतयांदेवतं
याङ्गिरस्वद्ध्रुवेसीदतम् ॥ २५ ॥ अषांढासि ॥ अषांढासिसहं
मानासहस्वारांतीःसहंस्वपृतनायुतः ॥ सहस्त्रंव्वीर्यांसिसामांजि
न्व ॥ २६ ॥ [११] मधुव्वाताः ॥ मधुव्वाताऽऋतायुतेमधुंक्ष

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

संहि. रन्तुसिन्धवः ॥ माद्ध्वीर्न्नःसन्त्वोषधीः ॥ २७ ॥ मधुनक्तम् ॥ म
॥९६॥ धुनक्तमुतोषसोमधुमत्पार्थिवꣳरजः ॥ मधुद्यौरस्तुनःपिता ॥
॥ २८ ॥ मधुमान्नः ॥ मधुमान्नोव्वनस्पतिर्म्मधुमाꣳअस्तुसूर्य्यः ॥
माद्ध्वीर्गावोभवन्तुनः ॥ २९ ॥ अपाङ्गम्भन् ॥ अपाङ्गम्भन्त्सीदमा
त्वासूर्य्योभितापसीदग्निर्वैश्वानरः ॥ अच्छिन्नपत्राःप्रजाऽ
अनुवीक्षस्वानुत्वादिव्यावृष्टिःसचताम् ॥ ३० ॥ त्रीन्त्समुद्रा
पू.अ. न् ॥ त्रीन्त्समुद्रान्त्समसृपत्स्वर्ग्गानुपाम्पतिर्वृषभऽइष्टकानाम् ॥ पु
१२ रीषंव्वसानःसुकृतस्यलोकेतत्रगच्छयत्रपूर्व्वेपरेताः ॥ ३१ ॥ महीद्यौः

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

पृथिवीचंनऽइमंठ्युज्ञम्मिमिक्षताम् ॥ पिपृतान्नोभरींमभिः ॥ ३२ ॥
विष्णुोऽंकम्मीणि । पश्यतुयतोंब्रुतानिपस्प्पुशे ॥ इन्द्रंस्ययुज्ज्युऽंस
खां ॥ ३३ ॥ ध्रुवासिं । धुरुणेताजज्ञ्प्रथममुब्भ्योयोनिब्भ्युोऽअधि
जातवेदाः ॥ सगांयुत्र्यात्रिष्टुभांनुष्टुभांचदुवेब्भ्योहुव्यंवहतुप्प्रजान
न् ॥३४॥ इुषेराये ॥ रंमस्वुसहंसेद्युम्नऽऊर्ज्जेऽअपत्त्याय ॥ सुम्म्राडं
सिस्वुराडंसिसारस्वुतौत्त्वोत्त्सौप्प्रावंताम् ॥ ३५ ॥ अग्नेयक्ष्व ॥
अग्नेयुक्ष्वाहियेवाश्श्वांसोदेवसुाधवः ॥ अरंवहंन्तिमुन्न्यवे ॥ ३६ ॥
युक्ष्वाहि । देवुहूतंमाँऽअश्वाँऽअग्नेरुथीरिंव ॥ निहोतांपूर्व्यःसदः॥

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

संहि. ॥ ३७ ॥ [११] सम्म्यक्स्रंवन्ति । सरितोनधेनाऽअन्तर्हृदामनसा
॥१७॥ पूयमानाः ॥ घृतस्यधाराअभिचाकशीमिहिरण्ययोवेतसोमद्ध्येऽ
अग्नेः ॥३८॥ ऋचेत्त्वा । रुचेत्त्वाभासेत्त्वाज्ज्योतिषेत्त्वा ॥ अभूदिदं
विश्वस्यभुवनस्यवाजिनमग्नेर्वैश्वानरस्यच ॥ ३९ ॥ अग्निज्ज्योति
षा ॥ अग्निज्ज्योतिषाज्ज्योतिष्मान्रुक्मोवर्च्चसावर्चस्वान् ॥ सहस्र
दाऽअसिसहस्रायत्त्वा ॥ ४० ॥ आदित्यङ्गर्भम् ॥ आदित्यङ्गर्भ
पू.अ. म्पयसासमङ्ग्धिसहस्रस्यप्प्रतिमांविश्वरूपम् ॥ परिवृङ्ग्धिहरसामाभि
१३ मꣳस्त्थाःशतायुषङ्कृणुहिचीयमानः ॥ ४१ ॥ वातस्यजूतिं । वरुण

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

स्युनाभिमश्श्वंअज्ञानꣳसाꣳरिरस्युमध्यैं ॥ शिशुन्नदीनाꣳहरिमाद्रिबु
ध्नमग्नेमाहिꣳसीःपरमेव्योमन् ॥ ४२ ॥ अजस्रमिन्दुम् ॥ अजस्र
मिन्दुमरुषम्भुरण्युमग्निमीडेपूर्व्वचित्तिन्नमोभिः ॥ सपर्व्वभिर्ऋतुशः
कल्पमानोगाम्माहिꣳसीरदितिंविराजम् ॥ ४३ ॥ वरूत्रीन्त्वष्टुः ॥
वरूत्रीन्त्वष्टुर्व्वरुणस्युनाभिमविंअज्ञानाꣳरजसःपरस्मात् ॥ मही
ꣳसाहस्रीमसुरस्यमायामग्नेमाहिꣳसीःपरमेव्योमन् ॥ ४४ ॥ योऽ
अग्निः ॥ योऽअग्निरग्नेरध्यजायतशोकात्पृथिव्याऽउतवादिवस्प
रि ॥ येनंप्रजाविश्वकर्म्माजजानतमग्नेहेडःपरितेवृणक्तु ॥ ४५ ॥

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

संहि. चित्रन्देवानाम् ॥ चित्रन्देवानामुदगादनीकञ्चक्षुर्म्मित्रस्यवरुणस्याग्नेः ॥ आप्प्राद्यावापृथिवीऽअन्तरिक्षर्ठ०सूर्य्यआत्माजगतस्तस्थुषश्च ॥ ४६ ॥ [९] इमम्मा । हिर्ठ०सीर्द्विपादम्पशुर्ठ०संहस्राक्षोमेधायचीयमानः ॥ मयुम्पशुम्मेधमग्नेजुषस्वतेनचिन्वानस्तन्वोनिषीद ॥ मयुन्तेशुगृच्छतुयन्द्विष्मस्तन्तेशुगृच्छतु ॥ ४७ ॥ इमम्मा । हिर्ठ०सीरेकशफम्पशुङ्कनिक्रदंवाजिनंवाजिनेषु ॥ गौरमारण्यमनुतेदिशामितेनचिन्वानस्तन्वोनिषीद ॥ गौरन्तेशुगृच्छतुयन्द्विष्मस्तन्तेशुगृच्छतु ॥ ४८ ॥ इमर्ठ०साहस्रम् ॥ इमर्ठ०साहस्रर्ठ०शतधारमुत्संव्यचस्य

॥९८॥

पू.अ.

१२

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

च्च्यमानꣳसरिरस्यमध्यें ॥ घृतन्दुहानामदितिञ्जनायाग्नेमाहिꣳ
सीःपरमेव्योमन् ॥ गवयन्तेशुगृंच्छतयन्द्विष्मस्तन्तेशुगृंच्छतु ॥
॥ ४९ ॥ इममूर्णायुं । वरुणस्यनाभिन्त्वचंम्पशूनांद्विपदाञ्चतुष्प
दाम् ॥ त्वष्टुःप्प्रजानांम्प्रथमञ्जनित्रमग्नेमाहिꣳसीःपरमेव्योमन् ॥
उष्ट्रमारण्यमनुंतेदिशामितेनंचिन्वानस्तन्वोनिषीद ॥ उष्ट्रन्तेशुगृं
च्छतुयन्द्विष्मस्तन्तेशुगृंच्छतु ॥ ५० ॥ अजोहि ॥ अजोह्यग्नेरज
निष्टशोकात्सोऽअंपश्यज्जनितारमग्रें ॥ तेनंदेवादेवतामग्रंमायँस्ते
नरोहमायन्नुपमेद्ध्यासः ॥ शरभमारण्यमनुंतेदिशामितेनंचिन्वा

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

संहि. नस्तन्वोनिषींद॥शुरुभन्तेशुगृंच्छतुयन्द्विष्मस्तन्तेशुगृंच्छतु॥५१॥
॥९९॥ त्वंय्यविष्ठ। दाशुषोनॄँःपाहिशृणुधीगिरः॥रक्षातोकमुतत्त्मनां ॥
॥५२॥ अपान्त्वा॥ अपान्त्वेमन्त्सादयाम्म्यपान्त्वोद्मन्त्सादया
म्म्यपान्त्वाभस्मन्त्सादयाम्म्यपान्त्वाज्ज्योतिंषिसादयाम्म्यपान्त्वा
यनेसादयाम्म्यर्णवेत्त्वासदनेसादयामिसमुद्रेत्त्वासदनेसादयामिस
रिरत्वासदनेसादयाम्म्यपान्त्वाक्षयेसादयाम्म्यपान्त्वासाधिंषिसाद
पू.अ. याम्म्यपान्त्वासदनेसादयाम्म्यपान्त्वांसधस्त्थेसादयाम्म्यपान्त्वा
१६ योनौसादयाम्म्यपान्त्वापुरीषेसादयाम्म्यपान्त्वापाथंसिसादयामि

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

गायुत्रेणंत्त्वाच्छन्दंसासादयामित्रैष्टुंभेनत्त्वाच्छन्दंसासादयामिपा
ङ्क्तेनत्त्वाच्छन्दंसासादयामि ॥ ५३ ॥ [१] अयम्पुरः ॥ अयम्पु
रोभुवस्तस्यंप्प्राणोभौवायुनोव्वसुन्तःप्प्राणायुनोगायुत्रीव्वासुन्तीगायु
त्र्यैगायत्रज्ञायुत्रादुंपाᳪंशुरुपाᳪंशोस्त्रिवृत्त्रिवृतोरथन्तुरंव्वासिष्ठुऽऋ
षिःप्प्रजापंतिगृहीतयात्त्वयांप्प्राणङ्गृह्णामिप्प्रजाभ्यः ॥ ५४ ॥
अयन्दक्षिणा । व्विश्श्वकंर्म्मातस्युमनोव्वैश्श्वकर्म्मणङ्ग्रीष्मोमानस
स्त्रिष्टुब्ग्रैष्मम्मीत्रिष्टुभःस्वारᳪंस्वारादन्तर्य्यामोन्तर्य्यामात्पञ्चद
शःपञ्चदशाद्बृहद्भरद्वाजुऽऋषिःप्प्रजापंतिगृहीतयात्त्वयामनोगृह्णामि

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

संहि. प्प्रजाब्भ्यः ॥ ५५ ॥ अयम्पश्चात् ॥ अयम्पश्चाद्विश्वव्यचास्त
॥१००॥ स्यचक्षुर्वैश्वव्यचसंव्वर्षाश्चाक्षुष्योजगतीव्वार्षीजगत्याऽऋक्क्समम्
ऋक्क्समाच्छुक्रःशुक्रात्सप्तदशःसप्तदशाद्वैरूपञ्जमदग्निर्ऋषिःप्प्रजा
पतिगृहीतयात्त्वयाचक्षुर्ग्गृह्णामिप्प्रजाब्भ्यः ॥ ५६ ॥ इदमुत्तरात्स्व
स्तस्यश्श्रोत्रꣳसौवꣳशरच्छ्रौत्र्यनुष्टुप्शारद्यनुष्टुभऽऐडमैडान्मन्थीम
न्थिनऽएकविꣳशऽएकविꣳशाद्वैराजंव्विश्वामित्रऋषि प्प्रजापतिगृही
पू.अ. तयात्त्वयाश्श्रोत्रङ्गृह्णामिप्प्रजाब्भ्यः ॥ ५७ ॥ इयमुपरिमतिस्तस्यैव्वा
१२ ङ्मात्त्याहैमन्तोव्वाच्यःपङ्क्तिर्हैमन्तीपङ्क्त्यैनिधनवन्निधनवतऽआग्ग्रय

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

णांत्रिणवत्त्रयस्त्रिꣳशौत्रिणवत्त्रयस्त्रिꣳशाभ्याꣳशाक्करैवतेविश्वकर्म्मऽ
ऋषिं॑प्प्रजापतिगृहीतयात्त्वयाव्वाचंङ्गृह्णामिप्प्रजाभ्योलोकन्ताऽइन्द्र
म् ॥"लोकम्पृणाच्छिद्रम्पृणाथोसीदध्रुवात्त्वम् ॥ इन्द्राग्ग्नीत्त्वाबृहस्प
तिरस्मिन्न्योनावसीषदन्॥१॥ ताऽअस्यसूददोहसꣳसोमꣳश्रीणन्ति
पृश्नयः ॥ जन्मन्देवानांव्विशस्त्रिष्वारोचनेदिवः ॥ २ ॥ इन्द्रंव्विश्वाऽ
अवीवृधन्स्समुद्रव्यचसङ्गिरः ॥ रथीतमꣳरथीनांव्वाजानाꣳसत्त्पति
म्पतिम् ॥ ३ ॥" ॥ ५८ ॥ [५] इति श्रीवाजसनेयसंहितायांत्रयो
दशोऽध्यायः ॥ १३ ॥ श्रीवेदपुरुषायनमः ॥ अनुवाक्सूत्रम् ॥ ध्रुव

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

संहि. क्षितिःषट्सजूर्ऋतुभिर्मूर्द्धावयोर्द्विकाविन्द्राग्नीआयुर्मेषट्कावाशुस्त्रि
॥१०१॥ वृदेकाग्नेर्भागोस्येकयाचतुष्कावष्टावेकात्रिꣳशत् ॥ हरिः ॐ ध्रुवक्षिति
र्ध्रुवयोनिः ॥ ध्रुवक्षितिर्ध्रुवयोनिर्ध्रुवासिध्रुवंय्योनिमासीदसाधुया ॥
उक्ख्यस्यकेतुम्प्रथमञ्जुषाणाश्विनाध्वर्यूसादयतामिहत्त्वा ॥ १ ॥
कुलायिनीघृतवती ॥ कुलायिनीघृतवतीपुरन्धिःस्योनेसीदसदनेपृ
थिव्याः ॥ अभित्त्वारुद्रावसवोगृणन्त्विमाब्रह्मपीपिहिसौभगाया
पू.अ. श्विनाध्वर्यूसादयतामिहत्त्वा ॥ २ ॥ स्वैर्दक्षैः ॥ स्वैर्दक्षैर्दक्षपितेहसी
१४ ददेवानाꣳसुम्नेबृहतेरणाय ॥ पितेवैधिसूनवऽआसुशेवास्वावेशातु

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

न्वासंविंशस्वाश्विनाध्वर्यूसादयतामिहत्वा ॥ ३ ॥ पृथिव्याःपुरी
षम् ॥ पृथिव्याःपुरीषमस्यप्सोनामतान्त्वाविश्वेऽअभिगृणन्तुदे
वाः ॥ स्तोमपृष्ठाघृतवतीहसीदप्रजावदस्मेद्रविणायजस्वाश्विना
ध्वर्यूसादयतामिहत्वा॥४॥आदित्यास्त्वा । पृष्ठेसादयाम्यन्तरिक्ष
स्यधर्त्त्रींविष्टम्भनीन्दिशामधिपत्नीम्भुवनानाम्॥ऊर्म्मिर्द्रप्सोऽअपा
मसिविश्वकर्म्मातऽऋषिरश्विनाध्वर्यूसादयतामिहत्वा॥५॥शुक्रश्च।
शुक्रश्चशुचिश्चग्ग्रैष्म्मावृतूऽअग्नेरन्तःश्लेषोसिकल्पैतान्द्यावापृथिवी
कल्पन्तामापऽओषधयःकल्पन्तामग्नयःपृथङ्ममज्ज्यैष्ठ्यायसव्व्रं

संहि. ताऽ ॥ येऽअग्नयुऽसमंनसोन्तुराद्यावांपृथिवीऽइमे ॥ ग्रैष्मांवृतूऽ
॥१०२॥ अंभिकल्पंमानाऽइन्द्रंमिवदेवाअंभिसंविशन्तुतयांदेवतंयाङ्गिरस्वद्ध्रु
वेसींदतम् ॥ ६ ॥ [६] सुजूर्ऋतुभिं÷सुजूर्विधाभिंः सुजूर्देवैर्वयोना
धैरुग्नयेंत्त्वावैश्वानुरायुाश्विनांध्वर्यूसांदयतामिहत्त्वांसुजूर्ऋतुभिं÷
सुजूर्विधाभिं÷सुजूर्वसुंभिंऽसुजूर्देवैर्वयोनाधैरग्नयेंत्त्वावैश्वानराया
श्विनांध्वर्यूसांदयतामिहत्त्वांसुजूर्ऋतुभिं÷सुजूर्विधाभिं÷सुजूरुद्रैंऽसु
पू.अ. जूर्देवैर्वयोनाधैरग्नयेंत्त्वावैश्वानरायाश्विनांध्वर्यूसांदयतामिहत्त्वां
१४ सुजूर्ऋतुभिं÷सुजूर्विधाभिं÷सुजूरांदित्यैःसुजूर्देवैर्वयोनाधैरुग्नयेंत्त्वावै

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF
Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

श्वानुरायाऽइश्वनाध्वुर्य्यूंसांदयतामिहत्त्वांसुजूर्ऋतुभिंःसुजूर्व्विधाभिः
सुजूर्व्विश्वैर्देवैःसुजूर्देवैर्व्वयोनाधैरग्नयेत्त्वावैश्वानुरायाऽइश्वनाध्वु
र्य्यूंसांदयतामिहत्त्वां ॥ ७ ॥ प्प्राणम्मे । पाह्यपानम्मेंपाहिव्यान
म्मेंपाहिचक्षुर्म्मऽउर्व्याव्विभाहिश्श्रोत्त्रम्मेश्श्लोकय ॥ अपःपिन्वौ
षधीर्ज्जिन्वद्विपादंवचतुष्प्पात्पाहिदिवोव्वृष्टिमेरय ॥ ८ ॥ [२]
मूर्द्धाव्वयःप्प्रजापतिश्छन्दःक्षत्रंव्वयोमयन्दञ्छन्दोव्विष्टम्भोव्वयोधिप
तिश्छन्दोव्विश्वकर्म्माव्वयःपरमेष्ठीच्छन्दोव्वस्तोव्वयोव्विवलञ्छन्दो
व्वृष्णिर्व्वयोव्विशालञ्छन्दःपुरुषोव्वयस्तन्द्रञ्छन्दोव्याघ्रोव्वयोनाधृष्ट

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

श्छन्दःसिꣳहोवयंश्छदिश्छन्दःपष्ठवाड्वयोबृहतीच्छन्दऽउक्षाव
यःककुप्छन्दऽऋषभोवयःसतोबृहतीच्छन्दोनड्वान्वयः ॥ ९ ॥
अनड्वान्वयःपङ्क्तिश्छन्दोधेनुर्वयोजगतीच्छन्दस्त्र्यविर्वयस्त्रिष्टुप्छ
न्दोदित्यवाड्वयोविराट्छन्दःपञ्चाविर्वयोगायत्रीच्छन्दस्त्रिवत्सोव
यऽउष्णिक्छन्दस्तुर्यवाड्वयोनुष्टुप्छन्दोलोकं[1]न्ता[2]ऽइन्द्र[3]म् ॥ १० ॥
[२] इन्द्राग्नीऽअव्यथमानाम् ॥ इन्द्राग्नीऽअव्यथमाना
मिष्टकान्दृꣳहतंयुवम् ॥ पृष्ठेनद्यावापृथिवीऽअन्तरिक्षञ्चविबाध

---

१ लोकम्पृण । २ ताअस्य । ३ इन्द्रंविश्वाः ।

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

से ॥ ११ ॥ व्विश्श्वकंर्म्मात्त्वा । सादयत्त्वुन्तरिक्षस्स्यपृष्ठेव्यचंस्व
तीम्प्रथंस्वतीमुन्तरिक्षंठ्यच्छान्तरिक्षन्दृर्ठहान्तरिक्षुम्माहिंठसीः ॥
व्विश्श्वंस्म्मैप्प्राणायांपानायंव्यानायोंदानायंप्प्रतिष्ठायैचुरित्रांय ॥
व्वायुरभिपांतुमुह्यास्वुस्त्याच्छर्दिषाशन्तंमेनुतयादेवतंयाङ्गिरुस्व
द्ध्रुवासींद ॥ १२ ॥ शतम् ॥ ७०० राज्ञ्यंसि ॥ राज्ञ्यंसिप्प्राचीदि
ग्विराडंसिदक्षिणादिक्सम्म्राडंसिप्प्रतीचीदिक्स्स्वुराडुस्युदीची
दिगधिपत्त्वन्यसिबृहतीदिक् ॥ १३ ॥ व्विश्श्वकंर्म्मात्त्वा ॥ सादयत्त्वु
न्तरिक्षस्स्यपृष्ठेज्ज्योतिष्म्मतीम् ॥ व्विश्श्वंस्म्मैप्प्राणायांपानायंव्या

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

संहि. नायुर्विश्श्वुञ्ज्योतिर्य्यच्छ ॥ व्वायुष्ट्रेधिपतिस्त्तयान्देवतयाङ्गिरस्वद्धु
॥१०४॥ वासीद ॥ १४ ॥ नभंश्च्च । नभुस्यश्च्चव्वार्षिकावृतूऽअुग्ग्नेरन्तश्श्लु
षोसिुकल्प्पेतान्द्यावापृथिवीकल्प्पन्तामापुऽओषधयुःकल्प्पन्तामु
ग्ग्नयुःपृथुङ्म्मुज्ज्यैष्ठ्यायुसव्व्रताः ॥ येऽअुग्ग्नयुःसमनसोन्तराद्या
वापृथिवीऽइमे ॥ व्वार्षिकावृतूऽअभिुकल्प्पमानाुऽइन्द्रमिवदेवाऽअ
भिुसंव्विशन्तुतयादेवतयाङ्गिरस्वद्धुवेसीदतम् ॥ १५ ॥ इषश्च्च ॥
पू.अ. इषश्च्चोर्ज्जश्च्चशारुदावृतूऽअुग्ग्नेरन्तश्श्लेषोसिुकल्प्पेतान्द्यावापृथिवी
१४ कल्प्पन्तामापुओषधयुःकल्प्पन्तामुग्ग्नयुःपृथुङ्म्मुज्ज्यैष्ठ्यायुस

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

व्रंताऽ ॥ यऽअग्ग्नयुःस॒मंनसोन्तुराद्यावांपृथिवीइमे ॥ शारुदावृतूऽ
अंभिकल्प्पंमानाऽइन्द्रामिवदेवाऽअंभिसंविशन्तुतयांदेवतंयाङ्गिरुस्व
द्ध्रुवेसीदतम् ॥ १६ ॥ [६] आयुंर्म्मे । पाहिप्प्राणम्मेपाह्यपा
नम्मेंपाहिव्यानम्मेंपाहिचक्षुंर्म्मेपाहिश्श्रोत्रंम्मेपाहिवाचंम्मेपिन्न्वम
नोंमेजिन्न्वात्त्कमानंम्मेपाहिज्ज्योतिंर्म्मेयच्छ ॥ १७ ॥ माच्छन्दंः ।
प्प्रमाच्छन्दंःप्प्रतिमाच्छन्दोऽअस्रीवयश्च्छन्दंःऽपङ्क्तिश्च्छन्दंऽउ
ष्णिक्छन्दोंबृहतीच्छन्दोंनुष्टुप्प्छन्दोंविराट्छन्दोंगायत्रीच्छन्दस्त्रि
ष्टुप्प्छन्दोजगंतीच्छन्दंःपृथिवीच्छन्दंः ॥ १८ ॥ पृथिवीच्छन्दो

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

न्तरिक्षञ्छन्दोद्यौश्च्छन्दꣳसमाश्च्छन्दोनक्षत्राणिच्छन्दोव्वाक्छ
न्दोमनश्च्छन्दः कृषिश्च्छन्दोहिरण्यञ्छन्दोगौश्च्छन्दोजाच्छन्दो
ऽश्वश्च्छन्दः ॥ १९ ॥ अग्निर्द्देवता । अग्निर्द्देवताव्वातोदेवतासूर्य्यो
देवताचन्द्रमादेवताव्वसवोदेवतारुद्रादेवतादित्यादेवतामरुतोदेवता
व्विश्वेदेवादेवताबृहस्प्पतिर्द्देवतेन्द्रोदेवताव्वरुणोदेवता ॥२०॥ मूर्द्धा
सि ॥ मूर्द्धासिराड्ध्रुवासिधरुणाधर्त्र्यसिधरणी ॥ आयुषेत्त्वाव्वर्च्चसे
त्त्वाकृष्यैत्त्वाक्षेमायत्त्वा ॥ २१ ॥ यन्त्रीराट् ॥ यन्त्रीराड्यन्त्र्यसि

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

यमंनीध्रुवासिधरित्री ॥ इषेत्त्वोर्ज्जेत्त्वारय्यैत्त्वापोषायत्त्वालोकं[1]ता[2]ऽइ[3]
न्द्रम् ॥ २२ ॥ [६] आशुस्त्रिवृत ॥ आशुस्त्रिवृद्भान्तःपञ्चदशोव्व्यो
मासप्तदशोधरुणंऽएकविꣳशःप्प्रतूर्त्तिरष्टादशस्तपोनवदशोभीवर्त्तः
संविꣳशोव्वर्च्चोद्वाविꣳशःसम्भरणस्त्रयोविꣳशोयोनिश्चतुर्व्विꣳशोग
र्ब्भाऽपञ्चविꣳशऽओजस्त्रिणवःक्रतुरेकत्रिꣳशःप्प्रतिष्ठात्रयस्त्रिꣳशोब्र
ध्नस्यव्विष्टपंचतुस्त्रिꣳशोनाकःषट्त्रिꣳशोव्विवर्त्तोष्टाचत्त्वारिꣳशोधर्त्रं
चतुष्टोमः ॥ २३ ॥ [१] अग्नेर्भागः ॥ अग्नेर्भागोसिदीक्षायाऽ

१ लोकम्पृण । २ ताअस्य । ३ इन्द्रंविश्वाः ।

संहि. आधिपत्त्यम्ब्रह्मस्स्पृतन्त्रिवृत्त्स्तोमऽइन्द्रस्यभागोसिव्विष्णोराधि
॥१०६॥ पत्त्यङ्क्षत्रꣳस्स्पृतम्पञ्चदशस्तोमोनृचक्षसाम्भागोसिधातुराधिप
त्त्यञ्जनित्रꣳस्स्पृतꣳसप्तदशस्तोमोमित्रस्यभागोसिव्वरुणस्याधिप
त्त्यन्दिवोवृष्टिर्व्वातस्स्पृतऽएकविꣳशस्तोमोव्वसूनाम्भागः ॥ २४ ॥
व्वसूनाम्भागोसिरुद्राणामाधिपत्त्यञ्चतुष्पात्स्स्पृतञ्चतुर्व्विꣳशस्तोमऽ
आदित्त्यानाम्भागोसिमरुतामाधिपत्त्यङ्गर्ब्भास्स्पृताःपञ्चविꣳशस्तो
पू.अ. मोदित्त्यैभागोसिपूष्णऽआधिपत्त्यमोजस्स्पृतन्त्रिणवस्तोमोदेवस्य
१२ सवितुर्भागोसिबृहस्पतेराधिपत्त्यꣳसमीचीर्दिशस्स्पृताश्चतुष्टोम

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF
Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri Funding: MIDE

स्तोमोयवानाम्भागः ॥ २५ ॥ यवानाम्भागोस्ययवानामाधिपत्त्य
म्प्रजास्स्पृताश्चतुश्चत्त्वारिꣳशस्तोमऋभूणाम्भागोसिविश्वेषान्देवा
नामाधिपत्त्यम्भूतꣳस्स्पृतन्त्रयास्त्रिꣳशस्त्तोमꣳसहश्च ॥ २६ ॥
सहश्च । सहस्यश्चहैमन्तिकावृतूऽअग्नेरन्तꣳश्लेषोसिकल्पेता
न्द्यावापृथिवीकल्पन्तामापऽओषधयꣳकल्पन्तामग्नयꣳपृथङ्ममु
ज्ज्यैष्ठ्यायसव्रताः ॥ येऽअग्नयꣳसमनसोन्तराद्यावापृथिवीऽइमे ॥
हैमन्तिकावृतूऽअभिकल्पमानाऽइन्द्रमिवदेवाऽअभिसंविशन्तुतया
देवतयाङ्गिरस्वद्ध्रुवेसीदतम् ॥ २७ ॥ [४] एकयास्तुवत । प्प्र

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

संहि. जाऽअधीयन्तप्प्रजापतिरधिपतिरासीत्तिसृभिरस्तुवतब्ब्रह्मासृज्ज्य
॥१०७॥ तब्ब्रह्मणस्प्पतिरधिपतिरासीत्त्पञ्चभिरस्तुवतभूतान्न्यसृज्ज्यन्तभू
तानाम्पतिरधिपतिरासीत्त्सप्तभिरस्तुवतसप्तऽऋषयोसृज्ज्यन्तधा
ताधिपतिरासीन्नवभिरस्तुवत ॥ २८ ॥ नवभिरस्तुवत । पितरोसृ
ज्ज्यन्तादितिरधिपत्त्न्यासीदेकादशभिरस्तुवतऽऋतवोसृज्ज्यन्ता
र्त्तवाऽअधिपतयऽआसँस्त्रयोदशभिरस्तुवतमासाऽअसृज्ज्यन्तसंव
पू.अ. त्सरोधिपतिरासीत्त्पञ्चदशभिरस्तुवतक्षत्त्रमसृज्ज्यतेन्द्रोधिपतिरा
१४ सीत्त्सप्तदशभिरस्तुवतग्ग्राम्म्याः पशवोसृज्ज्यन्तबृहस्प्पतिरधिप

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

तिरासीन्नवदुशाभिंरस्तुवत ॥ २९ ॥ नुवदुशाभिंरस्तुवत । शूद्रा
र्य्यावंसृज्ज्येतामहोरात्रेऽ अधिंपत्नीऽआस्तामेकंविंᳫशत्त्यास्तुवतै
कंशफाःपुशवोंसृज्ज्यन्तुव्वरुणोधिंपतिरासुीत्त्रयोंविंᳫशत्त्यास्तुवतक्षु
द्राःपुशवोंसृज्ज्यन्तपूषाधिंपतिरासुीत्त्पञ्चंविंᳫशत्त्यास्तुवतारुण्ण्याः
पुशवोंसृज्ज्यन्तव्वायुरधिंपतिरासीत्त्सुप्तविंᳫशत्त्यास्तुवतुद्यावांपृथि
वीव्व्यैतांव्वसंवोरुद्राऽआंदित्त्याऽअंनुव्व्यायँस्तऽएवाधिंपतयऽआसुन्नवं
विंᳫशत्त्यास्तुवत ॥ ३० ॥ नवंविंᳫशत्त्यास्तुवतुव्वनुस्प्पतंयोसृज्ज्यन्तु
सोमोधिंपतिरासुीदेकंत्रिंᳫशतास्तुवतप्प्रुजाऽअंसृज्ज्यन्तुयवाश्च्चा

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

यंद्वाभ्श्चाधिपतयऽआसुँस्त्रयंस्त्रिंᳫ॑शतास्त्तुवतभूतान्यंशाम्म्यन्प्रजाप
तिःपरमेष्ठ्यधिपतिरासील्लोँकन्ताऽइन्द्रम् ॥ ३१ ॥ [४] इतिश्री
वाजसनेयसंहितायांचतुर्दशोऽध्यायः ॥ १४ ॥ श्रीवेदपुरुषायनमः ॥
अनुवाक्सूत्रम् अग्नेजातान् पञ्च रश्मिनासत्यायचतस्रः राज्ञ्यस्य
यंपुरः पञ्चकौ अग्निर्मूर्द्धैकोनात्रिंᳫ॑शत् येनऽऋषयोष्टौ तपश्चनव सप्त
पञ्चषाष्टिः ॥ हरिःॐअग्नेजातान् ॥ अग्नेंजातान्प्रणुदानःसुपत्न्ना
न्प्रत्त्यजातान्नुदजातवेदः ॥ अधिनोब्रूहिसुमनाऽअहेडँस्त्तवस्यामुश

१ लोकम्पृण । २ ताअस्य । ३ इन्द्रंविश्वाः ।

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

म्म्मँ॒स्त्रिवरू॑थऽउद्धौ॥ १ ॥ सहंसाजुतान्॥ सहंसाजुतान्प्रणुंदानःसुप
त्नाक्प्रत्त्यजांताञ्जातवेदोनुदस्व ॥ अधिंनोब्रूहिसुमनुस्यमांनोवुयथं
स्यांमुप्प्रणुंदानःसुपत्नकांन्॥ २ ॥ षोडुशीस्तोमः ॥ षोडुशीस्तोमुऽओ
जोद्रविणञ्चतुश्चत्त्वारिंशस्तोमुोवर्च्चोद्रविणम् ॥ अग्ग्नेःपुरीषमुस्य
प्प्सुोनामुतान्त्त्वाविश्वेंऽअभिगृंणन्तुदेवाः ॥ स्तोमंपृष्ठाघृतवंतीहसीं
दप्प्रजावंदुस्म्मेद्रविणायंजस्व ॥ ३ ॥ एवुश्चछन्दः ॥ एवुश्चछन्दोव
रिंवुश्चछन्दःशुम्भुश्चछन्दःपरिभूश्चछन्दऽआच्छच्छन्दोमनुश्च्छ
न्दोव्यचुश्चछन्दःसिन्धुश्चछन्दःसमुद्रश्चछन्दःसरिरञ्छन्दःकुकु

संहि.

||१०९|| ष्पच्छन्दंस्त्रिककुष्पच्छन्दं÷काव्यञ्छन्दोंऽअङ्कुपञ्छन्दोक्षरंपाङ्क्तिश्च्छन्दं÷
पुदपाङ्क्तिश्च्छन्दोंविष्टारपाङ्क्तिश्च्छन्दं÷क्षुरोभ्भ्रजुश्च्छन्दंऽआच्छच्छ
न्दं÷प्प्रच्छच्छन्दं÷ ॥ ४ ॥ आच्छच्छन्दं÷प्प्रच्छच्छन्दं÷ ॥ संय्य
च्छन्दोंव्वियच्छन्दोंबृहच्छन्दोंरथन्तरञ्छन्दोंनिकायश्च्छन्दोंव्विवध
श्च्छन्दोगिरश्च्छन्दोभ्भ्रजुश्च्छन्दं÷सुष्टुंस्तुप्पच्छन्दोंनुष्टुप्पच्छन्दऽएव
श्च्छन्दोव्वरिवश्च्छन्दोव्वयुश्च्छन्दोंव्वयुस्कृच्छन्दोव्विष्पर्द्धाश्च्छ
न्दों व्विशालञ्छन्दंश्च्छादिश्च्छन्दोंदूरोहणञ्छन्दंस्तन्द्रञ्छन्दोंऽअ
पू.अ. ङ्काङ्कञ्छन्दं÷ ॥ ५ ॥ [५] रश्मिम्मनांसत्त्यायं ॥ सत्त्यञ्जिन्वप्प्रोतिं

१६

नुाधर्म्मँणाधर्म्मँञ्जिन्वान्त्विंत्त्यादिवादिवंञ्जिन्वसुन्धिनान्तरिँक्षेणा
न्तरिँक्षञ्जिन्वप्प्रतिधिनापृथिव्व्यापृथिवीञ्जिन्वविष्टम्भेनवृष्ट्यावृष्टिं
ञ्जिन्वप्प्रवयान्हाहार्ज्जिन्वानुयारात्र्यारात्रींञ्जिन्वोशिजावसुब्भ्योव
सुंञ्जिन्वप्प्रकेतेनादित्त्येब्भ्यंऽआदित्त्याञ्जिन्वतन्तुंनारायः ॥ ६ ॥
तन्तुंनारायः ॥ तन्तुंनारायस्प्पोषेणरायस्प्पोषञ्जिन्वसꣳसर्प्पेणश्श्रु
तायंश्श्रुतञ्जिन्वैडेनौषधीभिरोषधीर्ज्जिन्वोत्तमेनंतनूभिस्तनूर्ज्जिन्व
व्वयोधसाधीतेनाधीतञ्जिन्वाभिजितातेजंसातेजोजिन्व ॥ ७ ॥
प्रतिपदंसि । प्प्रतिपदेंत्त्वानुपदंस्यनुपदेंत्त्वासम्पदंसिसम्पदेंत्त्वा

संहि. तेजोसितेजसेत्त्वात्त्रिवृदसि ॥ ८ ॥ त्रिवृदसि ॥ त्रिवृतेत्त्वा
॥११०॥ प्प्रवृदसिप्प्रवृतेत्त्वाव्विवृदसिव्विवृतेत्त्वासवृदसि सवृतेत्त्वाक्क्रमोस्या
क्क्रमायत्त्वासङ्क्रमोसिसङ्क्रमायत्त्वोत्क्रमोस्युत्क्रमायत्त्वोत्क्क्रान्तिरस्यु
त्क्रान्त्यैत्त्वाधिपतिनोर्ज्जोर्ज्जञ्जिन्न्व ॥ ९ ॥ [४] राज्ञ्यसि ॥
राज्ञ्यसिप्प्राचीदिग्ग्वसवस्त्तेदेवाऽअधिपतयोग्ग्निर्हेतीनाम्प्रतिधर्त्ता
त्त्रिवृत्त्वास्त्तोमः पृथिव्याᳫश्रयत्त्वाज्ज्यमुक्क्थमव्व्यथायैस्त्तभ्नातु
पू.अ. रथन्तरᳫसामप्रतिष्ठित्त्याऽअन्तरिक्षऽऋषयस्त्त्वाप्प्रथमजादेवेषुदि
१९ वोमात्त्रयाव्वरिम्मणाप्प्रथन्तुव्विधर्त्ताचायमधिपतिश्च्चतेत्त्वासर्व्वेसंव्विदा

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

नानाकस्यपृष्ठेस्वर्गेलोकेयजमानञ्चसादयन्तु॥१०॥ब्विराडसि ॥ ब्वि
राडसिदक्षिणादिग्रुद्द्रास्तेदेवाऽअधिपतयऽइन्द्रोहेतीनाम्प्रतिधर्त्तापं
ञ्चदशस्त्वास्तोमःपृथिव्याꣳश्रयतुप्प्रऽउगमुक्थमव्व्यथायैस्तब्भ्ना
तुबृहत्सामप्प्रतिष्ठित्त्याऽअन्तरिक्षऽऋषयस्त्वाप्प्रथमजादेवेषुदिवो
मात्त्रयाव्वरिम्म्णाप्प्रथन्तुव्विधर्त्ताचायमधिपतिश्चतेत्त्वासर्व्वेसंव्विदाना
नाकस्यपृष्ठेस्वर्गेलोकेयजमानञ्चसादयन्तु ॥ ११ ॥ सम्म्राड
सि ॥ सम्म्राडसिप्प्रतीचीदिगादित्यास्तेदेवाऽअधिपतयोव्वरुणोहे
तीनाम्प्रतिधर्त्तासप्तदशस्त्वास्तोमःपृथिव्याꣳश्रयतुमरुत्वतीयमु

संहि. क्थमव्व्यंथायैस्तब्भ्नातुब्वैरूपᳪसामुप्प्रातिष्ठित्त्याऽअन्तरिक्षुऽऋषयस्
॥१११॥ स्त्वाप्प्रथमुजादेवेषुंदिवोमात्त्रंयाव्वरिम्म्णाप्प्रंथन्तुव्विधुर्त्ताचायमाधिं
पतिश्च्चुतेत्त्वासव्वैंसंव्विदानानाकंस्यपृष्ठेस्वुर्ग्गैलोकेयजमानश्च्चसादय
न्तु ॥ १२ ॥ स्वराडसि ॥ स्वराडस्युदीचीदिङ्मरुतस्तेदेवाऽ
अधिंपतयुःसोमोहेतीनाम्प्रातिधुर्त्तैकविᳪशस्त्वास्तोमंःपृथिव्व्याᳪ
श्रंयतुनिष्क्केवल्ल्यमुक्थमव्व्यंथायैस्तब्भ्नातुव्वैराजᳪसामुप्प्रातिष्ठित्त्या
पू.अ. ऽअन्तरिक्षुऽऋषयस्त्वाप्प्रथमुजादेवेषुंदिवोमात्त्रंयाव्वरिम्म्णाप्प्रंथ
१५ न्तुव्विधुर्त्ताचायमाधिंपतिश्च्चुतेत्त्वासव्वैंसंव्विदानानाकंस्यपृष्ठेस्वुर्ग्गैलो

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF
Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

केयजमानश्चसादयन्तु ॥ १३ ॥ अधिपत्त्न्यसि ॥ अधि
पत्त्न्यसिबृहतीदिग्विश्वेतेदेवाऽअधिपतयोबृहस्प्पतिर्हेतीनाम्प्र
तिधुर्त्तात्त्रिणवत्त्रयस्त्रिᳪशौत्त्वास्तोमौपृथिव्याᳪश्रयतांवैश्वदेवा
ग्निमारुतेऽउक्थेऽअव्ययंथायैस्त्तभ्नीताᳪशाक्वररैवतेसामनीप्प्रतिष्ठि
त्त्याऽअन्तरिक्षऽऋषयस्त्वाप्प्रथमजादेवेषुदिवोमात्त्रयावरिम्म्णाप्प्र
थन्तुव्विधर्त्ताचायमधिपतिश्श्चतेत्त्वासर्व्वेसंव्विदानानाकस्यपृष्ठेस्वर्ग्गे
लोकेयजमानश्चसादयन्तु ॥ १४ ॥ [५] अयम्पुरः ॥ अयम्पुरो
हरिकेशᳪसूर्य्यरश्मिस्तस्यरथगृत्त्सश्चरथौजाश्चसेनानीग्ग्रामु

णण्यौ ॥ पुञ्जिकुस्त्थुलाचंक्रतुस्त्थुलाचाप्प्सुरसौदुङ्क्ष्णवंः पुशवौहे

तिःपौरुंषेयोवुधः प्प्रहेंतिुस्त्तेब्भ्युोनमोऽअस्त्तुतेनोंवन्तुतेनोंमृडयन्तु
तेयन्द्विुष्मोयश्च्चंनोद्वेष्टितमेंषाुअम्भेंदद्धमः ॥१५॥ अयन्दंक्षिुणा ॥
अयन्दंक्षिुणाविुश्श्वकंम्मुोतस्यंरथस्वुनश्च्चुरथेंचित्रश्च्चसेनानींग्ग्राम
णण्यौ ॥ मेनकाचंसहजुन्न्याचाप्प्सुरसौयातुधानांहेतीरक्षांᳬसि
प्प्रहेंतिुस्त्तेब्भ्युोनमोऽअस्त्तुतेनोंवन्तुतेनोंमृडयन्तुतेषान्द्विुष्मोयश्च्चं

नोद्वेष्टितमेंषाुअम्भेंदद्धमः ॥ १६ ॥ अयम्पुश्च्चात् ॥ अयम्पुश्च्चा

द्विश्ववद्व्यंचुास्त्तस्युरथंप्प्रोतुश्च्चसंमरथश्च्चसेनानींग्ग्रामुणण्यौ ॥ प्र

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF
Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

म्म्लोचन्तीचानुम्म्लोचन्तीचाप्प्सुरसौब्व्याग्घ्राहेतिःसुप्पाःप्प्रहेति
स्त्तेब्भ्योनमोऽअस्तुतेनोवन्तुतेनोमृडयन्तुतेयन्द्विष्म्मोयश्चनोद्वेष्टि
तमेषाञ्जम्भेदध्मः ॥ १७ ॥ अयमुत्तरात् ॥ अयमुत्तरात्संय्यद्द्वसु
स्तस्यताक्क्ष्र्यश्चारिष्टनेमिश्चसेनानीग्ग्रामण्ण्यौ ॥ व्विश्वाचीचघृ
ताचीचाप्प्सरसावापोहेतिर्व्वातःप्प्रहेतिस्त्तेब्भ्योनमोऽअस्तुतेनोवन्तु
तेनोमृडयन्तुतेयन्द्विष्म्मोयश्चनोद्वेष्टितमेषाञ्जम्भेदध्मः ॥१८॥ अ
यमुपरि ॥ अयमुपर्य्यर्व्वाग्ग्वसुस्तस्यसेनजिच्चसुषेणश्चसेनानीग्ग्रा
मण्ण्यौ ॥ उर्व्वशीचपूर्व्वचित्तिश्चाप्प्सरसावव्वस्प्फूर्ज्जन्हेतिर्व्विद्युत्प्रहेति

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

 स्त्तेब्भ्योनमोऽअस्त्तुतेनोॺन्तुतेनोमृडयन्तुतेयन्द्विष्म्मोयश्च्चनोद्द्वेष्टि
 तमेषाञ्जम्भेदध्मः ॥१९॥ [५]अग्ग्निर्म्मूर्द्धा॥अग्ग्निर्म्मूर्द्धादिवःककु
त्त्पतिः पृथिव्व्याऽअयम् ॥ अपाᳪंरेताᳪंसिजिन्न्वति ॥२०॥ अयमु
ग्ग्निः ॥ अयमग्ग्निः सहस्त्रिणोव्वाजस्स्यशतिनस्स्पतिः ॥ मूर्द्धाकवीरं
यीणाम् ॥ २१ ॥ त्वामंग्ग्ने॥ त्वामंग्ग्नेपुष्क्करादद्ध्यथर्व्वानिरमन्थत॥
मूर्द्ध्नोव्विश्श्वस्स्यव्वाघतः ॥२२ ॥ भुवोयज्ञस्य ॥ भुवोयज्ञस्यरजसश्च
 नेतायत्रानियुद्भिःसचसेशिवाभिः ॥ दिविमूर्द्धानन्दधिषेस्स्वर्षाञ्जिह्वा
 मग्ग्नेचकृषेहव्यवाहम् ॥२३॥ अबोद्ध्यग्ग्निः ॥ अबोद्ध्यग्ग्निः समि

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

धाजनानांम्प्रतिधेनुमिवायतीमुषासंम् ॥ यह्वाऽइवप्प्रवयामुज्जिहां
नाःप्प्रभानवंःसिस्रतेनाकमच्छ ॥ २४ ॥ अवोचामकवये ॥ अवोचा
मकवयेमेध्यांयवचोवन्दारुंवृषभाययवृष्णे ॥ गविष्ठिरोनमसास्तो
मंमग्नौदिवीवरुक्ममुरुव्यञ्चंमश्श्रेत् ॥ २५ ॥ अयमिह ॥ अयमिह
प्प्रंथमोधायिधातृभिर्होतायजिष्ठोऽअध्वरेष्वीड्यंः ॥ यमप्नवानोभृ
गंवोविरुरुचुर्वनेषुचित्रंविभ्वंविशेविशे ॥ २६ ॥ जनंस्यगोपाः ॥ जनं
स्यगोपाऽअंजनिष्टजागृविरग्निःसुदक्षंःसुवितायनव्यंसे ॥ घृतप्प्रंती
कोबृहतादिविस्पृशांद्युमद्विभांतिभरतेभ्यःशुचिंः ॥ २७ ॥ त्वामंग्ने ॥

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

 त्वामंग्ग्ने॒ऽअङ्गिरसो॒गुहा॑हि॒तमन्व॑विन्दच्छ्रिश्रि॒या॒णंव्वनेवने ॥ सजा॑य
 से॒म॒त्थ्यमा॑नु॒ꣳसहो॑मुहत्त्वामा॑हु॒ꣳसहं॒सस्प्पुत्रमं॑ङ्गिरः ॥२८॥सखा॑यु॒ꣳस
मृ॥सखा॑यु॒ꣳसंव्वः॒सु॒म्म्यञ्च॒मिषु॒ꣳस्तोमं॒ञ्चाग्ग्नये॑ ॥ व्वर्षि॑ष्ठायक्षि॒तीनाम्
ज्र्जौ॑नप्प्त्रे॒सहं॑स्वते ॥२९॥ स॒ꣳसुमित् ॥ स॒ꣳसुमि॑द्युव॑से॒वृषु॒न्नग्ग्ने॒व्विश्वा॑
न्न्य॒र्य्य॑ऽआ ॥ इ॒डस्प्प॒दे॒समिं॑द्ध्यसे॒सनो॒व्वसू॒न्न्याभंर ॥ ३० ॥ त्वाश्चि॑
त्रश्र॑वस्तम ॥ त्वाश्चि॑त्रश्र॑वस्तमुहवं॑न्ते॒व्वि॒क्षुजन्तवः॑ ॥ शो॒चिष्के॑
 शम्पुरु॒प्प्रि॒याग्ग्नेहु॒व्याय॒व्वोढ॑वे ॥३१॥ एनावः॑ ॥ ए॒नावो॑ऽअ॒ग्ग्निन्नम॑
 सो॒ज्र्जौ॑नपा॑तुमाहु॑वे॥प्रि॒यञ्चेति॑ष्ठमर॒तिꣳस्वं॑द्ध्वरं॑व्विश्वं॑स्य॒दू॒तमु॒मृतम् ॥

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

॥ ३२ ॥ व्विश्श्वस्स्यदूतम् ॥ विश्श्वंस्स्यदूतमुमृतुंव्विश्श्वंस्स्यदूतमुमृतंम् ॥
सयोंजतेऽअरुषाव्विश्श्वभोंजसासदुंद्रवुत्त्स्वाऽहुतः ॥ ३३ ॥ सदुंद्रवत् ॥
सदुंद्रवुत्त्स्वाःहुतुःसदुंद्रवुस्त्त्वाहुतः ॥ सुब्ब्रह्ममांयुज्ञःसुशमींव्वसूनान्दे
वंऽराधोजनानांनाम् ॥ ३४ ॥ अग्नेव्वाजंस्य ॥ अग्नेव्वाजंस्युगोमंतुऽ
ईशांनःसहसोयहो ॥ अस्म्मेधेंहिजातवेदोमाहिश्श्रवंः ॥ ३५ ॥ सऽ
इंधानः ॥ सऽइंधानोव्वसुंष्कुविरुग्ग्निरींडेन्न्योंगिरा ॥ रेवदुस्म्मब्भ्यं
म्पुर्व्वणीकदीदिहि ॥ ३६ ॥ क्षुपोरांजन् ॥ क्षुपोरांजन्नुतत्त्मनाग्ग्नेव्व
स्त्तोरुतोषसंः ॥ सतिंग्ग्मजम्भरुक्षसोंदहुप्प्रातिं ॥ ३७ ॥ भुद्द्रोनंः ॥

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

संहि. भुद्रोनौऽअग्निराहुतोभुद्रारातिःसुभगभुद्रोऽअध्वरः ॥ भुद्राऽउुतप्प्र
॥११९॥ शंस्तयः ॥३८॥ भुद्राऽउुत ॥ भुद्राऽउुतप्प्रशंस्तयोभुद्रम्मनंःकृणुष्व
वृत्रतूर्य्ये ॥ येनांसुमत्त्सुसासहंः ॥ ३९ ॥ येनांसुमत्त्सु । सासहोवं
स्त्थिरातनुहिभूरिशर्द्धताम् ॥ वुनेमातेऽअुभिष्टिभिः॥४०॥अुग्निन्त
म् ॥ अुग्निन्तम्मन्न्येयोवुसुरस्तुंय्यंयन्तिधेनवंः ॥ अस्तुमर्व्वन्तऽआ
शवोस्त्तुन्नित्त्यासोवाजिनुऽइषंस्तोतृभ्युऽआभंर ॥ ४१ ॥ सोऽअ
पू.अ. ग्निः ॥ सोऽअग्निर्य्योवुसुंर्गृणेसंय्यमायन्तिधेनवंः ॥ समर्व्वन्तोरघुद्रु
१८ वंःसंसुजातासंःसूरयुऽइषंस्तोतृभ्युऽआभंर ॥ ४२ ॥ उुभेसुंश्च

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDE

न्द्र ॥ उभेसुँश्चन्द्रसर्प्पिषोदर्व्वीँश्श्रीणीषऽआसनि ॥ उतोनुऽउत्पुपू
र्य्याऽउक्थेषुंशवसस्पतऽइषंᳬस्तोतृभ्यऽआभर ॥४३॥ अग्नेतम्॥
अग्नेतमद्याश्वन्नस्तोमैःक्रतुन्नभद्रᳬहृदिस्पृशम् ॥ ऋद्ध्यामातऽ
ओहैः ॥४४॥ अधाहि ॥ अधाह्यग्नेक्रतोर्भद्रस्यदक्षस्यसाधोः ॥ र
थीर्ऋतस्यबृहतोबभूथ ॥४५॥ एभिर्न्नः ॥ एभिर्न्नोऽअर्क्कैर्भवानोऽअ
र्व्वाङ्स्वर्ण्णज्ज्योतिः ॥ अग्नेव्विश्वेभिःसुमनाऽअनीकैः ॥ ४६ ॥
अग्निᳬहोतारम् ॥ अग्निᳬहोतारम्मन्येदास्वन्तंव्वसुᳬसूनुᳬसह
सोजातवेदसंव्विप्प्रन्नजातवेदसम् ॥ यऽऊर्द्ध्वयास्वद्ध्वरोदेवोदेवाच्च्याकृ

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

संहि. पा ॥ घृतस्युविभ्राष्टिमनुंवाष्टिशोचिषाजुह्वानस्यसुर्प्पिषंः ॥ ४७ ॥
॥११६॥ अग्नेत्त्वम् ॥ अग्नेत्त्वन्नोऽअन्तमऽउतत्राताशिवोभवावरूत्थ्यः ॥ व
सुरग्निर्व्वसुंश्रवाऽअच्छानाक्षिद्युमत्तमंरयिन्दाः। तन्त्वांशोचिष्ठदी
दिवःसुम्नायनूनमीमहेसखिभ्यः ॥ ४८ ॥ [२९] येनुऽऋषयः ॥
येनुऽऋषयुस्तपंसासुत्रमायुन्निन्धानाऽअग्निंस्वराभरन्तः ॥तस्मि
न्नुहान्निदधुनाकेऽअग्निमेनमाहुम्मनंवस्तीर्णबर्हिषम् ॥ ४९ ॥ त
पू.अ. म्पत्नीभिः ॥ तम्पत्नीभिरनुंगच्छेमदेवाःपुत्रैर्भ्रातृभिरुतवाहिर
१६ ण्यैः ॥ नाकङ्गृभ्णानाःसुकृतस्यलोकेतृतीयेपृष्ठेऽअधिरोचुनेदिवः।

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

॥ ५० ॥ आवाचऽं ॥ ॥ आवाचोमद्ध्यंमरुहद्भुरण्ण्युरयमग्निऽसत्त्पं
तिश्चेकितानऽं ॥ पृष्ठेपृंथिव्यानिहिंतोदाविंद्युतदधस्प्पदङ्कृणुतांस्येपृं
तुन्यवं÷ ॥ ५१ ॥ अयमग्निऽ ॥ अयमग्निर्वीरतंमोव्वयोधाऽसंहस्त्रि
यौद्योततामप्प्रंयुच्छन् । व्विऽभ्राजंमानऽंसरिरस्यमद्ध्यऽउपप्प्रयांहि
दिव्यानिधामं ॥ ५२ ॥ सम्प्रच्च्यंवद्धमुपं ॥ सम्प्रयातागग्नेपथोदेंवया
नांङ्कृणुद्ध्वम् ॥ पुनं÷कृण्ण्वानापितरायुवांनान्वाताṃसीत्त्वायितन्तुंमे
तम्॥५३॥उद्बुंद्ध्यस्व ॥ उद्बुंद्ध्यस्वाग्नेप्प्रतिंजागृहित्त्वमिंष्टापूर्त्ते सऽ
सृंजेथामयञ्च ॥ अस्म्मिन्त्सधस्त्थेऽअद्ध्युत्तंरस्म्मिन्विश्वेदेवायजं

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

मानश्चसीदत॥५४॥येनुव्वहंसि ॥ येनुव्वहंसिसुहस्त्रंठ्येनाग्ग्नेसर्व्ववेदुस
म्॥तेनेमंठ्युज्ञन्नोनयुस्व्र्द्देवेषुगन्तवे ॥ ५५॥ अुयन्ते ॥ अुयन्तुयोनि
र्ऋत्त्वियुोयतोजुातोऽअरोचथाः ॥ तञ्जानन्नग्गुऽआरोहाथानोव्वर्द्धयार
यिम् ॥ ५६ ॥ [८] तपंश्च ॥ तपंश्चतपुस्युश्चशैशिरावृतूऽअुग्ग्नेर
न्तःश्लेषोसिकल्प्पैतान्द्यावांपृथिवीकल्प्पन्तामापुऽओषधयुःकल्प्प
न्तामुग्ग्नयुःपृथुङ्ममुज्ज्यैष्ठ्यांयुसव्व्रताः ॥ येऽअुग्ग्नयुःसमनसोन्तु
राद्यावांपृथिवीऽइमे ॥ शैशिरावृतूऽअभिकल्प्पमानुाऽइन्द्रमिवदेवाऽ
अभिसंव्विशन्तुतयांदेवतयाङ्गिरस्वद्ध्रुवेसीदतम् ॥ ५७ ॥ पुरमेष्ठी

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

त्वां । सादयतुदिवस्प्पृष्ठेज्ज्योतिष्म्मतीम् ॥ व्विश्श्वंस्म्मैप्प्राणायापा
नायंव्व्यानायुव्विश्श्वञ्ज्योतिर्य्यच्छ ॥ सूर्य्यस्तेधिपतिस्तयादेवतया
ङ्गिरस्वद्ध्रुवासीद ॥ ५८ ॥ लोकम्पृण ॥ लोकम्पृणच्छिद्द्रम्पृणाथोसी
दद्ध्रुवात्त्वम् ॥ इन्द्राग्ग्नीत्त्वाबृहस्प्पतिरस्म्मिन्न्योनावसीषदन् ॥५९॥
ताऽअस्य ॥ ताऽअस्यसूददोहसःसोमंश्रीणन्तिपृश्नयः ॥जन्मन्देवानांव्विशस्त्रिष्ष्वारोचनेदिवः ॥ ६० ॥ इन्द्रंव्विश्श्वाः ॥ इन्द्रंव्विश्श्वाऽअवीवृधन्त्समुद्द्रव्यचसङ्गिरः ॥ रथीतमंरथीनांव्वाजानांसत्पतिम्पतिम् ॥ ६१ ॥ प्रोथदश्श्वः ॥ प्रोथदश्श्वोनयवसेविष्ष्यन्यदा

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

संहि. मुहःसँवरंणाद्धयस्त्थांत् ॥ आदस्युवातोऽअनुवातिशोचिरधंस्मते
॥११८॥ व्रजंनङ्कृष्णमस्त्ति ॥ ६२ ॥ आयोष्ट्वां ॥ आयोष्ट्वासदंनेसाद
याम्म्यवंतश्च्छायायांᳬसमुद्रस्युह्दयें ॥रश्म्मीवतीम्भास्वंतीमाया
द्याम्भास्यापृथिवीमोर्वुन्तरिक्षम् ॥ ६३ ॥ परमेष्ठीत्त्वां । सा
दयतुदिवस्पृष्ठेव्यचंस्वतीम्प्रथंस्वतीन्दिवंᳬयच्छदिवन्दृᳬहदिवम्मा
हिᳬसीः ॥ विश्श्वंस्म्मैप्प्राणायांपानायंव्यानायोदानायंप्प्रतिष्ठायै
पू.अ. चरित्रांय ॥ सूर्य्यस्त्त्वाभिपांतुमह्यास्वस्त्त्याच्छर्दिषाशन्तंमेनत
१५ यांदेवतंयाङ्गिरस्वद्धुवेसींदतम् ॥६४॥ सहस्त्रंस्यप्प्रमा ॥ सिसहस्त्रंस्य

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

प्प्रमासिसुहस्त्रंस्थप्प्रतिमासिसुहस्त्रंस्योन्नमासिसाहुस्त्रोसिसुहस्त्रांय
त्त्वा ॥ ६५ ॥ [९] इतिश्रीवाजसनेयसंहितायांपञ्चदशोऽ
ध्यायः ॥ १५ ॥ नमस्त्तेषोडश हिरण्यबाहवे उष्णीषिणे तक्षभ्यो
ज्येष्ठाय पञ्चकाः स्रुत्त्यायच्चतस्त्रः शम्भवायैका पार्यायपञ्च द्रापेऽ
अन्धसोविंश्शतिः नव षट्षष्टिः ॥ हरिः ॐनमंस्त्ते॥नमंस्त्तेरुद्द्रमुन्न्यवेऽ
उतोतुऽइषवेनमंः ॥ बाहुब्भ्यांमुततेनमंः॥ १ ॥ यातें॥यातेंरुद्द्रशिवातु
नूरघोरापांपकाशिनी ॥ तयांनस्त्तुन्वाशन्तंमयागिरिशन्ताभिचांक
शीहि ॥ २ ॥ यामिषुम् ॥ यामिषुंङ्गिरिशन्तहस्त्तैंबिभर्ष्यस्त्तवे ॥

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

संहि. शिवाङ्गिरित्रताङ्कुरुमाहिꣳसीꣳपुरुषञ्जगत् ॥ ३ ॥ शिवेनुव्वचंसा ॥
॥११९॥ शिवेनुव्वचंसात्त्वागिरिशाच्छांव्वदामसि ॥ यथांनुꣳसर्व्वमिज्जगंदयुक्ष्म
ꣳसुमनाऽअसंत् ॥ ४ ॥ अद्ध्यंवोचत ॥ अद्ध्यंवोचदधिवक्ताप्प्रंथ
मोदैव्व्योभिषक् ॥ अहींश्चसर्व्वाञ्जम्भयन्त्सर्व्वाश्चयातुधान्योधरा
चीꣳपरासुव ॥ ५ ॥ असौयः ॥ असौयस्ताम्म्रोऽअंरुणऽउतबभ्रुःसु
मङ्गलः ॥ येचैनꣳरुद्राऽअभितोदिक्षुश्रिताःसंहस्रशोवैषाꣳहेडऽईम
पू.अ. हे ॥ ६ ॥ असौयः ॥ असौयोवसर्प्पतिनीलग्ग्रीवोविलोहितः ॥ उ
१६ तैनंङ्गोपाऽअंदृश्रन्नदृश्रन्नुदहार्य्यःसदृष्टोमृडयातिनः ॥ ७ ॥ न

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

मोऽस्तु ॥ नमोऽस्तुनीलग्ग्रीवायसहस्राक्षायमीढुषे ॥ अथोयेऽअ
स्युसत्त्वानोहन्तेब्भ्योऽकरन्नमः ॥ ८ ॥ प्रमुञ्च ॥ प्रमुञ्चधन्वन
स्त्वमुभयोरार्त्त्न्योर्ज्ज्याम्॥याश्चतेहस्तऽइषवऽपराताभगवोव्वप ॥
॥ ९ ॥ व्विज्ज्यन्धनुः ॥ व्विज्ज्यन्धनुःकपर्द्दिनोव्विशल्ल्योबाण
वाँ२ ॥ ऽउत॥ अनेशन्नस्ययाऽइषवऽआभुरस्यनिषङ्गधिः ॥ १० ॥
याते ॥ यातेहेतिर्म्मीढुष्टमहस्तेबभूवतेधनुः ॥ तयास्म्मान्विश्श्व
तस्त्वमयक्ष्मयापरिभुज ॥ ११ ॥ परिते ॥ परितेधन्वनोहेतिर
स्म्मान्वृणक्तुविश्श्वतः ॥ अथोयऽइषुधिस्तवारेऽअस्म्मन्निधेहितम् ॥

संहि. ॥ १२ ॥ अवतत्त्यधनु ÷ ॥ अवतत्त्यधनुष्ट्वᳪसहस्राक्षशतेषुधे ॥ नि
॥१२०॥ शीर्य्यंशल्ल्यानाम्मुखाशिवोनः÷सुमनाभव ॥ १३ ॥ नमस्ते ॥ नम
स्तऽआयुधायानाततायधृष्णवे ॥ उभाब्भ्याम्मुततेनमोबाहुब्भ्या
न्तवधन्न्वने ॥ १४ ॥ मानः÷ ॥ मानोमहान्तमुतमानोऽअर्ब्भकम्मा
नऽउक्षन्तमुतमानऽउक्षितम् ॥ मानोव्वधीःपितरम्मोतमातरम्मानः÷
प्प्रियास्तन्न्वोरुद्ररीरिषः ॥ १५ ॥ मानस्तोके ॥ मानस्तोकेतनये
पू.अ. मानऽआयुषिमानोगोषुमानोऽअश्श्वेषुरीरिषः ॥ मानोव्वीरान्रुद्रभा
१६ मिनोव्वधीर्हविष्म्मन्तःसदमित्त्वाहवामहे ॥१६॥ [१६] शतम् ८००

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri Funding: MIDE

नमोहिरण्ण्यबाहवे ॥ नमोहिरण्ण्यबाहवेसेनान्न्येदिशाञ्चपतयेनमो
नमोवृक्षेब्भ्योहरिकेशेब्भ्यःपशूनाम्पतयेनमोनमःशष्प्पञ्जरायत्त्वि
षीमतेपथीनाम्पतयेनमोनमोहरिकेशायोपवीतिनेपुष्टानाम्पतयेनमो
नमोबब्भ्लुशाय ॥ १७ ॥ नमोबब्भ्लुशायव्व्याधिनेन्नानाम्पत
येनमोनमोभवस्यहेत्त्यैजगताम्पतयेनमोनमोरुद्द्रायाततायिनेक्षेत्त्रा
णाम्पतयेनमोनमःसूतायाहन्त्यैव्वनानाम्पतयेनमोनमोरोहिताय ॥
॥ १८ ॥ नमोरोहिताय। स्त्थपतयेव्वृक्षाणाम्पतयेनमोनमोभुवन्तयेव्वा
रिवस्कृतायौषधीनाम्पतयेनमोनमोमन्त्रिणेव्वाणिजायकक्षाणाम्पत

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

संहि. युनमोनमऽउच्चैर्घोषायाक्रन्दयतेपत्तीनाम्पतयेनमोनमः कृत्स्नायु
१२१॥ तयां ॥ १९ ॥ नमः कृत्स्नायतया ॥ धावतेसत्त्वनाम्पतयेनमोन
मुःसहमानायनिव्याधिनऽआव्याधिनीनाम्पतयेनमोनमोनिषङ्गिणे
ककुभायस्तेनानाम्पतयेनमोनमोनिचेरवेपरिचरायारण्यानाम्पत
येनमोनमोवञ्चते ॥ २० ॥ नमोवञ्चते । परिवञ्चतेस्तायूना
म्पतयेनमोनमोनिषङ्गिणऽइषुधिमतेतस्कराणाम्पतयेनमोनमः सृ
पू.अ. काविभ्योजिघांसद्भ्योमुष्णताम्पतयेनमोनमोसिमद्भ्योनक्तञ्च
१६ रद्भ्योविकृन्तानाम्पतयेनमः ॥ २१ ॥ [५] नमऽउष्णीषिणे । गि

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

रिचरायंकुलुञ्चानाम्पतंयेनमोनमंऽइषुमद्ध्योंधन्वायिभ्यंश्चवोन
मोनमंऽआतन्वानेभ्यंःप्रतिदधानेभ्यश्चवोनमोनमंऽआयच्छ
द्ध्योऽस्यंद्ध्यश्चवोनमोनमोंविसृजद्ध्यंः ॥ २२ ॥ नमोंविसृजद्ध्योवि
ध्यंद्ध्यश्चवोनमोनमंःस्वपद्ध्योजाग्रंद्ध्यश्चवोनमोनमःशयाने
भ्यऽआसीनेभ्यश्चवोनमोनमस्तिष्ठंद्ध्योधावंद्ध्यश्चवोनमोनमंः
सभाभ्यंः ॥ २३ ॥ नमंःसभाभ्यंः । सभापतिभ्यश्चवोन
मोनमोऽश्वेभ्योऽश्वपतिभ्यश्चवोनमोनमंऽआव्याधिनीभ्योवि
विध्यन्तीभ्यश्चवोनमोनमऽउगणाभ्यस्तृंहतीभ्यंश्चवोनमोन

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

संहि. मोगणेभ्यः ॥ २४ ॥ नमोगणेभ्यो । गणपतिभ्यश्चवोन
१२२॥ मोनमोव्रातेभ्योव्रातपतिभ्यश्चवोनमोनमोगृत्सेभ्योगृत्सपति
भ्यश्चवोनमोनमोविरूपेभ्योविश्वरूपेभ्यश्चवोनमोनमःसेना
भ्यः ॥ २५ ॥ नमःसेनाभ्यः । सेनानिभ्यश्चवोनमोनमो
रथिभ्योऽअरथेभ्यश्चवोनमोनमःक्षत्तृभ्यःसङ्ग्रहीतृभ्यश्चवोन
मोनमोमहद्भ्योऽअर्भकेभ्यश्चवोनमः ॥ २६ ॥ [५] नमस्त
पू.अ. क्षभ्यः ॥ नमस्तक्षभ्योरथकारेभ्यश्चवोनमोनमःकुलालेभ्यः
१६ कर्मारेभ्यश्चवोनमोनमोनिषादेभ्यःपुञ्जिष्ठेभ्यश्चवोनमोनमः

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri. Funding: MIDI

इश्वनिभ्योमृगयुभ्यश्चवोनमोनमःश्वभ्यः ॥ २७ ॥ नमःश्व
भ्युः ॥ श्वपतिभ्यश्चवोनमोनमोभवायचरुद्रायचनमःशर्वायच
पशुपतयेचनमोनीलग्रीवायचशितिकण्ठायचनमःकपर्दिने ॥२८॥
नमःकपर्दिने ॥ चव्युप्तकेशायचनमःसहस्राक्षायचशतधन्वनेच
नमोगिरिशयायचशिपिविष्टायचनमोमीढुष्टमायचेषुमतेचनमोह्र
स्वाय ॥ २९ ॥ नमोह्रस्वाय । चवामनायचनमोबृहतेचवर्षीयसे
चनमोवृद्धायचसवृधेचनमोग्र्यायचप्रथमायचनमऽआशवे ॥ ३० ॥
नमआशवे । चाजिरायचनमःशीघ्र्यायचशीभ्यायचनमऽ

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

संहि. ऊम्म्यांयचावस्वुन्न्यायचुनमौंनादुयायंचुद्वीप्प्यांयच ॥ ३१ ॥
१२३॥ [५] नमौज्ज्युष्ठाय । चकनिुष्ठायंचुनमं÷पूर्व्वुजायंचापरुजाय
चुनमौमद्ध्युमायंचापगुल्भायंचुनमौजघुन्न्यायचबुद्ध्न्यायचुनमुं
सोब्भ्यांय ॥ ३२ ॥ नमुंस्सोब्भ्यांयच । प्प्रतिसुर्य्यांयचुनमो
याम्म्यांयचुक्षेम्म्यायचुनमुंश्श्लोक्यांयचावसान्न्यायचुनमंऽउर्व्वु
र्य्यांयचुखल्ल्यांयचुनमोवन्न्यांय ॥ ३३ ॥ नमोवन्न्यांय । चुकक्ष्यां
पू.अ. यचुनमं÷श्श्रुवायंचप्प्रातिश्श्रुवायंचुनमंऽआशुषेणायचाशुरंथायचुन
१६ मुंश्शूरांयचावभेदिनेंचुनमौबिुल्म्मिनें ॥ ३४ ॥ नमौबिुल्म्मिनेंच

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

कवुचिनेंचुनमोंब्वुम्मिमणेंचव्वरूथिनेंचुनमंः श्श्रुतायंचश्श्रुतसेनायंचुन
मोंदुन्दुब्भ्यायचाहनुन्न्यायचुनमोंधृष्णणवे ॥ ३५ ॥ नमोंधृष्णणवे ।
चप्प्रमृशायेंचुनमोंनिषुङ्गिणेंचषुधिमतेंचुनमंस्तुीक्ष्णेषंवेचायुधिनेंचु
नमंः स्वायुधायंचसुधन्न्वंनेच ॥ ३६ ॥ [५] नमुःस्स्रुत्त्यांय । चु
पत्थ्यायचुनमुःकाट्ट्यांयचुनीप्प्यांयचुनमुःकुल्ल्यांयचसरुस्यायचु
नमोंनादेयायंचवैशुन्तायंचुनमुःकूप्प्यांय ॥ ३७ ॥ नमुःकूप्प्यां
य । चावुट्ट्यायचुनमोंव्वीढ्ध्यांयचातुप्प्यायचुनमोंमेग्घ्यांयचाव्वि
द्द्युत्त्यायचुनमोंव्वर्ष्यांयचावुर्ष्यांयचुनमोंव्वात्त्यांय ॥ ३८ ॥

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

नमो॑ह्वाच्च्या॑य । चु॒रे॑ष्म्म्या॑यचु॒नमो॒ह्वास्त्तु॒द्ध्या॑यच॒ह्वास्त्तु॒पा॑यं॑चु॒नमु॑ः
सोमा॑यचरु॒द्रा॑यं॑चु॒नम॑स्त्ता॒म्म्रा॑यं॑चारु॒णा॑यं॑चु॒नम॑ःशु॒ङ्ग॒वे॑ ॥ ३९ ॥ न
म॑ःशु॒ङ्गे॑व । च॒प॒शु॒प॑त॑ये॑चु॒नम॑ऽउ॒ग्ग्रा॑यं॑भी॒मा॑यं॑चु॒नमो॑ग्ग्रे॒व॒धा॑यं॑च॒दू॒रे
व॒धा॑यं॑चु॒नमो॑हु॒न्त्रे॑चु॒हनी॑यसे॑चु॒नमो॑वृ॒क्षेब्भ्यो॒हरि॑केशे॒ब्भ्यो॒नम॑स्त्ता
रा॑यं ॥ ४० ॥ [४] नम॑ःश॒म्भु॒वा॑यं ॥ नम॑ःश॒म्भु॒वा॑यं॑चमयो॒भु॒वा॑यं
चु॒नम॑ःश॒ङ्कु॒रा॑यं॑चमय॒स्कु॒रा॑यं॑चु॒नम॑ःशि॒वा॑यं॑चा॒शि॒वत॑रा॑यच ॥ ४१ ॥
[१] नमु॑ःपा॒र्य्या॑य । चा॒वा॒र्य्या॑यचु॒नम॑ःप्प्र॒तर॑णा॒यचो॒त्तर॑णा
यचु॒नमु॒स्ती॒त्थ्या॑यचु॒कू॒ल्ल्या॑यचु॒नमु॒ःशष्प्प्या॑यचु॒फेन्न्या॑यं॑चु॒नम॑ः

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

सिकत्त्याय ॥ ४२ ॥ नमः सिकत्त्याय । च प्रवाह्याय च नमः किं
शिलाय च क्षयणाय च नमः कपर्द्दिने च पुलस्तये च नम इरिण्याय च प्र
पत्थ्याय च नमो व्रज्ज्याय ॥ ४३ ॥ नमो व्रज्ज्याय । च गोष्ठ्या
य च नमस्तल्प्याय च गेह्याय च नमो हृदय्याय च निवेष्प्याय च नमः
काट्याय च गह्वरेष्ठाय च नमः शुष्क्याय ॥ ४४ ॥ नमः शुष्क्याय । च ह
रित्याय च नमः पांसव्याय च रजस्याय च नमो लोप्याय चोलप्या
य च नम ऊर्व्याय च सूर्व्याय च नमः पर्ण्याय ॥ ४५ ॥ नमः पर्ण्याय ।
च पर्णशदाय च नम उद्गुरमाणाय चाभिघ्नते च नम आखिदते च प्र

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

संहि. खिदुतेचुनमंऽइषुकृद्भ्योधनुष्कृद्भ्यंश्चवोनमोनमोवंऽकिरिकेभ्योदे
॥१२९॥ वानार्ठहृदयेभ्योनमोंविचिन्वुत्केभ्योनमोंविक्षिणुत्केभ्योनमंऽ
आनिर्हृतेभ्यं ॥ ४६ ॥ [५] द्रापेऽअन्धसः ॥ द्रापेऽअन्धं
सस्पतुदरिद्रुनीलंलोहित ॥ आसाम्प्रजानांमेषाम्पशूनाम्माभेर्म्मा
रोङ्मोच्चंनुःकिञ्चुनामंमत् ॥ ४७ ॥ इमारुद्रायं । तुवसेंकपर्द्दिनेंक्षु
यद्वीरायुप्प्रभंरामहेमुतीः ॥ यथाशमंसद्विपदेचतुष्पदेविश्वम्पुष्टङ्ग्रा
पू.अ. मेंऽअस्मिन्नन्नंनातुरम् ॥ ४८ ॥ यातें ॥ रुद्राशिवातनूःशिवाविश्श्वा
१६ हांभेषजी ॥ शिवारुतस्यंभेषुजीतयांनोमृडजीवसें ॥ ४९ ॥ परिं

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

नुऽ ॥ परिनोरुद्रस्यहेतिर्वृणक्तुपरित्त्वेषस्यदुर्म्मतिरघायोः ॥ अव
स्त्थिरामुघवद्भ्यस्त्तनुष्ष्वमीढ्वस्त्तोकायुतनयायमृड ॥ ५० ॥ मी
ढुष्टमुशिवंतम । शिवोनंःसुमनांभव ॥ परमेवृक्षऽआयुधन्निधाय
कृत्तिंव्वसानुऽआचरुपिनाकुम्बिब्भ्रदागहि ॥ ५१ ॥ व्विकिरिद्रुव्वि
लोहित । नमस्त्तेऽअस्त्तुभगवः ॥ यास्त्तेसुहस्त्रंहेतयुोन्न्यमुस्म्मान्नि
वपन्तुताः ॥ ५२ ॥ सुहस्त्राणिसहस्त्रुशः ॥ सुहस्त्राणिसहस्त्रुशोबा
ह्वोस्त्तवहेतयंः ॥ तासामीशानोभगवःपराचीनामुखाकृधि ॥ ५३ ॥
असंख्यातासुहस्त्राणि । येरुद्राऽअधिभूम्म्याम् ॥ तेषांसहस्त्र

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

योजुनेवुधन्वांनितन्नमसि ॥ ५४ ॥ अुस्मिन्मंहुति ॥ अुस्मिन्म
हुत्त्यर्णुवेन्तारिक्षेभुवाऽअधि ॥ तेषांॅसहस्रयोजुनेवुधन्वांनितन्नम
सि ॥ ५५ ॥ नीलंग्ग्रीवाःशितिकण्ठाः ॥ नीलंग्ग्रीवाःशितिकण्ठा
दिवंॅरुद्राऽउपंश्रिताः । तेषांॅसहस्रयोजुनेवुधन्वांनितन्नमसि ॥
॥ ५६ ॥ नीलंग्ग्रीवाःशितिकण्ठाः । शुर्व्वाऽअुधःक्षमाचुराः ॥ ते
षांॅसहस्रयोजुनेवुधन्वांनितन्नमसि ॥ ५७ ॥ येव्वृक्षेषु । शुष्पिञ्ज
रानीलंग्ग्रीव्वाव्विलोहिताः ॥ तेषांॅसहस्रयोजुनेवुधन्वांनितन्नमसि ॥
॥ ५८ ॥ येभूतानाम् ॥ येभूतानामधिपतयोव्विशिखासःकपुर्दिनः ॥

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

तेषांᳪसहस्रयोजनेवधन्वानितन्मसि ॥ ५९ ॥ येपथाम् ॥ येपथा
म्पथिरक्षयऽऐलबृदाऽआयुर्युधः ॥ तेषांᳪसहस्रयोजनेवधन्वानित
न्मसि ॥ ६० ॥ येतीर्थानि । प्रचरन्तिसृकाहस्तानिषङ्गिणः ॥ ते
षांᳪसहस्रयोजनेवधन्वानितन्मसि ॥ ६१ ॥ येन्नेषु । विविध्यन्ति
पात्रेषुपिबतोजनान् ॥ तेषांᳪसहस्रयोजनेवधन्वानितन्मसि ॥ ६२ ॥
यऽएतावन्तः ॥ यऽएतावन्तश्चभूयाᳪसश्चदिशोरुद्रावितस्थिरे ॥ ते
षांᳪसहस्रयोजनेवधन्वानितन्मसि ॥ ६३ ॥ नमोस्तु । रुद्रेभ्यो
येदिवियेषांवर्षमिषवः ॥ तेभ्योदशप्राचीर्दशदक्षिणादशप्रतीची

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

संहि. द्दिशौदीचीर्द्दिशोर्द्ध्वाः ॥ तेभ्योनमोऽअस्तुतेनोवन्तुतेनोमृडयन्तुते
॥१२७॥ यन्द्विष्मोयश्चनोद्वेष्टितमेषाञ्जम्भेदध्मः ॥ ६४ ॥ नमोस्तु । रुद्रे
भ्योयेन्तरिक्षेयेषांव्वातऽइषवः ॥ तेभ्योदशप्प्राचीर्द्दशंदक्षिणादशं
प्प्रतीचीर्द्दशोदीचीर्द्दशोर्द्ध्वाः ॥ तेभ्योनमोऽअस्तुतेनोवन्तुतेनोमृड
यन्तुतेयन्द्विष्मोयश्चनोद्वेष्टितमेषाञ्जम्भेदध्मः ॥ ६५ ॥ नमो
स्तु । रुद्रेभ्योयेपृथिव्यांय्येषामन्नमिषवः ॥ तेभ्योदशप्प्राचीर्द्द
पू.अ. शंदक्षिणादशंप्प्रतीचीर्द्दशौदीचीर्द्दशोर्द्ध्वाः ॥ तेभ्योनमोऽअस्तुते
१६ नोवन्तुतेनोमृडयन्तुतेयन्द्विष्मोयश्चनोद्वेष्टितमेषाञ्जम्भेदध्मः ॥

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

॥ ६६ ॥ [२०] इति श्रीवाजसनेयसंहितायांषोडशोऽध्या
यः ॥ १६ ॥ अश्मन्नूर्जंदशनमस्तेपश्चांग्निस्तिग्मेननवचक्षुषःपिता
ष्टावाशुःशिशानःसप्तदशोदेनंक्रमध्वमाग्निनापञ्चदशकौशुक्रज्योतिःस
प्तेमॐस्तनंत्रयोदशननैकोनशतम् ॥ हरिः ॐअश्म्मन्नूर्ज्जम् ॥ अश्म्मु
न्नूर्ज्जम्पर्व्वतेशिश्रियाणामुद्भ्यऽओषधीभ्योवनस्पतिभ्योऽअधिस
म्भृतम्पयः ॥ तान्नऽइषमूर्ज्जन्धत्तमरुतःसꣳरराणाऽअश्म्मंस्तेक्षु
न्मयितुऽऊर्ग्यन्द्विष्मस्तन्तेशुगृच्छतु ॥ १ ॥ इमामे । अग्नेऽ
इष्टकाधेनवःसन्त्वेकाचदशचदशचशतञ्चशतञ्चसहस्रञ्चसहस्रञ्चा

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

संहि. युतं॑श्चा॒युतं॑श्च नि॒युतं॑श्चा नि॒युतं॑श्च प्र॒युतं॑श्चार्बु॒दं॑ञ्च न्य॒र्बु॑दश्च समु॒द्रश्च॑ म
॥१२८॥ ध्य॒ञ्चान्तं॑श्च परा॒र्द्धश्चै॒ता मे॑ऽअग्न॒ऽइष्ट॑का धे॒नवः॑ सन्त्व॒मुत्रा॒मुष्मिँ॑म
ल्लो॒के ॥२॥ ऋ॒तवं॑स्त्थ॥ ऋ॒तवं॑स्त्थऽऋता॒वृधं॑ऽऋतु॒ष्ठास्त्थं॑ऋता॒वृधंः॥
घृ॒त॒श्चुतो॑ मधु॒श्चुतो॑ वि॒राजो॒ नाम॑ कामु॒दुघा॒ऽअक्षी॑यमाणाः ॥ ३ ॥
समु॒द्रस्य॑ त्त्वा ॥ समु॒द्रस्य॑ त्त्वाव॑कयाग्ने॒ परि॑ व्ययामसि ॥ पा॒व॒कोऽ
अ॒स्मभ्य॑ᳪ शि॒वो भ॑व ॥ ४ ॥ हि॒मस्य॑ त्त्वा ॥ ज॒रायु॑णाग्ने॒ परि॑
व्ययामसि ॥ पा॒व॒कोऽअ॒स्मभ्य॑ᳪ शि॒वो भ॑व ॥ ५ ॥ उप॒ज्ज्मन् ॥
पू.अ. उप॒ज्ज्मन्नुप॑ व॒त॒से॒ऽव॑तर न॒दीष्वा ॥ अग्ने॑ पि॒त्तम॒पाम॑सि॒ मण्डू॑कि॒ता
१७

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri. Funding: MIDF

भिरागंहिसंमन्नोंसुज्ञम्पावकवंर्णंऽशिवङ्कृधि ॥ ६ ॥ अपामिदम् ॥
अपामिदन्न्ययंनऽसमुद्रस्यंनिवेशंनम् ॥ अन्न्याँस्तेऽअस्म्मत्तंपन्तु
हेतयं÷पावकोऽअस्मब्भ्यंऽशिवोभंव ॥ ७ ॥ अग्ग्नेपावक । रो
चिषांमुन्द्रयांदेवजिह्वयां ॥ आदेवान्न्वंक्षियक्षिच ॥ ८ ॥ सनं÷ ॥
पावकदीदिवोग्ग्नेदेवाँ ऽइहावंह ॥ उपंयुज्ञऽहविश्चंनः ॥ ९ ॥
पावकयायः ॥ पावकयायाश्च्चितयंन्त्याकृपाक्षामंन्नुरुचऽउषसोन
भानुनां ॥ तूर्व्वन्नयामन्नेतंशस्युनूरणऽआयोघृणेनतंतृषाणोऽअजरं÷ ॥
॥ १० ॥ [१०] नमंस्ते ॥ नमंस्तेहरंसेशोचिषेनमंस्तेऽअस्त्वु

संहि. ञ्चिषे ॥ अन्याँस्तेऽअस्मत्तपन्तुहेतयःपावको ऽअस्मभ्यꣳशि
॥१२९॥ वोभव ॥ ११ ॥ नृषदेवट् ॥ नृषदेवडप्सुषदेवड्बर्हिषदेवड्वनसदेवे
ड्स्वर्विदेवट् ॥ १२ ॥ येदेवाः ॥ येदेवादेवानांय्यज्ञियायज्ञियाना
ꣳसंव्वत्सरीणमुपभागमासते ॥ अहुतादोहविषोयज्ञेऽअस्मिन्त्स्वय
म्पिबन्तुमधुनोघृतस्य ॥ १३ ॥ येदेवाः ॥ येदेवादेवेष्वधिदेवत्त्व
मायन्येब्रह्मणःपुरऽएतारोऽअस्य ॥ येभ्योनऽऋतेपवतेधामकिञ्च
पू.अ. नतेदिवोनपृथिव्याऽअधिस्नुषु ॥ १४ ॥ प्राणदाऽअपानदाः ॥
१७ प्राणदाऽअपानदाव्यानदावर्चोदावरिवोदाः ॥ अन्याँस्तेऽअस्मत्तप

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

न्तुहेतयंः पावकोऽअस्मभ्यंᳬशिवोभव ॥ १५ ॥ [१५] आग्ने
स्तिग्ग्मेन । शोचिषायासद्विश्श्वन्न्यत्रिणम् ॥ अग्निर्न्नोवनतेरयि
म् ॥ १६ ॥ यऽइमा । विश्श्वाभुवनानिजुह्वदृषिर्होतान्न्यसीदत्पि
तानः ॥ सऽआशिषाद्द्रविणमिच्छमानःप्रथमच्छदवराँ२ ऽआ
विवेश ॥ १७ ॥ किंᳬस्विदासीदधिष्ठानमारम्भणङ्कतमास्वित्क
थासीत् ॥ यतोभूमिञ्जनयन्विश्श्वकर्म्मा विद्यामौर्ण्णोन्महिनाविश्श्व
चक्षाः ॥ १८ ॥ विश्श्वतश्चक्षुरुत । विश्श्वतोमुखोविश्श्वतोबाहु
रुतविश्श्वतस्प्पात् ॥ सम्बाहुभ्याान्धमतिसम्पतत्रैर्द्यावाभूमीजु

संहि. नयन्देवऽएकः÷ ॥ १९ ॥ किꣳस्वित ॥ किꣳस्विद्वनङ्कऽउस
॥१३०॥ वृक्षऽआंसयतोद्यावापृथिवीनिष्टतक्षुः ॥ मनीषिणोमनसापृच्छतेदुत
द्यदध्यतिष्ठद्भुवनानिधारयन् ॥ २० ॥ याते ॥ यातेधामानिपरमा
णियावमायामध्यमाविश्वकर्म्मन्नुतेमा ॥ शिक्षासखिभ्योहवि
षिस्वधावः स्वयंयजस्वतन्वंवृधानः ॥ २१ ॥ विश्वकर्म्मन्हवि
षा । वावृधानः स्वयंयजस्वपृथिवीमुतद्याम् ॥ मुह्यन्त्वन्येऽअ
पू.अ. भितं÷सुपत्नाऽइहास्म्माकम्मघवासूरिरस्तु ॥ २२ ॥ वाचस्प
१७ तिम् ॥ वाचस्पतिंविश्वकर्म्माणमूतयेमनोजुवंवाजेऽअद्याहुवेम ॥

सनो॒विश्वा॑निह॒व॑नानिजो॒षद्वि॒श्वश॑म्भू॒रव॑सेसा॒धुक॑र्म्मा ॥ २३ ॥
वि॒श्वक॑र्म्मन्ह॒विषा॑ । वर्द्ध॑नेनत्रा॒तार॒मिन्द्र॑मकृणोरव॒द्ध्यम् ॥
तस्मै॒विश॑ऽसम॑नमन्तपू॒र्व्वीर॒यमु॒ग्रोवि॒हव्यो॒यथास॑त् ॥ २४ ॥
[९] चक्षु॑षऽपि॒ता । मन॑सा॒हिधीरो॑घृ॒तमे॑नेऽअजन॒न्नम्न॑माने ॥
य॒देदन्ता॒ऽअद॑दृहन्त॒पूर्व॒ऽआदिद्द्यावा॑पृथि॒वीऽअ॑प्रथेताम् ॥ २५ ॥
वि॒श्वक॑र्म्मा॒विम॑नाऽ ॥ वि॒श्वक॑र्म्मा॒विम॑ना॒ऽआद्विहा॑याधा॒ताविं
धा॒ताप॑र॒मोतसन्दृक् ॥ तेषा॑मि॒ष्टानि॒समि॒षाम॑दन्ति॒यत्रा॑सप्तऽऋषी
न्पर॒ऽएक॑मा॒हुः ॥ २६ ॥ योन॑ः । पि॒ताज॑नि॒तायोवि॑धा॒ताधामा

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

निर्वेदभुवनानिविश्वा ॥ योदेवानान्नामधाऽएकंऽएवतर्ठसम्प्रश्नम्भु

वनायन्त्यन्या ॥ २७ ॥ तऽआयजन्तद्रविणर्ठसमस्म्माऽऋषयः

पूर्वेजारितारोनभूना ॥ असूर्तेसूर्त्तेरजसिनिषत्तेयेभूतानिसमकृण्व

न्निमानि ॥ २८ ॥ परोदिवा । परऽएनापृथिव्यापरोदेवेभिरसुरैर्य्य

दस्ति ॥ कर्ठस्विद्गर्भम्म्प्रथमन्दध्रऽआपोयत्रदेवाःसमपश्यन्तपू

र्वे ॥ २९ ॥ तमित् ॥ तमिद्गर्भम्म्प्रथमन्दध्रऽआपोयत्रदेवाःसमग

च्छन्तविश्वे ॥ अजस्यनाभावध्येकमर्प्पितंयस्म्मिन्विश्वानि

भुवनानितस्थुः ॥ ३० ॥ नतम् ॥ नतंविदाथयऽइमाजजानान्य

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

द्युष्म्माकुमन्तरम्बभूव ॥ नीहारेणुप्प्रावृंताजल्प्यांचासुतृपऽउक्थु
शासंश्चरन्ति ॥ ३१ ॥ व्विश्श्वकर्म्मांहि ॥ व्विश्श्वकर्म्मुांह्यजंनिष्ट
देवऽआदिद्गन्धुर्व्वोऽअंभवाद्द्वितीयं÷ ॥ तृतीयं÷पुिताजंनितौषधीनामु
पाङ्गर्भुंव्यदधात्पुरुत्रा ॥ ३२ ॥ [८] आशुःशिशांनोव्वृषुभोनभी
मोघंनाघुनःक्षोभंणश्च्चर्षणीनाम् ॥ सुङ्क्रन्दनोनिमिषऽएंकवीरशुतꣳ
सेनांऽअजयत्साकमिन्द्रं÷ ॥ ३३ ॥ सुङ्क्रन्दंनेनानिमिषेणं । जिष्णु
नांयुत्कारंणंदुश्च्यवुनेनंधृष्णुनां ॥ तदिन्द्रंणजयतुतत्सहद्धुंयुधा
नरुऽइषुंहस्तेनुव्वृष्ण्णां ॥ ३४ ॥ सऽइषुंहस्तैः ॥ सऽइषुंहस्तैःसनि

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

संहि. षुङ्गिभिर्व्वुशीसꣳस्त्रंष्ट्टासयुधुऽइन्द्रोंगुणेनं ॥ सुꣳसृष्ट्टजित्त्सोंमुपाबां
॥१३२॥ हुशुर्द्धर्युंग्ग्रधंन्त्वुाप्प्रतिंहितांभिरस्त्तां ॥ ३५ ॥ बृहंस्प्पतेुपारिं । दी
यूारथेंनरक्षोुहामित्त्राꣳ ऽअपुबाधंमानः ॥ प्प्रभुञ्जन्त्सेनांꣳप्प्रमृ
णांयुधाजयंन्नुस्माकंमेद्ध्यविुतारथांनाम् ॥ ३६ ॥ बुलविुज्ञायस्त्थ
विंरꣳ ॥ बुलविुज्ञायस्त्थविंरुꣳप्प्रवींरुꣳसहंस्वान्त्वुाजीसहंमानऽउुग्ग्रः॥
अुभिवींरोऽअुभिसंत्त्वासहुोजाजैत्त्रंमिन्द्रुरथुमातिष्ठुगोवित् ॥ ३७ ॥
पू.अ गोत्त्रभिदंङ्गोविदंम् ॥ गोत्त्रभिदंङ्गोविदुंव्वज्रंबाहुञ्जयंन्तुमज्ज्मंप्प्र
१७ मृणन्तुमोजंसा ॥ इमꣳसंजातुऽअनुंवीरयद्धुमिन्द्रꣳसखायुोऽअ

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

नुसहरंभद्दम् ॥ ३८ ॥ अभिगोत्त्राणि ॥ अभिगोत्त्राणिसहंसागाहमा
नोदुयोव्वीरःशुतमंन्न्युरिन्द्रं÷ ॥ दुश्च्च्युवुनःपृंतनुाषाडयुद्ध्योस्माकु
ह्सेनाऽअवतुप्प्रयुत्सु ॥ ३९ ॥ इन्द्रंऽआसाम् ॥ इन्द्रंऽआसान्नेता
बृहुस्पतिर्द्दक्षिणायुज्ञःपुरऽएंतुसोम÷ ॥ देवसेनानामभिभञ्जतीना
ञ्जयंन्तीनाम्मुरुतौयुन्त्त्वग्ग्रंम् ॥ ४० ॥ इन्द्रंस्युव्वृष्ण्णं÷ ॥ इन्द्रंस्यु
व्वृष्ण्णोव्वरुंणस्युराज्ञंऽआदित्त्यानांम्मुरुतांछंशर्द्धंऽउुग्ग्रम् ॥ मुहामं
नसाम्भुवनच्च्युवानाङ्घोषौदेवानाञ्जयंतामुदंस्त्थात् ॥ ४१ ॥ उद्धं
षंय । मघवुन्नायुंधान्न्युत्त्सत्त्वंनाम्मामुकानाम्मनांछंसि ॥ उद्धृ

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri Funding: MIDF

संहि. त्रहन्वाजिनांव्वाजिनान्युद्रथानांञ्जयतांयन्तुघोषाः ॥ ४२ ॥ अ
॥१३३॥ स्माकमिन्द्रःसमृतेषुद्ध्वजेष्वस्माकंय्याऽइषवस्ताजयन्तु ॥ अ
स्माकंव्वीराऽउत्तरेभवन्त्वस्माँ२ ऽउदेवाऽअवताहवेषु ॥ ४३ ॥
अमीषांञ्चित्त । म्प्रतिलोभयन्तीगृहाणाङ्गान्यप्प्वेपरेहि ॥ अ
भिप्प्रेहिनिर्द्दहहृत्सुशोकैरन्धेनामित्त्रास्तमसासचन्ताम् ॥ ४४ ॥
अवसृष्टापरा । पतशरव्येब्रह्मसᳫंशिते ॥ गच्छामित्त्रान्प्रप
द्यस्वमामीषाङ्कञ्चनोच्छिषः ॥ ४५ ॥ प्रेत ॥ प्रेताजयतानरऽइन्द्रो
पू.अ. वःशर्म्मयच्छतु ॥ उग्ग्रावःसन्तुबाहवोनाधृष्ष्यायथासथ ॥ ४६ ॥
१७

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

असौया । सेनांमरुतुँ परेषामुब्भ्यैतिनुओजंसुास्पर्द्धमाना ॥ ता
ङ्गूंहतुतमुसापंव्रतेनुयथामीऽअन्योऽअन्यन्नजानन् ॥ ४७ ॥ यत्रं
बाणाः । सुम्पतंन्तिकुमाराविंशिखाऽइंव ॥ तन्नुऽइन्द्रोबृहुस्प
तिरदितिःशर्म्मयच्छतुविश्वाहाशर्म्मयच्छतु ॥ ४८ ॥ मर्म्मा
णिते ॥ मर्म्माणितेवर्म्मणाच्छादयामिसोमंस्त्वाराजामृतेनानु
वस्ताम् । उरोर्वरीयोवरुंणस्तेकृणोतुजयंन्तुन्त्वानुंदेवामंदन्तु ॥
॥ ४९ ॥ [१७] उदेनम् ॥ उदेनमुत्तरान्नयाग्नेघृतेनाहुत ॥ रायस्पो
षेणसःसृंजप्रुजयाचबहूङ्कृंधि ॥५०॥ शतम् १००॥इन्द्रेमम् ॥ इन्द्रे

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

संहि. मम्प्रंतुरान्नंयसजातानांमसद्दुशी ॥ समैनुंब्वर्च्चंसासृजद्देवानांम्भागु
॥१३४॥ दाऽअंसत् ॥५१॥ यस्यंकुम्मर्श्रे ॥ यस्यंकुम्मोंगृहेह्हाविस्त्तमंग्ग्नेवर्द्धया
त्त्वम् ॥ तस्म्मैदेुवाऽआधिंब्ब्रुवन्नुयश्चब्ब्रह्मणुस्प्पातिं ॥ ५२ ॥ उद्दु
त्त्वा ॥ उदुंत्त्वाव्विश्श्वैदेुवाऽअग्ग्नेभरंन्तुचित्तिभिः ॥ सनोंभवाशिव
त्स्वर्ङ्सुप्प्रतींकोव्विभावंसुः ॥ ५३ ॥ पश्चुदिशंः ॥ पश्चुदिशोदैवी
र्य्युज्ञमंवन्तुदेुवीरपामांतिन्दुर्म्मुतिम्बाधमानाः ॥ रायस्प्पोषैयुज्ञप
पू.अ. तिमाभजंन्तीरायस्प्पोषेुऽआधियुज्ञोऽअंस्त्थात् ॥ ५४ ॥ समिद्धेऽ
१७ अग्ग्नौ ॥ समिद्धेुऽअग्ग्नावधिमामहानऽउुक्थपंत्त्रुऽईड्ड्योंगृभीतः ॥ तु

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

ष्तङ्घुर्म्मम्पंरिगृह्यायंजन्तोर्ज्जायद्युज्ञमयंजन्तदेवाः ॥ ५५ ॥ दै
व्यायंयधुर्त्रै ॥ जोष्टैदेवुश्श्रीःश्श्रीमंनाशुतपयाः ॥ पुरिगृह्यंदेवायुज्ञ
मायन्देवादेवेभ्योऽअद्धुर्शन्तोऽअस्त्थुः ॥ ५६ ॥ वीतहुविः । शं
मितश्शंमितायुजद्ध्यैतुरीयोंयुज्ञोयत्रंहुव्यमोति ॥ ततोंवाकाऽआशि
षोंनोजुषन्ताम् ॥ ५७ ॥ सूर्य्यंरश्मिर्हरिकेशःपुरस्तांत्सवितांज्ज्यो
तिरुदयाँ ऽअजस्त्रम् ॥ तस्यंपूषाप्प्रंसुवेयांतिविद्वान्त्सुम्पश्यन्विव
श्श्वा भुवंनानिगोपाः ॥ ५८ ॥ विमानंऽएषः ॥ विमानंऽएषदिवोम
द्ध्यंऽआस्तऽआपप्रिवान्रोदंसीऽअन्तरिक्षम् ॥ सविश्श्वाचीरुभिचष्टे

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri Funding: MIDF

घृताचीरन्तरापूर्वमपरञ्चकेतुम् ॥ ५९ ॥ उक्षासमुद्रः ॥ उक्षासमु
द्राऽअरुणःसुपर्णःपूर्वस्ययोनिम्पितुराविवेश ॥ मद्ध्येदिवोनिहितः
पृश्निरश्माविचक्रमेरजसस्पात्यन्तौ ॥ ६० ॥ इन्द्रंविश्वाः ॥ इ
न्द्रंविश्वाऽअवीवृधन्त्समुद्रव्यचसङ्गिरः ॥ रथीतमᳪरथीनांवाजा
नाᳪसत्पतिम्पतिम् ॥ ६१ ॥ देवहूर्यज्ञः ॥ देवहूर्यज्ञऽआच
वक्षत्सुम्नहूर्यज्ञऽआचवक्षत् ॥ यक्षदग्निर्देवोदेवाँ ऽआचवक्ष
त् ॥ ६२ ॥ वाजस्यमा । प्प्रसवऽउदग्ग्राभेणोदग्ग्रभीत् ॥ अधासु
पत्नानिन्द्रोमेनिग्ग्राभेणाधराँ अकः ॥ ६३ ॥ उदग्ग्राभञ्च । नि

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

ग्ग्राभश्चब्रह्मदेवाऽअवीवृधन् ॥ अधासुपत्क्नांनिन्द्राग्नीमेंविषूचीना
व्व्यस्यताम् ॥ ६४ ॥ [१५] क्रमंद्ध्वमुग्ग्निनां ॥ क्रमंद्ध्वमुग्ग्निनाना
कुमुक्ख्युछहस्तेषुबिब्भ्रतः ॥ दिवस्प्पृष्ठछंस्वर्ग्गुत्वामिश्श्रादेवेभि
राद्ध्वम् ॥ ६५ ॥ प्राचीमनु । प्प्रदिशुम्प्रेहिंव्विद्वानुग्ग्नेरंग्ग्नेपुरोऽअ
ग्ग्निर्ब्भवेह ॥ व्विश्श्वाऽआशादीद्यानोव्विभाह्यूर्ज्जन्नोधेहिद्विपदेचतुष्प
दे ॥ ६६ ॥ पृथिव्याऽअहम् ॥ पृथिव्याऽअहमुदन्तरिक्षमारुह
मुन्तरिक्षाद्दिवमारुहम् ॥ दिवोनाकस्यपृष्ठात्स्वुर्ज्ज्योतिरगामुहम् ॥
॥ ६७ ॥ स्वुर्य्यन्तं ॥ स्वुर्य्यन्तुनापेक्षन्तुऽआद्याछंरोहन्तिरोद

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

संहि. सी ॥ युञ्जन्त्येविश्वतोधारᳪसुविद्वांᳪसोवितेनिरे ॥ ६८ ॥ अग्ने
॥१३६॥ प्प्र ॥ अग्नेप्प्रेहिप्प्रथमोदेवयुतांचक्षुर्देवानामुतमर्त्यानाम् ॥ इयक्ष
माणाभृगुभिः सजोषाःस्वर्यन्तुयजमानाःस्वस्ति ॥ ६९ ॥ न
क्तोषासा ॥ नक्तोषासासमनसाविरूपेधापयेतेशिशुमेकᳪसमीची ॥
द्यावाक्षामारुक्मोऽअन्तर्विभातिदेवाऽअग्निन्धारयन्द्रविणोदाः ॥
॥ ७० ॥ अग्नेसहस्राक्ष । शतमूर्द्धञ्छतन्तेप्प्राणाःसहस्रंव्यानाः ॥
पू.अ. त्वᳪसाहस्रस्यरायऽईशिषेतस्मैतेविधेमवाजायस्वाहा ॥ ७१ ॥
१७ सुपर्णोसि । गरुत्त्मान्पृष्ठेपृथिव्याःसीद ॥ भासान्तरिक्षमापृण

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

ज्ज्योतिषादिवमुत्तंभानुतेजसादिशऽउद्दृहै ॥ ७२ ॥ आजुह्वानऽसु
प्प्रतीकः । पुरस्तादग्नेस्वँयोनिमासीदसाधुया ॥ अस्मिन्त्सध
स्त्थेऽअद्ध्युत्तरस्मिन्विश्वेदेवायजमानश्चसीदत ॥ ७३ ॥ ताᳬ
सवितुः ॥ ताᳬसवितुर्व्वरेण्यस्यचित्रामाहंव्वृणेसुमतिंविश्ववजन्न्या
म् ॥ यामस्यकण्ण्वोऽअदुहत्प्रपीनाᳬसहस्रधारांपयसामहीङ्गाम् ॥
॥ ७४ ॥ विधेमते । परमेजन्मन्नग्नेविधेमस्तोमैरवरेसधस्त्थे ॥ य
स्माद्योनेरुदारिथायजेतम्प्रत्त्वेहवीᳬषिजुहुरेसमिद्धे ॥ ७५ ॥ प्रे
द्धोऽअग्ने । दीदिहिपुरोनोजस्रयासूर्म्म्यायविष्ठ ॥ त्त्वाᳬशश्वन्तऽउ

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

पंयन्तिव्वाजांꣳ ॥ ७६ ॥ अन्ग्नेतम् ॥ अग्नेतमुद्याश्श्वन्नस्तोमैꣳक्रतु
न्नभुद्रꣳ हृदिस्पृशंम् ॥ ऋद्ध्यामांतऽओहैꣳ ॥७७॥ चित्तिञ्जुहोमि ॥
चित्तिञ्जुहोमिमनंसाघृतेनुयथांदेवाऽइहागमंन्वीतिहोंत्राऽऋतावृधंꣳ॥
पत्त्यांव्विश्श्वंस्यभूमंनोजुहोमिव्विश्श्वकंर्म्मणेव्विश्श्वाहादांब्भ्यꣳ हविः ॥
॥ ७८ ॥ सुप्ततें । अग्ग्नेसुमिधंःसुप्तजिह्वाःसुप्तऽऋषंयःसुप्तधामं
प्प्रियाणिं ॥ सुप्तहोत्त्रांꣳसप्तधात्त्वांयजन्तिसुप्तयोनीरापृंणस्वघृते
नुस्वाहां ॥ ७९ ॥ [१५] शुक्क्रज्ज्योंतिश्च्च । चित्रज्ज्योंतिश्चसुत्त्य
ज्ज्योंतिश्चुज्ज्योतिष्म्मांꣳश्च ॥ शुक्रश्चंऽऋतुपाश्चात्त्यंꣳहाःꣳ ॥ ८० ॥

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

ईदृङ्च ॥ ईदृङ्चान्यादृङ्चसुदृङ्चप्रतिसदृङ्च ॥ मितश्चसम्मितश्चसभराः॥
॥ ८१ ॥ ऋतश्च । सुत्त्यश्चध्रुवश्चधरुणश्च ॥ धुर्त्ताचविधुर्त्ताचवि
धारयः ॥ ८२ ॥ ऋतुजिच्च । सुत्त्यजिच्चसेनुजिच्चसुषेणश्च ॥
अन्तिमित्रश्चदूरेऽअमित्रश्चगणः ॥ ८३ ॥ ईदृक्षासऽएतादृक्षा
सः ॥ ईदृक्षासऽएतादृक्षासऽऊषुणः सुदृक्षासुप्रतिसदृक्षासुऽएतन॥
मितासश्चसम्मितासोनोऽअद्यसभरसोमरुतोयुज्ञेऽअस्मिन् ॥८४॥
स्वतवाँश्च । प्रघासीचसान्तपनश्चगृहमेधीच ॥ क्रीडीचशाकी
चोज्जेषी ॥ ८५ ॥ इन्द्रन्दैवीः ॥ इन्द्रन्दैवीर्विशोमरुतोनुवर्त्मानो

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

संहि. भवन्त्यथेन्द्रन्दैवीर्विशो मरुतोनुवर्त्मानोभवन् ॥ एवमिमᳪंयजमा
॥१३८॥ नन्दैवीश्चविशोमानुषीश्चानुवर्त्मानोभवन्तु ॥ ८६ ॥ [७]
इमᳪंस्तनम् ॥ इमᳪंस्तनमूर्ज्जस्वन्तन्धयापाम्प्रपीनमग्नेसरिर
स्यमद्ध्ये ॥ उत्संजुषस्वमधुमन्तमर्वन्त्समुद्रियᳪंसदनमाविशस्व
॥ ८७ ॥ घृतम्मिमिक्षे ॥ घृतमस्ययोनिर्घृतेश्रितोघृतम्वस्यधाम ॥
अनुष्वधमावहमादयस्वस्वाहाकृतंवृषभवक्षिहव्यम् ॥ ८८ ॥ समु
पू.अ. द्रादूर्म्मिः ॥ समुद्रादूर्म्मिर्म्मधुमाँ२ऽउदारदुपाᳪंशुनासममृतत्त्व
१७ मानट् ॥ घृतस्यनामगुह्यंयदस्तिजिह्वादेवानाममृतस्यनाभिः ॥

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

॥ ८९ ॥ व्वयन्नाम ॥ व्वयन्नामुप्प्रब्ब्रंवामाघृतस्स्युास्म्मिन्न्युज्ञेधांरया
मानमौंभिः ॥ उपंब्ब्रह्मार्शृणवच्छुस्य्यमांनुश्च्वतुंः शृङ्गोवमीद्गुौरऽएतत्
॥ ९० ॥ चुत्त्वारिशृङ्गां ॥ चुत्त्वारिशृङ्गात्त्रयौंऽअस्युपादाुद्वेशीर्षेसुप्प्त
हस्तांसोऽअस्य ॥ त्रिधांबुद्धोव्वृंषुभोरौरवीतिमुहोदुेवोमत्र्युांः॥ऽआ
विवेश ॥ ९१ ॥ त्रिधांहितम् ॥ त्रिधांहितम्पणिभिर्गुह्यमानुङ्ग
विंदुेवासौघृतमन्न्वंविन्दन् ॥ इन्द्रुऽएकुर्ठ्ठसूर्य्युंऽएकेञ्जजानव्वेनादेकं
ठ्ठंस्वुधयुानिष्टंतक्षुः ॥९२॥ एताऽअर्षन्ति ॥ एताऽअर्षन्तिुहृद्यांत्त्स
मुद्राच्छतव्व्रंजारिपुणानावुचक्षे ॥ घृतस्युधाराऽअुभिचाकशीमिहि

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

संहि. रुण्ण्ययौंव्वेतुसोमव्व्यंऽआसाम् ॥ ९३ ॥ सुम्म्यक्क्स्त्रंवन्ति । सुरितो
॥१३९॥ नधेनांऽअुन्तर्हृदामनंसापूयमांनाऽ ॥ एतेऽअर्षन्त्यूर्म्मर्यौघृतस्यंमृ
गाऽइंवाक्षिपुणोरीषंमाणाऽ ॥ ९४ ॥ सिन्धौंरिवप्प्राद्ध्वने ॥ सिन्धौं
रिवप्प्रानद्ध्वनेशूंघुनासोव्वातंप्प्रमियऽपतयन्तियुह्वाः ॥ घृतस्युधारांऽ
अरुषोनव्वाजीकाष्ठांभिन्दन्नूर्म्मिभिुःपिन्वंमानऽ ॥ ९५ ॥ अुभिप्र
वन्त ॥ अुभिप्रंवन्तुसमंनेवुयोषांऽकल्ल्युाण्ण्युःस्म्मयंमानासोऽअु
पू.अ. ग्निम् ॥ घृतस्युधारांऽसुमिधौंनसन्तुताजुंषुाणोहंर्य्यतिजुातवेदाः ॥
१७ ॥ ९६ ॥ कुन्न्याऽइवव्वहुतुम् ॥ कुन्न्याऽइवव्वहुतुमेतुवाऽउंऽअुञ्ज्यञ्जाना

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

ऽअभिचाकशीमि ॥ यत्रुसोमं÷सूयतेुयत्रंयुज्ञोघृतस्युधारांऽअभितत्त्पं
वन्ते ॥९७॥ अभ्यर्षत । सुष्टुतिङ्गव्व्यंमुाजिमुस्म्मासुंभुद्राद्द्रविंणानिध
त्त॥इुमंष्युज्ञन्नंयतदेुवतोनोघृतस्युधारुामधुंमत्त्पवन्ते ९८॥धामंन्ते॥
धामंन्तेुव्विश्श्वुम्भुवंनुमाधिंश्श्रुतमुन्तःसंमुद्द्रेहृद्द्युन्तरायुंषि ॥ अुपाम
नीकेसमिुथेयऽआभृंतुस्त्तमंश्यामुमधुंमन्तन्तऽुर्म्मिम् ॥९९॥[१३]
इति शुक्लयजुःसंहितायांसप्तदशोऽध्यायः ॥१७॥ श्रीगणेशायनमः॥
॥ वेदपुरुषायनमः ॥वाजःसत्त्यमृक्कर्चंचतुष्काअश्माग्निस्त्रिकावर्द्धशुः
पञ्चैकाचतस्रोवाजायद्धेवाजस्यन्नुवष्टावृताषाट्त्रयोदशाग्निंग्युनज्मी

संहि. सप्तषदाकृताद्धार्त्रंहत्त्यायदशकौत्रयोदशसप्तसप्ततिः ॥ हारः ॐव्वाजं
॥१४०॥ श्च । मेप्रसुवश्चंमेप्रयंतिश्चमेप्रसितिश्चमेधीतिश्चंमेक्रतुश्चमेस्वरश्च
मेश्लोकंश्चमेश्रवश्चंमेश्रुतिंश्चमेज्ज्योतिंश्चमेस्वश्चमेयज्ञेनंकल्प
न्ताम् ॥ १ ॥ प्राणश्चं । मेपानश्चंमेव्यानश्चमेसुश्चमेचित्तञ्चंमऽआ
धीतश्चमेव्वाक्चंमेमनंश्चमेचक्षुंश्चमेश्रोत्रंञ्चमेदक्षंश्चमेबलंञ्चमेयज्ञेनंक
ल्पन्ताम् ॥ २ ॥ ओजंश्च । मेसहंश्चमऽआत्त्वमाचंमेतनूश्चंमेशर्म्मं
पू.अ. चमेव्वर्म्मंचमेङ्गांनिचमेस्त्थींनिचमेपरूंषिचमेशरींराणिचमऽआयुं
१८ श्चमेजराचंमेयज्ञेनंकल्पन्ताम् ॥ ३ ॥ ज्ज्यैष्ठ्यंञ्च । मऽआधिंपत्त्य

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

श्चमेमुन्युश्चमेभामंश्चमेमंश्चमेम्भंश्चमेजेमाचंमेमहिमाचंमेवरि
माचंमेप्प्रथिमाचंमेवर्षिमाचंमेद्राघिमाचंमेवृद्धश्चंमेवृद्धिश्चमेयज्ञेनं
कल्पन्ताम् ॥४॥ [४] सुत्त्यश्चं । मेश्श्रद्धाचंमेजगंच्चमेधनंश्चमेविश्श्वं
श्चमेमहंश्चमेक्रीडाचंमेमोदंश्चमेजातश्चंमेजनिष्यमाणश्चमेसूक्तश्च
मेसुकृतश्चंमेयज्ञेनंकल्पन्ताम् ॥ ५ ॥ ऋतश्चं । मेमृतंश्चमेयक्ष्म
श्चमेनामयच्चमेजीवातुश्चमेदीर्ग्घायुत्त्वश्चंमेनमित्रश्चमेभयश्चमेसुख
श्चंमेशयनश्चमेसूषाश्चंमेसुदिनश्चमेयज्ञेनंकल्पन्ताम् ॥ ६ ॥ युन्ता
चं । मेधर्ताचंमेक्षेमंश्चमेधृतिश्चमेविश्श्वंश्चमेमहंश्चमेसंविच्चंमेज्ञा

संहि. त्रञ्चमेसूश्चमेप्रसूश्चमेसीरञ्चमेलयश्चमेयज्ञेनकल्पन्ताम् ॥ ७ ॥
॥१४१॥ शञ्चमेमयश्चमेप्रियञ्चमेनुकामश्चमेकामश्चमेसौमनसश्चमेभग
श्चमेद्रविणञ्चमेभद्रञ्चमेश्रेयश्चमेवसीयश्चमेयशश्चमेयज्ञेनकल्प
न्ताम् ॥ ८ ॥ [४] ऊर्क्च । मेसूनृताचमेपयश्चमेरसश्चमेघृत
ञ्चमेमधुचमेसग्धिश्चमेसपीतिश्चमेकृषिश्चमेवृष्टिश्चमेजैत्रञ्चमऽ
औद्भिद्यञ्चमेयज्ञेनकल्पन्ताम् ॥ ९ ॥ रयिश्च । मेरायश्चमेपुष्टञ्च
पू.अ. मेपुष्टिश्चमेविभुचमेप्रभुचमेपूर्णञ्चमेपूर्णतरञ्चमेकुयवञ्चमेक्षितञ्च
१८ मेन्नञ्चमेक्षुच्चमेयज्ञेनकल्पन्ताम् ॥ १० ॥ वित्तञ्च । मेवेद्यञ्चमेभूत

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF
Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

श्चंमेभविष्यच्चंमेसुगञ्चंमेसुपुत्थ्यञ्चमऽऋद्धञ्चंमुऽऋद्धिश्चमेक्लृप्तञ्चं
मेक्लृप्तिश्चमेमुतिश्चंमेसुमुतिश्चंमेयुज्ञेनकल्पन्ताम् ॥ ११ ॥ व्रीह्यंश्च ॥ मेयवांश्चमुमाषांश्चमुतिलांश्चमेमुद्गाश्चंमुखल्वांश्चमे
प्प्रियङ्गंवश्चुमेणंवश्चमेश्यामाकांश्चमेनीवारांश्चमेगोधूमांश्चमेमुसूरांश्चमेयुज्ञेनंकल्पन्ताम् ॥ १२ ॥ [४] अश्म्मांच ॥ मेमृत्तिका
चमेगिरयंश्चमेपर्ब्बताश्चमेसिकंताश्च्चमेव्वनुस्प्पतंयश्चमेहिरंण्ण्यश्चमे
यंश्चमेश्यामश्चंमेलोहश्चंमेसीसंश्चमेत्रपुचमेयुज्ञेनंकल्पन्ताम् ॥
॥ १३ ॥ अग्निश्चं । मेऽआपश्चमेव्वीरुधंश्चमेऽओषधयश्चमेकृष्ट

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri Funding: MIDF

संहि. पुष्ट्याश्चमेकृष्टपुष्ट्याश्चमेग्ग्राम्म्याश्चमेपुशवऽआरण्याश्चमेव्वित्तञ्च
॥१४२॥ मेव्वित्तिश्चमेभूतञ्चमेभूतिश्चमेयुज्ञेनकल्पन्ताम् ॥ १४ ॥ व्वसु
च। मेव्वसुतिश्चमेकर्म्मचमेशक्तिश्चमेथश्चमुऽएमश्चमऽइत्याचमे
गतिश्चमेयुज्ञेनकल्पन्ताम् ॥ १५ ॥ [३] अग्निश्च।
मुऽइन्द्रश्चमेसोमश्चमुऽइन्द्रश्चमेसविताचमुऽइन्द्रश्चमेसरस्वतीचमु
ऽइन्द्रश्चमेपूषाचमुऽइन्द्रश्चमेबृहस्पतिश्चमुऽइन्द्रश्चमेयुज्ञेनकल्प
पू.अ. न्ताम् ॥ १६ ॥ मित्रश्च। मुऽइन्द्रश्चमेवरुणश्चमुऽइन्द्रश्चमे
१८ धाताचमुऽइन्द्रश्चमेत्वष्टाचमुऽइन्द्रश्चमेमुरुतश्चमुऽइन्द्रश्चमेविश्वेच

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

मेदेवाऽइन्द्रं श्चमेयज्ञेनंकल्पन्ताम् ॥ १७ ॥ पृथिवीचं । मुऽइन्द्र
श्चमेन्तरिक्षश्चमुऽइन्द्रं श्चमेद्यौ श्चमुइन्द्रं श्चमेसमा श्चमुऽइन्द्रं श्चमेनक्ष
त्राणिचमुऽइन्द्रं श्चमेदिशं श्चमुऽइन्द्रं श्चमेयज्ञेनंकल्पन्ताम् ॥ १८ ॥
[३] अंशुश्चं । मेरश्मिश्चमेदाभ्यश्चमेधिपतिश्चमऽउपांशुश्च
मेन्तर्यामश्चंमऽऐन्द्रवायुवश्चंमेमैत्रावरुणश्चंमऽआश्विनश्चमेप्रति
प्रस्थानंश्चमेशुक्रश्चंमेमन्थीचंमेयज्ञेनंकल्पन्ताम् ॥ १९ ॥ आग्रय
णश्च । मेवैश्वदेवश्चंमेध्रुवश्चंमेवैश्वानरश्चंमेऽऐन्द्राग्नश्चंमेमहावै
श्वदेवश्चमेमरुत्त्वतीयांश्चमेनिष्केवल्यश्चमेसावित्रश्चंमेसारस्वतश्च

संहि. मेपात्क्नीवुतश्च्चमेहारियोजुनश्च्चमेयुज्ञेनंकल्पन्ताम् ॥ २० ॥ स्रुचं
॥१४३॥ श्च्च । मेचमुसाश्च्चमेवायुव्व्यानिचमेद्रोणकलुशश्च्चमेुग्रावाणश्च्चमेधिुष
वणेचमेपूतुभृच्चंमऽआधवुनीयश्च्चमेुवेदिश्च्चमेबुर्हिश्च्चमेऽवभृथश्च्चमेस्व
गाकुारश्च्चमेयुज्ञेनंकल्पन्ताम् ॥ २१ ॥ अुग्निश्च्च । मेघुर्म्मश्च्च
मेुर्कश्च्चमेुसूर्य्यश्च्चमेप्राणश्च्चमेश्वमेुधश्च्चमेपृथिुवीचुमेदितिश्च्चमेुदि
तिश्च्चमेुद्यौश्च्चमेुङ्गुलयुःशक्वरयोदिशश्च्चमेयुज्ञेनंकल्पन्ताम् ॥ २२ ॥
पू.अ. व्रतञ्च । मऽऋुतवश्च्चमेुतपश्च्चमेसंवत्सुरश्च्चमेहोरुात्रेऽऊर्वष्ठीवेबुृह
१८

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

द्रथन्तुरेचंमेयुज्ञेनंकल्पन्ताम् ॥ २३ ॥ [५] एकोच । मेति
स्रश्चंमेतिस्रश्चंमेपञ्चंचमेपञ्चंचमेसुप्तचंमेसुप्तचंमेनवंचमेनवंचमु
ऽएकांदशचमु ऽ एकांदशचमेत्रयोंदश चमेत्रयोंदशचमेपञ्चंदशचमेप
ञ्चंदशचमेसुप्तदंशचमेसुप्तदंशचमेनवंदशच मेनवंदशचमुऽएकंविꣳ
कंविꣳशतिश्चमुऽएकंविꣳशतिश्चमेत्रयोंविꣳशतिश्च मेत्रयोंविꣳशति
श्चमेपञ्चंविꣳशतिश्चमेपञ्चंविꣳशतिश्चमेसुप्तविꣳशतिश्चमेसुप्तविं
ꣳशतिश्चमेनवंविꣳशतिश्चमेनवविꣳशतिश्चमुऽएकंत्रिꣳशच्चमुऽएकं
त्रिꣳशच्चमेत्रयंस्त्रिꣳशच्चमेयुज्ञेनंकल्पन्ताम् ॥२४॥ चतंस्रश्च । मेष्टौ

चंमे॒ष्टौचंमे॒द्वादंशचमे॒द्वादंशचमे॒षोडंशचमे॒षोडंशचमेविꣳश॒तिश्चमे
विꣳश॒तिश्चंमे॒चतुंर्विꣳशतिश्चमे॒चतुंर्विꣳशतिश्चमे॒ष्टाविꣳशतिꣳश्चमे॒ष्टा
विꣳशतिश्चमे॒द्वात्रिꣳशच्चमे॒द्वात्रिꣳशच्चमे॒षट्त्रिꣳशच्चमे॒षट्त्रिꣳशच्चमे॒
चत्वारि॒ꣳशच्चंच्चमे॒चत्वारि॒ꣳशच्चंमे॒चतुंश्चत्वारिꣳशच्चमे॒चतुश्चत्वा
रिꣳशच्चमे॒ष्टाचंत्वारिꣳशच्चमेय॒ज्ञेनंकल्पन्ताम् ॥२५॥ त्र्याविश्च । मे
त्र्यवीचमेदित्यवाड्चमेदित्यौहीचंमे॒पञ्चाविश्चमेपञ्चा॒वीचंमेत्रिवत्स
श्चंमेत्रिवत्सा॒चंमेतु॒र्य॒वाट्चमेतु॒र्यौ॒हीचंमेय॒ज्ञेनंकल्पन्ताम्॥ २६॥पु
ष्ठ॒वाट्च ॥ मेपष्ठौहीचमंऽउ॒क्षाचंमेव॒शाचंमऽऋ॒षभश्चंमेवे॒हच्चंमेनु॒ड्वाँश्च

मेधेनुश्चमेयज्ञेनंकल्पन्ताम् ॥ २७ ॥ [४] व्वाजायस्वाहा।
प्प्रसवायस्वाहांपिजायस्वाहाक्क्रतवेस्वाहाव्वसवेस्वाहांहर्प्पतयेस्वाहा
न्हेमुग्ग्धायस्वाहांमुग्ग्धायव्वैनꣳशिनायस्वाहांव्विनꣳशिनऽआन्त्या
यनायस्वाहान्त्यायभौवनायस्वाहाभुवनस्यपतयेस्वाहाधिपतयेस्वा
हांप्प्रजापतयेस्वाहा ॥ इयन्तेराण्मित्रायंयन्तासियमनऽऊर्ज्जेत्त्वावृ
ष्ट्यैत्त्वाप्प्रजानान्त्वाधिपत्त्याय ॥ २८ ॥ आयुर्य्यज्ञेन। कल्पता
म्प्राणोयज्ञेनंकल्पताञ्चक्षुर्य्यज्ञेनंकल्पताꣳश्श्रोत्त्रंय्यज्ञेनंकल्पतां
व्वाग्ग्यज्ञेनंकल्पताम्मनोयज्ञेनंकल्पतामात्त्मायज्ञेनंकल्पताम्ब्र

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

संहि. न्मायुज्ञेनंकल्पताञ्ज्योतिर्यज्ञेनंकल्पताꣳस्वर्यज्ञेनंकल्पताम्पृ
।१४६॥ ष्ठंय्युज्ञेनंकल्पतांय्युज्ञोयुज्ञेनंकल्पताम् ॥ स्तोमंश्चयजुश्चऽऋक्वच
सामंचबृहच्चंरथन्तुरञ्चं ॥ स्वंर्देवाऽअगन्ममामृताऽअभूमप्प्रजापतेः
प्प्रजाऽअंभूमुव्वेट्स्वाहा ॥ २९ ॥ [२] व्वाजंस्युनु । प्प्रंसुवेमातरं
म्मुहीमदिंतिन्नामुव्वचंसाकरामहे ॥ यस्यामिदंव्विश्वम्भुवंनमाविवे
शतस्यान्नोदेवःसंवितार्धम्मंसाविषत् ॥ ३० ॥ व्विश्वेऽअद्य । मुरुतो
पू.अ. व्विश्वंऽऊतीव्विश्वेंभवन्त्वुग्नयःसमिद्धाः ॥ व्विश्वेनोदेवाऽअवसागम
१८ न्तुव्विश्वमस्तुद्रविणंव्वाजोऽअस्मे ॥ ३१ ॥ व्वाजोनः । सुप्तप्प्रदि

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

शुश्च्चतंस्न्नोवापरावर्तः ॥ व्वाजोनुोव्विश्श्वैर्द्देवैर्द्धनसातावि्हावंतु ॥ ३२॥
व्वाजोनः ॥ व्वाजोनोऽअुद्यप्प्रसुवातिदानुंव्वाजोदे्वाँ ऽऋृतुभिः
कल्प्पयाति ॥ व्वाजोहिमुासव्वंवीरञ्जानुव्विश्श्वाऽआशाव्वाजपति
र्ज्जयेयम् ॥ ३३ ॥ व्वाजःपुरस्त्तात् ॥ व्वाजःपुरस्त्तादुतमंद्धयुतो
नोव्वाजोदे्वाँन्हविषांव्वर्द्धयाति ॥ व्वाजोहिमुासवंवीरञ्चुकारुसर्व्वाऽ
आशुाव्वाजपतिर्ब्भवेयम् ॥ ३४ ॥ सम्मा । सृजामिपयसापृथिव्व्याः
सम्मासृजाम्म्युद्भिरोषधीभिः ॥ सोहंव्वाजंᳬसनेयमग्ग्ने ॥ ३५ ॥ प
यःपृथिुव्व्याम् ॥ पयःपृथिव्व्याम्पयुऽओषधीषुपयोदिव्व्यन्तरिक्षेपयो

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

धाऽ ॥ पर्यस्वतीऽप्प्रदिशः सन्तुमह्यम् ॥ ३६ ॥ देवस्यत्त्वा । स
वितुःप्प्रसुवेश्श्विनोर्ब्बाहुब्भ्याम्पूष्णोहस्ताब्भ्याम् ॥ सरस्वत्त्यैव्वा
चोयुन्तुर्य्यन्त्रेणाग्नेःसाम्म्राज्ज्येनाभिषिञ्चामि ॥ ३७ ॥ [८ ॥ ऋ
ताषाडृतधामा ॥ ऋताषाडृतधामाग्निर्ग्गन्धर्व्वस्तस्यौषधयोप्सर
सोमुदोनाम ॥ सनऽइदम्ब्रह्मक्षत्त्रम्पातुतस्मैस्वाहावाट्ताब्भ्युःस्वा
हा ॥ ३८ ॥ सꣳहितोविश्श्वसामा । सूर्य्योगन्धर्व्वस्तस्यमरीच
योप्सरसऽआयुवोनाम ॥ सनऽइदम्ब्रह्मक्षत्त्रम्पातुतस्मैस्वाहावा
ट्ताब्भ्युःस्वाहा ॥ ३९ ॥ सुषुम्म्णःसूर्य्यरश्मिम्मः ॥ सुषुम्म्णःसू

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

ऽवँरश्म्मिश्चन्द्रमागन्धर्वस्तस्यनक्षत्राण्यप्सरसोभेकुरयोनाम ॥
सनऽइदम्ब्रह्मक्षत्रम्पातुतस्म्मैस्वाहावाट्ताभ्युःस्वाहा ॥ ४० ॥
इषिरोविश्वव्यचाः ॥ इषिरोविश्वव्यचावातोगन्धर्वस्तस्यापोऽ
अप्सरसऽऊर्ज्जोनाम ॥ सनऽइदम्ब्रह्मक्षत्रम्पातुतस्म्मैस्वाहावा
ट्ताभ्युःस्वाहा ॥ ४१ ॥ भुज्युःसुपर्णः ॥ भुज्युःसुपर्णोयज्ञोग
न्धर्वस्तस्यदक्षिणाऽअप्सरसस्तावानाम ॥ सनऽइदम्ब्रह्मक्षत्र
म्पातुतस्म्मैस्वाहावाट्ताभ्युःस्वाहा ॥ ४२ ॥ प्रजापतिर्विश्वकर्म्मा
मनोगन्धर्वस्तस्यऽऋक्सामान्यप्सरसऽएष्टयोनाम ॥ सनऽइदम्ब्र

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

संहि. ह्ममंक्षुत्त्रम्पांतुतस्म्मैस्वाहुाद्वाह्णाब्भ्युंःस्वाहां ॥ ४३ ॥ सर्न ÷ ॥ सनोंभु
।१४७॥ वनस्यपतेप्प्रजापतुेयस्यंतऽउुपारिंगुहायस्यंवुेह ॥ अुस्म्मैब्रह्ममंणेुस्मै
क्षुत्त्रायुमहिुशम्मँयच्छुस्वाहां ॥ ४४ ॥ सुमुद्द्रोसिुनभंस्वानुाद्र्दांनुंःशु
म्भूम्मँयुोभूरुाभिमांद्वाहिुस्वाहांमारुुतोसिमुरुतांङ्गुणः ॥ शुम्भूम्मँ
युोभूरुाभिमांद्वाहिुस्वाहांवुस्यूरंसिुदुवंस्वाञ्छुम्भूम्मँयुोभूरुाभिमांद्वाहिु
स्वाहां ॥ ४५ ॥ यास्त्त । ऽअुग्नुेसय्यँरुुचोुादिवंमातुन्न्वान्तिरुाश्म्म
पू.अ. भिं÷ ॥ ताभिन्नोंऽअुद्यसर्व्वाभीरुुचेजनांयनस्कृधि ॥ ४६ ॥ यावं÷ ॥
१८ यावोंदेवुाःसूर्य्येुरुुचोुागोष्ष्वश्श्वेषुुयारुुचं÷ ॥ इन्द्राग्ग्नीताभिुःसर्व्वा

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

भीरुचंन्नोधत्तबृहस्पते ॥ ४७ ॥ रुचंन्नऽ ॥ रुचंन्नोधेहिब्राह्मणे
षुरुचुᳪराजंसुनस्कृधि ॥ रुचुंविश्वेंषुशूद्रेषुमयिंधेहिरुचारुचंम् ॥
॥ ४८ ॥ तत्त्वां । यामिब्रह्मंणावन्दंमानुस्तदाशांस्तेुयजंमानोहु
विंर्ब्भिः ॥ अहेंडमानोवरुणेहबोद्ध्युरुंशᳪसुमानुऽआयुुंःप्रमोंषीः
॥ ४९ ॥ स्वुर्ण । घुर्म्मंःस्वाहास्वुर्णार्क्कःस्वाहास्वुर्णशुक्रःस्वाहास्वु
र्णज्ज्योतिुःस्वाहास्वुर्णसूर्य्युःस्वाहा ॥ ५० ॥ [१३] अग्निंर्य्यु
नज्जिम ॥ अुग्निंर्य्युंनज्जिमुशवंशाघृतेनंदिुव्यᳪसुंपुर्णवयंसाबृह
न्तंम् ॥ तेनंवुयङ्गंमेमब्रुध्नस्यंविुष्टपुᳪस्वोुरुहांणाऽअधिुनाकंमत्तुम

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

मृ ॥ ५१ ॥ शतम् ॥ १००० ॥ इमौते । पक्षावुजरौपतुत्रिणौ
याब्भ्याुंरक्षांस्यपुहंस्यंग्ने ॥ ताब्भ्यांम्पतेमसुकृतांमुलो
कंयत्रऽऋषंयोजुग्मुःप्रंथमुजाःपुंराणाः ॥ ५२ ॥ इन्दुर्दक्षः ।
श्येनऽऋुतावाहिरंण्यपक्षःशकुनोभुरुण्युः ॥ मुहान्त्सुधस्थेध्रुवऽ
आनिषंत्तोऽनमंस्तेऽअस्तुमामांहिंसीः ॥ ५३ ॥ दिवोमूर्द्धा
सिपृथिव्यानाभिरूर्गुपामोषंधीनाम् ॥ विश्वायुःशर्म्मंसुप्रथान
मंस्पथे ॥ ५४ ॥ विश्वंस्यमूर्द्धन् ॥ विश्वंस्यमूर्द्धन्नधितिष्ठसि
श्रितःसंमुद्रेतेहृदंयमुप्स्वायुरुपोदंत्तोदधिम्भिन्त ॥ दिवस्पुर्जन्न्या

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

दुन्तरिक्षात्पृथिव्यास्ततोनोवृष्ट्यांव ॥ ५५ ॥ इष्टोयुज्ञः ॥ इष्टोयु
ज्ञोभृगुभीराशीर्दावसुभिः ॥ तस्यनऽइष्टस्यंप्प्रीतस्युद्रविणेहागमेः ॥
॥ ५६ ॥ इष्टोऽअग्निः ॥ इष्टोऽअग्निराहुतंऽपिपत्तुनऽइष्टꣳहुविः ॥
स्वगेदन्देवेभ्योनमः ॥ ५७ ॥ [७] यदाकूतात् ॥ यदाकूतात्सुम
सुंस्रोद्धृदोवामनसोवासम्भृतञ्चक्षुषोवा ॥ तदनुप्प्रेतसुकृतामुलोकं
य्यत्रऽऋषयोजगमुःप्प्रथमजाःपुराणाः ॥ ५८ ॥ एतꣳसधस्थप
रितेददामियमावहाच्छेवधिञ्जातवेदाः ॥ अन्वागुन्तायज्ञपतिर्वोऽ
अत्रुतꣳस्म्मंजानीतपरमेव्योमन् ॥ ५९॥ एतञ्जानाथ । परमेव्योमु

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri Funding: MIDF

संहि. न्द्देवांᳬसधस्त्थाव्विदरूपमंस्य ॥ यदागच्छांत्त्पथिभिर्द्देवयानैरिष्टा
॥१४९॥ पूर्त्तेकृणवाथाविरंस्म्मै ॥ ६० ॥ उद्बुद्ध्यस्व ॥ उद्बुद्ध्यस्वाग्ग्नेप्प्रति
जागृहित्त्वमिष्टापूर्तेसᳬसृजेथामयञ्च ॥ अस्म्मिन्त्सधस्त्थेऽअद्ध्यु
त्तरस्म्मिन्न्विश्श्वेदेवायजमानश्च्चसीदत ॥ ६१ ॥ येनवहसि । सुह
स्रंव्ठयेनाग्ग्नेसर्व्ववेदसम् ॥ तेनेमंय्यज्ञन्नोनयस्वर्द्देवेषुगन्त्तवे ॥ ६२ ॥
प्रस्तरेणपरिधिना । स्रुचावेद्यांचबर्हिषा ॥ ऋचेमंय्यज्ञन्नोनयस्वर्द्दे
पू.अ. वेषुगन्त्तवे ॥ ६३ ॥ यद्दत्तम् ॥ यद्दत्तंयत्त्परादानंय्यत्त्पूर्त्तंय्याश्श्चद
१८ क्षिणाः ॥ तदग्ग्निर्व्वैश्श्वकर्म्मणःस्वर्द्देवेषुनोदधत् ॥६४॥ यत्रधाराः ॥

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

यत्त्रुधाराऽअनपितामधोग्घृतस्यंचुयाः ॥ तदुग्निर्वैश्वकर्म्मुणःस्वर्दे वेषुनोदधत् ॥ ६५ ॥ अुग्निरंस्म्मि ॥ अुग्निरंस्म्मिुजन्म्मनाजुातवे दाघृतम्मेुचक्षुरुमृतम्मऽअुासन् ॥ अुर्कस्त्रिुधातूरजंसोविुमानोजंस्त्रो घुम्मोहुाविरंस्म्मिुनाम ॥ ६६ ॥ ऋचुोनामं ॥ ऋचुोनामांस्म्मिुयजु ᳪषिनामांस्मिुसामानिुनामांस्म्मि ॥ येऽअुग्नयुःपाञ्चंजन्याऽअुस्या म्पृथिुव्यामाधि ॥ तेषांमसिुत्त्वमुंत्तमःप्प्रनोंजुीवातवेसुव ॥ ६७ ॥ [१०] व्वात्रहत्त्यायुशवंसे । पृतनुाषाह्यांयच ॥ इन्द्रुत्त्वावंर्त्तयामसि ॥ ६८ ॥ सुहदांनुम्पुरुहूतक्षियन्तंमहुस्त्तमिन्द्रुसम्पिणुक्कुणां

संहि. रूम् ॥ अभिवृत्रंवृद्धमानम्पियारुमपादमिन्द्रतवसाजघन्थ ॥ ६९ ॥
॥१९०॥ विनः ॥ विनऽइन्द्रमृधोजहिनीचायच्छपृतन्यतः ॥ योऽअस्माँ२
ऽअभिदासत्यधरङ्गमयातमः ॥ ७० ॥ मृगोन । भीमःकुचरोगि
रिष्ठाःपरावतऽआजगन्थापरस्याः ॥ सृकᳬसᳬशायपविमिन्द्रति
ग्मंविशत्रून्ताढिविमृधोनुदस्व ॥ ७१ ॥ वैश्वानरोनः ॥ वै
श्वानरोनऽऊतयऽआप्रयातुपरावतः ॥ अग्निर्नःसुष्टुतीरुप ॥
पू.अ. ॥ ७२ ॥ पृष्टोदिवि । पृष्टोऽअग्निःपृथिव्याम्पृष्टोविश्वाऽओषधी
१८ राविवेश ॥ वैश्वानरःसहसापृष्टोऽअग्निःसनोदिवासरिषस्पातुन

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

क्कम् ॥ ७३ ॥ अश्यामुतम् ॥ अश्यामुतङ्कामंमग्नेतवोतीऽअश्या
मंरुयिर्ठरांयिवङ्सुवीरंम् ॥ अश्यामुव्वाजंमुभिवाजयंन्तुोऽश्यामंद्युम्न
मंजराजरंन्ते ॥ ७४ ॥ व्वयन्त । ऽअद्यरंरिमाहिकामंमुत्तानहंस्तानमं
सोपुसद्य ॥ यजिष्ठेनुमनंसायाक्षिदेवानस्त्रैंधत्तामन्नमंनाव्विप्प्रोऽअग्ने ॥
॥७५॥ धामुच्छदुग्ग्निः ॥ धामुच्छदुग्ग्निरिन्द्रोंब्ब्रह्माद्देवोंबृहुस्प्पतिः
सचैंतसोव्विश्श्वैंदेवायुज्ञम्प्रावंन्तुनङ्शुभे ॥ ७६ ॥ त्वंर्ठयंविष्ठ । दाशु
षोनॄंम्पाहिशृणुधीगिरंः ॥ रक्षांतोकमुतत्त्मनां ॥ ७७ ॥ [१० ॥]
इतिशुक्लयजुस्संहितायामष्टादशोऽध्यायः ॥ १८ ॥ ॥ श्रीवेदपुरुषा

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri Funding: MIDF

संहि. यनमः ॥ स्वाद्धींत्त्वैकादशदेवायज्ञंविꣳशातिःसुरावंतꣳसप्तदशोदीर
॥१६१॥ तांत्रयोदशाच्याजानुर्दशसोमोराजाष्टौसीसेनतंत्रꣳषोडशसप्तपञ्चन
वतिः ॥ हरि÷ओम् ॥ स्वाद्वीन्त्वां । स्वादुनांतीव्रान्तीव्रेणामृतांमुमृ
तैंन ॥ मधुंमतीम्मधुंमतासृजामिसꣳसोमेंन ॥ सोमौस्युश्विभ्या
म्पच्यस्वुसरंस्वत्त्यैपच्युस्वेन्द्रांयसुत्राम्म्णौपच्च्यस्व ॥१॥ परीतः ॥
परीतोषिंश्चतासुतꣳसोमोयऽउंत्तुमꣳहुविः ॥ दुधुन्वायोनर्य्यौऽअु
पू.अ. प्प्स्वुन्तरासुषावुसोमुमाद्रिंभिः ॥२॥ व्वायोःपूतः । पुवित्त्रेणप्प्रुत्त्य
१९ ङ्सोमोऽअतिंद्रुतः ॥ इन्द्रंस्ययुज्युःसखां ॥ व्वायोःपूतःपुवित्त्रेणु

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

प्प्राङ्क्सोमोऽअतिद्रुतः ॥ इन्द्रस्य्युयुज्ज्युःसखा ॥ ३ ॥ पुनातिते ।
परिस्त्रुतर्ठसोमर्ठसूर्य्यस्यदुहिता ॥ व्वारेणुशश्श्वंतातना ॥ ४ ॥ ब्रह्म
क्षत्त्रम् ॥ ब्रह्मंक्षुत्त्रम्पवंतुतेजंऽइन्द्रियर्ठसुरंयासोमंः सुतऽआसुतोम
दाय ॥ शुक्क्रेणदेवदेवताःपिपृग्ग्धिरसेनान्नंय्यजमानायधेहि ॥ ५ ॥
कुविदुङ्ग । यवंमन्तोयवंश्चिद्यथादान्त्यंनुपूर्व्वंव्वियूय ॥ इहेहैषाङ्कृणु
हिभोजनानियेबर्हिषोनमंऽउक्तिंय्यजंन्ति ॥ उपयामगृहीतोस्य
श्श्विभ्यांत्त्वासरंस्वत्त्यैत्त्वेन्द्रांयत्त्वा सुत्त्राम्मणंऽएषतेयोनिस्त्तेजंसे
त्त्वाव्वीर्य्यायत्त्वाबलांयत्त्वा ॥ ६ ॥ नानाहि । वान्देवहितर्ठसद

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri Funding: MIDF

संहि. स्कृतम्मासर्ठ॰सृक्षाथाम्परमेव्योमन् ॥ सुराँत्त्वमसिंशुष्मिणीसोम
॥१६२॥ ऽएषमामाहिर्ठ॰सीःस्वांयोनिमाविशन्ती ॥ ७ ॥ उपयामगृहीतो
सि ॥ उपयामगृहीतोस्याश्विनन्तेजः सारस्वतंवीर्य्यमैन्द्रम्बलम् ॥
एषतेयोनिर्म्मोदायत्वानन्दायत्त्वामहसेत्त्वा ॥ ८ ॥ तेजोसि ॥
तेजोसितेजोमयिधेहिवीर्य्यमसिवीर्य्यम्मयिधेहिबलमसिबलम्मयि
धेह्योजोस्योजोमयिधेहिमन्युरसिमन्युम्मयिधेहिसहोसिसहोमयि
पू.अ. धेहि ॥ ९ ॥ याव्याघ्रम् ॥ याव्याघ्रंविषूचिकोभौवृकंञ्चरक्ष
१९ ति ॥ श्येनम्पतत्रिणर्ठ॰सिर्ठ॰हर्ठ॰सेमम्पात्त्वर्ठ॰हंसः ॥ १० ॥ यदापिपे

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

ष । मातरम्पुत्रः प्रमुदितो धयन् ॥ एतत्तदग्ने अनृणो भवाम्यहतौ पितरौ मया ॥ सम्पृचस्थ सम्मा भद्रेण पृङ्क्त विपृचस्थ वि मा पाप्मना पृङ्क्त ॥ ११ ॥ [११] देवा यज्ञम् ॥ देवा यज्ञमतन्वत भेषजम्भिषजाश्विना ॥ वाचा सरस्वती भिषगिन्द्रायेन्द्रियाणि दधतः ॥ १२ ॥ दीक्षायै रूपम् ॥ दीक्षायै रूपꣳ शष्पाणि प्रायणीयस्य तोक्मानि ॥ क्रयस्य रूपꣳ सोमस्य लाजाः सोमाꣳशवो मधु ॥ १३ ॥ आतिथ्यरूपम्मासरम् ॥ आतिथ्यरूपम्मासरम्महावीरस्य नग्नहुः ॥ रूपमुपसदामेतत्तिस्रो रात्रीः सुरासुता ॥ १४ ॥ सोमस्य रूपम् ॥ सो

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

 मंस्यरूपङ्ग्रीतस्यंपारिस्रुत्त्पारिषिच्च्यते ॥ अश्विभ्यांन्दुग्धम्भैषुज
 मिन्द्रांयैन्द्रंऽसंरस्वत्त्या ॥१५॥ आसुन्दीरूपम् ॥ आसुन्दीरूपऽरां
जासुन्द्यैव्वेद्यैकुम्भीसुंराधानीं ॥ अन्तंरऽउत्तरवेद्यारूपङ्कांरोतुरोभिष
क् ॥ १६ ॥ व्वेद्याव्वेदिंः ॥ व्वेद्याव्वेदिंऽसमांप्प्यतेबुर्हिषांबुर्हिरिन्द्रिय
म् ॥ यूपेंनुयूपंऽआप्प्यतुेप्प्रणीतोऽअुग्निरुग्निना ॥ १७ ॥ हुविर्द्धा
नुंऽयत् ॥ हुविर्द्धानुंऽयदुश्विनाग्नीध्रंऽयत्त्सरंस्वती ॥ इन्द्रांयै
 न्द्रंऽसदंस्कृतम्पंत्त्नीशालुङ्गार्हपत्त्यंः ॥ १८ ॥ प्रैषेभिंःप्रैषान् ॥ प्रै
 षेभिंःप्रैषानांप्प्नोत्त्युाप्प्रीभिंराप्प्रीऽर्युज्ञस्यं ॥ प्रयाजेभिंरनुयाजा

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

न्वंषट्कारेभिराहुतीः ॥ १९ ॥ पशुभिः पशून् ॥ पशुभिःपशूनाप्नो
तिपुरोडाशैर्हवीꣳष्या ॥ छन्दोभिःसामिधेनीर्याज्याभिर्वषट्का
रान् ॥ २० ॥ धानाःकरम्भःसक्तवःपरीवापःपयोदधि ॥ सोमस्य
रूपꣳहविषऽआमिक्षावाजिनम्मधु ॥ २१ ॥ धानानाꣳरूपम् ॥ धा
नानाꣳरूपङ्कुवलम्परीवापस्यगोधूमाः ॥ सक्तूनाꣳरूपम्बदरमुपवा
काःकरम्भस्य ॥ २२ ॥ पयसोरूपम् ॥ पयसोरूपंयद्यवादध्नो
रूपङ्कर्कन्धूनि ॥ सोमस्यरूपंवाजिनꣳसौम्म्यस्यरूपमामिक्षा ॥
॥ २३ ॥ आश्रावय ॥ आश्रावयेतिस्तोत्रियाःप्रत्याश्रावोऽअ

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri Funding: MIDF

संहि नुरूपः ॥ यजेतिधाय्याऽरूपम्प्रगाथायैयजामहाः ॥ २४ ॥ अर्द्धऽ
॥१६४॥ ऋचैरुक्थानाम् ॥ अर्द्धऽऋचैरुक्थानांरूपम्पदैराप्नोतिनिविदः ॥
प्रणवैःशस्त्राणांरूपम्पयसासोमऽआप्यते ॥ २५ ॥ अश्विभ्यां
म्प्रातःसवनम् ॥ अश्विभ्याम्प्रातःसवनमिन्द्रेणैन्द्रम्माध्यन्दि
नम् ॥ वैश्वदेवर्ठसरस्वत्यातृतीयमाप्तर्ठसवनम् ॥ २६ ॥ वा
युव्यैर्वायुव्यानि ॥ वायुव्यैर्वायुव्यान्याप्नोतिसतेनद्रोणकलशम् ॥
पू.अ. कुम्भीभ्यामम्भृणौसुतेस्थालीभिस्थालीराप्नोति ॥ २७ ॥ यजु
१९ र्भिराप्यन्ते ॥ यजुर्भिराप्यन्तेग्रहाग्रहैस्तोमाःस्तुविष्टुतीः ॥ छ

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

न्द्रौम्भिरुक्थाशुस्त्राणिसाम्न्नावभृथऽआप्प्यते ॥ २८ ॥ इडाम्भिर्भु
क्षान् ॥ इडाम्भिर्भुक्षानाप्प्नोतिसूक्क्वाकेनाशिषः ॥ शंय्युनापत्क्क्नी
संय्याजान्त्समिष्ट्ययजुषासुᳬस्त्थाम् ॥ २९ ॥ व्व्रतेनदीक्षाम् ॥ व्व्रते
नदीक्षामाप्प्नोतिदीक्षयाप्प्नोतिदक्षिणाम् ॥ दक्षिणाश्श्रद्धामाप्प्नोति
श्श्रद्धयासत्त्यमाप्प्यते ॥ ३० ॥ एतावद्रूपम् ॥ एतावद्रूपंय्यज्ञस्ययद्दे
वैर्ब्रह्मणाकृतम् ॥ तदेतत्त्सर्वमाप्प्नोतियज्ञेसौत्रामणीसुते ॥ ३१ ॥
[२०] सुरावन्तम्बर्हिषदम् ॥ सुरावन्तम्बर्हिषदᳫसुवीरंय्यज्ञᳫहि
न्वन्तिमहिषानमोभिः ॥ दधानाᳫसोमन्दिविदेवतासुमदेमेन्द्रय्यज

संहि. मानाऽस्वुर्क्काऽ ॥ ३२ ॥ यस्त्तैं ॥ यस्त्तेरसुऽसम्भृतुऽओषधीषुसोमस्यु
॥१६६॥ शुष्म्मुऽसुरंयासुतस्यं ॥ तेनांजिन्न्वुयजंमानुम्मदैंनुसरंस्वतीमुश्श्विं
नुाविन्द्रंमुग्ग्निम् ॥ ३३ ॥ यमुश्श्विनुानमुंचेरासुरादाधुिसरंस्वुत्त्यसु
नोदिन्द्रियायं ॥ इमन्तर्ठ शुक्कम्मधुंमन्तुामिन्दुर्ठसोमुर्ठराजानामुिह
भंक्षयामि ॥ ३४ ॥ यदत्त्रं ॥ यदत्त्रांरुप्तर्ठरासिनं÷सुतस्युयादिन्द्रोऽ
अपिंबुच्छचींभिऽ ॥ अहन्तदस्युमनंसाशिुवेनुसोमुर्ठराजांनमुिह
पू.अ. भंक्षयामि ॥ ३५ ॥ पितृब्भ्यं÷स्वधुायिब्भ्यंऽ । स्वधानमं÷पिता
१९ मुहेब्भ्यं÷स्वधुायिब्भ्यं÷ स्वधानमुऽप्प्रपिंतामहेब्भ्युऽस्वधुायिब्भ्यं÷

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

स्वधानमः ॥ अक्षन्पितरोमीमदन्तपितरोतीतृपन्तपितरुःपितरः
शुन्धध्वम् ॥ ३६ ॥ पुनन्तुमा । पितरःसोम्म्यासःपुनन्तुमापिता
महाः पुनन्तुप्रपितामहाः ॥ पवित्रेणशतायुषा ॥ पुनन्तुमापितामु
हाःपुनन्तुप्रपितामहाः ॥ पवित्रेणशतायुषाविश्वमायुर्व्यश्नवै ॥
॥ ३७ ॥ अग्नऽआयूंषि । पवसऽआसुवोर्जमिषंच्चनः ॥ आरे
बाधस्वदुच्छुनाम् ॥ ३८ ॥ पुनन्तुमा । देवजनाःपुनन्तुमनसाधि
यः ॥ पुनन्तुविश्वाभूतानिजातवेदःपुनीहिमा ॥ ३९ ॥ पवित्रेण
पनीहिमा । शुक्रेणदेवदीद्यत् ॥ अग्नेक्रत्वाक्रतूँ रनु ॥ ४० ॥

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

यत्तं । पवित्रंमर्च्चिष्यग्नेविततंमन्तरा ॥ ब्रह्मतेनपुनातुमा ॥४१॥
पवमानुःस्सः ॥ पवमानःसोऽअद्यनःपवित्रैणविचर्षणिः ॥ यःपोता
सपुनातुमा ॥ ४२ ॥ उभाभ्यांन्देव । सवितःपवित्रैणसवेनंचमा
म्पुनीहिविश्वतः ॥ ४३ ॥ वैश्वदेवीपुनती । देव्यागाद्यस्या
मिमाबह्व्यस्तन्न्वोवीतपृष्ठाः तयामदन्तःसधमादेषुवयंस्यामु
पतयोरयीणाम् ॥ ४४ ॥ येसमानाःसमनसःपितरोयमराज्ज्ये ॥ ते
षाँल्लोकःस्वधानमोयज्ञोदेवेषुकल्पताम् ॥ ४५ ॥ येसमानाः ॥ येस
मानाःसमनसोजीवाजीवेषुमामकाः ॥ तेषांश्रीर्म्मयिकल्पता

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

मुस्म्मिँल्लोकेशुतᳬसमाः ॥ ४६ ॥ द्वेसृती । ऽअंशृणवम्पितृणामुह
न्देवानांमुतमर्त्त्यानाम् ॥ ताब्भ्यामिदम्विश्श्वमेजुत्त्समेतियदंन्तु
रापितरम्मुातरंञ्च ॥ ४७ ॥ इदᳬह्विः । प्रजनंनम्मेऽअस्त्तुदशंवीर
ᳬसर्व्वगणᳬस्वस्त्तयें ॥ आत्त्मुसनिंप्प्रजासनिंपशुसनिंलोकुसन्न्यं
भयसनिं ॥ अग्निःप्प्रजाम्बंहुलाम्म्मेंकरोत्त्वन्नुम्पयोरेतोऽअुस्म्मासुं
धत्त ॥ ४८ ॥ [१७] उदीरताम् ॥ उदीरतामवंरऽउत्त्परासुऽउन्म
द्ध्यमाःपितरंःसोम्म्यासंः ॥ असुंय्यऽईयुरंवृकाऽऋंतुज्ञास्त्तेनोवन्तु
पितरोहवेंषु ॥ ४९ ॥ अङ्गिरसोनः । पितरोनवंग्ग्वाऽअथंर्व्वाणो

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

संहि. भृगंवःसोम्म्यासंः ॥ तेषांव्वयꣳसुमतौयज्ञियांनामापिभद्रेसौमनुसे
॥१६७॥ स्याम ॥ ५० ॥ येनंः ॥ येनःपूर्व्वेपितरंःसोम्म्यासोनूहिरेसो
मपीथंव्वसिष्ठाः ॥ तेभिर्य्युमःसꣳरराणोहवीꣳष्युशन्नुशद्भिःप्प्र
तिकाममंत्तु ॥ ५१ ॥ त्वꣳसोम ॥ त्वꣳसोमप्प्रचिकितोमनीषा
त्वꣳरंजिष्ठमनुनेषिपन्थाम् ॥ तवप्रणीतीपितरोनऽइन्दोदेवेषुरत्त्क्ने
मभजन्तधीराः ॥ ५२ ॥ त्वयाहि ॥ त्वयाहिनःपितरंःसोमपूर्व्वे
पू.अ. कर्म्माणिचक्रुःपंवमानधीराः ॥ व्वन्वन्नव्वातःपरिधीꣳ १ रपोर्णुव्वीरे
१९ भिरश्वैर्म्मघवांभवानंः ॥ ५३ ॥ त्वꣳसोम । पितृभिःसंव्विदानो

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

नुद्यावापृथिवीऽआततन्थ ॥ तस्म्मैतऽइन्दोहविषाव्विधेमव्वयꣳस्या
मुपतयोरयीणाम् ॥ ५४ ॥ बर्हिषदःपितरः ॥ बर्हिषदःपितरऽऊ
त्त्यर्व्वागिमावोहव्याचकृमाजुषद्ध्वम् ॥ तऽआगतावसाशन्तमेनाथा
नःशंय्योररपोदधात ॥ ५५ ॥ आहम् ॥ आहम्पितृन्त्सुविदत्राँ२ ॥
ऽअवित्सिनपातञ्चव्विक्रमणञ्चव्विष्णोः ॥ बर्हिषदोयेस्वधयासुत
स्यभजन्तपित्वस्तऽइहागमिष्ठाः ॥ ५६ ॥ उपहूताःपितरः । सो
म्म्यासोबर्हिष्ष्येषुनिधिषुप्प्रियेषु ॥ तऽआगमन्तुतऽइहश्रुवन्त्वधि
ब्रुवन्तुतेवन्त्वस्म्मान् ॥ ५७ ॥ आयन्तु । नःपितरःसोम्म्यासो

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

ग्निष्ष्वात्ताः पथिभिर्द्देवयानैः ॥ अस्मिन्यज्ञे स्वधया मदन्तोऽधिब्रु
वन्तु ते ऽवन्त्वस्मान् ॥ ५८ ॥ आग्निष्ष्वात्ताः पितरः ॥ आग्निष्ष्वा
त्ताः पितर ऽएह गच्छत सदः सदः सदत सुप्प्रणीतयः ॥ अत्ता हवीꣳषि
प्प्रयतानि बर्हिष्ष्यथा रयिꣳ सर्व्ववीरन्दधातन ॥ ५९ ॥ ये ऽअग्नि
ष्ष्वात्ताः ॥ ये ऽअग्निष्ष्वात्ता ये ऽअनग्निष्ष्वात्ता मद्ध्ये दिवः स्वधया
मादयन्ते ॥ तेब्भ्यः स्वराडसुनीतिमेतां यथावशन्तन्वङ्कल्पयया
ति ॥ ६० ॥ अग्निष्ष्वात्तानृतुमतः ॥ अग्निष्ष्वात्तानृतुमतो हवा
महे नाराशꣳसे सोमपीथं य ऽआशुः ॥ तेनो व्विप्रासः सुहवा भवन्तु व्व

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri Funding: MIDF

यऽंस्यामुपतंयोरयीणाम् ॥ ६१ ॥ [१३] आच्युाजानु । दक्षिणु
तोनिुषद्येमंऽयुज्ञमुभिगृंणीतुविश्वें ॥ माहिंऽसिष्टपितरुःकेनंचिन्नो
यद्वुऽआगंःपुरुषताकरांम ॥ ६२ ॥ आसींनाऽसोऽअरुणीनांम् ॥
आसींनासोऽअरुणीनांमुपस्त्थेंरुयिन्धंत्तदाशुषेमत्त्यांय ॥ पुत्रेभ्यंः
पितरुस्तस्युवस्वुःप्प्रयंच्छतुतऽइहोर्ज्जंन्दधात ॥ ६३ ॥ यमंग्ग्ने ।
कव्यवाहनुत्त्वञ्चिुन्मन्यंसेरुयिम् ॥ तन्नोंगुीर्भिःश्श्रुवाय्यंन्देवुत्रा
पंनयायुजंम् ॥ ६४ ॥ योऽअुग्निः । कंव्युवाहंनःपितृन्यक्षंदृुतावृ
धंः ॥ प्रेदुंहुव्यानिवोचतिदुवेभ्यंश्चपितृभ्युऽआ ॥६५॥ त्त्वमंग्ग्ने ॥

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

त्त्वमंग्नऽईडितः॑कंव्यवाहुनावांड्डुव्यानिसुरभीणिकृत्त्वी ॥ प्रादाः॑पितृ
ब्भ्यंःस्वुधयाुतेऽअक्षन्नुद्धित्त्वन्देवुप्प्रयंताहुवीर्श्वंषि ॥ ६६ ॥ येचे ॥
येचेुहपितरोयेचुनेहयाँश्चंविद्मयाः ॥ उंचुनप्प्रंविुद्म ॥ त्त्वंवेत्त्थुयतिु
तेजातवेदःस्वुधाभिर्य्युंज्ञःसुकृतञ्जुषस्व ॥ ६७ ॥ इुदम्पितृब्भ्युो
नमोऽअस्त्त्वुद्ययेपूर्व्वासोुयऽउपरासऽईयुः ॥ येपार्थिवेरजुस्यानिष
त्तायेवांनूनःसुंवृजनांसुविक्षु ॥ ६८ ॥ अधुायथा । नःपितरःपरासः
प्र्नुत्त्नासोऽअग्नऽऋुतमाशुषाणाः ॥ शुचीदंयुन्दीधितिमुक्थुशासुःक्षा
मांभिुन्दन्तोऽअरुणीरपव्रन् ॥ ६९ ॥ उुशन्तस्त्त्वा ॥ उुशन्तस्त्त्वुानी

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

धीमहय्युशन्तुꣳसमिधीमहि ॥ उशन्नुंशुतऽआवंहपितृन्हुविषेऽअत्तवे ॥ ७० ॥ अपाम्फेनेनं ॥ अपाम्फेनेनंनुनमुचेुꣳशिरंऽइन्द्रोदंवर्त्तयꣳ व्विश्वायदजंयुस्पृधंः ॥ ७१ ॥ [१०] सोमोराजा ॥ सोमोराजामृतꣳसुतऽऋजीषेणाजहान्मृत्युम् ॥ ऋतेनंसत्त्यमिन्द्रियँव्विपानꣳशुक्रमन्धंसुऽइन्द्रंस्येन्द्रियमिदम्पयोमृतुम्मधुं ॥ ७२ ॥ अद्भ्यःक्षीरम् ॥ अद्भ्यःक्षीरंव्यंपिबुत्क्रुङ्ङाङ्गिरसोधिया ॥ ऋतेनंसत्त्यमिन्द्रियंव्विपानꣳशुक्रमन्धंसुऽइन्द्रंस्येन्द्रियमिदम्पयोमृतम्मधुं ॥ ७३ ॥ सोमंमुद्भ्यःꣳ ॥ सोमंमुद्भ्योव्यंपिबुच्छन्दंसाहꣳसःशुंचिषत् ॥ ऋते

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

संहि. नंसुत्त्यमिंन्द्रियंव्विपानंᳬशुक्रमन्धंसुइन्द्रंस्येन्द्रियमिदम्पयोमृतम्मधु

॥१६०॥ ॥७४॥ शतं ११०० ॥ कण्डि ॥ ० ॥ अन्नांत्त्परिस्रुतं÷॥ अन्नांत्त्परि

स्रुतोरसम्ब्रह्मणाव्यापिबत्क्षत्रम्पयुःसोमंप्प्रजापतिः ॥ ऋतेनंसुत्त्य

मिंन्द्रियंव्विपानंᳬशुक्रमन्धंसुऽइन्द्रंस्येन्द्रियामिदम्पयोमृतम्मधु ॥

॥ ७५ ॥ रेतोमूत्रंम् ॥ रेतोमूत्रंव्विजंहातियोनिम्प्राविशदिन्द्रियम् ॥

गर्भोजरायुणावृंतऽउल्लम्बंजहातिजन्मंना ॥ ऋतेनंसुत्त्यमिंन्द्रियंव्वि

पू.अ. पानंᳬशुक्रमन्धंसुऽइन्द्रंस्येन्द्रियामिदम्पयोमृतम्मधु ॥ ७६ ॥ दृष्ट्वा

१९ रूप । व्याकंरोत्त्सत्त्यानृतेप्प्रजापतिः ॥ अश्रंद्धामनृतेदंधाच्छ्रद्धा

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

थ्ठंसुत्त्येप्प्रजापंतिः ॥ ऋतेनंसुत्त्यामिंन्द्रियंव्विपानंꣳशुक्रमन्धंसुऽइन्द्रं
स्येन्द्रियमिुदम्पयोमृतुम्मधु ॥ ७७ ॥ व्वेदेनरूपे । व्यंपिबत्तसुतासु
तौप्प्रजापंतिः ॥ ऋतेनंसुत्त्यमिंन्द्रियंव्विपानंꣳशुक्रमन्धंसुऽइन्द्रस्ये
न्द्रियमिुदम्पयोमृतुम्मधुं ॥ ७८ ॥ दृष्ट्वापंरिस्रुतंः ॥ दृष्ट्वापंरिस्रुतो
रसंꣳ शुक्रेणंशुक्रंव्व्यंपिबुत्तपयुंःसोमंम्प्रजापंतिः ॥ ऋतेनंसुत्त्यमिंन्द्रि
यंव्विपानंꣳशुक्रमन्धंसुऽइन्द्रंस्येन्द्रियमिुदम्पयोमृतुम्मधुं ॥ ७९ ॥
[८] सीसेंनुतन्त्रंम् ॥ सीसेंनुतन्त्रम्मनंसामनीषिणंऽऊर्णासूत्रेणं
कुवयोंव्वयन्ति ॥ अश्विनायुज्ञꣳसंवितासरंस्वुतीन्द्रंस्यरूपंव्वरुंणो

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri Funding: MIDF

भिषुज्ज्यन् ॥ ८० ॥ तदंस्य । रूपमुमृतुꣳशचींभिस्त्तिस्त्रोदंधुर्द्दुवै
तांꣳसरꣳरराणाः ॥ लोमांनिुशष्पैर्ब्बहुधानतोक्कर्मभिुस्त्त्वगंस्यमुांꣳस
मंभवुन्नलुाजाः ॥ ८१ ॥ तदुश्विनां । भिुषजांरुद्द्रवंर्तनुीसरंस्वती
व्वयतिुपेशोऽअन्तंरम् ॥ अस्त्थिमुज्जानुम्मासंरैꣳकारोतुरेणदधंतो
गवांन्त्वुाचि ॥ ८२ ॥ सरंस्वतुीमनंसा । पेशुलंव्वसूनासंत्त्याभ्भ्यांव्वय
तिदर्शतंव्वपुः॥रसंम्पर्रिस्स्रुतानरोहिंतन्नुग्ग्नहुर्द्धीरुस्त्तसंरुन्नव्वेमं ॥ ८३॥
पयंसाशुक्रम् ॥ पयंसाशुक्रमुमृतंञ्जनित्त्रꣳसुरंयामूत्राज्जनयन्तुरेतंः ॥
अपामंतिन्दुर्म्मतिम्बाधंमानाऽऊवंद्ध्यंव्वातꣳसुब्बुन्तदारात् ॥ ८४ ॥

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

इन्द्रः सुत्रामा हृदयेन सत्यं पुरोडाशेन सविता जजान ॥ यकृत्क्लोमानं वरुणो भिषज्यन्मतस्ने वायव्यैर्न मिनाति पित्तम् ॥ ८५ ॥ आन्त्राणि स्थालीः ॥ आन्त्राणि स्थालीर्मधु पिन्वमाना गुदाः पात्राणि सुदुघा न धेनुः ॥ श्येनस्य पत्रं न प्लीहा शचीभिरासन्दी नाभिरुदरं न माता ॥ ८६ ॥ कुम्भो वनिष्ठुः ॥ कुम्भो वनिष्ठुर्जनिता शचीभिर्यस्मिन्नग्रे योन्यां गर्भो अन्तः ॥ प्लाशिर्व्यक्तः शतधार उत्सो दुहे न कुम्भी स्वधां पितृभ्यः ॥ ८७ ॥ मुखं सत् ॥ मुखं सदस्य शिर इत्सतेन जिह्वा पवित्रमश्विनासन्त्सरस्वती ॥ चप्यं न पायुर्भिष

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

संहि. गस्यवालोवृस्तिर्न्नशेपोहरसातरुस्वी ॥ ८८ ॥ अश्विभ्याञ्चक्षुः ॥
१६२॥ अश्विभ्याञ्चक्षुरमृतङ्ग्रहाभ्याञ्छागेनतेजोहविषाशतेन ॥ पक्ष्मा
णिगोधूमैःकुवलैरुतानिपेशोनशुक्रमसितंवसाते ॥ ८९ ॥ अविर्न्न ॥
मेषोनसिवृष्ठ्यायप्प्राणस्यपन्थाऽअमृतोग्रहाभ्याम् ॥ सरस्वत्यु
पवाकैर्व्यानन्नस्यानिबर्हिर्वदरैर्ज्जजान ॥ ९० ॥ इन्द्रस्यरूपम् ॥ इ
न्द्रस्यरूपमृषभोबलायकर्णाभ्याᳬंश्रोत्रममृतङ्ग्रहाभ्याम् ॥ य
पू.अ. वानबर्हिर्भ्रुविकेसराणिकर्कन्धुयज्ञेमधुसारघम्मुखात् ॥ ९१ ॥ आ
१९. त्त्वमन्नुपस्त्थै ॥ आत्त्वमन्नुपस्त्थेनवृकस्यलोममुखेश्मश्रूणिन

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

ह्व्या॑ङ्ग्र॒लोम ॥ केशा॒नशी॒र्षन्यश॑से॒श्रि॒यैशिखा॑सि॒ꣳहस्य॒लोमा॒त्विषि॑
रिन्द्रि॒याणि॑ ॥ ९२ ॥ अङ्गा॑न्या॒त्मन् ॥ अङ्गा॑न्या॒त्मन्भि॒षजा॒त
द॒श्विना॒त्मान॒मङ्गैः॒सम॑धा॒त्सर॑स्वती ॥ इन्द्र॑स्यरू॒पꣳश॒तमा॑नु
मायु॑श्च॒न्द्रेण॒ज्ज्योति॑र॒मृत॒न्दधा॑नाः ॥ ९३ ॥ सर॑स्वती॒योन्या॑म् ॥
सर॑स्वती॒योन्या॒ङ्गर्भ॑म॒न्तर॒श्विभ्या॒म्पत्नी॒सुकृ॑तम्बिभर्ति ॥ अ॒पा
ꣳरसे॑न॒वरु॑णो॒नसाम्नेन्द्र॑ꣳश्रि॒यैज॒नय॑न्न॒प्सुराजा॑ ॥ ९४ ॥ तेजः॑प
शू॒नाम् ॥ तेजः॑प॒शूनाꣳह॒विरि॑न्द्रि॒याव॑त्परि॒स्रुता॒पय॑सासा॒रघ॒म्मधु॑ ॥
अ॒श्विभ्या॑न्दु॒ग्धम्भि॒षजा॒सर॑स्वत्यासु॒तासु॒ताभ्या॑म॒मृतः॒सोम॒

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

ऽइन्दुः ॥ ९५ ॥ [१६] इति श्रीशुक्लयजुःसंहितापाठएकोनविंशति

तमोऽध्यायः ॥ १९ ॥ क्षत्त्रस्ययोनिस्त्रयोदशयद्देवादशाभ्यादधाम्य
ष्टौयोभूतानांचतस्त्रः॥ समिद्धइंद्रएकादशायात्त्वष्टौसमिद्धोअग्निर्द्वा
दशाश्विनाहविस्त्रयोदशाश्विनातेजसैकादशनवनवतिः ॥ ॐक्षत्त्रस्य
योनिः ॥ क्षत्त्रस्ययोनिरसिक्षत्त्रस्यनाभिरसि ॥ मात्त्वाहिᳬसीन्मा
माहिᳬसीः ॥ १ ॥ निषसाद । धृतव्व्रतोव्वरुणःपुस्त्यास्वा ॥ साम्म्राज्
ज्यायसुक्रतुः ॥ मृत्त्योःपाहिव्विद्योत्त्पाहि ॥ २॥ देवस्यत्त्वा । सवि
तुःप्प्रसवेश्विनोर्ब्बाहुभ्याम्पूष्णोहस्त्ताभ्याम् ॥ अश्विनोर्भैष

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

ज्ज्येनुतेजसेब्ब्रह्मवर्च्चसायाभिषिञ्चामिसरस्वत्त्यैभैषज्ज्येनव्वीर्य्या
यान्नाद्यायाभिषिञ्चामीन्द्रस्येन्द्रियेणबलायश्श्रियैयशसेभिषिञ्चामि
॥ ३ ॥ कोसि । कतमोसिकस्म्मैत्त्वाकायत्त्वा ॥ सुश्श्लोकसुमङ्गल
सत्त्यराजन् ॥ ४ ॥ शिरोमे ॥ शिरोमेश्श्रीर्य्यशोमुखन्त्विषिःकेशाश्च
श्मश्श्रूणि ॥ राजामेप्प्राणोऽअमृतꣳसम्म्राट्चक्षुर्व्विराट्श्रोत्रम् ॥
॥ ५ ॥ जिह्वामे । भद्द्रंव्वाङ्महोमनोमन्न्युःस्वराड्भामः ॥ मोदाःप्प्र
मोदाऽअङ्गुलीरङ्गानिमित्त्रम्मेसहः ॥६॥ बाहूमे ॥ बाहूमेबलमिन्द्रिय
ꣳहस्त्तौमेकर्म्मव्वीर्य्यम् ॥ आत्त्माक्षत्त्रमुरोमम ॥७॥ पृष्ठीर्म्मे । रा

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

ह्रृमुदरमꣳसौंग्ग्रीवाश्श्रुश्श्रोणी ॥ ऊरूऽअरुत्त्नीजानुनीव्विशोमेङ्गानि
सुर्व्वतः ॥८॥ नाभिम्मे । चित्तंव्विज्ञानम्पायुर्म्मेपंचितिर्भसत् ॥ आ
नन्दनन्दावाण्डौमेभगꣳसौभाग्ग्यम्पसः ॥ जङ्घांभ्याम्पद्भ्यान्ध
र्म्मोस्म्मिव्विशिराजाप्प्रतिष्ठितः ॥ ९॥ प्रतिक्षत्रे । प्प्रतिष्ठामिराष्ट्रेप्प्र
त्त्यश्श्वेषुप्प्रतिष्ठामिगोषु ॥ प्रत्त्यङ्गेषुप्प्रतितिष्ठाम्म्यात्त्मन्प्रतिम्प्रा
णेषुप्प्रतितिष्ठामिपुष्टेप्प्रतिद्यावापृथिव्व्योःप्प्रतितिष्ठामियज्ञे ॥१०॥ त्र
यादेवाः ॥ त्रयादेवाऽएकादशत्त्रयस्त्त्रिꣳशाःसुराधसः ॥ बृहस्प्पतिपु
रोहितादेवस्यसवितुःसवे ॥ देवादेवैरवन्तुमा ॥ ११ ॥ प्रथमाद्विती

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

यैः ॥ प्रथमाद्द्वितीयैर्द्द्वितीयास्तृतीयैस्तृतीयाःसत्त्येनंसत्त्यँयज्ञेनंयु
ज्ञोयजुर्भिर्यजूꣳषिसामभिःसामान्यृग्भिरृचःपुरोनुवाक्याभिः
पुरोनुवाक्यायाज्याभिर्याज्यावषट्कारैर्वषट्काराऽआहुतिभिराहुत
योमेकामान्त्समर्द्धयन्तुभूःस्वाहा ॥१२॥ लोमानिप्रयतिः ॥ लोमा
निप्रयतिर्म्ममत्वङ्मऽआनतिरागतिः ॥ माꣳसम्मऽउपनतिर्व्वस्व
स्थिमज्जामऽआनतिः ॥ १३ ॥ [१३] यद्देवाः ॥ यद्देवादेवहेडन
न्देवासश्चकृमावयम् ॥ अग्निर्म्मातस्मादेनसोविश्वान्मुञ्चत्वꣳ
हसः ॥ १४ ॥ यदिदिवा ॥ यदिदिवायदिनक्तमेनाꣳसिचकृमाव

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

यम् ॥ वायुम्मातस्म्मादेनंसोविश्वान्मुञ्चत्वꣳहसः ॥ १५ ॥ य
दिजाग्रत् ॥ यदिजाग्रद्यदिस्वप्प्नऽएनांꣳसिचकृमावयम् ॥ सूर्य्यो
मातस्म्मादेनंसोविश्वान्मुञ्चत्वꣳहसः ॥ १६ ॥ यद्ग्रामे ॥ यद्ग्रामेयद
रण्ण्येयत्सभायांय्यदिन्द्रिये ॥ यच्छूद्रेयदर्य्येयदेनश्चकृमावयंय्यदे
कस्याधिधर्म्मणितस्यावयजनमसि ॥ १७ ॥ यदापः ॥ यदापोऽअ
घ्न्याऽइतिवरुणेतिशपामहेततोवरुणनोमुञ्च ॥ अवभृथनिचुम्पुणनि
चेरुरसिनिचुम्पुणः ॥ अवदेवैर्देवकृतमेनोयक्ष्यवमर्त्यैर्म्मर्त्त्यकृत
म्पुरुराव्णोदेवरिषस्पाहि ॥ १८ ॥ समुद्रेते ॥ समुद्रेतेहृदयमप्स्व

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

न्तꣳसन्त्वांद्विशुन्त्वोषंधीरुतापः ॥ सुमित्रियानुऽआपुऽओषंधयुःसन्तु
दुर्म्मित्रियास्त्तस्म्मैसन्तुयोस्मान्द्वेष्टियञ्चंव्युयान्द्विष्म्मः ॥ १९ ॥ द्रुपु
दादिंवमुमुचानःस्विन्नःस्न्नातोमलांदिव॥ पूतम्पवित्त्रेणेवाज्ज्युमापः
शुन्धन्तुमैनंसः ॥ २० ॥ उदुद्धयम् ॥ उद्वयन्तमंसुस्प्परिस्वःप
श्यंन्तुऽउत्तरम् ॥ देवन्दैवुत्रासूर्य्यमगंन्ममुज्ज्योतिंरुत्तमम् ॥ २१ ॥
अपोऽअद्य ॥ अपोऽअद्यान्न्वंचारिषुꣳरसैंनुसमंसृक्ष्महि ॥ पयंस्वान
ग्नऽआगमुन्तम्मासꣳसृंजुवर्च्चंसाप्प्रजयांचुधनेंनच ॥ २२ ॥ ए
धोंसि ॥ एधोंस्येधिषीमहिंसुमिदंसितेजोंसितेजोमयिंधेहि ॥ सु

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

मावंवर्त्तिपृथिवीसमुषाःसमुसूर्य्यः समुविश्वमिदञ्जगत् ॥ वैश्वा
नुरज्ज्योतिर्भूयासंविभूक्कामुान्व्युश्नवैभूःस्वाहा ॥ २३ ॥
[१०] अुब्भ्यादधामि । सुमिधुमग्नेव्रतपतुेत्वयि ॥ व्रुतञ्चश्रुद्धा
ञ्चोपैमीन्धेत्वांदीक्षितोऽअुहम् ॥ २४ ॥ यत्रुब्रह्मंच ॥ क्षुत्रञ्चसु
म्म्यञ्चौचरंतःसुह ॥ तँल्लोकम्पुण्ण्युम्प्रज्ञेषंुय्यत्रदेवाःसुहाग्निना ॥
॥ २५ ॥ यत्रेन्द्रः ॥ यत्रेन्द्रश्चवुायुश्चसुम्म्यञ्चौचरंतःसुह ॥ तँ
ल्लोकम्पुण्ण्युम्प्रज्ञेषंुय्यत्रंसेुदिर्न्नविद्यत ॥ २६ ॥ अुंशुनाते ॥ ऽअुं
शुः पृच्च्यताम्पर्रुषापरुः ॥ गुन्धस्तेुसोममवतुमदायुरसोुऽअच्च्यु

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

तः ॥२७॥ सिञ्चन्तिुपरिं । षिञ्चुन्त्युक्त्सिञ्चन्ति पुनन्तिच ॥ सुरांये
बुभ्भ्रैमदैंकिुन्त्वोंवंदतिकिुन्त्वः ॥ २८ ॥ धानावन्तङ्करुम्भिणम् ॥
धानावंन्तङ्करुम्भिणंमपूपवंन्तमुक्थिनम् ॥ इन्द्रंप्प्रातर्ज्जुषस्वनः ॥
॥ २९ ॥ बृहदिन्द्रांय । गायतुमरुतोवृत्रुहन्तंमम् ॥ येनुज्ज्योतिर
जंनयन्नृतावृधोदेुवन्देुवायुजागृंवि ॥ ३० ॥ अद्धर्व्युोऽअद्रिभिः ॥
सुतर्ठंसोमंम्पुवित्रुऽआनंय ॥ पुनाहीन्द्रांयुपातंवे ॥ ३१ ॥ [८] योभू
तानाम् ॥ योभूतानुामधिपतिुर्य्यस्मिँल्लोकाऽअधिश्श्रिताः ॥ यऽईं
शेमहुतोमुहाँस्तेनंगृह्णामिुत्त्वामुहम्मयिंगृह्णामिुत्त्वामुहम् ॥ ३२ ॥

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

संहि. उपयामगृहीतोस्यश्विब्भ्यांन्त्वासरंस्वत्त्यैत्त्वेन्द्रांयत्त्वासुत्राम्म्णं
॥१६७॥ ऽएषतेयोनिंरश्विब्भ्यांन्त्वासरंस्वत्त्यैत्त्वेन्द्रांयत्त्वासुत्राम्म्णे ॥३३॥
प्राणपामे । ऽअपानपाश्चक्षुष्पाःश्श्रोत्रपाश्चमे ॥ व्वाचोमेवि
श्वभेषजोमनंसोसिव्विलायंकः ॥ ३४ ॥ आश्विनंकृतस्यते ॥ आ
श्विनंकृतस्यतेसरंस्वतिकृतस्येन्द्रेणसुत्राम्म्णाकृतस्य ॥ उपहूतऽ
उपहूतस्यभक्षयामि ॥ ३५ ॥ [४] समिद्धऽइन्द्रः ॥ समिद्धऽइन्द्रऽउ
पू.अ. षसामनीकेपुरोरुचापूर्व्वकृद्वांवृधानः ॥ त्रिभिर्द्देवैस्त्रिꣳशतावज्रबाहु
२० र्ज्जघानंवृत्रंव्विदुरोव्ववार ॥ ३६ ॥ नराशꣳसंप्प्रति ॥ नराशꣳसः

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

प्प्रतिशूरोमिमानुस्तनूनपात्प्रातिर्यज्ञस्यधाम ॥ गोभिर्व्वपावान्मधु
नासमञ्जन्हिरंण्ण्यैश्चन्द्रीयंजातिप्प्रचेताः ॥ ३७ ॥ ईडितोदेवैः ॥
ईडितोदेवैर्हरिवाँ२ऽअभिष्टिराजुह्वानोहविषाशर्द्धमानः ॥ पुरन्दरो
गोत्रभिद्वज्ज्रबाहुरायातुयज्ञमुपनोजुषाणः ॥ ३८ ॥ जुषाणोबर्हिः ॥
जुषाणोबर्हिर्हरिवान्नऽइन्द्रः प्प्राचीनंसीदत्प्रदिशांपृथिव्याः ॥ उरु
प्प्रथाःप्प्रथमानंस्योनमादित्यैरक्तंवसुभिःसजोषाः ॥ ३९ ॥ इ
न्द्रन्दरः ॥ कवष्योधावमानावृषाणंयन्तुजनयःसुपत्क्नीः ॥ द्वारो
देवीरभितोव्विश्श्रयन्ताᳬसुवीरावीरम्प्प्रथमानामहोभिः ॥ ४० ॥ उ

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

संहि. षासुानक्तां । बृहतीबृहन्तुम्पयंस्वतीसुदुघेशूरुमिन्द्रम् ॥ तन्तु
॥१६८॥ न्तुत्तम्पेशंसासुंव्वयंन्तीदेवानान्देवंय्यंजतःसुरुक्मे ॥ ४१ ॥ दैव्व्यामि
मांना । मनुंषःपुरुत्राहोतांराविन्द्रम्प्रथमासुवाचा ॥ मूर्द्धन्न्यज्ञ
स्युमधुंनादधांनाप्प्राचीनुञ्ज्योतिंर्हुविषांव्वृधातः ॥ ४२ ॥ तिस्रोदे
वीः ॥ तिस्रोदेवीर्हुविषाव्वर्द्धमानाऽइन्द्रंञ्जुषाणाजनंयोनपत्नींः ॥ अ
च्छिन्नुन्तन्तुंपयंसासरंस्वतीडादेवीभारतीव्विश्श्वतूर्त्तिः ॥४३॥ त्वष्टा
पू.अ. दधत् ॥ त्वष्टादधुच्छुष्ममिन्द्रायुव्वृष्ण्णेपाकोचिष्टुर्य्यशसेंपुरूणि ॥
२० वृषायजुन्न्वृषंणम्भूरिरेतामूर्द्धन्न्यज्ञस्युसमंनक्तुदेवान् ॥ ४४ ॥ व्वनु

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

स्प्पतिरवंसृष्टः ॥ व्वनुस्प्पातिरवंसृष्टोनपाशैस्त्मन्न्यासमुञ्जञ्छोमिता
नदेवः ॥ इन्द्रंस्यहृद्व्यैर्ज्जठरम्पृणानःस्वदांतियज्ञम्मधुनाघृतेनं ॥
॥ ४५ ॥ स्तोकानामिन्दुंम् ॥ स्तोकानामिन्दुम्प्रतिशूरऽइन्द्रोव्वृषा
यमांणोव्वृषभस्तुराषाट् ॥ घृतप्प्रुषामनंसामोदंमानाःस्वाहांदेवाऽ
अमृतांमादयन्ताम् ॥ ४६ ॥ [११] आयांतु ॥ आयात्त्विन्द्रोवं
सऽउपंनऽइहस्तुतःसंधमादंस्तुशूरः ॥ व्वावृधानस्तविंषीर्य्यस्यंपूर्व्वी
द्यौर्न्नक्षत्रमभिभूंतिपुष्ष्यात् ॥ ४७ ॥ आनंः ॥ आनऽइन्द्रोदूरादा
नंऽआसादंभिष्टिकृदवंसेयासदुग्ग्रः ॥ ओजिंष्ठेभिर्न्नृपतिर्व्वज्ज्रंबाहुःसु

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

ह्नेसुमत्त्सुंतुर्व्वर्णिः पृतन्न्यून् ॥ ४८ ॥ आनंः ॥ आनुऽइन्द्रोहरिंभिर्य्या
त्त्वच्छांर्व्वाचीनोवंसुरेराधंसेच ॥ तिष्ठांतिव्वज्जीमुघवांव्विरप्प्शीमंय्युज्ञ
मनुंनोव्वाजंसातौ ॥ ४९ ॥ त्र्यातारुमिन्द्रम् ॥ त्र्यातारुमिन्द्रमवितारुमिन्द्रंᳬहवेहवेसुहवुᳬशूरुमिन्द्रम् ॥ ह्वयांमिशुक्रम्पुंरुहूतमिन्द्रᳬं
स्वुस्त्तिनोंमुघवांधात्त्विन्द्रंः ॥ ५० ॥ इन्द्रंः सूत्रामा ॥ इन्द्रंः सुत्रा
मास्ववाँ२ ॥ ऽअवौभिःसुमृडीकोभंवतुव्विश्श्ववेदाः ॥ बाधंतान्द्वेषो
ऽअभंयङ्कृणोतुसुवीर्य्यस्यपतंयःस्याम ॥ ५१ ॥ तस्यंव्वयम् ॥ त
स्यंव्वयᳬसुंमतौयुज्ञियुस्यापिंभुद्रेसौंमनुसेस्यांम॥ससुत्रामास्ववाँ२ ॥

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

ऽइन्द्रोंऽअस्म्मेऽआराच्चिद्द्वेषंः सनुतर्युयोतु ॥ ५२ ॥ आमुन्द्रैः ॥
आमुन्द्रैरिन्द्रुहरिभिर्य्याहिमयूररोमभिः ॥ मात्त्वाकेचिन्नियमुन्विन्न
पाशिनोतिधन्न्वेवुताँइ ॥ ऽइहि ॥ ५३ ॥ एवेत् ॥ एवेदिन्द्रुंवृषणुंवज्ज्र
बाहुंवसिष्ठासोऽअभ्यर्च्चन्त्युर्कैः ॥ सनंस्तुतोवीरवंद्धातुगोमंद्यूयम्पा
तस्वुस्तिभिुःसदानः ॥ ५४ ॥ [८] समिद्धोऽअग्निः ॥ समिद्धो
ऽअग्निरश्विनातप्तोघुर्म्मोविराट्सुतः ॥ दुहेधेनुःसरस्वतीसोमंशु
क्रमिहेन्द्रियम् ॥ ५५ ॥ तुनूपाभिषजा । सुतेश्विनुभासरस्व
ती ॥ मध्वारजांसीन्द्रियमिन्द्रायपथिभिर्व्वहान ॥ ५६ ॥ इन्द्रायेन्दु

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

संहि. म् ॥ इन्द्रायेन्दुँसरस्वतीनराशर्ठसेननग्नहुम् ॥ अधाताम॒श्विना
॥१७०॥ मधुंभेषुजम्भिषजासुते ॥ ५७ ॥ आजुह्वानासरस्वुतीन्द्रायेन्द्रिया
णिवीर्य्यम् ॥ इडाभिरश्विनाविषर्ठसमूर्ज्जर्ठसर्ठरयिन्दधुः ॥ ५८ ॥
अश्विनानमुचेः । सुतर्ठसोमर्ठशुक्रम्परिस्रुता ॥ सरस्वतीतमा
भरद्बर्हिषेन्द्रायुपातवे ॥ ५९ ॥ कुवुष्योन । व्यचस्वतीरश्वि
भ्यान्नद्वारोदिशः ॥ इन्द्रोनरोदसीऽउभेदुहेकामान्त्सरस्वती ॥
पृ.अ. ॥ ६० ॥ उषासानक्तम् ॥ उषासानक्तमश्विनादिवेन्द्रर्ठसायमिन्द्रि
२० यैः ॥ सञ्जानानेसुपेशसासमञ्जातुसरस्वत्त्या ॥ ६१ ॥ पातन्नः ॥

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

पातन्नोऽअश्विनादिवापाहिनक्कँऽसरस्वति ॥ दैव्याहोताराभिषजा
पातमिन्द्रँऽसचासुते ॥ ६२ ॥ तिस्रस्त्रेधा । सरस्वत्त्यश्विनाभा
रतीडा ॥ तीव्रम्परिस्रुतासोममिन्द्रायसुषुवुर्म्मदम् ॥ ६३ ॥ अ
श्विनाभेषजम् ॥ अश्विनाभेषजम्मधुभेषजन्नःऽसरस्वता ॥ इन्
त्वष्टायशःऽश्रियँऽरूपँऽरूपमधुःऽसुते ॥ ६४ ॥ ऋतुथेन्द्रः ॥ ऋतुथे
न्द्रोवनस्प्पतिःशशमानःपरिस्रुता ॥ कीलालमश्विभ्याम्मधुदुहेधे
नुःसरस्वती ॥ ६५ ॥ गोभिर्न्न । सोममश्विनामासरेणपरिस्रुता ॥
समधातँऽसरस्वत्त्यास्वाहेन्द्रेसुतम्मधु ॥ ६६ ॥ [१२] अश्वि

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

संहि. नाहुविऽ ॥ अश्विनाहुविरिन्द्रियन्नमुचेर्द्धियासरस्वती ॥ आशुक्र
॥१७१॥ मासुराद्वसुमुघमिन्द्रायजभ्रिरे ॥ ६७ ॥ यमश्विना ॥ यमश्वि
नासरस्वतीहुविषेन्द्रमवर्द्धयन् ॥ सबिभेदबुलम्मुघन्नमुचावासुरेस
चां ॥ ६८ ॥ तमिन्द्रम् ॥ तमिन्द्रम्पशवुःसचाश्विनोभासरस्वती ॥
दधानाऽअभ्यनूषतहुविषायुज्ञऽइन्द्रियैः ॥ ६९ ॥ यऽइन्द्रे ॥
यऽइन्द्रऽइन्द्रियन्दुधुःसविताव्वरुणोभगः ॥ ससुत्रामाहुविष्पतिर्य्य
पू.अ. जमानायसश्चत ॥ ७० ॥ सुविताव्वरुणः ॥ सुविताव्वरुणोदधुद्यज
२० मानायदुाशुषे ॥ आदत्तनमुचेर्व्वसुसुत्रामाबलमिन्द्रियम् ॥ ७१ ॥

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

वरुणःक्षत्रम् ॥ वरुणःक्षत्रमिन्द्रियम्भगेनसविताश्रियम् ॥ सुत्रामा
यशसाबलन्दधानायज्ञमाशत ॥ ७२ ॥ अश्विनागोभिः ॥ अश्वि
नागोभिरिन्द्रियमश्वैभिर्वीर्य्यम्बलम् ॥ हविषेन्द्रꣳसरस्वतीयजं
मानमवर्द्धयन् ॥ ७३ ॥ तानासत्त्या । सुपेशसाहिरण्यवर्त्तनीन
रां ॥ सरस्वतीहविष्मतीन्द्रकर्म्मसुनोवत ॥ ७४ ॥ ताभिषजा ।
सुकर्म्मणासासुदुघासरस्वती ॥ सवृत्रहाशतक्रतुरिन्द्रायदधुरिन्द्रि
यम् ॥ ७५ ॥ युवꣳसुरामम् ॥ युवꣳसुराममश्विनानमुचावासुरेस
चां ॥ विपिपानाःसरस्वतीन्द्रङ्कर्म्मस्वावत ॥ ७६ ॥ पुत्रमिवपितरौ ॥

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri Funding: MIDF

पुत्रमिवपितरांवुश्विनोभेन्द्रावथुङ्काव्यैर्दृङ्‌सनांभिः ॥ यत्त्सुरामु
व्यापिबुङ्शर्चीभिुःसरंस्वतीत्त्वामघवन्नाभिष्णक ॥ ७७ ॥ यस्मिन्नुश्व
श्वांसः ॥ यस्मिन्नुश्वांसऽऋषुभासंऽउक्षणोवुशामेषाऽअंवसृष्टासु
ऽआहुंताः ॥ कीलालुपेसोमंपृष्ठायवुधसेंहृदामुतिञ्जनयुचारुंमुग्नये ॥
॥ ७८ ॥ अहाव्यग्ने । हुविरास्येतेस्रुचीवघृतञ्चुम्म्वीवुसोमः ॥ वा
जुसनिंरुयिमुस्म्मेसुवीरम्प्रशुस्तन्धेहियुशसंम्बृहन्तम् ॥ ७९ ॥
[१३] ॥ शतम् ॥ १२०० ॥ अुश्विनातेजंसाचक्षुः प्राणेनुसरंस्वती
वीर्य्यम् ॥ वाचेन्द्रोबलेुनेन्द्रायंदधुरिन्द्रियम् ॥ ८० ॥ गोमंदूषुणास

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

त्त्या ॥ गोमंद्षुणासुत्त्याश्वांवद्यातमाश्विना ॥ ब्रुत्तींरुद्रानृपाय्यम्
॥ ८१ ॥ नयत् ॥ नयत्त्परोनान्तरऽआदुधर्षंद्वृषण्णवसू॥दुॐशर्ढसोम
त्त्यौंरिपुः ॥ ८२ ॥ तानं÷ ॥ तानुऽआवोढमाश्विनारुयिम्पुशङ्गंसन्दृ
शम् ॥ धिषण्ण्यांव्वारिवोविदम् ॥ ८३ ॥ पावकानं÷ ॥ पावकानुॐसरं
स्वतीव्वाजेभिर्व्वाजिनींवति ॥ युज्ञंव्वष्टुधियावंसुॐ ॥ ८४ ॥ चोदयित्री
सूनृतांनाम् ॥ चोदयित्रीसूनृतानाञ्चेतंन्तीसुमतीनाम् ॥ युज्ञन्दंधे
सरंस्वती ॥ ८५ ॥ मुहोऽअर्ण्णं÷ ॥ मुहोऽअर्ण्णॐसरंस्वतीप्प्रचेतय
तिकेतुनां ॥ धियोव्विश्वाव्विराजति ॥ ८६ ॥ इन्द्रायाहि । चित्रभा

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

संहि.
॥१७३॥

नोसुताऽइमेत्त्वायवं÷ ॥ अण्ण्वीभिस्त्तनांपूतासं÷ ॥ ८७ ॥ इन्द्राया
हि । धियेषितोव्विप्प्रंजूतꣳसुतावंतꣳ ॥ उपब्ब्रह्ममाणिव्वाघतं÷ ॥ ८८ ॥
इन्द्रायांहि॥इन्द्रायांहितूतुंजानुऽउपब्ब्रह्ममाणिहारिवꣳ ॥ सुतेदधिष्ष्व
नुश्च्चनं÷ ॥८९॥ अश्श्विनांपिबताम् ॥ अश्श्विनांपिबताम्मधुसरंस्व
त्त्यासुजोषंसा ॥ इन्द्रं÷सुत्त्रामांव्वृत्त्रहाजुषन्तांꣳसोम्म्यम्मधुं ॥९०॥
[११] इति वाजसनेयशुक्लयजुस्संहितापाठेविंशोऽध्यायः ॥ २० ॥

पू.अ.
२०

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

इयं वाजसनेयसंहितापूर्वार्द्धं मुम्बय्यां क्षेमराज-श्रीकृष्णदास श्रेष्ठिना स्वकीये "श्रीवेङ्कटेश्वर" (स्टीम्)-मुद्रणालये मुद्रयित्वा प्रकाशितम्।

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

॥ इति वाजसनेयसंहितापूर्वविंशतिः समाप्ता ॥

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

॥ अथ वाजसनेयसंहितोत्तरविंशतिप्रारंभः ॥

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

संहि. श्रीगणेशाय नमः ॥ हरिः॑ ॐम् ॥ इमम्मेसमिद्धोअग्निरेकादशकौ
॥१७८॥ वसंतेनऋतुनाषड्ढोतायक्षत्त्समीधाग्निंद्वादशाश्विनौछागस्यसप्तदेवंब
र्हिश्चतुर्द्दशषडेकषष्टिः ॥ ॐ इमम्मेंव्वरुणश्श्रुधीहवमुद्याचंमृडय ॥
त्वामवस्युराचके ॥ १ ॥ तत्त्वा । यामिब्रह्मणाव्वन्दमानस्तदाशा
स्तेयजमानोहविर्भिः ॥ अहेडमानोवरुणेहबोद्ध्युरुशंऽसमानऽआ
युःप्प्रमोषीः ॥ २ ॥ त्वन्नः ॥ त्वन्नोऽअग्नेव्वरुणस्यविद्वान्देवस्यहे
उ.अ. डोऽअवयासिसीष्ठाः ॥ यजिष्ठोवह्नितमःशोशुचानोविश्वाद्वेषां ऽसि
२१ प्प्रमुमुग्ध्यस्म्मत् ॥ ३ ॥ सत्त्वम् ॥ सत्त्वन्नोऽअग्नेवमोभवोतीने

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

दिष्ठोऽअस्याऽउषसोव्युष्टौ ॥ अवयक्ष्वनोवरुणꣳरराणोवीहिमृडीक
ꣳसुहवोनऽएधि ॥ ४ ॥ महीमूषु । मातरꣳसुव्रतानामृतस्यपत्नी
मवसेहुवेम ॥ तुविक्षत्रामजरन्तीमुरूचीꣳसुशर्म्माणमदितिꣳसुप्प्र
णीतिम् ॥ ५ ॥ सुत्रामाणम्पृथिवीम् ॥ सुत्रामाणम्पृथिवीन्द्यामने
हसꣳसुशर्म्माणमदितिꣳसुप्प्रणीतिम् ॥ दैवीन्नावꣳस्वरित्रामनाग
समस्रवन्तीमारुहेमास्वस्तये ॥ ६ ॥ सुनावमारुहेयम् ॥ सुनावमा
रुहेयमस्रवन्तीमनागसम् ॥ शतारित्राꣳस्वस्तये ॥ ७ ॥ आनः ॥
आनोमित्रावरुणाघृतैर्गव्यूतिमुक्षतम् ॥ मद्ध्वारजाꣳसिसुक्रतू ॥

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

॥ ८ ॥ प्रबाहवा । सिसृतञ्जीवसैनु॒ऽआनो॒गव्यू॑तिमुक्षतङ्घृतेनं ॥ आ
मा॒जनै॑श्रवयतंयुवाना॒श्रुतम्मैमित्रावरुणाहवेमा ॥ ९ ॥ शन्नं॑ ॥
शन्नोभवन्तुवाजिनो॒हवैषुदेवतांतामितद्रवःस्वर्का॑ ॥ जुम्भयुन्तोहिंवृ
कुर्ऽरक्षांर्ठसिसनैम्म्युस्म्मद्यंयवुन्नमीवा॑ ॥ १०॥ वाजेवाजेवत ॥ वा
जिनोनोधनैषुविप्राऽअमृताऽऋतज्ञाः ॥ अस्यमद्धं॑पिबतमादयद्धं
न्तृप्तायांतपुथिभिर्देवुयानैः ॥११॥ समिद्धोऽअुग्निः । सुमिधासुस
मिद्धोवरेण्य॑ ॥ गायुत्रीच्छन्दऽइन्द्रियन्त्र्यावुिर्गौर्वयोदधुः ॥ १२ ॥
तनूनपाच्छुचिव्रतः ॥ तनूनपाच्छुचिव्रतस्त्तनूपाश्चुसरस्वती ॥ उ

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

न्न्गौर्व्वयोंदधुः ॥ १८ ॥ तिस्रऽइडां ॥ तिस्रऽइड्डासरंस्वतीभारंतीमरु
 तोव्विर्शः ॥ विराट्छन्दंऽइहेन्द्रियन्धेनुग्गौर्न्नव्वयोंदधुः ॥ १९ ॥ त्वष्टा
तुरीपंः ॥ त्वष्टांतुरीपोऽअद्भुंतऽइन्द्राग्ग्नीपुंष्टिवर्द्धना ॥ द्विपंदाच्छन्दं
ऽइन्द्रियमुक्षाग्गौर्न्नव्वयोंदधुः ॥२०॥ शमितानंः ॥ शमितानोव्वनुस्प्प
तिंःसवितापप्रंसुवन्भगंम् ॥ ककुप्छन्दंऽइहेन्द्रियंव्वशाव्वेहद्वयोंदधुः ॥
॥२१॥ स्वाहांयुज्ञम् ॥ स्वाहांयुज्ञंव्वरुंणःसुक्षुत्रोभेंषुजङ्करत् ॥ अतिं
 च्छन्दाऽइन्द्रियम्बृहदृषुभोग्गौर्व्वयोंदधुः ॥२२॥ [२२] व्वसुन्तेनंऽऋ
 तुनां । देवाव्वसंवस्त्रिवृतांस्तुताः ॥ रथन्तुरेणतेजसाहुविरिन्द्रेव्वयोंदधुः

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

षिण्णहाच्छन्दंऽइन्द्रियन्दित्त्युवाड्गौर्व्वयोदधुः ॥ १३ ॥ इडाभिरग्निः ॥
इडाभिरग्निरीड्ड्यःसोमोदेवोऽअमर्त्त्यः ॥ अनुष्टुप्प्छन्दऽइन्द्रियम्प
ञ्चाविर्गौर्व्वयोदधुः ॥ १४ ॥ सुबर्हिरग्निः । पूषण्वान्त्स्तीर्णबर्हि
रमर्त्त्यः ॥ बृहतीच्छन्दंऽइन्द्रियन्त्रिवत्सोगौर्व्वयोदधुः ॥ १५ ॥ दु
रोदेवीः ॥ दुरोदेवीर्द्दिशोमहीर्ब्ब्रह्मादेवोबृहस्पतिः ॥ पङ्क्तिश्छ
न्दऽइहेन्द्रियन्तुर्य्यवाड्गौर्व्वयोदधुः ॥ १६ ॥ उषेयह्वीसुपेशसाविश्वेदेवाऽ
अमर्त्त्याः ॥ त्रिष्टुप्छन्दंऽइहेन्द्रियम्पष्ठवाड्गौर्व्वयोदधुः ॥ १७ ॥ दैव्याहो
तारा । भिषजेन्द्रेणसयुजायुजा ॥ जगतीच्छन्दंऽइन्द्रियमनड्वा

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

॥ २३ ॥ ग्रीष्मेणऽऋतुना । देवारुद्राःपञ्चदशेस्तुताः ॥ बृहतायशसाबलꣳहविरिन्द्रेवयोदधुः ॥ २४ ॥ वर्षाभिर्ऋतुनादित्यास्तोमेसप्तदशेस्तुताः ॥ वैरूपेणविशौजसाहविरिन्द्रेवयोदधुः ॥ २५ ॥ शारदेनऽऋतुना ॥ देवाऽएकविꣳशऽऋभवस्तुताः ॥ वैराजेनश्रियाश्रियꣳहविरिन्द्रेवयोदधुः ॥ २६ ॥ हेमन्तेनऽऋतुना ॥ देवास्त्रिणवेमरुतस्तुताः ॥ बलेनशक्वरीःसहोहविरिन्द्रेवयोदधुः ॥ २७ ॥ शैशिरेणऽऋतुना । देवास्त्रयस्त्रिꣳशेऽमृतास्तुताः ॥ सत्येनरेवतीःक्षत्रꣳहविरिन्द्रेवयोदधुः ॥ २८ ॥ [६] होतायक्षत् ॥ होतायक्षत्समिधा

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

संहि. ग्निमिडस्प्पुदेश्विनेन्द्रꣳसरस्वतीमुजोधूम्म्रोनगोधूमैꣳकुवलैर्भैषुज
॥१७८॥ म्ममधुशष्पैर्न्नतेजꣳइन्द्रियम्पयुꣳसोमःपरिस्रुतांघृतम्ममधुव्यन्त्वाज्ज्य
स्युस्यहोतुर्य्यंज ॥ २९ ॥ होतायक्षुत्तनूनपात्त्सरस्वतीम् ॥ होता
यक्षुत्तनूनपात्त्सरस्वतीमविम्मेषोनभैषुजम्पुथामधुमताभरन्नुश्विने
न्द्रायंव्वीर्य्यम्बदरैरुपुवाकाभिर्भैषुजन्तोक्मभिःपयुꣳसोमःपरिस्रुता
घृतम्ममधुव्यन्त्वाज्ज्यस्युहोतुर्य्यंज ॥ ३० ॥ होतायक्षुन्नराश
उ.अ. सुन्ननुग्नहुम्पातिꣳसुरयाभेषुजम्मेषःसरस्वतीभिषग्ग्रथोनचुन्द्रय्य
२१ श्विनोर्व्वुपाइन्द्रस्यव्वीर्य्यम्बदरैरुपुवाकाभिर्भैषुजन्तोक्मभिःपयुꣳ

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

सोमं÷ परिस्रुतांघृतम्मधुव्वयन्त्वाज्ज्यस्यहोतुर्य्यज ॥ ३१ ॥ होता यक्षदिडेडितः ॥ होतायक्षदिडेडितऽआजुह्वानुꣳसरस्वतीमिन्द्रम्ब लेनवर्द्धयंन्नृषभेणगवेन्द्रियमश्विनेन्द्रायभेषजंव्यवैः कर्क्कन्धुभिर्म्म धुलाजैर्म्मासरम्पयुꣳसोमं÷परिस्रुतांघृतम्मधुव्वयन्त्वाज्ज्यस्यहोतर्य्य जं ॥ ३२ ॥ होतायक्षद्बर्हिरूर्णम्म्रदाः ॥ होतायक्षद्बर्हिरू र्णम्म्रदाभिषङ्नासंत्त्याभिषजाश्विनाश्वाशिशुमतीभिषग्गधेनुꣳसर स्वतीभिषग्गदुहऽइन्द्रायभेषजम्पयुꣳसोमं÷परिस्रुतांघृतम्मधुव्वयन्त्वा ज्ज्यस्यहोतुर्य्यजं ॥ ३३ ॥ होतायक्षद्दुरोदिशः । कवष्ष्यो

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri Funding: MIDF

नव्ययचंस्वतीराश्विभ्यान्नदुरोदिशऽइन्द्रोनरोदंसीदुघेंदुहेधेनुःसरंस्व
त्युश्विनेन्द्रायभेषुजꣳशुक्रन्नज्ज्योतिरिन्द्रियम्पयुःसोमंःपरिस्रुताघृ
तम्मधुव्ययन्त्वाज्ज्यंस्युहोतुर्य्यंज ॥ ३४ ॥ होतायक्षत्सुपेशसोषे ।
नक्तन्दिवाश्विनासमंञ्जातेसरंस्वत्यात्त्विषिमिन्द्रेनभेषजꣳश्येनो
नरजंसाहृदाश्रियानुमासंरम्पयुःसोमंःपरिस्रुताघृतम्मधुव्ययन्त्वा
ज्ज्यंस्युहोतुर्य्यंज ॥ ३५ ॥ होतायक्षद्दैव्याहोतारा । भिषजाश्वि
नेन्द्रन्नजागृंविदिवानक्तन्नभैषजैःशूषꣳसरंस्वतीभिषक्सीसेनदुहऽइ
न्द्रियम्पयुःसोमंःपरिस्रुताघृतम्मधुव्ययन्त्वाज्ज्यंस्युहोतुर्य्यंज ॥३६॥

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

होतायक्षत्तिस्रोदेवीः ॥ होतायक्षत्तिस्रोदेवीर्न्नभेषुजन्त्रयस्त्रिधात
वोपसोरूपमिन्द्रेहिरण्ण्ययमश्विनेडानभारतीवाचासरस्वतीमहऽइ
न्द्रायदुहऽइन्द्रियम्पयःसोमः ॥ परिस्रुताघृतम्मधुव्यन्त्वाज्ज्यस्यु
होतुर्य्यज ॥ ३७ ॥ होतायक्षत्सुरेतसमृषभम् ॥ होतायक्षत्सुरे
तसमृषभन्नर्य्यापसन्त्वष्टारमिन्द्रमश्विनाभिषजन्नसरस्वतीमोजोन
जूतिरिन्द्रियंवृकोनरभसोभिषग्ग्यशःसुरयाभेषजंश्रियानमासर
म्पयःसोमः परिस्रुताघृतम्मधुव्यन्त्वाज्ज्यस्यहोतुर्य्यज ॥ ३८ ॥
होतायक्षद्वनस्प्पतिंशमितारम् ॥ होतायक्षद्वनस्प्पतिंशमिता

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

र्ठ॑श्रुतङ्क्रतुम्भीमन्नमुन्न्युर्ठ॑राजानंव्याग्घ्रन्नमंसाश्श्विनाभामुर्ठ॑सरंस्व
तीभिषगिन्द्रांयदुहऽइन्द्रियम्पयुंःसोमंः परिस्रुताघृतम्मधुव्ययन्त्वा
ज्ज्यंस्यहोतुर्य्यजं ॥ ३९ ॥ होतांयक्षदुग्ग्निर्ठ॑स्वाहा ॥ होतांयक्षदु
ग्ग्निर्ठ॑स्वाहाज्ज्यंस्यस्तोकानार्ठ॑स्वाहामेदंसाम्पृथक्स्वाहाग्गच्छाग
मुश्श्विब्भ्यार्ठ॑स्वाहांमेषर्ठ॑सरंस्वत्त्यैस्वाहाऽऋषभमिन्द्रायसिर्ठ॑हाय
सहेसऽइन्द्रियर्ठ॑स्वाहाग्ग्निन्नभेषुजर्ठ॑स्वाहासोमामिन्द्रियर्ठ॑स्वाहेन्द्र
र्ठ॑सुत्रामांणर्ठ॑सवितारंव्वरुंणम्भिषजाम्पतिर्ठ॑स्वाहाव्वनस्प्पतिम्प्रिय
म्पाथोनभेषुजर्ठ॑स्वाहांदेवाऽआज्ज्युपाजुषाणाऽअग्निर्भेषुजम्पयुंःसो

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

मं॑÷परि॒स्रुता॑घृ॒तम्म॑धु॒द्व्यन्त्वाज्य॑स्य॒होतु॒र्य्यज॑ ॥ ४० ॥ [१२] हो
ता॑यक्षद॒श्विनौ॒च्छाग॑स्य। व॒पाया॒मेद॑सो॒जु॒षेतां॑ᳪ᳭ह॒विर्हो॑तु॒र्य्यज॑ ॥
होता॑यक्ष॒त्सर॑स्वतीम्मे॒षस्य॑व॒पाया॒ मेद॑सो॒जु॒षतां॑ᳪ᳭ह॒विर्हो॑तु॒र्य्यज॑ ॥
होता॑यक्ष॒दिन्द्र॑मृष॒भस्य॑व॒पाया॒मेद॑सो॒जु॒षतां॑ᳪ᳭ह॒विर्हो॑तु॒र्य्यज॑ ॥४१॥
होता॑यक्षद॒श्विनौ॒सर॑स्वती॒म् ॥ होता॑यक्षद॒श्विनौ॒सर॑स्वती॒मिन्द्र॑ᳪ᳭
सु॒त्रामा॑णमि॒मेसोमा᳭॑सु॒रामा॑ण॒श्छागै॒र्न्नमे॒षैर्ऋ॑ष॒भैः᳭सु॒ताः᳭शष्पै॒र्न्नतो
क्मा॑भि॒र्ल्लाजै॒र्म्मह॑स्वन्तो॒मदा॒मास॑रेण॒परि॑ष्कृताः᳭शु॒क्राः᳭पय॑स्वन्तो॒मृ
ताः᳭प्रस्थि॑तावो॒मधु॒श्च्यु॒त॒स्ताना॒श्विना॒सर॑स्व॒तीन्द्रः॑÷सु॒त्रामा॑वृत्र॒हाजु॒ष

न्ताꣳसोम्म्यम्मधुपिबन्तुमदन्तुव्व्यन्तुहोतुर्य्यज ॥४२॥ होतायक्षद
श्श्विनौच्छागस्य । हविषऽआत्तामद्यमध्यतोमेदऽउद्भृतम्पुराद्वेषो
ब्भ्यःपुरापौरुषेय्यागृभोघस्तान्नूनङ्घासेऽअज्राणांय्यवसप्प्रथमाना
ꣳसुमत्क्षराणाꣳशतरुद्रियाणामग्निष्ष्वात्तानाम्पीवोपवसनानाम्पा
र्श्वतःश्श्रोणितःशितामतऽउत्सादतोङ्गादङ्गादवत्तानाङ्करतऽएवाश्वि
नाजुषेताꣳहविर्होतुर्य्यज ॥ ४३ ॥ होतायक्षत्सरस्वतीम्मेषस्यहवि
षऽआवयदद्यमध्यतोमेदऽउद्भृतम्पुराद्वेषोभ्यःपुरापौरुषेय्यागृभो
घसन्नूनङ्घासेऽअज्राणांय्यवसप्प्रथमानाꣳसुमत्क्षराणाꣳशतरुद्रि

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

यांणामग्निष्ष्वात्तानाम्पीवोपवसनानाम्पार्श्वतः श्रोणितः शितामु
तऽउत्सादुतोङ्गादङ्गादवत्तानाङ्करं देवः सरस्वती जुषताᳬं हविर्होतुर्य्य
ज ॥ ४४ ॥ होतायक्षदिन्द्रमृषभस्य हविषऽआवयदद्यमध्यतो मेदऽ
उद्भृतम्पुराद्वेषोभ्यः पुरापौरुषेय्या गृभो घसन्नूनङ्घासेऽअज्राणां यवसप्रथमानाᳬं सुमत्क्षराणाᳬं शतरुद्रियाणामग्निष्ष्वात्तानाम्पीवोप
वसनानाम्पार्श्वतः श्रोणितः शितामुतउत्सादुतोङ्गादङ्गादवत्ताना
ङ्करं देवमिन्द्रो जुषताᳬं हविर्होतुर्य्यज ॥ ४५ ॥ होतायक्षद्वनस्पतिम
भि । हि पिष्टतमया रभिष्ठया रशनयाधित ॥ यत्राश्विनोश्छागस्य

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

संहि. हुविषंः प्प्रियाधामांनियत्त्रसरंस्वत्त्यामेषस्यंहुविषंः प्प्रियाधामांनिय
॥१८२॥ त्त्रेन्द्रंस्यऽऋषुभस्यंहुविषंः प्प्रियाधामांनियत्त्राग्ग्नेः प्प्रियाधामांनियत्त्र
सोमंस्यप्प्रियाधामांनियत्त्रेन्द्रंस्यसुत्त्राम्म्णंः प्प्रियाधामांनियत्त्रंसवि
तुः प्प्रियाधांमानियत्त्रुव्वरुंणस्यप्प्रियाधामांनियत्त्रुव्वनुस्प्पतेंः प्प्रियापा
थांꣳसियत्त्रंदेवानांमाज्ज्युपानांप्प्रियाधामांनियत्त्राग्ग्नेहोतुंः प्प्रिया
धामांनितत्त्रैतान्प्रुस्तुत्त्यैवोपुस्तुत्त्यैवोपावंस्स्रक्षद्द्रभीयसऽइवकृत्त्वीकरं
उ.अ. देवन्देवोव्वनुस्प्पतिंज्जुंषतांꣳहुविहोतुर्य्यंज ॥४६॥ होतांयक्षदुग्ग्निꣳ
२१ स्विष्टकृतम् ॥ होतांयक्षदुग्ग्निꣳस्विष्टकृतुमयांडुग्ग्निरुश्श्विनोच्छागंस्य

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

हुविषं÷प्प्रियाधामान्न्ययाड्रस्वत्त्यामेषस्यंहुविषं÷प्प्रियाधामान्न्यया
डिन्द्रस्यऽऋषभस्यंहुविषं÷ प्प्रियाधामान्न्ययांडग्ग्नेः प्प्रियाधामान्न्य
याड्रोमंस्यप्प्रियाधामान्न्ययाडिन्द्रस्यसुत्राम्म्णं÷प्प्रियाधामान्न्ययांड्व
वितुः प्प्रियाधामान्न्ययाड्वरुणस्यप्प्रियाधामान्न्ययाड्वनस्प्पतें÷प्प्रिया
पाथाउंस्ययांड्वेवानांमाज्ज्यपानांम्प्रियाधामांनियक्षंदग्ग्नेर्होतुं÷प्प्रि
याधामांनियक्षत्त्स्वम्मंहिमानुमायंजतामेज्ज्याऽइषं÷कृणोतुसोऽअंद्ध
राजातवेदाजुषतांहुविर्होतुर्य्यंज ॥४७॥ [७] देवम्बुर्हिः सरंस्वतीसु
देवमिन्द्रेंऽअश्श्विनां ॥ तेजोनचंक्षुरक्ष्योर्बुर्हिषांदधुरिन्द्रियंवसुवनेव

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

संहि. सुधेयंस्यव्व्यन्तुयजं ॥ ४८ ॥ देवीर्द्वारः ॥ देवीर्द्वारोऽअश्श्विनाभिषजे
॥१८३॥ न्द्रेसरंस्वती ॥ प्राणन्नवीर्य्यन्नुसिद्वारोदधुरिन्द्रियंव्वसुवनेव्वसुधेयंस्य
व्व्यन्तुयजं ॥४९॥ देवीऽउषासौ ॥ देवीऽउषासावश्श्विनासुत्रामेन्द्रेसर
स्वती ॥ बलन्नवाचमास्यऽउषाब्भ्यान्दधुरिन्द्रियंवसुव्वनेव्वसुधेयंस्य
व्व्यन्तुयज ॥ ५० ॥ देवीजोष्ट्री ॥ देवीजोष्ट्रीसरंस्वत्त्यश्श्विनेन्द्रमवर्द्धं
यन् ॥ श्रोत्रन्नकर्ण्णयोर्य्यशोजोष्ट्रीब्भ्यान्दधुरिन्द्रियंव्वसुवनेव्वसुधेयं
उ.अ. स्यव्व्यन्तुयज ॥ ५१ ॥ देवीऽऊर्ज्जाहुती ॥ देवीऽऊर्ज्जाहुतीदुघेसुदुघेन्द्रे
२१ सरंस्वत्त्यश्श्विनाभिषजावतऽ ॥ शुक्रन्नज्ज्योतिस्तनयोराहुतीधत्तऽ

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

इन्द्रियंव्वंसुवनैंव्वसुधेयंस्यव्व्यन्तुयज ॥५२॥ देवादेवानाम् ॥ देवादेवा
नाम्भिषजाहोतारावुिन्द्रमश्विना । वुषट्कारैःसरस्वतीत्विषिन्नहृद
येमतिर्ठंहोतृभ्यान्दधुरिन्द्रियंव्वंसुवनैंव्वसुधेयस्यव्यन्तुयज ॥ ५३ ॥
देवीस्तिस्त्रः॥देवीस्तिस्त्रस्तिस्रोदेवीरश्विनेडासरस्वती॥शूषन्नमद्ध्ये
नाभ्यामिन्द्रायदधुरिन्द्रियंव्वंसुवनैंव्वसुधेयस्यव्यन्तुयज ॥ ५४ ॥
देवऽइन्द्रः ॥ देवऽइन्द्रोनराशर्ठंसस्त्रिवरूथःसरस्वत्याश्विभ्यामी
यतेरथः ॥ रेतोनरूपममृतञ्जनित्रमिन्द्रायत्वष्टादधदिन्द्रियाणिव्व
सुवनैंव्वसुधेयस्यव्यन्तुयज ॥ ५५ ॥ देवोदेवैः ॥ देवोदेवैर्व्वनस्पति

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

संहि. हिरंण्ण्यपर्णाऽअश्श्विभ्भ्याᳬसरंस्वत्त्यासुपिप्पलऽइन्द्रांयपच्च्युतेम
॥१८४॥ धुं ॥ ओजोनजूतिर्ऋषभोनभामुंव्वनस्प्पातिंन्नोंदधांदिन्द्रियाणिंव्वसु
वनैंव्वसुधेयंस्यव्व्यन्तुयज ॥ ५६ ॥ देवम्बर्हिः ॥ देवम्बर्हिर्व्वारितीना
मद्ध्वरेस्त्तीर्ण्णमश्श्विभ्भ्यामूर्ण्णम्म्रदाःसरंस्वत्त्यास्स्योनमिन्द्रतेसदः
ईशायैंमन्न्युᳬराजांनम्बर्हिषांदधुरिन्द्रियंव्वंसुवनैंव्वसुधेयंस्यव्व्यन्तुयज
॥ ५७ ॥ देवोऽअग्निः । स्विष्टकृद्देवान्न्यंक्षद्यथायथᳬहोतांराविन्द्र
उ.अ. मश्श्विनांव्वाचाव्वाचᳬसरंस्वतीमग्निᳬसोमᳬस्विष्टकृत्त्स्विष्टऽइन्द्रः
२१ सुत्रामांसवितांव्वरुंणोभिषगिष्टोदेवोव्वनस्प्पतिःस्विष्टादेवाऽआंज्ज्य

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

पाःस्विष्टोऽअग्निरग्निनाहोताहोत्रेस्विष्टकृद्यशोनदधादिन्द्रियमूर्ज्ज
मपचितिᳬस्वधांवसुवनेवसुधेयस्यव्यन्तुयज ॥ ५८ ॥ अग्निमद्य।
होतारमवृणीतायंयजमानःपचन्पक्तीःपचन्पुरोडाशान्बध्नन्नश्वि
भ्यांछागᳬसरस्वत्यैमेषमिन्द्रायऽऋषभᳬसुन्वन्नश्विभ्याᳬसर
स्वत्याऽइन्द्रायसुत्राम्णेसुरासोमान्त्सूपस्थाऽअद्य ॥५९॥ सूपस्थाऽ
अद्यदेवोवनस्पतिरभवदश्विभ्यांछागेनसरस्वत्यैमेषेणेन्द्रायऽ
ऋषभेणाक्षᳬस्तान्मेदस्तःप्रतिपचताग्रभीषतावीवृधन्तपुरोडाशैरपुर
श्विनासरस्वतीन्द्रःसुत्रामासुरासोमान्त्स्वामद्य ॥ ६० ॥ त्वामद्य

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri Funding: MIDF

संहि. द्यऽऋषऽआर्षेयऽऋषीणान्नपाद्वृणीतुयंय्यजमानोबुहुभ्युऽआसङ्ग
॥१८९॥ तेभ्यऽएषमेंदुवेषुव्वसुव्वाय्यायंक्ष्यत्तुऽइतितायादुवादेंवुदानान्न्यदु
स्तान्न्यस्म्मुऽआचुशास्वाचंगुरस्वोषितश्श्वंहोतुरासिभद्दुवाच्च्यायुप्प्रेषिं
तामानुषऽंसूक्तुवाकायंसूक्ताब्रूहि ॥ ६१ ॥ इतिवाजसनेयशुक्लयजुःसं
हितायामेकविंशोऽध्यायः ॥ २१ ॥ तेजोसिपश्चाग्नयएकाहिंकारायद्धे
तत्त्सवितुर्द्दशविभूर्मात्रैकाकायद्धे आब्रह्मंस्त्रयोदश शेषादेकैकोन्नावि
व.अ. ६शतिश्च्चतुस्त्रिं६शत् ॥ ओम् तेजोसि।।तेजोंसिशुक्रमुमृतंमायुष्पा
२२ ऽआयुंम्मेंपाहि ॥ देवस्यंत्त्वासवितुः प्प्रंसुवेऽश्श्विनोंर्ब्बाहुभ्याम्पूष्णोह

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

स्ताभ्यामाददे ॥१॥ इमामगृभ्णन् ॥ इमामगृभ्णन्रशनामृतस्य
पूर्वऽआयुषिविदथेषुकव्या ॥ सानोऽअस्मिन्त्सुतऽआबभूवऽऋतस्य
सामन्त्सरमारपन्ती ॥२॥ अभिधाऽअसि ॥ अभिधाऽअसिभुवनमसि
यन्तासिधर्ता ॥ सत्त्वमग्निंवैश्वानरꣳसप्रथसङ्गच्छस्वाहाकृतः ॥३॥
स्वगात्वा ॥ देवेभ्यः प्रजापतयेब्रह्मन्नश्वम्भन्त्स्यामिदेवेभ्यः
प्रजापतयेनराध्यासम् । तम्बधानदेवेभ्यः प्रजापतयेतेनराध्नुहि
॥४॥ प्रजापतयेत्त्वा ॥ प्रजापतयेत्त्वाजुष्टम्प्रोक्षामीन्द्राग्निभ्यान्त्वा
जुष्टम्प्रोक्षामिवायवेत्त्वाजुष्टम्प्रोक्षामिविश्वेभ्यस्त्वादेवेभ्योजुष्ट

म्प्रोक्षाम्यग्निः सर्वेभ्यस्त्वा देवेभ्यो जुष्टम्प्रोक्षामि ॥ योऽअर्वन्तुञ्जिघाᳬं
सति तमुभ्यमीति व्वरुणः पुरो मर्त्तः पुरः श्श्वा ॥५॥[५] अग्नये स्वाहा ॥
अग्नये स्वाहा सोमाय स्वाहा पाम्मोदाय स्वाहा सवित्रे स्वाहा व्वायवे स्वा
हा व्विष्णवे स्वाहेन्द्राय स्वाहा बृहस्पतये स्वाहा मित्राय स्वाहा व्वरुणा
य स्वाहा ॥६॥[१] हिङ्काराय स्वाहा ॥ हिङ्काराय स्वाहा हिङ्कृताय स्वाहा
क्रन्दते स्वाहावक्रन्दाय स्वाहा प्प्रोथते स्वाहा प्प्रप्रोथाय स्वाहा गन्धा
य स्वाहा घ्राताय स्वाहा निविष्टाय स्वाहोपविष्टाय स्वाहा सन्दिताय
स्वाहा व्वल्गते स्वाहासीनाय स्वाहा शयानाय स्वाहा स्वपते स्वाहा जा

ग्ग्रतेस्वाहाकूजतेस्वाहाप्प्रबुद्धायस्वाहाव्विजृम्भमाणायस्वाहाव्विचृ
त्तायस्वाहासꣳहानायस्वाहोपस्त्थितायस्वाहायनायस्वाहाप्प्रायणा
यस्वाहा ॥ ७ ॥ यतेस्वाहा ॥ यतेस्वाहाधावतेस्वाहोद्द्रावायस्वाहोद्द्रु
तायस्वाहाशूकारायस्वाहाशूकृतायस्वाहानिषण्णायस्वाहोत्त्थिताय
स्वाहाजवायस्वाहाबलायस्वाहाव्विवर्तमानायस्वाहाव्विवृत्तायस्वाहा
व्विधून्वानायस्वाहाव्विधूतायस्वाहाशुश्श्रूषमाणायस्वाहाशृण्वतेस्वा
हेक्षमाणायस्वाहेक्षितायस्वाहाव्वीक्षितायस्वाहानिमेषायस्वाहायद
त्तितस्मैस्वाहायत्त्पिबतितस्मैस्वाहायन्मूत्रङ्करोतितस्मैस्वाहा

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

संहि. कुर्वुतेस्वाहांकृतायुस्वाहां ॥ ८ ॥ [२] तत्त्सवितुर्व्वरेण्ण्युम्भर्गोदेव
॥१८७॥ स्यंधीमहि ॥ धियोयोनः॑प्प्रचोदयात् ॥ ९ ॥ हिरण्यपाणिमूतये ।
सवितारमुपंह्वये ॥ सचेत्तादेवतांपदम् ॥ १०॥ देवस्युचेतंतः ॥ देव
स्युचेतंतोमुहीम्प्रसंवितुर्हवामहे ॥ सुमतिꣳसुत्त्यरांधसम् ॥ ११ ॥
सुष्टुतिꣳसुमतीवृध॑ः॥ सुष्टुतिꣳसुमतीवृधोरातिꣳसंवितुरीमहे ॥ प्रदे
वार्यमतीविदे ॥ १२ ॥ रातिꣳसत्त्पंतिम् ॥ रातिꣳसत्त्पंतिम्मुहेसंवि
३.अ तारमुपंह्वये ॥ आसुवन्देववीतये ॥१३॥ देवस्यंसवितुः ॥ देवस्यंस
२२ वितुर्म्मुतिमांसुवंविश्श्वदेव्यम् ॥ धियाभर्गम्मनामहे ॥ १४ ॥

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

अग्निꣳस्तोमेन । बोधयसमिधानोऽअमर्त्त्यम् ॥ हव्यादेवेषुनोद
धत् ॥ १५ ॥ सहव्यवाट् ॥ सहव्यवाडमर्त्त्यऽउशिग्दूतश्चनोहितः ॥
अग्निर्द्धियासमृण्वति ॥ १६ ॥ अग्निन्दूतम् ॥ अग्निन्दूतम्पुरोदधे
हव्यवाहमुपब्रुवे ॥ देवाँ२ ॥ ऽआसादयादिह ॥ १७ ॥ अजीजनो
हि । पवमानसूर्य्यंविधारेशक्मनापयः ॥ गोजीरयारꣳहमाणःपुर
न्ध्या ॥ १८ ॥ [९] विभूर्म्मात्रा । प्रभूःपित्राश्वोसिहयोस्यत्त्यो
सिमयोस्यर्वासिसप्तिरसिवाज्यसिवृषासिनृमणाऽअसिययुर्न्नामा
सिशिशुर्न्नामास्यादित्यानाम्पत्त्वान्विहिदेवाऽआशापालाऽएतन्देवे

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

संहि. ब्भ्यौश्श्चुम्मेधायुष्प्रोक्षितर्ठरक्षतुहरन्तिारिहरमताम्मिहधृर्तिारिहस्वधृ
॥१८८॥ तिुस्वाहा ॥१९॥ [२] कायुस्वाहा ॥ कायुस्वाहाुकस्म्मैुस्वाहाकतु
मस्म्मैुस्वाहाुस्वाहाुधिमार्धीतायुस्वाहाुमनः प्प्रुजापतयुस्वाहाचित्तं
ब्विज्ञातायादित्त्यैुस्वाहादित्त्यैमुह्यैस्वाहादित्त्यैसुमृडीकायुस्वाहाुस
रस्वत्त्यैुस्वाहाुसरस्वत्त्यैपावुकायैुस्वाहाुसरस्वत्त्यैबृहत्त्यैस्वाहापू
षण्णेस्वाहापषण्णेप्प्रपुत्थ्यायुस्वाहापूषण्णेनुरन्धिषायुस्वाहात्त्वष्ट्रेस्वा
शु.अ. हाुत्त्वष्ट्रेतुरीयायुस्वाहाुत्त्वष्ट्रेपुरुरूपायुस्वाहाुव्विषण्णवुस्वाहाुव्विषण्णवे
२२ निभूयुपायुस्वाहाुव्विषण्णवेशिपिविुष्टायस्वाहा ॥ २० ॥ विश्श्वोदुव

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

स्य । नेतुर्म्मर्त्तौं व्वुरीतसुकख्यम् ॥ व्विश्वोराय ऽइषुद्ध्यतिद्द्युम्न्नंव्वृणी
तपुष्ष्यसेस्वाहा २१[१] आब्ब्रह्मन् ॥ आब्ब्रह्मन्ब्ब्राह्मणोब्ब्रह्मवर्च्चसी
जायतामाराष्ट्रेराजन्न्यः शूर ऽइषव्योतिव्व्याधीमहारथोजायतान्दो
ग्ध्रीधेनुर्व्वोढानड्वानाशुः सप्प्तिः पुरन्ध्रिर्य्योषाजिष्णूरथेष्ठाः सभेयोयु
वास्ययजमानस्यव्वीरोजायतान्निकामेनिकामेनः पर्ज्जन्योव्वर्षतुफलव
त्त्योनऽओषधयः पच्च्यन्तांय्योगक्षेमोनः कल्प्पताम् ॥ २२ ॥
[१] प्राणायस्वाहा । पानायस्वाहाव्व्यानायस्वाहाचक्षुषेस्वाहाश्श्रो
त्त्रायस्वाहाव्वाचेस्वाहामनसेस्वाहा ॥ २३ ॥ [१] ॥ प्राच्च्यैदिशे ।

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

स्वाहाप्र्वाच्च्यैदिशेस्वाहादक्षिणायैदिशेस्वाहाप्र्वाच्यैदिशेस्वाहाप्प्रती
च्यैदिशेस्वाहाप्र्वाच्यैदिशेस्वाहोदीच्यैदिशेस्वाहाप्र्वाच्च्यैदिशेस्वाहो
र्द्ध्वायैदिशेस्वाहाप्र्वाच्च्यैदिशेस्वाहाप्र्वाच्च्यैदिशेस्वाहाप्र्वाच्च्यैदिशेस्वा
हा ॥ २४ ॥ [१] अद्भ्यःस्वाहा ॥ वार्भ्यःस्वाहोदकायस्वाहातिष्ठ
न्तीभ्यःस्वाहास्रवन्तीभ्यःस्वाहास्यन्दमानाभ्यःस्वाहाकूप्प्या
भ्यःस्वाहासूद्याभ्यःस्वाहाधार्याभ्यःस्वाहार्णवायस्वाहासमुद्रा
यस्वाहासरिरायस्वाहा ॥ २५ ॥ [१] वातायस्वाहा ॥ धूमायस्वाहा
भ्रायस्वाहामेघायस्वाहाविद्योतमानायस्वाहास्तनयतेस्वाहावस्फू

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

ज्जैतुस्वाहाऽव्वर्षतुस्वाहाऽवुव्वर्षतुस्वाहोग्ग्रंव्वर्षतुस्वाहाशीग्घ्रंव्वर्षतुस्वाहो
द्गृह्णतेस्वाहोद्गृहीतायुस्वाहाप्प्रुष्णुतेस्वाहाशीकायुतेस्वाहाप्प्रुष्वा
भ्युःस्वाहाह्रादुनीभ्युःस्वाहानीहारायुस्वाहा ॥ २६ ॥ [१] अग्न
येस्वाहा ॥ अग्नयेस्वाहासोमायुस्वाहेन्द्रायुस्वाहापृथिव्यैस्वाहान्त
रिक्षायुस्वाहादिवेस्वाहादिग्भ्यःस्वाहाशाभ्युःस्वाहोर्व्यैदिशेस्वा
हार्व्वाच्च्यैदिशेस्वाहा ॥ २७ ॥ [१] नक्षत्रेभ्युःस्वाहा । नक्षत्रि
येभ्युःस्वाहाहोरात्रेभ्युःस्वाहार्द्धमासेभ्युःस्वाहामासेभ्युःस्वाहऽ
ऋतुभ्युःस्वाहार्त्तवेभ्युःस्वाहासंव्वत्सुरायुस्वाहाद्यावापृथिवीभ्या

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

संहि. ॐस्वाहाचन्द्रायस्वाहासूर्य्यायस्वाहारश्मिभ्यःस्वाहावसुभ्यः
॥१९०॥ स्वाहारुद्रेभ्यःस्वाहादित्येभ्यःस्वाहामरुद्भ्यःस्वाहाविश्वेभ्योदे
वेभ्यःस्वाहामूलेभ्यःस्वाहाशाखाभ्यःस्वाहावनस्पतिभ्यःस्वा
हापुष्पेभ्यःस्वाहाफलेभ्यःस्वाहौषधीभ्यःस्वाहा ॥ २८ ॥ [१]
शतम् ॥१३००॥ पृथिव्यैस्वाहा ॥ पृथिव्यैस्वाहान्तरिक्षायस्वाहादिवे
स्वाहासूर्य्यायस्वाहाचन्द्रायस्वाहानक्षत्रेभ्यःस्वाहाद्भ्यःस्वाहौषधी
उ.अ. भ्यःस्वाहावनस्पतिभ्यःस्वाहापरिप्लवेभ्यःस्वाहाचराचरेभ्यः
२२ स्वाहासरीसृपेभ्यःस्वाहा ॥ २९ ॥ [१] असवेस्वाहा ॥ असं

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

वेस्वाहाव्वसंवेस्वाहांव्विभुवेस्वाहाव्विवस्वतेस्वाहांगणश्श्रियेस्वाहागुण
पंतयेस्वाहांभिभुवेस्वाहाधिपतयेस्वाहांशूषायस्वाहांसर्ठसप्पायस्वा
हांचन्द्रायस्वाहाज्ज्योतिषेस्वाहांमलिम्लुचायस्वाहादिवापतयते
स्वाहा ॥ ३० ॥ [१] मधवेस्वाहा ॥ मधवेस्वाहामाधवायस्वाहा
शुक्रायस्वाहाशुचयेस्वाहानभसेस्वाहांनभस्यायस्वाहेषायस्वाहो
ज्जायस्वाहासहसेस्वाहांसहस्यायस्वाहातपसेस्वाहांतपस्यायस्वा
हांर्ठसहस्पतयेस्वाहा ॥ ३१ ॥ [१] व्वाजायस्वाहां । प्प्रसवाय
स्वाहांपिजायस्वाहाक्रतवेस्वाहास्वः स्वाहांमूर्द्धस्वाहाव्यश्नुविनेस्वा

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri Funding: MIDF

हान्त्यांयुस्वाहान्त्यांयभौवुनायुस्वाहाभुवंनस्युपत॑येुस्वाहाधिंपत
येुस्वाहांप्प्रुजापंतयेुस्वाहां ॥ ३२ ॥ [१] आयुर्युज्ञेनं । कल्पता
ᳪंस्वाहांप्प्राणोयुज्ञेनंकल्पताᳪंस्वाहांपानोयुज्ञेनंकल्पताᳪंस्वाहा
व्यानोयुज्ञेनंकल्पताᳪंस्वाहौदानोंयुज्ञेनंकल्पताᳪंस्वाहांसमानो
युज्ञेनंकल्पताᳪंस्वाहाचक्षुंर्युज्ञेनंकल्पताᳪंस्वाहाश्श्रोत्त्रंयुज्ञेनं
कल्पताᳪंस्वाहाव्वाग्ग्युज्ञेनंकल्पताᳪंस्वाहामनोंयुज्ञेनंकल्पताᳪं
स्वाहात्त्मायुज्ञेनंकल्पताᳪंस्वाहांब्रह्मायुज्ञेनंकल्पताᳪंस्वाहा
ज्ज्योतिंर्युज्ञेनंकल्पताᳪंस्वाहास्वर्युज्ञेनंकल्पताᳪंस्वाहांपृष्ठंयु

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

ज्ञेनंकल्पताᳪस्वाहांयुज्ञोयुज्ञेनंकल्पताᳪस्वाहां ॥ ३३॥ एकंस्मै
स्वाहाद्वाभ्याᳪस्वाहांशुतायुस्वाहैकंशतायुस्वाहाव्युष्ट्यैस्वाहांस्व
र्गायुस्वाहां ॥ ३४ ॥ [१] इति श्रीवाजसनेयशुक्लयजुःसंहितायांदी
र्घपाठेद्वाविंशोऽध्यायः ॥ २२ ॥ हिरण्यगर्भोयःप्राणतोद्विकौसुअन्त्य
ष्टौवायष्ट्वापञ्चप्राणायतिस्त्रउत्त्सकथ्याद्वादशगायत्रीकस्त्वाषट्कौकः
स्विदष्टौकास्विद्दशसुभुःस्वयंभूस्तिस्त्रएकादशपंचषष्टिः॥ ॐहिरुण्यु
गुर्भःसम्॥ हिरुण्युगुर्भःसमंवर्त्तताग्ग्रेभूतस्यंजातःपतिरेकंऽआसी
त्॥सदांधारपृथिवीन्द्यामुतेमाङ्कस्म्मैदेवायंहुविषांविधेम॥१॥ उपया

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri Funding: MIDE

संहि. मगृंहीतोसि॥प्रजापतयेत्त्वाजुष्टङ्गृह्णाम्म्येषतेयोनिःसूर्य्यस्तेमहिमा॥
॥१९२॥ यस्तेहन्त्संवत्त्सरेमहिमासम्बभूवयस्तेवायावन्तरिक्षेमहिमासम्ब
भूवयस्तेदिविसूर्य्येमहिमासम्बभूवतस्म्मैतेमहिम्नेप्प्रजापतयेस्वा
हादेवेभ्यः ॥२॥ [२] यःप्प्राणतोनिमिषतोमहित्त्वैकऽइद्राजाजग
तोबभूव ॥ यऽईशेऽअस्याद्विपदश्चतुष्पदःकस्म्मैदेवायहविषाविधे
म ॥ ३ ॥ उपयामगृहीतोसि । प्प्रजापतयेत्त्वाजुष्टङ्गृह्णाम्म्येषतेयो
३.अ निश्चन्द्रमास्तेमहिमा ॥ यस्तेरात्रौसंवत्त्सरेमहिमासम्बभूवयस्ते
२३ पृथिव्यामग्ग्नौमहिमासम्बभूवयस्तेनक्षत्रेषुचन्द्रमसिमहिमासम्ब

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

मयूरः सुपर्णस्त्ते गन्धर्वाणामपामुद्रो मासाङ्कश्यपो रोहित्कुण्डृणाची
गोलत्तिका तेऽप्सरसाम्मृत्यवेऽसितः ॥३७॥ वर्षाहूर्ऋतूनाम् ॥ वर्षाहू
र्ऋतूनामाखुः कशो मान्थालस्त्ते पितृणाम्बलायाजगरो वसूनाङ्कपिञ्ज
लः कपोत उलूकः शशस्त्ते निर्ऋत्यै वरुणायारण्यो मेषः ॥३८॥ श्वित्र
आदित्यानाम् ॥ श्वित्र आदित्यानामुष्ट्रो घृणीवान्वार्ध्रीनसस्त्ते म
त्या अरण्याय सृमरो रुरू रौद्रः क्वयिः कुटरुर्दात्यौहस्त्ते वाजिनाङ्कामा
य पिकः ॥ ३९ ॥ खड्गो वैश्वदेवः । श्वा कृष्णः कर्णो गर्दभस्तरक्षुस्त्ते र
क्षसामिन्द्राय सूकरः सिंहो मारुतः कृकलासः पिप्पका शकुनिस्त्ते शर

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri Funding: MIDF

Missing page :- 193-204

संहि. व्यायैविश्श्वैषान्देवानांम्पृषुतः ॥ ४० ॥ [४] इतिश्रीवाजसनेयशु
 क्लयजुःसंहितायांदीर्घपाठेचतुर्विंशोऽध्यायः ॥ २४ ॥ शादंदद्भिर्नवै
कैकाहिरण्यगर्भश्चतस्रआनोदशमानोमित्रोयदश्वस्याष्टकौयत्तेषाडि
मानुकंद्वेपंचदशसप्तचत्त्वारिंर्ठशत् ॥ ॐम् ॥ शादंन्दुद्भिः ॥ शादंन्दु
द्भिरवंकान्दन्तमूलैर्म्मृदुम्बस्वैंर्स्तेगान्दꣳष्ट्राभ्याꣳसरंस्वत्त्याऽअ
ग्रजिह्वञ्जिह्वायांऽउत्त्सादमंवक्क्रुन्देनुतालुव्वाजꣳहनुभ्यामुपऽआ
रु.अ. स्येऽनुव्वृषंणमाण्डाभ्यांमादित्त्यांश्मश्श्रुभिःपन्थांनम्भ्रूभ्यान्द्या
२४ वांपृथिवींव्वर्तोभ्यांव्विद्युतंङ्कनीनंकाभ्याꣳशुक्लायुस्वाहांकृष्णायुस्वा

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

ह्वापार्व्याँणिपक्ष्माण्यवार्य्याऽइक्षवोँव्वार्य्याँणिपक्ष्माणिपार्य्याँऽइक्षवः
१॥ [१] व्वातम्प्राणेन ॥ व्वातम्प्राणेनापानेननासिकेऽउपयाममध
रेणौष्ठेनसदुत्तरेणप्प्रकाशेनान्तरमनूकाशेनबाह्यन्निवेष्ष्यम्मूर्द्ध्नास्त्तन
यित्क्नुन्निर्ब्बाधेनाशनिम्मस्तिष्क्केणव्विद्युतङ्कनीनकाब्भ्याङ्कर्णाँब्भ्याꣳ
श्रोत्रꣳश्रोत्राब्भ्याङ्कर्णौँतेदनीमधरकण्ठेनापःशुष्ष्ककण्ठेनचित्तम्म
न्न्याभिरदितिꣳशीर्ष्ष्णानिर्ऋतिन्निर्जर्जल्प्येनशीर्ष्ष्णासङ्क्रोशैः
प्प्राणान्रेष्ष्माणꣳस्तुपेन॥२॥ [१] मशकान्केशैः॥ मशकान्केशैरि
न्द्रꣳस्वपसाव्वहेनबृहस्प्पतिꣳशकुनिसादेनकूर्म्माञ्छफैराक्रमणꣳ

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri Funding: MIDF

स्थूराभ्यां॑मृक्ष॒लाभि॒ःकु॒पिञ्ज॒लाऽअ॑वऽअङ्घ्रा॑भ्या॒मद्भ्यां॑न॒म्बा॒हुभ्या॒ञ्ज्ञा
म्बीलेना॒रण्य॑म॒ग्निम॑ति॒रुग्भ्यां॑म्पू॒षणं॒न्दोभ्या॑म॒श्विना॒वᳫंसा॑भ्या
ᳫंरु॒द्रᳫंरो॒रा॑भ्याम्॥३॥[१]अ॒ग्नेः॒पं॑क्षु॒तिः॥अ॒ग्नेःप॑क्षु॒तिर्वा॒योर्न्नि॑पंक्ष
ति॒रिन्द्र॑स्यतृ॒तीया॒सोम॑स्यचतु॒र्त्थ्यदि॑त्यै॒पञ्च॒मीन्द्रा॒ण्यैष॒ष्ठीम॒रुतां॑ᳫं
स॒प्तमी॒बृह॒स्पते॑र॒ष्टम्य॑र्य॒म्णोन॑व॒मीधा॒तुर्द॑श॒मीन्द्र॑स्यैका॒द॒शीव
रु॑णस्य॒द्वा॒द॒शीय॒मस्यं॑त्र॒यो॒द॒शी ॥४॥ [१] इ॒न्द्रा॒ग्न्योःप॑क्षु॒तिःसर॑स्व
त्यै॒निपं॑क्षा॒तिर्म्मि॒त्रस्यं॑तृ॒तीया॒पाञ्च॑तु॒र्त्थीनिर्ऋ॑त्यैप॒ञ्च॒म्य॒ग्नीषोम॑
यो॑ःष॒ष्ठीस॒र्प्पा॒णां॑ᳫंस॒प्तमी॒विष्णो॑र॒ष्टमी॒पू॒ष्णोन॑व॒मीत्त्व॒ष्टुर्द॑श॒मीन्द्र॑

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

स्यैकादुशीव्वरुणस्यद्द्वादुशीयुम्म्यैत्त्रयोदुशीद्यावांपृथिुव्योर्द्दक्षिणम्पा
श्र्वँव्विश्श्वेषान्देुवानामुुत्तरम् ॥ ५ ॥ [१] मुरुतांꣳस्कुन्धाः ॥ मुरुतां
ꣳस्कुन्धाव्विश्श्वेषान्देुवानांम्प्रथुमाकीकंसारुुद्द्राणांन्द्दुतीयांदुित्त्यानां
न्तृतीयांव्वायोःपुच्छंमुग्नीषोमंयोर्ब्भासंदौक्रुञ्चौश्श्रोणिब्भ्यामिन्द्रा
बृहुस्प्पतीऽऊुरुब्भ्यांम्मित्त्रावरुंणावुल्गाब्भ्यांमाुक्रमंणꣳस्त्थूराब्भ्या
म्बलुङ्कुष्ट्ठांब्भ्याम् ॥ ६ ॥ [१] पूषणंव्वनिुष्ठुनांन्धाुहीन्त्स्थूलगुुद
यांसुर्प्पान्गुदांभिर्व्विुह्रुतंऽआुन्त्रैरुपोव्वुस्तिनावृषंणमाुण्डाब्भ्यांव्वाजिनु
ꣳशेपेनप्प्रुजाꣳरेतंसाुचाषांन्पित्तेनंप्प्रदुरान्पायुनांकूश्म्माञ्छकंपि

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri Funding: MIDF

संहि. ण्टैः ॥ ७ ॥ [१] इन्द्रस्यक्क्रोडः ॥ इन्द्रस्यक्क्रोडोदित्त्यैपाज
॥२०७॥ स्यन्दिशांजत्रवोदित्त्यैभसज्जीमूतान्हृदयौपशेनान्तरिक्षम्पुरीततान
भऽउदर्य्येणंचक्रवाकौमतस्नाभ्यान्दिवंवृक्काभ्यांङ्गिरीन्प्लाशिभिरु
पलान्प्लीह्नावल्मीकान्क्लोमभिर्ग्लौभिर्गुल्मान्हिराभिःस्रवन्तीर्ह्र
दान्कुक्षिभ्यांसमुद्रमुदरेणवैश्वानरम्भस्मना ॥ ८ ॥ [१]
विधृतिन्नाभ्यां । घृतंरसेनापोयूष्णामरीचीर्विप्रुड्भिर्नीहारमूष्म
उ.अ. णांशीनंवसयाप्रुष्वाऽअश्रुभिर्ह्रादुनीर्दूषीकाभिरस्नारक्षांसिचि
२५ त्राण्यङ्गैर्नक्षत्राणिरूपेणपृथिवीन्त्वचाजुम्बकायस्वाहा ॥ ९ ॥ [१]

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

हिरण्यगर्भःसमम् ॥ हिरण्यगर्भःसमंवर्त्तताग्ग्रेभूतस्यंजातःपतिरेकं
ऽआसीत् ॥ सदांधारपृथिवीन्द्यामुतेमाङ्कस्मैंदेवायंहविषांविधेम ॥
॥ १० ॥ यःप्प्राणतः ॥ यःप्प्राणतोनिमिषतोमंहित्त्वैकऽइद्राजाजगं
तोबभूवं ॥ यऽईशेंऽअस्याद्विपदश्चतुंष्पदःकस्म्मैंदेवायंहविषांविधेम॥
॥ ११ ॥ यस्येमे । हिमवंन्तोमहित्त्वायस्यंसमुद्रंरसयांसहाहुः ॥
यस्येमाःप्प्रदिशोयस्यंबाहूकस्म्मैंदेवायंहविषांविधेम ॥ १२ ॥ यऽ
आंत्त्मदाः ॥ यऽआंत्त्मदाबंलदायस्यविश्श्वंऽउपासंतेप्प्रशिषंय्य
स्यंदेवाः॥ यस्यच्छायामृतंय्यस्यंमृत्युःकस्म्मैंदेवायंहविषांविधेम॥

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri Funding: MIDF

संहि. ॥ १३ ॥ [४] आनः ॥ आनोभुद्राःक्रतवोयन्तुविश्वतोदब्धासोऽअप
॥२०८॥ रीतासऽउद्भिदः ॥ देवानोयथासदमिद्वृधेऽअसुन्नप्रायुवोरक्षितारोदि
वेदिवे ॥ १४ ॥ देवानाम्भद्रा । सुमतिर्ऋजूयतान्देवानाᳬरातिरभि
नोनिवर्त्तताम् ॥ देवानाᳬसुख्यमुपसेदिमावयन्देवानऽआयुःप्र
तिरन्तुजीवसे ॥ १५ ॥ तान्पूर्व्वयानिविदाहूमहेवयम्भगम्मित्रमदि
तिन्दक्षंमस्रिधम् ॥ अर्य्यमणंवरुणᳬसोमंमश्विनासरस्वतीनःसुभ
उ.अ. गामयस्करत ॥१६॥ तन्नः ॥ तन्नोवातोमयोभुवातुभेषजन्तन्माताप्
६६ थिवीतत्पितायौः ॥ तद्ग्रावाणःसोमसुतोमयोभुवस्तदश्विनाशृणत

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

न्धिषण्ण्यायुवम् ॥१७॥ तमीशानम् ॥ तमीशानुञ्जगतस्त्तुस्त्थुषुस्प्प
तिन्धियञ्जिन्न्वमवसेहूमहेव्वुयम्॥पूषानोयथुव्वेदसामसद्वृधेरक्षिताप्प
युरदब्धःस्वुस्त्तये ॥१८॥ स्वुस्त्तिनः॥ स्वुस्त्तिनऽइन्द्रोव्वृद्धश्श्रवाःस्व
स्त्तिनःपषाव्विश्श्ववेदाः ॥ स्वुस्त्तिनुस्ताक्ष्योऽअरिष्टनेमिःस्वुस्त्तिनो
बृहुस्प्पतिर्द्दधातु ॥ १९ ॥ पृषदश्श्वामुरुतः ॥ पृषदश्श्वामुरुतःपृश्निन्न
मातरःशुभंय्यावानोव्विदथेषुजग्गमयः ॥ अुग्ग्निजिह्वामनवुःसूरचक्षसो
व्विश्श्वेनोदेवाऽअवुसागमन्निह ॥ २० ॥ भुद्रङ्कण्णेभिःश्शृणुयामदेवाभुद्र
म्पश्श्येमाक्षभिर्य्यजत्राः ॥ स्त्थिरैरङ्गैस्त्तुष्टुवाꣳसस्त्तनूभिर्व्यशेमहि

संहि. देवहितंऽयदायुः ॥ २१ ॥ शतमित् ॥ शतमिन्नुशरदोऽअन्तिदे
॥२०९॥ वायत्रानश्चक्राजरसन्तनूनाम् ॥ पुत्रासोयत्रपितरोभवन्तिमानोमु
ध्यारीरिषतायुर्गन्तोः ॥ २२ ॥ अदितिर्द्यौरदितिरन्तरिक्षमदिति
र्म्मातासपितासपुत्रः ॥ विश्वेदेवाऽअदितिःपञ्चजनाऽअदितिर्ज्जात
मदितिर्ज्जनित्त्वम् ॥ २३ ॥ [१०] मानः ॥ मानोमित्रोवरुणोऽअ
र्य्यमायुरिन्द्रऽऋभुक्षामरुतःपरिख्यन् ॥ यद्वाजिनोदेवजातस्यसप्तेः
उ.अ. ऽप्रवक्ष्यामोविदथेवीर्य्याणि ॥ २४ ॥ यन्निर्णिजा । यन्निर्णिजारेक्णं
२५ साप्रावृतस्यरातिङ्गृभीताम्मुखतोनयन्ति ॥ सुप्राङजोमेम्यद्वि

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

श्श्वस्रूपऽइन्द्रापूष्णणोःप्प्रियमप्प्येंतिपाथंः ॥२५॥ एषच्छागंः। पुरोऽ
अश्श्वेनव्वाजिनापूष्णणोभागोनीयतेव्विश्श्वदेंव्व्यः ॥ अभिप्प्रियंय्यत्पु
रोडाशमव्वंतात्त्वष्टेदेंनꣳसौश्श्रवसायंजिन्न्वति ॥२६॥ यद्धविष्ष्यम् ॥
यद्धंविष्ष्यमृतुशोदेंवयानन्त्रिर्म्मानुंषाःपर्य्यश्श्वन्नयंन्ति॥ अत्रापूष्णणः
प्प्रंथमोभागऽएंतियज्ञन्देवेब्भ्यंःप्प्रतिवेदयंन्नजः॥२७॥होताद्ध्वर्य्युः।
होताद्ध्वर्य्युरावंयाऽअग्निमिन्धोग्ग्रावग्ग्राभऽउतशꣳस्तासुविंप्प्रः ॥
तेनंयज्ञेनस्वरङ्कृतेनस्विष्टेनव्वक्षणाऽआपृंणद्ध्वम् ॥ २८ ॥ यूपव्व्रस्काऽ
उत ॥ येयूंपवाहाश्चषालंय्येऽअंश्श्वयूपायतक्षंति ॥ येचार्व्वंतेपचंनꣳ

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

संहि. सुम्भरंन्त्युतोतेषांमुभिगुर्त्तिर्न्न्ऽइन्न्वतु ॥ २९ ॥ उपुप्प्र ॥ उपुप्प्रागा
॥२१०॥ त्त्सुमन्न्मेंधायिमन्न्मंदेवानुामाशुाऽउपंवीतपृष्ठः ॥ अन्न्वेंनुंविप्प्राऽऋ
षंयोमदन्तिदेवानांम्पुष्टेचंकृमासुबन्धंम् ॥ ३० ॥ यद्वाजिनं÷॥ यद्वा
जिनोदामंसुन्दानुमर्व्वंतोयाशीर्षुण्यारशुनारज्जुंरुस्य ॥ यद्वांघास्यु
प्प्रभृंतमुास्य्येतृणुर्ठसर्व्वातातेऽअपिंदेवेष्ष्वंस्त्तु ॥ ३१ ॥ [८] यदश्वं
स्यक्कुविषोमाक्षिकाशुयद्वास्वरौस्वधिंतौरिप्प्तमास्त्ति ॥ यद्धस्त्तंयोः
उ.अ. शमितुर्य्यंन्नुखेषुसर्व्वातातेऽअपिंदेवेष्ष्वंस्त्तु ॥ ३२ ॥ यदूवंद्ध्यम् ॥
२५ यदूवंद्ध्यमुदरंस्यापुवातियऽआमस्यंक्कुविषोंगन्धोऽअस्त्तिसुकृतात

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

च्छ्॑मितार॑꣡ꣳकृण्वन्तूत मे॒धꣳ॑शृ॒तपाकम्पचन्तु ॥३३॥ यत्ते॑ ॥ यत्ते॒ गात्रा
द॒ग्निना॑ प॒च्यमा॑नाद॒भि शूलं॒न्निह॑तस्याव॒धाव॑ति ॥ मातद्भूम्म्या॒मा
श्रि॑षन्मातृणे॑षु दे॒वेभ्य॒स्तद॒शद्भ्यो॑रा॒तम॑स्तु ॥३४॥ ये॒वा॒जिन॑म् ॥ ये
वा॒जिनं॑म्परि॒पश्य॑न्ति प॒क्वंꣳ यऽई॑मा॒हुः सु॑र॒भिर्न्निर्ह॒रेति॑ ॥ येचार्व॑तो मा॒ꣳ
स भि॒क्षामु॒पास॑तऽउ॒तो तेषा॑म॒भिगू॑र्त्ति॒र्न्नऽइ॑न्वतु ॥३५॥ यन्नीक्ष॑णम् ॥
यन्नीक्ष॑णम्मा॒ꣳस्प॒चन्न्या॑ऽउ॒खाया॒ या पात्रा॑णि यू॒ष्णऽआ॒सेच॑नानि ॥
ऊ॒ष्म॒ण्या॒पि॒धाना॑च॒रूणा॑म॒ङ्काः सू॒नाः परि॑भूष॒न्त्यश्वं॑म् ॥ ३६ ॥
मात्वा॑ ॥ मात्वा॒ग्निर्द्ध्व॑नयीद्धू॒मग॑न्धि॒र्म्मोखाभ्रा॒ज॑न्त्य॒भि वि॑क्त कुज

संहि.
॥२११॥

गिंग्रः ॥ इुष्टंव्वुीतमुभिगूंर्तुंव्वषंट्कृतुन्तन्देुवासुःप्प्रतिंगृभ्भ्णुन्त्यश्श्वंम् ॥
॥ ३७ ॥ निुक्रमंणान्निुषदंनम् ॥ निक्रमंणान्निुषदंनांव्विुवर्तंनुंठ्यच्चुपड्बीं
शुमर्व्वंतः ॥ यच्चंपुपौंयच्चंघ्यासिञ्जुघासुसर्व्वांताातेुऽआपिंदेुवेष्ष्वंस्तु ॥
॥ ३८ ॥ यदश्श्वांय ॥ यदश्श्वांयुव्वासंऽउपस्तृुणन्त्यंधीवुासंठ्याहिरं
ण्यान्न्यस्म्मै॥सुन्दानुमर्व्वन्तुम्पड्बींशम्प्प्रियादेुवेष्ष्वायांमयन्ति ॥३९॥
[८]यत्तें।सुादेमहंसुाशूकृंतस्यपाष्ण्ण्यांव्वुाकशंयावातुतोदं ॥ स्रुचेवुता

उ.अ.
२५

हुविषोंऽअध्वुरेषुसर्व्वांतातेुब्ब्रह्मंणासूदयामि॥४०॥चतुंस्त्त्रिःशद्वाजि
नंः ॥ चतुंस्त्त्रिःशद्वाजिनांदुवबंन्धोुर्व्वङ्क्रीरश्श्वंस्युस्वधितुःसमेंति॥अ

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

च्छिद्रागात्रांव्वियुनांकृणोतुपरुंष्षपरुरनुघुष्ष्याविशंस्त ॥४१॥ एकुस्त्व
ष्टुं ॥ एकुस्त्वष्टुरश्श्वंस्याविशुस्ताद्वायुन्तारांभवतुस्तथंऽऋतुः ॥ याते
गात्रांणामृतथाकृणोमिताताापिण्डांनाम्प्रजुंहोम्म्युग्नौ ॥४२॥ मात्त्वा
तपात्त्प्रियऽआत्कमाप्प्रियन्तुम्मास्वधितिस्तुन्वुऽआतिष्ठिपत्ते ॥ मातें
गृद्ध्नुरंविशुस्ताातिहायंच्छिद्रागात्रांण्युसिनामिथूंकः ॥४३॥ नवै ॥ न
वाऽउंऽएतन्म्म्रियसेनारिष्ष्यासिदेवाँ इदेंषिपुथिभिःसुगेभिः ॥ हरीं
तेयुञ्जापृषंतीऽअभूतामुपांस्त्थाद्वाजीधुरिरासंभस्य ॥४४॥ सुगव्यं
न्नः ॥ सुगव्यंन्नोव्वाजीस्वश्श्व्यम्पुंसःपुत्रांऽउतविश्श्वापुषंर्ँ रुयिम् ॥

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

संहि. अनुागुास्त्त्वन्नोऽअदितिःकृणोतुक्षत्त्रन्नोऽअश्श्वोंव्वनताᳬंहविष्म्मान् ।
॥२१२॥ ॥ ४५ ॥ [६] इमानु । कुम्भुवंनासीषधुामेन्द्रंश्श्चुव्विश्श्वेचदेवाः ॥
आदित्त्यैरिन्द्रःसगणोमुरुद्भिरुस्म्मभ्भ्यम्भेषुजाकरत् ॥ युज्ञश्चंनस्त्त
न्न्वश्चप्प्रजाश्चादित्त्यैरिन्द्रःसुहसीषधाति ॥ ४६ ॥ अग्ग्नेत्त्वन्नोऽअन्त
मऽउुतत्त्राताशिवोभंवाव्वरूत्थ्यः ॥ व्वसुरुग्ग्निर्व्वसुश्श्रवाऽअच्छानक्षि
द्युमत्तमᳪंरयिन्दाः ॥ तन्त्वाशोचिष्ठदीदिवःसुम्म्नायनूनमीमहेसखि
ड.अ. भ्भ्यः ॥४७॥ [२] इतिवाजसनेयशुक्लयजुःसंहितायांपंचविंशोऽध्या
२६ यः ॥ २५ ॥ [१५] अग्ग्निश्चपंचदशोच्चातएकादशद्धौषड्विंशतिः ।

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

ॐ अग्निश्च । पृथिवीचसन्नतेतेमेसन्नमतामदोवायुश्चान्तरिक्षञ्चस
न्नंतेतेमेसन्नंमतामदऽआदित्यश्चद्यौश्चसन्नतेतेमेसन्नमतामदऽआप
श्चवरुणश्चसन्नतेतेमेसन्नंमतामदः ॥ सप्तसꣳसदोऽअष्टमीभूतसा
धंनी ॥ सकामाꣳ ॥ अद्ध्वनस्कुरुसञ्ज्ञानमस्तुमेमुना ॥ १ ॥ यथेमा
म् ॥ यथेमांवाचंकल्ल्याणीमावदानिजनेब्भ्यः ॥ ब्रह्मराजन्याब्भ्या
ꣳशूद्रायचार्य्यायचस्वायचारणायच ॥ प्प्रियोदेवानान्दक्षिणायैदा
तुरिहभूयासमयम्मेकामꣳसमृद्ध्यतामुपमादोनमतु ॥ २ ॥ बृहस्प्प
तेऽअति ॥ बृहस्प्पतेऽअतियदर्य्योऽअर्हाद्युमद्विभातिक्रतुमज्जनेषु॥

संहि. यद्दीदयुच्छ्वसऽऋतप्प्रजातुतदुस्म्मासुद्द्रविणन्धेहिचित्त्रम् ॥ उपयु
॥२१३॥ मगृहीतोसिबृहुस्पपतंयेत्त्वैषतुयोनिर्बृहस्पपतंयेत्त्वा ॥ ३ ॥ इन्द्रुगो
मंन् ॥ इन्द्रुगोमंन्निहायाहिपिबासोमंᳬशतक्रतो ॥ विद्याद्भिर्ग्ग्रावंभिः
सुतम् ॥ उपयुामगृहीतुोसीन्द्रायत्त्वागोमंतऽएषतुयोनिरिन्द्रायत्त्वु
गोमंते ॥ ४ ॥ इन्द्रायाहि ॥ इन्द्रायाहिवृत्त्रहुन्पिबासोमंᳬशतक्रतो ॥
गोमंद्भिर्ग्ग्रावंभिःसुतम् ॥ उपयुामगृहीतुोसीन्द्रायत्त्वागोमंतऽएषतु
उ.अ. योनिरिन्द्रायत्त्वागोमंते ॥ ५ ॥ ऋतावांनंव्वैश्वानुरम् ॥ ऋतावानंव्वै
२६ श्वानुरमृतस्युज्ज्योतिषुस्पपतिम् ॥ अजंस्त्रङ्घुर्म्ममीमहे ॥ उपयुामगृं

हीतोसिवैश्वानुरायंत्त्वैषतुेयोनिर्वैश्वानुरायंत्त्वा ॥ ६ ॥ वैश्वानुर

स्यंसुमतौ । स्यांमुराजाहिकुम्भुवनानामभिश्रीः ॥ इतोजातोवि

श्वांमिदंविचंष्टेवैश्वानुरोयंततेसूर्य्येण ॥ उपयामगृंहीतोसिवैश्वानुरा

यंत्त्वैषतुेयोनिर्वैश्वानुरायंत्त्वा ॥ ७ ॥ वैश्वानुरोनंः ॥ वैश्वानुरो

नंऽऊतयुऽआप्प्रयांतुपरावतंः ॥ अग्निरुक्थेनुवाहसा ॥ उपयामगृंही

तोसिवैश्वानुरायंत्त्वैषतुेयोनिर्वैश्वानुरायंत्त्वा ॥ ८ ॥ अग्निर्ऋषिंः ॥

अग्निर्ऋषिःपवंमानुःपाञ्चंजन्न्यःपुरोहिंतः ॥ तमींमहेमहागयम् ॥ उ

पयामगृंहीतोस्यग्नयेंत्त्वावर्च्चसऽएषतेयोनिरग्नयेंत्त्वावर्च्चसे ॥ ९ ॥

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

संहि. मुहाँ२ इन्द्रः ॥ मुहाँ२ इन्द्रोवज्रहस्तःषोडशीशर्म्मयच्छतु ॥
॥२१४॥ हन्तुंपाप्मानंय्योस्मान्द्वेष्टि ॥ उपयामगृहीतोसिमहेन्द्रायत्त्वैषतेयो
निर्म्महेन्द्रायत्त्वा ॥ १० ॥ तंवः ॥ तंवोदस्ममृतीषहंवसोर्म्मन्दान
मन्धसः ॥ अभिवत्सन्नस्वसरेषुधेनवऽइन्द्रङ्गीर्भिर्न्नवामहे ॥ ११ ॥
यद्वाहिष्ठम् ॥ यद्वाहिष्ठन्तदग्नयेबृहदर्च्चविभावसो ॥ महिषीवत्त्वद्रयि
स्त्वद्वाजाऽउदीरते ॥ १२ ॥ एहि ॥ एह्यूषुब्ब्रवाणितेग्नऽइत्त्थेतरा
७.अ. गिरः ॥ एभिर्वर्द्धासऽइन्दुभिः ॥ १३ ॥ ऋतवस्ते ॥ ऋतवस्तेयज्ञं
२६ वितन्वन्तुमासारक्षन्तुतेहविः ॥ संवत्सरस्तेयज्ञन्दधातुनःप्रजाञ्च

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

परिपातुनः ॥ १४ ॥ उपह्वरेगिरीणाम् ॥ उपह्वरेगिरीणाᳬसङ्गमेच
नदीनाम् ॥ धियाविप्प्रोऽअजायत ॥ १५ ॥ [१५] उच्चाते ॥ उच्चा
तेजातमन्धसोदिविसद्भूम्म्यादंदे ॥ उग्रᳪशर्म्ममहिश्श्रवः ॥ १६ ॥
सनः ॥ सनऽइन्द्रायुज्ज्यवेव्वरुणायमरुद्भ्यः ॥ वरिवोवित्त्परिस्रव ॥
॥ १७ ॥ एनाविश्श्वानि ॥ एनाविश्श्वान्न्यर्य्यऽआद्युम्म्नानिमानु
षाणाम् ॥ सिषासन्तोव्वनामहे ॥ १८ ॥ अनुवीरैः ॥ अनुवीरैरनुपु
ष्ष्यास्म्मगोभिरन्ववश्श्वैरनुसर्वैणपुष्टैः ॥ अनुद्विपदानुचतुष्ष्पदाव्वय
न्देवानोयज्ञमृतुथानयन्तु ॥ १९ ॥ अग्नेपत्त्नीः ॥ अग्नेपत्त्नीरि

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

 हावंहदेवानामुशतीरुपं ॥ त्वष्टारंर्ठंसोमंपीतये ॥ २० ॥ अभियुज्ञ
 म् ॥ अभियुज्ञङ्गृणीहिनोग्नावोनेष्टुःपिबंऽऋतुना ॥ त्वर्ठंहिरत्नधाऽ
असि ॥ २१ ॥ द्रविणोदाःपिपीषति । जुहोतुप्रचतिष्ठत ॥ नेष्ट्रादृतु
भिरिष्यत ॥ २२ ॥ तवायम् ॥ तवायर्ठंसोमस्त्वमेह्यर्वाङ्शश्व
त्तमर्ठंसुमनाऽअस्यपाहि ॥ अस्मिन्यज्ञेबर्हिष्यानिषद्यादधिष्वे
मञ्जठरऽइन्दुमिन्द्र ॥ २३ ॥ अमेवंनः ॥ अमेवंनःसुहवाऽआहिग
 न्तंनानिबर्हिषिसदतनारणिष्टन ॥ अथामन्दस्वजुजुषाणोऽअन्धसु
 स्त्वष्टर्देवेभिर्ज्जनिभिःसुमद्गणः ॥ २४ ॥ स्वादिष्ठया ॥ स्वादिष्ठया

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

मा॑दिं॒ष्ठया॒ पव॑स्व॒ सोम॒ धार॑या ॥ इन्द्रा॑य पा॒त॑वे सु॒तः ॥ २५ ॥ र॒क्षो॒हा
वि॒श्वच॑र्षणिर॒भि योनि॒मयो॑हते ॥ द्रोणे॑ स॒धस्थ॒मास॑दत् ॥ २६ ॥
[११] ॥ २ ॥ इतिशुक्लयजुःसंहितायां षड्विंशतितमोऽध्यायः ॥२६॥
समास्त्वा दशोर्द्धा अस्य पीवो अन्नाद्द्वादश काव बभिस्त्वैकादश चत्वारः पं
च चत्त्वारिंशत् ॥ ॐ समा॑स्त्वा ॥ समा॑स्त्वाग्न॒ऽऋ॒तवो॑ वर्द्धयन्तु संव॒
त्स॒राऽऋष॑यो॒ यानि॑ स॒त्या ॥ सन्दि॒व्येन॑ दीदिहि रोच॒नेन॒ विश्वा॒ऽआ
भा॑हि प्र॒दिश॒श्चत॑स्रः ॥ १ ॥ सञ्च ॥ सञ्चे॒द्धयस्वा॑ग्ने॒ प्रच॑बोधयैन॒मुच्च॑
तिष्ठ म॒ह॒ते सौभ॑गाय ॥ मा च॑ रिषदुपस॒त्ता ते॑ऽअग्ने ब्र॒ह्माण॑स्ते य॒शसः॑ स

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri Funding: MIDF

संहि. न्तुमान्ये ॥ २ ॥ त्वामंग्ने ॥ त्वामंग्नेवृणतेब्राह्मणाऽइमेशिवोऽअंग्ने
॥२१६॥ संवरंणेभवानः ॥ सुपुत्काहानौऽअभिमातिजिद्धस्वेगयेजागृह्य प्र
युच्छन् ॥ ३ ॥ इहैव ॥ इहैवाग्नेऽअधिधारयारयिम्माक्त्वानिक्रंन्पू
र्वचितौनिकारिणंः ॥ क्षत्रमंग्नेसुयमंमस्तुतुभ्यंमुपसत्तावर्द्धतान्तेऽ
अनिष्टृतः ॥ ४ ॥ क्षत्रेणाग्ने ॥ क्षत्रेणाग्नेस्वायुःसंरभस्वमित्रेणा
ग्नेमित्रधेयेयतस्व ॥ सजातानांम्मद्ध्यमस्त्थाऽएधिराज्ञांमग्नेविह
उ.अ. व्योदीदिहीह ॥ ५ ॥ अतिनिहं ॥ अतिनिहोऽअतिस्त्रिधोत्यचित्ति
२७ मत्त्यरातिमग्ने ॥ विश्वाह्यग्नेदुरितासहस्वाथास्मभ्यंसहवी

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

राऽथंरयिन्दाः ॥ ६ ॥ अनाधृष्ष्योजातवेदाः ॥ अनाधृष्ष्योजातवे
दाऽअनिष्टृतोव्विराडग्ग्नेक्षत्रभृद्दीदिहीह ॥ व्विश्श्वाऽआशाःप्रमुञ्च
न्मानुषीर्ब्भियःशिवेभिरद्यपरिपाहिनोवृधे ॥ ७ ॥ बृहस्प्पतेसवि
तः ॥ बृहस्प्पतेसवितब्बोधयैनर्ठसर्ठशितञ्चित्त्सन्तराथंसर्ठशिशाधि॥
वृद्धंयैनम्ममहतेसौभगायव्विश्श्वंऽएनमनुमदन्तुदेवाः ॥ ८ ॥ अमुत्रभू
यादधं ॥ अमुत्रभूयादधयद्यमस्यबृहस्प्पतेऽअभिशस्त्तेरमुञ्चः ॥ प्र
त्यौहतामश्श्विनामृत्त्युमस्म्माद्देवानामग्ग्नेभिषजाशचीभिः ॥ ९ ॥
उद्वयम् ॥ उद्वयन्तमसस्प्परिस्वःपश्श्यन्तऽउत्तरम् ॥ देवन्देवत्रासू

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

संहि. र्य्यंमगंन्मुज्ज्योतिंरुत्तमम् ॥ १० ॥ [१०] ऊर्द्धाऽअंस्यसुमिधोंभव
॥२१७॥ न्त्यूर्द्धाशुक्राशोचीᳬंष्युग्नेः ॥ द्युमत्तंमासुप्प्रतींकस्यसूनोः ॥११॥
तनूनपादसुंरः ॥ तनूनपादसुरोविश्ववेदादेवोदेवेषुदेवः ॥ पथोऽअं
नक्तुमद्ध्वांघृतेनं ॥१२॥ मद्ध्वांयज्ञम् ॥ मद्ध्वांयुज्ञन्नंक्षसेप्प्रीणानोनरा
शᳲसोंऽअग्ने ॥ सुकृद्देवᳬंसंविताविश्ववांरः ॥ १३ ॥ अच्छायम् ॥
अच्छायमेंति शर्वसाघृतेनैंडानोवह्निर्न्नमंसा ॥ अग्निᳬंस्रुचोंऽअ
७.अ ध्वरेषुंप्प्रयत्सुं ॥ १४ ॥ सयंक्षत् ॥ सयंक्षदस्यमहिमानंमुग्नेःसऽईं
२७ म्मुन्द्रासुप्प्रयसंः ॥ वसुश्चेतिंष्ठोवसुधातंमश्च ॥१५॥ द्वारोंदेवीः ॥

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

द्वारोदेवीरन्वंस्युविश्वेव्व्रतादंदन्तेऽअग्ग्नेः ॥ उरुव्यचंसोधाम्म्नापत्त्यं
मानाः॥ १६॥ शतम् १५०० ॥ तेऽअंस्य ॥ तेऽअंस्युयोषंणेदिव्येनयं।
नांऽउषासानक्ता ॥ इमंब्यज्ञमंवतामद्धरन्नंः ॥ १७॥ दैव्यांहोतारा।
ऽऊर्द्धमंद्धरन्नोग्ग्नेज्जिह्वामुभिगृणीतम् ॥ कृणुतन्नुःस्विष्टिम् ॥ १८ ॥
तिस्रोदेवीः ॥ तिस्रोदेवीर्ब्बर्हिरेदःसंदन्त्विडासरंस्वतीभारंती ॥ मुही
गृणाना ॥ १९ ॥ तन्नंः॥तन्नंस्तुरीपमद्भुतम्पुरुक्षुत्त्वष्टांसुवीर्य्यंम् ॥
रायस्पोषुंव्विष्यंतुनाभिमुस्म्मे ॥ २० ॥ व्वनंस्पतेवंसृजाररांणु
स्त्मनांदेवेषुं ॥ अग्निर्हुव्यःशंमितासूंदयाति ॥ २१ ॥ अग्नेस्वा

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

संहि. हां। कृणुहिजातवेदइन्द्रायहव्यम् ॥ विश्वेदेवाहविरिदञ्जुषन्ताम् ॥
॥२१८॥ ॥ २२ ॥ [१२] पीवोऽअन्नारयिवृधः। सुमेधाःश्वेतःसिषक्ति
नियुतामभिश्रीः ॥ तेवायवेसमनसोवितस्थुर्विश्वेन्नरःस्वपत्त्या
निचक्रुः ॥२३॥ रायेनु। यञ्जज्ञतूरोदसीमेरायेदेवीधिषणाधातिदे
वम् ॥ अधवायुन्नियुतःसश्चतस्वाऽउतश्वेतंवसुधितिन्निरेके ॥ २४ ॥
आपोह॥आपोहयद्बृहतीर्विश्वमायन्गर्भन्दधानाजनयन्तीरग्निम् ॥
उ.अ. ततोदेवानाथ्ठसमवर्त्ततासुरेकःकस्मैदेवायहविषाविधेम॥ २५ ॥ य
२७ श्चित् ॥ यश्चिदापोमहिनापर्य्यपश्यद्दक्षन्दधानाजनयन्तीर्य्यज्ञम् ॥

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

योदेवेष्ष्वधिदेवऽएकऽआसीत्कस्म्मैदेवायहविषाविधेम॥२६॥ प्रया
भिः ॥ प्रयाभिर्य्यासिदाश्वाᳬसमच्छानियुद्भिर्व्वायविष्टयेदुरोणे ॥
निनोरयिᳬसुभोजसंय्युवस्वनिवीरङ्गव्यमश्व्यंञ्चराधः ॥ २७ ॥
आनः ॥ आनोनियुद्भिःशतिनीभिरध्वरᳬसहस्रिणीभिरुपयाहियज्ञ
म् ॥ व्वायोऽअस्म्मिन्त्सवनेमादयस्वयूयम्पातस्वस्तिभिःसदानः ॥
॥ २८ ॥ नियुत्त्वान्व्वायो ॥ नियुत्त्वान्व्वायवागह्ययᳬशुक्रोऽअया
मिते ॥ गन्तासिसुन्न्वतोगृहम् ॥ २९ ॥ व्वायोशुक्रः ॥ व्वायोशुक्रोऽ
अयामितेमद्ध्वोऽअग्ग्रन्दिविष्टिषु ॥ आयाहिसोमपीतयेस्प्पार्हौदेवनि

संहि. युत्वंता ॥ ३० ॥ वायुरंग्रेगाः ॥ वायुरंग्रेगायंज्ञप्रीःसाकङ्गन्मनं

॥२११॥ सायुज्ञम् ॥ शिवोनियुद्भिः शिवाभिः ॥ ३१ ॥ वायोये । तेंसहस्रिणोरथां

सुस्तेभिरागंहि ॥ नियुत्वान्त्सोमंपीतये ॥ ३२ ॥ एकंयाच । दुश

भिश्चस्वभूतेद्वाभ्यांमिष्टयेविंशतीचं ॥ तिसृभिश्चवहसेत्रिंꣳ

शतांचनियुद्भिर्वायविहताविमुंञ्च ॥ ३३ ॥ तववायो ॥ तववायवृत

स्पतेत्वष्टुर्जामातरद्भुत ॥ अवाꣳस्यावृंणीमहे ॥ ३४ ॥ [१२] ॥ अभि

उ.अ. त्वां । शूरनोनुमोदुग्धाइवधेनवः ॥ ईशानमस्यजगतꣳस्वर्दृशमी

२७ शानमिन्द्रतस्थुषः ॥ ३५ ॥ नत्वावान् ॥ नत्वावाँ २ अन्योदि

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

व्योनपार्थिवोनजातोनजंनिष्यते ॥ अश्वायन्तोमघवन्निन्द्रवा
जिनोगव्यन्तंस्त्वाहवामहे ॥ ३६ ॥ त्वामित् ॥ त्वामिद्धिहवामहे
सातौवाजंस्यकारवः ॥ त्वांवृत्रेष्विन्द्रसत्पतिन्नरस्त्वाङ्काष्ठास्वर्व
तः ॥ ३७ ॥ सत्वम् ॥ सत्वन्नश्चित्रवज्रहस्तधृष्णुयामहस्तवा
नोऽअद्रिवः ॥ गामश्वंरथ्यमिन्द्रसङ्किरसत्रावाजन्नजिग्युषे ॥
॥३८॥ कयानः ॥ कयानश्चित्रऽआभुवदूतीसदावृधःसखा ॥ कया
शचिष्ठयावृता ॥ ३९ ॥ कस्त्वा । सत्योमदानाम्मंहिष्ठोमत्सदन्ध
सः ॥ दृढाचिदारुजेवसु ॥ ४० ॥ अभीषुणः ॥ अभीषुणःसखीना

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri Funding: MIDF

संहि. मवितार्जरितृणाम् ॥ शुतम्भंवास्यूतयें ॥ ४१ ॥ युञ्जायंज्ञावड़ ॥ युञ्जा
॥२२०॥ यंज्ञावोऽअुग्मयेंगिुरागिराचुदक्षसे ॥ प्रप्प्रंवुयमुमृतंञ्जातवेदसम्प्रिुय
म्मिुत्रन्नशंर्ठसिषम् ॥ ४२ ॥ पाुहिनंः ॥ पाुहिनोऽअग्नुऽएकंयापाुह्युु
तद्धितीयंया ॥ पाुहिगीर्भिस्तिसृभिरूर्ज्जाम्पतेपाुहिचंतुसृभिर्वसो
॥ ४३ ॥ ऊुर्ज्जोनपांतम् ॥ ऊुर्ज्जोनपांतुठंसहिुनायमंस्म्युद्दाशेम
हुव्यदांतये ॥ भुवुद्वाजेष्ववितुाभुवंद्धृधऽउुतत्राताताुनूनांम् ॥ ४४ ॥
उ.अ. संवुत्सरोंसि ॥ परिवत्सुरोसीदावत्सुरोसीद्वत्सुरोसिवत्सुरोसि ॥
२७ उुषसंस्तेकल्पन्तामहोरात्रास्तेंकल्पन्तामर्द्धमुासास्तेंकल्पन्तुा

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

म्मासास्त्तेकल्प्पन्तामृतवस्त्तेकल्प्पन्ताᳬसंव्वत्त्सुरस्त्तेकल्प्पताम् ॥
प्रेत्त्याऽएत्त्यैसञ्चाञ्चुप्प्रचसारय ॥ सुपुर्णंचिदसितयादेवतंयाङ्गिरुस्व
द्धुवसीद॥४५॥[११]इतिशुक्लयजुःसंहितायांसप्तविंशोध्यायः॥२७॥
होतायक्षदेकादशदेवंबर्हिर्द्वादशपुनरप्प्येवंचत्त्वारःषट्चत्त्वारिᳬशत् ॥
ॐ होतायक्षत्॥होतायक्षत्त्सुमिधेन्द्रमिडस्पुदेनाभापृथिव्याऽअधि॥
दिवोव्वर्ष्म्मन्त्समिद्ध्यतऽओजिष्ठश्चर्षणीसहाव्वेत्त्वाज्ज्यस्युहोतुर्य्यज
॥ १ ॥ होतायक्षुत्तनूनपातमूतिभिः ॥ होतायक्षुत्तनूनपातमूतिभिर्ज्जे
तारमपराजितम् ॥ इन्द्रन्देवᳬस्वुर्व्विदम्पुथिभिर्म्मधुमत्तमैर्न्नराशᳬसै

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

नुतेजंसाव्वेत्त्वाज्ज्यंस्युहोतुर्य्यजं॥२॥होतायक्षदिडाभिरिन्द्रम् ॥होता
यक्षदिडाभिरिन्द्रमीडितमाजुह्वानममर्त्त्यम् ॥देवोदेवैःसवीर्य्योव्वज्र
हस्तःपुरन्दरोव्वेत्त्वाज्ज्यंस्युहोतुर्य्यजं ॥ ३ ॥ होतायक्षद्वर्हिषीन्द्रम्॥
होतायक्षद्वर्हिषीन्द्रन्निषद्वरंवृषभन्नर्य्यापसम् ॥ व्वसुभीरुद्रैरादित्यैः
सयुग्भिर्व्वर्हिरासदद्वेत्त्वाज्ज्यंस्युहोतुर्य्यजं ॥४॥ होतायक्षदोजोनवी
र्य्यꣳसहोद्वारऽइन्द्रमवर्द्धयन् ॥ सुप्रायणाऽअस्मिन्यज्ञेव्विश्रयन्ता
मृतावृधोद्वारऽइन्द्रायमीढुषेव्यन्त्वाज्ज्यंस्युहोतुर्य्यजं ॥५॥ होताय
क्षदुषेऽइन्द्रस्य। धेनूसुदुघेमातरामही ॥ सवातरौनतेजंसावत्समि

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

न्द्रंमवर्द्धतांव्वीतामाज्ज्यंस्युहोतुर्य्यंजं ॥ ६ ॥ होतांयक्षुद्दैव्याहोतांरा
भिषजासखांयाहुविषेन्द्रंम्भिषज्ज्यतः ॥ कुवीदेवौप्प्रचैतसाविन्द्राय
धत्तऽइन्द्रियंव्वीतामाज्ज्यंस्युहोतुर्य्यंज ॥७॥ होतांयक्षत्तिस्रोदेवीः॥
होतांयक्षत्तिस्त्रोदेवीर्न्नभेषुजन्त्रयंस्त्रिधातंवोपसुऽइडासरंस्वतीभारं
तीमुहीः॥ इन्द्रंपत्त्नीर्हुविष्मंतीर्व्यन्त्वाज्ज्यंस्युहोतुर्य्यंजं ॥८॥ हो
तांयक्षुत्त्वष्टांरमिन्द्रंम् ॥ होतांयक्षुत्त्वष्टांरमिन्द्रंन्देवम्भिषजंऽसुयजं
ङ्घृतश्श्रियंम्॥पुरुरूपंऽसुरेतंसम्मघोनुमिन्द्रांयुत्त्वष्टादधंदिन्द्रिया
णिव्वेत्त्वाज्ज्यंस्युहोतुर्य्यंजं ॥ ९ ॥ होतांयक्षुद्वनुस्प्पातिंऽशमितारंम्॥

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

संहि. होता यक्षद्वनस्पतिᳪशमितारᳪशतक्रतुन्धियो जोष्टारमिन्द्रियम् ॥
॥२२२॥ मध्वा समञ्जन्पथिभिः सुगेभिः स्वदाति यज्ञम्मधुना घृतेन वेत्त्वाज्ज्य
स्य होतर्यज ॥ १० ॥ होता यक्षदिन्द्रᳪ स्वाहा ॥ होता यक्षदिन्द्रᳪ
स्वाहाज्ज्यस्य स्वाहा मेदसः स्वाहा स्तोकानाᳪ स्वाहा स्वाहाकृतीना
ᳪ स्वाहा हव्यसूक्तीनाम् ॥ स्वाहा देवाऽआज्ज्यपा जुषाणाऽइन्द्रऽआ
ज्ज्यस्य व्यन्तु होतर्यज ॥ ११ ॥ [११] देवम्बर्हिरिन्द्रᳪ सुदेवन्देवै
उ.अ. र्वीरवत्स्तीर्णं वेद्यामवर्द्धयत् ॥ वस्तोर्वृतम्प्राक्तोर्भृतᳪ राया बर्हिष्म
२८ तोऽत्यगाद्वसुवने वसुधेयस्य वेतु यज ॥ १२ ॥ देवीर्द्वारः ॥ देवीर्द्वारऽइन्द्र

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

ꣳसद्धातेव्व्रीहीड्ढ्यामन्नवर्द्धयन् ॥ आवृत्त्सेनुतरुणेनकुमारेणचमीवुता
पार्व्वाणꣳरेणुकंकाटन्नुदन्तांव्वसुवनेव्वसुधेयस्यव्व्यन्तुयज ॥ १३ ॥ देवी
ऽउषासानक्क्तां ॥ देवीऽउषासानक्क्तेन्द्रंव्वयुज्ज्ञेप्प्रयुत्त्यह्वेताम् ॥ दैवीर्व्वि
शꣳप्प्रायासिष्टाꣳसुप्प्रीतसुधितेव्वसुव्वनेव्वसुधेयस्यव्वीतांय्यज ॥१४॥
देवीजोष्ट्री ॥ देवीजोष्ट्रीवसुधितीदेवमिन्द्रमवर्द्धताम् ॥ अयाव्व्यन्न्या
घाद्द्वेषाꣳस्यान्न्याव्वक्षद्द्वसुव्वार्य्याणियजमानायशिक्षितेव्वसुवनेव्वसुधेय
स्यव्वीतांय्यज ॥ १५ ॥ देवीऽऊर्ज्जाहुती ॥ देवीऽऊर्ज्जाहुतीदुघेसुदु
घेपयसेन्द्रमवर्द्धताम् ॥ इषमूर्ज्जमन्न्याव्वक्षत्सग्धिꣳसपीतिमन्न्या

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

नवैनुपूर्वुन्दयंमानेपुराणेनुनवुमधांताुमूर्ज्जंमूर्ज्जांहुतींऽऊर्ज्जयमानुेव्वसु
व्वाठ्यांणिुयजमानायशिक्षितेव्वंसुवनैव्वसुधेयंस्यव्वीतुांठ्यज ॥ १६ ॥
देवादैद्द्यां ॥ देवादैद्द्युाहोतांरादुेवमिन्द्रंमवर्द्धताम् ॥ हुतांघंशर्ठसा
वाभांहुांव्वसुव्वाठ्यांणिुयजमानायशिक्षितौव्वंसुवनैव्वसुधेयंस्यव्वीतुांठ्य
जं ॥ १७ ॥ देवीस्तिुस्त्रः ॥ देवीस्तिस्त्रास्तिुस्त्रोदेवीःपातुिमिन्द्रंम
वर्द्धयन् ॥ अस्पृंक्षुद्भारंतीदिवंर्ठरुुद्रैर्य्युज्ञर्ठसरंस्वुतीडाव्वसुमतीगृहा
न्व्वंसुवनैव्वसुधेयंस्यव्द्वयन्तुयज ॥ १८ ॥ देवऽइन्द्रंः ॥ देवऽइन्द्रोन
राशर्ठसंस्त्रिवरूुथास्त्रिबन्धुरोदेवमिन्द्रंमवर्द्धयत ॥ शुतेनांशितिपृष्ठा

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

नामाहितꣳसुहस्रेणप्रवर्ततेमित्रावरुणेदंश्यहोत्रमर्हतोबृहस्पतिस्तो
त्रमश्विनाध्वर्य्यवंवसुवनेवसुधेयस्यवेतुयज ॥ १९ ॥ देवोदेवैः ॥ देवो
देवैर्वनस्पतिर्हिरण्यपर्णोमधुशाखꣳसुपिप्पलोदेवमिन्द्रमवर्द्धयत् ॥ दि
वमग्रेणास्पृक्षदान्तरिक्षम्पृथिवीमदृꣳहीद्वसुवनेवसुधेयस्यवेतुयज ॥
॥ २० ॥ देवम्बर्हिः ॥ देवम्बर्हिर्व्वारितीनान्देवमिन्द्रमवर्द्ध
यत् ॥ स्वासस्थमिन्द्रेणासन्नमन्याबर्हीꣳष्यभ्यभूद्वसुवनेवसु
धेयस्यवेतुयज ॥ २१ ॥ देवोऽअग्निः ॥ देवोऽअग्निःस्विष्टकृद्देवमिन्द्र
मवर्द्धयत् ॥ स्विष्टङ्कुर्व्वन्त्स्विष्टकृत्स्विष्टमद्यकरोतुनोवसुवनेवसुधेयं

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

संहि. स्यव्वेतुयज ॥ २२ ॥ अग्निमद्य ॥ होतारमवृणीतायंय्यजमानः प
॥२२४॥ चन्पक्तीः पचन्पुरोडाशम्बध्नन्निन्द्रायच्छागम् ॥ सूपस्थाऽअद्य दे
वोव्वनस्पतिरभवदिन्द्रायच्छागेन ॥ अघत्तम्मेदस्तः प्रतिपचता
ग्रभीदवीवृधत्पुरोडाशेन ॥ त्वामद्यऽऋषे ॥ २३ ॥ [१२] होता
यक्षत् ॥ होतायक्षत्समिधानम्महद्यशः सुसमिद्धं वरेण्यमग्निमिन्द्रं
व्वयोधसम् ॥ गायत्रीच्छन्दऽइन्द्रियन्त्र्यविङ्गांव्वयोदधद्वेत्वाज्ज्यस्य
शु.अ. होतर्य्यज ॥२४॥ होतायक्षत्तनूनपातमुद्भिदम् ॥ होतायक्षत्तनूनपात
२८ मुद्भिदंय्यज्ञङ्गर्भमदितिर्दधे शुचिमिन्द्रंव्वयोधसम् ॥ उष्णिहञ्छन्दऽइ

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

न्द्रियन्निंदत्त्युवाहुङ्गांव्वयोदधुद्दे॑त्त्वाज्ज्यंस्युहोतुर्य्यजं ॥ २५ ॥ होतां
यक्षदीडेन्न्यंमीडितम् ॥ होतांयक्षदीडेन्न्यंमीडितंव्वृत्रहन्तंमुमिडाभि
रीड्ड्यंर्ठसहुंसोमुमिन्द्रंव्वयोधसंम् ॥ अनुष्टुभुञ्छन्दंऽइन्द्रियम्पञ्चां
विङ्गांव्वयोदधुद्दे॑त्त्वाज्ज्यंस्युहोतुर्य्यजं ॥ २६ ॥ होतांयक्षत्तसुबर्हिषं
म्पूषुण्वन्तंम् ॥ होतांयक्षत्तसुबर्हिषंम्पूषुण्वन्तुममंर्त्त्यंर्ठसीदंन्तम्बर्हिं
षिंप्प्रियेमृतेन्द्रंव्वयोधसंम् ॥ बृहुतीच्छन्दंऽइन्द्रियान्त्रिवुत्सङ्गांव्वयोद
धुद्दे॑त्त्वाज्ज्यंस्युहोतुर्य्यजं ॥ २७ ॥ होतांयक्षुद्दुय्यचंस्वतींःसुप्प्रायु
णा६ ॥ होतांयक्षुद्दुय्यचंस्वतींःसुप्प्रायुणाऽऋंतुावृधोद्दारांदेवीर्हिंरण्ययीं

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

 ब्र्ह्हमाणमिन्द्रं॑व्वयो॒धसं॑म् ॥ पुङ्क्तिश्छन्द॑ऽइहेन्द्रियन्तुं॒र्य्यं॒वाहुङ्गांव्वयो
 दधुद्व्यन्त्वाज्ज्यं॑स्यहोतुर्य्यंज ॥ २८ ॥ होतां॑यक्षत्त्सुपेशंसासुशि
ल्पे । बृ॒ह॒तीऽउभेनक्तो॒षासानदं॑र्शतेव्विश्श्वमिन्द्रं॑व्वयो॒धसं॑म् ॥ त्रि
ष्टुभुश्छदं॑ऽइहेन्द्रियम्पं॑ष्ट्वाहुङ्गांव्वयोदधंद्धोतामाज्ज्यं॑स्यहोतुर्य्यंज ॥
॥ २९ ॥ होतां॑यक्षत्प्रचेतसादेवानांमुत्तमंय्यशोहोतांरादैव्यांकुवीसु
युजेन्द्रं॑व्वयो॒धसं॑म् ॥ जगंतीश्छन्द॑ऽइन्द्रियमंनुड्वाहुङ्गांव्वयोदधंद्धोता
 माज्ज्यं॑स्यहोतुर्य्यंज ॥ ३० ॥ होतां॑यक्षत्त्पेशंस्वतीस्तिस्त्र॒ऽ ॥ होतां
 यक्षत्त्पेशंस्वतीस्तिस्त्रोदेवीर्हिरण्ययीर्भारंतीर्बृहतीर्म्महीऽपतिमिन्द्रं

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

व्वयोधसंम् ॥ व्विराजुञ्छन्दंऽइहेन्द्रियन्धेनुङ्गान्नव्वयुोदधुद्धयन्त्वाज्ज्यं स्युहोतुर्य्यजं ॥ ३१ ॥ होतांयक्षत्त्सुरेतंसुन्त्वष्टांरम् ॥ होतांयक्षत्त्सुरेतंसुन्त्वष्टांरंपुष्टिवर्द्धनंᳬरूपाणिबिभ्रंतुम्पृथक्कपुष्टिमिन्द्रंव्वयोधसंम् ॥ द्विपदुञ्छन्दंऽइन्द्रियमुक्षाणङ्गान्नव्वयोदधुद्धेत्त्वाज्ज्यंस्युहोतुर्य्यजं ॥ ३२ ॥ होतांयक्षुद्वनुस्प्पतिंᳬशमितारंम् ॥ होतांयक्षुद्वनुस्प्पतिंᳬशमितारंᳬशुतक्क्रंतुᳬहिरंण्यपर्णमुक्त्थिनंᳬरशुनाम्बिभ्रंतंव्वशिम्भगुमिन्द्रंव्वयोधसंम् ॥ कुकुभुञ्छन्दंऽइहेन्द्रियंव्वुशांव्वेहतुङ्गांव्वयुोदधुद्धेत्त्वाज्ज्यंस्युहोतुर्य्यजं ॥ ३३ ॥ होतांयक्षुत्त्स्वाहांकृतीरुग्ग्निम् ॥

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

संहि. होतांयक्षुत्त्स्वाहांकृतीरुग्निङ्गृहपंतिम्पृथुग्ग्वरुणम्भेषुजङ्कुविङ्क्षत्रमिन्द्रं
॥२२६॥ व्वयोधसंम् ॥ अतिच्छन्दसुञ्छन्दऽइन्द्रियम्बृहद्दृषभङ्गांव्वयोदधुद्व्य
न्त्वाज्ज्यंस्युहोतुर्य्यंजं॥३४॥[११]दुवम्बुर्हिः॥ दुवम्बर्हिर्व्वयोधसंन्दु
वमिन्द्रंमवर्द्धयत् ॥ गायुत्र्याच्छन्दंसेन्द्रियञ्चक्षुरिन्द्रेव्वयोदधंद्वसुवने
व्वसुधेयंस्यव्वेतुयज ॥३५॥ दुवीर्द्वारंः ॥ दुवीर्द्वारोव्वयोधसुर्ठशुचिमिन्द्रं
मवर्द्धयन् ॥ उुष्णिहाच्छन्दंसेन्द्रियम्प्राणमिन्द्रेव्वयोदधंद्वसुवनेव्वसु
उ.अ. धेयंस्यव्यन्तुयजं ॥ ३६ ॥ दुवीऽउुषासानक्ता । दुवमिन्द्रंव्वयोधसं
२८ न्दुवीदुवमंवर्द्धताम् ॥ अनुष्टुभाच्छन्दंसेन्द्रियम्बलुमिन्द्रेव्वयोदधंद्व

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

सुवनैंव्वसुधेयंस्यव्वीतुांयज ॥ ३७ ॥ देवीजोष्ट्रीँ ॥ देवीजोष्ट्रीव्वसुधि
तीदेवमिन्द्रंव्वयोधसंन्देवीदेवमंवर्द्धताम् ॥ बृहत्त्याच्छन्दसेन्द्रियꣳ
श्रोत्रमिन्द्रेव्वयोदधद्वसुवनैंव्वसुधेयंस्यव्वीतांयज ॥ ३८ ॥ देवीऽऊर्ज्जाहु
ती ॥ देवीऽऊर्ज्जाहुतीदुघेसुदुघेपयसेन्द्रंव्वयोधसंन्देवीदेवमंवर्द्धताम् ॥
पङ्क्त्याच्छन्दसेन्द्रियꣳशुक्रमिन्द्रेव्वयोदधद्वसुवनैंव्वसुधेयंस्यव्वीतांयज
॥ ३९ ॥ देवादैव्व्या ॥ देवादैव्व्याहोतारादेवमिन्द्रंव्वयोधसंन्देवौदेव
मंवर्द्धताम् ॥ त्रिष्टुभाच्छन्दसेन्द्रियन्त्विषिमिन्द्रेव्वयोदधद्वसुवनंव्व
सुधेयंस्यव्वीतांयज॥४०॥देवीस्तिस्रः ॥ देवीस्तिस्रस्तिस्रोदेवीर्व्वयो

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri Funding: MIDF

संहि. धसुम्पातिमिन्द्रमवर्द्धयन् ॥ जगत्याच्छन्दसेन्द्रियꣳशूषमिन्द्रेवयोद
॥२२७॥ धद्वसुवनेवसुधेयस्यव्यन्तुयज ॥४१॥ देवोनराशꣳसः ॥ देवोनराशꣳसो
देवमिन्द्रंवयोधसन्देवोदेवमवर्द्धयत् ॥ विराजाच्छन्दसेन्द्रियꣳरूप
मिन्द्रेवयोदधद्वसुवनेवसुधेयस्यवेतुयज ॥ ४२ ॥ देवोवनस्पतिः ॥
देवोवनस्पतिर्देवमिन्द्रंवयोधसन्देवोदेवमवर्द्धयत् ॥ द्विपदाच्छन्द
सेन्द्रियम्भगमिन्द्रेवयोदधद्वसुवनेवसुधेयस्यवेतुयज ॥ ४३ ॥ देव
उ.अ. म्बर्हिः ॥ देवम्बर्हिर्वारितीनान्देवमिन्द्रंवयोधसन्देवन्देवमवर्द्धयत् ॥
२८ ककुभाच्छन्दसेन्द्रियंयशऽइन्द्रेवयोदधद्वसुवनेवसुधेयस्यवेतुयज ॥

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

॥ ४४ ॥ देवोऽअग्निः । स्विष्टकृद्देवमिन्द्रं वयोधसं देवो देवमवर्द्धयत् ॥ अतिच्छन्दसा छन्दसेन्द्रियं क्षत्रमिन्द्रे वयो दधद्वसुवने वसुधेयस्य वेतु यज ॥ ४५ ॥ अग्निमद्य । होतारमवृणीतायं यजमानः पचन्पक्तीः पचन्पुरोडाशं बध्नन्निन्द्राय वयोधसे छागम् ॥ सूपस्थाऽअद्य देवो वनस्पतिरभवदिन्द्राय वयोधसे छागेन ॥ अघत्तं मेदस्तः प्रतिपचताग्रभीदवीवृधत्पुरोडाशेन ॥ त्वामद्यऽऋषे ॥४६॥ [१२]

॥ इति श्रीवाजसनेयशुक्लयजुःसंहितायामष्टाविंशोऽध्यायः ॥ २८ ॥

समिद्धो अग्न्नेकादश यदक्रन्दस्त्रयोदश समिद्धो अद्य द्वादश केतुं कृण्वं

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

इच्चत्त्वारःषष्टिः॥ ॐसमिद्धोऽअुञ्जन्॥समिद्धोऽअुञ्जन्कृदंरम्मतीनाङ्घृतमंग्नेमधुंमुत्त्पिन्वंमानःऽ ॥ वाजीव्वहंन्वाुजिनंञ्जातवेदोदेवानांव्वक्षि प्प्रियमासुधस्त्थंम् ॥ १ ॥ घृतेनाुञ्जन् ॥ घृतेनाुञ्जन्त्सम्पुथोदेवुयानांन्प्रजानन्वाुज्ज्यप्प्येतुदेवान् ॥ अनुंत्त्वासप्प्तेप्प्रुदिशंःसचन्ताᳬंस्वधामुस्म्मैयजंमानायधेहि ॥ २ ॥ ईड्यंश्च्च ॥ ईड्यश्च्चासिवन्द्यंश्च्चवाजिन्नाशुश्च्चासिमेद्ध्यश्च्चसप्प्ते ॥ अग्निष्ट्वांदेवैर्व्वसुंभिःऽसुजोषाःऽप्प्रीतंवह्निंव्वहतुजातवेदाःऽ ॥ ३ ॥ स्तीर्णम्बर्हिःऽ ॥ सुष्टरीमाजुषाणोरुपृथुप्प्रथमानम्पृथिव्याम् ॥ देवेभिर्युक्तमदिंतिःऽसुजोषाःऽस्योनङ्कृ

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

ण्वानासुंवितेदंधातु ॥ ४ ॥ एताऽउंवः । सुभगांविश्वरूंपाविपक्षो
भिःश्रयंमाणाऽउदातैः ॥ ऋष्वाःसुतीःकुवषःशुम्भंमानाद्वारोंदेवीः
सुंप्रायणाभंवन्तु ॥ ५ ॥ अन्तरामित्रावरुंणा ॥ अन्तरामित्रावरुंणा
चरंन्तीमुखंयज्ञानांमभिसंविदाने ॥ उषासांवाथंसुहिरण्ण्येसुंशि
ल्पेऽऋतस्ययोनांविहसांदयामि ॥ ६ ॥ प्रथमावांम् ॥ प्रथमावांथं
सरथिनांसुवर्णांदेवौपश्यंन्तौभुवनानिविश्वां ॥ अपिंप्रयुश्चोदंना
वाम्मिमांनाहोतांराज्ज्योतिंःप्प्रादिशांदिशन्तां ॥७॥ आदित्यैनंः ॥
आदित्यैनोंभारंतीवष्टुयज्ञंसरंस्वतीसुहरुद्रैर्नंऽआवीत् ॥ इडोपंहू

संहि. ताव्वसुंभिःसुजोषांयुज्ञन्नोंदेवीरमृतैंषुधत्त ॥ ८ ॥ त्वष्टांवीरम् ॥ त्व
॥२२९॥ ष्टांवीरन्देवकांमअजानुत्त्वष्टुरर्वांजायतऽआशुरश्वः ॥ त्वष्टेदंविश्व
म्भुवंनअजानबहोःकुर्त्तारमिहयंक्षिहोतः ॥ ९ ॥ अश्वोंघृतेनुत्त्म
न्यासमंक्तुऽउपंदेवाँ ॥ ऽऋतुशःपाथंऽएतु ॥ वनुस्पतिंदेवलोकम्प्र
जानन्नुग्निनांहुव्यास्वंदितानिवक्षत् ॥ १० ॥ प्रजापंतेस्तपंसा । वा
वृधानःसुद्योजातोदंधिषेयुज्ञमंग्ने ॥ स्वाहांकृतेनहुविषांपुरोगायाहि
७.अ. साध्याहुविरिदंतुदेवाः ॥ ११ ॥ [११] यदक्रन्दः प्रथमञ्जायमानऽउद्य
२९ न्त्समुद्रादुतवापुरीषात् ॥ श्येनस्यंपक्षाहंरिणस्यंबाहूऽउंपस्तुत्यम्म

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF
Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

हिंजातन्तेंऽअर्व्वंन् ॥१२॥यमेनंदत्तम्॥यमेनंदत्तन्त्रितऽएंनमायुनगि
न्द्रंऽएणम्प्रथमोऽअद्ध्यंतिष्ठत ॥ गन्धर्व्वोऽअंस्यरशनामंगृभ्णात्सूराद
श्वंव्वसवोनिरंतष्ट ॥ १३ ॥ असियमः ॥ असियमोऽअस्यादित्यो
ऽअंर्व्वन्नसित्रितोगुह्येनव्व्रतेनं ॥ असिसोमेंनसमयाव्विपृक्तऽआहस्ते
त्रीणिंदिविबन्धंनानि ॥ १४ ॥ त्रीणिंते ॥ त्रीणिंतऽआहुर्दिविबन्धंना
नित्रीण्यप्पसुत्रीण्यन्तःसंमुद्द्रे ॥ उतेवंमेव्वरुंणश्छन्त्स्यर्व्वन्यत्रांतऽआ
हुःपंरमञ्जनित्रंम् ॥ १५ ॥ इमाते । व्वाजिन्नवमार्ज्जनानीमाशफानां
ᳪसनितुर्न्निधानां ॥ अत्रांतेभद्द्रारंशनाऽअंपश्यमृतस्ययाऽअंभिरक्ष

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

न्तिगोपाः ॥ १६ ॥ आत्त्कमानंन्ते ॥ आत्त्कमानंन्तुमनंसारादंजा
नामुवोदिवापुतयंन्तम्पतुङ्गम् ॥ शिरोऽअपश्यम्पुथिभिंःसुगेभिंररे
णुभिर्ज्जेहंमानम्पतुत्रि ॥ १७ ॥ अत्रांते । रूपमुंत्तममंपश्युञ्जिगीं
षम्माणमिषऽआपुदेगोः ॥ यदातेमत्तोंऽअनुभोगमानुडादिद्ग्रसिष्ठऽओ
षंधीरजीगः ॥ १८ ॥ अनुंत्त्वा ॥ अनुंत्त्वारथोऽअनुमय्यौंऽअर्व्वन्ननु
गावोनुभगंःकुनीनांम् ॥ अनुव्व्रातांसुस्त्तवंसुक्ख्यमींयुरनुंदेवामंमि
रेव्वीर्य्यंन्ते ॥ १९ ॥ हिरंण्ण्यशृङ्गोयंः ॥ हिरंण्णशृङ्गोयोऽअस्युपा
दामनोंजवाऽअवंरऽइन्द्रंऽआसीत् ॥ देवाऽइदंस्यहविरद्यमायुन्न्योऽअ

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

व्वँन्तम्प्रथमोऽअद्ध्यातिष्ठत् ॥ २० ॥ ईम्र्मान्ताँसुऽसिलिकमद्ध्य
मासऽ ॥ ईम्र्मान्ताँसुऽसिलिकमद्ध्यमासुऽसद्ँशूरँणासोदिव्यासोऽ
अत्त्याँः ॥ हुर्ँसाऽइँवश्श्रेणिशोयँतन्तेयदाक्षिंषुर्दिव्यमज्ज्मुमश्श्वाँः ॥
॥ २१ ॥ तवुशरीँरम् ॥ तवुशरीँरम्पतयिष्णवर्व्वुन्तवँचित्तँव्वातँऽइवद्ध
जीँमान् ॥ तवुशृङ्गाँणिव्विष्ठिंतापुरुत्त्रारँण्येषुजर्ब्भुराणाचरन्ति ॥२२॥
उपुप्प्र ॥ उपुप्प्रागाच्छसँनँव्वाज्ज्यव्वाँदेवुद्रीचामनँसादीद्ध्यानऽ ॥ अ
जःपुरोनीँयतुनाभिरुस्यानुंपुश्चात्कुवयोँयन्तिरेभाः ॥ २३ ॥ उपु
प्प्र ॥ उपुप्प्रागांत्त्परमंठ्यत्तसुधस्त्थुमर्व्वाँः ॥ऽअच्छाँपुतरँम्मातरँञ्च॥

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

संहि. अद्यादेवाजुष्टतमोहिगम्म्याऽअथाशास्तेदाशुषेवार्य्याणि ॥ २४ ॥
॥२३१॥ [१३] समिद्धोऽअद्य । मनुषोदुरोणेदेवोदेवान्यजसिजातवेदः ॥
आचवहमित्रमहश्चिकित्वान्त्वन्दूतःकविरसिप्रचेताः ॥ २५ ॥ श
तम् ॥ १६०० ॥ तनूनपात्पथः ॥ तनूनपात्पथऽऋतस्ययानान्मध्वा
समञ्जन्त्स्वदयासुजिह्व ॥ मन्मानिधीभिरुतयज्ञमृन्धन्देवत्राचकृणु
ह्यध्वरन्नः ॥ २६ ॥ नराशꣳसस्यमहिमानम् ॥ नराशꣳसस्यमहि
उ.अ. मानमेषामुपस्तोषामयजतस्ययज्ञैः ॥ येसुक्रतवःशुचयोधियन्धाः
२९ स्वदन्तिदेवाऽउभयानिहव्या ॥२७॥ आजुह्वानऽईड्यः॥आजुह्वानऽ

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

ईडच्यो॒ वन्द्य॒श्चायाँह्यग्ग्ने॒ व्वसु॑भिः॒ सुजोषाः॑ ॥ त्वन्दे॒वाना॑मासियह्वो
ता॒सऽएना॑न्यक्षीषितोयजीयान् ॥ २८ ॥ प्राचीनम्बुर्हिः॒ प्रुदिशा
पृथि॒व्याव्वस्तो॑रस्याव्वृञ्ज्यते॒ऽअग्ग्रे॒ऽअन्हाम् ॥ व्युप्प्रथतेव्वित॒रंव्वरीयो
दे॒वेब्भ्यो॒ऽअदि॑तयेस्यो॒नम् ॥ २९ ॥ व्यच॑स्वतीरुर्व्वि॒या । व्विश्श्रंय
न्तामपति॑ब्भ्यो॒नजन॑यः॒ शुम्भ॑मानाः ॥ देवीर्द्वारोबृहतीर्व्विश्श्वमिन्वादे॒
वेब्भ्यो॑भवतसुप्प्रायुणाः ॥ ३० ॥ आसु॒ष्वयन्ती॑ । यजुतेऽउपाकेऽ
उषासा॒नक्ता॑सदता॒न्नियोनौ॑ ॥ दि॒व्येयो॑षणेबृहुतीसु॑रुक्मेऽअधि॒श्श्रि
य॑ᳪ शुक्रपि॑शन्दधाने ॥ ३१ ॥ दैव्या॒होतारा । प्प्रथुमासु॒वाचा॑मिमं

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

संहि. नायुज्ञम्मनुंषोयजंद्धयै ॥ प्रचोदयन्ताव्विदथेषुकारूप्प्राचीनुञ्ज्योतिंः
प्प्रदिशांदिशन्ता ॥ ३२ ॥ आनंः ॥ आनोयुज्ञम्भारतीतूयमेत्त्विव
॥२३२॥ डामनुष्ष्वादिहचेतयन्ती ॥ तिस्रोदेवीर्ब्बर्हिरेदꣳस्योनꣳसरस्वतीस्व
पंसꣳसदन्तु ॥ ३३ ॥ यऽइमे । द्यावापृथिवीजनित्रीरूपैरपिꣳशद्भुव
नानिविश्श्वा ॥ तमुद्यहोतारिषितोयजीयान्देवन्त्वष्टारमिहयक्षिविद्वा
न् ॥ ३४ ॥ उपावसृजुत्त्मन्न्या । समुञ्जन्देवानाम्पाथऽऋतुथाहवी
उ.अ. ꣳषि ॥ वनस्प्पतिंःशमितादेवोऽअग्निꣳस्वदन्तुहव्यम्मधुनाघृतेन ॥
२९ ॥३५॥ सुद्योजातः॥सद्योजातोव्यमिमीतयज्ञमग्निर्देवानामभवत्पु

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

रोगाः ॥ अस्यहोतुः प्रदिश्यृतस्यं वाचिस्वाहाकृतर्ठ हुविरंदन्तुदेवाः ॥
॥ ३६ ॥ [१२] केतुङ्कृण्वन् ॥ केतुङ्कृण्वन्नंकेतवेपेशोमर्य्याऽअपे श
से ॥ समुषद्भिरजायथाः ॥ ३७॥ जीमूतस्येवभवति ॥ जीमूतस्ये व
भवतिप्रतीकंयद्वर्म्मीयातिसमदामुपस्थे ॥ अनाविद्धयातन्वाजय
त्वर्ठसत्त्वावम्मर्णोमहिमापिपर्त्तु ॥ ३८ ॥ धन्वनागाः॥ धन्वनागाधा
न्वनाजिञ्जयेमधन्वनातीव्राःसमदोजयेम ॥ धनुःशत्त्रोरपकामङ्कृणो
तिधन्वनासर्व्वाः प्रदिशोजयेम ॥३९॥ वक्ष्यन्तीवेत्॥वक्ष्यन्तीवेदा
गंनीगन्तिकर्णम्प्रियर्ठसखायम्परिषस्वजाना ॥ योषेवशिङ्क्ते वितता

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

संहि. धिधन्वञ्ज्याऽइयꣳसमनेपारयन्तीऽ४०॥तेऽआचरन्ती॥तेऽआचरन्ती
॥२३३॥ समनेवयोषामातेवपुत्रम्बिभृतामुपस्त्थे ॥ अपशत्रून्विद्ध्यताꣳसं
व्विदानेऽआर्त्क्नीऽइमेव्विष्फुरन्तीऽअमित्रान् ॥४१॥ बह्वीनाम्पिता ।
बहुरस्यपुत्रश्चिश्चाकृणोतिसमनावगत्य ॥ इषुधिःसङ्काःपृतनाश्च
सर्व्वाःपृष्ठेनिनद्धोजयतिप्प्रसूतः ॥ ४२ ॥ रथेतिष्ठन् ॥ रथेतिष्ठन्नयति
व्वाजिनःपुरोयत्रंयत्रकामयतेसुषारथिः ॥ अभीशूनाम्महिमानम्पना
उ.अ. यतमनःपश्चादनुयच्छन्तिरश्मयः ॥ ४३ ॥ तीव्रान्घोषान् ॥ ती
२९ व्रान्घोषान्कृण्वतेवृषपाणयोऽश्वारथेभिःसहव्वाजयन्तः ॥ अवक्राम

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

न्तुःप्प्रपंदैरुमित्रांन्न्क्षिणन्तिशत्रूँ॥ रनंपद्दययन्तः॥ ४४ ॥ रुथवाह
णंहुविः॥ रुथवाहंणंहुविरंस्युनामुयत्रायुंधुन्निहितमस्युवर्म्मं ॥ त
त्रारथुमुपंशुग्मंसंदंमाविश्वाहावुयंसुमनुस्यमांनाः ॥ ४५ ॥ स्वा
दुषुंसदंःपितरंः ॥ स्वादुषुंसदंःपितरोंवयोधाःकृच्छ्रेश्रितुःशक्ती
वन्तोगभीराः॥ चित्रसेनाऽइषुंबलाऽअमृंद्धाःसुतोवीराऽउुरवोंव्रातसा
हाः॥ ४६ ॥ ब्राह्मंणासुःपितंरः॥ ब्राह्मंणासुःपितंरःसोम्म्यांसः
शिवेनोद्यावांपृथिवीऽअंनेहसां ॥ पूषानंःपातुदुरितादृंतावृधोरक्षामा
किन्नोंऽअुघशंसऽईशत ॥४७॥ सुपुर्णंवंस्ते । मृगोऽअंस्यादन्तोगो

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

भिःसन्नंद्धापततातिप्प्रसूंता ॥ यत्त्रानरःसञ्चविचुद्र्वन्तितत्त्रास्म्मब्भ्यु
मिषंवुःशम्म्मयंसन् ॥ ४८ ॥ ऋजीतेपरिं ॥ वृङ्ङ्ग्निोश्म्मांभवतुन
स्तुनूः ॥ सोमोऽअधिब्ब्रवीतुनोदितिःशम्म्मयच्छतु ॥ ४९ ॥ आजङ्ग
न्ति ॥ आजङ्घन्तिसाक्त्वेषाञ्जघनाः ॥ऽउपंजिग्घ्रते ॥ अश्श्वांजनि
प्प्रचेंतुसोश्श्वान्त्समत्त्सुंचोदय ॥ ५० ॥ अहिंरिवभोगैःपर्य्यैतिबाहु
ञ्ज्यायांहेतिम्पंरिबाधंमानः ॥ हस्तग्घ्नोव्विश्श्वाव्वयुनांनिव्विद्धान्पुमान्पु
मांत्सम्परिपातुव्विश्श्वतः ॥ ५१ ॥ व्वनंस्प्पतेव्वीड्वङ्गः ॥ व्वनंस्प्पतेव्वीड्व
ङ्गोहिभूयाऽअस्म्मत्त्सखाप्प्रतरंणःसुवीरः ॥ गोभिःसन्नंद्धोऽअसिव्वी

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

डयंस्वास्त्थातातैंजयतुजेत्वांनि ॥ ५२ ॥ दिवःपृथिव्याः ॥ दिवः पृथिव्याःपर्य्योजउद्धृतंवनस्प्पतिभ्युःपर्य्याभृतुर्ठसहः ॥ अपामो ज्म्मानुम्पारिगोभिरावृता मिन्द्रस्यवज्ज्रंहविषारथंय्यज ॥ ५३ ॥ इ न्द्रस्यवज्ज्रः ॥ इन्द्रस्य वज्ज्रोमरुतामनीकंमित्रस्यगर्ब्भोवरुणस्य नाभिः ॥ सेमान्नोहव्यदातिञ्जुषाणोदेवरथप्प्रातिहव्यागृभाय ॥५४॥ उपश्श्वासय । पृथिवीमुतद्याम्पुरुत्रातेमनुतांविष्ठितञ्जगत् ॥ सदु न्दुभेसजूरिन्द्रेणदेवैर्दूराद्दवीयोऽअपसेधशत्रून् ॥ ५५ ॥ आक्रन्दय ॥ आक्रन्दयबलमोजोनऽआधानिष्टनिहिदुरिताबाधमानः ॥ अपप्प्रोथ

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

संहि.

॥२३५॥

दुन्दुभेदुच्छुनाऽइतऽइन्द्रंस्यमुष्टिरंसिवीडयस्व ॥५६॥ आमूऽ ॥ आ
मूरंजप्प्रुत्त्यावर्त्तयेमाकेतुमद्दुन्दुभिर्वावदीति ॥ समश्श्वंपर्णाश्चरं
न्तिनोनरोस्म्माकंमिन्द्ररथिनोजयन्तु ॥ ५७ ॥ आग्ग्नेयःकृष्णग्रीवं ।
वं । सारस्वतीमेषीबभ्रुःसौम्म्यःपौष्णणःश्यामःशितिपृष्ठोबार्हस्प
त्त्यः शिल्पोवैश्श्वदेवऽऐन्द्रोरुणोमारुतःकुल्म्माषऽऐन्द्राग्नःसं६ हि
तोधोरामःसावित्रोवारुणःकृष्णऽएकंशितिपात्त्पेत्त्वः ॥ ५८ ॥ अ
ग्ग्नयेनीकवते ॥ अग्ग्नयेनीकवतेरोहिताञ्जिरनड्वानधोरामौसावित्रौ
पौष्णणौरजतनाभीवैश्श्वदेवौ पिशङ्गौतूपरौमारुतःकुल्म्माषऽआग्ने

उ.अ.

२१

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

यꣳकृष्णोजꣳसारस्वतीमेषीर्व्वारुणꣳपेत्त्वः ॥ ५९ ॥ अग्नयेगायत्रा
यं । त्रिवृतेराथन्तरायाष्टाकपालऽइन्द्रायत्रैष्टुभायपञ्चदशायबार्हतायै
कादशकपालोव्विश्वेभ्योदेवेभ्योजागतेभ्यः सप्तदशेभ्योवैरूपे
भ्योद्वादशकपालोमित्रावरुणाभ्यामानुष्टुभाभ्यामेकविꣳशाभ्यां
वैराजाभ्याम्पयस्याबृहस्पतयेपाङ्क्तायत्रिणवाय शाक्वरायचरुꣳसवित्र
ऽऔष्णिहायत्रयस्त्रिꣳशायरैवतायद्वादशकपालꣳप्राजापत्त्यश्चरुर
दित्यैव्विष्णुपत्न्यैचरुरग्नयेवैश्वानराय द्वादशकपालोनुमत्याऽ
अष्टाकपालꣳ ॥६०॥ [२४]॥४॥इति श्रीशुक्लयजुःसंहितापाठे एकोन

त्रिंशोऽध्यायः॥ २९ ॥ देवसवितःषट्तपसेकौलालꣳषोडशद्वौद्वाविꣳ
शतिः॥ॐ देवंसवितः॥देवंसवितुःप्प्रसुंवयुज्ञम्प्रसुंवयुज्ञपंतिम्भगाय॥
दिव्योगंन्धुर्व्वःकेतुपूःकेतंन्नःपुनातुव्वाचस्प्पतिर्व्वाचंन्नःस्वदतु ॥ १ ॥ त
त्संवितुः ॥ तत्संवितुर्व्वरेण्यम्भर्गोदेवस्यंधीमहि ॥ धियोयोनंःप्प्र
चोदयात् ॥ २ ॥ व्विश्वानिदेव । सवितर्दुरितानिपरासुव ॥ यद्भुद्रन्त
न्नऽआसुव ॥३॥ व्विभुक्तारꣳहवामहे ॥ व्विभुक्तारꣳहवामहेव्वसोश्चित्र
स्यराधसः ॥ सवितारंन्नृचक्षसम् ॥ ४ ॥ ब्रह्मणेब्राह्मणम् ॥ ब्र
ह्मणेब्राह्मणङ्क्षत्रायराजन्यम्मरुद्भ्योव्वैश्यन्तपसेशूद्रन्तमसे ।तस्क

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

रन्नारुकार्यंवीरुहणंम्पाप्मनेंक्लीबमांक्कुयायांऽअयोगूक्कामांयपुंश्चूलूम
तिंक्कुष्टायमागधम् ॥ ५ ॥ नृत्तायंसूतम् ॥ नृत्तायंसूतङ्गीतायंशैलू
षन्धम्मांयसभाचरन्नुरिष्ठांयैभीमुलन्नुम्मांयंरेभर्ꣳहसांय कारिंमानु
न्दायंस्त्रीषुखम्प्रमदेंकुमारीपुत्रम्मेधायैरथकारन्धैर्य्यांयुतक्षांणम् ॥
॥ ६ ॥ [६ ॥ तपंसेकौलालम् ॥ तपंसेकौलालम्मायायैंकुम्मांरꣳरू
पायंमणिकारꣳशुभेवुपꣳशंरुव्यायाऽइषुकारꣳहेत्त्यै धंनुष्कारङ्कम्मंणे
ज्याकारान्दिष्टायंरज्जुसर्जम्मृत्त्यवेंमृगयुमन्तंकायश्श्वनिनंम् ॥ ७ ॥
नदीभ्यंःपौञ्जिष्ठम् ॥ नदीभ्यंःपौञ्जिष्ठमृक्षीकांभ्योनैषांदम्पुरुष

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

 व्याघ्रायंदुर्म्मदङ्गन्धर्व्वाप्सरोभ्योव्व्रात्त्यम्प्रयुग्भ्यऽउन्मत्तꣳ सर्प्पदे
 वजनेभ्योऽप्रतिपदमयेभ्यः कितवमीर्य्यतायाऽअकितवम्पिशाचे
भ्योबिदलकारीम्यातुधानेभ्यःकण्टकीकारीम् ॥ ८ ॥ सन्धयेजा
रम् ॥ सन्धयेजारङ्गेहायोपपतिमार्त्त्यैपरिवित्तन्निर्ऋत्यैपरिविविदान
मराद्ध्याऽएदिधिषुःपतिन्निष्कृत्त्यैपेशस्कारीꣳसञ्ज्ञानाय स्स्मरका
रीम्प्रकामोद्यायोपसदंवर्णायानुरुधम्बलायोपदाम् ॥ ९ ॥ उत्त्सादे
 भ्यः कुब्जम् ॥ उत्त्सादेभ्यः कुब्जम्प्रमुदेवामनन्द्द्वाभ्यःस्त्रामꣳस्व
 प्नायान्धमधर्म्मायबधिरम्पवित्रायभिषजम्प्रज्ञानायनक्षत्रदर्शमाशि

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

क्षायैंप्प्रश्निनंमुपशिक्षायांऽअभिप्प्रश्निनंम्मर्य्यादायैप्प्रश्नविवाक
म् ॥ १० ॥ अर्म्मैभ्यो हस्तिपम् ॥ अर्म्मैभ्यो हस्तिपञ्जवायाश्श्व
पम्पुष्ट्यैगोपालंव्वीर्य्यायाविपालन्तेजसेजपालमिरायैकीनाशंङ्कीला
लायसुराकारम्भद्रायगृहपᳪंश्श्रेयसेवित्तधमाद्ध्यक्ष्यायानुक्षत्तारम्
॥ ११ ॥ भायैदार्व्वाहारम् ॥ भायैदार्व्वाहारम्प्रभायाऽअग्न्येधम्ब्रध्न
स्यंव्विष्टपायाभिषेक्तारंव्वर्षिष्ठायनाकायपरिवेष्टारंन्देवलोकायपेशिता
रम्मनुष्यलोकायप्प्रकरितारᳪंसर्व्वेभ्योलोकेभ्यऽउपसेक्तारमवऽ
ऋत्यैव्वधायोपमन्थितारम्मेधायव्वासःपल्पूलीम्प्रकामायरजयित्री

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

संहि. मू ॥ १२ ॥ ऋतयैस्तेनह्दंदयम् ॥ ऋतयैस्तेनह्दंदयुंव्वैरंहत्यायुपिशु
॥२३८॥ नंव्विविंक्तयैक्षुत्तारुमौपंद्रष्ट्यायानुक्षुत्तारुम्बलांयानुचुरम्भूम्नेपरिष्कु
न्दम्प्रियायंप्प्रियवुादिनुमरिष्ट्याऽअश्वसुादंᳫस्वुग्गायंलुोकायंभा
गदुघंव्वर्षिष्ठायुनाकांयपरिवुेष्टारंम् ॥ १३ ॥ मुन्न्यवेयस्तुापम् ॥ मु
न्न्यवेयस्तुापङ्क्रोधांयनिसुरँठ्योगांययोक्तारुᳫशोकांयाभिसुर्त्तारुङ्क्षेमां
यव्विमोक्तारंमुत्त्कूलनिकूलेब्भ्यांस्त्रिष्ठिनंव्वपुषेमानस्कृतᳫशीलांयाञ्ज
नीकुारीन्निर्ऋृत्यैकोशकुारींय्युमायायुासूम् ॥ १४ ॥ युमायंयमुसूम् ॥
उ.अ. युमायंयमुसूमथर्व्वुब्भ्योवंतोकाᳫसंव्वत्सुरायंपर्य्यायिणीम्परिवत्त्सरा
३०

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

याविंजातामिदावत्त्सरायातीत्त्वंरीमिद्वत्त्सरायांतिष्क्कद्वंरींव्वत्त्सराय
व्विजर्ज्जंराꣳसव्वत्त्सरायपलिक्क्नीमृभुभ्योऽजिनसन्धꣳसाद्ध्येभ्यं
श्चर्म्मम्म्नम् ॥ १५ ॥ सरोभ्योधैवरम् ॥ सरोभ्योधैवरमुपस्त्था
वंराभ्योदाशंव्वैशन्ताभ्योबैन्दन्नड्वलाभ्यःशौष्क्कंलम्पारायंमार्ग्गार
मंवारायकैवर्त्तन्तीर्थेभ्यऽआन्दंव्विषमेभ्योमैनालꣳस्वनेभ्यःपर्ण्ण
कङ्गुहाभ्यःकिरातꣳसानुभ्योजम्भकम्पर्व्वतेभ्यःकिम्पूरुषम् ॥
॥ १६ ॥ बीभत्सायैपौल्कसम् ॥ बीभत्सायैपौल्कसंव्वर्णायहिरण्य
कारन्तुलायैव्वाणिजम्पश्चादोषायंग्लाविनंव्विश्वेभ्योभूतेभ्यः

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

संहि. सिध्मुलम्भूत्यैंजागरुणमभूंत्यैस्वपुनमार्त्यैजंनवादिनुंव्यृद्ध्याऽअप
॥२३९॥ गुल्भंसंशुरायंप्प्रुच्छिदम् ॥ १७ ॥ अक्षुराजायंकितुवम् ॥
अक्षुराजायंकितुवङ्कृतायांदिनवदुर्शन्त्रेतायैकुल्प्पिनन्द्वापरायाधिकु
ल्प्पिनंमास्कुन्दायंसभास्त्थाणुम्मृत्यवेंगोव्युच्छमन्तंकायगोघात्त
क्षुधेयोगांव्विकृन्तन्तुम्भिक्षंमाणऽउपुतिष्ठंतिदुष्कृतायुचरंकाचार्य्यं
म्पाप्मनेंसैलुगम् ॥ १८ ॥ प्रतिश्श्रुत्त्कायाऽअर्त्तुनम् ॥ प्रतिश्श्रु
उ.अ. त्त्कायाऽअर्त्तुनङ्घोषांयभुषमन्तांयबहुवादिनंमनुन्तायुमूकुंशब्ब्दांया
३० डम्बराघातम्महंसेव्वीणावादङ्क्रोशांयतूणवुध्ध्मर्मवरस्पुरायंशङ्खुध्ध्मं

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

व्वनांयव्वनुपमुन्न्यतौरण्यायदावुपम् ॥१९॥नुर्म्मायपुँश्श्चुलूम् ॥ नुर्म्मा
यपुँश्श्चुलूꣳहसायुकारिꣳय्यादसेशाबुल्ल्याङ्ग्रामुण्ण्यङ्गणकमभिक्क्रोशंकु
न्तान्न्महसेव्वीणावुादम्पाणिग्घ्नन्तूणवुध्ध्मन्तान्नृत्तायानुन्दायंतलुवम्
॥ २० ॥ अुग्ग्नयेपीवानम् ॥ अुग्ग्नयेपीवानम्पृथिव्व्यैपीठसुर्प्पिणंव्वाय
वेंचाण्डालमुन्तरिक्षायव्वꣳशनुर्त्तिनन्दिवेखंलुतिꣳ सूर्य्यायहर्य्युक्षन्नक्ष
त्रेब्भ्यꣳकिर्म्मिरञ्चुन्द्रमंसेकिलासुमन्न्हेशुक्लम्पिङ्गाक्षꣳरात्र्यैकृष्णण
म्पिङ्गाक्षम् ॥ २१ ॥ अथैतान् ॥ अथैतानुष्टौव्विरूपानालंभुतेति
दीर्ग्घुञ्चातिह्रस्वुञ्चातिस्त्थूलुञ्चातिकृशुञ्चातिशुक्लुञ्चातिकृष्णुञ्चाति

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

कुल्वश्चातिलोमशश्च ॥ अशूद्राऽअब्राह्मणास्तेप्राजापत्त्याः ॥ मा

गधःपुँश्चलीकितवःक्लीबोशूद्राऽअब्राह्मणास्तेप्राजापत्त्याः ॥ २२ ॥
[१६] इति श्रीशुक्लयजुस्संहितापाठे त्रिंशत्तमोऽध्यायः ॥ ३० ॥
सहस्रशीर्षाषोडशाद्यः संभृतःषट्द्वौद्वाविंशतिः॥ ॐसुहस्रशीर्षापुरु
षः । सहस्राक्षःसुहस्रपात् ॥ सभूमिंर्ठसुर्व्वतस्पृत्वात्यतिष्ठद्दशाङ्गु
लम् ॥१॥ पुरुषऽएव ॥ पुरुषऽएवेदर्ठसर्व्वुंय्यद्भूतंय्यच्चभाव्यम् ॥ उ
उ.अ तामृतत्त्वस्येशानोयदन्नेनातिरोहति ॥ २ ॥ एतावानस्य । महिमा

तोज्ज्यायाँश्चपूरुषः ॥ पादोस्यविश्वाभूतानित्रिपादस्यामृतन्दि

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

वि ॥ ३॥ त्रिपादूर्द्ध्वः ॥ त्रिपादूर्द्ध्वऽउदैत्पुरुषुःपादोस्येहाभवत्पुनः॥
ततोव्विष्वुङ्व्यक्रामत्साशनानशुनेऽअभि ॥४॥ ततोव्विराट् ॥ ततो
व्विराडजायतव्विराजोऽअधिपूरुषः॥ सजातोऽअत्त्यरिच्च्यतपश्चाद्भूमि
मथोपुरः॥ ५ ॥ तस्माद्यज्ञात् ॥ तस्माद्यज्ञात्सर्व्वहुतुःसम्भृतम्पृष
दाज्ज्यम् ॥ पशूँस्ताँश्चक्रेव्वायुव्यानारण्याग्ग्राम्म्याश्चये ॥६॥ त
स्म्माद्यज्ञात् ॥ तस्म्माद्यज्ञात्सर्व्वहुतुऽऋचुःसामानिजज्ञिरे ॥ छन्दा
ॱसिजज्ञिरेतस्म्माद्यजुस्तस्म्मादजायत ॥ ७ ॥ तस्म्मादश्वाः॥
तस्म्मादश्वाऽअजायन्तुयेकेचोभयादतः ॥ गावोहजज्ञिरेतस्म्मा

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

संहि. तस्म्मा॑ज्जा॒ता ऽअ॑जा॒वय॑ः ॥ ८ ॥ तं॑ य॒ज्ञम् ॥ तं य॒ज्ञम्ब॒र्हिषि॒ प्प्रौक्ष॒
न्पुरु॑षञ्जा॒तम॑ग्ग्र॒तः ॥ तेन॑ दे॒वा ऽअ॑यजन्त सा॒द्ध्या ऽऋष॑यश्च॒ ये ॥ ९ ॥
॥२४१॥ यत्पुरु॑षम् ॥ यत्पुरु॑षं॒ व्यद॑धुः कति॒धा व्य॑कल्प्पयन् ॥ मुखं॒ किम॑
स्यासी॒त्किम्बा॒हू किमू॒रू पादा॑ ऽउच्च्येते ॥ १० ॥ ब्राह्म॒णो॑ऽस्य ॥ ब्रा
ह्म॒णो॑ऽस्य॒ मुख॑मासीद्बा॒हू रा॑ज॒न्य॑ः कृ॒तः ॥ ऊ॒रू तद॑स्य॒ यद्वैश्य॑ः प॒द्भ्या
ꣳ शू॒द्द्रो ऽअ॑जायत ॥ ११ ॥ च॒न्द्रमा॒ मन॑सः ॥ च॒न्द्रमा॒ मन॑सो जा॒त
उ.अ. श्चक्षो॒ः सूर्य्यो॑ ऽअजायत ॥ श्रोत्त्रा॑द्वा॒युश्च॑ प्प्रा॒णश्च॒ मुखा॑द॒ग्निर॑जाय
३१ त ॥ १२ ॥ नाभ्या॑ ऽआसीत् ॥ नाभ्या॑ ऽआसीद॒न्तरि॑क्षꣳ शी॒र्ष्णो

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

द्यौःसमवर्त्तत ॥ पद्भ्यांभूमिर्द्दिशःश्रोत्रात्तथालोकाँऽअकल्पयन्
॥१३॥ यत्पुरुषेण । हविषादेवायज्ञमतन्वत ॥ वसन्तोस्यासीदा
ज्ज्यंग्ग्रीष्मऽइध्मःशरद्धविः ॥१४॥ सप्तास्स्यासन् ॥ सप्तास्स्यास
न्परिधयस्त्रिःसप्तसमिधःकृताः ॥ देवायद्यज्ञन्तन्वानाऽअबध्नन्पु
रुषम्पशुम् ॥१५॥ यज्ञेनयज्ञम् ॥ यज्ञेनयज्ञमयजन्तदेवास्तानिधर्म्मा
णिप्प्रथमान्न्यासन् ॥ तेहनाकम्महिमानःसचन्तयत्रपूर्वेसाद्ध्याःस
न्तिदेवाः ॥ १६ ॥ [१६] अद्भ्यःसम्भृतः । पृथिव्यैरसाच्चविश्वकर्म्म
णःसमवर्त्तताग्ग्रे ॥ तस्यत्वष्टाविदधद्रूपमेतितन्मर्त्त्यस्यदेवत्त्व

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

मा॒जानु॑मग्रे॑ ॥१७॥ वे॒दा॒हम् ॥ वे॒दा॒हमे॒तम्पुरु॑षम्म॒हान्तं॑मादि॒त्त्यव॑
र्णन्तम॑सः॒पुरस्त्ता॑त् ॥ तमे॒ववि॑दि॒त्त्वाति॑मृ॒त्त्युमे॑तिनान्न्यः॒पन्था॑विद्य
तेय॑नाय ॥१८॥ प्र॒जाप॑ति॒श्च्चरा॑ति ॥ प्र॒जाप॑ति॒श्च्चरतिग॒र्ब्भेऽअ॒न्तरजा॑
यमानोबहु॒धाविजा॑यते ॥ तस्य॒योनि॒म्परि॑पश्श्यन्ति॒धीरा॒स्तस्मि॑म्मह
तस्त्थु॒र्ब्भुव॑नानि॒विश्श्वा॑ ॥१९॥ योदे॒वेब्भ्य॑ः ॥ योदे॒वेब्भ्य॒ऽआतप॑ति
योदे॒वाना॑म्पु॒रोहि॑तः ॥ पूर्व्वोयोदे॒वेब्भ्योजा॒तोनमो॑रुचाय॒ब्राह्मये ॥
॥२०॥रु॒चम्ब्रा॒ह्मम॒म्॥रु॒चम्ब्रा॒ह्मज्ज॒नय॑न्तोदे॒वाऽअग्ग्रे॒तद॑ब्रुवन् ॥ य
स्त्त्वै॒वम्ब्रा॑ह्मणो॒विद्यात्तस्य॑दे॒वाऽअ॑स॒न्वशे॑ ॥ २१ ॥ श्रीश्च ॥ श्रीश्च

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

तेलुक्ष्मीश्च्चुपत्त्क्न्यांवहोरात्रेपार्श्वेनक्षत्राणिरूपमुश्विनौव्यात्तंम् ॥
इष्णन्निषाणामुम्मं॑ऽइषाणसर्व्वलोकम्मं॑ऽइषाण ॥ २२ ॥ [६] ॥२॥
इति श्रीशुक्लयजुःसंहितायां एकत्रिंशोऽध्यायः ॥ ३१ ॥ तदेवसप्तवेन
स्तन्नवद्धौषोडश ॥ ॐतदेव ॥ तदेवाग्निस्तदादित्यस्तद्वायुस्तदुंचन्द्र
माः ॥ तदेवशुक्रन्तद्ब्रह्मताऽआपुःसप्रजापतिः ॥ १ ॥ सर्वेनिमे
षाः ॥ सर्वेनिमेषाजज्ञिरेविद्युतःपुरुषादधि ॥ नैनमूर्ध्वन्नतिर्य्यञ्चन्नम
ध्येपरिजग्रभत् ॥ २ ॥ नतस्यं । प्रतिमाऽअस्तियस्युनानामंमु
हद्यशः ॥ हिरण्यगर्भऽइत्येषमामाहिंसीदित्येषायस्मान्नजातऽइ

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

संहि. त्येषः ॥ ३ ॥ एषोहं ॥ देवःप्प्रदिशोनुसर्व्वाःपूर्व्वोहजातःसऽउगर्ब्भेऽ
॥२४३॥ अन्तः ॥ सऽएवजातःसजंनिष्यमाणःप्प्रत्यङ्जनास्तिष्ठतिसर्व्वतोमुखः
॥ ४ ॥ यस्म्माञ्जातम् ॥ यस्म्माञ्जातन्नपुराकिञ्चनैवयऽआबभूवभु
वनानिविश्श्वा ॥ प्प्रजापतिःप्प्रजयासꣳरराणस्त्त्रीणिज्ज्योतीꣳषिसच
तेसषोडशी ॥ ५ ॥ येनद्यौः ॥ येनद्यौरुग्ग्रापृथिवीचदृढायेनस्वस्त
भितंय्येननाकः ॥ योऽअन्तरिक्षेरजसोविमानःकस्मैदेवायहविषावि
उ.अ. धेम ॥ ६ ॥ यङ्क्रन्दसी ॥ यङ्क्रन्दसीऽअवसातस्तभानेऽअभ्यैक्षेताम्मन
३२ नसारेजमाने ॥ यत्राधिसूरऽउदितोविभातिकस्मैदेवायहविषाविधे

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

संहि. त्वमानमभिसंविवेश ॥ ११ ॥ परिद्यावापृथिवी । सद्यऽइत्त्वापरि
॥२४४॥ लोकान्परिदिशःपरिस्वः ॥ ऋतस्यतन्तुंविततंविचृत्त्यतदपश्यत्त
दभवत्तदासीत् ॥ १२ ॥ सदसस्पतिम् ॥ सदसस्पतिमद्भुतम्प्रिय
मिन्द्रस्यकाम्म्यम् ॥ सनिम्मेधामयासिषꣳस्वाहा ॥ १३ ॥ याम्मे
धाम् ॥ याम्मेधान्देवगणाःपितरश्चोपासते ॥ तयामामद्यमेधयाग्ने
मेधाविनङ्कुरुस्वाहा ॥ १४ ॥ मेधाम्मे ॥ मेधाम्मेवरुणोददातुमेधा
३.अ. मग्निःप्रजापतिः ॥ मेधामिन्द्रश्चवायुश्चमेधान्धाताददातुमेस्वा
३२ हा ॥ १५ ॥ इदम्मे ॥ इदम्मेब्रह्मचक्षत्रञ्चोभेश्रियमश्नुताम् ॥

म ॥ आपोहयद्बृहतीर्य्यश्चिदापः ॥७॥ [७] वेनस्तत् ॥ वेनस्त
त्पश्यन्निहितङ्गुहासद्यत्रविश्वम्भवत्येकनीडम् ॥ तस्मिन्निदꣳसञ्च
विचैतिसर्व्वꣳसऽओतंऽप्प्रोतश्चविभूंऽप्प्रजासु ॥ ८ ॥ प्रतत् ॥ प्रतद्वो
चेदमृतन्नुविद्वान्गन्धर्व्वोधामविभृतङ्गुहासत् ॥ त्रीणिपदानिनिहितागु
हास्ययस्तानिवेदसपितुःपितासत् ॥९॥ सनः ॥ सनोबन्धुर्ज्जनिता
सविधाताधामानिवेदभुवनानिविश्वा ॥ यत्रदेवाऽअमृतमानशानास्तृ
तीयेधामन्नध्यैरयन्त ॥ १० ॥ परीत्यभूतानि । परीत्यलोकान्परी
त्यसर्व्वाःप्प्रदिशोदिशश्च ॥ उपस्थायप्प्रथमजामृतस्यात्मना

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

मयिदेवादधतुश्श्रियमुत्तमुन्तस्स्यैतुस्वाहा ॥ १६ ॥ [९] ॥ २ ॥
इति श्रीशुक्लयजुःसंहितायां द्वात्रिंशोऽध्यायः ॥३२॥ अस्याजरासः
सप्तदशापश्चिद्द्वादशविभ्राट्चतुर्द्दशप्रवावृजएकादशप्रवायुंप्रवीरया
पंचदशकावानस्त्रयोदशसप्तसप्तनवातिः ॥ ॐअस्स्याजरासः ॥ अ
स्स्याजरासोदमामरित्राऽअर्चद्धूमासोऽअग्नयःपावकाः ॥ श्वितीचयःश्वात्रासोभुरण्यवोवनर्षदोवायवोनसोमाः ॥ १ ॥ हरयोधूम
केतवः ॥ हरयोधूमकेतवोवातजूताऽउपद्यवि ॥ यतन्तेवृथगग्नयः ॥
॥ २ ॥ यजानः ॥ यजानोमित्रावरुणायजादेवाँऽऋतम्बृहत ॥

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

अग्नेयक्षिस्स्वन्दंमम् ॥ ३ ॥ युक्ष्वाहि । देवहूतमाँ॥ऽअश्वाँ॥ऽ
अग्नेरथीरिव ॥ निहोतापूर्व्यःसंदः ॥ ४ ॥ द्वेविरूपे । चरतः
स्वर्थेऽअन्यान्यावत्समुपधापयेते ॥ हरिरन्यस्याम्भवतिस्वधावा
ञ्छुक्रोऽअन्यस्यान्ददृशेसुवर्च्चाः ॥५॥ शतम् १७०० ॥ अयमिह ।
प्रथमोधायिधातृभिर्होतायजिष्ठोऽअध्वरेष्वीड्यः ॥ यमप्नवानोभृ
गवोविरुरुचुर्वनेषुचित्रंविभ्वंविशेविशे ॥ ६ ॥ त्रीणिशता । त्रीसह
स्राण्यग्निन्त्रिँ॥शच्चदेवानवचासपर्यन् ॥ औक्षन्घृतैरस्तृणन्बर्हिर
स्माऽआदिद्धोतारन्न्यसादयन्त ॥७॥ मूर्द्धानन्दिवः ॥ मूर्द्धानन्दि

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

वोऽअरतिम्पृथिव्यावैश्वानरमृतऽआजातमग्निम् ॥ कविर्ठ्सम्म्रा
जमतिथिञ्जनानामासन्नापात्रञ्जनयन्तदेवाः ॥ ८ ॥ अग्निर्वृत्राणि ।
जङ्घनद्द्रविणस्युर्व्विपन्यया ॥ समिद्धःशुक्रऽआहुतः ॥ ९ ॥ व्विश्वेभिः
सोम्म्यम् ॥ व्विश्वेभिःसोम्म्यम्मद्ध्वग्नऽइन्द्रेणव्वायुना ॥ पिबामित्र
स्यधामभिः ॥ १० ॥ आयत् ॥ आयदिषेनृपतिन्तेजऽआनट्शुचिरे
तोनिषिक्तन्द्यौरभीके ॥ अग्निःशर्द्धमनवद्यंय्युवानठ्स्वाद्ध्यञ्जनय
त्त्सूदयञ्च ॥ ११ ॥ अग्नेशर्द्ध । महतेसौभगायतवद्द्युम्न्नान्युत्तमा
निसन्तु ॥ सञ्जास्पत्यर्ठ्सुयममाकृणुष्ष्वशत्रूयतामभितिष्ठामहा

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

 ꣳसि ॥ १२ ॥ त्वाꣳहि । मुन्द्रतममर्क्कशोकैर्व्ववृमहेमहिनꣳश्रोष्ष्य
 ग्ग्ने ॥ इन्द्रन्नत्त्वाशवंसादेवतांव्वायुम्पृणन्तिराधंसानृत्तमाꣳ ॥ १३ ॥
त्वेऽअग्ग्ने । स्वाहुतप्प्रियासꣳसन्तुसूरयः ॥ यन्तारोयेमघवानोज
नानामूर्व्वान्दयन्तगोनाम् ॥ १४ ॥ श्रुधिश्श्रुत्त्कर्ण्ण ॥ श्रुधिश्श्रुत्त्क
र्ण्णव्वह्निभिर्देवैरग्ग्नेसयावभिः ॥ आसीदन्तुबर्हिषिमित्रोऽअर्य्यमा
प्रातर्य्यावाणोऽअद्ध्वरम् ॥ १५ ॥ व्विश्श्वेषामदितिः ॥ व्विश्श्वेषाम
 दितिर्य्यज्ञियानांव्विश्श्वेषामतिथिर्म्मानुषाणाम् ॥ अग्निर्द्देवानामव
 ऽआवृणानꣳसुमृडीकोभवतुजातवेदाः ॥ १६ ॥ महोऽअग्ग्नेः । समि

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

धानस्यशर्म्मण्यनांगामित्रेवरुणेस्वस्तयें ॥ श्रेष्ठंस्यामसवितुःसवीम
नितद्देवानामवोऽअद्याबृणीमहे ॥ १७ ॥ [१७] आपंश्चित् ॥ आ
पंश्चित्पिप्युस्तर्य्योनगावोनक्षन्नृतंजरितारंस्तऽइन्द्र ॥ याहिवायुर्न
नियुतोंनोऽअच्छात्वंहिधीभिर्दयंसेविवाजान् ॥१८॥ गावऽउप ॥
गावऽउपांवतावतम्महीयज्ञस्यंरप्सुदां ॥ उभाकर्णाहिरण्ययां ॥
॥१९॥ यदद्य । सूरऽउदितेनांगामित्रोऽअंर्यमा ॥ सुवातिसविता
भगः ॥ २० ॥ आसुतेसिंचतश्रियंरोदंस्योरभिश्रियंम् ॥ रसा
दंधीतवृषभम् ॥ तम्प्रत्नथायंवेनः ॥ २१ ॥ आतिष्ठन्तम्परि ॥ आ

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

संहि. तिष्ठंन्तुम्पारािविश्वेंऽअभूषुञ्छ्रयोविसांनश्चरातिस्वरोंचिः ॥ मुहत्त
॥२४७॥ हूष्णोऽअसुंरस्युनामांविुश्वरूपोऽअुमृतांनितुस्त्थौ ॥ २२ ॥ प्र
वंः ॥ प्रवोंमुहेमन्दंमानुायान्धुसोर्चांविुश्वानंरायाविश्वाभुवें ॥ इ
न्द्रस्युयस्युसुमखुंसहोमहिुश्रवोंनृम्णञ्चरोदंसीसपुर्य्यतंः ॥२३॥
बृहन्नित् ॥ बृहन्निदिुध्मऽएंषाम्भूरिंशुस्तम्पृथुस्वरुंः ॥ येषामि
न्द्रोयुवासखां ॥ २४ ॥ इन्द्रेंहि ॥ इन्द्रेंहिुमत्स्यन्धंसुोविश्वे
उ.अ. भिःसोमुपर्वंभिः ॥ मुहाँऽअंभिुष्टिरोजंसा ॥ २५ ॥ इन्द्रोंवृत्रम् ॥
३२ इन्द्रोंवृत्रमंवृणोच्छर्द्धंनीतिुःप्रमायिनांममिनाद्वर्पंणीतिः ॥ अहन्व्यु

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

ऽसमुशधुग्गवनैष्ष्वाविद्धैनांऽअकृणोद्द्याम्म्याणाम् ॥ २६ ॥ कुत
स्त्वम् ॥ कुतस्त्वमिन्द्रमाहिनुःसन्नेकोयासिसत्पतेकिन्तंऽइत्त्थास
म्पृच्छसेसमराणःशुभानैर्व्वोचेस्तन्नोहरिवोयत्तेऽअस्स्मे ॥ मुहाः
ऽइन्द्रोयऽओजसाकदाचनस्तरीरसिकदाचनप्प्रयुच्छसि ॥२७॥ आ
तत्तेऽइन्द्रायवःपनन्ताभियऽऊर्व्वङ्गोमन्तन्तितृत्सान् ॥ सुकृत्स्वंय्ये
पुरुपुत्राम्महीथंसहस्रधाराम्बृहतीन्दुदुक्षन् ॥२८॥ इमान्ते ॥ इमा
न्तेधियम्प्रभरेमहोमहीमस्यस्तोत्त्रेधिषणायत्तेऽआनजे ॥ तमुत्सवे
चप्प्रसवेचसासहिमिन्द्रन्देवासःशवसामदन्ननु ॥ २९ ॥ [१२] द्वि

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

 ऽभ्राड्बृहत् ॥ विभ्राड्बृहत्पिबतुसोम्यम्मद्ध्वायुर्दधंद्यज्ञपंताववि॑हुत
 म् ॥ वातंजूतोयोऽअंभिरक्षतित्त्मनांप्रजाःपुंपोषपुरुधाविराजति ॥
॥ ३० ॥ उदुत्त्यम् ॥ उदुत्त्यञ्जातवेंदसन्देवंवंहन्तिकेतवं÷ ॥ दृशेवि
श्वांयुसूर्य्यम् ॥ ३१ ॥ येनांपावक ॥ येनांपावकुचक्षंसाभुरण्यन्त
ञ्जनाँ२अनु ॥ त्त्वंवंरुणपश्यंसि ॥ ३२ ॥ दैव्यावद्ध्वर्य्यूऽअगंतुर्ठ्रथे
नुसूर्य्यंत्त्वचा ॥ मद्ध्वांयुज्ञ्ठसमंञ्जाथे ॥ तम्प्रुत्नथायंवेनश्चित्रन्देवा
 नांम् ॥ ३३ ॥ आन÷ ॥ आनुऽइडांभिर्व्विदथेंसुशुस्तिविश्वानरःसवि
 तादेवऽएंतु ॥ अपियथांयुवानोमत्त्संथानोविश्श्वुञ्जगंदाभिपित्त्वेमंनी

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

षा ॥ ३४ ॥ यदद्य ॥ कच्चंवृत्रहन्नदगाऽअभिसूंर्य्यं ॥ सर्व्वुन्तदिंन्द्रते
व्वशें ॥ ३५ ॥ तरणिर्व्विश्वदंर्शतः ॥ तरणिर्व्विश्वदंर्शतोज्ज्योतिष्कृदं
सिसूर्य्य ॥ व्विश्वमाभांसिरोचनम् ॥ ३६ ॥ तत्सूर्य्यंस्य । देवत्वन्त
न्मंहित्वम्मुद्ध्याकर्त्तोर्व्वितंत१ँसञ्जंभार ॥ यदेदयुंक्तहरित॑ःसधस्त्था
दाद्रात्त्रीवासंस्तनुतेसिमस्म्मैं॥३७॥ तन्मित्रस्यं ॥ तन्मित्रस्यव्वरुंण
स्याभिचक्षेसूर्य्योरूपङ्कृणुतेद्योरुपस्थें ॥ अनन्तमन्न्यद्रुशंदस्यपाजंः
कृष्णमन्न्यद्धरितःसम्भंरन्ति ॥३८॥ बण्महान् ॥ बण्महा२आंसि
सूर्य्यबडांदित्यमहाऽआंसि ॥ महस्तैंसतोमंहिमापंनस्यतेद्धादेंव

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri Funding: MIDF

मुहाँ२ऽअंसि ॥ ३९ ॥ बट्सूर्ष्य श्रवंसामुहाँ२ऽअंसिसुत्रादेवमुहाँ२ऽअं
सि ॥ मुन्हादेवानामसुर्ष्य पुरोहितोविभुज्ज्योतिरदाभ्यम् ॥४०॥
श्रायन्तऽइवसूर्ष्यम् ॥ श्रायन्तऽइवसूर्ष्यविश्वेदिन्द्रस्यभक्षत ॥ वसू
निजातेजनमानुऽओजसाप्प्रतिभागन्नदीधिम ॥ ४१ ॥ अद्यादेवाः॥
अद्यादेवाऽउदितासूर्ष्यस्यनिरहंसःपिपृतानिरवद्यात् ॥ तन्नोमित्रो
वरुणोमामहन्तामदितिःसिन्धुःपृथिवीऽउतद्यौः ॥ ४२ ॥ आकृ
ष्णेन ॥ आकृष्णेनरजसावर्त्तमानोनिवेशयन्नमृतम्मर्त्त्यञ्च ॥ हि
रण्ययेनसवितारथेनादेवोयातिभुवनानिपश्यन् ॥ ४३ ॥ [१४] प्र

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

वांवृजे ॥ सुप्प्रयाबर्हिरेषामाविश्पतीवुवीरिटऽइयाते ॥ व्विशामुक्क्षो
रुषसः पूर्वहूतौव्वायुः पूषास्वुस्तयेनियुत्त्वान् ॥ ४४ ॥ इन्द्रवायूबृह
स्पतिम् ॥ इन्द्रवायूबृहस्पतिम्मित्राग्निम्पूषणम्भगम् ॥ आदित्त्या
न्मारुतङ्गणम् ॥ ४५ ॥ व्वरुणः प्राविता । भुवन्मित्रोव्विश्वाभिरू
तिभिः ॥ करतान्नः सुराधसः ॥ ४६ ॥ अधिनः ॥ अधिनऽइन्द्रैषाँव्वि
ष्णोसजात्त्यानाम् ॥ इतामरुतोऽअश्विना ॥ तम्प्रत्क्कथायंव्वोनाये
देवासऽआनऽइडाभिर्व्विश्वेभिः सोम्म्यम्मद्धोमांसश्चर्षणीधृतः ॥ ४७ ॥
अग्नऽइन्द्र । व्वरुणमित्रदेवाः शर्द्धः प्प्रयन्तुमारुतोतव्विष्णो ॥ उभा

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri Funding: MIDF

नासंत्त्यारुद्द्रोऽअधुग्ग्नाःपूषाभगःसरस्वतीजुषन्त ॥ ४८ ॥ इन्द्राग्ग्नी
मित्त्रावरुणा । दितिछुंस्वः पृथिवीन्द्यामम्मरुतःपर्व्वताँ२ऽअपः ॥ हुवे
व्विष्णुम्पूषणम्ब्रह्मणस्पतिम्भगन्नुशछंसछंसवितारमूतये ॥ ४९ ॥
अस्म्मेरुद्द्राः ॥ अस्म्मेरुद्द्रामेहनापर्व्वतासोवृत्त्रहत्त्येभरहूतौसजोषाः ॥
यःशछंसतेस्तुवतेधायिपज्ज्रऽइन्द्रज्ज्येष्ठाऽअस्म्माँ२ऽअवन्तुदेवाः ॥
॥ ५० ॥ अर्व्वाञ्च्चोऽअद्द्य ॥ अर्व्वाञ्च्चोऽअद्द्याभवतायजत्राऽआवो
हार्द्दिभयमानोव्व्ययेयम् ॥ त्त्राद्ध्वन्नोदेवानिजुरोव्वृकस्ययुत्त्राद्ध्वङ्कर्त्तादवप
दोयजत्राः ॥ ५१ ॥ व्विश्श्वेऽअद्द्य । मरुतोव्विश्श्वऽऊतीव्विश्श्वेभवन्त्व

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

ग्नयुऽसमिद्धाः ॥ व्विश्वेनोदेवाऽअवुसागमन्तुव्विश्वमस्तुद्रविणं
व्वाजोऽअस्मे ॥ ५२ ॥ व्विश्वेदेवाः । शृणुतेमꣳहवम्मेयेऽअन्तरि
क्षेयऽउपद्यविष्ठ ॥ येऽअग्निजिह्वाऽउतवायजत्राऽआसद्यास्मिन्बर्हि
षिमादयद्ध्वम् ॥ ५३ ॥ देवेभ्योहि । प्प्रथमंय्यज्ञियेभ्योमृतत्व
ꣳसुवसिभागमुत्तमम् ॥ आदिद्दामानꣳसवितुर्व्यूर्णुषेनूचीनाजीवि
तामानुषेभ्यः ॥ ५४ ॥ [११] प्रवायुम् ॥ प्रवायमच्छाबृहतीमं
नीषाबृहद्रयिंव्विश्ववारꣳरथप्प्राम् ॥ द्युतद्यामानियुतःपत्यमानःकु
विःकविमियक्षसिप्प्रयज्ज्यो ॥ ५५ ॥ इन्द्रवायूऽइमे । सुताऽउप

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

ष्प्रयोभिरागतम् ॥ इन्द्रंवोवामुशन्तिहि ॥ ५६ ॥ मित्रर्ठहुवे । पू
तदक्षंव्वरुणञ्चरिशादसम् ॥ धियङ्घृताचीर्ठसाधन्ता ॥ ५७ ॥ दस्रा
युवाकवः सुतानासत्त्याव्वृक्तबर्हिषः ॥ आयातर्ठरुद्रवर्त्तनी ॥ त
म्प्रत्क्रथायंव्वेनः ॥ ५८ ॥ व्विदद्यदी ॥ व्विदद्यदीसरमारुग्णमद्रेर्म्म
हिपाथः पूर्व्यर्ठसध्र्यक्कः ॥ अग्रन्नयत्सुपद्यक्षराणामच्छारवम्प्रथमा
जानतीगात् ॥ ५९ ॥ नहिस्पशम् ॥ नहिस्पशमविदन्नन्यमस्म्मा
द्वैश्वानरात्पुरऽएतारमग्नेः ॥ एमेनमवृधन्नमृताऽअमर्त्त्यंवैश्वानर
क्षैत्रजित्त्यायदेवाः ॥ ६० ॥ उग्राव्विघनिना ॥ उग्राव्विघनिनामृधऽ

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

इन्द्राग्ग्नीहवामहे ॥ तानोंमृडातऽईदृशे ॥ ६१ ॥ उपास्म्मैगायतान
रःपवमानायेन्दवे ॥ अभिदेवाँऽइयक्षते ॥ ६२ ॥ येत्त्वां । हिह
त्त्यमघवन्नवर्द्धन्येशाम्बरेहरिवोयेगविष्टौ ॥ येत्त्वानूनमनुमदन्तिविं
प्प्राःपिबेन्द्रसोमर्ठसगणोमरुद्भिः ॥ ६३ ॥ जनिष्ठाऽउग्ग्रः । सहसेतु
रायमन्द्रऽओजिष्ठोबहुलाभिमानः ॥ अवर्द्धन्निन्द्रम्मरुतश्चिद्दत्रमा
तायद्वीरन्दधनद्धनिष्ठा ॥ ६४ ॥ आतू ॥ आतूनऽइन्द्रवृत्त्रहन्नस्म्माकं
मर्द्धमागहि ॥ महान्महीभिरूतिभिः ॥ ६५ ॥ त्त्वमिन्द्र ॥ त्त्वमिन्द्र
प्प्रतूर्तिष्ष्वभिविश्वाऽअसिस्पृधः ॥ अशस्तिहाजनितावित्त्वतूरं

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

संहि. सि॒त्त्वन्तूं॒ष्य॑तरु॒ष्ष्यु॒तः॑ ॥ ६६ ॥ अनुं॒ते ॥ अनुं॒ते॒शुष्म॑न्तु॒रय॑न्तमी
॥२६२॥ यतु॒ᳫ्क्षो॒णी॒शिशु॒न्नमा॒तरा॑ ॥ वि॒श्वा॑स्ते॒स्पृध॑ः॒श्नथ॒यन्तमु॒न्न्यवे॑वृ॒त्रं
ष्य॑दि॑न्द्र॒तूर्व॑सि ॥ ६७ ॥ य॒ज्ञोदे॒वाना॑म् ॥ य॒ज्ञोदे॒वाना॒म्प्रत्त्ये॑ति॒सु
म्न॒मादि॑त्त्यासो॒भव॑तामृड॒यन्त॑ः ॥ आवो॒र्व्वाची॑सुम॒तिर्व्ववृ॒त्त्याद॒ᳫ्ᳫ॒हो
श्चि॒द्याव॑रिवो॒वित्त॒रास॑त् ॥ ६८ ॥ अद॑ब्धेभिः॒सवितः॑ । पा॒युभि॒ष्ट्व
ᳫ्शि॒वेभि॑र॒द्यपरि॑पाहि॒नो॒गय॑म् ॥ हिर॑ण्यजिह्वः॒सुवि॒तायन॒व्यसे॒रक्षा॒
उ.अ. माकि॑र्न्नो॒ऽअ॒घश॑ᳫ्स॒ऽईशत ॥ ६९ ॥ [१५] प्रवी॒र॒या । शुच॑यो॒दद्रि॒रे
३३ वाम॒द्ध्व॒र्यु॒भि॒र्म्मधु॑मन्तᳫ्सु॒तास॑ः ॥ वह॑व्वायो॒नि॒यु॒तो॑या॒ह्यच्छा॒पिबा॑

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

सुतस्यान्धंसोमदाय ॥ ७० ॥ गावऽउप । गावऽउपावतावुतम्मुही
यज्ञस्यरप्प्सुदा ॥ उभाकर्णाहिरण्ययां ॥७१॥ काव्ययंयोराजानेषु ॥
काव्ययंयोराजानेषुक्रत्वादक्षंस्यदुरोणे ॥ रिशादसासधस्त्थऽआ ॥
॥७२॥ दैव्यांवद्ध्वर्य्यू ॥ दैव्यांवद्ध्वर्य्यूऽआगंतुरथेनसूर्य्यत्वचा ॥ म
द्ध्वांयुज्ञठसमंञ्जाथे ॥ तम्प्रुत्क्कथायंव्वेनः ॥ ७३ ॥ तिरुश्चीनोव्वित
तः ॥ तिरुश्चीनोव्विततोरुश्मिरेषामुधःस्विदासी ३ दुपरिंस्विदासी
३ त् ॥ रेतोधाऽआसन्महिमानऽआसन्त्स्वधाऽअवस्त्तात्त्प्रयंतिःपु
रस्त्तात् ॥ ७४ ॥ आरोदसीऽअपृणदास्वंम्महज्जातंयदेनमपसोऽ

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

अधारयन् ॥ सोऽअङ्घुरायुपरिणीयतेकुविरत्त्योनवाजंसातयेचनोहि
तः ॥ ७५ ॥ उक्थेभिर्वृत्रहन्तमा ॥ उक्थेभिर्वृत्रहन्तमायामन्दानाचि
दागिरा ॥ आङ्गूषैराविवासतः ॥ ७६ ॥ उपनः ॥ सूनवोगिरःशृण्व
न्त्वमृतस्यये ॥ सुमृडीकाभवन्तुनः ॥ ७७ ॥ ब्रह्माणिमे । मतयः
शꣳसुतासःशुष्मइयर्त्तिप्रभृतोमेऽअद्रिः ॥ आशासतेप्रतिहर्य्य
न्त्युक्थेमाहरीवहतस्तानोऽअच्छ ॥ ७८ ॥ अनुत्तमाते । मघवन्न
किर्नुनत्वावाꣳ२ऽअस्तिदेवताविदानः ॥ नजायमानोनशतेनजातो
यानिकरिष्याकृणुहिप्रवृद्ध ॥ ७९ ॥ तादित् ॥ तादिदासभुवनेषुज्ज्ये

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

हुँष्यतोयुज्ञऽउग्रस्त्वेषनृम्म्णऽं ॥ सुद्योजंज्ञानोनिरिंणातिशत्रूननुयं
व्विश्वेमदुन्त्यूमांऽं ॥ ८० ॥ इमाऽउंत्त्वा । पुरूवसोगिरोंव्वर्द्धन्तुया
ममं ॥ पावुकवंर्णाऽंशुचंयोव्विपुश्चितोभिस्त्तोमैरनूषत ॥ ८१ ॥ यस्या
यम् ॥ यस्यायंव्विश्वऽआर्य्योयासंःशेवधिपाऽअरिः ॥ तिरश्चिद
र्य्येरुशमेपवीरवितुब्भ्यंत्सोऽअज्ज्यतेरुयिऽं ॥ ८२ ॥ अयर्ठसुहस्त्र
म् ॥ अयर्ठसुहस्त्रमृषिंभिऽंसहंस्कृतऽंसमुद्रऽइंवपप्प्रथे ॥ सुत्त्यऽंसोऽ
अंस्यमहिमागृंणेशवोयुज्ञेषुंव्विप्प्रराज्ज्ये ॥ ८३ ॥ अदंब्धेभिऽंसवि
तऽं । पायुभिष्ठ्वर्ठशिवेभिरुद्यपरिंपाहिनोगयंम् ॥ हिरंण्यजिह्वऽंसुवि

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

तायुनव्व्यंसेरक्षुमाकिन्नोऽऽअघशंऽसऽईशत ॥८४॥ [१५ ॥ आनं÷ ॥
आनौयुज्ञन्दिविस्पृशुंवायोयाहिसुमन्मंभिः ॥ अन्तःपुवित्रंऽउपरि
श्रीणानोयंऽशुक्रोऽअंयामिते ॥ ८५ ॥ इन्द्रवायूसुसुन्दृशा । सुह
वेहहंवामहे ॥ यथांनुःसर्व्वऽइज्जनोनमीवःसुङ्गमेसुमनाऽअसंत् ॥८६॥
ऋधंगित्त्था । समर्त्यं÷शशुमेदेवतांतये ॥ योनूनम्मित्रावरुंणावुभि
ष्टंयऽआचुक्रेहुव्यदांतये ॥ ८७ ॥ आयांतम् ॥ आयांतुमुपंभूषतुम्म
ध्वं÷पिबतमश्विना ॥ दुग्धम्पयोवृषणाजेन्याावसूमानोमर्द्धिष्टमागं
तम् ॥ ८८ ॥ प्रैतुं ॥ प्रैतुब्रह्मंणस्पतिःप्प्रदेव्येतुसूनृतां ॥ अच्छांवी

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

रन्नठ्यँम्पुङ्क्तिरांधसन्देवायुज्ञन्नंयन्तुनः ॥ ८९ ॥ चुन्द्रमांऽअुप्प्सु ॥
चुन्द्रमांऽअुप्स्वुन्तरासुंपुण्णोंधांवतेदुिवि ॥ रुयिम्पिुशङ्गंम्बहुलम्पुरु
स्पृहुर्ठ्हरिंरेतिकानिंक्रदत् ॥ ९० ॥ दुेवन्दैंवुंव्वः ॥ दुेवन्दैंवुंव्वोवंसेदुेव
न्दैंवमुभिष्टंये ॥ दुेवन्दैंवर्ठ्हुवेमुव्वाजंसातयेगृणन्तोंदुेव्याधुिया ॥९१॥
दुिविपृष्टः ॥ दुिविपृष्टोऽअंरोचताुग्निर्वैंश्वानुरोबृहन् ॥ क्ष्मयांवृ
धाुनऽओजंसाुचनोंहिताुज्ज्योतिंषाबाधतुेतमंः ॥ ९२ ॥ इन्द्रांग्नीऽ
अपात् ॥ इन्द्रांग्नीऽअुपादियम्पूर्व्वांगात्पुद्वतींब्भ्यः ॥ हित्वीशिरोंजुि
ह्वयाुव्वावंदुच्चरांत्त्रिर्ठ्शत्पुदान्न्यंक्रमीत् ॥९३॥ दुेवासोहिष्मा । मनंवुेस

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

मंन्यवब्रो विश्वैसाकꣳसरातयः॥ तेनोऽअद्यतेऽअपरन्तुचेतुनोभवन्तुव

रिवोविदंः॥ ९४ ॥ अपाधमत्॥ अपाधमदभिशंस्तीरशस्तिहाथे
न्द्रोद्युम्न्याभंवत्॥ देवास्तंऽइन्द्रसख्यायंयेमिरेबृहंद्भानोमरुंद्गण
॥ ९५ ॥ प्रवंः॥ प्रवऽइन्द्रांयबृहतेमरुंतोब्रह्मार्चत॥ वृत्रꣳहंनतिवृ
त्रहाशतक्रंतुर्व्वज्रेणशतपंर्वणा॥ ९६ ॥ अस्येदिन्द्रोवावृधेवृष्ण्यꣳ
शवोमदेसुतस्यविष्णंवि॥ अद्यातमंस्यमहिमानंमायवोनुंष्टुवन्तिपू

र्वथां॥ इमाऽउंत्त्वायस्यायमयꣳसहस्रंमूर्द्धऽऊषुर्णः॥ ९७॥ [१३]

इति श्रीशुक्लयजुःसंहितापाठे त्रयस्त्रिंशोऽध्यायः॥ ३३॥ यज्ञायतःप

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

श्चनद्यःसोमोधेनुमाकृष्णेनपूषंतवदृशकानतदष्टौषडष्टापश्चाशत् ॥
ॐयज्जाग्रंतः॥यज्जाग्रंतोदूरमूदैतिदैवन्तदुसुप्तस्यतथैवेति ॥ दूरङ्
मज्योतिषाज्योतिरेकन्तन्मेमनंःशिवसंङ्कल्पमस्तु ॥१॥ येनकर्म्मा
णि ॥ येनकर्म्माण्यपसोमनीषिणोयज्ञेकृण्वन्तिविदथेषुधीराः ॥ य
दंपूर्व्वंयक्षमन्तःप्रजानान्तन्मेमनंःशिवसंङ्कल्पमस्तु ॥ २ ॥ यत्प्र
ज्ञानंम् ॥ यत्प्रज्ञानंमुतचेतोधृतिश्चयज्ज्योतिरन्तरमृतंम्प्रजासु ॥
यस्स्मान्नऽऋतेकिञ्चनकर्म्माक्रियतेतन्मेमनंःशिवसंङ्कल्पमस्तु ॥३॥
येनेदम् ॥ येनेदम्भूतम्भुवंनम्भविष्यत्त्परिगृहीतममृतेनसर्व्वंम् ॥ ये

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

नंयुज्ञस्त्तायतैंसुप्तहोतातन्मेमनंः शिवसंङ्कल्पमस्त्तु ॥४॥ यस्मिन्नृ
चंः॥यस्मिन्नृचुःसामुयजूंꣳषियस्मिन्नप्रतिष्ठितारथनाभाविवाराः।
यस्मिँश्चित्तꣳसर्वुमोतम्प्रजानुन्तन्मेमनंः शिवसंङ्कल्पमस्त्तु ॥ ५ ॥
सुषारुथिरश्वानिव ॥ सुषारुथिरश्वानिवुयन्मंनुष्ष्यान्नेनीयतेभीशु
भिर्व्वाजिनंऽइव ॥ हृत्प्रतिष्ठुंय्यदंजिरञ्जविष्ठुन्तन्मेमनंः शिवसंङ्कल्प
मस्त्तु ॥ ६ ॥ पितुन्नु । स्त्तोषम्मुहोधुर्म्मांणन्तविषीम् ॥ यस्यंत्त्रितो
व्योजंसावृत्त्रंविपर्व्वमुर्द्दयंत् ॥ ७ ॥ अन्विदत् ॥ अन्विदंनुमतेत्त्वंमन्न्यासै
शन्नंनस्कृधि ॥ क्रत्त्वेदक्षांयनोहिनुप्प्रणऽआयूंꣳषितारिषः ॥ ८ ॥

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

शतम् ॥१८००॥ अनुंनः ॥ अनुंनोद्यानुंमतिर्य्यज्ञन्देवेषुंमन्यताम् ॥
अग्निश्चंहव्युवाहंनोभवंतन्दाशुषेमयंः ॥९॥ सिनींवालिपृथुंष्टुके ॥
सिनींवालिपृथुंष्टुकेयादेवानामसिस्वसां ॥ जुषस्वंहुव्यमाहुंतम्प्रजा
न्दंविदिदिड्‌निः ॥१०॥ [१०] पञ्चंनुद्यः ॥ पञ्चंनुद्यःसरंस्वतीमपिय
न्तिसस्रोंतसः ॥ सरंस्वतीतुपंञ्चुधासोदेशेभंवत्सुरित् ॥ ११ ॥ त्वम
ग्ने ॥ प्रथुमोऽअङ्गिराऽऋषिर्दुवोदेवानांमभवः शिवःसखां ॥ तवंव्रुतेकु
वयोंविद्मुनापसोजांयन्तमुरुतोंभ्राजंदृष्टयः ॥१२॥ त्वन्नंः ॥ त्वन्नों
ऽअग्नेतवंदेवपायुभिर्म्मुघोनोंरक्षतुन्वंश्चवन्द्य ॥ त्रातातोकस्युतनं

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

संहि. येगवांमुस्यनिंमेषुर्ठरक्षंमाणुस्त्तवंव्रुते ॥ १३ ॥ त्रुत्तानायामवं । भरा
॥२६७॥ चिकित्त्वान्त्सुद्यःप्रवींताव्वृषंणञ्जजान ॥ अरुंषस्तूंपोरुशंदस्युपाजु
ऽइडांयास्पुत्रोव्वयुनेंजनिष्ट ॥ १४ ॥ इडांयास्त्वा । पुदेव्वयन्ना
भांपृथिव्याऽआधिं ॥ जातंवेदोनिधींमुह्यग्नेंहुव्यायुवोढवे ॥ १५ ॥
प्रमंन्मन्महे । शवसानायंशूषमांङ्गूषङ्गिर्व्वणसेऽअङ्गिरुस्वत् ॥ सुवृक्ति
भिंस्तुवुतऽऋंग्ग्मियायार्च्चांमार्कन्नरेव्विश्श्रुंताय ॥ १६ ॥ प्रवं: ॥ प्रवो
उ.अ. मुहेमहिनमोंभरध्ध्माङ्गुष्यर्ठशवसानायुसामं ॥ येनांनुःपूर्व्वेपितरं:
३४ पदुज्ञाऽअर्च्चन्तोऽआङ्गिरसोगाऽअविन्दन् ॥ १७ ॥ इच्छन्तित्वासो

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

म्म्यासुः सखायꣳसुन्न्वन्तिसोमन्दधतिप्प्रयांꣳसि ॥ तितिक्षन्तेऽअ
भिशस्तिञ्जनानामिन्द्रत्त्वदाकश्चनहिप्प्रकेतः ॥ १८ ॥ नते । दूरेप
रमाचिद्रजांꣳस्यातुप्प्रयाहिहरिवोहरिभ्याम् ॥ स्त्थिरायवृष्णणेस
वनाकृतेमायुक्ताग्ग्रावाणः समिधानेऽअग्नौ ॥ १९ ॥ अषाढंय्युत्सु ।
पृतनासुपप्प्रिꣳस्वर्षामप्सांवृजनस्यगोपाम् ॥ भरेषुजांꣳसुक्षिति
ꣳसुश्रवसञ्जयन्तन्त्वामनुमदेमसोम ॥ २० ॥ [१०] सोमोधेनुम् ॥
सोमोधेनुꣳसोमोऽअर्वन्तमाशुꣳसोमोवीरङ्कर्म्मण्यन्ददाति ॥ साद
न्यंविदत्थ्यꣳसभेयम्पितृश्रवणंय्योददाशदस्मै ॥ २१ ॥ त्वमि

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

माः ॥ त्वामिमाऽओषधीः सोम विश्वास्त्वमपोऽअजनयस्त्वङ्गाः ॥
त्वमाततन्थोर्वन्तरिक्षन्त्वञ्ज्योतिषा वितमो ववर्त्थ ॥२२॥ देवेन नः ॥
देवेन नो मनसा देव सोम रायो भागꣳसहसावन्नभि युद्ध्य ॥ मा त्वा त
नदीशिषे वीर्य्यस्योभयेभ्यः प्रचिकित्सा गविष्टौ ॥ २३ ॥ अष्टौ वि॥
अष्टौ व्यख्यत्ककुभः पृथिव्यास्त्री धन्व योजना सप्त सिन्धून् ॥ हिर
ण्याक्षः सविता देवऽआगाद्दधद्रत्ना दाशुषे वार्य्याणि ॥ २४ ॥ हिरण्य
पाणिꣳसविता । विचर्षणिरुभे द्यावापृथिवीऽअन्तरीयते ॥ अपामी
वाम्बाधते वेति सूर्य्यमभि कृष्णेन रजसा द्यामृणोति ॥ २५॥ हिरण्य

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

ह्रस्त्तोऽअसुरंः । सुनीथःसुंमृडीकःस्ववांयात्त्वर्वाङ् ॥ अपुसेधन्नुक्ष
सोयातुधानानस्त्थाद्देवःप्प्रतिदोषङ्गृणानः ॥ २६ ॥ येतै ॥ येतुपन्थाः
सवितःपूर्व्यासोरेणवःसुकृताऽअन्तरिक्षे ॥ तेभिर्न्नोऽअद्यपथिभिःसु
गेभीरक्षाचनोऽअधिचब्रूहिदेव ॥२७॥ उभापिबतम् ॥ उभापिबतम
श्विनोभानःशर्म्मयच्छतम् ॥ अविद्रियाभिरूतिभिः ॥ २८ ॥ अप्न
स्वतीमश्विनाव्वाचमुस्मेकृतन्नोदस्राव्वृषणामनीषाम् ॥ अद्यूत्त्येव
सेनिह्वयेवांवृधेचनोभवतंव्वाजसातौ ॥ २९ ॥ द्युभिरक्तुभिः ॥ द्युभिर
क्तुभिःपरिपातमुस्म्मानरिष्टेभिराश्विनासौभगेभिः ॥ तन्नोमित्रोव्वरु

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

णोमामहन्तामादितिꣳसिन्धुः पृथिवीऽउतद्यौः ॥३०॥ [१०]॥ आकृ
ष्णेन । रजसावर्त्तमानोनिवेशयन्नमृतम्मर्त्त्यञ्च ॥ हिरण्ययेनसवि
तारथेनादेवोयातिभुवनानिपश्यन् ॥ ३१ ॥ आरात्त्रि । पार्थिवꣳरजः
पितुरप्प्रायिधामभिः ॥ दिवꣳसदाꣳसिबृहतीवितिष्ठसऽआन्त्वेषंवर्त्त
तेतमः ॥ ३२ ॥ उषस्तत् ॥ उषस्ताच्चित्रमाभरास्मभ्यंवाजिनीव
ति ॥ येनतोकञ्चतनयञ्चधामहे॥३३॥ प्रातरग्निम् ॥ प्रातरग्निम्प्रा
तरिन्द्रꣳहवामहेप्प्रातर्म्मित्रावरुणाप्प्रातरश्विना ॥ प्रातर्भगम्पूषण
म्ब्रह्मणस्पतिम्प्रातःसोममुतरुद्रꣳहुवेम ॥३४ प्रातर्जितम्भगम् ॥प्रा

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

तुर्जितुम्भगंमुग्ग्रह्ँहुवेमव्वुयम्पुत्रमादितुर्य्योविधुर्त्ता ॥ आुद्ध्रश्चिद्यम्म
न्न्यमानस्तुरश्चिद्राजाचिुद्यम्भगम्भुक्षीत्याह ॥ ३५ ॥ भगुप्प्रणेतः ॥
भगुप्प्रणेतुर्भगुसत्यराधोुभगेमान्धियुमुदवादददन्नः ॥ भगुप्प्रनोजन
युगोभिरश्वैर्भगुप्प्रनृभिर्न्नृवन्तःस्याम ॥ ३६ ॥ उुतेदानीम् ॥ उ
तेदानीम्भगवन्तःस्यामोुतप्प्रपित्त्वऽउुतमद्ध्येऽअन्हाम् ॥ उुतोदिता
मघवुन्त्सूर्य्यस्यव्वुयन्देवानांँसुमुतौस्याम् ॥ ३७ ॥ भगऽएवभग
वाः ॥ ऽअस्तुदेवुास्तेनव्वुयम्भगवन्तःस्याम ॥ तन्त्वाभगुसर्व्वऽइज्जो
हवीतिुसनोभगपुरऽएताभवुेह॥३८॥समंध्वुराय ॥ समध्वुरायोुषसोन

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

संहि. मन्तदधिक्क्रावैवशुच्चंयेपदायं ॥ अर्व्वांचीनंव्वसुविदम्भगंन्नोरथंमिवा
॥२६०॥ श्श्वांव्वाजिनऽआवंहन्तु ॥ ३९ ॥ अश्वांवतीग्गोमंतीः ॥ अश्श्वांवती
ग्गोमंतीर्न्नऽउषासोंव्वीरवंतीःसदंमुच्छन्तुभद्द्राः ॥ घृतन्दुहानाव्विश्श्व
तःप्प्रपीतायूयंपांतस्वस्त्तिभिःसदांनः ॥४०॥ [१०] ॥ पूषन्तवं । व्व्र
तेव्वयन्नरिंष्ष्येमकदांचन ॥ स्त्तोतारंस्त्तऽइहस्म्मसि ॥ ४१ ॥ पथ
स्प्पंथःपरिंपतिम् ॥ पथस्प्पंथःपरिंपतिंव्वचस्याकामेनकृतोऽअभ्य्या
३.अ. नडर्क्कम् ॥ सनोंरासच्छुरुधंश्च्चन्द्राग्ग्राधियंन्धियंसीषधातिप्प्रपूषा
३४ ॥ ४२ ॥ त्रीणिंपदाव्विचंक्क्रमेव्विष्ण्णुग्गोपाऽअदांभ्यः ॥ अतोधम्म्मा

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

णिधारयन् ॥४३॥ तद्विप्प्रासः ॥ तद्विप्प्रासोव्विपन्न्यवोजागृवाᳬंसःस
सर्मिन्धते ॥ व्विष्णोर्य्यत्परमम्पदम् ॥ ४४ ॥ घृतवंतीभुवनाना
म् ॥ घृतवंतीभुवनानामभिश्श्रियोर्व्वीपृत्थ्वीमधुदुघेसुपेशसा ॥ द्यावा
पृथिवीव्वरुणस्युधर्मणाव्विष्कंभितेऽअजरेभूरिरेतसा ॥ ४५ ॥ येनःस
पत्न्नाऽअपतेभवन्तिवन्द्राग्ग्निभ्यामवबाधामहेतान् ॥ व्वसवोरुद्द्राऽ
आदित्त्याऽउपरिस्पृशम्मोग्ग्रञ्चेत्तारमधिराजमक्रन् ॥ ४६ ॥ आनो
सत्त्या ॥ त्रिभिरेकादशैरिहदेवेभिर्य्यातम्मधुपेयमश्श्विना ॥ प्रायु
स्त्तारिष्टन्नीरपाᳬंसिमृक्षतᳬंसेधतन्द्वेषोभवतᳬंसचाभुवा ॥ ४७ ॥ ए

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

संहि. षर्वं÷ ॥ एषवुस्तोमोमरुतऽइयङ्गीर्म्मान्द्रार्र्यस्यमाुन्यस्यंकारोः ॥
॥२६१॥ एषायांसीष्टतुन्वेवुयांविद्यामुषंवृजनंजीरदांनुम् ॥४८॥ सुहस्तोमाः
सुहच्छंन्दसः ॥ सुहस्तोमाःसुहच्छंन्दसऽआवृतं÷सुहप्रंमाुऽऋषं
यःसुप्तदैव्यां÷ ॥ पूर्वेषाुम्पन्थांमनूदृश्युधीरांऽअुन्वालैभिरेरुथ्योुनरु
श्म्मीन् ॥४९॥ आयुुष्यंवर्च्चुस्यम् ॥ आयुुष्यंवर्च्चुस्युर्ठरायस्पोषु
मौद्भिदम् ॥ इुदर्ठहिरंण्युंवर्च्चंस्वुज्जैत्राुयाविंशतादूमाम् ॥५०॥ननत् ॥न
उ.अ. तद्रक्षांर्ठसिुनपिंशाुचास्तंरान्तिदुेवानाुमोजं÷प्रथमुजर्ठह्युतत् ।योबि
३४ भर्तिंदाक्षायुणर्ठहिरंण्युर्ठसदेुवेषुंकृणुतेदीुर्घमायुुःसमंनुुष्येुषुकृणुते

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

दीर्ग्घमायुः ॥५१॥यदाबध्नन् ॥ यदाबध्नन्दाक्षायुणाहिरण्यꣳशुता
नीकायसुमनुस्यमानाः ॥ तन्मऽआबध्नामिशुतशारदायायुष्ष्मा
ञ्जरदष्टिर्य्यथासम् ॥ ५२ ॥ उतनः ॥ उतनोहिर्बुध्न्यः शृणो
त्त्वजऽएकपात्त्पृथिवीसमुद्रः ॥ विश्वेदेवाऽऋतावृधोहुवानास्तुताम
न्त्राःकविशुस्ताऽअवन्तु ॥ ५३ ॥ इमागिरः ॥ इमागिरऽआदित्त्ये
भ्योघृतस्नूःसुनाद्राजभ्योजुह्वाजुहोमि॥शृणोतुमित्रोऽअर्य्यमाभगो
नस्तुविजातोवरुणोदक्षोऽअꣳशः ॥ ५४ ॥ सुप्तऽऋषयः ॥ सुप्तऽऋ
षयुःप्प्रतिहिताःशरीरेसुप्तरक्षन्तिसदमप्प्रमादम् ॥ सुप्तापःस्वपतो

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

संहि. लोकमीयुस्तत्त्रंजागृतोऽअस्वंप्प्नजौसत्त्रसदौंचदेवौ ॥ ५५ ॥ उत्तिष्ठ
॥२६२॥ ब्रह्मणस्प्पतेदेवयन्तंस्त्वेमहे ॥ उपप्प्रयन्तुमुरुतंःसुदानंवुऽइन्द्र
प्प्राशूर्भवासचा ॥ ५६ ॥ प्रनूनम् ॥ प्रनूनम्ब्रह्मणस्प्पतिर्म्मन्त्त्रंव
दत्त्युक्थ्यम् ॥ यस्मिन्निन्द्रोव्वरुणोमित्त्रोऽअर्य्यमादेवाऽओकांसि
चक्क्रिरे ॥ ५७ ॥ ब्रह्मणस्प्पते ॥ ब्रह्मणस्प्पतेत्त्वमस्ययन्तासूक्त
स्यंबोधितनंयञ्चजिन्व ॥ व्विश्वन्तद्भद्रंय्यदवन्तिदेवाबृहद्वदेमव्विद
उ.अ. थेसुवीराः ॥ यऽइमाव्विश्वाव्विश्वकर्म्मायोनःपितान्नपतेन्नस्यनो
३४ देहि ॥ ५८ ॥ [१८] इति श्रीशुक्लयजुःसंहितापाठे चतुस्त्रिंशोऽ

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

ध्याय: ॥३४॥ अपेतोदशापापाघंद्वादशद्वौद्वाविंशतिः ॥ ॐअपेतऽ ॥
अपेतोयंन्तुपणयोसुंम्नादेवपीयवं÷ ॥ अस्यलोकऽसुतावतऽ ॥ द्युभि
रहोंभिरक्तुभिर्व्यक्तंध्युमोदंदात्त्ववसानंमस्म्मै ॥१॥ सविताते ॥ स
विताातेशरीरेभ्यऽपृथिव्यांल्लोकमिच्छतु ॥ तस्म्मैयुज्ज्यन्तामुस्रि
यां÷ ॥ २ ॥ वायुऽपुंनातु । सवितापुंनात्त्वग्ग्नेर्भ्राजंसासूर्य्यस्यवर्च्चं
सा ॥ विमुंञ्चयन्तामुस्रियां÷ ॥ ३ ॥ अश्वत्त्थेवं÷ ॥ अश्वत्त्थेवोनिष
दंनम्पर्णेवोवसतिष्कृता ॥ गोभाजऽइत्त्किलांसथयत्त्सनवथपूरुष
म् ॥४॥ सविताते । शरीराणिमातुरुपस्त्थऽआवपतु ॥ तस्म्मैपृथि

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

संहि. विशम्भव ॥ ५ ॥ प्रजापतौत्त्वा । देवतायामुपोदकेलोकेनिदधाम्म्य
॥२६३॥ सौ ॥ अपनुःशोशुचदघम् ॥ ६ ॥ परम्मृत्त्यो ॥ परम्मृत्त्योऽअनुपरे
हिपन्थांय्यस्तेऽअन्न्यऽइतरोदेवयानात् ॥ चक्षुष्म्मतेशृण्वतेतेब्ब्रवीमि
मानःप्प्रजाꣳरीरिषोमोतव्वीरान् ॥ ७ ॥ शंव्वातः । शꣳहितेघृणिःश
न्तेभवन्त्विष्टकाः ॥ शन्तेभवन्त्वग्नयःपार्त्थिवासोमात्त्वाभिशूशुच
न् ॥ ८ ॥ कल्पन्तान्ते । दिशस्तुब्भ्यमापःशिवतमास्तुब्भ्यम्भव
उ.अ. न्तुसिन्धवः ॥ अन्तरिक्षꣳशिवन्तुब्भ्यङ्कल्पन्तान्तेदिशःसर्व्वाः ॥९॥
३५ अश्म्मन्वतीरीयतेसꣳरभद्ध्वमुत्तिष्ठतप्प्रतरतासखायः ॥ अत्त्राजहीमो

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

शिवायेऽअसंच्छिवान्वयमुत्तरेमाभिवाजान् ॥ १० ॥ [१०] अपाघ
म् ॥ अपाघमपकिल्बिषमपकृत्यामपोरपः ॥ अपामार्गत्वमस्म
दपदुःष्वप्न्यंसुव ॥ ११ ॥ सुमित्रियानः ॥ सुमित्रियानऽआपऽओ
षधयःसन्तुदुर्मित्रियास्तस्मैसन्तुयोस्मान्द्वेष्टियञ्चवयन्द्विष्मः।
॥ १२ ॥ अनड्वाहमन्वारभामहेसौरभेयंस्वस्तये ॥ सनऽइन्द्रऽइ
वदेवेभ्योवह्निःसन्तारणोभव ॥ १३ ॥ उद्वयम् ॥ उद्वयन्तमसस्प
रिस्वःपश्यन्तऽउत्तरम् ॥ देवन्देवत्रासूर्यमगन्मज्ज्योतिरुत्तमम् ॥
॥ १४ ॥ इमञ्जीवेभ्यः । परिधिन्दधामिमैषान्नुगादपरोऽअर्त्थमेत

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

त ॥ शुतञ्जीवन्तुशुरदंः पुरूचीरुन्तम्मृत्युन्दधताम्पर्वतेन ॥ १५ ॥

अग्नुऽआयूंꣳषि । पवसुऽआसुवोर्ज्जुमिषञ्चनः ॥ आुरेबाधस्वदुच्छु
नांम् ॥ १६ ॥ आयुंष्म्मानग्न्ने । हुविषांवृधानोघृतप्प्रंतीकोघृतयों
निरेधि ॥ घृतम्पीत्त्वामधुचारुगव्यंम्पितेवंपुत्रमुभिरंक्षतादिमान्त्स्वा
हा॥१७॥ परीमे । गामंनेषतुपर्य्युग्निमंहृषत ॥ देवेष्ष्वंक्रतुश्श्रवुः
कऽइमाꣳऽआदंधर्षति ॥ १८ ॥ क्रुव्यादंमुग्निम् ॥ क्रुव्यादमुग्नि

म्प्रहिंणोसिदूरंय्यंमुराज्ज्यंङ्गच्छतुरिप्प्रवाहः ॥ इुहैवायमितंरोजुात

वेदादेवेब्भ्योंहुव्यंवंहतुप्प्रजुानन् ॥ १९ ॥ वहंवुपाम् ॥ वहंवुपाञ्जांत

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

वेदꣳपितृभ्योयत्रैनान्वेत्थनिहितान्पराके ॥ मेदंसःकुल्याऽउपता
न्त्स्रवन्तुसत्त्याऽएषामाशिषःसन्नमन्ताꣳस्वाहा ॥ २० ॥ स्योना
पृथिवि । नोभवानृक्षरानिवेशनी ॥ यच्छानःशर्म्मसप्रथाः ॥ अप
नःशोशुचदघम् ॥ २१ ॥ अस्मात्त्वम् ॥ अस्मात्त्वमधिजातो
सित्त्वदयञ्जायताम्पुनः ॥ असौस्वर्गायलोकायस्वाहा ॥ २२ ॥
[१२] ॥ इति श्रीशुक्लयजुःसंहितापाठे पञ्चत्रिꣳशोऽध्यायः ॥३५॥
ऋचंवाचꣳषोडशद्यौःशांतिरष्टौद्वौचतुर्विꣳशतिः ॥ हरिः ॐऋचंवाचं
म् ॥ ऋचंवाचम्प्रपद्येमनोयजुःप्रपद्येसामप्राणम्प्रपद्येचक्षुःश्रोत्र

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

 म्प्रपंद्ये ॥ व्वागोजं÷सुहौजोमयिंप्प्राणापानौ ॥ १ ॥ यन्मे । च्छि
 द्द्रञ्चक्षुंषोहृदंयस्युमनंसोव्वातिंतृणम्बृहस्पतिंर्म्मेतद्दंधातु ॥ शन्नोंभ
वतुभुवंनस्ययस्प्पतिं÷ ॥ २ ॥ भब्भुव÷ ॥ भूब्भुवुःस्वस्तत्त्सवि
तुर्व्वरेंण्युम्भर्गोदेवस्यंधीमहि ॥ धियोयोनं÷प्प्रचोदयात् ॥ ३ ॥ क
यांनः ॥ कयांनश्चित्रऽआभुंवदूतीसुदावृंधःसखा ॥ कयाशचिंष्ठया
वृता ॥ ४ ॥ कस्त्त्वा । सुत्त्योमदांनाम्मर्ठहिष्ठोमत्त्सुदन्धंसः ॥ दृ
 ढाचिदारुजेव्वसु ॥ ५ ॥ अभीषुणःसखींनामविताजंरितृणाम् ॥ शु
 तम्भंवास्यूतिभिं÷ ॥ ६ ॥ कयात्त्वम् ॥ कयात्त्वन्नंऽऊत्त्याभिप्प्रमं

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

न्देसवृषन् ॥ कयांस्त्तोतृब्भ्युऽआभंर ॥ ७ ॥ इन्द्रोव्विश्श्वंस्यराज
ति ॥ शन्नौऽअस्त्तुद्विपदेशञ्चतुंष्पदे ॥ ८ ॥ शन्नोंमित्रःशंव्वरुंणश्शन्नो
भवत्त्वर्य्यमा ॥ शन्नुऽइन्द्रोबृहुस्प्पतिश्शन्नोव्विष्णुंरुरुक्क्रमः ॥ ९ ॥
शन्नोव्वातंः । पवताछुशन्नंस्त्तपतुसूर्य्यः ॥ शन्नुःकनिक्क्रदद्देवःपुर्ज्ज
न्न्योऽअुभिवंर्षंतु ॥ १० ॥ अहांनिशम् ॥ अहांनिशम्भंवन्तुनुः
शॅरात्त्रीःप्प्रतिंधीयताम् ॥ शन्नंऽइन्द्राग्ग्नीभंवतामवौभिःशन्नुऽइन्द्रा
वरुंणारातहंव्व्या ॥ शन्नंऽइन्द्रापूषणाव्वाजंसातौशमिन्द्रासोमांसुवितिा
युशंय्योः ॥ ११ ॥ शन्नंः ॥ शन्नोंदेवीरुभिष्टंयुऽआपोंभवन्तुपीतयें ॥

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

शंठयोरुभिस्त्रंवन्तुनः ॥ १२ ॥ स्योनापृथिवि । नोभवानृक्षरानिवे
शंनी ॥ यच्छांनुःशर्म्मसुप्प्रथांः ॥ १३ ॥ आपोहि । ष्ठामयोभुव
स्तानंऽऊर्ज्जेदंधातन ॥ महेरणांयुचक्षंसे ॥ १४ ॥ योवंःशिवतंमो
रसुस्तस्यंभाजयतेहनः ॥ उशतीरिंवमातरः ॥ १५ ॥ तस्म्माऽअ
रंम् ॥ तस्माऽअरंङ्गमामवोयस्युक्षयांयुजिन्न्वंथ ॥ आपोंजुनयंथाच
नः ॥१६॥[१६] द्यौःशान्तिः ॥ द्यौःशान्तिरुन्तरिंक्षुꣳशान्तिःपृथिवी
शान्तिरापुःशान्तिरोषंधयुःशान्तिः ॥ वुनस्प्पतंयुःशान्तिर्विश्श्वेदेवाः
शान्तिर्ब्रह्मुशान्तिःसर्व्वꣳशान्तिःशान्तिरेवशान्तिःसामाशान्तिरेधि

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

॥१७॥ दृतेदृᳲहंमा। मित्रस्यंमाचक्षुंषासर्व्वांणिभूतानिसमींक्षन्ताम्॥
मित्रस्याहञ्चक्षुंषासर्व्वांणिभूतानिसमींक्षे ॥ मित्रस्यचक्षुंषासमींक्षा
महे ॥ १८ ॥ दृतेदृᳲहंमा । ज्योक्तेंसन्दृशिंजीव्यासञ्ज्योक्तेंसन्दृशिं
जीव्यासम् ॥ १९ ॥ नमंस्तेहरंसेशोचिषेनमंस्तेऽअस्त्वर्च्चिषें ॥ अ
न्याँस्तेंऽअस्मत्तंपन्तुहेतयंःपावकोऽअस्मभ्यᳲशिवोभंव ॥२०॥
नमंस्ते । अस्तुविद्युतेनमंस्तेस्तनयित्नवें ॥ नमंस्तेभगवन्नस्त
यतंःस्वःसमीहंसे ॥ २१ ॥ यतोयतःसमीहंसेततोनोऽअभंयङ्कुरु ॥
शन्नंःकुरुप्रजाभ्योभंयन्नंःपशुभ्यंः ॥ २२॥ सुमित्रियानंः ॥ सुमि

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri Funding: MIDF

संहि. त्रियानुऽआपुऽओषंधयःसन्तुदुर्म्मित्रियास्तस्मैसन्तुय्योस्मान्द्वे
॥२६७॥ ष्टियञ्चंव्वुयन्द्विष्मः ॥ २३ ॥ तच्चक्षुः ॥ तच्चक्षुर्द्देवहितम्पुरस्ताच्छु
क्रमुच्चरत् ॥ पश्येमशुरदःशुतञ्जीवेमशुरदःशुतᳬशृणुयामशुरदःशु
तम्प्रब्रवामशुरदःशुतमदीनाःस्यामशुरदःशुतम्भूयश्चशुरदःशुतात्॥
॥२४॥ [८] इतिश्रीशुक्लयजुःसंहितापाठे षट्त्रिंशोऽध्यायः ॥३६॥देव
स्यत्त्वादशयमायत्त्वैकादशद्वावेकाविंᳬशतिः ॥ ओँदेवस्यत्त्वा ॥ सवि
उ.अ. तुःप्प्रसवेश्विनोर्ब्बाहुभ्याम्पूष्णोहस्ताभ्याम् ॥ आददेनारिरसि
२७ ॥ १ ॥ युञ्जतेमनः ॥ युञ्जतेमनऽउतयुञ्जतेधियोव्विप्राव्विप्प्रस्यबृह

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

तोविंपुश्चितंः ॥ विहोत्राँदधेव्युनाविदेकुऽइन्नमुहीदेवस्यंसावितुःपरि
ष्टुतिः ॥ २ ॥ देवीँद्यावापृथिवी । मुखस्यंवामुद्यशिरोराद्ध्यासन्दे
वयजनेपृथिव्याः ॥ मुखायंत्त्वामुखस्यंत्त्वाशीर्ष्णे ॥ ३ ॥ देव्योव
म्म्यः ॥ देव्योवम्म्योभूतस्यंप्रथमुजामुखस्यंवोद्यशिरोराद्ध्यास
न्देवुयजनेपृथिव्याः ॥ मुखायंत्त्वामुखस्यंत्त्वाशीर्ष्णे ॥ ४ ॥ शतम्
॥१९००॥ इयुत्त्यग्ग्रे ॥ इयुत्त्यग्ग्रंऽआसीन्मुखस्यंतुद्यशिरोराद्ध्यास
न्देवुयजनेपृथिव्याः ॥ मुखायंत्त्वामुखस्यंत्त्वाशीर्ष्णे ॥ ५ ॥ इन्द्र
स्यौजंः ॥ इन्द्रस्यौजस्त्थमुखस्यंवोद्यशिरोराद्ध्यासन्देवुयजनेपृ

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

थिद्व्याः ॥ मुखायंत्त्वामुखस्यंत्त्वाशीर्ष्णर्णे ॥ मुखायंत्त्वामुखस्यंत्त्वा
शीर्ष्णर्णे ॥ मुखायंत्त्वामुखस्यंशीर्ष्णर्णे ॥ ६ ॥ प्रैतुं ॥ प्रैतुब्रह्मंण
स्प्पतिः प्प्रदेव्व्येतुसूनृता ॥ अच्छांव्वीरन्नर्य्यम्पुङ्क्तिराधसन्देवायुज्ञन्न
यन्तुनः ॥ मुखायंत्त्वामुखस्यंत्त्वाशीर्ष्णर्णे ॥ मुखायंत्त्वामुखस्यंत्त्वा
शीर्ष्णर्णे ॥ मुखायंत्त्वामुखस्यंत्त्वाशीर्ष्णर्णे ॥ ७ ॥ मुखस्युशिरः ॥ मु
खस्युशिरोसि ॥ मुखायंत्त्वामुखस्यंत्त्वाशीर्ष्णर्णे ॥ मुखस्युशिरोसि ॥
मुखायंत्त्वामुखस्यंत्त्वाशीर्ष्णर्णे ॥ मुखस्युशिरोसि ॥ मुखायंत्त्वामु
खस्यंत्त्वाशीर्ष्णर्णे ॥ मुखायंत्त्वामुखस्यंत्त्वाशीर्ष्णर्णे ॥ मुखायंत्त्वामु

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

खस्यंत्त्वाशीर्ष्णे ॥ मुखायंत्त्वामुखस्यंत्त्वाशीर्ष्णे ॥ ८ ॥ अश्श्व
स्यत्त्वा । वृष्णश्शुक्नाधूपयामिदेवयजनेपृथिव्याः ॥ मुखायंत्त्वामु
खस्यंत्त्वाशीर्ष्णे ॥ अश्श्वंस्यत्त्वावृष्ष्णश्शुक्नाधूपयामिदेवयजनेपृ
थिव्याः ॥ मुखायंत्त्वामुखस्यंत्त्वाशीर्ष्णे ॥ अश्श्वंस्यत्त्वावृष्णश्शु
क्नाधूपयामिदेवयजनेपृथिव्याः ॥ मुखायंत्त्वामुखस्यंत्त्वाशीर्ष्णे ॥
मुखायंत्त्वामुखस्यंत्त्वाशीर्ष्णे ॥ मुखायंत्त्वामुखस्यंत्त्वाशीर्ष्णे ॥
मुखायंत्त्वामुखस्यंत्त्वाशीर्ष्णे ॥ ९ ॥ ऋजवेत्त्वा । साधवेत्त्वासुक्षि
त्यैत्त्वा ॥ मुखायंत्त्वामुखस्यंत्त्वाशीर्ष्णे ॥ मुखायंत्त्वामुखस्यंत्त्वा

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

शीर्ष्णे ॥ मुखायत्त्वामुखस्यत्त्वाशीर्ष्णे ॥१०॥ [१०] खुमायत्त्वा ।
मुखायत्त्वासूर्य्यस्यत्त्वातपसे ॥ देवस्त्वासविताम्मद्ध्वानक्कुपृथिव्याः
सृंखस्पृशस्पाहि ॥ अर्च्चिरसिशोचिरसितपोसि ॥ ११ ॥ अनाधृष्टा
पुरस्तात् ॥ अनाधृष्टापुरस्तादग्नेराधिपत्त्यऽआयुर्म्मेदाःपुत्रवतीद
क्षिणतऽइन्द्रस्याधिपत्त्येप्प्रजाम्मेदाःसुखदापश्चाद्देवस्यसवितुराधि
पत्त्येचक्षुर्म्मेदाऽआश्श्रुतिरुत्तरतोधातुराधिपत्त्येरायस्पोषम्मेदाः ॥
विधृतिरुपरिष्टाद्बृहस्पतेराधिपत्त्यऽओजोमेदाविश्श्वाब्भ्योमानाष्ट्रा
ब्भ्यस्पाहिमनोरश्श्वासि ॥ १२ ॥ स्वाहामरुद्भिः । परिश्रीय

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

स्वादिवःसुणुंस्पृशंस्पाहि ॥ मधुमधुमधुं ॥ १३॥ गर्भोंदेवानाम् ॥
गर्भोंदेवानांम्पितामतीनाम्पतिःप्प्रजानांम् ॥ सन्देवोदेवेनंसवित्रा
गंतुसर्ठ्ठसूर्य्येणरोचते ॥ १४ ॥ समग्निः ॥ समग्निरग्निनागतुस
न्दैवेंनसवित्रासर्ठंसूर्य्येणारोचिष्ट ॥ स्वाहासमग्निस्तपसागतुसन्दै
व्येनसवित्रासर्ठ्ठसूर्य्येणारूरुचत ॥ १५ ॥ धर्तादिवः ॥ धर्तादिवो
विभातितपसस्पृथिव्यान्धर्तादेवोदेवानाममर्त्त्यस्त्तपोजाः ॥ वाचंम
स्म्मेनियच्छदेवायुवम् ॥ १६ ॥ अपश्यङ्गोपाम् ॥ अपश्यङ्गोपाम
निपद्यमानमाचपरांचपथिभिश्चरन्तम् ॥ ससध्रीचीःसविषूचीर्वसा

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

नुऽआवंरीवर्तिभुवंनेष्ववुन्तः ॥ १७ ॥ व्विश्श्वासाम्भुवाम् ॥ व्विश्श्वा

साम्भुवाम्पतेव्विश्श्वंस्यमनसस्प्पतेव्विश्श्वंस्यव्वचसस्प्पतेसर्व्वस्यव्वचस
स्प्पते ॥ देवश्श्रुत्त्वन्देवघर्म्मदेवोदेवान्पाह्यत्रप्प्रावीरनुवान्देववी
तये ॥ मधुमार्द्धीभ्याम्मधुमाधूचीभ्याम् ॥ १८ ॥ हृदेत्त्वा । मनं
सेत्त्वादिवेत्त्वासूर्य्यांयत्त्वा ॥ ऊर्द्धोऽअद्ध्वरन्दिविदेवेषुधेहि ॥१९॥ पि
तार्नः ॥ पितानोसिपितानोबोधिनमस्तेऽअस्तुमामाहिंसी ॥ त्वष्टृ

मन्तस्त्त्वासपेमपुत्रान्पशून्मयिधेहिप्प्रजामस्म्मासुधेह्यरिष्टाहंसु

हपंत्त्याभूयासम् ॥२०॥ अहः केतुनां । जुषताछंसुज्ज्योतिज्ज्यौति

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

षास्वाहा ॥ रात्रिः केतुनाजुषताᳬसुज्ज्योतिज्ज्योतिषास्वाहा ॥२१॥
[११] इति श्रीवाजसनेयशुक्लयजुःसंहितायां दीर्घपाठे सप्तत्रिᳫशोऽ
ध्यायः ॥ ३७॥ देवस्यत्त्वाष्टौयमायत्त्वाक्षत्रस्यत्त्वादशकौत्रयोष्टावि
ᳫशतिः ॥ ॐदेवस्यंत्त्वा ॥ देवस्यंत्त्वासवितुःप्प्रंसवेश्विनोर्ब्बाहुब्भ्यां
म्पूष्ण्णोहस्ताब्भ्याम् ॥ आददेदित्त्यैरास्न्नासि ॥ १ ॥ इडऽएहि ॥
इडऽएह्यदितऽएहिसरस्वत्त्येहि ॥ असावेह्यसावेह्यसावेहि ॥ २ ॥
अदित्त्यैरास्न्नासीन्द्राण्याऽउष्णीषः ॥ पूषासिघर्म्मायदीष्ष्व ॥ ३ ॥
अश्विब्भ्याम्पिन्न्वस्वसरस्वत्त्यैपिन्न्वस्वेन्द्रायपिन्न्वस्व॥स्वाहेन्द्रवत्स्वा

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

हेन्द्रं वृत्त्स्वाहेन्द्रं वत् ॥ ४ ॥ यस्ते स्तनः । शशयो यो मयो भूर्यो रत्न
धा वसुविद्यः सुदत्रः ॥ येन विश्वा पुष्यसि वार्याणि सरस्वति तमिह धा
तवेकः ॥ उर्वन्तरिक्षमन्वेमि ॥ ५ ॥ गायत्रञ्छन्दः ॥ गायत्रञ्छन्दो
ऽसि त्रैष्टुभञ्छन्दोऽसि द्यावापृथिवीभ्यान्त्वा परिगृह्णाम्यन्तरिक्षेणोप
यच्छामि ॥ इन्द्राश्विना मधुनः सारघस्य घर्म्मम्पात वसवो यजत
वाट् स्वाहा सूर्यस्य रश्मये वृष्टिवनये ॥ ६ ॥ समुद्राय त्वा । वाताय
स्वाहा सरिराय त्वा वाताय स्वाहा ॥ अनाधृष्याय त्वा वाताय स्वाहा
ऽप्रतिधृष्याय त्वा वाताय स्वाहा ॥ अवस्यवे त्वा वाताय स्वाहाऽशिमि

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

दायंत्त्वाव्वातायुस्वाहा ॥ ७ ॥ इन्द्रायत्त्वा । व्वसुमतेरुद्रवतेस्वाहेन्द्रा
यत्त्वादित्त्यवतेस्वाहेन्द्रायत्त्वाभिमातिग्घ्नेस्वाहा ॥ सवित्रेत्त्वऽऋभु
मतेव्विभुमतेव्वाजवतेस्वाहाबृहस्पतयेत्त्वाव्विश्श्वदेव्यावतेस्वाहा ॥
॥ ८ ॥ [८] यमायत्त्वाङ्गिरस्वतेपितृमतेस्वाहा ॥ स्वाहाघर्म्मायु
स्वाहाघर्म्मःपित्रे ॥ ९ ॥ व्विश्श्वाऽआशाः ॥ व्विश्श्वाऽआशादक्षि
णसद्विश्श्वान्देवानयाडिह ॥ स्वाहाकृतस्यघर्म्मस्यमधोः पिबतम
श्विना ॥१०॥ दिविधाः ॥ दिविधाऽइमंय्यज्ञमिमंय्यज्ञन्दिविधाः॥
स्वाहाग्नयेयज्ञियायशंय्यजुर्भ्यः ॥ ११ ॥ अश्विनाघर्म्मम् ॥ अ

संहि. श्विनाघर्म्मम्पातुर्ठंहार्द्वानुमहर्दिवाभिरूतिभिः ॥ तुन्त्रायिणेनमो
॥२७२॥ द्यावापृथिवीभ्याम् ॥ १२ ॥ अपातामुश्विना । घर्म्ममनुद्यावापृथि
वीऽअंमर्ठसाताम् ॥ इहैवरातयःसन्तु ॥ १३ ॥ इषेपिन्वस्व ॥ इषेपि
न्वस्वोर्ज्जेपिन्वस्वब्रह्मणेपिन्वस्वक्षत्रायपिन्वस्वद्यावापृथिवीभ्यां
म्पिन्वस्व ॥ धर्म्मासिसुधर्म्मामेन्यस्मेनृम्णानिधारयब्रह्मधार
यक्षत्रन्धारयविशन्धारय ॥ १४ ॥ स्वाहापूष्णे । शरसेस्वाहाग्रा
उ.अ. वभ्यःस्वाहाप्रतिरवेभ्यः ॥ स्वाहापितृभ्यऽऊर्द्ध्वबर्हिर्भ्योघर्म्म
३८ पावभ्यःस्वाहाद्यावापृथिवीभ्याꣳस्वाहाविश्वेभ्योदेवेभ्यः ॥ १५ ॥

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF
Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

स्वाहांरुद्द्रायं । रुद्द्रहूंतयुस्वाहासञ्ज्योतिषाुज्ज्योतिं÷ ॥ अहं÷केतुनां
जुषताꣳसुज्ज्योतिुज्ज्योंतिषाुस्वाहां ॥ रात्त्रिं÷केतुनांजुषताꣳसु
ज्ज्योतिुज्ज्योंतिषाुस्वाहां ॥ मधुंहुतमिन्द्द्रंतमेऽअुग्ग्नावुश्श्यामंतेदे
वघम्म्रुनमंस्त्तेऽअस्त्तुमामांहिꣳसीः ॥ १६ ॥ अभीमम् ॥ अभी
मम्मांहिमादिवंव्विप्प्रोंबभूवसुप्प्रथांः ॥ उतश्श्रवंसापृथिवीꣳसꣳसीं
दस्वमुहाँऽअंसिरोचंस्वदेवुवींतंमः ॥ व्विधूममंग्ग्नेऽअरुषम्मिंमये
ध्वयसृजप्प्रंशस्त्तदर्शुतम् ॥ १७ ॥ यातेंघम्म्रंदिव्व्याशुग्ग्यागांयु
त्र्याꣳहुंविद्धांनें ॥ सातुऽआप्प्यांयतान्निष्ट्यांयतान्तस्यैंतुस्वाहां ॥

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

संहि. याँतेंघर्म्मांन्तरिंक्षेशुग्ग्याँत्रिष्टुब्भ्याग्नींध्रे ॥ साँतुऽआप्प्यांयतान्नि
||२७३|| ष्ट्यांयतान्तस्यैंतेुस्वाहा ॥ याँतेंघर्म्मपृथिव्याᳬशुग्ग्याजगंत्त्याᳬ
सदुस्स्या ॥ साँतुऽआप्प्यांयतान्निष्ट्यांयतान्तस्यैंतेुस्वाहां ॥ १८ ॥
[१०] क्षुत्रस्यंत्त्वा । पुरस्पांयुब्ब्रह्मंणस्त्तुन्न्वुम्पाहि ॥ व्विशंस्त्त्वा
धर्म्मँणाव्वयमनुंक्क्रामामसुव्विुतायुनव्व्यंसे ॥ १९ ॥ चतुं÷स्त्राक्क्तिुर्न्नां
भिं÷ ॥ चतुं÷स्त्राक्क्तिुर्न्नाभिंर्ऋुतस्यंसुप्प्रथाुःसनोंव्विुश्श्वायुं÷सुप्प्रथाुःस
उ.अ. नं÷सुव्वायुं÷सुप्प्रथांः ॥ अपुद्वेषोुऽअपुह्वरोुन्न्यव्व्रंतस्यसश्चिम ॥ २० ॥
३८ घर्म्मैंतत् ॥ घर्म्मैतत्त्तेपुरींषुन्तेनुव्वर्द्धस्वुचाचंप्प्यायस्व ॥ व्वुर्द्धिषी

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

महिंचव्वयमाचंप्प्यासिषीमहि ॥ २१ ॥ अचिंकक्रदुद्धृषाहरिम्मुंहा
न्मित्रोनदर्शतः ॥ सठ्ठसूर्य्यैणदिद्युतदुदधिर्न्निधिः ॥ २२ ॥ सुमि
त्रियानंः ॥ सुमित्रियान्ऽआपऽओषधयःसन्तुदुर्म्मित्रियास्तस्मै
सन्तुय्योस्मान्द्वेष्टियश्चवंव्वयन्द्विष्म्मः ॥ २३ ॥ उद्वयम् ॥ उद्वयन्तमंसु
स्प्पारिस्वःपश्यन्तऽउत्तरम् ॥ देवन्देवत्रासूर्य्यमगंन्मज्ज्योतिरुत्तम
म् ॥ २४ ॥ एधोसि ॥ एधोस्येधिषीमहिसमिदंसितेजोसितेजोमयि
धेहि ॥ २५ ॥ यावतीद्यावापृथिवी ॥ यावच्चसप्तसिन्धवोवितस्थिरे॥
तावंन्तमिन्द्रतेग्ग्रहमूर्जागृह्णाम्म्यक्षितम्मयिगृह्णाम्म्यक्षितम् ।२६॥

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

मयित्त्यत् ॥ मयित्त्यादिन्द्रियम्बृहन्मायिदक्षोमयिक्रतुः ॥ घर्म्मस्त्रि
शुग्विराजतिविराजाज्ज्योतिषासुहब्ब्रह्मणातेजसासुह ॥ २७ ॥
पयसोरेतऽआभृतन्तस्युदोहमशीमुह्युत्तरामुत्तराᳬसमाम् ॥ त्त्विषःसंवृक्कत्त्वेदक्षस्यतेसुषुम्म्णस्यतेसुषुम्म्णाग्निहुतः ॥
इन्द्रपीतस्यप्प्रजापतिभक्षितस्युमधुमतऽउपहूतऽउपहूतस्यभक्षया
मि ॥ २८ ॥ [१०] इति श्रीशुक्लयजुःसंहितायामष्टात्रिंशोऽ
ध्यायः ॥ ३८ ॥ स्वाहाप्राणेभ्यःषडुग्रश्चसप्तहोत्रयोदश ॥ ॐस्वाहा
प्प्राणेभ्यः ॥ स्वाहाप्प्राणेभ्युऽसाधिपतिकेभ्यः॥ पृथिव्यैस्वाहाग्न

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

ये स्वाहान्तरिक्षाय स्वाहा वायवे स्वाहा ॥ दिवे स्वाहा सूर्याय स्वाहा ॥
॥ १ ॥ दिग्भ्यः स्वाहा । चन्द्राय स्वाहा नक्षत्रेभ्यः स्वाहाद्भ्यः स्वाहा
वरुणाय स्वाहा ॥ नाभ्यै स्वाहा पूताय स्वाहा ॥ २ ॥ वाचे स्वाहा ।
प्राणाय स्वाहा प्राणाय स्वाहा ॥ चक्षुषे स्वाहा चक्षुषे स्वाहा ॥ श्रोत्राय
स्वाहा श्रोत्राय स्वाहा ॥ ३ ॥ मनसः काममाकूतिं ॥ मनसः काममाकू
तिं वाचः सत्यमशीय ॥ पशूनां रूपमन्नस्य रसो यशः श्रीः श्रयतां म
यि स्वाहा ॥ ४ ॥ प्रजापतिः । सम्भ्रियमाणः सम्राट् सम्भृतो वैश्वदे
वः संसन्नो घर्मः प्रवृक्तस्तेज उद्यत आश्विनः पयस्यानीयमाने पौ

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

ष्णणोऽग्निष्ष्यन्दमानेमारुतःक्लथन् ॥ मैत्रःशरीसिसन्तुष्यमानेवायु
र्व्योह्रियमाणऽआग्नेयोहूयमानोवाग्घुतः ॥५॥ सविताप्रथमे । हन्नु
ग्निर्द्वितीयेवायुस्तृतीयऽआदित्यश्चतुर्थेचन्द्रमाःपञ्चमऽऋतुःषष्ठेम
रुतःसप्तमेबृहस्पतिरष्टमे ॥ मित्रोनवमेवरुणोदशमऽइन्द्रऽएकाद
शेविश्वेदेवाद्वादशे ॥ ६ ॥ उग्रश्च । भीमश्चध्वान्तश्चधुनिश्च ॥
सासह्वाँश्चाभियुग्वाचविक्षिपःस्वाहा ॥ ७ ॥ अग्निंहृदयेन ॥ अ
ग्निंहृदयेनाशनिंहृदयाग्रेणपशुपतिङ्कृत्स्नहृदयेनभवंयक्ना ॥
शर्वम्मतस्नाभ्यामीशानम्मन्युनामहादेवमन्तःपर्शव्येनोग्रन्देवं

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

वनिष्ठुनांवसिष्ठहनुःशिङ्गीनिकोश्याभ्याम् ॥ ८ ॥ उग्रँल्लोहितेनमि
त्रँसौव्रत्त्येनरुद्रन्दौर्व्रत्त्येनेन्द्रम्प्रक्क्रीडेनमरुतोबलेनसाद्ध्यान्प्रमु
दा ॥ भवस्यकण्ठ्यँरुद्रस्यान्तःपार्श्व्यम्महादेवस्ययकृच्छर्वस्यव
निष्ठुःपशुपतेःपुरीतत् ॥९॥ लोमभ्यःस्वाहा ॥ लोमभ्यःस्वाहात्व
चेस्वाहात्त्वचेस्वाहालोहितायस्वाहालोहितायस्वाहामेदोभ्यःस्वा
हामेदोभ्यःस्वाहा ॥ माँसेभ्यःस्वाहामाँसेभ्यःस्वाहास्ना
वभ्यःस्वाहास्नावभ्यःस्वाहास्थभ्यःस्वाहास्थभ्यःस्वाहामज्ज
भ्यःस्वाहामज्जभ्यःस्वाहा ॥ रेतसेस्वाहापायवेस्वाहा ॥ १० ॥ आया

 सायुस्वाहा । प्रख्यासायुस्वाहासंख्यासायुस्वाहाविख्यासायुस्वाहा
 ख्यासायुस्वाहा ॥ शुचेस्वाहाशोचंतेस्वाहाशोचमानायुस्वाहाशोका
युस्वाहा ॥ ११ ॥ तपसेस्वाहा ॥ तपसेस्वाहातप्यंतेस्वाहातप्यमा
नायुस्वाहातप्तायुस्वाहाघर्म्मायुस्वाहा ॥ निष्कृत्यैस्वाहाप्रायश्चि
त्त्यैस्वाहाभेषजायुस्वाहा ॥ १२ ॥ यमायुस्वाहा ॥ यमायुस्वाहान्तं
कायुस्वाहामृत्यवेस्वाहा ॥ ब्रह्मणेस्वाहाब्रह्महत्त्यायैस्वाहाविश्श्वे
 ब्भ्योदेवेब्भ्युस्वाहाद्यावापृथिवीब्भ्याᳬस्वाहा ॥ १३ ॥ इति श्रीशु
 क्लयजुःसंहितायां दीर्घपाठे एकोनचत्त्वारिंशततमोऽध्यायः ॥३९॥

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

ईशावास्यमष्टाबंधंतमोनवद्धैसप्तदश ॥ ॐईशाव्वास्यम् ॥ ईशाव्वा
स्युमिदꣳसर्व्वुंठ्यत्किञ्चुजगंत्त्याञ्जगंत् ॥ तेनंत्त्युक्तेनंभुञ्जीथामागृंधुꣳ
कस्यंस्विद्धनंम् ॥ १ ॥ कुर्व्वन्नेव ॥ कुर्व्वन्नेवेहकर्म्माणिजिजीविषेच्छ
तꣳसमाः ॥ एवन्त्वयिनान्यथेतोस्तिनकर्म्मलिप्प्यतेनरे ॥ २ ॥
असुर्य्यानामतेलोकाऽअन्धेनतमसावृताः ॥ तांस्तेप्प्रेत्याभिगच्छ
न्तियेकेचांत्त्मुहनोजनाः ॥ ३ ॥ अनेयदेकंम् ॥ अनेयदेकम्मन
सोजवीयोनैनंद्देवाऽआप्नुवन्पूर्व्वमर्शंत् ॥ तद्धावंतोन्यानत्त्येतितिष्ठत्त
स्मिन्नपोमातरिश्वांदधाति ॥ ४ ॥ तदेजति । तन्नैजंतितद्दूरेतद्वन्ति

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri Funding: MIDF

संहि. के ॥ तदन्तरस्यसर्वस्यतदुसर्वस्यास्यबाह्यतः ॥५॥ यस्तु ॥ यस्तु
॥२७७॥ सर्वाणिभूतान्यात्मन्नेवानुपश्यति ॥ सर्वभूतेषुचात्मानन्ततोनवि
चिकित्सति ॥ ६ ॥ यस्मिन्त्सर्वाणिभूतान्यात्मैवाभूद्विजानतः॥
तत्रकोमोहःकःशोकऽएकत्वमनुपश्यतः ॥ ७ ॥ सपरि ॥ सपर्य्य
गाच्छुक्रमकायमव्रणमस्नाविरंशुद्धमपापविद्धम् ॥ कविर्म्मनी
षीपरिभूःस्वयम्भूर्य्याथातथ्यतोर्थान्व्यदधाच्छाश्वतीब्भ्यःसमा
उ.अ. ब्भ्यः ॥ ८ ॥ अन्धन्तमः । प्प्रविशन्तियेसम्भूतिमुपासते ॥ ततो
४० भूयऽइवतेतमोयऽउसम्भूत्याᳪरताः ॥ ९ ॥ अन्यदेव ॥ अन्यदेवा

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

हुःसंम्भवादुन्यदाहुरसंम्भवात् ॥ इतिशुश्रुमधीराणांयेनुस्तद्विच
चक्षिरे ॥ १० ॥ सम्भूतिञ्च । विनाशञ्चुयस्तद्वेदोभयꣳसुह ॥ विना
शेनमृत्युन्तीर्त्वासम्भूत्यामृतमश्नुते ॥ ११ ॥ अन्धन्तमः । प्रवि
शन्तियेऽविद्यामुपासते ॥ ततोभूयऽइवतेतमोयऽउविद्यायाꣳरताः ॥
॥ १२ ॥ अन्यदेव ॥ अन्यदेवाहुर्विद्यायाऽअन्यदाहुरविद्यायाः ॥ इ
तिशुश्रुमधीराणाँयेनुस्तद्विचचक्षिरे ॥ १३ ॥ विद्याञ्च ॥ विद्याञ्चा
विद्याञ्चुयस्तद्वेदोभयꣳसुह ॥ अविद्ययामृत्युन्तीर्त्वाविद्ययामृतम
श्नुते ॥ १४ ॥ वायुरनिलम् ॥ वायुरनिलममृतमथेदम्भस्मान्तꣳ

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

शरीरम् ॥ ओ३म् क्रतोस्म्मर ॥ क्लिबेस्म्मरं ॥ कृतॐस्म्मरं ॥१५॥
अग्नेनय । सुपथारायेऽअस्म्मान्विश्वानिदेवव्वयुनानिव्विद्वान् ॥ युयोद्ध्यस्म्मज्जुहुराणमेनोभूयिष्ठान्तेनमऽउक्तिम्विधेम ॥ १६ ॥ हिरण्मयेनपात्रेण । सत्त्यास्यापिहितम्मुखम् ॥ योसावादित्त्येपुरुषः सोसावहम् ॥ १७ ॥ ओ३म् खम्ब्रह्म ॥ १८ ॥ इति श्रीवाजसनेयसंहितायां दीर्घपाठे चत्वारिंशतितमोऽध्यायः ॥४०॥ श्रीवेदपुरुषार्पणमस्तु ॥ ॥ ॐनमोभगवतेवासुदेवाय ॥ ॐनमोभगवतेशङ्कराय ॥ ॥ दशाध्यायेसमाख्यातानुवाकाःसर्वसङ्ख्यया ॥ शतंदशानु

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

वाकाश्चनवान्येचमनीषिभिः ॥ १ ॥ सप्तषष्ठिश्चितोज्ञेयाःसौत्रेद्वाविंश
तिस्तथा ॥ अश्वएकोनपंचाशत्पंचात्रिंशत्खिलेस्मृताः ॥ २ ॥ शुक्रि
येषुतुविज्ञेयाएकादशमनीषिभिः ॥ एकीकृत्यसमाख्यातंत्रिशतंव्य
धिकंमतम् ॥ ३ ॥ ॥ इति वाजसनेयसंहितायामनुवाकाःसमाप्ताः ॥
॥ श्रीगणेशाय नमः ॥ अथ प्रतिज्ञा ॥ मन्त्रब्राह्मणयोर्वेदनामधेयं त
स्मिञ्छुक्ले याजुषाम्नाये माध्यन्दिनीयके मन्त्रे स्वरप्रक्रिया ह्यनुदा
त्तो मूर्ध्न्युदात्तः श्रुतिमूले स्वरित एवं जात्यादयोऽभिहिता ब्राह्मणे
तूदात्तानुदात्तौ भाषिकस्वारौ तानस्वराणि छन्दोवत्सूत्राणि ॥ १ ॥

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

प्रति.

॥२७९॥

अथान्तस्थानामाद्यस्य पदादिस्थस्यान्यहलसंयुक्तस्य संयुक्तस्या
पि रेफोष्मान्त्याभ्यामृकारेण चाविशेषेणादिमध्यावसानेषूच्चारणे
जकारोच्चारणं द्विर्भाॅवेप्यवमथापरांतस्थस्यायुक्तान्यहलः संयुक्तस्यो
ष्मऽऋकारै रेकारसहितोच्चारणमेवं तृतीयांतस्थस्य क्वचिद्दकारस्य
तु संयुक्तासंयुक्तस्याविशेषेण सर्वत्रैवमथान्त्यस्यान्तस्थानां पदादि
मध्यान्तस्थस्य त्रिविधं गुरुमध्यलघुवृत्तिभिरुच्चारणमथो मूर्द्धन्यो

सू०

ष्मणोऽसंयुक्तस्य टुमृतेसंयुक्तस्य च खकारोच्चारणमध्ययनादिकर्म
स्वर्थवेलायां प्रकृत्या ॥२॥ अथानुस्वारस्यङ्इत्यादेशः शषसहरेफेषु

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

तस्य त्रैविध्यमाख्यातं ह्रस्वदीर्घगुरुभेदैर्दीर्घात्परो ह्रस्वो ह्रस्वात्परो दीर्घौ गुरौ परे गुरुः परसवर्णेषत्प्रकृत्या चान्यत्र विसर्गेष्वीषद्धिरामः पदाद्यस्य संयुक्ताकारस्येषद्दीर्घता च भवतीषद्दीर्घता च भवति ॥ ३ ॥ इति कात्यायनपरिशिष्टसूत्रं समाप्तम् ॥ ॥ ॥

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥ ॥ अथ वेदपारायणविधिः ॥ ॥ स्थंडिलंकल्पयित्वाग्निमुपसमाधायसंपरिस्तीर्य्याज्येनैताभ्योदेवताभ्योजुहोतिअग्नयेसोमायेंद्रायविश्वेभ्योदेवेभ्यःऋषिभ्यऋग्भ्योयजुर्भ्यःसामभ्यःश्रद्धायैप्रज्ञायैमेधायैधारणायैश्रियैह्रियैसावित्र्यैसवित्रेप्रजापतये

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

कांडऋषयेसोमायकांडऋषयेअग्नयेकांडऋषयेविश्वेभ्योदेवेभ्यःकांड
ऋषिभ्यःसंहिताभ्योदेवताभ्यउपनिषद्भ्योयाज्ञकीभ्योदेवताभ्यउप
निषद्भ्योवारुणीभ्योदेवताभ्यउपनिषद्भ्योहव्यवाहायविश्वेभ्यऋग्गणे
भ्योऽनुमत्यैस्विष्टकृतेचपृथक्स्वाहाकारेणव्याहृतिभिश्चपुनःपरिषिंच
ति ॥ समाप्तेचैतायजुषातर्प्पयति । एवमृग्वेदस्यकांडऋष्यादिवर्ज्यं
मास्विष्टकृतस्तेषांस्थानेशतर्चिभ्योमाध्यमेभ्योगृत्समदायविश्वामि
त्रायवामदेवायात्रयेभरद्वाजायजामदग्न्यायगौतमायवसिष्ठायप्रगा
थेभ्यःपावमानीभ्योदेवताभ्यःक्षुद्रसूक्तेभ्योमहासूक्तेभ्योमहानाम्नी

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

भ्यइति ॥ ततोवेदादिमारभ्यसंततमधीयीतेत्याहभगवान्बौधाय
नः ॥ इति वेदपारायणोपक्रमविधिः ॥ ॥ अथ वेदपारायणे कलश
प्रतिष्ठापनादिप्रकारः ॥ तीर्थे देवालये गेहे प्रशस्ते सुपरिष्कृते ॥ कल
शंसुदृढंतत्र सुनिर्णिक्तं विभूषितम् ॥ पुष्पपल्लवमालाभिश्चन्दनैःकुंकु
मादिभिः॥मृत्तिकाभिश्चसंमिश्रंवेदिमध्येन्यसेत्ततः॥ पंचाशद्भिःकुशैः
कार्योब्रह्मापश्चान्मुखस्थितः ॥ स्नापितःस्थापितः कुम्भेचतुर्बाहुश्चतु
र्मुखः ॥वत्सजान्वाकृतिंदण्डमुत्तराग्रैःकुशैःकृतम्॥ब्रह्मोपधानेदत्त्वातं
ततःस्वस्त्ययनंपठेत् ॥ प्रतिष्ठांकारयेत्पश्चात्पूजाद्रव्यमथोच्यते ॥

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

यज्ञोपवीतनैवेद्यवस्त्रचन्दनकुंकुमैः । स्रग्धूपदीपतांबूलैरक्षतैश्चपिता
महम् ॥ ब्रह्मयज्ञानमिति वागायत्र्यावाप्रपूजयेत् ॥ उपाध्यायश्चसंपू
ज्योयथापाठंपठेत्ततः ॥ इति वेदपारायणेकलशप्रतिष्ठापनादिप्रकारः॥
॥ ॥ अथानक्षत्रपारायणविधिः ॥ ॥ अथातोनक्षत्रपारायणविधिं
व्याख्यास्यामः ॥ आसमाप्तेर्नाश्नीयात् यथाशक्तिवाऽऽपःपयः फ
लान्योदनंवाहविष्यमल्पं भुक्त्वातदाशेषमधीयीत ॥ ग्रामात्प्राची
मुदीचींवादिशमुपगम्याग्निमुपसमाधाय परिस्तीर्येध्मं प्रदायाज्येनै
ताभ्योदेवताभ्योजुहोति ॥ अग्नये सोमायेन्द्राय प्रजापतये बृहस्प

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

तयेविश्वेभ्यो देवेभ्यो ब्रह्मणे ऋषिभ्यऋग्भ्यो यजुर्भ्यः श्रद्धायै मेधायै प्रज्ञायै धारणायै सदसस्पतये अनुमतये श्रियै ह्रियै सावित्र्यै सवित्रे प्रजापतये कांडऋषये सोमाय कांडऋषये विश्वेभ्यो देवेभ्यःकांडऋषिभ्यःसाहितीभ्योदेवताभ्य उपनिषद्भ्यो याज्ञिकीभ्यो देवताभ्य उपनिषद्भ्यो वारुणीभ्यो देवताभ्य उपनिषद्भ्योहव्यवाहाय विश्वेभ्यऋग्गणेभ्य अनुमत्त्यै स्विष्टकृतेच पृथक्स्वाहाकारेण हुत्वा व्याहृतिभिश्च पुनःपरिषिञ्चति ॥ समाप्तेचैतायजुषा तर्पयति एवमृग्वेदिकानां कांडऋष्यादिवर्जमास्विष्टकृतस्तेषांस्थाने शतर्चिभ्यो माध्यमेभ्यो

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

गृत्समदाय विश्वामित्राय वामदेवायात्रये भरद्वाजाय जामदग्न्याय गौतमाय वसिष्ठाय प्रगाथेभ्यः पावमानीभ्यः क्षुद्रसूक्तेभ्योमहानाम्नीभ्य इति ॥ ततो वेदादिमारभ्य संततमधीयीत ॥ नास्यान्तरानध्यायो नास्यान्तराजननमरणेअशुचीनान्तराव्याहरेन्नान्तराविरमेत् यावदन्तमधीयीत ॥ यद्यन्तराविरमेत्त्रीन्प्राणायामानायम्य प्रणवं वा प्रणिधाय यावत्कालमधीयीत ॥ ततः सर्वं निशोनिशान्तरं संग्रामारण्यसलिलं प्रलोप्यपरिदध्यात् ॥ आदावन्तेच ब्राह्मणभोजनं दक्षिणादानंच दद्यात् ॥ परातेन विधिनावेदमधीयीत सततः पूतोवे

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

दोभवति मनःशुद्धश्चभवति॥द्वाभ्यां पारायणाभ्यां ऋग्भिश्च॥भोजन
इहाधीत अनृतेभ्यः प्रमुच्यते॥ त्रिभिर्बहुभ्यः पातकोपपातकेभ्यः शू
द्रायां रेतःसिक्त्वागंगासुनिमज्जंश्चभवति॥चतुर्भ्यः शूद्रान्नभोजनात्त
त्सेवनात्तत्स्त्रीसेवनाच्च ॥ पञ्चभिरयाज्ययाजनात्पूतोभवति ॥ अग्रा
ह्यग्रहणाद्ग्राह्याग्रहणादभ्यासोपासनाच्च षड्भिर्ब्राह्मणस्य लोहित
करणात्स्त्रीलोहितकरणात्पशुहननात्सुवर्णस्तेयात्पतितसंप्रयोगाच्च।
सप्तभिः प्राजापत्यानांहीनाचरणाद्यज्ञोपवेधनाच्च ॥ अष्टभिश्चान्द्रा
यणस्यान्तरानाचरणाद्गुरुतल्पगमनाद्रजस्वलागमनाच्च ॥ नवभिः

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

सुरापानाच्च ॥ दशभिरश्रोत्रिययाजनादसोमपानादन्यायतश्च ॥ ए
कादशभिर्ब्राह्मणहननाद्गर्भहननात् ॥ द्वादशभिःपूर्वजन्मेहजन्मकृतैः
सर्वैः पापैः प्रमुच्यते स्वर्गलोकं गच्छाति पितॄन्स्वर्गलोकं गमयत्य
ग्निष्टोमादीन्तून्यजाति तैः क्रतुभिरिष्टंभवति ॥ वेदाध्यायी सदै
वस्याद्यथावैसत्यवाक्शुचिः ॥ यंयंकामयतेकामंतंतंवेदेनसाधयेत् ।
असाध्यं नास्ति यत्किंचिद्ब्रह्मणोहिफलंमहद्ब्रह्मणोहिफलंमहादिति
समाप्तौ यजुषातर्पयतीति ॥ समाप्ते वेदपरायणे समाप्ते एतादेवताःपू
र्वोक्ताअग्निसोमाद्यजुषातर्पयाति यजुर्वेदपरायणे तस्यवेदस्यप्राधान्य

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

मुच्यते अथवाभूरादिव्याहृतिचतुष्टयात्मकं यजुःशब्देनगृह्यते ॥ तेनै तदुक्तंभवति ॥ भूर्देवांस्तर्पयामीत्यनेनप्रकारेणतर्पयित्त्वा अग्नि सोमादींस्तर्पयेदिति ॥ नास्यांतराजननमरणे ॥ अशुचीइतिनाशुचि हेतुभूतेइत्यर्थः ॥ नांतराव्याहरेदिति ॥ उपक्रांतवेदपारायणमध्ये न व्याहरेन्नाध्यापयेत्तथा लौकिकवचनमपि न ब्रूयात् ॥ विहितं नित्य नैमित्तिकं कर्मानुपयुक्त्वावाक्तिं न कुर्यादित्यर्थः ॥ निशोनिशान्तरं संग्रामारण्यसलिलं लोप्यपरिदध्यादिति लोप्यछित्त्वापरिहार्य्यं वर्ज यित्त्वेत्यर्थः इतियावत् ॥ परिदध्यात्समापयेत् ॥ निशान्तरं निशी

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

थः संध्यावा ॥सलिलं वृष्टिरुदकसमीपभूमिकावा॥निशादिकालान्द
शांश्चवर्जयित्त्वा समापयेदित्त्यर्थः ॥ सततः पूतोवेदोभवतीति वेदो
भवति वेदात्मको भवति उत्कृष्टज्ञानवान्भवेदित्यर्थः ॥ द्वाभ्यां पारा
यणाभ्यां ऋग्भिश्चेति ऋग्भिः पावमानीभिः पारायणद्वयं पावमान्य
श्चमिलित्त्वोक्तफलायकल्प्येते इत्यर्थः॥एवमुत्तरत्र पारायणत्रयं गंगा
स्नानंचामिलित्वा साधनम्॥निमज्जंश्च भवति पूतोभवतीत्त्यर्थः॥प्रजा
पत्यानाचरणं प्रक्रान्तप्राजापत्यानामननुष्ठानम् एवं चान्द्रायणस्या
नाचरणं यज्ञोपवेधनं यज्ञविनाशः ॥ इत्यनश्नत्पारायणविधिः॥

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

तरतोनमस्काराअपरेजातानामरुद्राः सभाभ्यइत्यादयोनमोवःकिरि
केभ्यइत्यग्निवायुसूर्यहृदयभूताः पंचव्याहृतयोबहुरुद्रदेवत्याः॥२३॥
अश्मन्मारुतमश्मँ४स्तेश्मामय्याशीर्य्यंद्विष्मआभिचारिमिमामआ
ग्नेयमृतवोबृहतीपंक्तिर्वासमुद्रस्य द्वेगायत्र्यावुपज्मंजगतीत्रिष्टुब्वाऽपा
मिदंबृहत्यग्नेपावकवसूयवःसनोमेधातिथिरेतआग्नेय्यौगायत्र्यौपा
वकयाजगतींभरद्वाजोनमस्तेबृहतीमाग्नेयीमृषिसुतालोपामुद्रा ॥
॥ २४ ॥ नृषदेपंचाग्नेयानिषेदेवाजगत्यौप्राणदेवत्येप्राणदाबृहती
पंक्तिर्वाऽऽग्येय्यग्निस्तिग्मेनाग्नेयींगायत्रींभरद्वाजोयइमावैश्वकर्म्म

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

स.नु. णीस्त्रिष्टुभोविश्वकर्माभौवनः ॥ २५ ॥ आशुरैंद्रीद्वादश ॥ त्रिष्टुभो
॥९०॥ प्रतिरथोवसृष्टानुष्टुबिषुदेवत्याप्रतयोद्धून्स्तौत्यष्टुबसौयामारुतीत्रि
ष्टुब्यत्रलिंगोक्तदेवता पंक्तिर्मर्म्माणिलिंगोक्तैवत्रिष्टुबुदेनं तिस्रोनुष्टुभ
आद्याग्नेयीद्वितीयैंद्रीतृतीयालिंगोक्तदेवता पंचदिशःपंचयज्ञाग्निसाध
नवादिन्यऽआद्येद्वेत्रिष्टुभौ तृतीयापंक्तिर्बृहतीवाचतुर्थीबृहत्येवांत्या
त्रिष्टुब्विमानोद्वे आदित्यदेवत्येआद्याविश्वावसोर्द्वितीयाप्रतिरथस्य
सू.अ. देवहूर्विधृतिरनुष्टुब्यज्ञदेवत्यावाजस्यैंद्र्यनुष्टुबुद्ग्राभमैंद्राग्न्यनुष्टुबेव
२ ॥ २६ ॥ क्रमध्वंपंचाग्नेय्यः ॥ आद्यानुष्टुप्ततास्त्रिष्टुप्ततोबृहतीपिपीलि

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

कमध्याततोनुष्टुप्त्रिष्टुबंत्याग्नेसहस्राक्षविराडाग्नेयीसुपर्णोद्वे पंक्ति
त्रिष्टुभौतार्ठंसवितुः सावित्रींत्रिष्टुभंपुरस्ताज्ज्योतिषं कण्वो दर्शविधे
माग्नेयींगृत्समदस्त्रिष्टुभमस्यास्त्रिस्थानोग्निर्द्देवताप्रेद्धोविराडाग्नेयी
वसिष्ठस्य चित्तिंवैश्वकर्मण्यतिजगतीसप्तआग्नेयीत्रिष्टुप्सप्तऽऋषी
णाम् ॥२७॥ शुक्रज्योतिःषण्मारुत्यः ॥ आद्याचतुर्थीचोष्णिग्द्विती
यातृतीयाच्चगायत्रीपंचमीजगती षष्ठीगायत्र्युष्णिग्वंदंदैवीमारुतामि
मंत्रयोदशर्च्चंआग्नेयस्त्रैष्टुभोऽनुवाको यज्ञस्तुतिर्घृतस्तुतिर्वावसोर्द्धा
राभिवादिनीवाघृतंमिमिक्षेगृत्समदःसमुद्राद्वामदेवश्चत्वारिशृङ्गायज्ञ

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri Funding: MIDF

पुरुषदेवत्यऋषभोमंत्रः।२८। वाजश्चमेदेवानामार्षम् ॥ एतैर्यजुभिर्यज
मानाग्नेःकामान्याचतेवाजप्रसवीठंसप्तर्चंविश्वे त्रैष्टुभंवैश्वदेवंलुशोधा
नाकोवाजोनस्तिस्त्रोन्नदेवत्याआद्यानुष्टुब्द्धेत्रिष्टुभौसंमाविराजावाग्ने
ठ्यौसरस्वत्यौलिंगोक्तदैवतम् ॥२९॥ ऋताषाड्गन्धर्वाप्सरसः ॥ स्रनः
प्राजापत्याप्रस्तारपंक्तिःसमुद्रोसिवायव्यानित्रीणिरुचमाग्नेय्यनुष्टुप्त
त्वावारुणीत्रिष्टुभठंशुनःशेपःस्वर्णाग्नेयानिपंचाग्निंयुनज्म्याग्नेय्यास्ति
स्त्रआद्येद्धे त्रिष्टुभौपंक्तिस्तृतीयादिवोद्धआग्नेय्यौ परोष्णिग्भशपदपं
क्ती इष्टोयज्ञोव्द्यृचंयजमानाग्निदेवत्यंगालवआद्योष्णिग्द्वितीयागाय

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

त्री ॥ ३० ॥ यदाकूतादष्टर्चमाग्नेयम् ॥ विश्वकर्म्मणस्तृतीयादैवीवा
द्याजगतीतिस्रास्त्रिष्टुभश्चतस्रोनुष्टुभोग्निरस्म्यग्न्यद्वैतवादिनींत्रिष्टुभं
देवश्ववादेववातश्चभारतावृचोयजुर्षेअग्नेयोनुष्टुबाग्नेयी ॥ ३१ ॥ वार्त्र
हत्यायसप्तर्च्चमिन्द्रोपश्यत् ॥ आद्येद्वेवार्त्रघ्न्यौगायत्रीत्रिष्टुभौविश्वा
मित्रस्यचविनोनुष्टुम्मृगोनात्रिष्टुप्प्रथमार्द्धंशासो भारद्वाजोद्वितीयांज
यऐंद्रोद्वेवैश्वानर्य्यौगायत्रीत्रिष्टुभौपृष्टोदिविकुत्सस्यचाऽश्यामद्वेत्रि
ष्टुभावाग्नेय्यौ कामवत्यावश्यामभरद्वाजस्यच वयंतेकात्स्योत्कील
स्यच धामच्छदनुष्टुब्वैश्वदेवी ॥३२॥ अथसौत्रामणीप्रजापतेरार्षम्॥

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

स.नु. अश्विनोःसरस्वत्याश्वस्वादींत्वानुष्टुप्सुरासोमदेवत्यासोमोसिचत्वा
॥६२॥ रिसौराणिपरितोभारद्वाजःसौमींबृहतींऽवायोस्तृचोगायत्रःसौम्यआ
भूतेर्ब्रह्मक्षत्त्रंत्रिष्टुप्सुरासोमदेवत्यानानाहिजगतीसुरासोमदेवत्या
तेजोसिपयोदेवत्यान्योजोसिसुरादेवत्या निषाव्याघ्रंहैमवर्च्चैरनुष्टु
ब्विषूचिकास्तुतिर्यदापिपेषाग्नेयीबृहतीसम्पृचस्थपयोग्रहाविप्रच
स्थसुराग्रहादेवायज्ञंब्राह्मणानुवाकोविंशतिरनुष्टुभः सोमसंपत् ॥
सू.अ. ॥ ३३ ॥ सुरावंतंचतुर्ऋचंत्रैष्टुभम् ॥ अश्विसरस्वतींद्रदेवत्यंपितृभ्यः
२ सत्तापित्र्याणिपुनन्तुमानवर्च्चंपावमानमाद्येद्वे पित्र्येअनुष्टुभौ प्रजापति

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

स्तृतीयांवैखानसआग्नेयींगायत्रींचतुर्थींलिंगोक्तदेवतानुष्टुप्पंचम्याग्ने
यींगायत्रीषष्ठ्याग्नेयींब्राह्मीचगायत्रींब्राह्मयस्तृतीयः पादसौमीसप्त
मीसावित्र्यष्टमीनवमीत्रिष्टुब्वैश्वदेवीयेसमासनाअनुष्टुभौ पित्र्याद्या
द्वितीयायजमानाशीर्द्वेस्तृतीत्रिष्टुब्देवपानपितृपाणौपंथानौब्रवीतीदर्ठं
हविरूह्यवसानाष्टिर्यजमानाशीः ॥ ३४ ॥ उदीरतांत्रयोदशर्च्चंपैत्र्यंत्रैष्टु
भर्ठंशंखएकादशीतुजगत्याच्यजानुदशर्च्चोनुवाको नवपित्र्यादशर्म्यै
द्रीगायत्रीतृतीयाचतुर्थीनवम्योनुष्टुभास्त्रिष्टुभइतराःसोमोराजाष्टर्चम
श्विसरस्वतीन्द्राऽअपश्यन्नाद्यास्तिस्रो महाबृहत्यउपांत्याचचतुर्थ्यं

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

न्तेअतिजगत्यौशेषेअतिशक्कर्य्यौत्र्यवसानेसीसेनतंत्रमाश्विसरस्वतीं
द्रदेवत्याः षोडशजगत्यः ॥ ३५ ॥ क्षत्रस्ययोनिंद्विपदागाय
त्री ॥ आसन्दीदेवताकामात्वाकृष्णाजिनंमृत्योरुक्मावाश्विनोभैषज्ये
न लिंगोक्तदेवतानित्रीणि कोसिप्राजापत्यागायत्री शिरोमेपंचर्चं
मिंद्रशरीरावयवदेवताकं तृतीयागायत्र्यंत्यामहापंक्तिस्त्र्यवसानानु
ष्टुभौत्याःप्रतिक्षत्रेवैश्वदेवंत्रयादेवादैवीपंक्तिस्त्र्यवसाना प्रथमाद्विती
ययोर्वैश्वदेवमाशीर्लिंगं लोमान्यनुष्टुब्लिंगोक्तदेवता ॥ ३६ ॥ यद्दे
वास्तिस्त्रोग्निवायुसूर्यदेवत्याअनुष्टुभः ॥ कुष्माण्डीर्यद्ग्रामेलिंगोक्त

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

देवतꣳसमद्धेतेद्विपदाविराडापीद्धुपदादिवानुष्टुबाप्युद्वयꣳसौर्यनुष्टुप्प्र
स्कण्वस्यापोऽआद्याग्नेयीपंक्तिरेधोसिसामिद्देवत्येयजुषी समावववर्त्य
निरुक्तागायत्रीवैश्वानरज्योतिर्यजुरभ्यादधाम्याग्नेयंतृचमानुष्टुभमा
श्वतराश्विर ꣳ शुनासौर्य्यनुष्टुप्सिंचंतिपरिसौर्यैन्द्रीचानुष्टुब्धानावंत
मैंद्रीगायत्रीविश्वामित्रस्य चबृहदिंद्रायबृहतीनृमेधपुरुषमेधयोरध्व
र्यौगायत्री ॥ ३७ ॥ याभूतानामात्मप्रवादापंक्तिः ॥ नारा
यणीयाकौंडिन्यस्यप्राणपामेद्धेअनुष्टुबुपरिष्टाद्बृहत्यौलिंगोक्तदेवतेस
मिद्धइन्द्रएकादशाप्रीस्त्रिष्टुभआंगिरसइध्मस्तनूनपान्नराशꣳसइडोब

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

हिंद्वारउषासानक्ताद्दैव्याहोतारातिस्रोदेवीस्त्वष्टावनस्पतिः स्वाहा
कृतयइत्येताआप्रीदेवता आयातुसप्तत्रिष्टुभऐंद्र्यआमन्द्रैर्बृहत्यायातु
वामदेवस्त्रातारंगर्गआमन्द्रैर्विश्वामित्रएवेद्धसिष्ठः ॥ ३८ ॥ अथहो
त्रंत्रिपशोः ॥ समिद्धोअग्निराप्रीद्वादशाविदाभिरश्विसरस्वतीन्द्रदेवत्या
अनुष्टुभोश्विनाहविस्तिस्रोनुष्टुभएकैकाश्विसरस्वतीन्द्रदेवत्यायइन्द्र
सवितृवरुणदेवत्यास्तिस्रोऽनुष्टुभोश्विनागोभिस्तिस्रोनुष्टुभो युवंपुत्र
मिवानुष्टुप्त्रिष्टुभौ यस्मिन्नश्वासआग्नेय्यौजगतीत्रिष्टुभावश्विनातेज
सैकादशर्च्चेर्ऽशस्त्रंगोमद्वृत्समदस्तृचमाश्विनंगायत्रं पावकानोमधुच्छं

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

दाःसारस्वतमिंद्रायाह्यैंद्रंमधुच्छंदाएवानुक्तमानुष्टुभमश्विसरस्वतीन्द्र
देवत्यम्॥३९॥इमंमेगायत्र्यौत्रिष्टुभौवारुण्यौशुनःशेपः॥त्वन्नस्त्रिष्टुभा
वाग्निवारुण्यौ वामदेवोमहीमूषुत्रिष्टुबादित्यासुत्रामाणंगयःप्लातःसु
नावत्रौस्वर्ग्यागायत्र्यानोमैत्रावरुणीगायत्रींविश्वामित्रःप्रबाहवावसि
ष्ठस्त्रिष्टुभꣳसमिद्धोअग्निरेकादशाप्रमानुष्टुभꣳस्वस्त्यात्रेयस्यार्षंवयो
धाइंद्रोदेवतावसंतेन ऋतुनाषड्चामानुष्टुभंलिंगोक्तदेवतꣳहोतायक्ष
द्द्वादशाप्रीःप्रैषाअश्विसरस्वतींद्रदेवत्याअश्विनौ छागस्यसप्तलिंगोक्त
देवताःप्रैषावनस्पतिमभियूपोग्निꣳस्विष्टकृतꣳस्विष्टकृदग्निर्देवंबर्हिरे

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

कादशानुयाजप्रैषाअश्विसरस्वतीन्द्रदेवत्याऽअग्निमद्यसूक्तवाकप्रैषो
लिंगोक्तदेवतोलिंगोक्तदेवतः॥४०॥इतिसर्वानुक्रमणिकायांद्वितीयोऽ
ध्यायः॥२॥ ॐ अथाश्वमेधश्चतुरोध्यायान्प्रजापतिरपश्यत्॥तेजोसि
सौवर्णंनिष्कमिमामगृभ्णन्संवत्सरो यज्ञपुरुषस्त्रिष्टुभमाभिधालिंगो
क्तानियोअर्वन्तंगायत्र्यद्धेनाश्वस्तुतिःपरोधौलिंगोक्तोग्नयेलिंगोक्तान्ये
वहिंकारायेत्यश्वस्यैकान्नपंचाशच्चेष्टितानिहिरण्यपाणिंपंचर्च्चंठ्सावि
त्रंगायत्रमाद्यांमेधातिथिरग्निंठ्स्तोमेनाग्नेयंतृचंगायत्रं ठं सुतंभरोवि
श्वामित्रोविरूपोयथासंख्यमजीजनोहिपावमानींकृतिं पिपीलिकम

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

ध्यामनुष्टुभं त्र्यरुणत्रसदस्यूर्व्विभूरश्वदैवतंदेवादैवामिहरंतिराग्नेयानि
चत्वारिकायौद्भृम्भणानिलिंगोक्तान्याब्रह्मलिंगोक्तान्येवाध्यायात् ॥१॥
प्रजापतयेप्राजापत्यम् ॥ यस्तेदेवंयःप्राणतस्त्रिष्टुप्कायी हिरण्यग
र्भस्य युंजन्तिमधुच्छन्दाआदित्यदेवत्यांगायत्रीं युंजंत्यस्याश्वस्तु
तिर्यद्वातोबृहतीमौवसवस्त्वालिंगोक्तानिलाजी ॥ २॥ नश्वदेवत्यंकः
स्विच्चतस्रोऽनुष्टुभःप्रश्नप्रतिप्रश्नभूताब्रह्मोद्येहोतुर्ब्रह्मणश्च वायुष्वालिं
गोक्तानि सर्ठशितस्तिस्रोश्वदेवत्याअनुष्टुब्विराड्त्रिष्टुभोग्निःपशुरा
श्वानित्रीण्यंबेनुष्टुबश्वस्तुतिर्गणानांत्वाचत्वारिलिंगोक्तानि ॥ ३ ॥

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

उत्सक्तथ्यागायत्र्याश्वी ॥ एकादशर्च्चमानुष्टुभंद्वितीयातूपरिष्टाद्बृ
हत्यध्वर्य्वादीनांकुमार्य्यादिभिरश्लीलभाषणं ताएवदेवता दधिक्रा
व्णोदधिक्रावावामदेव्यः सुरभिमतीमनुष्टुभमाश्वींगायत्रीं॑ षडचमा
श्वमुष्णिगाद्याश्चतस्रोनुष्टुभोंत्यात्रिष्टुप् कस्त्वाषड्ऋचमाश्वमाद्यागा
यत्रीपंचानुष्टुभः कःस्विदष्टादशर्च्चंब्रह्मोद्यं॑ होत्रादीनांप्रश्नप्रतिप्रश्न
भूतमाद्याश्चतस्रोनुष्टुभः कास्विदाद्याश्चतस्रश्चांत्यादशत्रिष्टुभः सुभूर
नुष्टुब्लिंगोक्तदेवताहोतायक्षत्प्राजापत्यः प्रैषःप्रजापतेर्हिरण्यगर्भःप्रा
जापत्यांत्रैष्टुभम् (४)॥ अश्वस्तूपरइत्यादयः ॥ पशवोध्यायेनो

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

क्तादेवतावापर्यंग्यास्तथारोहितादयोगुणयुक्ताऽ आरुण्याश्वकपिंज
लादयआध्यायाच्छादंदद्भिरित्यादित्वगित्येतदंत द्रव्यदैवतमुक्तम्॥
॥ ४ ॥ अश्वस्तूपरोब्राह्मणोध्यायः ॥ शादंदद्भिस्त्वचांतश्चजुंबका
यवारुणींद्विपदांमुंडिभओदन्य एषा चाघनाशन्यंतर्ज्जलेयस्येमेका
ग्यौत्रिष्टुभौहिरण्यगर्भः प्राजापत्यआनोदशर्च्चंजागतंवैश्वदेवंगोतमः
स्वस्तिनोविराट्स्थानाभद्रंकर्णेभिस्तृचं त्र्यैष्टुभंमानोश्वस्तोमीयंदी
र्घतमास्त्रैष्टुभं द्वाविंशत्यृचमश्वस्तुतिस्तृतीयाषष्ठ्यौ जगत्यावि
मानुद्वैपदं वैश्वदेवंतृचं भौवनआप्त्योवासाधनभौवनोवा ॥ ५ ॥

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

अग्निश्चसप्तलिंगोक्तानि ॥ प्रियोदेवानांलौगाक्षिरनुष्टुभमनवसानांबृ
हस्पतेगृत्समदोब्राह्मीं त्रिष्टुभमिंद्रगोमन्नैंद्रयौगायत्र्यौरम्याक्षिर्ऋता
वानंप्रादुराक्षिर्वैश्वानरीयांवैश्वानरस्य त्रिष्टुभंकुत्सोग्निर्ऋषिराग्नेयींगा
यत्रीं वसिष्ठभरद्वाजौमहाँ २ ऽइंद्रोमाहेंद्रीवसिष्ठस्तंवऐंद्रींपथ्याबृहतीं
नोधागोतमोयद्वाहिष्ठंवसूयवआग्नेयीमनुष्टुभमोहिभरद्वाजोगायत्रीमृ
तवस्तेबृहतीत्युपह्वरेवत्सो गायत्रीम् ॥ ६ ॥ उच्चातेगायत्रंतृचठं
सौम्यमामहीयवोनुवीरैर्मुद्गलोयज्ञपुरुषस्त्रिष्टुभमग्नेपत्नीर्मेधातिथि
राग्नेयीं गायत्रीमभियज्ञंद्व्यृचमृतुदैवतं मेधातिथिस्तवायमैंद्रीत्रिष्टुभं

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

विश्वामित्रोमेवनोजगतीं गृत्समदःस्वादिष्ठयामधुच्छन्दाः सौम्या वनुक्तानांगायत्रम् ॥ ७॥ समास्त्वाग्नेकोध्यायः ॥ प्रजापतेरार्षꣳ सामिधेन्योनवाग्नेय्यस्त्रिष्टुभोग्निनादृष्टाअग्निर्ऋषिः कर्मांगभूतमग्नि ꣳस्तौत्यूर्ध्वाद्वादशर्चमाप्रियमौष्णिहंविषमपदं प्राजापत्यमाग्नेयम ग्निरपश्यदग्निर्हिप्रजापतित्वेनसंस्तूयतेतेनप्राजापत्यम् ॥ ८ ॥ पीवो अन्नाद्वेवायव्ये त्रिष्टुभौवसिष्ठः ॥ आपोहद्वेप्राजापत्येहिरण्यगर्भः प्राजापत्यः प्रयाभिर्द्वेवायव्येवसिष्ठोनियुत्वान्वायव्याःषड्गायोशुक्रो नुष्टुबेकयाचत्रिष्टुबंत्यागायत्र्योनियुत्वान्वायोषेगृत्समदोवायोशुक्रः

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

पुरुमीढाजमीढौतववायोव्यश्वआङ्गिरसोभित्वावसिष्ठऐन्द्रप्रगाथंप्र
थमाबृहतीद्वितीयासतोबृहतीत्वामिदेवर्ठंशंसुर्बार्हस्पत्यः कयानऐंद्रं
तृचं गायत्रं वामदेवोऽत्यातु पादनिचृद्यज्ञायज्ञावऊर्जोनपातर्ठं
शंयुः पाहिनोगर्भः प्रागाथएतंतृचंप्रागाथमाग्नेयंद्वबृहत्यौतृतीया
सतोबृहतीसंवत्सरोस्याग्नेयम् ॥ ९ ॥ इन्द्रमिडःसौत्रामणिको
ध्यायः ॥ एकादशप्रयाजप्रैषाऐंद्राआप्रीदेवत्याआद्येनुवाके देवं
बर्हिरनुयाजप्रैषाऐंद्राएकादशैवाग्निमद्यैन्द्रःसूक्तवाकप्रैषस्त्वामद्यप्र
तीकउभयत्रापिसमिधानंमहद्वायोधसआप्रियएकादशप्रयाजप्रैरवा

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

स्तथैव देवंबर्हिरनुयाजप्रैरवाअग्निमद्यवायोधसःसूक्तवाकप्रैषः॥१०॥
समिद्धोअंजनाश्वमेधिकोध्यायः॥ आद्याआप्रीस्त्रिष्टुभएकादशाश्व
स्तुतिर्बृहदुक्थोवामदेव्योददर्शाश्वोवासामुद्रियय्यंदक्रंदस्त्रयोदशाश्व
स्तुतिस्त्रिष्टुभोभार्गवोजमदग्निर्ददर्शदीर्घतमाश्च समिद्धोऽअद्यद्वाद
शाप्रीस्त्रिष्टुभोजमदग्निः॥११॥ केतुंकृण्वन्नाग्नेयीमानिरुक्तांगायत्रीम
धुच्छन्दाः॥जीमूतस्येवपायुर्भारद्वाजःसंग्रामांगान्यृक्षौस्तौषीत्सन्ना
हंकार्मुकंगुणमात्नींनूणंजगत्यर्द्धंनसारथिमर्द्धंन रश्मीन्हरीन्रथठंर
थगोपायितृअगत्यालिंगोक्तदेवताद्वाभ्यां त्रिष्टुबनुष्टुभ्यामिषुमनुष्ट

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

भाकशांततोहस्तघ्नंततस्तृचौरथदुंदुभिदेवत्यावैंद्रोर्द्धंचौत्यःसर्वास्त्रि
ष्टुभोनुक्ताआग्नेय्यःकृष्णग्रीवइत्याद्याएकादशिन्योर्द्धयोःपशुदेवता
अग्नयेगायत्रायेतिदशहविषोवेष्टेर्द्देवता ॥ १२ ॥ देवसवितुर्द्वावध्या
यौ ॥ पुरुषमेधोनारायणः पुरुषोददर्शविश्वानिदेवगायत्रीठ्ठंसावित्री
ठ्ठंश्यावाश्वोविभक्तारंमेधातिथिर्ब्रह्मणे ब्राह्मणमितिकण्डिकेतपसेनु
वाकश्चब्राह्मणम् ॥ १३ ॥ सहस्रशीर्षाषोडशर्च्चंमानुष्टुभम् ॥ त्रिष्टुबं
त्यंपुरुषोजगद्वीजमन्त्रदेवताद्य्यःषड्टृचउत्तरनारायणोमंत्र आद्यास्ति
स्रस्त्रिष्टुभो द्वेअनुष्टुभावंत्यात्रिष्टुप् ॥ १४ ॥ तदेवसर्वमेधोध्यायः ॥

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

आत्मदैवतः सप्तमेहानिसर्वंहोमेविनियुक्तः सर्वंमेधंब्रह्मस्वयंभ्वैक्षतत
दीयंमन्त्रगणंप्रवायुमच्छेत्येतस्मादाद्येद्वेअनुष्टुभौनतस्याद्विपदागाय
त्रीहिरण्यगर्भश्चतस्त्रोमामाहिꣳसीद्यस्मान्नद्वे एताः प्रतीकचोदिता
ब्रह्मयज्ञेध्येयाःसर्वत्रैवमेषोहचतस्त्रस्त्रिष्टुभआपोहष्ठाश्चित्प्रतीकचोदि
ते ॥ १५ ॥ वेनस्तत्पंचात्रिष्टुभः ॥ सदसस्पतिंतृचेनमेधाकामोमेधां
याचतेप्रथमागायत्रीलिंगोक्तदेवताद्वितीयाग्नेय्यनुष्टुप् तृतीयालिंगो
क्तदेवतानुष्टुबिदंमेमांत्रवर्णिक्यनुष्टुबेतया देवेभ्यःश्रीकामोयाचतेश्रि
यम् ॥ १६ ॥ अस्या जरासः ॥ सप्तदशाग्निष्टुत्याग्निष्टोमिके प्रथमे

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri Funding: MIDF

हनिपुरोरुच आग्नेय्यआद्येद्वेऐंद्रवायवस्यास्याजरासोबत्सप्रीर्हरयोधू
मकेतवोविरूपोयजमानोद्वेमैत्रावरुणस्ययजमानोगोतमोद्वेविरूपेशु
क्रस्यकुत्सोयमिहमंथिनोवैश्वदेवग्रहग्रहणेत्रीणिशताविश्वामित्रऐंद्रा
ग्नस्याग्निर्वृत्राणिभरद्वाजोवैश्वदेवस्य विश्वेभिःसोम्यंमेधातिथिराय
न्मरुत्वतीययोर्द्वे आयत्पराशरःशाक्त्योऽग्नेशर्द्धात्रिदुहिताविश्ववारा
त्वार्ठंहिभरद्वाजस्त्वेअग्नेद्वेबृहत्यावादित्यस्यत्वेअग्नेवसिष्ठः श्रुधिप्र
स्कण्वआदित्यग्रहग्रहणेविश्वेषामदितिर्वामदेवोगोतमोमहोअग्नेःसा
वित्रस्यलुशोधानाकोऽनुक्तगायत्रंत्रैष्टुभम् ॥ १७ ॥ इन्द्रस्तुत्युक्थ्यो

Nepal Sanskrit University, Balmecki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

द्वितीयेहनि ॥ ऐंद्यः पुरोरुचोद्वादशप्रतीकचोदितेच द्वे तिस्रश्चापश्चिद्ध
सिष्ठोगावउपपुरुमीढाजमीढौयदद्यवसिष्ठआसुतेसुनीतिरातिष्ठतं वि
श्वामित्रःप्रवःसुचीकोबृहतीन्त्रिशोकइन्द्रेहिमधुच्छन्दाइन्द्रोवृत्रविश्वा
मित्रः कुतस्त्वमगस्त्यआतद्वौरीवितिशाक्त्यइमान्तेकुत्सोजगतीम
नुक्तंगायत्रंत्रैष्टुभम् ॥ १८ ॥ सूर्यस्तुत्युक्थ्येतृतीयेहनि ॥ सौर्यश्चतु
र्दशपुरोरुचस्तिस्रश्च प्रतीकोक्ताविभ्राड्बृहज्जगती विभ्राट्सौर्य उदु
त्यं तिस्रः प्रस्कण्वआनोगस्त्योयदद्यश्रुतकक्षःसुतंकक्षौतरणिःप्रस्क
ण्वस्तत्सूर्य्यस्य द्वेकुत्सोबणमहाँ २ ॥ द्वेजमदग्निर्बृहती सतोबृह

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri Funding: MIDF

त्यौश्चायंतइवनृमेधोबृहतीमत्यद्यादेवाः कुत्सआकृष्णेनाहिरण्यस्तूप
आंगिरसोनाख्यातर्ठ्सौर्यंगायत्रंत्रैष्टुभमम् ॥ १९ ॥ वैश्वदेवस्तुतिच
तुर्थैहनि ॥ वैश्वदेव्यः पुरोरुचएकादशषट्चप्रतीकोक्ताः प्रवावृजेवसि
ष्ठास्त्रिष्टुभइंद्रवायूबृहस्पतिंद्वेमेधातिथिरधिनः कुसीदीकाण्वोग्नइन्द्रप्र
तिक्षत्रइन्द्राग्नीमित्रावरुणाजगतीं काश्यपो वत्सारोऽस्मेरुद्राः प्रगाथो
वाँचोऽअद्यकूर्म्मोंगात्सर्मदोविश्वेअद्यलुशाधानाकोविश्वेदेवाःसुहोत्रो
देवेभ्योहिवामदेवोजगतीमनुक्तंगायत्रंत्रैष्टुभमम् ॥२०॥ अथाऽनारभ्या
धीतंमंत्रगणम् ॥ अर्वाकिपतृमेधादादित्ययाज्ञवल्क्यौदहशतुःप्रवा

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

युंपंचदशर्च्चः पुरोरुग्गणोद्वेचप्रतीकोक्तेप्रवायुमृजिश्वोमित्रर्ठंहुवेद्वेम
धुच्छन्दामित्रं लिंगोक्तादस्त्रासुवाकवआश्विनींविदध्यधैन्द्रींकुशिकोन
हिस्पर्शंविश्वामित्रोवैश्वानरीमुग्राविघनिनैन्द्राग्नींभरद्वाजउपास्मै सौ
मींदेवलोसितोवा येत्वाविश्वामित्रोजनिष्ठाउग्रोगौरीवितिरातुवामदे
वस्तृचमैन्द्रंत्वामिंद्रैंद्रयौनृमेध:पथ्याबृहतीसतोबृहत्यौयज्ञोदेवानांकु
त्सोदब्धेभि:सावित्रींजगतींभरद्वाज:॥२१॥ प्रवीरयापंचदशर्च:पुरोरु
ग्गण: ॥ द्वेचप्रतीकोक्तेप्रवीरयावसिष्ठोवायव्यांकाव्ययोराजानेषुद
क्षस्तिरश्चीन:परमेष्ठी प्रजापतिर्भाववृत्तंतृचमारोदसींजगतीं विश्वा

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

मित्रउक्थेभिर्वृत्रहंतमावसिष्ठउपनः सुहोत्रोवैश्वदेवीं ब्रह्माणिमेग
स्त्योद्धेइंद्रमरुत्संवादेतदिदाथर्वणोबृहद्दिवइमाउत्वाद्धेबृहत्या मेधा
तिथिरयर्ठंसहस्त्रंमेधातिथिःसतोबृहतीम् ॥ २२ ॥ आनस्त्रयोदशर्च्चः पु
रोरुग्गणः ॥ चतुर्ऋचंप्रतीकचोदितंचानोवायव्यांजमदग्निरिन्द्रवा
यूसुसन्दृशैन्द्रवायव्यांतापसऋधगित्थामैत्रावरुणीं जमदग्निरायात
माश्विनींवासिष्ठः प्रैतुवैश्वदेवींकण्वश्चन्द्रमाअप्स्वैन्द्रीमाहुतीपरिणा
मवादिनींत्रितआप्त्योदेवंदेवंवोमनुर्वैवस्वतोवैश्वदेवींदिविपृष्ठोमृधए
न्द्रइन्द्राग्नीअपात्सुहोत्रोदेवासोहिमनुरपान्धमद्धेनृमेधोस्येन्मेधाति

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

थिर्दशम्येकादश्यंत्याचसतोबृहत्यः शेषाबृहत्यःशेषाबृहत्यः॥ २३ ॥
इति सर्वानुक्रमणीयंतृतीयोऽध्यायः ॥ ३ ॥ यज्जाग्रतःषड्चंमानसंत्रै
ष्टुभरंशिवसंकल्पः ॥ पितुन्नूषिणहमगस्त्योन्नस्तुतिमान्विच्चतुर्ऋच
मानुष्टुभं द्वयोरनुमितिर्द्वयोः सिनीवालीसरस्वत्यौ सिनीवालीपृथु
ष्टुकेद्वेगृत्समदस्त्वमग्नेद्वे आग्नेय्यौजगत्यौहिरण्यस्तूपआंगिरसउ
त्तानायांद्वेदेवश्रवादेववातश्चभारतावाद्यात्रिष्टुब्द्वितीयानुष्टुप्प्रमनम
हेनोधाद्व्यृचमैन्द्रंत्रैष्टुभमिच्छन्तित्वाद्व्यृचमैन्द्रंत्रैष्टुभमेवदेवश्रवादे
वताश्च भारतौ ॥ १ ॥ अषाढंयुत्सुगोतमः ॥ चतुर्ऋचंत्रैष्टुभंसौम्य

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

मष्टोव्यरुव्यच्चतुर्ऋचंत्रैष्टुभर्ठसावित्रमांगिरसोहिरण्यस्तूपो द्वितीयाज
गत्युभापिबतुमाश्विनंतृचमुभापिबतं प्रस्कण्वोगायत्रीमप्नस्वतीमश्वि
नात्रिष्टुभौ कुत्सआरात्रिपथ्याबृहतीठंरात्रिदेवत्यां कशिपाभरद्वाज
दुहितोषस्तदुषस्यांपरोष्णिहंगोतमः प्रातरग्निंवासिष्ठःसप्तर्चमाद्याज
गतीबहुदेवत्यापञ्चभगदेवत्यास्त्रिष्टुभोंत्योषस्याः ॥ २ ॥ पूषन्तवसु
होत्रः ॥ पथस्पथःपरिपातिमृजिश्वैतपौष्ट्यौगायत्रीत्रिष्टुभौत्रीणिपदा
वैष्णव्योगायत्र्यौमेधातिथिर्घृतवती भुवनानांभरद्वाजोद्यावापृथिव्यां
जगतीयेनोलिंगोक्तदेवतांत्रिष्टुभंविहव्यआनासत्याहिरण्यस्तूपआ

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

श्विनीमेषवोमारुतींत्रिष्टुभमगस्त्यःसहस्तोमाऋषिसृष्टिप्रतिपादिकां
त्रिष्टुभंयज्ञःप्राजापत्यआयुष्यंवर्च्चस्यंतृचंदक्षउष्णिक्शक्करीत्रिष्टुभो
हिरण्यस्तुतिरुतनऋत्विजोबहुदेवत्यात्रिष्टुभमिमांगिरःकूर्मोगात्सम
दआदित्यदेवत्यांत्रिष्टुभठंसप्तऋषयोध्यात्मवादिनीजगत्युत्तिष्ठंतृ
चोब्राह्मणस्पत्यआद्येबृहत्यौ कण्वोघोरोंत्यांत्रिष्टुभंगृत्समदोयइमा
चतुर्ऋचंप्रतीकोक्तम् ॥ ३ ॥ अपेतोध्यायः ॥ पित्र्यआदित्यस्यदेवा
नांवाद्यागायत्रीपरंयजुःसवितातेगायत्रीवायुःपुनातुचत्वारिलिंगोक्ता
नि ॥ सवितातेगायत्रीपरंमृत्योसंकसुकस्त्रिष्टुभंमृत्युदेवत्याठंशवातो

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

स.नु. ऽनुष्टुब्बृहत्यौ वैश्वदेव्यावस्मन्वतीसुचीकस्त्रिष्टुभंवैश्वदेवीमपाघंलिंगो
॥६४॥ क्तदेवतामनुष्टुभᳫंशुनःशेपोदुःष्वप्ननाशनीमनड्वाहमानडुह्यनुष्टुबिमं
जीवेभ्यःसंकसुकोमृत्युदेवत्यां त्रिष्टुभमायुष्मानग्नआग्नेयींत्रिष्टुभंवै
खानसःपरीमेनुष्टुभमैंद्रींभारद्वाजःशिरिंबिठःक्रव्यादमाग्निंत्रिष्टुभंमाने
र्षींदमनोवहवपांजातवेदसींत्रिष्टुप्स्योनापृथिवीमेधातिथिःपार्थिवींगा
यत्रीमस्मात्त्वमाग्नेयीगायत्र्यानिरुक्ता ॥४॥ ऋचंवाचंपंचाध्यायींदध्य
सू.अ. ङाथर्वणोदद्दर्शाग्निकाश्वमेधिकवर्ज्जमाद्योध्यायः ॥ शांत्यर्थोवैश्वदेव
४ आद्यानियजूᳫंषियन्मेबार्हस्पत्यापंक्तिःक्रयात्वमैंद्र्यनिरुक्तागायत्री

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

द्रोविश्वस्यविराड्द्विपदाशन्नोद्वे अनुष्टुभावहानिद्विपदागायत्रीशन्नइ
न्द्राग्नीत्रिष्टुब्गायत्र्यावंत्याशीर्द्यौः शांतिर्यजूंषिनमस्तेअस्त्वनुष्टुभौ
तच्चक्षुःपुरउष्णिक्सौरी ॥ ५ ॥ आददेनारिरस्याग्निर्दैवतम् ॥ दे
वीद्यावापृथिव्यं देव्योवम्र्योवल्मीकवपेयत्यग्नेवराहविहतमिंद्रस्यौज
आदाराः प्रैतुमखस्याश्वस्यर्ज्जवेयमायदेवस्त्वार्चिरसि घर्मदेवत्या
नियोघर्मसआदित्योय एषतपत्यनाधृष्टापुरस्तात्समपार्थिवानियज
मानाशीर्मधुप्राणदेवत्यानि गर्भोदेवानामवकाशामा माहिंसीरि
त्येतदंताघर्मदेवत्याधर्तादिवऊर्ध्वंबृहत्यपश्यंगोपांत्रिष्टुभं दीर्घतमा

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

हृदेत्वापरोष्णिकत्वष्टेमन्तःपत्न्याशीरहःकेतुनायजुषीघर्मदेवत्ये ॥
॥ ६ ॥ आददेदित्यैरज्जुः ॥ इडएहिगौर्यस्तेत्रिष्टुभंदीर्घतमाइन्द्रा
श्विनावैश्वदेवानिसमुद्रायत्वावातनामानिस्वाहाघर्मायघर्मदेवत्येवि
श्वाआशाआश्विन्यनुष्टुब्द्विविधाघर्मदेवत्यमाश्विनाघर्ममुष्णिगपातां
ककुबमेन्द्रयस्मेस्वरः स्वाहापूष्णेसप्तलिंगोक्तदेवतानिस्वाहासंपयादेव
त्यंमधुहुतंघर्म्मोंभीमंगायत्री बृहत्यावनवसानेअतिशक्करी वाग्नेयीस
मस्तात्र्यवसानायातेघर्मक्षत्रस्य बृहतीचतुःस्त्राक्तिर्महाबृहतीर्घमैतद
नुष्टुबाचिक्रदत्परोष्णिग्यावती द्यावापृथिवीदधिघर्मोंमयित्यत्पंक्तिर्यं

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

जमानाशीः पयसोरेतोगायत्र्यनवासानात्विषः संवृग्दधिघर्मोनुक्तंघ
र्मदैवतम् ॥ ७॥ स्वाहाप्राणेभ्योमांत्रवर्णिक्योदेवताः ॥ मनसः काम
मनुष्टुब्यजमानाशीः श्रीर्दैवताप्रजापतिःसंभ्रियमाणोयथाकालं प्राय
श्चित्तदेवताः सविताप्रथमेहन्प्रत्यहंक्रमेणोग्रश्चमारुतीगायत्रीविमुखा
व्योमन्त्रोग्नौविनियुक्तस्तस्मादाग्निकऽएवास्यऋषिः परमेष्ठीप्राजा
पत्योवाग्निर्ठंहृदयेनाश्वमेधिकानि त्रीणितन्त्रोक्तएव ऋषिर्लोमभ्यः
स्वाहेति प्रायश्चित्ताहुतयो द्विचत्वारिंशत् ॥ ८ ॥ ईशावास्य
मात्मदेवत्यआनुष्टुभोध्यायः ॥ अनेजदेकंत्रिष्टुप्सपरिजगतीवायु

...Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

स.नु. रनिलंयजुषी ॐ ३ मितिपरमाक्षरस्य योगिनामालम्बभूतस्यपरस्यब्र
॥६६॥ ह्मणः प्रणवाख्यस्यास्थूलादिगुणयुक्तस्यब्रह्मऋषिच्छंदोगायत्रंपरमा
त्मादेवताब्रह्मारंभेविरामेचयागहोमादिषु शांतिपुष्टिकर्मसुचान्येष्व
पिकाम्यनैमित्तिकादिषुसर्वेषुविनियोगोस्यक्रतोत्रिभिर्यजुर्भिरंते य
ज्ञान्योगी स्मारयत्ययननयान्तनमस्कारोक्तिर्हिरण्मयेनादित्योपास
नमो ३ मितिनामनिर्देशोब्रह्मणःखंब्रह्मेत्याकाशरूपमन्तेब्रह्मध्यायेत्
सू.अ. ॥१॥ अथातश्छन्दोदेवता ॥ गायत्र्याअग्निरुष्णिहःसवितानुष्टुभःसो
४ मोबृहत्याबृहस्पतिः पंक्तेर्वरुणस्त्रिष्टुभइन्द्रोजगत्याविश्वेदेवा विराजो

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

मित्रःस्वराजोमित्रः स्वराजोरुणोतिच्छन्दसः प्रजापतिर्विच्छन्दसो
वायुर्द्विपदायाः पुरुषएकपदायाब्रह्मासर्वाऋचआग्नेय्यः ससर्वाणिय
जूंषिवायव्यानिसर्वाणिसामानिसौराणिसर्वाणि ब्राह्मणानिच स्वा
हाकारस्याग्निर्वषट्कारस्यविश्वेदेवाः कर्मारंभेमंत्राणांदेवतावेदितव्याः
संन्यस्यमनसिदेवतांततोहविर्हूयतेदेवतामविज्ञाययोजुहोतिदेवास्त
स्यहविर्नजुषन्तेस्वाध्यायमपियोधीतेमंत्रदेवतज्ञः सोमुष्मिँल्लोकेदेवै
रपीड्यतेतस्माच्चदेवतावेद्यामंत्रेमंत्रे प्रयत्नतोमंत्राणांदेवताज्ञानान्मं
त्रार्थमधिगच्छतिमंत्रार्थज्ञानात्तु विधूतपाप्मानाकमभ्येतिनहिकश्चि

Sanskrit University, Valmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

दविज्ञाययाथातथ्येनदेवताः श्रौतानां कर्मणां विप्रःस्मार्तानां चाऽनु
तेफलम् ॥१०॥ अनादिष्टमध्वरादौ ॥ सर्वांतकर्मणिपरिभाषितंमन्त्र
गणंवक्ष्यामः ॥ सर्वमाग्नेयंगायत्रंगौतमीयꣳसर्वꣳसावित्रमौष्णिहंभा
रद्वाजीयꣳसर्वꣳसौम्यमानुष्टुभमाथर्वणिकꣳसर्वं बार्हस्पत्यंबार्हतमां
गिरसꣳ सर्ववारुणंपांक्तमालंबायनीयꣳ सर्वमैंद्रंत्रैष्टुभंयाज्ञवल्कीय ꣳ
सर्वमादित्यदैवतंजागतंकौत्सम् ॥ ११ ॥ ज्योतिष्टोमेदीक्षाप्रभृति ॥
वक्ष्यामोदीक्षायां भृगुरग्नाविष्णुगायत्री प्रायणीयआंगिरसोदितिरु
ष्णिकत्रयोविश्वामित्रः सोमोनुष्टुबातिथ्येवसिष्ठोविष्णुर्बृहतीप्रवर्ग्ये क

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

श्यपआदित्यपंक्तिरुपसत्स्वात्रेयउपसद्देवतात्रिष्टुबग्नीषोमीयेगस्त्यो
ग्नीषोमौजगतीप्रायणीयेतिरात्रआग्निवेश्योह्नोरात्रेअतिजगतीचतुर्वि
ंशत्यहेसौकरायणः संवत्सरः शक्कर्यभिप्लवेषडहेसौपर्णार्द्धमासामा
साश्वातिशक्करीपृष्ठ्येषडहेसायकायनऋतवोष्टिरभिजिति प्रियघृतो
ग्निरत्यष्टिः स्वरसामसुसरस्वत्यापोधृतिर्विषुवति रौहिणायनआदि
त्योतिधृतिर्विश्वजितिसौभरइंद्रःकृतिर्गौआयुषोबाष्कलिर्मित्रावरुणौ
प्रकृतिर्दशरात्रआचार्यौ विश्वेदेवाआकृतिर्द्वादशरात्रिकेपृष्ठ्ये षडहे
भाल्लवेयोदिशोविकृतिश्छन्दोमेषुशौल्वायनइमेलोकाःसंकृतिर्दशमे
हनिपराशरसंवत्सरोभिकृतिर्महाव्रतेशैलिनः प्रजापतिरुत्कृतिरुदय

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

नीयेतिरात्रेभौवायनोवायुश्छन्दांꣳसिसर्वाणि ॥ १२ ॥ ऋषिभिरुप
लक्षितंवाक्यम् ॥ ऋषयश्छंदोभिरुपलक्षितादेवतामंत्रवर्णादृग्यजुष
योर्विनियोगतश्चविज्ञेयाः ॥ सर्वमेतच्छन्दोदैवतमार्षंचविज्ञाययत्कि
ञ्चिज्जपहोमादिकरोतितस्यफलमश्नुते ब्रह्मयज्ञारंभेयथाविधिस्नात्वा
छन्दःपुरुषमेनोनिर्णोदनꣳशरीरं न्यसेत्तिर्य्यग्बिलश्चमसऊर्ध्वबुध्नस्त
स्याक्षिणीगोतमभरद्वाजौ श्रोत्रेविश्वामित्रजमदग्नी नासिकेवसिष्ठ
कश्यपौ वागत्रिर्गायत्रींछंदोग्निर्दैवतांꣳशिरसिविन्यसेदेवमेवोष्णिहꣳ
सवितारं ग्रीवास्वनुकेबृहतीं बृहस्पतिंबाह्वोर्बृहद्रथन्तरे द्यावापृथिवी
मध्येत्रिष्टुभमिन्द्रꣳश्रोण्योर्जगतीमादित्यं मेढ्रेतिच्छंदसंप्रजापतिपा

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

यौयज्ञायज्ञियंवैश्वानरमूर्वौरनुष्टुभंविश्वान्देवानष्ठीवतोः पंक्तिमरुतः
पादयोर्द्विपदांविष्णुं प्राणेषुविच्छंदसंवायुन्यूनातिरिक्तेष्वङ्गेषुन्यूनाक्ष
रंछंदआपोदेवतेत्येवर्ठंसर्वांगेषुयोजयित्वावेदमयः संपद्यतेशापानुग्र
हसमर्थोभवतिब्राह्मंतेजश्चवर्द्धतेनकुताश्चिद्भयंविन्दतऋङ्मयोयजुर्मयः
साममयस्तेजोमयो ब्रह्ममयोमृतमयः संभूयब्रह्मैवाभ्येतितस्मादे
तन्नाब्रह्मचारिणेनातपस्विनेनासंवत्सरोषितायनाप्रवक्त्रेनुब्रूयादेनेना
धीतेनचांद्रायणाब्दफलमवाप्नोत्यनेनचसम्यग्ज्ञानेनब्रह्मणःसायुज्य
ठंसलोकतामाप्नोत्याप्नोति ॥ १३ ॥ इतिसर्वानुक्रमणीयेचतुर्थोऽध्या
यः ॥ ४ ॥ ॥ अथच्छंदार्ठंसिगायत्र्युष्णिगनुष्टुब्बृहतीपंक्तित्रिष्टुब्ज

Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

गत्यातिजगतीशक्कर्यतिशक्कर्यष्ट्यत्यष्टिधृत्यतिधृतयःकृतिप्रकृत्याकृ
तिविकृतिसंकृत्यभिकृत्युत्कृतयश्चतुर्विंशत्यक्षरादीनिचतुरुत्तराण्यू
नाधिकेनैकेननिचृद्भुरिजौ द्वाभ्यांविराट्स्वराजौ पादपूरणार्थंतु क्षप्रसं
योगैकाक्षरीभावान्व्यूहेदाद्येतुसप्तवर्गेपादविशेषात्संज्ञाविशेषास्तान
नुक्रामंत एवोदाहरिष्यामो विराड्रूपाविराट्स्थानाश्चबहूनामपित्रि
ष्टुभ एवेत्युद्देशस्तत्रदशैकादशद्वादशाक्षराणांवैराजत्रैष्टुभजागताइति
संज्ञाअनादेशेष्टाक्षराः पादाश्चतुष्पदाश्चर्चः ॥ १ ॥ प्रथमं छन्दस्त्रिप
दागायत्री ॥ पंचकाश्चत्वारःषट्कश्चैकश्चतुर्थश्चतुष्कोवापदपंक्तिःषट्सप्तै
कादशा उष्णिग्गर्भास्त्रयः सप्तकाः पादनिचृन्मध्यमः षट्कश्चेदतिनिचृ

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

द्दशकश्चेद्यवमध्या यस्यास्तुषट्सप्तकाष्टकाः सावर्द्धमाना विपरीता
प्रतिष्ठा द्वौषटौसप्तकश्चेतिह्रसीयसी ॥ २ ॥ द्वितीयमुष्णिक्त्रिप
दांत्योद्वादशकआद्यश्चेत्पुरउष्णिङ्मध्यमश्चेत्ककुप् त्रैष्टुभजागतचतु
ष्काःककुम्न्यंकुशिरैकादाशेनोः परः षट्कस्तनुशिरामध्येचेत्पिपीलिक
मध्याद्यःपंचकस्त्रयोष्टकाअनुष्टुब्गर्भाचतुःसप्तकोष्णिगेव ॥३॥ तृती
यमनुष्टुप्चतुष्पदाथपंचपंचकाः षट्कश्चैकोमहापदपंक्तिर्जागतावष्टक
श्चकृतिर्मध्येचेद्दष्टकः पिपीलिकमध्यानवकयोर्मध्येजागतःकाविराण्न
ववैराजत्रयोदशैर्नष्टरूपादेकास्त्रयोविराडेकादशकावा ॥ ४ ॥ चतुर्थं
बृहती तृतीयोद्वादशकआद्यश्चेत्पुरस्ताद्बृहतीद्वितीयश्चेन्न्यंकुसारिण्य

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

रोबृहतीस्कंधोग्रीवींवांत्यश्चेदुपरिष्टाद्बृहत्याष्टिनोर्मध्येदशकौविष्टार
बृहतीत्रिजागतोर्द्ध्वबृहती त्रयोदशिनोर्मध्येष्टकःपिपीलिकमध्यानव
काष्टकैकादशाष्टिनोविषमपदाचतुर्नवकाबृहत्येव ॥ ५ ॥ पंचमंपंक्तिः
पंचपदाऽथचतुष्पदाविराट्दशकाअयुजौजागतौसतोबृहतीयुजौचेद्वि
परीताद्यौचेत्प्रस्तारपंक्तिरंत्यौचेदास्तारपंक्तिराद्यांत्यौचेत्संस्तारप
ङ्क्तिर्मध्यमौचेद्विष्टारपंक्तिः ॥ ६ ॥ षष्ठंत्रिष्टुप्त्रैष्टुभपदाद्वौतुजाग
तौयस्याःसाजागतेजगतीत्रैष्टुभेत्रिष्टुब्वैराजौजागतौचाऽभिसारिणी
नवकौवैराजस्त्रिष्टुभश्चद्वौवावैराजौनवकस्त्रैष्टुभश्चविराट्स्थानैकादशि
नस्त्रयोष्टकश्चविराट्रूपाद्वादशिनस्त्रयोष्टकश्चज्योतिष्मतीयतोष्टकस्त

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

तोज्योतिश्चत्वारोष्टकाजागतश्चमहाबृहतीमध्येजागतश्चेद्यवमध्याद्यौ-
दशकावष्टकास्त्रयःपंकत्युत्तराविराट्पूर्वावा ॥७॥ सप्तमजगतीजागतप-
दाष्टिनस्त्रयः स्वौचद्यौमहासतोबृहत्यष्टकौसप्तकःषट्कोदशकोनवक-
श्चषडष्टकावामहापंक्तिर्माध्यंदिनीयेवाजसनेयके सर्वानुक्रमणिकैषा-
कृतिर्भगवतः कात्यायनस्यैषाकृतिर्भगवतः कात्यायनस्य ॥ ८ ॥

इति सर्वानुक्रमणिकायां पंचमोऽध्यायः ॥ ५ ॥ कंडिकासंख्या ॥ १२४ ॥

इदं पुस्तकं क्षेमराज-श्रीकृष्णदासश्रेष्ठिना स्वकीये "श्रीवेङ्कटेश्वर" (स्टीम्) यन्त्रालये मुद्रयित्वा प्रकाशितम्

संवत् २०४८ शके १९१३

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri Funding: MIDF

३५-८००

इति शुक्लयजुर्वेदमाध्यंदिनीयसंहितासमाप्ता

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri.Funding: MIDF

Nepal Sanskrit University, Balmeeki Campus, Kathmandu